ACADEMIA ROMÂNĂ

DIN VIEAŢA POPORULUI ROMÂN

CULEGERI ŞI STUDII

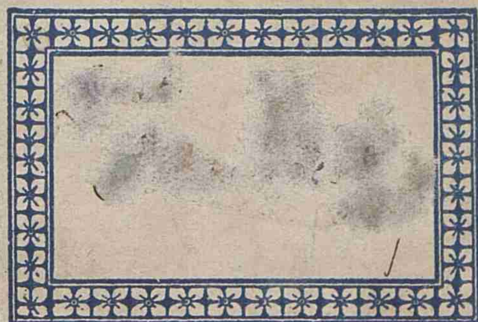
XXVII.

CREDINŢI ŞI SUPERSTIŢII ALE POPORULUI ROMÂN

DE

ARTUR GOROVEI

ŞEDINŢA DELA 14 MAIU 1914.

LIBRĂRIILE S

LEIPZIG
OTTO HARRASSOWITZ

VIENA
GEROLD & Comp.

1915

Preţul 7 Lei

PREFAȚA

Credințele și superstițiile din colecțiunea aceasta, sunt adunate din localitățile arătate mai jos, și comunicate de diferite persoane, cărora li arăt, prin aceasta, mulțămirile mele, și anume:

Județul *Argeș*, din comuna *Rudeni*, comunicate de d. *Gh. Rudeanu*;

județul *Bacău*, din comuna *Buhociu*, cămunicate de d. *I Dimitrescu*;

județul *Botoșani*, din comnna *Bucegea*, com. de d. *N. V. Hânțescu*;

județul *Covurluiu*, din comuna *Bursucani*, com. de d. *E. Patriciu*, și din alte localități din acelaș județ, comunicate de d. *G. P. Salviu*;

județul *Dolj*, din comuna *Calane*, comunicate de d. *Șt. St. Tutescu*;

județul *Dorohoiu*, din *Hânțești*, com. de d. *N. V. Hânțescu*;

județul *Ialomița*, din *Ciulnița*, com. de d. *I. N. Constantinescu*; din comuna *Grîndu*, com. de d. *Dobre Ștefănescu* și din *Spătărei*, com. de d. *Cristu dela Spătărei*;

județul *Iași*, din *Bosia*, comuna *Stânca*, com. de d. *I. T. Popovici*;

județul *Ilfov*, din comunnle *Bolintinu-din-Vale* și *Maia*, com. de d. *M. Timuș*;

județul *Mehedinți*, din *Grozești*, com. de d. *C. Gherghinescu*, și din *Degerați*, com. de d. *S. T. Kirileanu*;

județul *Neamțu*, din *Urecheni*, com. de d. *S. T. Kirileanu*, și de către un elev al gimnaziului din Roman, al cărui nume nu-l cunosc, cum și din *Mărgineni*, acelaș județ, comunicate de acelaș elev;

județul *Putna*, din *Pădureni*, com. de d. *S. T. Kirileanu;*

județul *Râmnicu-Sărat*, din *Urechești*, com. de d. *Hristian Țapu*, și din *Bogza* și *Mărgăritești*, com. de d. *S. T. Kirileanu;*

județul *Roman*, din *Simionești*, *Sabăoani*, *Dămienești*, *Elisabeta* și *Uniceni*, com. de elevul gimnaziului din Roman;

județul *Suceava*, din *Broșteni*, com. de d. *M. Lupescu;* din *Holda* (comuna Broșteni), com. de d. *S. T. Kirileanu;* din *Găinești*, com. de d. *P. Herescu;* din *Șarul-Dornei*, com. de d. *V. Țifescu;* din *Bogdănești*, com. de d. *V. Hudiță;* din *Tătăruși*, com. de d. *Al. Vasiliu;* din *Lespezi* și *Vascani*, com. de d. *S. T. Kirileanu;* din *Giurgești*, com. de d. *N. Tomescu;* din *Giulești*, com. de d. *S. Mihailescu;* din *Dolhasca*, com. de d. *T. C. Ionescu*, și din alte localități din acest județ, com. de d-nii: *R. Marinescu*, *S. Mihailescu*, *Petru Gh. Văsescu*, *V. A. Florescu* și *Nicu Rojniță*, și culese și de mine personal;

județul *Tecuciu*, din comuna *Țăpu*, com. de d. *Tudor Pamfile*, și din *Podul-Turcului*, com. de *S. T. Kirileanu*;

județul *Teleorman*, din *Adamești*, com. de d. *M. T. Adameșteanu*;

județul *Tutova*, din *Banca*, com. de d. *Gr. Coatu*; din *Perieni*, com. de d. *G. Popescu*, și din *Popeni* și *Zorleni*, com. de d. *S. T. Kirileanu;*

județul *Vâlcea*, com. de d-nii *Gh. Fira* și *Ioan N. Popescu*, și din *Ștefănești*, culese personal;

județul *Vasluiu*, din *Parpanița* și *Lipova*, com. de d. *S. T. Kirileanu;*

județul *Vlașca*, din *Slobozia*, com. de d. *Gruia M. Păunescu*.

In acest material, comunicat direct de culegători, am mai adăogat credințele și superstițiile adunate în diferite părți locuite de Români, și publicate prin reviste și ziare greu de găsit, precum:

Credinți și superstiții culese de *St. St. Tuțescu*, din *Catane*, *Ghidici*, *Goicea-mică*, *Măceșii-de-sus* și *Mischi*, județul *Dolj;* *Copăcioasa*, *Creasna* și *Petreștii-de-jos*, jud. *Gorj;* *Miluta*

și *Pătulele*, jud. *Mehedinți; Suica*, jud. *Olt;* și *Dioști*, jud. *Romanați*, și publicate sub titlul: «*Pagini din metafiz ca poporului român*» în *Revista Tinerimea Română*. vol. III, pag. 448—453, și vol. VI. pag. 89 96;

«*Credințe poporale bucovinene*», culese de d. *Dimitrie Dan*, și publicate în mai multe numere din *Gazeta Bucovinei*, din Cernăuți;

Credinți și superstiții din *Pallen*, județul *Putna*, culese de d. *Simion Crainic*, și publicate în *Revista Critică-literară*, din Iași, An. III, 1895;

Credinți și superstiții din *Moldova*, probabil din județul Bacău, publicate în revista *Răsăritul*, An. I, 1905-1906. din Bacău;

Credinți din *Luncușoara*, comitatul Bihorului, *Transilvania*, culese de d. *Petru Cipou*, și publicate în revista *Familia*, 1896, pag. 142, 236, 238 și 356;

Credinți din *Sabolciu*, comitatul Bihorului, culese de d. *Avram Igna*, și publicitate în revista *Familia*, 1896, p. 56, 116, 201, 260 și 296;

Credinți din *Transilvania*, din o localitate neindicată de culegătorul *Iosif Stanca*, publicate în *Familia*, 1896, p. 224 și 405;

Superstiții din *Muntenia*, adunate de *George S. Ioneanu*, publicate sub titlul: «*Mica colecțiune de superstițiile poporului român*», Buzău, 1888.

In fine, un număr de credinți și superstiții sunt luate din următoarele lucrări:

Hasdeu, *Etymologicum magnum Romaniae*, în care sunt date credinți din: *Rânghilești*, jud. *Botoșani;* din județul *Brăila;* din județul *Ialomița;* din *Șipote* și *Bivolari*, jud. *Iași;* din *Prunișor*, jud. *Mehedinți*; din *Voinești*, jud. *Muscel;* din *Roznov*, jud. *Neamț;* din *Alimănești*, jud. *Olt;* din *Ruginoasa*, jud. *Suceava;* din *Socet*, și *Râioasa*, jud. *Teleorman;* din *Ibănești*, jud. *Tutova;* din județul *Vâlcea*, precum și din *Dobrogea*, *Banat* și *Transilvania;*

Sim. Fl. Marian, *Nașterea la Români* și *Immormântarea la Români*, în care sunt credinți și superstiții din *Banat, Bucovina, Transilvania* și *Macedonia;*

Elena Sevastos, *Călătorii prin Ţara românească* şi *Nunta la Români*, credinţi din *Moldova* şi *Muntenia*;

Dimitrie Dan, *Comuna Straja şi locuitorii ei*, Cernăuţi, 1897,—credinţi din acea localitate;

Credinţi şi superstiţii dela Românii din *Istria* şi *Valahia moravă*, scoase din lucrările d-lui **Teodor T. Burada:** *O călătorie la românii din Moravia*, Iaşi, 1894 şi *O călătorie în satele româneşti din Istria*, Iaşi, 1896.

Sub fiecare credinţă am indicat localitatea de unde e culeasă; când nu am avut datele necesare, am pus numai numele culegătorului.

Pentru orânduirea materialului, am adoptat sistemul grupărei credinţelor după obiectele la cari se referă mai mult, puse în ordine alfabetică, iar pentru înlesnirea cercetărilor, am alcătuit un *indice* amănuţit al tuturor lucrărilor la cari se referă credinţele şi superstiţiile din această colecţiune.

Fol̆ticeni, Martie 1915.

I. Ac.

1. Ac dacă găseşti, e semn de sfadă.—Stânca, Iaşi.

2. Ac dacă găseşti, e a sărăcie. Ţăpu, Tecuciu.

3. Când găseşti ac cu urechi, îţi face nevasta o fată; fără urechi, băiat.—Maia, Ilfov.

4. Ace aflate înfipte în pământ sau gard, nu este bine a le luà, căci se crede că ele ar fi pline de boale, şi acel ce le ia, se poate apoi greu bolnăvì, ba chiar poate murì.—Straja, Bucovina.

5. Acul când îl dai împrumut, să-l înfigi în ceva, şi de acolo să-l eie cel căruia îl împrumuţi, de voeşti a nu te sfădì cu el.—Judeţul Suceava.

6. Dacă se dă cuiva un ac, apoi e bine a i-l da cu aţă, fiindcă se zice că dacă ar fi sufletul aceluia în iad, va fi aţa, de care trăgându-l, se va scoate afară.—Straja, Bucovina.

7. Când dai cuiva un ac, să nu-l asvârli, căci cât li-i asvârli de departe, atâta are să-ţi moară un copil de lung. — Jud. Covurluiu.

8. Cine dă acul cu aţă întrânsul, îşi dă zilele. - Ciulniţa, Ialomiţa.

9. Dacă se împrumută cuiva un ac, apoi i se dă şi se ia înapoi cu aţă, că 'n altfel ar fi păcat.—Straja, Bucovina

10. Să nu arunci acul, când ţi-l cere cineva, căci te lungeşti, cât e de la tine până la cerător.—Ţăpu, Tecuciu.

11. Se crede că nu e bine a da cuiva un ac sau bold, căci prin aceasta i s'ar da și o antipatie; însă, de necesitate mare, și spre a paraliză antipatia, trebue a împunge cu acul sau boldul acea persoană, căreia are să se deie instrumentul.—Straja, Buçovina.

12. Să nu te scobești cu acul printre dinți, căci ți se strică. —Jud. Vâlcea.

13. Femeia să nu puie acul în cap, pe perini sau prin alte părți, căci e semn de prosteală, și cu timpul își va pierde mintea.—Țăpu, Tecuciu.

14. Acul cu care s'a cusut ceva pentru mort, și ața rămasă, se pune lângă mort, căci dacă ar rămânea în casă, și ar coasă cu el cineva, apoi i-ar amorțì mânile.—Straja, Bucovina.

II. **Acoperemânt.**

15. Cine trage acoperemântul (învălitoarea, așternutul) cu dinții, fiind sub el, acela îmbătrânește degrabă. — Țăpu, Tecuciu.

III. **Adam.**

16. Odată cu înșelarea Evei, diavolul știind viitorul lumei, a căutat să subjuge pe Adam, căutând să-l convingă a face zapis. Adam neștiind carte, diavolul l-a pus să-și apese chipul palmei pe o cărămidă moale, care fiind uscată în urmă, constituì puternicul zapis cu care ocârmuì lumea până la venirea Mântuitorului.—Țăpu, Tecuciu.

IV. **Aguridă.**

17. Ca să ți se înăcrească agurida, dă cu chisoiul (un fel de pisălog de lemn) cu care ai pisat-o, pe la nasul băieților mici, și de acreală plâng, și așa acreala se oțetește.—Țăpu, Tecuciu.

V. **Ajun.**

18. Când dai ceva din casă, în ziua de Ajun, nu-i bine. — Tătăruși, Suceava.

VI. **Albia.**

19.—Albia să nu o pui pe foc, că te caci mort. — Jud. Vâlcea.

VII. **Albina.**

20. Când în ziua de *Stretenie* (2 Februar) picură din streşină, va fi mană la albine.—Jud. Suceava.

21. Cei ce cresc albine, nu dau nimic din casă în ziua ajunului Crăciunului, ca albinelor să le meargă bine, şi să nu le scape pe vremea roitului.—Straja, Bucovina.

22. Spre a avea multă miere de la albine, este bine a le lăsa să iasă afară în ziua de Buna-Vestire, printr'un gâtlan de lup, ş'apoi ele devin foarte rele, ucid pe albinele vecinilor şi li fură mierea.—Bucovina.

23. Dacă vei pune o păpuşă în grădină la stupi, nu ai baiu de deochiat.—Iosif Stanca.

24. Când albinele roiesc, şi nu se prind degrabă de un copac sau altceva, atunci să stai jos, să te prinzi cu mânile de iarbă, şi să zici: „cum m'am prins eu cu mânile, aşa să se prindă albinele de un copac".—Broşteni, Suceava.

25. Spre a face ca albinele să roiască de multe ori pe vară şi să adune miere multă, este bine a frige o ţarcă şi a o pune sub stupi.—Bucovina.

26. Se crede că dacă visează un om tânăr albine sburând, îi va merge foarte bine.—Bucovina.

27. Se crede că dacă visează un om bătrân albine sburând, îi va arde gospodăria.—Bucovina.

28. Se crede că cel ce îmblă pe lângă albine să nu mânânce usturoiu, c'apoi ele îl muşcă, fiind că ele nu sufăr mirosul usturoiului.—Bucovina.

29. Când albinele dau năvală la urdiniş, e semn că în scurt are să ploaie grozav.—Stânca, Iaşi.

VIII. **Albinărel.**

30. Se crede că paserea numită *albinărel*, de aceia şueră, pentru că i s'a uscat limba şi vrea ploaie, care apoi şi urmează, şi el apoi îşi astâmpără setea numai cu apă de ploaie. —Bucovina.

IX. **Aldămaş.**

31. Când bei aldămaş, varsă din păhar o leacă, ori varsă pe vită, dăcă vrei să ai noroc la ea.— Ţăpu, Tecuciu.

X. **Alexie.**

32. Spre Alexi Bojî, omul lui Dumnezeu, când ies juvinile din pământ (17 Mart), se ia o căţuie, se pune jar, se pune peste ei tămâie, se împrejură casa clănţănind din cleşte. — Broşteni, Suceava.

33. In spre seara Sf. Alexie se leagă foarfecele cu aţă, ca gurile juvinilor, adică a şerpilor, helgilor, ş. a., să fie peste întreg anul legate, ca ele să nu se poată atinge de vite. Tot spre acest scop, se afumă atunci împrejurul casei cu o petecă, cu busuioc şi cevà lână tăiată din cojoc.—Straja, Bucovina

34. In ziua de Alexi Bojî învie toate juvinile de pe pământ. —Broşteni, Suceava.

35. Ziua Sf. Alexie, sau *bojiile* (17 Mart) se ţine, pentrucă atunci ies toate jivinile, la care nici nu trebue a gândì, şi ca ele să nu muşte vitele. Tot atunci se mătură ogrăzile şi livezile, şi gunoaiele se aruncă departe, ca locurile să se curăţească de gândaci, şi ca aşa cum s'au aruncat gunoaiele de lângă casă, să nu se apropie nici o jivină de ea. In acea zi nu e bine a umblà cu pieptenele.—Straja, Bucovina.

36. In ziua de Alexi Bojî nu se zice *şerpe*, că vezi şerpi mulţi, ci se zice *peşte*.—Jud. Suceava.

XI. **Aluat.**

37. Aluatul frământat în noaptea Crăciunului, e bun de deochiu pentru vite.—Jud. Vâlcea.

38. Aluatul de pe covată, care rămâne, e păstrat, fiind bun de trepădare.- Ţăpu, Tecuciu.

XII. **Alun.**

39. In noaptea de Inălţarea Domnului (Ispas), se duc flăcăi şi fete mari prin alunişuri, ca să culeagă flori de alun, care înfloresc şi se scutur în aceeaş noapte. Florile acelea sunt bune de făcut de dragoste şi de leac.—Ioneanu.

40. Dacă ai un băț de alun, și umbli cu el, ai noroc; țiganii mai ales, numai cu acest fel umblă. Când o fată de țigan se mărită, ginerile îi dă socrului său și soacrei și cumnaților, câte un băț de alun, cât se poate de meșteșugit lucrat.—Țăpu, Tecuciu.

41. In ziua de sf. Ilie de va tună, toate alunele vor secà. - Ioneanu.

42. In anii în care nu se fac alune, Dumnezeu a poruncit, căci în loc să se ducă oamenii, în zi de sărbătoare, la biserică, ei se duc la cules alune, și le sfarmă cu piatra, și-i păcat.—Holda, Suceava.

XIII. **Aluniță.**

43. Alunelele-s semne de mare noroc, și de aceia să nu tai părul de pe ele, că perzi norocul. Țăpu, Tecuciu.

XIV. **Amăgire.**

44. Să nu amăgești pe nimenĭ, când vrei să dai cuiva de facere de bine, că plâng morții că-i amăgești pe ei. — Țăpu, Tecuciu.

XV. **Amărăciune.**

45. Când ți s'a scuturà cânele ori mâța lângă tine, ai să ai amărăciune, supărare.—Țăpu, Tecuciu.

XVI. **Amuțire.**

46. In mijlocul Păresimilor înnumără-ți ouăle găinelor, că dacă nu, vei amuțì. Jud. Vâlcea.

XVII. **Ana.**

47. In ziua Concepției Sf. Ana (9 Decembre), se scoală fetele și femeile disdimineață și încep felurite lucruri, înainte de răsăritul soarelui, ca să li crească fiecare lucru peste an, precum crește de atunci ziua.—Straja, Bucovina.

48. In ziua de Adormirea S-tei Ana, țăranii nu lucrează, și nici nu dorm în acea zi, crezând că nu s'ar mai puteà deșteptà.—Vlaici, Olt.

XVIII. **Andrei.**

49. Spre Sf. Andrei se fac cruci, pe la fereşti, cu usturoiu;

se ung coarnele vitelor şi mănâncă cu toţii usturoiu, de care miros fug strigoii. Jud. Suceava.

50. La Sf. Andrei umblă strigoii. Ca să scapi de ei, trebue să ungi casa, pe la uşi şi fereşti, cu usturoiu. Broşteni, Suceava.

51. In ziua Sf. Andrei nu se lucră, ca dihăniile să nu mănânce vitele, şi ca vitele să fie ferite de toate relele —Bursucani, Covurluiu; Straja, Bucovina.

52. La Sf. Andrei, oamenii din popor nu se împrumută cu nimic, unii pe alţii.—Corod, Tecuciu.

53. Toate animalele vorbesc în noaptea de Sf. Andrei. - Holda, Suceava.

54. Oamenii cari ascultă cum vorbesc animalele, în noaptea Sf. Andrei, aceia mor.- Holda, Suceava.

XIX. **Animale.**

55. Când sălbătăciunile intră în sat ziua, nu-i a bine. -Broşteni, Suceava.

56. Se crede că o casă lângă care se află un cucoş, câne şi mâţă neagră, trebuie să fie bântuită adese de nenorociri. —Bucovina.

57. Primăvara, cel care vede, pe nemâncate, un animal întâiu născut, precum un viţel, un mânz, etc., sau aude cântul cucului sau al pupezei, se spurcă.--Ioneanu.

58. Mâţa şi cânele, când au durere de cap, mănâncă iarbă. -- Broşteni, Suceava.

XX. **Antehrist.**

59. Antehristul are să se nască, în vremea de apoi, dintr'o femeie roşie.—Valea-mare, Muscel.

XXI. **Anul Nou.**

60. In ziua de Anul nou, nimeni nu doarme, că tot anul va fi somnoros; nu dau bani împrumut, şi cine n'are bani atuncea, va fi tot lipsit.— Făgăraş, Transilvania.

61. La anul nou, de demânecate, fiecare om trebuie să ia în mână unealta cu care lucrează în cursul anului, şi s'o mâ-

nuiască de trei ori. Aşa, plugarul ia sapa, cu care dă de trei ori în pământ, şi furca, cu care ridică de trei ori. De asemenea fac, fiecare în felul său, ciubotarul, croitorul, dulgherul, chetrariul şi morariul, ca semn de bărbăţie şi spor la lucru.—Movileni, Tecuciu.

XXII. **Anus.**

62. Să nu se spele rufele unui copil pe dos, până nu va împlinì trei ani, căci i se va întoarce şi lui anusul pe dos.

63. Copilul mic să nu se pupe la şezut, căci când se va face mare, va întoarce dosul la cel ce l-a pupat.

64. Un copil până nu împlineşte anul, să nu se îmbrace cu haine pe dos, căci i se întoarce anusul. Ioneanu.

XXIII. **Apă.**

65. Să nu torni apă îndărăpt, că nu-i ticneşte omului. Moldova, (Sevastos, Călătorii).

66. Nu-i bine să torni cuiva apă îndărăt, c'apoi faci băieţi încrucişaţi.—Tătăruşi, Suceava.

67. -In Vinerea seacă, în zori de ziuă, cine vrea să fie sănătos peste an, să se ducă la fântână sau la apă curgătoare, şi să-şi toarne trei cofe de apă din cap.—Moldova, (Sevastos, Călătorii).

68. Lunia nu e bine să te speli cu apă rămasă prin vase de duminecă. Adameşti, Teleorman.

69. Când te speli şi bei apa care rămâne în vasul cu care te-a spălat, te îmbolnăveşti.—Tătăruşi, Suceava.

70. In ziua de Joimari, dănacii şi fetele se duc disdedimineaţă la baltă, înainte de a răsări soarele, aruncă apa într'o parte şi în alta, şi pleacă, cu gândul că vor fi sănătoşi tot anul.—Catanele, Dolj.

71. Fetele se spală cu apa cu care s'a spălat limba clopotului, crezând c'apoi vestea li va merge aşa departe, cum merge sunetul clopotului, şi va fi aşa de curată, ca şi clopotul.—Bucovina.

72. Copiii cei mici să nu se scalde în apă rămasă din ziua

cealaltă, căci nu mai cresc, ci să se scalde totdeauna cu apă proaspătă.—Jud. Vâlcea.

73. Apa care rămâne dumineca, să se arunce; e bună numai pentru viermi. Jud. Vâlcea.

74. Apa de la întâlnitură e bună de scăldat, ca să nu se lipească de cel scăldat boale şi farmece.—Ioneanu.

75. Pentru ca să nu te prindă frigurile, durerile de cap, de piept şi de stomac, e bine ca la Bobotează, când se afundă steagul în râu, să te speli în acel moment cu apă de râu, căci tot anul eşti sănătos.—Jud. Vâlcea.

76. Apa în care se ciupăeşte pruncul sâmbătă seara, nu se ţipă afară.—Sabolciu, Ardeal.

77. Când ai pus la foc o oală sau un ceaun, pentru scăldătoarea unui copil, şi dacă apa se umflă, îi semn că copilul are să îmbătrânească.—Tătăruşi, Suceava.

78. In timpul cât un copil suge, femeia ce-l alăptează să nu bea apă, căci ia copilul vânt în nas.—Ioneanu.

79. Apa primită pe fereastră nu se bea, nici se aruncă nimic la câne, căci turbă.—Sabolciu, Ardeal.

80. Cine bea apă dintr'un vas nou, trebuie să verse mai întâiu jos câteva picături, apoi să bea, ca mai întâiu morţii să bea, apoi viii.—Ioneanu.

81. Când cineva e bolnav, şi are credinţă că *i-a fost dat*, îi trece boala, dacă va bea apă din pumnii celui presupus că i-a dat.—Giuleşti, Suceava.

82. Dacă cineva bea apă din vr'un lac, să lese pe malul lui semn din haine, căci dacă lacul nu va fi curat, să nu se prindă de cel care bea, nimic, fiind în loc semnul.—Ioneanu.

83. Copilului nou-născut i se dă de băut apă dintr'un clopoţel sleit, ca să fie cântăreţ mare.—Ungaria, (Marian, Naşterea).

84. Când bei apă sau vin dintr'un vas descoperit, să sufli peste faţa lui, şi să verşi o leacă, pentru că noaptea dracul se bagă în apă, vin, etc.—Ţăpu, Tecuciu.

85. Se crede că seara apa-i necurată, şi aducând cineva

seara apă în casă, trebue să zică: «binecuvântaţi apa», iară cei din casă să răspundă: «Dumnezeu s'o binecuvinteze», şi apoi abia devine ea curată.– Bucovina.

86. Noaptea să nu se aducă apă de la vreo fântână, căci împrejurul ei joacă ielele, şi cel care va lua apă, îl va lua din iele.–Ioneanu.

87. Să nu aduci apă seara, căci e rău de isbituri; sau, dacă aduci, să verşi din ea în foc, de trei ori.—Vâlcea.

88. Doniţa cu apă, din care se bea, să nu se lase noaptea afară, căci bea şoimăriţele din ea, şi şoimăreşte pe cel ce bea la urmă.—Ioneanu.

89. In doniţa din care se bea apă, noaptea, să se stângă seara trei cărbuni, ca să nu se lipească ceva de ea.—Ioneanu.

90. Apa mare, când vine sălbatecă, din cauza ploilor ori topirei zăpezilor, e stăpânită de duhuri rele. Pentru aceasta copiii se tem de a sta pe mal.

91. Apa de fântână, de izvor—din contra—e locaşul duhurilor bune.

92. Aceasta arată fetelor mari pe mirii lor.

93. Apa-i sfântă, numai din cauză că-i locaşul broaştelor protejatele Maicei Domnului.—Ţăpu, Tecuciu.

94. Când o femeie se mărită al doilea, fiindu-i bărbatul mort, o altă femeie, în timpul cununiei, toarnă o doniţă de apă pe mormântul celui de'ntâiu bărbat, ca să-i trăiască cel de al doilea, şi să stângă focul ce arde pe mort pe lumea cealaltă, căci altfel, cât va sta femeia măritată cu al doilea bărbat, cel mort şede în foc.–Ioneanu.

95. Se crede că acel ce visează apă, va avea vreo supărare.—Bucovina.

96. Dacă visează cineva că se scaldă într'o apă curată, apoi se crede că va fi sănătos şi cu voie bună; dacă însă se visează apă tulbure, apoi se va îmbolnăvi.—Bucovina.

97. Inturnându-se mirii de la cununie, se varsă înaintea lor cofe pline cu apă, ca prin toată viaţa lor să li meargă în plin.—Bucovina.

98. Când vin dănacii şi fetele mari, la Paşti, de la biserică, să se uite în fântână, ca să fie ca apa de frumoşi tot anul. Catanele, Dolj.

99. In ziua de Drăgaica (24 Iunie), să nu se scalde nimeni, căci e rău de înnecat.—Ioneanu.

100. In ziua de Drăgaica, cine va trece o apă de trei ori înnot fără să se înnece, nu se va mai înneca tot anul. — Ioneanu.

101. Când dai sâmbăta apă, ai pomană.—Tătăruşi, Suceava.

102. Marţi seara şi sâmbătă seara îşi fac fetele *de mări!* pe vale; deci nu e bine a umbla pe lângă ape. Luncuşoara, Ardeal.

103. Când treci sâmbătă ori marţi seara peste ape, fă ţi cruce şi suflă peste apă, ca să nu fii bolnav, căci atunci se scaldă nemilostivele. –Luncuşoara, Ardeal.

104. Când te duci la apă (fântână) cântând, vei uita unde vei pune un lucru.—Moldova, Hânţescu.

105. Apa în care s'au spălat peştii pregătiţi pentru a fi fierţi, nu e bine a se turna în calea vitelor mulgătoare, ca să nu stârpească.– Bucovina.

106. In ziua de Schimbarea la faţă (6 August), cerbii se scaldă în apă de izvor, răcind-o prin urina ce şi-o lasă în ea, din care cauză nu mai este bună de scăldat.—Ioneanu.

107. Să nu se spele cineva pe mâni cu apă din gură, căci face năjit pe gingii. -Ioneanu.

108. Apa cu care se scaldă un mort, se varsă într'un loc retras, ca să nu umble cineva în ea, fiind un mare păcat. -Ioneanu.

109. Ciubărul în care s'au spălat hainele mortului, dacă se spală în nouă ape, e ca şi cum s'ar fi turnat în el apă sfinţită.– Bucovina (Marian).

110. Dacă un mort se trece peste o apă, una din rudele lui aruncă în acea apă un ban, plata podului. -Ioneanu.

111. Cei cari petrec pe un mort până la mormânt, când se întorc acasă, se spală pe mâni cu apă, apoi stropesc cu ea

înapoi, să nu se lipească ceva de ei; după aceea sar peste un foc, spre semn de curăţenie, afumare.—Ioneanu.

112. După ce îngroapă un mort, apa ce o aveai în vadră, în casă, s'o verşi, căci acea apă e moartă, e apa morţilor. Vâlcea.

113. Apa care e în vase, după ce s'a îngropat mortul, să nu se bea, căci aia e moartă, ci să se aducă alta proaspătă.—Adameşti, Teleorman.

114. Când moare cineva din sat, sau din rude, apa scoasă să se lapede.—Vâlcea.

115. După ce trece mortul la groapă, e bine să se aducă apă.—Catane, Dolj.

116. Se crede că la miezul nopţii, în spre Crăciun, apa se preface în vin, iar dobitoacele vorbesc. — Valahia moravă (Burada).

XXIV. **Argint.**

117. Să nu vinzi lucrurile care le ai căpătat de pomana, că Dumnezeu îţi trece banii în numărul *arginţilor*, şi-ţi merge rău.—Ţăpu, Tecuciu.

XXV. **Arhanghel.**

118. Când un mort trece pe drum, cei ce au casele pe marginea drumului, aruncă trei căni de apă din vasul cu apă de băut, spre biserica unde merge mortul, sub pretext că Arhanghelul care a luat sufletul acestui om, îşi spală sabia în vasul lui cu apă.—Rudeni, Argeş.

XXVI. **Ariciu.**

119. E păcat să omori ariciul, pentru că el a urzit pământul, sau l-a măsurat.—Maia, Ilfov.

120. Dacă ai închide bine puii unei aricioaice, şi să'ncui cu lăcată, mama lor umblă până găseşte *iarba fierului*, cu care atingând lăcata, se sfarmă. Aceea o pun hoţii în palmă, şi descuie lăcăţile, numai atingându-le.— Giuleşti, Suceava.

121. Când te afumi cu ariciu, scapi de friguri. -Ţăpu, Tecuciu.

122. Grăsimea de ariciu, e bună pentru romatism.—Simionești, Roman.

XXVII. **Aripă.**

123. Femeia în poziție să nu mânânce aripi de paseri, căci se *aripește* copilul (nu șede înfășat).—Bursucani, Covurluiu.

124.—Femeia îngreunată să nu mânânce aripi de paseri, căci copilul care se va naște, necontenit va da din mâni și din picioare, parcă ar vrea să sboare.—Jud. Suceava, (Forăscu).

XXVIII. **Armată.**

125. Ca să scapi de armată, leacul este să mânânci puiul scăpat de la cioroiu.—Ciulnița, Ialomița.

XXIX. **Armean.**

126. Armean este numele unei nații spurcate. In țara lor, taie dobitoace, chiar și oameni, pe care-i aruncă în prăpăstii, la balauri. In schimbul acestora, balaurii li fac pietre scumpe. - Țăpu, Tecuciu.

XXX. **Armindeni.**

127. In ziua de Armindeni (Sf. Irimia), 1 Maiu, să bei vin roșu, că se înnoiește sângele. Tot așa să faci în toată luna lui Maiu, că se înnoiește și maiul.—Broșteni, Suceava.

XXXI. **Arniciu.**

128. Copilul care se naște având o pată roșie pe el, arată că mamă-sa, când îl purta în pântece, a băgat în sân arniciu roșu – Vâlcea.

XXXII. **Arvună.**

129. Să nu întorci arvuna înapoi, că n'ai să ai noroc de ce ai vrut să vinzi.—Țăpu, Tecuciu

XXXIII. **Așchii.**

130. Așchiile de la tronul mortului să se lapede pe apă.—Vâlcea.

XXXIV. **Ață.**

131. Când o femeie coasă cămeși, și ața din ac se încur-

că, cel ce va purta cămeşa, are să fie fudul cu ea.—Broşteni, Tătăruşi—Suceava; Bucovina.

132. Când doi inşi răsucesc o aţă, şi unul şeade jos, iar altul în picioare, cel care şeade jos, va ologì, el sau din copiii săi.—Ioneanu.

133. Seara nu se răşchirează aţa pe răşchitoare, ca nu cumva apoi să se isce sfadă'n casă.—Bucovina.

134. Să nu înnoade cineva o aţă de mai multe ori, apoi s'o arunce fără s'o desnoade, căci pe lumea cealaltă o desnoadă cu ochii.—Ioneanu.

135. Aţă visând, arată drumuri. Aţa albă-i drumul tău, aţa neagră-i drumul ascuns al duşmanilor, ce-l tot fac spre pieirea ta.—Ţăpu, Tecuciu.

XXXV. **Augur.**

136. Se crede că aceluia ce merge la oraş şi întâlneşte la o cale o babă sau un copil înturnat de la ţâţă (copil înţărcat, care apoi iarăş suge), îi va merge de tot rău, din care cauză mulţi se întorc înapoi.—Bucovina,

137. Când îţi iese cu cofa plină înainte, îţi merge bine; când îţi iese cu cofa goală, îţi merge rău.—Jud. Suceava.

138. De întâlneşti în cale pe cineva cu plin, are să-ţi meargă bine.—Sevastos (Nunta).

139. De-ţi iese înainte cu deşertul, îţi merge rău.—Sevastos (Călătorii)

140. Dacă-ţi iese popă în cale, e semn rău, şi trebue să arunci după el cu fân, paie, beţe, pietre, orice vei găsi la îndămână.—Sevastos (Nunta).

141. Cu popă şi cu iepure cine se întâlneşte la drum, bine nu-i merge; de te întâlneşti cu popă, zvârle în urma lui paie ori fân, că atunci nu-ţi va merge rău. De te întâlneşti la drum cu ţigani ori jidani, îţi va merge bine.—Jud. Suceava.

142. Când eşti plecat undeva şi-ţi iese înainte cu cofa goală ori cu popă, îţi merge rău; iar dacă te întâlneşti cu un jidan, ori cu un ţigan, îţi merge bine.—Giuleşti, Suceava.

143. De întâlneşti popă, e rău; iar de vezi iepure, rău de

tot. De-ţi iese însă lup în cale, atunci merge bine.—Sevastos (Călătorii)

144. Dacă întâlneşte cineva în cale un preot, ţine această întâlnire de un semn rău, şi crede că slăbeşte urmările acestei întâlniri, aruncând după preot un ac, bold, paie sau altă ceva.- Bucovina.

145.—Mergând vre-un om dela ţară pe drum şi văzând că îi vine înainte un preot, zice că-i va merge rău, şi crede că dacă va trece drumul de-a curmezişul, va putea schimba în bine urmările acestei întâlniri.—Bucovina.

146. Dacă cineva pleacă în călătorie şi întâlneşte un om cu cofa deşartă, sau dacă un iepure îi trece pe dinainte peste drum, apoi se crede că-i va merge rău în călătorie.—Bucovina.

147. Se crede că dacă plecând cineva în cotrova şi întâlneşte pe vre-un şchiop, apoi nu-i va merge bine.—Bucovina.

148. Dacă pleacă cineva la oraş şi întâlneşte un jidov, apoi se crede că-i va merge bine.—Bucovina.

149. Se crede că dacă iese cuiva o helge, va umblà foarte bine.—Bucovina.

150. Când ţi se pare că te strigă cineva, nu-i a bine. Jud. Suceava.

151. Dacă te întâlneşti dimineaţa cu o babă, toată ziua îţi va merge rău.—Moldova.

XXXVI. **Aur.**

152. Poporul zice că aurul este ochiul dracului, pe care i l-a scos sf. Ilie, plesnind cu biciul, şi de atunci a rămas pe pământ.— Prahova.

XXXVII. **Avere.**

153. Pe cine-l apucă soarele în zi întâiu în pat, nu mai face avere.—Ţăpu, Tecuciu.

XXXVIII. **Balaur.**

154. Balaurii, cari aici se numesc *ale*, sunt crezuţi de popor a fi nişte duhuri rele, ce se fac pe cer în timpul ploiei,

şi că unde se întâlnesc două ale, încep a se bate şi dărâmă tot ce întâmpină în calea lor; astfel desrădăcinează arbori, dau jos pătule şi coşare, iau carele ce se află la lucru şi le duc departe. Se zice că altele se fac din oameni cari au duh necurat şi cari în timpul furtunii se culcă adormind un somn greu. In acest interval sufletul celui adormit, făcându-se *ală* se duce de întâmpină pe cealaltă ală, care este sufletul altei fiinţe din altă localitate, şi apoi se bat amândouă. Locul unde se bat alele, şi localitatea alei celei învinse, sunt supuse furtunei şi sufăr mult de grindină.—Com. Pleniţa, Dolj.

XXXIX. **Bale.**

155. Balele ce curg la un copil mic, să se taie Duminica dimineaţa, că nu-i va mai curge. -Ioneanu,

156. Nu-i bine să te duci nespălat pe obraz la fântână, ca să aduci apă, căci băieţilor cari-i vei aveà au să le curgă bale.—Tătăruşi, Suceava.

XL. **Balegă.**

157. Nu-i bine să dai balegă Vinerea, că faci pricaz la vite. —Tătăruşi, Suceava.

158. La ziua Crucii se strâng balegile şi se crede că ele sunt bune de afumat pentru oameni şi vite la boale, spaimă, ş. a. Bucovina.

XLI. **Ban.**

159. Când te mănâncă palma stângă, ai să iei bani; iar când te mănâncă cea dreaptă, ai să dai. Broşteni, Suceava; Ciulniţa, Ialomiţa.

160. De primeşti bani lunia, e semn bun.—Bursucani, Covurluiu.

161. Când te scuipi pe haine fără voie, de unde nu gândeşti ai să iei parale.—Broşteni, Suceava

162. Lunia nu e bine să dai bani, căci toată săptămâna vei dà.– Grindu, Ialomiţa.

163. Se crede că spre a aveà totdeauna bani în casă, este bine a bate cu cuiu un ban în prag.—Bucovina.

164. In ziua de Paşte se pândeşte că unde sar bani din pământ.- Sabolciu, Ardeal.

165. Poporul, în unele locuri, sărută banul ce-l dă la discos, tot aşà şi lumina ce o aduce la sfânta biserică, crezând că numai atunci este primită jertfa lui (adică dacă a dat-o din toată inima).—Bucovina.

166. La cele trei sărbători mari: Crăciun, Paşte şi Rusalii, să te speli cu apă după bani şi vei fi bănos.—Sabolciu, Ardeal.

167. Copilul care se naşte având pete pe ochi, arată că mamă-sa, când îl purta în pântece, s'a culcat într'un loc unde erau îngropaţi bani.—Vâlcea.

168. Când vezi lună nouă, să-i arăţi bani şi vei aveà bani peste toată luna.—Sabolciu, Ardeal.

169. Banii strânşi la nuntă, se dau în mâna miresei, după ce naşul a pus în legătură puţină sare şi niţel vin peste ei, ca să aibă tinerii noroc în toată vieaţa.—Vâlcea.

170. Când îţi arde ţigara într'o parte, vei primì bani.—Hânţescu.

171. Când îţi aprinzi ţigara şi pârâie chibritul, vei luà bani. —Broşteni, Suceava.

172. Paralele luate întâiu dela cineva, safteaua, cum am zice, să le dai prin păr şi barbă, să ai noroc.—Vâlcea.

173. Dacă vinzi întâiu ceva pe bani, să iei banul cela, să-l freci de pământ, şi să-ţi faci cruce cu el, ca să-ţi meargă bine vânzarea.—Ţăpu, Tecuciu.

174. Bani de aramă de vei visà, vei plânge de cine ştie ce; bani de argint visând, sunt vorbe ce vei auzì.—Ţăpu, Tecuciu.

175. Se crede că acel ce visează bani mărunţei, va fi vorbit de cineva.—Bucovina.

XLII. **Baniţă.**

176. Să nu şezi pe baniţă, că e rău de boală.—Vâlcea.

XLIII. **Barbă.**

177. Se zice că acela ce are o barbă lată şi la mijloc o gropiţă, este foarte sgârcit.—Bucovina.

178. Când te visezi cu barbă și cu mustăți, îți va venì cineva. — Țăpu, Tecuciu.

XLIV. **Bardă.**

179. Să nu lași barda cu vârful în sus, că plânge Maica Domnului. Țăpu, Tecuciu.

XLV. **Bârna.**

180. Când trosnesc bârnele dela casă, e semn rău.—Țăpu, Tecuciu.

XLVI, **Bătae.**

181. Când îți asudă palmele, ai să iei bătae.—Țăpu-Tecuciu.

182. Să nu cânți în așternut, că adoua zi iei bătae.—Țăpu, Tecuciu.

183. Când arunci ochii de rac între doi inși cari se ceartă, aceia se iau la bătae.- Rudeni, Argeș.

184. Când se întâmplă de-ți bate cineva nevasta cu bâta mai întâiu, atunci aceea de loc să o rupă și să o ardă bâta aceea, că de nu, așa o va vrăciuì, că mai mult, orice vină va face, nu o va putea bate.—Luncușoara, Ardeal.

XLVII. **Bătătură.**

185. Să nu calci pe prispă, până nu s'a uscà lipitul, că-i rău pentru bătătură.—Țăpu, Tecuciu.

186. Când dai de tăvălitură de cal și treci peste ea, să scuipi acolo, că nu mai faci bătătură la picioare.—Catane, Dolj.

187. Când calci pe o tăvălitură de cal, sau vezi mânz întâiu și ești cu picioarele goale, vei face bătături sau trântituri. — Țăpu, Tecuciu.

XLVIII. **Bătrâneță.**

188. Se crede că dacă mânâncă cineva nouă păsărele numite «pescărași», acela nu va îmbătrânì.—Bucovina.

189. Cu betele dela botezul unui copil să nu se încingă mă-sa, căci îmbătrânește curând.—Ioneanu.

190. Se crede că cel ce râde de oameni bătrâni, și el va îmbătrânì. —Bucovina.

191. Cel ce s'a ras la moartea sa, sau după moarte, când s'a scăldat, se înfățișează înaintea lui Dumnezeu ca un tânăr de 25 ani; iar de nu l-a ras, apoi bătrân rămâne pentru totdeauna.—(Marian, Inmormântarea).

XLIX. **Băț.**

192. Bățul cu care se întoarce mațele la Crăciun, e bun de întorsuri. Vâlcea.

L. **Băutură.**

193. Copilului mic să nu i se dea să guste rachiu, ori vin, până nu împlinește un an, că iese bețiv. — Adamești, Teleorman.

194. Sufăr mai ales de băutură, oamenii ce au fost unici la părinți.—Țăpu, Tecuciu.

195. Cel care bea băuturi cu mâna stângă, se îmbată.—Ioneanu.

196. Să bei când îți dă cineva rachiu, tot filigeanul, căci dacă mai rămâne, cine bea după tine, îți bea zilele câte le mai ai, și tu trăiești puțin. Se zice: chiar: «ți-a băut anii». Tânărul e bucuros că zice: «ți-am băut bătrânețа».—Țăpu, Tecuciu.

197. Se zice când cântă gâtul, că acela va bea și se va veselì.—Bucovina.

198. Când bei vin din capacul ploștii, te mânii.—Catane, Dolj.

199. Cârciumarii bagă lipitori în vin, ca să se lipească lumea de vin ca lipitoarea (să vie la cârciumă). Catane, Dolj

200. Se crede că spre a desbara pe un bețiv de băutura rachiului, este bine a pune unui mort un ban în gură, care a treia zi scoțindu-se din gura lui, să se spele și să se puie în rachiu și apoi să se dea bețivului să beie din el, și îndată se va vindecà de patima sa.—Bucovina.

201. Pune sub limba unui mort un ban de argint, și când va fi să-l scoată din casă, ia banul. Cumpărând rachiu cu

acel ban, şi dând unui beţiv să beie, se lasă de băutură. Bucovina.

202. Spre a desbara pe cineva de patima rachiului, se zice că e bine a pune un şip cu rachiu într'un mormânt, unde să steie trei zile şi trei nopţi, şi apoi să se dea aceluia să bea din el, zicând: «Aşa să beie N. rachiu, cum a băut mortul», şi respectivul în veci nu va mai bea rachiu.--Bucovina.

203. Se crede că dacă pe cineva nu-l poţi desbara cu nici un mijloc dela băutul rachiului, să eie o inimă de ţarcă, s'o usuce, s'o frece şi să i-o deie de băut cu rachiu; apoi el de sigur că nu va mai bea rachiu.—Bucovina.

204. Ploşniţi pisate şi puse în rachiu, bun să beie acela care vrea să se lese de rachiu.- Uniceni, Roman.

205. Se crede că un beţiv se poate desbara de urâta lui patimă, dacă se ia o bucată de slănină şi se pune, prin cineva, într'un pat în care doarme un jidov. Acolo trebue să steie slănina trei nopţi, Când se pune slănina în pat, trebue să se zică cuvintele: «Cum se leapădă jidovul de slănină şi de mâncările noastre, aşa să se lepede N. de casa şi de băutura jidovească». Luându-se slănina din pat, să se facă cu ea mâncare, care să se dea beţivului, şi apoi acesta nu va mai bea în veci.—Ştraja, Bucovina.

206. Când bei primul păhar, trebue să verşi puţin jos, ca să beie morţii.—Ciulniţa, Ialomiţa.

207. Dacă a băut cineva atâta rachiu încât se aprinde acesta întrânsul, se zice că se poate scoate dela moarte, dacă i se scurge în gură baligă de cal.—Bucovina.

208. Să nu bea doi inşi apă de odată, că cel de'ntâiu bea apă şi cel din urmă bea venin.—Catane, Dolj.

209. Acela-i om băutor, cui i-a băut dracul la cumătrie. Ţăpu, Tecuciu.

210. Când îţi ghioräie gâtul, e semn de băutură.—Hânţescu.

211. Oamenii gâtoşi (cu mărul lui Adam desvoltat), sunt de neamul lor beţivi.—Ţăpu, Tecuciu.

212. Ca să desberi pe un om de beţie, să omori o rându-

nică şi sângele de rândunică să-l torni într'un pahar de băutură; s'o mesteci bine ca să nu se cunoască şi să-i dai să beie, că din ceasul acela pătimaşul se desvaţă de năravul beţiei. Codăeşti, Vasluiu.

LI. Belşug.

213. Dacă ninge ori e moleşniţă în ziua de Sf. Vasile, va fi îmbelşugat tot anul.—Ţăpu, Tecuciu.

214. Dacă în ziua de Bobotează va fi vreme frumoasă, va fi un an îmbelşugat în pâne şi peşte.—Hânţescu.

215. Când Sfinţii (9 mart) găsesc pământul coperit cu omăt, anul va fi bun.—Broşteni, Suceava.

216. Dacă în ziua de Sf. Gheorghe va fi rouă multă, ori va fi pâclă, e semn de an bogat.—Stânca, Iaşi.

217. Dacă iarna, la zile mari, va fi promoroacă multă, e semn de belşug în toate.—Stânca, Iaşi.

218. Se crede că dacă se arată după ziua Sf. Simion stâlpnicul, gâzele roşii, numite văcuţele Domnului, săcările şi usturoiul vor fi mănoase.—Bucovina.

219. Se zice că dacă iarna nu viscoleşte, în vara viitoare pânea nu va rodi mult.—Bucovina.

220 Dacă primăvara iese nalbă multă, atunci are să fie anul bogat, îmbelşugat în toate, mai cu seamă în porumb.—Vâlcea.

221. In ziua de Sf. Trifan (1 Faur), podgorenii se duc cu preot la vii, de fac sfeştanie viilor, ca să fie roditoare şi păzite de grindină şi mană.—Ioneanu.

222. Când iarna începe de cu vreme, e semn de belşug. De asemenea când tună de timpuriu.—Ţăpu, Tecuciu.

323. Se crede că este bine a pune primăvara, când se trage cu plugul prima brazdă de arătură, pe brazdă pâne şi sare, ca câmpul să aducă mult rod.—Bucovina.

224. Dacă va ploua în ziua de Moşi-de-vară, va fi anul mănos.—Ţăpu, Tecuciu.

225. Toamna, când găseşti în ghinda de stejar vierme, a-

rată că anul viitor va fi productiv; dacă îi muscă, va fi mijlociu, iar de va fi paingăn, prevesteşte foamete.—Giuleşti, Suceava.

226. Când se ivesc furnici prin casă, e semn de belşug.—Ioneanu.

227. De plouă în Vineria sacă, are să fie anul îmbelşugat.—Parpaniţa, Vasluiu.

228. Când primăvara se vede pe ape spume albe-gălbui, care se chiamă *mană*, are să fie mănos anul acela.—Parpaniţa, Vasluiu.

229. Când de pe pădurile de brazi se ridică nori gălbui la suflarea vântului—numiţi *mană*—anul va fi cu îmbelşugare în toate.—Broşteni, Suceava.

230. Când brazii fac cucuruzi mulţi, şi iese de pe ei un praf galbăn, numit *mană*, va fi îmbelşugare în toate. Broşteni, Suceava.

231. Să însemni la ce zi a săptămânei a început a ninge, iar în primăvară să sameni tot în aceeaş zi, ca să fie seminţele roditoare.—Sevastos (Călătorii).

232. Când cresc paştele frumoase, atunci ai să ai an bun.—Sevastos (Călătorii).

333. Dacă se culcă găinele devreme şi se scoală târziu, e semn că va fi belşug.—Bucovina.

234. Când găinele fac ouă cu două gălbănuşe, e semn de belşug.—Stânca,. Iaşi.

235. Când ţi se pripăşeşte vreo pasere străină prin curte, să n'o alungi sau s'o tai, căci e semn de belşug. Ţăpu, Tecuciu.

236. Păsările şi vitele ce le capeţi de pomană, să nu le înstrăinezi, căci ele-s aducătoare de belşug.- Ţăpu, Tecuciu.

237. Copiii cari prind lesne rapăn pe mâni, vor trăi în belşug.—Ţăpu, Tecuciu.

238. Când duşmanul tău se mută într'altă casă, pune-i în

tuspatru colțurile casei câte o piatră, ca să nu sporească, cum nu sporește piatra. Sevastos (Călătorii).

239. Când te mulți în altă casă, trimete mai înainte ouă fierte, pâne, sare, vin și untdelemn, ca să-ți meargă tot din belșug.– Sevastos (Călătorii).

240. Când mama naște copilul ușor, acel copil are să trăiască în belșug.—Stânca, Iași.

241. Când uiți mămăliga nesărată, e semn de belșug.— Stânca, Iași.

242. Când ți se lipește mămăliga pe mână, e semn de belșug. Hânțescu.

243.—Să dai din livadă, ca și dela stână, oricui a venì de a cere, că atunci Dumnezeu îți dă spor și izvor.—Sevastos (Călătorii).

244. La Paști pune de o parte și de alta a pragului casei glii de iarbă verde, ca tot anul să ai în casă belșug și roadă bună. Vâlcea.

245. De se trag clopotele în ziua de Paști, toată ziua, roadele pământului se vor face bine.—Broșteni, Suceava.

246. Când sunt mulți șoareci, are să fie belșug în acel an Parpanița, Vasluiu.

247. Când în ajunul logodnei va fi pâclă, promoroacă rouă, e semn că casa lor va fi îmbelșugată Stânca, Iași.

248. Fruptul alb nu se sară cu cuțitul, ci numai cu lingura, că la din contra s'ar împuținâ.– Bucovina.

249. Incotro tună întâiu, într'acolo are să fie pâne multă anul acela.–Parpanița, Vaslui.

LII. **Beșică.**

250. Se crede că dacă cineva capătă pe partea dreaptă beșici, pe acela îl vorbește cineva de bine. Bucovina.

LIII. **Beșină.**

251. După ce te speli, să nu te ștergi niciodată pe masa de pânză, căci te beși întotdeauna; ajungi beșinos de nu mai poți ținea beșinele. Vâlcea.

LIV. **Bete.**

252. Când botezi, nu da bete lungi, că nu se mai însoară ori mărită finul ori fina.—Ilfov.

LV. **Biserică.**

253. Biserica e un întreg atelier de duhuri rele. Aici se nasc liliecii, cari mânâncă din nafură; aici își fac plan strigoii, cari, în special o stăpânesc de după sfinţitul soarelui, până în cântători.—Ţăpu, Tecuciu.

254. Cine cade în biserică, în anul acela moare. Moldova (N. Rojniţă).

LVI. **Blagoviştenie.**

255. A doua zi de Blagoviştenie (Buna Vestire), nu se lucrează, că sunt părinţii Blagoveştenilor, şi e rău de lingoare. Rudeni, Argeş.

LVII. **Blândă.**

256. Ca să-ţi treacă blânda de pe trup, să iei de dimineaţă, până nu răsare soarele, pământul de la rădăcina gutuiului şi să te freci pe piele. Adameşti, Teleorman.

LVIII. **Blăstăm.**

257. E bine ca tot omul să aibă inel în deget, ca să nu se lege blăstămurile de el, sau ale lui de alţii. Ţăpu, Tecuciu.

258. Ca să nu se prindă blăstămul de copii, femeile să poarte inele şi cruci, de care, în acest caz, se lipesc.—Ţăpu, Tecuciu.

259. Să nu cârpeşti pe altul, că se lipesc blăstămele de el. Vâlcea.

260. Părinţii să nu li toarne copiilor lor apă ca să se spele, fiindcă dacă îi vor blăstămà cândva, se lipesc blăstămele de ei.—Vâlcea.

261.—De cocostârci şi rândunele nimeni nu se atinge, nici de cuiburile lor, de oarece e credinţa că ucizându-le, te blastămă celelalte neucise şi trebuie să ia foc casa celui ce le-a ucis. Tutova.

262. Omul blăstămat, şi mai ales de preut, nu mai putrezeşte nici după şapte ani, şi atunci trebue scos şi răzămat 40 de zile de zidul bisericei, şi trecătorii să-i zică: Dumnezeu să-l ierte.—Moldova.

LIX. **Blid.**

263. Să nu legi cu sârmă un blid stricat, că se mânie Dumnezeu.—Ţăpu, Tecuciu.

264. Când ţi-ar crăpà blidele, fără ca să le atingi, să te fereşti, că cineva *ţi-a dat*. Tu ia blidul stricat şi-l pune în faţa porţii, lângă ţăraş, cu fărmături de pâne şi untdelemn, că vrajba tot în capul celui ce ţi-a dat, se duce.—Ţăpu, Tecuciu.

LX. **Boală.**

265. Să aibă tot omul la casa lui câne negru sau pisică neagră, că nu se prea lipesc boalele.—Adameşti, Teleorman.

266. Ca să te aperi de orice boală, poartă în deget un inel făcut dintr'o monedă capatată de pomană.—Moldova.

267. Să legi trei ţăruşi cu pai de om mort (luat din steag) şi să le înfingi ta ţâţâna porţii, căci atunci bolile nu mai vin.—Ţăpu, Tecuciu.

268. Din lumânarea de la botezul unui copil, să se oprească o bucată, ca s'o arăte copilului când se va îmbolnăvì, căci se va face bine, iar restul să se lese la biserică. Ioneanu.

269. Dacă vreì să nu-ţi mai vie o boală avută, aruncă scălădăturile la un loc curat.—Ţăpu, Tecuciu.

270.--Dacă se încunjură satul cu o brazdă, cu plugul tras de doi boi gemeni, orice boală va fi în sat, se va tăia.—Perieni, Tutova.

271. Când sunt doi viţei de gemene şi se vor face boi, să tragi brazdă cu ei în jurul casei, ca să nu se apropie boala de vite.—Moldova.

272. Nu-i bine să cerni pe pat, că-i rău de boleşniţă.—Ţăpu, Tecuciu.

273. Nu e bine să dormim sub cer liber, nici ziua, nici noaptea, până în ziua de Sf. Gheorghe, căci până atunci bat vânturi ce aduc tot felul de boale.—Stanca.

274. Care are vreo bolnăvie, când se cunună, să-şi aducă aminte de ea, că n'o mai are.—Catane, Dolj.

275. Se crede că dacă cineva visează că ţine un copil mic în braţe, se va îmbolnăvì.- Bucovina.

276. Să nu mai coşi cu aţa pe care ai discusut-o, că se îmbolnăveşte cel a cui îi coşi buleandra.—Ţăpu, Tecuciu.

277. Se crede că un greu bolnav, despre carele se zice că a murit, se va însănătoşà şi va trăì.—Bucovina.

278. Poporul crede că dacă dă unui greu bolnav un alt nume, de cum are el din botez, acela se va însănătoşà.—Bucovina.

279. Când cineva se îmbolnăveşte, sfădiţii se duc de se iartă, cum şi bolnavul, cerându-i deslegarea blăstămelor.—Ţăpu, Tecuciu.

280. Dacă cărbunii sfârâie când îi stângi, atunci e semn că boala-i grea; dacă nu, nu. Ţăpu, Tecuciu.

281. Se crede că dacă se face vre un leac pentru un bolnav, apoi acela nu trebuie să ştie de dânsul, căci la din contra, nu foloseşte.—Bucovina.

282. Dacă se dă unui copil nou născut mai întâiu lapte acru şi apoi abia să sugă, acel copil până la bătrâneţe nu va fi nicicând bolnav.—Bucovina.

283. Dacă vreun copil mic este ceva bolnav, se zice că e bine ca să fure dela o dugheană sineală şi să-i facă cu ea cruce pe frunte, piept, etc., şi se va însănătoşà.—Bucovina.

284. Când or curge mucii, fie la om, fie la vite, ele trag a boală.—Ţăpu, Tecuciu.

285. Se crede că dacă sufere cineva de vreo boală, apoi este bine să se scoale înainte de răsăritul soarelui, să se îmbrace într'o camaşă curată, să eie o oală nouă, pe care a plătit cât i s'a cerut pe ea, şi să meargă la moară, fără să vorbească ceva sau să fie văzut de cineva şi să eie stro-

pii de pe roata morii, cu care să se spele pe întreg trupul, şi apoi se vindecă.—Bucovina.

286. Cine se aruncă în apă, în ziua de Bobotează, se vindecă de orice boală. Din ziua de Bobotează şase săptămâni toate apele sunt curate şi sfinte, chiar şi în vârful munţilor.—Făgăraş.

287. Să păstrezi macar o sticlă cu apă dela botez, dacă vrei să ai cu ce-l tămădui când îl va apucà, ferească Dumnezeu, poate, răul.—Ţăpu, Tecuciu.

288. Dacă crezi că cineva te-a adăpat, şi el zice că nu, du-te cu el la moară, şi pune-l să-ţi toarne apă cu pumnul din cap, şi să zică: «dacă-i fi adăpat de mine, să te lase răul pe tine şi să mă apuce pe mine», iar din apa ce-ţi curge din cap, să bei, că-ţi trece. - Ţăpu, Tecuciu.

289. In ziua de ajunul Crăciunului se taie câte un mar, şi dacă mărul e vermănos, atunci acel ce a ta t l are să fie bolnăvicios tot anul; iar dacă-i putred, atunci are sa moară —Valahia moravă.

LXI. **Boală lumească.**

290. Cămaşa cu care o femeie a născut, se leapadă, ca să nu capete copilul boală lumească.—Ioneanu.

LXII. **Bob.**

291. Se crede că cel ce mănâncă bob fără coajă, aceluia i se va cojì pielea de pe faţă.—Bucovina.

292. Când vrei să sameni bob, linte ori mazăre, să nu le pui pe loc nesăpat (bătătorit), căci fierb anevoie. Bursucani, Covurluiu.

293. Primăvara, când se pune bob şi mazăre în câmp, nu se pune traista cu seminţe pe hat, ci pe arătură moale, crezându-se că apoi aceste bucate se vor fierbe foarte curând şi se vor face moi. Bucovina.

LXIII. **Boboc.**

294. Să nu dai afară bobocii de raţă sau de gâscă, de cât peste trei zile, şi să-i stropeşti cu chinovar, că ţi-i deoache lumea. Ţapu, Tecuciu.

LXIV. **Bocet.**

295. Femeia care boceşte bine, are, saraca, tot de morţi parte.—Ţăpu, Tecuciu.

LXV. **Bogăţie.**

296. Nici un bogat nu-i pe lumea cealaltă în raiu, căci nu se poate boerì în amândouă lumile.—Ţăpu, Tecuciu.

298. Cine are mai multe brazde'n palmă, va fi bogat, nevoie mare.—Ţăpu, Tecuciu.

LXVI. **Bold.**

298. Bold dacă găseşti, au să vie oaspeţi. Stânca, Iaşi.

299. Bold dacă găseşti, e semn de sărăcie —Ţăpu, Tecuciu.

300. Dacă se găteşte cineva pentru o petrecere şi se împunge cu un bold, apoi se crede că va face furori, acolo.—Bucovina.

LXVII. **Borş.**

301. Să umpli borş marţia, că se face acru. Ţapu, Tecuciu.

302. Ca să ţi se acrească borşul, dă cu făcăleţul pe la botul plodurilor. Ţăpu, Tecuciu.

303. Se crede că împlând cineva borşul, trebuie să fie atunci mânios, şi apoi va fi borşul acru Bucovina.

304. Când umple femeia borş, şi are vre-o fată ori baiat răutăcios, să-l ungă pe la nas cu melesteul cu care a mustuit borş, că atunci se înăcreşte degrabă. Covurluiu.

305. Ca să-ţi înăcreşti borşul, zi aşa, când îl umpli:

Inăcreşte, borşule, înăcreşte,
că vin nouă carå cu peşte:
trei te înăcreşte,
trei te oţăteşte,
trei pe masă te găteşte.

Se zice de trei ori. Ţăpu, Tecuciu.

306. Când se umple borş, gospodina trage de urechi sau de cap pe un băiat, ca borşul să fie iute ca şi mânia celui tras de urechi. Straja, Bucovina.

307. Când mesteci borşul, la umplut, ca să se înăcrească, zici aşa:

rusoaica a umplut borş,
rusul a plecat la peşte;
rusul a venit,
borşul s'a înăcrit,
borş cu peşte a făcut.—Ţăpu, Tecuciu.

308. In fiecare casă se umple borşul în Joia mare, şi dacă este de acest borş vara în putină, atunci nu capătă miros stricat.—Straja, Bucovina.

309. Ca borşul nou umplut să nu se strice curând şi să fie iute, îndatinează femeile a arunca o lingură din el în foc şi zic ca el să fie iute şi acru ca focul.—Straja, Bucovina.

310. Să nu dai borş cu flori de pomană, că pe ceea lume bei tot apă cu hospă şi cu flori.—Covurluiu.

LXVIII. **Bostan.**

311. Bostanul creşte la om sarac şi prost. Ţăpu, Tecuciu.

312. In ziua în care a nins întâiu, în acea zi primăvara să pui bostani, că se fac vrăjmaş de mulţi.—Stânca, Iaşi.

313. In ajunul Crăciunului se dă copiilor să mănânce bostan, ca să fie graşi peste an.—Ţăpu, Tecuciu.

314. Seminţi încolţite de vei găsi în bostan, e semn de toamnă lungă.—Stânca, Iaşi.

315. Coadă de dovleac să nu pui în foc, că faci buboaie. Vâlcea.

316. Cică cine fură pe lumea asta bostani, pe lumea cealaltă e pus să-i ridice pe un deal; bostanii fiind mai mari şi mai grei, când vrea să puie piciorul în vârf, îi scapă la vale; iar pleacă să-i ia, şi iar îi scapă.—Ţăpu, Tecuciu.

LXIX. **Botez.**

317. Cât timp e nebotezat copilul, se aprinde în toată sara, în casă, o zdreanţă de lână neagră, şi atât copilul cât şi mama se afumă cu dânsa în tot acest timp, ca să nu se apropie lucrul slab de dânşii. Bucovina.

318. In acelaş timp, femeia nu iese fără lumină aprinsă, seara, nici măcar până în tindă, iar în atle locuri fără mătură. -Transilvania.

319. Copiii pierduţi, morţi nebotezaţi, merg în cealaltă lume la un loc rău; acolo se prefac tâlhari şi trăiesc numai din ceea ce fură de pe la copiii botezaţi, cărora mamele le dau de pomană.—Banat.

320. Copiii cari nu sunt botezaţi, şi plâng mult, prin acel plâns cer botez.—Ioneanu.

321. Se crede că acel copil care plânge pe timpul săvârşirei tainei botezului, va trăi lung. Bucovina.

322. Când botezi copii, să li dai faşă lungă. -Broşteni, Suceava.

323. Când botezi, nu da bete lungi, că nu se mai însoară ori mărită finul ori fina.—Ilfov.

324. Ducându-se un copil la botez, este obiceiu a înfrumuseţà crijmele, care se învălătucesc împrejurul luminelor, cu busuioc, văzdoage şi alte flori. Din aceste flori nu se poate să eie cineva vreuna, căci se crede că la din contra i se ia respectivului copil somnul.—Bucovina.

325. Aducându-se un copil la botez, poporul îi pune pâne şi sare în faşă, cam pe piept, şi crede că făcând aşa, copilul crescând mare, va avea totdeauna îndestulare de pâne şi sare.—Bucovina.

326. Poporul crede că copiii cari se necurăţesc sau udă pe timpul săvârşirei tainei sf. botez, crescând mari, vor fi uşori de principii, vor duce o viaţă nemorală şi vor avea copii nelegitimi.—Bucovina.

327. Intorcându-se cumătrul cu finul său deja botezat de la preot şi intrând cu el în casă, îl pune pe masă, pe lâna unui cojoc de oaie, ca copilul crescând mare să aibă cinste cum are cinste masa în casa omului, să aibă noroc la oi, să aibă atâta noroc la toate, câtă lână are oaia, şi să fie aşa de norocos ca şi ea. Straja, Bucovina.

328. Lehuza dă moaşei sale o bucată de pânză, cât ai fa-

ce două mâneci dę cămeşą. De acest petec se şterge după ce se spală, în urma operaţiei. Dacă nu i-a dat atunci, vine în casă pe urmă, se spală şi se şterge de cămeşa lehuzei, ca să dea necurăţenia tot pe dânsa, să nu rămâie necurată şi pe cealaltă lume.—Jud. Suceava.

329. Se dă moaşei un căuş sau strachină plină cu făină şi sare pe deasupra. Dacă este fată noul născut, se pune peste toate un fuior de cânepă, ca să aibă păr mare. Căuşul sau strachina plină, pentru ca copilul să ţie degrabă capul în sus.- Jud. Suceava.

330. La botezul unui copil se dă moaşei un căuş de făină, cu căuş cu tot, în care înfinge ea un fir de busuioc, ca copilul să ţină curând capul în sus. –Straja, Bucovina.

331. Din banii ce se câştigă de un copil la botez, să i se cumpere căldare, ca să trăiască mult.—Ioneanu.

332. De-i avea fini mulţi, pe ceea lume te scot de-i fi la întuneric, căci îţi ies cu lumânări în mână.—Covurluiu.

LXY. **Bou.**

333. Să te fereşti de boul cu coarnele ţapoşe (aduse pe spate), că acela are draci.—Ţăpu, Tecuciu.

334. Să înveţi boii la plug numai marţia, joia şi vineria, dar nu lunia, miercurea ori sâmbăta, că-i înveţi cu nărav. — Crasna, Gorj.

335. Se zice că în sara de Sf. Vasile boii vorbesc, şi-i auzi, numai dacă te culci în iesle, dar e primejdios de moarte. Se zice că unul s'a culcat şi a auzit boii grăind între ei: ‹Hai frate să ne culcăm, că mâne avem să ducem pe stăpânul nostru la groapă›. Şi aşa a fost.—Ţăpu, Tecuciu.

336.—Cine doarme în noaptea de Sf. Gheorghe, în iesla boilor, îi aude vorbind.—Ţăpu, Tecuciu.

LXXI. **Brad.**

337, Să nu răsădeşti brad, căci când rădăcina lui va fi cât capul tău, vei murì.—Broşteni, Suceava.

338. La brad, mirele cu mireasă să nu se întâlnească, căci unul din doi moare.—Ialomiţa.

339. Bradul dela o nuntă, în unele localităţi, sé pune sus pe casă, ca să nu-l poată luà cineva şi duce la răspântii, căci atunci se risipeşte casa căsătoriţilor. Ioneanu.

340. Molidul de aceea îi noduros, că ar fi fost blăstămat de Hristos, fiindcă cuiele bătute în mânile şi picioarele lui să fi fost de molid.—Bucovina.

341. Să nu baţi cu bote de brad, că te înbolnăveşti ori tu, ori bătutul. Răpciuni,' Neamţu.

LXXII. **Brâncă.**

342. Dacă nu dai un purcel de pomană, când îţi fată scroafa, îţi vor murì porcii de brâncă, până la anul. Ţăpu, Tecuciu.

LXXIII. **Brânză.**

343. Să nu dai brânză cu smântână cuiva, că i rău.—Ţăpu, Tecuciu.

LXXIV. **Brâu.**

334. Când îţi pică brâul fără să ştii, te doresc ibovnicii. Broşteni, Suceava.

345. Dacă ţi se sloboade brâul, când mergi pe drum, află şi alţii că tot umbli laturile.— Ţăpu, Tecuciu.

LXXV. **Broască.**

346. Când intră broaşte în casă, e semn rău: va murì unul din casă.— Tătăruşi, Suceava.

347. De-ţi intră broască în casă, e semn că cineva ţi-a trimis-o ca farmeci, vrajă.—Atunci trebue cu un băţ să o dai afară şi să zici: «Du-te la cine te-a trimis, că la noi nu eşti primită. Cu ce te-a trimis, dă lui, şi de capul lui să fie .— Stânca, Iaşi.

348. Dacă cineva e bolnav şi pe înserate vine o broască la uşă sau în casă, crede că-i trimeasă ca farmece; de aceea o împlântă în o ţăpuşă şi o pune în pod la fum.— Giuleşti, Suceava.

349. Broaşte în casă de găseşti, nu-i a bine.—Broşteni, Suceava.

350. Când ai omorî broaşte, se pune ploaie.—Calane, Dolj.

351. Când omori o broască, îţi moare mama.—Bogdăneşti, Găineşti, Suceava.

352. Celui care omoară o broască, îi va murì o rudă.- Ioneanu.

353. Se crede că acela care calcă sau ucide o broască, va ucide pe maică-sa; deci numai acela ucide broaşte, a cărui mamă este deja moartă.— Bucovina.

354. Când ai călcà o broască de iarbă, e un mare rău.— Ţăpu, Tecuciu.

355. Cine omoară broasca, îi stârpeşte vaca.—Broşteni, Suceava.

356. Să nu omori broască, că plouă.—Goicea-mică, Dolj.

357. Să nu omori broaşte, că atunci pânea ce o vei frământa, nu va dospì după mâna ta.—Luncuşoara.

357, Când broaştele cântă întâiu primăvara, e bine să te dai de trei ori de-a «curu'n cap», dacă voieşti să fii sănătos peste an.—Stânca, Iaşi.

359. Când cântă broaştele, zice că are să ploaie. — Bogza, R.-Sărat.

360. Când cântă broaştele sara, are să fie vreme bună.— Tătăruşi, Suceava.

361. Când cântă broasca sub talpa casei, e rău de moarte.—Vâlcea.

362. Când auzi broasca orăcăind întâiu primăvara, să te dai de trei ori peste cap, că cresc bostanii mari.—Parpaniţa, Vasluiu.

363. Se servesc de broască şi de liliac, pentru a se face legături pentru bolnavi. Urecheni, Neamţu.

364. Se crede că nu e bine a vorbì sara, în prezenţa copiilor, de broaşte, căci aceea ar aduce oarecare rău vreunui copil; deci, spre a paralizà aceasta, trebuie a zice: «Usturoiu sub limba copilului».—Bucoviua.

365. Femeile care se sfădesc cu oamenii, prind o broască

din fântâna de unde iau vecinii apă, o coasă la gură cu un fir roşu (îi leagă gura), şi o aruncă din nou în fântână, Astfel ea *a legat* gura vecinilor. Aceştia simt, şi pentru a legà şi ei pe a guralivei, fac acelaş lucru cu un broscoiu. Insă cum acesta cunoaşte cu greu, sau de loc, vecina sfădăreaţă rămâne tot...—Ţăpu, Tecuciu.

366. Primăvara, când vei vedeà întâia oară ouă de broască, să iei ouă de acelea, şi să te freci peste tot trupul, şi anul acela să n'ai grijă că te-or năcăjì frigurile. Cine vrea să nu aibă friguri niciodată, să facă aşa în toată primăvara.—Holda, Suceava.

367. In fântâna unde nu-i broască, apa nu-i bună.—Broşteni, Suceava.

368. E mare păcat să omori broaşte de fântână.—Ţăpu, Tecuciu.

369. Se crede că dacă are cineva vre un buboiu, care nu vrea să spargă, apoi se ia o broască, se frânge în două şi se pune încă fiind caldă şi sângerândă, pe buboiu, care apoi se sparge.—Bucovina.

LXXVI. **Bubă.**

370. La 4, 5, 6 Decembre se zic «zilele bubatului». Nu mânâncă copiii boabe coapte, ci numai fierte, ca să fie bubatul moale. Se împart turte de azime de pâne, la vecini.—Catane, Dolj.

371. Când dai pâne pe foc, faci bube.—Tătăruşi, Suceava.

372. Dumineca nu se lă, că faci bube în cap.—Catane, Dolj.

373. Să nu te uiţi după un bubos în oglindă, imediat, ci mai târziu, căci altfel îi iei bubele.—Ţăpu, Tecuciu.

374. Nu e bine să mânânci în scăpatul soarelui, că faci bube la gură.—Catane, Dolj.

375. Coaja de ou nu se aruncă în foc, că faci bube.—Bursucani, Covurluiu.

376. Rumegătura de sfredel nu se pune pe foc, că-i rău de bube.—Ţăpu, Tecuciu.

377. Să nu dai cu mâna de pe pieptene pe la nas, căci faci bube la nările nasului.—Ioneanu.

378. Să nu umbli cu pieptenele pe la gură, că faci bube.—Ţăpu, Tecuciu.

379. Se crede că copiii cari iau pieptenii în gură, fac bube în gură. Bucovina.

380. Să nu te speli cu apă caldă pe ochi, că faci bube. - Goicea-mică, Dolj.

381. Să nu te uiţi prin ciur, că faci bube 'n cap.--Tătăruşi, Suceava; Ţăpu, Tecuciu.

382. Să nu pui ciurul în cap, căci atâtea bube vei face tot anul, câte borte are ciurul.--Ţăpu, Tecuciu.

383. Cine mănâncă mămăligă necernută, face bube pe limbă. - Jud. Suceava.

384. Nu-i bine să mănânci grăunţe fierte, sau cucoşi în săptămâna mare, că faci bube pe cap.—Tătăruşi, Suceava.

385. Pruncul să nu fie alăptat fiind mama despletită, căci capătă bube în gură.—Moldova.

386. In ziua de Paşti să se mănânce întăiu ouă albe, căci acel care va mâncà întăiu roşii, va face buboaie.—Ioneanu.

387. Când mănânci fasole în săptămâna întăiu din postul mare, faci bube.—Tătăruşi, Suceava.

388. Dacă o femeie însărcinată mănâncă borş umplut în zi de sec, copilul va aveà bubuşoare, cum le zic: *focuri*, şi se lecuiesc cu cărbune viu, pisat pe pragul uşii şi amestecat cu smântână.—Sevastos. (Călătorii),

389, Dacă pui pe foc faşa copilului, ori vr'un scutec, copilul se îmbolnăveşte rău şi face tot soiul de bube.—Ţăpu, Tecuciu.

390. Mama îngreunată să nu dea cărbuni aprinşi cuiva, că face copilul cu bube pe trup.—Stânca, Iaşi.

391. Se crede că dacă copiii se joacă cu foc, apoi fac bube pe la gură.—Bucovina.

392. Lunia nu-i bine a umpleà borşul, căci la din contra, respectiva ce face aceasta, capătă bube pe trup.—Bucovina.

393. In ajunul Bobotezei şi al Crăciunului, nu-i bine să te baţi, măcar din glumă, cu cineva, căci faci buboaie peste an. —Ţăpu, Tecuciu.

394. In ziua de ajunul Crăciunului nu se dă cu pumnul, nici cu palma, că pe urmă câţi pumni dai, atâţia buboi faci peste an, şi câte palme dai, atâtea răni faci.—Stânca, Iaşi.

395. Când iei gunoiul de la vârful măturii, faci bube la degete.—Tătăruşi, Suceava.

396. In zilele de post nu se umple borş, că la din contra acela ce ar face aceasta, ar căpătà bube pe trup. —Bucovina.

397. Să nu baţi pe nimeni în ziua de Ajun, că face buboaie cel pe care-l baţi.—Ţăpu, Tecuciu.

398. Ca să scapi de bube, să nu furi ouă la Paşti, şi în nici o zi, sau să-ţi sleiască cositorul.—Catane, Dolj.

399. Cine va cântà în apusul soarelui, va face buboaie în cap.—Ioneanu.

400. Când ai vreo bubă, nu e bine să intri în vie, căci se obrinteşte, şi atunci mai rău te doare.- Vâlcea.

401. La Paşti, când ciocnesc ouăle, dacă nu dă pe cel spart celui ce l-a spart, face buboaie.—Ţăpu, Tecuciu.

402. Când ai bube la încheietura gurii, să dai cu lingura şi cu coada pisicii pe acolo, că-ţi trece.—Catane, Dolj.

403. Să nu lăsaţi copiii după Crăciun să mai zică colindul căci fac buboaie.—Ţăpu, Tecuciu.

404. Se crede că este de trebuinţă a împrăştià urma ce a lăsat vreo ulcică în spuza sobii, căci la din contra s'ar puteà căpătà buboaie pe şezut.— Bucovina.

405. Apa în care s'a scăldat copilul nou născut, nu se aruncă spre sfântul soare, ci spre miezul nopţii, căci altfel copilul face bube pe corp.—Marian (Naşterea).

406. Să nu te uiţi când cineva îşi arata buboaiele care le are, ca să nu se ia de tine. Ţăpu, Tecuciu.

407. Când îi iese cuiva un buboiu, apoi să ştie că are să-i iasă nouă, că buboiul are nouă viţe.—Ţăpu, Tecuciu.

408. Dacă are vreo femeie sau fată nişte bube pe trup, apoi se vindecă spălându-se cu apă neîncepută, care apoi trebuie a o turnă înainte de răsăritul soarelui în crucile drumului; dacă trece peste acea apă mai întâiu o vită sau un câne, apoi boala aceea nu se prinde de nime; dacă trece, însă un om, apoi se prinde de dânsul. Bucovina.

409. Buboaiele să se vindece, dacă se ia într'o zi de post apă neîncepută şi pune întrânsa piele de la un ciur părăsit să mocnească şi apoi se spală în acea apă.—Bucovina.

410. Buba rea se vindecă cu prune păstrate din ziua de Joia mare (săptămâna mare).—Ciulniţa, Ialomiţa.

411. Perjele strânse în ziua de Ziua Crucii (14 Septembre), sunt bune de bubă rea.—Ţăpu, Tecuciu.

412. Bubele rele şi ulcioarele (de la ochi), nu se isprăvesc până ce nu ies cei nouă pui ai celui întâiu.—Ţăpu, Tecuciu.

413. De bubă neagră se despică pielea puiului cu pene cu tot şi o pune la bubă. După ce se răceşte, pune pielea de la alt puiu. Bogdăneşti, Suceava.

414. Când se presupune că bolnavul ar aveà dalac, atunci se ia o broască vie şi se alipeşte de bubă. Dacă broasca moare, atunci s'a încredinţat că e dalac.—Banca, Tutova.

415. Când intri într'o capişte şi ai bolte, să te loveşti la ele de trei ori cu un ciolan de mort, şi-ţi trece.—Broşteni, Suceava.

LXXVII. **Bucate.**

416. Când umblă negustori după bucate pe sărbători (ca Crăciunul, mai ales), e preţ bun pe bucate, primăvara.—Catane, Dolj.

LXXVIII. **Bucluc.**

417. Omul care varsă din bucate ori băutură, pe masă, e semn de buclucaş. Ţăpu, Tecuciu.

LXXIX. **Bucurie.**

418. Când ai bucurie mare, să te fereşti, că ai să dai de supărare.—Ţăpu, Tecuciu.

419. Când vor plesnì cercurile unui butoiu, bucurie şi câştig înseamnează.—Ialomiţa.

LXXX. **Buhaiu.**

420. Când ţi-a venì buhaiul de s'a râncăì la poartă, să te aţii la vre un pericol.—Ţăpu, Tecuciu.

421. Să nu întorci buhaiul iarna, că nu ţine.—Ţăpu, Tecuciu.

LXXXI. **Bujor.**

422. Bujorul, pe la noi nu se cultivă în grădină, neavând cine să-l aducă din pădure, de oare ce, cine-a mută, ori a aduce rădăcini (gulii), ori sămânţă, nu va mai face copii.—Ţăpu, Tecuciu.

LXXXII. **Buratec.**

423. Când auzi cântând buratec întăiu primavara, să te dai de trei ori peste cap, că ai noroc. Popeni, Tutova.

424. Primăvara când auzi pentru prima dată brotăcelul (răcănelul) cântând, să te dai de trei ori peste cap, c'aşa e bine.—Adameşti, Teleorman.

425. Primăvara cine aude întăiu brotăcei cântând, să se dea de trei ori peste cap, ca să nu fie anul secetos.—Ioneanu.

426. Când vede buratec întăiu, îl dă peste cap şi zice: «Buratec, buratec, cum îmi pari tu, aşa să-mi pară vara de uşoară».—Giuleşti, Suceava.

LXXXIII **Buric.**

427. Femeia însărcinată nu trebuie să treacă peste funie, că face copilul cu buricul încurcat pe după gât; nici nu trebuie să stea pe saci, că naşte greu.—Giuleşti, Suceava.

428. Femeia însărcinată să nu pună vreo legătură după cap, ca s'o depene, că are să facă copilul cu buricul pe după cap.- Transilvania.

429. Dacă trece cineva peste o femeie îngreunată şi nu-şi

aduce degrabă aminte. copilului i se învârte buricul pe după grumaz.—Mălini, Suceava.

430. Femeia care face cel de'ntâiu copil, se uită pe buricul lui, şi câte noduri va vedeà pe el, atâţia copii va mai face.—Ioneanu.

431. Buricul unui copil nou născut se leagă c'o aţă de cânepă de toamnă, şi nu de vară, căci se crede că 'n altfel acei copii nu vor avea urmaşi, aşa cum cânepa de vară n'are sămânţă.—Bucovina.

432. Buricul copiilor se păstrează până la al şaptelea an, şi dacă atunci îl poate desnodà, e semn că va fi deştept.—Marian, (Naşterea).

433. E bine a strânge buricul care cade de la copil, şi crescând copilul mare, a i-l da, c'apoi va fi el, dacă este băiat, isteţ la învăţătură; dacă este fată, iscusită la ţesut şi cusut.—Bucovina.

434.—Buricul unui copil se păstrează până se face el mare; atunci se moaie în apă şi i-l dă să se uite prin el, ca să se facă îndemănatec şi să poată face ce va vedeà.—Ioneanu.

435. Mama care păstrează buricul şi moţul copilului său, să i-l dea când se va face el mare, să şi-l rupă singur în bucăţele, şi să-l arunce peste ogoare primăvara, căci va fi foarte deştept acel copil, şi ce va vedeà cu ochii, va face cu mânile.—Adameşti, Teleorman.

436. Băieţii mici, cu buricul afară, au patimă spre boli, iar cei cu buricul dus înăuntru, vor fi voinici.—Ţăpu, Tecuciu.

LXXXIV. **Buruiană.**

437. Când scoţi buruieni de pe câmp, pentru a le răsădì (burueni de leac), ori a le întrebuinţà, ca să aibă leac bun, trebuie să pui în locul de scos: o bobiţă de poamă, o fărămătură de mămăligă, iar la unele, pietricele. Ţăpu, Tecuciu.

438. Sfântul Gheorghe e o zi când se adună de pe câmp şi din păduri multe lucruri de leac.—Ţăpu, Tecuciu.

439. Cu *buruiana smăului* se afumă copiii cari se

greşesc în pat. Ca să aibă leac, să nu puie nimeni mâna pe ea, când se afumă, de cât acela pe capul căruia a căzut beleaua. Se mai afumă şi cu frunzele plantei *mama pădurii*. —Catane, Dolj.

440. Cine se lă vinerea, îi cresc toate buruienile şi bălăriile în grădină şi în sămănături. –Ţăpu, Tecuciu.

LXXXV. **Busuioc.**

441. Fetele pun la codiţe busuioc luat de la steagul bisericii, ca să se uite băieţii la ele, ca la steag.—Vâlcea.

442. In sara lui Sf. Vasile, fetele pun busuioc la partea de jos la ghizdelele fântânei. Dacă a doua zi găsesc busuiocul promorocit, fata se va mărità în iarna aceea; iar de busuiocul nu-i promorocit, fata nu se va mărità atunci.—Tătăruşi, Suceava.

443. Când se fură cuiva ceva, se bage o cracă de busuioc într'un puţ, de unde se bea apă, că-l va găsì.—Ioneanu.

444. Busuiocul, ca să miroase frumos, să se samene şi să se răsădească numai vineria.—Vâlcea.

LXXXVI. **Butuc.**

445. Cine sare de trei ori peste un butuc, înainte şi înapoi, are noroc la păduri şi livezi.—Ţăpu, Tecuciu.

LXXXVII. **Buza.**

446. Când te mânâncă buzele, ai să săruţi pe cineva.—Stânca, Iaşi.

447. Când pe un sugaciu îl mânâncă buzele, îşi va vedeà visul cu ochi.—Ţăpu, Tecuciu.

448. Dacă i se bat cuiva amândouă buzele, apoi se crede că respectivul va avea o gâlceavă cu un cunoscut.—Bucovina.

449. Luni dimineaţa, în săptămâna mare după a brânzei, să pupi oala cu unt, că nu-ţi vor mai crăpà buzele.—Vâlcea.

450. Femeia însărcinată să nu stea jos pe vreun prag, căci poate venì în urmă-i vreun vrăjmaş, să dea cu toporul în pragul pe care a stat, şi atunci face copilul cu o buză crăpată ca o tăietură.—Ioneanu.

451. Omul ce poartă muscă (musculiță) la buză, e pătimaş de ceva.—Țăpu, Tecuciu.

LXXXVIII. **Căciulă.**

452. Să nu umbli vara cu căciulă, că tragi a iarnă.—Adameşti, Teleorman.

453. Cuşma sau pălăria nu se pune pe masă, căci la din contra cârtița ar scoate în livadă mulțime de muşuroaie, ca cuşma sau pălăriia.—Straja, Bucovina.

LXXXIX. **Cadelniță.**

454. Când i-a picà popii cărbuni din cadelniță, la un mort, va mai murì şi altcineva. Țăpu, Tecuciu.

XC. **Caier.**

455. Nu e bine să vii cu caierul nemântuit de la şezătoare. Țăpu, Tecuciu.

XCI. **Cafea.**

456. Când verşi cafeaua, ai să iei bani.—Stânca, Iaşi; Ioneanu.

457. Când cineva varsă cafeaua din întâmplare, câştigă în ziua aceea. Rudeni, Argeş.

XCII. **Cahlă.**

458. Când se face cahla, se pun în ea trei crengi de mălini sau păr de porc, ca cahla să nu ucidă pe casnici. Tot spre acest scop, se pune pe locul vetrei, unde a fost focul, o huscă de sare peste noapte.—Straja, Bucovina.

XCIII. **Cal.**

459. Se crede că calului, cât trăieşte, i se pare omul mare cât un urieş, de aceea i se şi supune, şi abia când piere, îl vede în adevărata lui mărime, şi-i pare rău că a ascultat pe om.—Bucovina.

460. Calul de asta nu se mânâncă, că l-au încălecat şi femeile. Totuşi are o parte de mâncat, dar cine o ştie! Țăpu, Tecuciu,

461. Calul nu are splină; fuge mai iute şi nu osteneşte. Ciulniţa, Ialomiţa.

462. Fetele care merg călare, fac un păcat, ca şi cum ar omorî pe cineva.—Ţăpu, Tecuciu.

463. Când cineva vede întăiu cal împiedecat, pe nemâncate, e împiedecat toată vara.—Rudeni, Argeş.

464. Când calul trage într'un loc unde începe să bată cu copita, să ştii că de desupt nu-i curat.—Ţăpu, Tecuciu.

465. Când calci în tăvălitură de cal, faci trântituri. Tătăruşi, Suceava.

466. Pe locul unde s'a tăvălit un cal, să nu calci, că faci bătături la picioare.—Bursucani, Covurluiu.

467. Copiii se feresc a călcà unde se tăvălesc caii; ei cred că din astă pricină caii îi trântesc.—Moldova.

468. Trântitura se întoarnă, dacă se calcă în udul unui cal. Bucovina.

469. La cal să te încaleci pe partea unde nu-i coamă.-Ţăpu, Tecuciu.

470. Calul când îşi va privì trupul, va murì.—Ciulniţa, Ialomiţa.

471. Se crede că nu este bine a călcà în locul unde s'a tologit un cal, căci la din contra ar căpătà pecingini, după alţii tăvălitură (buboaie pe călcâiul picioarelor).—Bucovina.

472. Pentru diferite umflături, se face prăjeală cu falcă de cal găsită. Pentru ca boala să nu mai revie, e nevoie ca falca să fie dusă îndărăt, şi aşezată tot cum era întăiu.—Ţăpu, Tecuciu.

473. Dacă cineva visează cai alergând, însemnează că a doua zi va fi vânt.—Bucovina.

474. Când trag caii aer pe nări (când sforăiesc), e semn de ploaie.—Adămeşti, Teleorman; Ciulniţa, Ialomiţa.

475. Când caii vor sta cu dosul spre gard, tăcuţi şi gânditori, e semn că vremea are să se strice.—Stânca, Iaşi.

476. Cap de cal se pune în par, ca să nu mânânce lupii dobitoacele.—Găineşti, Suceava.

477. Cine vede mânz întăiu, şi-i cu picioarele goale, va face trântituri şi-i vor da spini în picioare.—Ţăpu, Tecuciu.

478. De-i vedeà mânz înainte de să fi văzut miel ori puiu, ai să fii gol tot anul; iar de-i vedeà miel sau puiu, din potrivă.—Covurluiu.

479. Când cineva vede un mânz întăiu pe nemâncate, ca să nu fie spurcat de mânz, îşi lasă betele ori brâul să atârne, ca că mânânce lupii pe acel mânz, astfel ca paguba să nu fie pentru cel spurcat.—Ioneanu.

XCIV. **Călătorie.**

480. Se crede că dacă se piaptănă o femeie şi-şi împleteşte părul, dacă-i rămâne din întâmplare o viţă de păr neîmpletită, apoi îi stă înainte o călătorie lungă.—Bucovina.

481. Când se strică ceva, se duce cineva de acasă.—Sevastos (Călătorii).

482. Când cucoşul se suie pe poartă şi cântă cu capul spre drum, are să facă un drum cineva din casă; iar dacă îi cu capul spre casă, vine cineva de departe.—Jud. Suceava.

483. Primăvara, cine vede întăiu barze şi rândunici în zbor, în acel an va face călătorie; iar de va vedeà şezând jos, nu va face în acel an nici un drum.—Ioneanu.

484. Dacă visează cineva pânză întinsă, apoi se crede că el va călători încotrova; dacă însă visează pânză învălătucită, apoi că va fi împiedecat de a călătorì.— Bucovina.

485. Când se rupe mămăliga în două sau în trei, vei face drumuri în cotro îţi arată ruptura ei.—Ţăpu, Tecuciu.

485. Când eşti decis să faci o călătorie, să nu pleci marţia sau sâmbăta, căci îţi va merge rău.—Ioneanu.

487. Să nu porneşti la drum cu piciorul stâng, că-ţi va merge rău.—Hânţescu.

488. Se crede că nu este bine a dormì în ziua de Paşti, căci la din contra, acela călătorind undeva, totdeauna va trebuì să fie plouat.—Bucovina.

489. Când cineva pleacă la drum, presară-i făină pe prag, ca să-i meargă în plin.—Ţăpu, Tecuciu.

490. Când pleci la drum, să-ţi faci cruce. Catane, Dolj Vâlcea.

491. Când pleci de acasă, fă-ţi cruce şi te roagă lui D-zeu să-ţi ajute.—Luncuşoara.

492. Se crede că nu e bine a luà ouă sau mere cu sine în călătorie, căci la din contra îi va merge rău.—Bucovina.

493. Dacă cineva pleacă în inspecţie sau la vreo petrecere şi pe drum strănută caii, apoi se crede că va fi bine primit sau îşi va petrece bine.—Bucovina.

494. Dacă cineva pleacă în călătorie şi uitând ceva acasă, se întoarce spre a-şi lua obiectul uitat, apoi se crede că nu-i va merge bine în călătorie.—Bucovina.

495. Când eşti pornit la drum şi te ai înturnat înapoi, ai să mergi rău.—Tătăruşi, Suceava; Covurluiu; Ţăpu, Tecuciu; Luncuşoara; jud. Suceava; Măceşii-de-sus, Dolj.

496. Când tinerii însurăţei pornesc după zestrea ce le-a făgăduit părinţii, nu-i bine să se întoarcă.—Broşteni, Suceava.

497. La Paşti şi alte praznice mari, nu-i bine a merge de acasă; fată sau femeie nu-i bine de-ţi vine mai înainte în casă la praznic.—Luncuşoara.

498. Cel care într'o călătorie întâlneşte un drum încrucişat, să nu treacă prin răspântia lui, căci îl poceşte.—Ioneanu.

499. Când o persoană pleacă la un drum şi-i ese înainte un iepure ori preot, nu-i va merge bine.—Ioneanu.

500. Când cineva pleacă de acasă, să nu-i ieşi în cale cu vasul gol, că nu-i va merge bine.—Sabolciu.

501. Când o persoană pleacă la un drum, şi-i iese înainte cineva cu vreun vas sec, nu-i va merge bine ieşindu-i cu sec; iar de-i iese cu un vas plin, să te bucuri, căci îi va merge bine ieşindu-i cu plin.—Ioneanu.

502. Cine cade pe drum, ducându-se la Invierea Domnului, pe drum îi va merge nevoie mare de rău în curgerea anului.—Ţăpu, Tecuciu.

503. Când pentru întâia dată întri într'un oraş, să iei o piatră în gură. Sevastos (Călătorii).

504. Mergând cineva la un oraş sau într'un loc unde n'a fost încă, apoi e bine să eie o pietricică şi intrând într'acel oraş sau loc, s'o ţie sub limbă şi apoi îi va merge acolo bine; dacă însă nu face astfel, se crede că i se va întâmpla vreo nenorocire.—Bucovina.

505. Cel care trece într'o ţară străină, unde n'a mai fost, să calce pe pământ cu piciorul drept întâiu, căci îi va merge bine.—Ioneanu.

XCV. **Căldare.**

506. Copilul, după ce se naşte, se trece prin toartele unei căldări de aramă, apoi cu acea căldare nu se mai umblă până nu se face mare, s'o poată ridică singur de jos. Aceasta se face ca copilul să trăiască ani mulţi şi să fie tare ca metalul din care este făcută căldarea.—Ioneanu.

XCVI. **Căldură.**

507. In ziua de Măcinici se dă cu maiul în pământ, ca să iasă căldura. Ciulniţa, Ialomiţa.

XCVII. **Călugăr.**

508. Cu călugărul nu fă negustorie. Dă-i şi fugi. Ţăpu, Tecuciu.

509. Când îţi iese călugăr în cale, îi a rău —Ţăpu, Tecuciu.

XCVIII. **Cămaşă.**

510. Când îmbraci cămeşa pe dos, umbli rău.—Tătăruşi, Suceava.

511. Să nu te îmbraci cu cămeşa pe dos, că te urăşte lumea.—Jud. Suceava (V. A. Forăscu).

512. Să nu poarte cineva cămaşa pe dos, căci i se întoarce norocul spre rău.—Ioneanu.

513. Dacă, din întâmplare, iei cămaşa sau izmenele pe dos, vremea se strică.—Ciulniţa, Ialomiţa.

514. Mamele să nu întoarcă cămăşile copiilor pe dos, că ei se vor speriă noaptea în somn.—Vâlcea.

515. Femeia să poarte cămeşa pe dos, dacă vrea să înţarce copiii.—Ţăpu, Tecuciu.

516. Dacă îmbracă cineva o cămeşă anume pe dos, apoi se crede că se depărtează răul dela dânsul.—Bucovina.

517. Spre a face ca omul cărui îi place a sfădi, ocărî şi bate pe alţii, să-şi schimbe natura, este bine a luà o cămeşă de a acelui om, a legà mânecele ei la spate şi a îmbumbà gura cămeşii până sus.—Bucovina.

518. Când îmbraci cămaşă nouă, treci prin ea bani, ca să fii norocos.—Vâlcea.

519. Când iei o cămaşă nouă, să treci de trei ori un fier prin ea, ca să fii sănătos ca fierul.—Catane, Dolj.

520. Gura de cămaşă de sâmbătă e bună pentru crescut porcii.—Vâlcea.

521. Gura cămăşii nu se taie, nu se gureşte şi nu se urzeşte sâmbătă şi marţi; e rău de moarte.—Vâlcea.

522. Să nu croieşti cămeşă sâmbăta, că moare cel ce a purta-o.—Jud. Suceava.

523. Când femeia îngreunată clăteşte cămeşi de ale ei, să nu le eie de gură, ci de poale.—Broşteni, Suceava.

524. Cămeşile trebuiesc croite sărbătoarea, ca să-i meargă bine celui ce le va purtà şi să nu le isprăvească sâmbăta, că face a boală.—Ţăpu, Tecuciu.

525. Duminecă să nu coşi cevà la o cămeşă a cuiva, că-i coşi minţile. Pentru aceasta, când e neaparată nevoie, cât coasă, dă-i purtătorului să ţină în gură câteva fire de destrămătură.—Ţăpu, Tecuciu.

526. Nu e bine a se face copilului nou născut prima cămeşuică din pânză nouă, ci, dacă e băiat, să-i facă din o cămeşă bărbătească, iar dacă e fată, din una femeiască.—Bucovina (Marian, Naşterea).

527. Mamele scutesc fiecare cămeşă nouă a unui copil, înainte de a-l îmbrăca cu dânsa, adică lasă să cadă un cuţit cu vârful în jos printrânsa.—Transilvania; Macedonia (Marian, Naşterea).

528. Se crede că dacă are cineva mai mulţi copii, şi-i botează pe toţi în una şi aceeaşi cămeşă, aceştia crescând, vor ţine la un loc; dacă însă se vor boteză fiecare în altă cămeşă, apoi vor fi fiecare pentru sine.—Bucovina.

529. Cămeşa copiilor nu se închiotoră, căci la din contra n'or vorbì.—Straja, Bucovina,

530. Dacă părinţii voiesc ca un copil născut să ţină mai mult la tată, îl înfăşoară, când se naşte, într'o cămaşă a tatălui său; iar de voieşte să ţină la măsa, îl înfăşoară într'o cămaşă a ei.—Ioneanu.

531. Ca un copil să trăiască, cea de 'ntăiu cămaşa i se face din pânză de căpătat dela trei case.—Ioneanu.

532. Cea de 'ntăiu cămaşă ce se va face unui copil, să se treacă prin gura-i de trei ori foarfecele cu care a fost croită ca să fie copilul tare ca foarfecele.—Ioneanu.

533. Femeia care naşte întăiu băiat, taie poalele cămăşii cu care a născut, şi le dă la fete mari, să treacă de nouă ori prin ele, ca să se mărite curând.—Ioneanu.

534. Mireasa dă soacrei ca dar, o cămeşă fără gură, ca să nu aibă gură'n casă.—Sevastos, (Nunta).

535. Fata care spală cămeşi şi se udă pe vestminte, va căpătà un bărbat beţiv. Bucovina.

XCIX. **Cană.**

536. Dumineca să nu te speli pe ochi din cană ori din urciorul din care bei apă, căci apoi va mirosì urât.—Adameşti, Teleorman.

C. **Candelă.**

537. Când verşi candela, e semn de moarte. Stânca, Iaşi.

538. Când s'a stânge candela dela sine, e un mare rău.—Ţăpu, Tecuciu.

CI. **Câne.**

539. Se crede că după păcatul lui Adam, Dumnezeu a blăstămat pământul. Scutită de blăstăm a rămas partea cânelui

şi a mâţei, şi din aceea se hrănesc oamenii acum; deci este păcat a ucide un câne sau o mâţă.—Bucovina.

540. Cânele aduce bine la casă, căci el zice: Să dea D-zeu să trăiască stăpânul, ca să aibă cine să vadă de mine».—Slobozia, Vlaşca.

541. Să omori căţeii înainte de a face ochi, iar nu după, că-i păcat.—Ţăpu, Tecuciu.

542. Femeia însărcinată să nu dea cu piciorul în câne, căci copilul ce-l face, va fi cânos la inimă.—Ioneanu.

543. Să nu ţii câne roşu la casă. — Jud.' Suceava, (V. A. Forăscu).

544. Când îţi urlă cânele pe lângă casă, trage a pustietate.—Adameşti, Teleorman; Perieni, Tutova; Găineşti, Suceava; Broşteni, Suceava.

545. Când urlă cânii, vestec a moarte.—Holda, Suceava; Ioneanu; Sevastos (Călătorii); Ţăpu, Tecuciu.

546. Când noaptea urlă cânele la casă, e semn sau că va murì cineva din casă, sau că cei din casă au să se mute în altă parte.—Tătăruşi, Suceava; Stânca, Iaşi.

547. Când urlă cânele, face a sărăcie.—Lespezi, Suceava.

548. Dacă schiaună cânele de lângă casă, apoi se crede că va urmà vreo nenorocire.—Bucovina.

549. Când urlă cânele, face a moarte. Atunci să zici de trei ori:

Urlă, urlii,
du-te pe pustii.

Ţăpu, Tecuciu.

550. Când latră cânele a pustiu, trec duhuri rele pe lângă casă.—Ţăpu, Tecuciu.

551. Când se gudură cânele, are să vie cineva.—Tătăruşi, Suceava.

552. Când se tăvăleşte cânele în bătătură, are să vie cineva (oaspeţi).—Jud. Suceava (V. A. Forăscu); Stânca, Iaşi; Perieni, Tutova; Tătăruşi, Suceava.

553. Când urlă cânele, femeia să întoarcă papucii pe dos, că stă îndată de urlat.--Jud. Suceava (V. A. Forăscu).

554. Când scurmă cânele în prispă, ai să ai scârbă. Tătăruşi, Suceava.

555. Când cânele se feşteleşte înaintea scării, are să fie bine în acea casă.—Jud. Suceava (V. A. Forăscu).

556. Când ţi s'a pişă cânele pe păreţi, însemnează că unul din soţi nu prea trage cu casa; căţeaua vesteşte patima femeiei, cânele pe a bărbatului. Când cânii simt aşa ceva, apoi la cel necredincios soţ nu se gudură când intră în ogradă. -Ţăpu, Tecuciu.

557. Când se udă cânele pe păretele casei, femeiei îi place alt bărbat.—Jud. Suceava (V. A. Forăscu).

558. Când trage cânele pe nări (sforăieşte), e semn rău de moarte.—Adameşti, Teleorman.

559. Omul pe care-l latră cânii vrăjmaş, e răutăcios.—Stânca, Iaşi.

560. Când ţi-a tot cătă cânele în ochi, e semn rău.—Ţăpu Tecuciu.

561. Copiii trebuie să dea mâncare la câni, că ei s'au rugat lui Dumnezeu ca să li dea părinţilor.—Catane, Dolj.

562. Nu e bine să amuţi cânele din casă.—Ţăpu, Tecuciu.

563. Noaptea să n'amuţi cânele, că ai să mori.—Parpaniţa, Vasluiu.

564. Se zice că vulpile s'ar apropià numai de stârvurile acelor câni cari au fost răi. Dacă, însă, cânele a fost netrebnic, vulpile nici n'au de gând să se apropie de stârvul lor.—Bucovina.

565. Cânele care-i cu cerul gurii negru, e rău (bun la casă).--Ţăpu, Tecuciu.

566. Dacă vrei să ai câne rău, să-i tai coada şi urechile de mic, şi să i le dai să le mânânce.—Ţăpu, Tecuciu.

567. Când cineva dă vreun căţel sau pisoiu la altul, să i se plătească, căci altfel va aveà pe lumea cealaltă câni şi pisici de pomană.—Ioneanu.

568. Când svârli apa descântată pe un câne şi el se scutură, atunci să ştii că bolnavul are leac; când nu, nu.—Ţăpu, Tecuciu.

569. Când se culcă cânele pe omăt, are să fie cald.—Parpaniţa, Vasluiu.

570. Când visezi câni, ai duşmani.—Parpaniţa, Vasluiu.

571. Se crede că dacă muşcă pe cineva vreun câne, trebuie pus pe muşcătură un ban, ş'apoi se va vindecà.—Bucovina.

572. Când te muşcă vreun câne, să pui la rană o parà, şi să o dai cui ţi-o descânta.—Catane, Dolj.

573. Când te muşcă un câne, să nu-l omori, că nu se mai tămădueşte rana.—Podeni, Tutova.

574. Când copilul este muşcat de vreun câne, să ceară spălător (câlţi cu care spală blidele), să puie la muşcătură şi păr de-a cânelui, să-l afume. Tot aşa face când se sperie din pricina vreunui om, să-i ceară vre-o şuviţă, să-l afume. Tot de speriat îi bun şi părul de urs.—Covurluiu.

575. Să nu dai cu mătura 'n câne, că turbează.—Vâlcea.

576. La câne să nu dai mămăligă caldă, că turbă.—Broşteni, Suceava.

577. Să nu se dea la câini mămăligă fierbinte sau prăjită la foc, căci turbează.—Ioneanu.

578. Lemn de câne să nu pui pe foc, că-ţi turbează cânii.—Ţăpu, Tecuciu.

579. Când te-a muşcat un câne turbat, să te afumi cu păr de a lui.—Ţăpu, Tecuciu; Sabolciu.

580. Când omori vreun câne turbat, să smulgi păr înainte de a-l pârlì (cânii turbaţi se ard), şi să afumi toate vitele muşcate, că le trece.—Ţăpu, Tecuciu.

581. Dacă un câne turbat a suflat în gura cuiva, şi ca acela să nu turbeze, e bine să-l împărtăşeşti şase săptămâni, să-i tai de sub limbă şi să-i atârni la gât nouă rotiţe dintr'o ţigvă de tâlv.—Vâlcea.

582. Capul de câne se păstrează spre a se arde și a se face *de strâns* sau *de boală*. -Perieni, Tutova.

583. Cap de câne ars în foc, e bun de legat pentru vătămătură. -Găinești, Suceava.

584. Când treci pe lângă câni răi și ți-e frică c'o să te muște, atunci să strângi mereu din dinți și vârful picioarelor, până treci de ei.—Vâlcea.

585. Când treci printr'un sat străin, și ca să nu te muște cânii, să zici: «Cheia la mine și lacata la tine», că-i închizi gura, și nici nu mai bate, nici nu te mușcă.—Pădureni, Putna.

586. Când treci pe lângă un câne, și ți-e frică de el, să zici de trei ori:

Taie-i gura
cu custura
pân 'oiu trece bătătura.

sau:

Bate-l drace
pân 'oiu trece.

Țăpu, Tecuciu.

587. Dacă sare asupra cuiva o potaie de câni, apoi e bine a zice: «Mut și orb te-a făcut măta, mut și orb să fii», și ei imediat se împrăștie, care încotro.—Bucovina.

588. Cânele care urlă și se duce ne mai întorcându-se la stăpânul său, voiește binele casei.—Ciulnița, Ialomița.

CII. **Cânepă.**

589. La lăsatul de brânză trebuie mult jucat pentru ca cânepa să crească înaltă.—Bucovina.

590. In Vinerea Paștelor se suie fetele în clopotința bisericii și sună clopotul, ca să crească cânepa.—Jud. Suceava.

591. Poporul crede că dacă va da preotului la ocaziunea când umblă el la Bobotează, cu crucea pe la casele creștinilor, un fuior, apoi se va face în vara viitoare cânepa.—Bucovina.

592. Se crede că cât de lungi sunt țurțurii de ghiață dela

streşina casei, până la Crăciun, aşa de înaltă va fi cânepa în vara viitoare.—Bucovina.

593. Din sămânţă de cânepă ce se seamănă, se pune puţină într'o cârpă, apoi acea cârpă se leagă de coarnele boilor cari grăpează. Acea sămânţă se păstrează, fiind bună de desfăcut de urât şi junghiu.– Ioneanu.

594. Dela Paşti până la Înălţarea Domnului nu se meliţă cânepă, findcă ar fi păcat.—Bucovina,

CIII. Cântec.

595. La Rusalii, când se sfinţeşte apa, fetele beau apă sfinţită din ţingălăul (clopoţelul) bisericii, ca să poată horì (cânta bine).—Sabolciu.

CIV. Cap.

596. Copiii cari au capul între umere, este bine a-i lua, când se scot din scăldătoare, de cap.—Bucovina.

597. Când se laptează copilul, să nu se ieie ţâţa între degetul mijlociu şi cel arătător, că la din contra copilul va fi cu grumazul între umere.—Bucovina.

598. La un copil nu se întăreşte moalele capului, până nu va puteà zice: piatră.—Ioneanu.

599. Când un copil se loveşte la cap, să nu toarne în acel loc apă, ca să nu-i iasă cucuiu în cap.—Ioneanu.

600. Femeile să nu se ducă cu capul gol la biserică, căci e păcat.—Adameşti, Teleorman.

601. Dacă moare cineva (vr'o rudă, maĭ ales), bărbaţii umblă cu capul descoperit, iar femeile cu părul despletit.—Stânca, Iaşi; jud. Suceava.

602. Se zice că dacă gârla cefei la cineva este adâncă, acela este mare mincinos.—Bucovina.

603. După ce te-ai spălat la cap, varsă îndată zoile, căci tremurându-se pământul, îţi va tremurà capul cât vei trăì.—Ciulniţa, Ialomiţa.

604. Se crede că nu este bine ca un om sănătos să-şi puie

capul sub evanghelie, c'apoi de sigur s'ar îmbolnăvì. Bucovina,

605. Când auzi tunând întâia oară primăvara, să te bați cu o piatră pe frunte, că nu ai durere de cap peste an.—Jud. Suceava; Bucovina.

606. Nu dormì când soarele e la asfințit, că pe urmă te doare capul.—Stânca, Iaşi; Țăpu, Tecuciu.

607. Dacă are cineva durere de cap, să prindă un pescăraş (pasere), să-l taie şi să puie la cap carnea lui încă caldă, şi-i va trece durerea.—Bucovina.,

608. Să nu svârli dalta din tindă în gura podului, că te apucă dureri în creştetul capului.—Țăpu, Tecuciu.

609. Când te doare capul, şi te afumi cu pelin dela Rusalii, îți trece.—Ciulnița, Ialomița.

610. Vineri dimineață până în răsăritul de soare, dacă te vei spălà pe cap în vale, îți trec durerile de cap. Stanca.

611. Să nu bați cu papucul pe copii, că-i rău de durere de cap. Țăpu, Tecuciu.

612. Când scapără pentru prima oară, să te pleci jos şi să iei cu ochii închişi paie, că-s bune de durere de cap.—Covurluiu.

613. Duminică să nu spui că te doare capul, căci te va dureà mai rău.—Ciulnița, Ialomița.

614. La caz de durere de cap, e bine a pune la frunte şi ceafă frunze de curechiu verde sau şi murat.—Bucovina.

615. La mort să nu stai până l-a îngropà, dacă te duci de când îl porneşte, că-ți amorțeşte capul.—Țăpu, Tecuciu.

616. Dacă-l doare pe cineva capul, apoi se crede că e bine a se plecà sub evanghelie, ş'apoi se va însănătoşà.—Bucovina.

617. Se crede că spre a scăpà de durere de cap, este bine a se uità în sf. potir.—Bucovina.

618. Dacă te doare capul, afumă-te cu sământă de floarea soarelui. Petreşti-de-jos, Gorj.

619. Se crede că spre a scăpà de durere de cap, este bine a aduce apă neîncepută sau stropi dela moară, într'o oală nouă, a turnà apoi într'o strachină şi a o pune pe trunchiul unde se taie lemnele; apoi se ia o suveică, se moaie 'n apă, şi atingându-se cu dânsa fruntea, se zice: «Soarele 'n apă, sănătatea 'n cap», şi se aruncă înapoia capului, ceea se se face cu trei surcele în nouă luni dimineaţă.—Bucovina.

620. Nu e bine să-ţi speli faţa cu apă adusă în praznic în ziua următoare, că te doare capul.—Stanca.

621. O samă de mame bortesc şi băieţilor o ureche şi le pun cercei, ca să nu-i doară capul. Straja, Bucovina.

622. Pe cine strânge cruciş de cap, popă făcut din nou, nu-l mai doare capul.—Broşteni, Suceava,

623. Să nu laşi să-ţi caute doi în cap, că faci şi mai multe gângănii.—Ţăpu, Tecuciu.

624. Să strecori leşia prin mătură lată, dacă vrei să fii curat în cap.—Ţăpu, Tecuciu.

625. Mâţa şi cânele când au durere de cap, mănâncă iarbă.—Broşteni, Suceava.

CV. **Căpac.**

626. Când a plesnì căpacul de pe oală, să ştii că ai să prinzi o mare veste.—Ţăpu, Tecuciu.

CVI. **Căpăstru.**

627. Să nu dai în nimeni cu căpăstru, că-i rău de jigănii. —Ţăpu, Tecuciu.

CVII. **Căpătâiu.**

628. Copiii cari nu stau cu capul pe căpătâiu, nu vor trăì mult.—Ţăpu, Tecuciu.

CVIII. **Căpistere.**

629. Să nu laşi căpisterea cu răsuri pe ea, că roade Iuda furca pământului.—Vâlcea.

CIX. **Capră.**

630. Laptele de capră roşie e bun pentru bolnavi de oftică (tusă cu înnecăciune).—Ţăpu, Tecuciu.

CX. **Căprioară.**

631. Când primăvara căprioarele sălbatice intră în sate a bine.—Broşteni, Suceava.

CXI. **Cărăbuş.**

632. Dacă într'o primăvară se arată mulţi cărăbuşi, apoi se crede că va rodì păpuşoiul, şi viceversa. -Bucovina; jud. Suceava.

CXII. **Cărbune.**

633. Când îţi cere cineva cărbune, să nu-i ţii tu să aprindă, că-ţi cad dinţii.—Covurluiu.

634. Când iei un tăciune pentru foc, de la un vecin, trebuie să laşi un cărbune ca sămn.—Broşteni, Suceava.

CXIII. **Cârcâiag.**

635. Când te-o muşcà cârcâiagu (40 picioare), să te deà în scârci 40 de oameni, dacă vrei să nu mori.—Catane, Dolj.

636. Când te muşcă cârcâiagul, nu mai ai leac. Ca să te lecuieşti, trebuie să te legene, în leagăn de mătase, nouă fraţi din nouă sate.—Vişina, Romanaţi.

CXIV. **Cârcel.**

637. Să nu mânânci cârcei de la viţă de vie, că te apucă cârceii.—Ţăpu, Tecuciu.

CXV. **Cârciumă.**

638. Când cineva va mătură dela uşă spre fundul casei, trage să vie oameni în casă, şi aşa fac cârciumăresele, ca să vie oameni mulţi la cârciumă.—Rudeni, Argeş.

CXVI. **Carne.**

639. Când iese dela Inviere, carne nu se mânâncă, pentru ca să nu deie lupii la vite.—Şarul—Dornei, Suceava.

640. In ziua de nuntă, mirii nu mânâncă carne, ca să le fie corpul uşor, să aibă noroc şi să trăiască ani mulţi.—Ioneanu.

641. Ca să fiarbă bine carnea de vită bătrână, i se aruncă la fiert un cuiu de fier de ras.—Bursucani, Covurluiu.

CXVII. **Carpăn.**

642. Când şezi lângă carpăn în timp de ploaie, nu-i bine, că te trăsneşte.—Tătăruşi, Suceava.

CXVIII. **Cârpeală.**

643. Să nu cârpeşti miercurea şi vinerea, că nu ţine mult treaba.—Ţăpu, Tecuciu.

CXIX. **Cârstel.**

644. Dacă te spurcă cârsteiul, toată vara te beşi.—Vâlcea.

CXX. **Carte.**

645. Nu mâncà cu cartea deschisă, că uiţi ce ai învăţat.—Stânca, Iaşi; Palten, Putna; Ciulniţa, Ialomiţa; Ţăpu, Tecuciu.

646. Copilul ce merge la şcoală, să nu treacă prin gunoaie şi scăldături aruncate de cineva, duşman, că nu mai poate învăţà carte.—Vâlcea.

647. Când vin copiii de la şcoală, pun cărţile în căpistere ca să nu uite cartea, cum nu uită să mânânce.—Catane, Dolj.

648. Nu e bine să coşi pe tine (haina cu care eşti îmbrăcat), că uiţi cartea.—Catane, Dolj.

CXXI. **Cârtiţă.**

649. Când cineva e bolnav de cârtiţă (bubă sub gât), să ia o cârtiţă (un sobol) şi să o omoare între degete, la spate ca să nu vadă cârtiţa, că dacă o vedeà, omul nu se mai face bine.—Slobozia, Vlaşca.

650. Ca să fereşti răzoarele cu legume de muşuroaiele cârtiţilor, pune în capul răzorului o furcă cu caier şi fus, căci cârtiţa îşi va face de lucru cu ele, şi nu-ţi va supărà răzoarele. Vâlcea.

CXXII. **Căruţă.**

651. De la căruţă să nu pui pe foc: inima, că-i rău de inimă (lingoare); spiţile, că te dor dinţii; spetezele, coastele; leucile, mânile; posteuca, şelele. Ţăpu, Tecuciu.

CXXIII. **Casă.**

652. Dacă voieşte cineva să-şi clădească casă, apoi se sfătuieşte cu rudele şi vecinii unde şi cu faţa încotro s'o facă. După ce s'au ales locul pentru clădirea casei, se pune acolo sara o cofiţă cu apă, unde se lasă ea peste noapte. Dacă dimineaţa apa din cofiţă a mai crescut ceva, de cât á fost ea sara, apoi se crede că e bine a clădì pe acel loc casa; la din contra, însă, nu se clădeşte acolo casă.—Bucovina.

653. Când face cineva casă, dacă voieşte să ştie de va fi locul acela cu noroc, ori nu, să puie sara acolo o oală nouă plină cu apă neîncepută, şi dacă dimineaţa oală va fi prelinsă, e semn bun şi acolo să-şi clădească casa; iar de va găsì oala goală, să fugă de acel loc, că-i fără noroc.—Broşteni, Suceava.

654. Nu e bine să se puie casa pe locul unde a fost arie, căci e rău de pagubă.—Vâlcea.

655. Când faci casă nouă, să îngropi de viu un cucoş în mijlocul ei; atunci nu se apropie «ucigă-l crucea» de casă. —Găineşti, Suceava.

656. Când dintr'o pădure se taie lemne pentru făcut casă, nouă lemne se lasă cioplite în pădure, ca să putrezească, zicându-se: acesta este lemnul păduchilor de lemn, acesta al carilor, etc, ursindu-se astfel fiecare lemn; apoi se iau lemne pentru casă, nu însă din cele ursite.—Ioneanu.

657. Când cineva face o casă nouă, după ce i-a aşezat căpriorii, atârnă în vârf o ploscă cu rachiu sau vin şi o batistă şi cine se va puteà suì după ele, le ia, şi batista o ia el, iar plosca o golesc toţi, jos, de bucurie că i-a ajuns casei în vârf.—Rudeni, Argeş.

658. Când se ridică coperişul unei case nouă, se pune în vârful lui verdeaţă, şervete şi altele, ca să dureze casa mult şi să trăiască stăpânii.—Ioneanu.

659. La ridicarea argelei (acoperişului) unei case, se leagă pe vârf un şumuiag de paie, de fân sau un târş (brădişor), ca să nu se apropie rălele de ea.—Găineşti, Suceava.

660. Niciodată să nu acoperi case ori edificii în zi de vineri, că-şi fac cuiburi în ele paserile.– Luncuşoara.

661. Când se intră în casă nouă, se pune în costoroabe la toate patru cornuri câte un ban, ca să aibă casa noroc.— Bucovina.

662. Casa nouă nu se văruieşte toată, ci se lasă un petec nevăruit, ca să nu moară cineva.—Preuteşti, Suceava.

663. Să nu se înădească casa nouă de alta veche, căci e rău de moarte în familia acelor case. –Ioneanu.

664. Când pocneşte în casă, nu-i a bine.—Broşteni, Suceava.

665. Să nu te uiţi în casă, din afară, pe fereastră, că rămâne pustie.– Ţăpu, Tecuciu.

666. Când nu-ţi merge bine într'o casă, nici după ce ai făcut masle, atunci ia lemn de la casa din dreapta şi de la cea din stânga, şi afumă casa ta de trei ori. Sevastos (Călătorii).

667. Casele se grijesc totdeauna la sfârşitul lunii, ca să nu se facă juvini prin casă – Straja. Bucovina.

668. Să nu scopeşti în casă în zi de vineri. că se umple de stălniţe.—Luncuşoara.

669. Să nu fluere cineva în casă, căci trage a pustiu pentru acea casă.—Ioneanu.

670. Când te muţi dintr'o casă în alta, să n'o ieşi nemăturată şi negrijită, că te blestemă.—Broşteni, Suceava.

671. Ieşind cineva dintr'o casă, apoi se lasă două pâni şi sare, ca cei ce vor intrà în ea să aibă pâne şi sare.—Bucovina.

672 Când dulgherul bate primul cuiu la o casă nouă, dacă sare scântei, casa aceea va arde.—Moldova.

673. Dacă tatăl sau mama rătează, întâia dată, părul copilului, când se va căsătorì, îi va arde casa.—Bucovina, (Marian, Naşterea).

674. Casă nouă visând, e groapă de îngropare. Ţăpu, Tecuciu.

CXXIV. **Castravete.**

675 Castraveții să nu-i pui în pământ miercuri ori vineri, că ies amari.—Ilfov; Grozești, Mehedinți.

676. Vinerea și miercurea să nu rupi castraveți din acei cari au ieșit întâiu, ca se amărăsc.—Miluta, Mehedinți.

677. Când tai castravetele, ia-i vârful de unde-i floarea și pune-l în fruntea unui copil, că nu-l va dureà niciodată capul.—Țăpu, Tecuciu.

678. Când pepenii au floare multă și nu rodesc, strânge floarea duminecă dimineață, când e popa în biserică, și bate-o cu un băț, în răscrucile drumului, și atunci vor rodì.—Broșteni, Suceava.

679. Să nu mânânci castraveți în locul unde cresc, că se amărăsc.—Țăpu, Tecuciu.

680 Ca să se facă castraveții, leagă la vrejurile lor «coinăcelele cotoiului» (o buruiană cu flori rotunde și păroase) și va fi belșug de ei.—Adamești, Teleorman.

681. Să nu bei apă după ce ai mâncat castraveți ori lapte, că ți se apleacă. -Adamești, Teleorman.

CXXV. **Caș.**

682. Să nu te scalzi, până nu-i mâncà o bucățică de caș, că altfel îți rămâne pielea tot neagră și crăpănoasă.—Țăpu, Tecuciu.

CXXVI. **Ceafă.**

683. Când te-a mâncà ceafa, să te cam păzești. Țăpu, Tecuciu.

CXXVII. **Ceaiu.**

684. Când cineva bea ceaiu, și din întâmplare i se varsă, e semn bun.—Ioneanu.

CXXVIII. **Ceapă.**

685. Când sădești ceapă, să nu te beși, că se face iute. —Vâlcea,

686. Nu lucrà în săptămâna brânzei, că-ți mânâncă viermii ceapa.—Vâlcea.

687. Ca să nu-ţi mănânce viermii ceapa, înţapă un vierme, atârnă-l într'un băţ şi vei scăpà de ei.—Vâlcea.

688. Să nu arunci ceapă în foc, nici să-i mănânci pieliţele subţiri, că te vor dureà ochii.—Vâlcea.

689. Când visează cineva un mort în mai multe nopţi dearândul, în trei zile lunia dimineaţă să asvârle câte o ceapă pe fereastră, astfel: să se pună cu spatele la fereastră, şi asvârlind cu mâna dreaptă, să zică: «Cine mă bântuie pe mine noaptea, să n'aibă treabă cu mine, ci cu ceapa». Zicând aceste cuvinte, nu va mai visà. Din astfel de vise se poate căpăta lipitură.—Ioneanu.

CXXIX. **Ceară.**

690. Poporul crede că este păcat a da cu ceară pe 'n case, la podeală sau ceruit.—Galaţi; Iaşi; Banat.

691. E mare păcat să calci ceara, ori s'o sudui.—Ţăpu, Tecuciu.

692. Ceara dela policandru e bună de făcut de dragoste. —Vâlcea.

CXXX. **Ceartă.**

693. Chiperul şi sarea de se varsă, te vei sfădì cu casnicii.—Broşteni, Suceava.

694. Când cineva ascute ceva de fier în casă, se ceartă în curând cineva din casă.—Rudeni, Argeş.

695. Când tai ceva cu foarfecele şi le uiţi deschise, e semn de ceartă în casă.—Hânţescu.

696. Se crede că acela care-i certat în ziua de Schimbarea la faţă a Domnului, va fi certat pe întreg anul.—Bucovina.

697. Când vine de undeva, ca să nu fie de ocărât că a stat mult, zice odată cu închiderea portiţei: «Inchid poarta, să se închidă gura cutăruia».—Jud. Suceava.

CXXXI. **Ceasornic.**

698. Ceasornicul îi un chip de drac; dă-i şi-l zdrobeşte.—Ţăpu, Tecuciu.

CXXXII. **Ceaţă.**

699. Când se lasă toamna ceaţă groasă, se coace poama iute.—Ţăpu, Tecuciu.

CXXXIII. **Ceaun.**

700. Să nu mănânci coajă de pe ceaun, că te usuci ca coaja. —Ţăpu, Tecuciu.

CXXXIV. **Cenuşă.**

701. Când dai cenuşa afară în zile de sec, vine uliul la găini.—Tătăruşi, Giuleşti, Broşteni (Suceava); Bucovina; Sevastos (Călătorii).

702. In Filipi să nu dai împrumut sau cenuşa afară, că-ţi mănâncă lupii vitele.—Ciulniţa, Ialomiţa.

703. In ajunurile Crăciunului şi Bobotezei, disdedimineaţă, femeile strâng cenuşa din vatră, până a nu mâncă nimic, şi gunoiul de prin casă, şi primăvara, când fac straturile, presară cenuşă amestecată cu gunoiu, zicând: «Cum n'am mâncat eu dimineţile agiunurilor, aşa să nu mănânce nici o lighioaie roadele».—Găineşti, Suceava.

704. Să nu svârli cenuşa în bătătură, că faci a sărăcie. —Ţăpu, Tecuciu.

705. Să nu faci leşie cu cenuşă de ciocani (hluji şi resturile din ştiulete), că faci mătreaţă.—Ţăpu, Tecuciu.

CXXXV. **Cer.**

706. Cerul este ca o movilă nemărgenită. Sfântul Ilie obişnueşte să iasă cu carul său, ba la plimbare, ba cu treburi de ale casei. Carul lui e lucru sfânt, dumnezeesc, nedat lumii să-l vadă, şi de aceea, când iese, acopere cerul cu nour. Acest car, spre a nu răpagă (alunecă) în mersul său, are pe talpa roţii cuie mari ce-i slujesc la înţepenire. Aceste cuie, găurind bolta cerească, lasă să curgă ploaia.—Ţăpu, Tecuciu.

707. Sunt şepte ceruri succesive, şi ploile tot succesiv cad. In cerul de deasupra noastră va trebuì să ploaie, să treacă un timp până va intrà apa în pământul lui, şi apoi se va scurge şi la noi. Ne mângâie, deci, în timp de secetă, că nu

numai noi suferim, ci și națiile celor șapte ceruri. Țapu, Tecuciu.

708. In noaptea spre anul nou se deschid cerurile, și cine vede când se deschid, capătă de la Dumnezeu tot ce va cere; de asemenea vitele vorbesc în acea noapte între ele, spunând lui Dumnezeu cum le chinuiesc oamenii; dar cine ascultă vorba lor, moare. Iași; Suceava; Stânca, Iași.

709. In presara anului nou se deschide cerul și vorbesc vitele între ele; cel ce le aude vorbind, moare în scurt timp. —Straja, Bucovina.

710. Cine spre ziua de Bobotează stă de priveghiu noaptea, vede cerurile deschizându-se și orice ar cere, i se dă de Dumnezeu.—Broșteni, Suceava.

711. Cine va vedeà cerurile deschise în noaptea de Bobotează, va fi drept înaintea lui Dumnezeu.—Ioneanu.

712. Se crede că în noaptea de Sf. Paști, pe la miez de noapte, se deschide în fiecare an cerul. De aceea trebuie a privegheà în noaptea aceea, și dacă vede cineva cerul deschis, apoi va primì de la Dumnezeu tot ce ar cere. -Bucocovina; Covurluiu; Țăpu, Tecuciu.

713. Cerul se deschide și în noaptea de Sf. Gheorghe, când dă putere tuturor pomilor să înflorească: nucul, salcia, și toți pomii pădurilor.—Țăpu, Tecuciu.

714. Când se deschide cerul, oamenii fac cruce și cer să li dea binele de pe cealaltă lume.—Moldova.

CXXXVI. **Cerb**.

715. Atunci încep a îngheță apele, când se pișă cerbul în apă întâiu.—Țăpu Tecuciu.

CXXXVII. **Cerc**.

716. Nu e bine când tot plesnesc cercurile de la cofă ori poloboc.—Țăpu, Tecuciu.

CXXXVIII. **Cercel**.

717. Femeile să nu poarte cercei schimbați, adică unu de la o păreche și altul de la alta, căci își va schimbà și bărbatul. Ioneanu.

718. La fete să nu se puie cercei când ies plugarii la câmp, căci li se rup urechile.—Ciulniţa, Ialomiţa.

CXXXIX. **Cheie.**

719. E rău când ţi s'a rupe cheia 'n uşă ori în lacăt. Femeile mai ales se tem grozav.—Ţăpu, Tecuciu,

CXL. **Chef.**

720. După cum va vedeà cineva întâiu dimineaţa un om leneş sau harnic, aşa-i va fi cheful toată ziua.—Perieni, Tutova.

721. Când ţi se varsă cofa cu apă chiar la fântână, face-a chef.—Ţăpu, Tecuciu.

722. Când strănuţi de trei ori în şir, e iar semn de mare chef.—Ţăpu, Tecuciu.

CXLI. **Chelie.**

723. Arde părul care-ţi cade din cap, căci dacă-l ia vreo pasere, rămâi chel.—Moldova.

CXLII. **Chibrit.**

724. Când îţi aprinzi ţigara şi pârâie chibritul,vei luà bani. —Broşteni, Suceava; Stânca, Iaşi; Vâlcea; Ioneanu; Crasna, Gorj; Tătăruşi, Suceava.

725. Când ţi se aprinde cutia de chibrituri în mână, îi a noroc.—Sevastos (Călătorii).

726. Când verşi cutia cu chibrituri pe jos, e semn de-o sfadă aprinsă.—Ţăpu, Tecuciu.

727. Când se varsă chibriturile, au să-ţi vie musafiri.—Broşteni, Suceava.

728. Când verşi chibrituri din greşală, iei parale.—Sevastos (Călătorii).

729. Să nu ţii paiele de chibrit cu gămălia în fundul cutiei, că-ţi perzi vederile.

CXLIII. **Chitie.**

730. Chitia dracului se găseşte în vârful format din colb prin vânt, şi dacă vei puteà să ridici colbul tocmai de jos,

poţi luà chitia, pe care punând'o pe cap, poţi intra şi trece oriunde nevăzut.--Moldova (N. Rojniţă).

CXLIV. **Cicoare.**

731. Femeile care se scaldă cu cicoare, nu fac copii. Ioneanu.

732. Un ginere nu se cunună încălţat cu cisme, sub cuvânt că la cisme se pot încăputà carâmbii astfel că şi ginerele se va căsătorì cu altă mireasă, netrăindu-i cea de'ntâiu. –Ioneanu.

733. In ziua de *Sâmzănii* (24 Iunie), să te încingi cu o lămură de cicoare, ca să nu te doară mijlocul la secere.—Ţăpu, Tecuciu.

CXLV. **Cioară.**

734. Când umblă cioarele şi stăncile (ceucele) cârâind, se va strica vremea.—Broşteni, Suceava.

735. Când vin ciorile de cu toamnă, e semn că vine şi iarna. Ţăpu, Tecuciu.

736. Se crede că croncănitul ciorilor anunţă vreo nenorocire.—Bucovina.

737. Când goràie cioara, e semn că ţi se va întâmplà ceva rău.—Vâlcea.

738. Ciori când îţi ies noaptea, prevestesc moartea.—Bogdăneşti, Suceava.

739. Când ţi se strâng ciorile pe casă, e semn de belşug. —Ţăpu, Tecuciu.

740. Cioarele, pentru că mănâncă din tot felul de seminţuri, trebuie să ducă fel de fel de seminţuri la o mânăstire cu călugări—toţi sfinţi –şi care se află în nişte ostroave şi nu poate nici ca cum să se întâlnească cu oamenii din lumea asta. Călugării aceştia trăiesc numai din ceea ce li-aduc cioarele. De aceea, când lipsesc vara cioarele, ele-s duse ca să-şi facă datoria lor. Holda, Suceava.

CXLVI. **Ciocan.**

741. Cine nu apucă ciocanul de coadă, îi cade greu la inimă.—Ţăpu, Tecuciu.

CXLVII. **Ciocănitoare.**

742. Când s'aude ciocănitoarea bătând în plop (mai cu seamă), nuc, etc., şi în casa stăpânului cu grădina e vreun bolnav, e semn că se va însănătoşà.—Ţăpu, Tecuciu.

CXLVIII. **Cioplitură.**

743. Cine ciopleşte lemne sărbătoarea, i se vor arde aşchiile pe piept şi pe ochi.—Ţăpu, Tecuciu.

CXLIX. **Ciorap.**

844. Dacă din întâmplare încalţi ciorapii pe dos, oricine ar voì să te farmece, nu poate.—Catane, Dolj.

745. Dacă i se desleagă cuiva o legătoare de la colţun, apoi se crede că acela se va aflà într'o stare critică.—Bucovina.

CL. **Ciubăr.**

746. Se crede că nu e bine a pune afară un ciubăr sau vas întors cu gura spre sat şi fundul spre casă, că apoi acea casă va fi vorbită (clevetită).—Bucovina.

CLI. **Ciudă.**

747. Când se bate cineva în ziua de *Ciuda*, are să fie mânios tot anul.—Tătăruşi, Suceava.

748. Ziua minunei arhanghelului Gavril (6 Septembrie) numită *Ciuda*, o serbează sătenii, ca să nu cadă în primejdii.—Straja, Bucovina,

CLII. **Ciupercă.**

749. Se crede că dacă cresc toamna târziu ciuperci pe imaşe, în anul viitor va fi multă roadă în secară.—Bucovina.

CLIII. **Ciur.**

750. Să nu dai de mâncare din ciur la horă, că e rău de pagubă.—Vâlcea.

751. De împrumuți ciurul sau sita sara în sat, s'o acoperi cu pestelca sau altceva; că-i cu primejdie.—Covurluiu.

CLIV. **Cleşte.**

752. Cine ține cleștele de urechi, neamurile lui sunt de țigan. Țăpu, Tecuciu.

CLV. **Clopot.**

753. Când se toarnă un clopot, pentru ca să sune frumos, trebuie să se scornească o minciună mare, care să colinde multă lume, și s'o minuneze.—Jud. Suceava,

754 Când ți se pare că auzi sunând vreun clopot, vei primì o veste rea.—Țăpu, Tecuciu.

755. Când ți se pare sunând clopotul dela biserică, e semn că moare cineva încurând.—Adamești, Teleorman.

CLVI. **Cloşcă**.

756. In casa unde șede vreo cloșcă pe ouă, nu se frig ouă, căci la din contra se vor înădușì puii în ouă.—Bucovina.

757. Când ai să pui cloșcă, duci ouăle la cuibar în căciulă, și le răstorni de odată, ca să iasă puii cușmă 'n cuib și să iasă cucuieți; de vrei să fie și bogheți, să le legi cu un tulpan la gât. Sevastos (Călătorii).

758. Dacă ouăle ce se pun la o cloșcă se pun cu căciula, va ieșì din acele ouă numai cucoși, iar de se vor pune cu poala, vor ieșì numai găini. Ioneanu.

759. Din ouăle puse în cuibarul cloștei din o cușmă sau o pălărie, ies cucoși, iară din cele puse dintr'o basma, ies puice. Bucovina.

760. Ouăle se pun la cloșcă cu căciula, ca să iasă odată toți puii, și să șadă grămadă pe lângă cloșcă.—Bursucani, Covurluiu.

761. Când pune ouăle sub cloșcă, nu le pune cu soț, ci fără soț, să iasă din toate pui.—Rudeni, Argeș.

762. Când o cloșcă se pune să clocească, cel care o pu-

ne, să stea iute jos, ca şi cloşca să şadă pe ouă şi să închidă ochii, ca uliul să treacă pe lângă puii ce va scoate, cu ochii închişi, să nu-i vadă să-i mânânce.--Ioneanu.

763. Cel ce pune ouăle la o cloşcă, trebuie să se aşeze jos, căci altfel nu va stà cloşca bine pe cuibar.--Bursucani, Covurluiu.

764. Când pui cloşca la clocit, s'o învârţi de trei ori pe lângă stâlpul hornului şi să zici: «Cum şede stâlpul aici, aşa să şezi tu pe ouă». —Broşteni, Suceava.

765. Să puie un copil mic cloşca pe ouă, că numai aşa va stà pe cuibar.—Ţăpu, Tecuciu.

766. Cloştile când se pun pe ouă, trebuie a calculà aşa ca puii să nu iasă în ziua de Bunavestire, de Paşti, etc., c'apoi ar fi betegi şi n'ar trăì.—Bucovina.

767. Când cineva pune ouăle sub o cloşcă, nemâncat, piuie puii mereu; aşa şi când ia puii de sub cloşcă.—Rudeni, Argeş.

768. Pe timpul când este lună nouă, nu este bine a pune cloşcă pe ouă, c'apoi puii ce vor ieşì, vor ţipà veşnic.—Stânca, Iaşi; Bucovina; Sevastos (Călătorii).

769. Ca să nu chiscuie puii, ouăle fiind puse în lună nouă pui şi surcele sub ouă, zicând: «Nu chiscuie ouăle, chiscuie, ciurcelele».—Ţăpu, Tecuciu.

770. Când îi pune cloşcă lunia, îţi scoate numai cucoşei.—Broşteni, Suceava.

771. Lunia nu se iau ouăle din cuibar, căci părăsesc găinele ouatul în acel loc. Bursucani, Covurluiu.

772. Să pui cloşca totdeauna marţi sara.—Ţăpu, Tecuciu.

773. Se crede că din ouăle puse joia sub cloşcă, vor ieşì numai cucoşei.—Bucovina.

774 Să nu pui cloşcă în lună nouă, că ies ouăle limpezi. Ţăpu, Tecuciu.

775. De pui sare în gunoiul de după uşă, îţi scoate cloşca puice cucuiete.—Covurluiu.

776. Să nu laşi în casă mâţă ori câne, când îi pune cloşcă, că altfel e spărioasă.—Ţăpu, Tecuciu.

777. Când moare vara cineva din familie, să acoperi cloşca, că de nu, atunci mor toţi puişorii din ouă. Parpaniţa, Vasluiu.

778. Cât ţine clocitul să nu ferbi bucate în oale acoperite cu pocriş, că-ţi ies puii înăduşiţi.—Ţăpu, Tecuciu.

779. Se crede că dacă moare cineva în sat pe timpul când şed găinele pe ouă, apoi gospodina trebuie să le amestece cu mâna sub cloşcă, căci ne-aducându-şi ea aminte şi întrelăsând să facă aceasta puii, vor amorţì în ouă şi nu vor ieşì. —Bucovina.

780. Să nu învăleşti focul cât timp ai cloşcă, că-ţi înăduşă puii.—Ţăpu, Tecuciu.

781. Pentru cloşte şi curci sau boboci de gâscă, se zice ca să nu se stângă focul, ca să aibă şi ele căldură şi să nu moară.--Catane, Dolj.

782. Intoarce cloşca cu oborocul, în sara când o pui, împrejur, de trei ori, ca să nu-ţi fie ducăuşă. —Ţăpu, Tecuciu.

783. Leagă oborocul unde cloceşte cloşca de piciorul patului, dacă vrei ca cloşca să-ţi ţină puii cu grijă.—Ţăpu, Tecuciu.

784. Cel care va dà ouă la altul, pentru pus cloşcă, mai înainte de a pune dânsul, îşi va luà sporul puilor ce va pune.—Ioneanu.

785. E bine să schimbi prin sat ouă când vrei să pui vreo cloşcă, căci poate ale tale sunt pişcate de străini.—Ţăpu, Tecuciu.

786. Când dai puii mici afară, să-i pui în poală, să ieşi afară cu ochii închişi şi puindu-i în ogradă, să zici: «Cum nu văd eu amu, aşa să nu vadă cioara puii».- Broşteni, Suceava.

787. Puii când iese primăvara, să se puie întâiu într'o oală;

din oală, te faci că-i tai la gât, îi pui apoi în ciur, cernându-i pe foc, de aci în poală și în sfârșit îi duci cu ochii închiși afară. —Vâlcea.

788. Pentru întâia oară să nu dai afară cloșca cu puii în zi de sec, căci ți-i va fura cioara și uliul. Hânțescu.

789. Când scoate cloșca puii, să-i pui în sită ori în ciurel și să-i cerni pe vatra cu foc, dacă vrei să-ți trăiască și să nu-i fure găile.—Adamești, Teleorman.

790. Când scoate cloșca pui întâiu, îi cerni pe foc în sită, și zici de două ori: «Când a aduce mama apă cu sita, atunci să muriți voi».—Catane, Dolj.

791. Să nu ții oalele cu gura în jos, ori să le pui în par, ori să le lași nespălate, că n'ai noroc la pui.—Țăpu, Tecuciu.

792. Când clocesc păseri, nu se coc ouăle învălite cu cenușă, că se înădușă mulți pui în ouăle de sub cloșcă. Giulești, Suceava.

793. Când bate vânt, nu se pune cloșcă, că ies ouăle limpezi. Stânca, Iași.

794. -Ca să-ți cadă găinele la cloceală, caută o potcoavă ce cade de la cai pe drumuri, și o pune în cuibul găinelor. —Adamești, Teleorman.

795. La ajunurile Bobotezei și Crăciunului, se pune câteva grăunțe de popușoi sub așternutul și în locul unde are să șadă popa, ca să șadă cloștele vara; dacă popa nu șede, când iese, pe furiș îl petrece cu cociorva și se pune femeia. de casă în acel loc.—Găinești, Suceava.

796. Venind preotul la Crăciun sau Bobotează, în casele creștinilor, este rugat de gospodine să șadă puțin, crezându-se că apoi vor ședeà cloștile în primăvară. Bucovina.

797. Când vine popa cu Crăciunul, trebuie neapărat ca să șază pe pat, ca să stea cloștile pe ouă și să scoată pui.-Vâlcea.

798 Pe patul unde șede popa la Ajun, se pun sub aşter-

nul grăunțe, pe care le dă la cloște, ca să nu înădușe puii.— Jud. Suceava.

799. La ajunul Crăciunului, care se scoală mai de noapte să ia o poală de paie, cu ochii închiși, din stratul porcilor și să le aducă în casă, apoi să șează pe ele; e bine pentru clocitul ouălor în timpul verei.—Vâlcea.

800. Se crede că așezându-se la ajunul Bobotezei la masă, după aceea nu este bine a se mai codì prin casă, făcând treabă, c'apoi cloștele nu vor ședeà pe ouă, ci se vor tot sculà.—Bucovina.

801. Cojile în care au stat puii, nu se leapădă, ci se strâng toate pe un băț și se pun sub streșina casei, că pe urmă, dacă nu faci așa, puii se răzlețesc de cloșcă.-Stânca, Iași.

802. Dumineca cloșcă nu se pune, că ies pui monștri.— Stânca, Iași.

803. De multe ori gospodinele sunt sìlite să muncească în sărbători: să coase, să lipească cu lut, bărbații să dea borte cu sfredelul, etc. Pentru aceasta ies puii din cloșcă diformi. Ca să nu să întâmple una ca asta, se lipește, se coase, se dă borte cu sfredelul în prima zi de Crăciun. -Țăpu, Tecuciu.

CLVII. **Cloșca** (constelația).

804. In noaptea de Drăgaica (24 Iunie), dacă păzești cloța, când iasă pe cer, găsești de trei ori bani. Așa, când stai noaptea de pândești, vezi ieșind câte un puiu, câte un puiu, și tot mereu până iasă toți doisprezece, și joacă, joacă împrejurul măsii. -Așa o prinzi. Vâlcea.

CLVIII. **Coadă.**

805. Femeia să mănânce splină de animale, că-i cresc coadele.—Țăpu, Tecuciu.

CLIX. **Cociorvă.**

806. Femeia lehuză trei zile după ce începe a ieșì afară, trebuie să ia cociorva în mână, pentru diochiu, ceas rău și alte răle, să nu se lipească de ea. Jud Suceava.

CLX. **Cocoloş.**

807. Se spune că-i mare păcat de cel ce pune cocoloş de brânză pe jaratec şi se umflă ugerul oilor.—Ţăpu, Tecuciu.

CLX. **Cocostârc.**

808. Se zice că acea casă pe care cocostârcii îşi fac cuib, este curată şi norocoasă.– Bucovina.

809. Dacă strici cuibul cocostârcului de pe casă, el îi dă foc.—Broşteni, Suceava ; Bucovina ; Bogdăneşti, Suceava.

810. Nu-i iertat să strici cuibul berzei, că te blastămă şi mori împreună cu toţi ai casei.—Catane, Dolj.

811. E mare păcat dacă împuşti un cocostârc. Ţăpu, Tecuciu.

812. Se crede că femeiuşca de cocostârc face, de regulă, numai două ouă; dacă, însă, face trei şi le cloceşte, apoi al treilea puiu îl aruncă jos din cuib.—Bucovina.

813. Puii de barză nu pot sburà, până nu mânâncă coajă de pepene.—Ciulniţa, Ialomiţa ; Ioneanu.

814. De unele boli grele, precum de facere, etc., femeile trebuie să mânânce zamă de cocostârc, ca să li treacă. -Ţăpu, Tecuciu.

815. Dacă visezi cocostârci mulţi sburând de la un loc, ai să călătoreşti cu mai mulţi tovarăşi.—Parpaniţa, Vasluiu.

816. Primăvara, cel ce va vedeà întâiu cocostârc, apoi barză, va face în acel an multe călătorii cu pieze rele.—Ioneanu.

817. Când vezi cocostârc pe jos întâiu, are să te doară picioarele peste an.—Ţăpu, Tecuciu.

818. Când vezi întâiu, primăvara, cocostârci umblând pe jos, ai să boleşti anul acela de durere de picioare ; dacă-i vezi sburând, ai să fii sprinten la picioare şi în toate. Bogza, R.-Sărat.

819. Când vezi întâiu primăvara un cocostârc singur pe jos pe pământ, ai să fii bolnăvicios anul acela.—Parpaniţa, Vasluiu.

820. De vezi primăvara întâiu cocostârc pe sus, nu te doare mijlocul la secere; de-l vezi pe jos, te doare.—Covurluiu.

821. Când vezi barză întâiu pe sus, tot anul vei fi sănătos; iar când o vei vedeà pe jos, tot anul vei fi bolnav.—Ciulniţa, Ialomiţa.

822. Când vezi întâia oară, primăvara, numai un singur cocostârc, vara aceiea ai să fii singuratec; iar de vei vedeà mai mulţi, ai să fii tot cu mulţi.—Parpaniţa, Vasluiu; Stânca, Iaşi; Sevastos (Călătorii).

823. Dacă vezi pentru prima oară barză primăvara, trebuie să o scuipi şi să-i zici:

Frigurile mele
în penele
şi în picioarele tele.

Slobozia, Vlaşca.

824. Când vezi barză întâiu, să zici:

— Barză, barză,
— Ce ai în guşă?
— O căpuşă.
— Dar în piept?
— Lapte fiert.
— In picioare?
— Două răşchitoare.
— In pene?
— Frigurile tele.
— Să te duci 99 de ani cu ele;

că nu te vor mai prinde frigurile tot anul.—Catane, Dolj.

CLXII. **Codiţă.**

825. Dacă copilul născut are codiţă după cap, copilul următor va fi fată.—Stânca, Iaşi.

CLXIII. **Codobatură.**

826. Când cineva vede întâiu codobatura dând din coadă, bâţâie şi el ca ea toată vara.—Rudeni, Argeş.

CLXIV. **Cofă.**

827. Când îţi iese cu cofa plină înainte, îţi merge bine;

când îţi iese cu cofa goală, îţi va merge rău.—Broşteni, Suceava.

828. Când îţi iese cu cofa goală înainte, ai să umbli bătut. —Tătăruşi, Suceava.

CLXV. **Colac.**

829. In ziua de Sânziene se face de oameni câte un colac de Sânzieană, şi-l asvârl pe casă; dacă colacul rămâne acolo, e semn că ai să trăieşti mult; dacă cade jos, ai să mori. —Tătăruşi, Suceava.

830. Când mirele ia mireasa dela casa ei, cum iese afară şi o suie în trăsură, naşul rupe un colac deasupra capului ei şi bucăţelele le asvârle printre oameni, în patru părţi. Toţi strâng câte o bucăţică, şi din acest colac pun în urechea viţelor pe care le duc la târg de vânzare, crezând că lumea se va uită la vite, după cum se uită la mireasă.—Giuleşti, Suceava.

831. Colacul pe care-l aruncă mireasa de pe tablaua de pe cap, şi colacii ce însoţesc pe mort (zece, înşiraţi pe o aţă, şi în ei înfipţi bani), sunt bune de friguri. Ţăpu, Tecuciu.

832. Aluatul ce rămâne pe covată după ce se fac colacii de Sf. Vasile, e bun de dat, amestecat cu tărâţe, la vitele ce ar fi să lepede.—Stânca Iaşi.

CLXVI. **Colastră.**

833. Când mănânci întâiu colastră, e bine să nu sufli în ea, dacă e fierbinte, pentru că coace ugerul.—Vâlcea.

CLXVII. **Colivă.**

834. Când vii dela biserică în ziua de Florii, să ungi toţi pomii cu colivă, ca să ţie florile.—Suica, Olt.

835. E bine să mănânci măcar un pic de colivă.—Ţăpu, Tecuciu.

CLXIII. **Comoară.**

836. Când vezi curcubeul, să iei două cofe cu apă şi să le duci în coate şi în genunchi până acolo undea bea el apă, şi acolo ai să găseşti o comoară.—Tătăruşi, Suceava.

837. Când un om a cărunțit numai pe o jumătate a capului, acela a dormit, cu acea parte, pe o comoară. Broșteni, Suceava.

838. Pe locurile unde nu crește nimic, să nu te culci, căci dedesubt e o comoară, care te arde cu flacăra ei nevăzută. Țăpu, Tecuciu.

839. Când «a apucà» pe cineva, să sapi în locul de apucătură, că ai să găsești o comoară. Țăpu, Tecuciu.

840 Comorile îs lăsate de urieși, când i-au alungat militeii. Mai sunt lăsate și de Turci, dar murind, n'au mai fost scoase. Țăpu, Tecuciu

841. Cel care găsește vreo comoară în pământ, să nu astupe urma vasului în care au fost banii, căci atunci va pierde banii, se va bolnăvì și va murì. Ioneanu.

842. In sara de paști și Sf. Gheorghe se duc oamenii la pândă pe câmp, căci cred ca atunci ard comorile.—Țăpu, Tecuciu.

843. Spre sărbători mari ard comorile. Cine păndește, poate aveà bani mulți. Dacă comorile ard de cu sară până la miezul nopții, sunt comori răle, stăpânite de Necuratul; de ard dela miezul-nopții, până în zori de ziuă, sunt curate și halal de cel ce le găsește, că are cu ce trăì în ticnă. Broșteni, Suceava.

844. Când se vede jucând vreo comoară, iese flacără verde albastră; când e aur, iese flacară galbenă. Transilvania (G. I. Pitiș).

845. Când se vede jucând vre-o comoară, să se facă o gropiță în acel loc, căci mutându-se comoara, se mută și groapa cu ea și se poate lesne găsì. Ioneanu.

CLXIX. **Copac.**

846. In ziua de Maria egipteanca se pun pomii.—Broșteni, Suceava.

847. Se crede că pomii răsadiți și altuiți pe timp de luna nouă, rodesc. Broșteni, Suceava.

848. Se crede că este bine a răsădi oltuanii la începutul lunii, căci dacă se răsădesc ei când creşte luna, atunci pomii atâţia ani nu vor rodì, cu câte zile este crescută luna.—Straja, Bucovina.

849. Dacă un pom nu rodeşte, apoi e bine a merge la el cu toporul în mână, cu scopul de a-l tăià; un vecin sau vreun casnic se zică să-l mai lese până la anu, ş'apoi el de sigur în anul viitor va rodì.—Bucovina.

850. Dacă pomii nu rodesc, este bine ca gospdina să meargă în sâmbăta paştelor cu mânele pline de aluat, şi să le şteargă de pomi, cari apoi vor rodì.—Bucovina.

851. Maţele cârlanilor tăiaţi se pun la tulpina pomilor cari nu rodesc, şi se crede că apoi pomii vor face fructe.—Straja, Bucovina.

852. Să nu împănezi copacul (să nu pui pene) când vrei să-l desfaci, că pe Ceea lume şi Dumnezeu îţi bate pene pe la încheieturi.—Ţăpu, Tecuciu.

853. Să nu ţii la casă, în ogradă, plopi şi brazi, că sunt copaci de pagubă.—Folticeni.

CLXX. **Copcă.**

854. Să nu iei nici odată de pe jos, copci, căci faci a sărăcie.—Ţăpu, Tecuciu.

CLXXI. **Copil.**

855. Se crede că dacă un copil mic leagănă un leagăn deşert, în acea casă încurând se va naşte un nou copil. Bucovina.

856. Se crede că dacă dă cineva mâna de sărutat peste prag, acela va aveà mulţi copii.—Bucovina.

857. Se crede că acei copii cari se nasc şchiopi, orbi, etc., sunt însemnaţi, adică foarte răi.—Bucovina.

858. Dacă se naşte un copil foarte slab, aşa că se pare că-i mort, apoi e bine a-l afumà cu o peticà de pânză şi apoi el îndată strănută şi prinde putere.—Bucovina.

859. Ca un copil sa trăiască, îl cumpara vreo familie dela părinţi. -Ioneanu.

860. Ca un copil să trăiască, cum se naşte, moaşa se duce iute cu el la biserică, şi pe cine va întâlnì întâiu la biserică, aceluia îl dă să-l boteze.—Ioneanu.

861. Când se scoate copilul din casă spre a-l duce la biserică să se boteze, se umple un paner cu ale mâncării şi se duce cu copilul, ca viaţa pruncului să fie îmbelşugată.—Istria (Burada).

862. Dacă la vreo nevastă îi mor copiii unul după altul, le strămută numele în urs, lup, la care i-a mai rămas, ori la care, eventual îi mai are, ca să fie trainici. Sabolciu.

863. De nu-i trăiesc copiii, pe copilul ce i-a mai rămas îl vinde pe fereastră unuia norocos la copii, sau strânge peteci dela nouă case neprimenite, de face rochiţă copilului, ca să trăiască.—Sevastos (Călătorii).

864. Cârpele unui copil să nu se usuce la soare, până nu este botezat, căci se pârleşte când va umblà prin soare. Ioneanu.

865. Copilul, până la botez, nu trebuie lăsat singur în casă căci vine dracul şi-l înlocuieşte cu unul ce este moale, şi creşte până la bătrâneţe tot moale, de trebuie alăptat şi legănat toată vieaţa.—Moldova (N. Rojniţă).

866. Dacă un copil are o vână albastră pe frunte, va fi expus pericolelor de apă; dacă are dungă roşie pe grumaz, va murì de foc. Spre a înlătură aceste pericole, tata şi mama să taie la degetul cel mic dela mâna stângă şi se lasă ca să cadă trei picături de sânge sub leagănul copilului zicând: «Ia şi ne apără pe noi toţi de foc şi de apă, de fier şi de piatră, de boală şi de nepricepere (blânzie).—Transilvania (Marian).

867. Când copilul se tunde, adică i se ia din moţ de naşul său, trebuie ca să fie în ani nesoţ: 3, 5.—Vâlcea.

868. Copiii cari au bube dulci, buni oameni or mai fi în zilele lor. Ţăpu, Tecuciu.

869. Ca să nu mai leşine copilul când e mic, e bine a-l pune să stea puţin în locul unde s'a cocoşit o găină. Vâlcea.

870. Să-i faci copilului un cănaf de ceară în păr, dacă vrei să fie păzit de rău.—Ţăpu, Tecuciu.

871. Primele escremente ale copilului mic, du-le în stratul porcilor, căci când el va fi mare, nu se va mai întinà în pat sau urinà. Vâlcea,

872. Copilul care suge mult din ţâţa stângă, va fi nătâng. Ţăpu, Tecuciu.

873. Copilul, ca să vorbească iute, e bine să mânânce cir de turtă crudă, când este mic.-Vâlcea.

874. Copilul care plânge mult şi e rău, când e mic, când va fi mare va fi bun, şi din contra.—Transilvania (Marian).

875. Copilul care tot ţipă mic, va fi guraliv şi sfădăreţ, dar iute, când o creşte odată.--Ţăpu, Tecuciu.

876. Nu-i bine să sărute mama copilul la ceafă, că se face rău. Bucovina (Marian).

877. Se crede că nu e bine a sărutà unui copil mic piciorul şi anume la călcâiu, c'apoi acesta crescând mare, nu va fi ascultător, ci va călcà cuvântul părinţilor.—Bucovina.

878. Să nu-i dai mâncare, să nu-i faci cruce, să nu-l culci pe partea stângă, că se face nătâng.- Ţăpu, Tecuciu.

879. Copiii cărora li se schimbă numele, cresc uşor şi nu se bolnăvesc lesne.—Bucovina (Marian).

880. Se crede că nu este bine ca un copil să treacă pe sub aţă, când se deapănă ea pe ghem, că apoi el nu ar creşte.—Straja, Bucovina.

881. Dacă trec alţi copii peste un copil, acesta se închirceşte ori rămâne ghebos.—Bucovina, (Marian).

882. Se crede că nu este bine a trece sau a luà vre un lucru peste un copil culcat, căci atunci n'ar mai creşte. Bucovina.

883. Se crede că dacă vor umblà copiii în ploaie cu capul gol, vor creşte. Bucovina.

884. Nu se păşeşte peste un copil, că nu creşte.—Giuleşti, Suceava; Sevastos (Călătorii).

885. Cine scoate un copil afară din casă, mai înainte de a se împlinì 50 de zile dela naşterea lui, să nu se arate cu dânsul înaintea vitelor când vin sau se duc la păşune, căci acel copil ia sberetul vitelor şi toată noaptea nu doarme. Ioneanu.

886. Copilul mic nu-i bine a-l lăsa singur în casă, că intră necuratul în el, ci trebuie să punem lângă albia lui o mătură ori un cuţit. Broşteni, Suceava.

887. Să nu pleci cu ţigara aprinsă din casă cu copil mic, că plânge. —Vâlcea.

888. Copiii mici când încep să se ridice în picioare, întâiu să-i dai cu pana de gâscă peste picioare, să fie uşor ca pana. Catane, Dolj.

889, Unde-i copilul mic în o casă, trebuie noaptea astupate ferestrele, ca să nu fure cinevà somnul copilului. Broşteni, Suceava.

890. Se crede că dacă se ia o doică pentru un copil mic, apoi trebuie mai întâiu a-i da să mănânce şi apoi să înceapă a lăptà copilul, căci la din contra copilul nu va aveà ce suge. Bucovina.

891. Se crede că nu e bine a hrănì copiii cei mici din gură, căci la din contra le va mirosì rău din gură. - Bucovina.

892. Dacă s'a spurcat copilul mâncând de frupt în postul cel mare, mama să nu mănânce de frupt în ziua de Paşti. Covurluiu.

893. Când aduci o femeie să alăpteze copil mic, o hrăneşte şi o cinsteşte, ca copilul să se sature degrabă şi să nu umble după mâncare. Sevastos (Călătorii).

894. Se crede că pe timpul când Dumnezeu umbla pe pământ, a venit în chipul unui cerşetor la o femeie, care tocmai îşi alăpta copilul, şi-i zice să arunce copilul peste cap;

ea însă nu voi. Deci să fi hotărât Dumnezeu, ca pedeapsă pentru neascultarea femeiei, ca copiii omului să nu poată umblà oarecare timp după naştere, iară vitele să umble imediat după naştere. Bucovina.

895. Când copilul nu umblă în picioare la timp, i se leagă degetul cel mare dela piciorul drept de degetul dela piciorul stâng, cu un fir de lână roşie, şi se taie firul drept în două, pe prag, cu o secure. Cineva întreabă: ‹da ce faci acolo?», şi i se răspunde: ‹taiu frica copilului . Macedonia (Marian).

896. In alte locuri, două femei iau copilul de câte o mână, şi culegând din ogradă o mână de surcele, le leagă cu o sfoară şi le pune în spatele copilului, apoi încălecând cu picioarele copilului pragul, taie sub picioarele lui surcelele sub prag, zicând că-i taie frica. Asta se face în trei sâmbete dimineaţa, iar surcelele se aruncă în drum. Macedonia (Marian).

897. Ca să umble copilul mai bine, când începe a se trage pe jos, îl ia unul din căseni, într'o duminecă dimineaţa de mânuţe şi-l duce în picioare până la prag, iar mă-sa taie cu foarfecele, înaintea lui, câteva pene de găină. Bucovina (Marian).

898. Tot în acest scop, când vine vreo ţigancă cerşitoare, îi ascunde betele în casă, zicând: «Astea pot stà şi în casă nu numai în tindă», apoi îl poartă de trei ori călare pe băţ, zicând: Cum este de umblătoare ţiganca, aşà să fie şi N. de umblător». --Banat (Marian).

899. Când îţi mor copiii, pe cel nou născut aruncă-l în drum, şi cine l-o găsì, să-l boteze.—Maia, Ilfov.

900. Copilul care de mic e deşteptat, va murì.—Ciulniţa, Ialomiţa.

901. Când un copil e apucat de boală grea şi nu poate să se vindece, i se schimbă numele, prefăcând o vânzare către altă femee. Bucovina (Marian).

902. După copilul d'intâiu care moare, muierea nu e bine să se ducă la groapă. Vâlcea.

903. Când îți mor copiii să-i vinzi pe fereastră altora, și cu banii ce iei pe dânșii să cumperi lucruri de mâncare și să le dai de pomană. Copiii se vând numai celor ce li trăiesc băieții. Broșteni, Suceava.

904. Când un copil se naște, să nu-i faci nimic de mai înainte, nici cămașă, nici scutece, căci e rău de moarte. Vâlcea.

905. Dacă unei familii îi moare primul copil, nu se duce după el la mormânt, ca să nu-i mai moară și alți copii. Ioneanu.

906. Când primul copil moare, mama să nu meargă după el la biserică, căci îi moare și ceilalți. Ciulnița, Ialomița.

907. Câte fimituri are cineva dinainte când mănâncă, atâția copii o să aibă —Rudeni, Argeș.

CLXXII. Corb.

908. Cică-i blăstămat să nu-și vadă cuibul și puii, și să fie negru cum e și inima, fiindcă nu s'a întors la Noe.—Țăpu, Tecuciu.

CLXXIII. Cornișor.

909. Făcându-i-se cuivà rău și neputând să verse, este bine a fierbe planta numită cornișor, și să toarne din acea fiertură atâta într'o lingură, cât ține unghia mezinului și s'o beie, și pe loc se va ușurà.—Bucovina.

CLXXIV. Coropișnița.

910. Când vei găsi o coropișniță, să o omori cu călcâiul și să-i mai dai și cu talpa dela amândouă picioarele, ca să nu faci trântitură. Catane, Dolj.

CLXXV. Corp.

911. În ziua de sf. Vasile femeile măritate fac piftie, ca să le fie corpul gras și fraged ca piftia.—Ioneanu.

912. Să nu se pășească peste vreun copil, căci nu mai crește. Ioneanu.

913. Să nu se dea cu vreo mătură sau ghem în vreun copil, căci nu mai crește. Ioneanu.

914. Să nu se pună un copil în leagănul altuia, căci iea crescutul acelui copil.—Ioneanu.

915. În joacă, să nu se bată copiii mici cu palmele peste tălpile picioarelor, căci nu mai cresc. Ioneanu.

916. Copiii cari şed în ploaie, cresc.—Ioneanu.

917. Când cineva trece peste altul şi acela peste care a trecut înnoadă chiotoarea, cel care a trecut, nu mai creşte. Rudeni, Argeş.

CLXXVI. **Cosciug.**

918. De o parte şi de alta a cosciugului unui mort, se face câte o mică fereastră, ca să aibă mortul pe unde răsuflă, să vadă pe cei ce-l conduc la mormânt şi să-şi ia ziua bună dela ei.—Ioneanu.

CLXXVII. **Coş.**

919. Coşul casei să nu-l mături în zile de post, căci e rău de aprinderea casei.– Vâlcea.

920. Dacă nu mături coşul de Paşti, e rău de aprindere.—Vâlcea.

CLXXVIII. **Cot.**

921. Se crede că dacă se loveşte cineva la cot, acela este amintit de cumnatul sau cumnata sa.—Bucovina.

CLXXIX. **Cotor.**

922. Dacă baţi pe cineva cu cotorul (măturii), nu mai creşte.—Ţăpu, Tecuciu.

CLXXX. **Coţofană.**

923. Când cântă coţofana aproape de casă, îţi vin rudele. —Grozăşti, Mehedinţi.

CLXXXI. **Covăţică.**

924. Covăţica în care se scaldă copilul, să fie din lemn de brad sau de teiu. Dacă se scaldă în covată de arin, copilul va petrece tot între străini. Bucovina (Marian).

925. Dacă se pune covăţica cu gura în jos, ori către părete, copilul moare.—Bucovina (Marian).

926. Covata din care s'a vărsat scăldătoarea dela botez, se răstoarnă cu fundul în sus şi toţi joacă cu un şip de băutură în mână, împrejurul pomului lângă care s'a vărsat apa, ca nou-născutul să fie vesel şi jucăuş, iar moaşa joacă pe dosul coveţii, ca copilul să aibă noroc în cai. Straja, Bucovina.

CLXXXII. **Crăciun.**

927. In ajunul Crăciunului se ung pânele şi mălaiele pe de-asupra cu muruială de făină de grâu, ca ele să nu crape iară cu rămăşiţa muruielei se ung pomii din grădină, că ei în vara viitoare aşa să fie încărcaţi cu poame, cum este încărcată masa cu mâncări.—Straja, Bucovina.

928. In zilele ajunurilor Crăciunului şi Bobotezei, nu se cerne făină, ca să nu se facă purici în casă In acele zile nu se dă nimic din casă, ca să nu se împrăştie gospodăria. Dacă în acele zile intră mai întâiu un bărbat în casa cuiva, apoi vacele aceluia vor face bouţi: dacă intră mai întăi o femeie, atunci vacele vor fătă viţele.—Straja, Bucovina.

929. In ziua Crăciunului nu se mânâncă carne, ca dihăniile să nu mânânce vitele.- Straja, Bucovina.

CLXXXIII. **Craiu nou.**

930. Când este lună nouă sau craiu nou, apoi aduce această veste bărbatul în casă, zicând: «Craiu nou în ţară», iară femeia nu e bine s'o facă asta, c'apoi s'ar strică oalele şi străchinile.—Bucovina.

931. Când îi craiu nou, să nu-l pomeneşti în casă, că se strică oalele şi străchinile.—Sevastos (Călătorii).

932. Când vezi întâiu craiu nou, de eşti afară, zici: «Sănătate în casă şi ploşniţile afară» De ai asemenea podoabă în casă, ori de eşti bolnav, să zici:

Craiu nou, craiu nou!
na un fedeleş gol,
dă-mi unu plin,
roşu ca călina,
gras ca slănina.

Asemenea să potriveşti totdeauna când este craiu nou, să ai parale în pungă, dacă vrei ca toată luna să te joci cu ele. —Broşteni, Suceava.

933. Se crede că dacă vede cineva lună nouă şi are bani la sine, prin întreaga lună va aveà bani.—Bucovina.

934. Când se iveşte luna nouă, cei ce o văd se lovesc peste frunte cu o monedă de argint, zicând:

Lună nouă,
taie pânea'n două:
jumătate ţie,
jumătate mie.

Aceasta se face ca toată luna să fie sănătos şi să aibă câştig de bani.—Ioneanu.

935. Când e craiu nou, atunci la partea călugărească se cântă marele tropar, «lumină lină», iar la mireni se zice: «Frumoasă, sănătoasă m'ai găsit; frumoasă, sănătoasă să mă laşi» —Sevastos (Călătorii).

936. Barabulele nu se pun la lună nouă, pentrucă punându-le atunci, ar dudăì beldiile lor în sus, pe când barabulele n'ar rodì în pământ.—Straja, Bucovina.

937. Când e lună nouă nu se samănă legume, nici nu se răsădesc pomi, că nu fac roadă, ci numai floare.—Broşteni, Suceava.

CLXXXIV. **Crasnic.**

938. Se povesteşte că unele femei nasc, în loc de copii, purcei, care se zice *crasnic*, adică drac, şi cari chiar din timpul apariţiei începe a ţipà şi a fugì prin casă. Babele dau foc la sobă, fac jăratec mult; apoi îl iau la goană prin casă, până când neavànd alt loc de scăpare, ţâşneşte în sobă; se astupă la gură şi se arde. Astfel scapă de crasnic.—Perieni, Tutova.

CLXXXV. **Crâstel.**

939. Oamenii cari au abuzat în tinereţe, şi mai cu seamă ciocoii, mânâncă carne de crâstel, uscată bine, şi care se zice că îi mai uşurează de boală. Boydăneşti, Suceava.

CLXXXVI. **Creier.**

940. Când mănânci crier de un animal care-i bun de mâncat, atunci îţi creşte creierul, ori dacă mănânci ochii, atunci vezi bine cu ochii. -Holda, Suceava.

CLXXXVII. **Crivăţ.**

941. Dacă în ziua de Bobotează va bate crivăţul, vor fi roade la bucate.—Ciulniţa, Ialomiţa.

CLXXXVIII. **Cruce.**

942. Când vei auzì de un omor, ori altă grozăvenie, fă-ţi cruce cu stânga şi te uită în pământ, că crapă dracul.—Ţăpu, Tecuciu.

943. E bine să porţi în sân, la piele, o cruciuliţă, că nu se mai lipeşte nimica de tine.—Ţăpu, Tecuciu.

944. Jidanii nu mănâncă ştiucă, că are în frunte un os în formă de cruce.—Ţăpu, Tecuciu.

CLXXXIX. **Cuc.**

945. Despre cuc se crede că erau doi băieţi la sfântul Petru, şi din cauză că au tăiat un bou şi l-au mâncat s'au prefăcut în cuci.—Perieni, Tutova.

946. Se crede că cucul, dela Sânziiene, se preface în uliu până la Bunavestire, când devine iar cuc.—Bucovina.

947. Se crede că cucul cântă numai până la Sânziiene, fiindcă atunci mănâncă vişine, cireşe sau grăunţe de orz şi răguşeşte.—Bucovina.

948. Când cântă cucul, el cântă numai până aproape de Sân-Petru şi apoi stâmpeşte de a mai cântà, că Sf. Petrea caută să-l prindă, căci cucul i-a furat calul lui Sf. Petrea.—Bogza, R.-Sărat.

949. Dacă cucul cântă după Sânziiene, sau noaptea, apoi se crede că va urmà foamete sau vreo bătălie. Bucovina.

950. Când cucul cântă şi noaptea, va fi an bun.—Broşteni Suceava.

951. Primăvara, când ieşi dimineaţa afară, fără să fi gustat

cevà, şi auzi cucul pentru prima dată, te-a spurcat, şi-ţi miroase gura. Asemenea, când te spurcă pupăza, îţi miros dinţii toată vara. De aceea e bine să iei măcar o firimitură pe limbă. Adameşti, Teleorman.

952. Dacă te spurcă cucul, e rău de pagubă.—Vâlcea.

953. Când vei auzì cucu 'ntâiu şi nu-i fi mâncat, te spurcă şi cucăi toată vara. Ca să scapi, în fiecare dimineaţă să iei cevà în gură, cel puţin sare.—Catane, Dolj.

954. Când cinevà aude cucu pe nemâncate, este rău de pagubă. -Rudeni, Argeş; Perieni, Tutova.

955. Când auzi cucul întâiu, să-l auzi pe mâncate, că altfel te spurcă, şi-ţi pute gura tot anul.--Maia, Ilfov.

956. Dacă cinevà aude primăvara pentru prima dată cucul cântând şi are mulţi bani în pungă, apoi se crede că va aveà tot anul; la din contra, că tot anul nu.va aveà nimic.—Bucovina; Straja, Bucovina; Covurluiu; jud. Suceava; Sevastos (Călătorii); Stânca, Iaşi.

957. Când auzi cucul mai înainte, zi următoarele:

Na, cucule, banul,
că ţi-am împlinit anul;

apoi ascultă bine de câte ori îţi cântă, că atâţia ani vei trăì. —Luncuşoara.

958. Cine aude cucul întâiu cântând, şi va numărà de câte ori cântă, atâţia ani va trăì.—Ciulniţă, Ialomiţa.

959. Se crede că de câte ori va cântà cucul cuivà, când îl aude primăvara pentru întâia oară, atâţia ani va trăì respectivul.--Bucovina.

960. Când îţi cântă cucul în stânga, nu e a bine.—Stânca, Iaşi; Sevastos (Călătorii); Covurluiu; jud. Suceava; Bucovina..

961. Când îţi cântă cucul în dreapta, îţi merge bine.—Jud. Suceava; Covurluiu; Bucovina;

962. Când ţi-a cântà cucul în faţă, are să-ţi meargă bine tot anul.—Tătăruşi, Suceava; Stânca, Iaşi; Bucovina; jud. Suceava; Sevastos (Călătorii).

963. Când îi auzì cucul întăia oară, şi vei fi bolnav, atunci bolnav vei fi toată vara.—Tătăruşi, Suceava.

964. Când cântă cucul aprope de casă, e semn de moarte. —Perieni, Tutova.

965. Când cântă cucul aproape de casă, ai să te muţi de acolo.—Holda, Suceava.

966. Dacă îţi cântă întăiu cucul aflându-te la «necesităţi», e semn că în acel an ai să mori.—Stânca, Iaşi.

967. Dacă cântă cucul, nu mai miros tămâioarele.—Vâlcea.

968. Dacă vede cinevà primăvara pentru întăia dată cucul pe un pom verde, apoi se crede că acela prin întreg anul va fi sănătos. Dacă-l vede pe o creangă uscată, se zice că acela întreg anul va tot bolì. Dacă-l vede pe pământ, se ţine ca semn că acolo, în acel an, va aveà multe griji şi nevoi, — Bucovina.

969. Craca pe care cântă cucul întâiu, să oi iei şi să o porţi în sàn, ca să asculte lumea la tine ca la cuc.—Catane, Dolj.

970. Când cinevà vede şi aude întâiu cucu cântând, ia crucea pe care a stat cucu, că e bună de dragoste.—Rudeni, Argeş.

971. Cranga pe care a cântat cucul, se pune în lăutoarea fetelor ca să fie drăgălaşe la lume, cum îi şi cucul de drăgălaş.- jud. Suceava.

972. Când auzi cucul întâiu, să iei sare în mână şi craca de sub el, că sunt bune de dragoste. Vâlcea.

973. Fetele care voiesc să placă la flăcăi, poartă, mergând la joc, un cap de cuc la sine, crezând că apoi ele vor fi căutate şi jucate de flăcăi.—Bucovina.

974. Se zice că spre a aveà cu cuvântul trecere la toţi, este bine a împuşcà un cuc înainte de Sânziiene, a-l frige şi mâncà fără pâne şi sare, şi a purtà capul lui totdeauna cu sine. – Bucovina.

975. Să nu puşti cuci, că moare cinevà din familie, ori îţi piere vreo vită.—Holda, Suceava.

976. Când omori un cuc, îţi mor părinţii.—Găineşti, Suceava.

977. Durerea de inimă se poate lecuì cu untură de cuc. — Bucovina.

978. Sunt un fel de fluturi ce-şi depun ouăle împrejurul unei crenguliţe subţiri. Ele-s legate cu o substanţă ce se învârtoaşă îndată. Sunt în rânduri. Vara clocesc şi ies omizile. Poporul crede că-i stupit de cuc.—Ţăpu, Tecuciu.

CXC. **Cucoare.**

979. Câte cucoare îi vedeà primăvara întâiu, atâtea chite de cânepă ai să faci.—Covurluiu; Ţăpu, Tecuciu.

980. Când vezi cocoare întâiu, să le numeri câte sunt, că atâtea chile de grâu ai să faci în acel an.—Ciulniţa, Ialomiţa.

981. Când trec cocoarele, copiii înfig cuţitul în pământ, apoi se dau de-a berbeleacu, şi astfel le opresc şi le fac deşi perd drumul.—Perieni, Tutova.

982. Când trec cârduri de cocoare, să nu le numeri, că rătăcesc drumul şi cârâind se tot învârtesc în loc.—Sevastos (Călătorii).

983. Dacă se numără cucoarele, când vin primăvara sau se duc toamna în alte ţări, apoi ele nu mai află drumul lor şi rămân locului.—Bucovina.

984. Primăvara, cine va vedeà cocori întâiu, să-i înnumere, şi câţi vor fi, atâţia ani va mai trăì.—Ioneanu.

985. Dacă cucoarele, când vin, sunt puţine sau tare împrăştiete, vara vor fi furtuni. -Ţăpu, Tecuciu.

986. Când umblă cucoare multe, va fi bătălie.—Găineşti, Suceava.

987. Dacă cucoarele trec iute înapoi, vine şi iarna tot iute. Ţăpu, Tecuciu.

CXCI. **Cucoş.**

988. Se crede că este bine a aveà un cucoş negru la casă căci de acel loc, unde a călcat acel cucoş, nu se prinde nici un fel de vrajă. Bucovina.

989. Cocoşul cântă totdeauna la acelaş timp, pentrucă numai el aude toaca în cer.—Ţăpu, Tecuciu.

990. Poporul zice că acei cucoşi cari cântă la miezul nopţii de 12 ori, sunt năzdrăvani.—Bucovina.

991. Dacă ai cocoş bătrân, găinele nu fac ouă cu sămânţă. —Adameşti, Teleorman.

992. Să nu laşi cucoş străin în ograda ta, că-ţi iese ouăle rele la clocit.—Ţăpu, Tecuciu.

993. Femeia însărcinată să nu mănânce inimă de pasere rea, cum e cocoşul, căci va face copii răi.—Adameşti, Teleorman.

994. Când tai un cocoş, să-i jumoli din penele aripelor, că te baţi cu el pe lumea cealaltă.—Vâlcea.

995. Femeile nu mănâncă cap de cucoş, că nasc ploduri rele.—Ţăpu, Tecuciu.

996. Barba de cucoş (cele două peliţe ce atârnă), nu se mănâncă.—Ţăpu, Tecuciu.

997. Pe beregata cocoşului să nu sufli: e rău de sărăcie.—Vâlcea.

998. Când cântă cocoşii dimineaţa, din noapte şi până se luminează de ziuă bine, va fi ziua bună.—Adameşti, Teleorman.

999. In orice timp al anului, de vor cântà cocoşii în pătul, vremea are să se schimbe.—Stânca, Iaşi.

1000. Când cântă cocoşii ziua, e a moloşag.—Broşteni, Suceava.

1001. Când cântă cocoşul la culcare, se îndreaptă vremea. --Holda, Suceava.

1002. Când cântă cocoşii de cu sară, îi a moloşag.—Tătăruşi, Suceava.

1003. De vor cântà cocoşii după scăpătatul soarelui, se va schimbà vremea în ziua următoare.—Adameşti, Teleorman.

1004. Când cântă cocoşii înainte de miezul nopţii, are să fie moloşag. Holda, Suceava.

1005. Când cocoşul cântă în prag, au sa-ţi vie musafiri. Broşteni, Suceava; Perieni, Tutova; Sevastos (Călătorii).

1006. Când cântă cocoşul în prag, ai veste ori de bine, ori de rău.—Vâlcea.

1007. Când cocoşul cântă pe pragul casei, e semn rău, că unul din stăpânii casei va murì în curând. Vâlcea.

1008. De-ţi va cântà cocoşul pe pragul uşei, nu e semn bun; de aceea trebue să-l goneşti. Iar de va cântà pe gardul din bătătură, atunci laudă pe stăpânu-său, cică-i om de treabă, cum nu e altul.—Adameşti, Teleorman.

1009. Când cântă cocoşul pe prispă, îţi vin rudele. Calane, Dolj.

1010. Când îţi cântă cocoşul pe gard, să te uiţi în care parte se uită, căci dintr'acolo îţi vor sosì oaspeţi. Ţăpu, Tecuciu.

1011. Se crede că dacă cântă cocoşii sara, în noaptea aceia vor umbla tâlharii prin sat. Bucovina.

1012. Ziua, când umblă cucoşii cu coada lăsată în jos, e semn de ploaie.—Adameşti, Teleorman.

1013. Când se bat cocoşii, fac a sfadă. De aceea să tai pe unul din ei.—Ţăpu, Tecuciu.

CXCII. **Cucuveica**.

1014. Când cântă cucuveica pe casă, va murì cineva din casa aceea.—Tătăruşi, Suceava; Stânca, Iaşi; Ţăpu, Tecuciu; Bucovina.

1015. Când cântă cucumeaua (cucuveaua) pe coşul casei, ori pe alte oleaburi, e rău de pustietate; cică moare cineva din casă.—Adameşti, Teleorman; Ioneanu.

1016. Când mortul se află în casă, şi cântă cucuvaia pe casă, are să mai moară cineva din casa aceea. Lipova, Vasluiu.

1017. Când râde cucuveica pe o casă unde este fată mare, e semn că se va mărità.—Sevastos (Călătorii).

1018. Dacă cântecul cucuveicei nu-i jalnic, ci mai mult ţipător, apoi în acea casă se va naşte în curând un copil. Bucovina.

1019. Nu-i bine să îngâni cucuveica când cântă, c'apoi ai să păţeşti ceva. Tătăruşi, Suceava.

CXCIII. **Cuiu.**

1020. Cuiul drăcuit dela casă, să-l lapezi.—Vâlcea.

CXCIV. **Culbece.**

1021. Se crede că culbecii îşi leapădă capacul, abia după ce tună primăvara. Straja, Bucovina.

1022. Cel ce pătimeşte de durerea şelelor, se vindecă dacă ia un culbece, îl usucă, opoi îl pisează în praf, şi-l bea într'un pahar cu apă. Straja, Bucovina.

CXCV. **Cununie.**

1023. Poporul crede că acei cununaţi, nu-i mai poate nime despărţì, doară singură moartea. Bucovina.

1024. Să nu faci cununie în casă, că rămâne unul văduvoiu. Ţăpu, Tecuciu.

1025. Se crede că numai Dumineca şi Joia este bine a se cununà; dacă s'ar cununà cinevà în alte zile, apoi acea căsătorie nu va fi fericită.—Bucovina.

1026. Femeia însărcinată care cunună, îi va murì pruncul. —Ioneanu.

1027. Nuna, care cunună, să nu fie însărcinată, căci nu vor trăì copiii noilor căsătoriţi. Ioneanu.

1028. Dacă o copilă a pătimit de vreo boală şi înainte de a se mărità s'a lecuit, dară nu pe deplin, apoi se crede că este bine ca mergând la cununie să zică că nu ia cu nime altul cununia, decât cu mirele ei, şi făcând aşa, boala ei va încetà cu totul.—Bucovina.

1029. Se crede că înainte de cununie trebuie mirii să se scalde într'o scăldătoare în care se pune busuioc, bani noi de argint, lapte şi miere, ca ei să fie iubiţi ca busuiocul, curaţi ca argintul şi dulci ca laptele şi mierea.—Bucovina.

1030. Mai înainte de a plecà mirii la biserică sa se cunune, mireasa împreună cu doi flăcăi cărora li trăiesc părinții, pleacă la o fântână cu apă, De acasă și până la fântână, fac trei hore în locuri deosebite ; ajunși aci iau apă într'o doniță, în care pun și busuioc, apoi se înapoiază acasă, repetând iar cele trei jocuri în jurul doniței. Când vin colăcerii cu ginerele să ridice mireasa, iese nuna și cu mireasa înaintea lor cu aceà doniță cu apă și cu busuioc, pé care îl moaie în apă și stropește de trei ori în cele patru părți. Apoi toată apa din doniță o toarnă peste picioarele cailor colăcerilor, iar busuiocul se pune în perna pe care va dormì mirii. Cât va ședeà acest busuioc în pernă, atât vor trăì mirii căsătoriți. Ioneanu.

1031. După ce mireasa se suie în car, ca să plece la biserică, să se cunune, una îi pune pe cap o azimă și pe azimă sare și un pahar cu vin, rupe d ıpă aceea din azimă și dă puțină miresei să mânânce, asemenea și din vin să bea, apoi restul din azimă, îl rupe în mai multe bucăți și le aruncă în cele patru părți, vinul rămas de asemenea. Când aruncă aceste zice: n'arunc azimă și vin, ci sărăcia ›. Din azima aruncată este bine să mânânce fetele mari, căci se vor mărita curând. Ioneanu.

1032. Se crede că mergând mirele și mireasa la cununie, e bine să ieie în fiecare car sau trăsură, câte un brăduleț, c'apoi tinerii se bucură de o viață veselă, precum se bucură fiecare când vede, mai ales iarna, bradul verde. Bucovina.

1033. Mirii intrați în biserică să se cunune, li se așterne sub picioare o scoarță sau alt așternut pe care se aruncă și bani, nesocotind prin aceasta materialul sunător, călcând în picioare toate măririle deșarte care se fac prin bani, dorind numai fericirea casnică.—Ioneanu.

1034. Dacă se prezintă în biserică mai multe părechi la cununie, apoi dorește fiecare, ca să steie ca cea dintăiu și anume în dreapta, crezând, că stând așa li va merge bine în vieață. ·Bucovina.

1035. Dacă se întâmpla ca dintr'o casă sa se înfațișeze doi

tineri într'o zi la cununie, apoi cer ca sa primească cununia deosebit, crezând că dacă doi dintr'o casă iau cununia de odată, nu li va merge bine.—Bucovina.

1036. Se crede că mireasa care voieşte să nu aibă curând copii, îşi ajunge acest scop, dacă ia la cununie în sân atâtea nuci fripte, pe cari le îngroapă în pământ, câţi ani voieşte să fie fără de copii. –Bucovina.

1037. La cununie, pe când se cântă «Isaia dănţuieşte», se aruncă de vătăjei, asupra celor cununaţi, zaharicale, alune, etc., crezându-se c'apoi tinerii vor duce un traiu dulce şi vor aveà belşug.—Bucovina.

1038. După ce se termină serviciul cununiei, un colăcer aruncă prin biserică flori, sau cofeturi, sau alune, sau nuci, spre semn că din acea zi tinerii cununaţi trebuie să părăsească toate jocurile copilăriei şi să înceapă a se ocupà numai cu lucruri serioase pentru o viaţă conjugală. Ioneanu.

1039. Dacă se întâmplă că în ziua, în care doi tineri au să primească cununia, să fie şi o înmormântare, apoi tinerii se grăbesc să fie cununaţi înainte de înmormântarea mortului, crezând că altfel ar murì oarecare din ei foarte curând. Bucovina.

1040. Se zice că dacă curg luminele nunilor la vre-o cununie, apoi mirii vor plânge toată viaţa lor.—Bucovina.

1041. După ce mirii se cunună, acasă nuna dă miresei unt proaspăt, cu care face câte o cruce în cele patru părţi, atât în afară cât şi înăuntru casei, ca să meargă treaba bine în acea casă nouă.—Ioneanu.

1042. Se crede că mireasa care mergând la cununie va luà în sân o mică oglindă şi o bucăţică de zahar, şi apoi va pune acel zahar în bucatele ce le va mâncà soacra, aceea va fi bine văzută de dânsa. Bucovina.

1043. Când mirii vin dela cununie acasă, mireasa ia pe soacră în braţe, şi de o va puteà ridicà, ea va fi mai mare în casă; iar de nu, soacra. Ioneanu.

1044. Se crede că dacă calcă mireasa, pe timpul cununiei

pe mire pe picior, apoi va fi cea mai poruncitoare în casă. —Bucovina ; Ioneanu.

1045. Dacă va da mireasa mirelui să mănânce strafide purtate în papuci în ziua cununiei, el va fi cu blândeță în toată vieața. Sevastos (Nunta).

1046. Mireasa, venită acasă dela cununie, învăleşte îndată focul pe vatră, să astupe gura bărbatului şi a soacrei, ca să nu-i zică vreodată ceva.—Ioneanu.

CXCVI. **Cuptor.**

1047. Nu-i bine să te *încheļți* (încalți) pe cuptor, că mor porcii. Tătăruşi, Suceava.

1048 Pe cuptor nu este bine a se încălță, c'apoi lupul va mâncà oile şi uliul găinele. Bucovina.

1049. Când vine nora întâiu în casa soacrei, să nu se uite în cuptor, că moare soacra. Jud. Suceava.

1050. Când arde funinginea dela gura cuptorului, are să vremuiască. Broşteni, Suceava,

CXCVII. **Curcă.**

1051. Dacă te spurca puiu de curcă, cocăi.—Vâlcea.

1052. Mărgelele de curcan sa nu le pui în borş căci n'ai noroc la curci.– Țăpu, Tecuciu.

CXCVIII. **Curcubeu.**

1053. Curcubeul este brâul lui Dumnezeu. Broşteni, Suceava.

1054. Curcubeul e o ‹pompă ; totdeauna un capăt al său e într'un pârău mare de unde suge apă, aşa că nici un pic nu mai curge. Această credință îşi are începutul în faptul că curcubeul are capul pe pământ, iar partea exterioară segmentului circular e mai neagră de cât cea închisă sub arc. Țăpu, Tecuciu.

1055. De oarece s'a observat că partea cerului superioară curcubeului este mai neagră de cât partea inferioară, se dă curcubeului rostul de a readuce o parte din apa cazută sub

formă de ploaie în nori. Spre acest scop se crede că el își fieseaza un capăt al său într'un râu mare de unde suge apa. Acest capăt e acela mai după urma, când ambele sunt fixate. Când ploaia a pierdut prea multă apă, atunci e necesitate de 2 curcubeie, și fiind că cel de desupt e în calea celui de al 2-lea, lasă din cursul de apă mai puțină cantitate, și pentru aceasta al 2-lea e mai slab. Deci capetele a 2 sau mai multe curcubeie sugace sânt de aceeași parte Țăpu, Tecuciu.

1056. Pe la noi se crede că Prutul e adapătorul curcubeului de răsărit, și Siretul al celui de apus. Țăpu, Tecuciu.

1057. Când se face brâul popei (curcubeu) pe cer, e semn că va stà ploaia.—Adamești, Teleorman.

1058. Dacă apare dimineața curcubeul, e semn de secetă pe vară. Țăpu, Tecuciu.

1059. Femeia care vrea să aibă pelița albă și lucie, să se spele cu apă din coada curcubeului. Jud. Suceava (V. A. Forăscu).

1060. Cine bea apă dintr'un loc cu curcubeul, acela într'o lună e prunc, în alta fată.—Sabolciu.

1061. Când cineva se va duce în genunchi să bea apă de unde bea și curcubeul, de va fi fată, flăcău se va face, iar de va fi flăcău, se va preface în fată. Broșteni, Tătăruși (Suceava.

1062. Când curcubeul e mult roșu, poporul crede că va fi mult vin; când e mult verde, va fi mult grâu; când e mult albastru, va fi multă secetă și moarte. -Poiana-de-sus, Dâmbovița.

CXCIX. **Curechiu.**

1063. Se crede că nu e bine a tăià căpățini de curechi, nici a mâncà curechiu, înainte de Tăierea capului Sf Ioan Botezătorul.—Bucovina.

CC. **Curvar.**

1064. Când mamele își pupă copiii în spate, este semn că ei se vor face curvari. Vâlcea.

CCI. **Cutremur.**

1065. Când peştii pe cari stă pământul poartă cozile, el se cutremură.—Broşteni, Suceava.

1066. Când se cutremură pământul, Dumnezeu se uită la el, şi el de frică tremură. Broşteni, Suceava.

1067. Se crede că pământul când se cutremură, nu mai poate suferì păcatele oamenilor, şi se scutură de ele, Ioneanu.

CCII. **Cuţit.**

1068. Cu cuţitul asupra altuia să nu te răsteşti, că fuge îngerul de tine.—Broşteni, Suceava.

1069. Când te răsteşti la cineva cu cuţitul, 40 de zile te părăseşte îngerul, luând şi 7 păcate dela cel din faţă.—Ţăpu, Tecuciu.

1070. Când îţi cade cuţitul din mână şi se înfinge cu vârful în pământ, sau în podele, o izbândă mare ai să capeţi. Jud. Suceava. (V. A. Forăscu).

1071. Când ţi-a tot ruginì cuţitul, e semn că unul din casă a tăiat ceva de furat cu el.—Ţăpu, Tecuciu.

CCIII. **Damblà.**

1072. Când un om calcă pe urmele pe care au umblat ursitoarele, rămâne damblagiu.—Ciulniţa, Ialomiţa.

1073. Omul damblagit e luat de dracu; singur el cere să i se facă masle cu 9 popi.—Ţăpu, Tecuciu.

CCIV. **Dar.**

1974. Dacă se dă cuiva ceva, trebuie a-i dà din toată inima, fără ca să-i pară rău, că la din contra n'are parte din lucrul primit.—Bocovina.

1075. Când dai cuiva şi-ţi pare rău, atunci n'are parte.—Sevastos (Călătorii).

1076. Să nu-ţi ponegreşti (impuţi) darul tău, sau pe al altuia, că superi pe Dumnezeu şi-ţi ia pomana făcută. Ţăpu, Tecuciu.

CCV. **Dărnicie.**

1077. Dacă apuci copilul, după ce s'a născut, trei zile în şir de mâna dreaptă, el va fi darnic.—Ţăpu, Tecuciu.

CCVI. **Deget.**

1078. Să nu te uiţi la altul, când se pişă, că-ţi crapă degetele.- Vălcea.

1079. Se crede că dacă-i îngălbenesc cuivà degetele, în familia aceluia se va întâmpla un caz de moarte. -Bucovina.

1080. Se crede că dacă cinevà îşi întinde aşà degetele, că pocnesc, ele la bătrâneţe vor tremurà.—Bucovina.

1081. Să nu pui fluier, fus şi lingură în foc, că-ţi coc degetele toate. Vâlcea.

1082. Se crede că dacă buricul degetelor la o fată sunt astfel că pielea formează puncte, aceasta măritându-se va aveà băieţi; dacă însă pielea degetelor ei formează o dungă, apoi va aveà copile.—Bucovina.

1083. Să nu bage cinevà fus sau lingură în foc să ardă, căci face sugiu la degete.—Ioneanu.

1084. Dacă i se face cuiva sugel la deget, se zice că e bine să vâre degetul degrabă în uncrop clocotit, ş'apoi se tămădueşte.—Bucovina.

1085. Dacă i se face cuivà păr la deget, apoi e bine a pune acolo pepene murat, şi se'ntoarce acea bubă —Bucovina.

CCVII. **Deochi.**

1086. Se crede că copilul odată înţărcat şi întors iar la piept, crescând mare, va deochià orice va vedeà frumos.—Bucovina; Ioneanu; Marian (Naşterea).

1087. Se crede că deoache numai oamenii cu ochi albaştri, cari sunt născuţi strigoi, adică la naştere ies cu un fel de tichie pe cap, pe care îndată o apucă cu mânele şi o trag la gură ca să o mănânce; mâncând acea tichie, rămân strigoi în toată vieaţa, şi deoache orice ar vedeà şi ori de ce s'ar mirà. Alimăneşti, Olt.

1088. Oamenii cei mai răi de deochiu sunt acei cu ochi albaştri.—Rudina, Mehedinţi.

1089. Copilul care va suge ţâţă dela o ţigancă, nu se va deochià. -Ciulniţa, Ialomiţa.

1090. Fereşte-te de omul cu ochii verzi, că te deoache.—Copăcioasa, Gorj.

1091. Dacă întâlneşte cinevà o femeie, copil sau vită foarte frumoasă, apoi trebuie a stupì asupra lor de trei ori, şi făcând aşà se crede că nu se vor deochià.—Bucovina.

1092. Ca să nu-ţi fie deochiat copilul, fă-i o crestătură la poalele cămeşii.—Ţăpu, Tecuciu.

1093. Să nu se pupe copilul până nu împlineşte anul, căci se deoache lesne. Ioneanu.

1094. Ca să nu fie deochiat copilul, taie-i o şuviţă de păr, leagă-o cu un fir de aţă roşie şi păstrează-o după icoană.—Ţăpu, Tecuciu.

1095. Ca să nu se deoache copiii, li se leagă câte un fir roşu la gât sau câte o cruciuliţă. Cailor li se împleteşte fir roşu la coamă sau în coadă.—Catane, Dolj.

1096. Pui roşu la vite, să nu se deoache.—Sevastos (Călătorii).

1097. Când se porneşte primăvara plugul la arat, se înconjură el de trei ori mai înainte de a eşi pe poartă, cu tămâie, busuioc şi apă sfinţită, cu care se stropeşte el şi vitele, ca să nu se prindă deochiul de vite.—Bucovina.

1098. Copilul mic să nu se arate în oglindă, până nu împlineşte anul, căci se deoache singur, văzându-şi chipul.—Ioneanu.

1099. Când vezi cevà frumos—vită ori fiinţă omenească—să scopeşti şi să zici: să nu fie de deochiu.—Sabolciu.

1100. Când o vacă fată, i se leagă un fir roşu în coadă, ca să nu se deoache.—Rudeni, Argeş.

1101. Copilul nebotezat nu se deoache, căci nu este creştinat.—Ioneanu.

1102. Când îţi curge sânge din nas, eşti deochiat de unul căruia îi eşti drag.—Ţăpu, Tecuciu.

1103. Când te-oiu mirà de cinevà (copil), să-i scuipi (în gură) ca să nu se deoache.—Catane, Dolj.

1104. Când se ţinteşte atenţiunea şi mirarea cuivà asupra vreunui animal sau om, să-şi aducă aminte de deochiu, ca să nu se deoache cel văzut. Ioneanu.

1105. Dacă stau doi copii mici faţă în faţă, se deoache.—Marian (Naşterea).

1106. Femeea lehuză trei zile după ce începe a ieşì afară trebuie să ia cociorva în mână, pentru deochiu, ceas rău şi alte răle, să nu se lipească de ea.—Jud. Suceava.

1107. Dacă naşte o femeie, apoi se leagă la poartă o cordea roşie, ca să nu fie deochiată.—Bucovina.

1108. O lehuză să ţină la gât un fir roşu până iese la biserică, ca să nu se deoache.—Ioneanu.

1109. Trei zile dela naşterea unui copil, nu se spune adevărat de este băiat sau fată, ca să nu se deoache, şi să trăiască.—Ioneanu.

1110. Copilul nou născut, cântărit înainte de a se fi scăldat, nu se deoache nici odată.—Marian, (Naşterea).

1111. La gâtul unui animal fătat i se leagă un fir roşu, ca să nu se deoache.—Ioneanu.

1112. Primăvara, când scoate întâiu vacele în cireadă, oamenii le leagă ceva roşu de coadă, că pe vita care are roşu nu o poate nici deochià, şi nici cel rău nu se poate apropià de ea.—Transilvania.

1113. Să se lege o lingură de gâtul mânzului, ca să crească iute şi să nu se deoache.—Maia, Ilfov.

1114. Când cineva are vreun mânz frumos, îi atârnă de gât o lingură, iar de coadă un fir roşu, ca să nu se deoache.—Ilfov (Revista «Ţara nouă»).

1115. Calul care este deochiat, să-i spargă un ou în frunte, că-i va trece.—Ioneanu.

1116. Spre a vindecà vreo vită de deochiu, să se lase blidele dela ajunul Crăciunului nespălate până a doua zi, când trebuie a le spălà ş'apoi a strânge acea apă; după ce s'a aşezat, se strânge, şi la caz de trebuinţă se spală cu ea vita.—Bucovina.

1117. Copilul mic când se apucă şi se deoache, unge-i tălpile cu unt de vacă, că-i trece.—Vâlcea.

1118. Se crede că fiind deochiat cineva şi spălându-se cu udul său, se va însănătoşà.—Bucovina.

1119. Se crede că usturoiul apără de deochiu.—Bucovina.

1120. Când un copil se botează, cele trei lumânări de pe marginea putinei în care se botează, se păstrează, că dacă se deoache, să-l afume cu ele.—Ioneanu.

1121. Se crede că bolnăvindu-se cineva de deochiu şi dacă i s'a stins cărbuni şi s'a spălat cu apa ceea, apoi se va face bine.—Bucovina.

1122. Când se descântă cuiva de deochiu, se pun pe rând trei cărbuni aprinşi în apă, în care se descântă, şi dacă cărbunii se lasă la fund, suferindul este deochiat, iar de va stà deasupra apei, nu va fi.—Ioneanu.

1123. Ca să nu se îmbolnăvească copilul de deochiu, să-i faci un benchiu cu cenuşă albă.—Jud. Suceava (V. A. Forăscu).

1124. Femeile deochiate nasc cu greu.—Marian (Naşterea).

1125. Spre a nu se deochià un copil, se ia pământ de sub talpa măsei şi i se face zbenghiu în frunte cu această tină, sau zbenghiu cu scrobeală albastră.—Ciulniţa, Ialomiţa.

1126. Pentru că deochiul mânâncă maţele deochiatului, de aceea trece prin el (are diaree).—Maia, Ilfov.

1127. Gândacii de mătase să se ascundă de vederea oamenilor, căci se deoache şi mor.—Ioneanu.

1128. Când face săpun, se leagă de făcăleţul cu care mestecă, un fir roşu, ca să nu se deoache.—Rudeni, Argeş.

CCVIII. **Depănare.**

1129. Când te vei visà depănând, ai să vezi ori ai să păţeşti ceva.- Ţăpu, Tecuciu.

CCIX. **Desculţ.**

1130. La praznice nu-i bine a ieşì afară desculţ. –Luncuşoara.

CCX. **Desgropare.**

1131. Nu-i bine să desgropi mortul până nu îndeplineşte patru ani dela moarte, ca să nu-ţi moară altcineva.—Ţăpu, Tecuciu.

CCXI. **Deşteptăciune.**

1132. Copiii cu fruntea despicată vertical, sunt deştepţi.—Ţăpu, Tecuciu.

1133. Când facerea a fost uşoară, copilul născut va fi minţios.—Ţăpu, Tecuciu.

1134. Copii minţioşi sunt acei cari se nasc dimineaţa, mai ales sărbătoarea.—Ţăpu, Tecuciu.

1135. Cu cât un copil e înţărcat mai de timpuriu, cu atât e mai deştept.—Ţăpu, Tecuciu.

CCXII. **Dihor.**

1136. Atârnă cercei de fier (lanţ) prin copaci, dacă vrei să nu vie dihorul.—Ţăpu, Tecuciu.

CCXIII. **Dinte.**

1137. La copilul care se va uità în oglindă mai înainte de a împlini anul, iese dinţii anevoie.—Ioneanu.

1138. Să nu pui copilul mic să se uite în oglindă, căci nu-i vor creşte dinţii degrabă. –Hânţescu.

1139. Dacă are cineva strungă între dinţii cei de deasupra, dinainte, adică dinţi rari, se zice că este lumeţ.—Bucovina.

1140. Să nu mânânci zahar, că ţi se fac dinţii ca ciolanul din care-i făcut zaharul.—Ţăpu, Tecuciu.

1141. Se crede că dacă li cad copiilor dinţii, e bine să-i

ieie şi să-i arunce în pod, zicând: «Şorecuţ, na-ţi un dinte de os, şi tu dă-mi unul de oţel», ş'apoi dinţii ce li-or creşte vor fi foarte tari.—Bucovina.

1142. Dacă îţi pică un dinte ori o măseă, să-l svârli peste casă şi să zici: «Paserea lui Dumnezeu, n'aţi un dinte de fier şi dă-mi unul de oţel».—Parpaniţa, Vasluiu.

1143. Dacă la botez plânge copilul, nu e bine să-l legeni pe braţe, că îi va cădeà dinţii.—Vâlcea.

1144. Dacă cutare om freacă cu degetul dinţii unui om mort şi pe urmă freacă cu acela dinţii proprii, nu-l mai dor dinţii în veci.—Sabolciu.

1145. Se crede că dacă mânâncă cineva pâne din locul ros de şoareci, apoi nu va aveà durere de dinţi.—Bucovina.

1146. Durerea de dinţi se vindecă dacă se pun lipitori la gingini.—Bucovina.

1147. Nu-i bine când înghiţi dinţii.—Ţăpu, Tecuciu.

CCXIV. **Dochia.**

1148. Se crede că până ce nu desbracă baba Dochia toate cele douăsprezece cojoace ce le are, nu se face primăvara, iară la desbrăcarea fiecărui cojoc, trebuie să fie furtună şi ger.—Bucovina.

1149. Baba Dochia s'a pus rămăşag cu omătul şi cu frigul, că ea-i mai voinică de cât ei. Frigul se întărâtă; baba îşi puse cele 9 cojoace, şi frigul nu avu ce să-i facă. Incepù să ningă; baba îşi întoarse un cojoc pe dos şi tot ea fù mai tare. Atunci se urmă duşmănii: dădu un frig tare; baba îşi puse cojoacele, se uimeà şi începù să ningă, apoi se făcù ger mare. Baba îşi lepădă cojocul.—Tot aşa cu fiecare până ce rămase în pielea goală, când împietrì. Aceste sunt zilele babei.—Ţăpu, Tecuciu.

1150. Baba Dochia e îmbrăcată cu 12 cojoace; în fiecare zi lepădând câte unul, vremea se tot schimbă.—Broşteni, Suceava.

1151. Flăcăii îşi aleg, prin februar, o zi de a babei, şi cum

va fi ziua, aşa va fi şi nevasta lui: urâta, frumoasa, etc. Ţăpu, Tecuciu.

1152. Cum va fi în ziua Dochiei (1 Mart), aşà va fi şi vara. Dacă în ziua babei Dochiţei ninge şi-i furtună, atunci se zice că ea leapădă un cojoc.—Zilele ei se numesc cojoace. Straja, Bucovina.

CCXV. **Drac.**

1153. Se crede că dacă poartă cineva un ou, al unei puice negre nouă zile înainte de Paşti subsuoară şi zice, pe timpul când să iasă cu învierea şi să cânte: «Hristos a înviat, şi al meu a înviat», atunci iese din acel ou un spirituş, care apoi îi dă celui ce l-a clocit, averea de pe lume, dar după moarte îi ia sufletul. Straja, Bucovina.

1154. Dacă poartă cineva un ou subsuoară prin nouă luni, apoi se zice că din el iese necuratul, care îl serveşte pe respectivul, iară dacă nu-i dă de lucru, apoi se apucă de capul celui ce l-a clocit. Bucovina.

1155. De-i clocì ouă de stârpitură (ouăle mici de tot şi cam moi, care le face unele puice) subsuoară şi-i creşte ce va ieşì din ele, îţi creşte spiriduşi, şi aceştia câţi bani ai voì, îţi aduc, şi nimeni nu te poate bate, că numai îi chemi în gând; dar după moarte a lor eşti.—Covurluiu.

1156. Alţii mai cred că spiriduşul este un ban cu putere de a aduce banii dela alţii care au mulţi. Astfel de spiriduş zic ei că se cumpără; când îi luà niscai bani dela cei ce au spiriduş, când ajungi acasă, nu-i mai găseşti toţi; dar vai de sufletul celui ce a avut spiriduş.- Covurluiu.

1157. Când în o adunare de mai multe persoane se produce o tăcere neaşteptată, se naşte un drac. Ioneanu.

1158. Când ţi-a păreà că hueşte cevà, fă-ţi cruce; iar dacă te chiamă cinevà afară, nu ieşì, că te chiamă naiba sub chip de om. Ţăpu, Tecuciu.

1159. Dacă strigă cineva noaptea la fereastră, nu e bine nici a se răspunde, nici a ieşì afară la întâia strigare, căci ar puteà au să se caliceascâ, au să moară, au să-i ia graiul,

fiindcă cel ce strigă este necuratul; dacă însă strigă afară de trei ori, apoi se poate răspunde, ori ieşì afară, fiind el curat.—Bucovina.

1160. Dracul se poate preface în orice fiară sau dobitoc, numai în oaie şi'n albină, ba.—Muscel, Banat.

1161. Necuratul nu se poate preface în oaie, pentrucă oaiea e blagoslovită şi când se culcă îşi face cruce cu piciorul. -Transilvania.

1162. Nu e bine să vorbim când ne strigă cinevà noaptea afară, până nu cunoaştem bine cine e, căci poate necuratul să fie, şi ne poate luà graiul. Ţăpu, Tecuciu.

1263. Când auzi în miezul nopţii scârţiind cumpăna dela fântână, să ştii că dracul scoate apă. Să nu-ţi faci cruce, nici să grăieşti cevà de rău, că atunci piere. Un astfel de drac, dacă bea din fântână sfinţită de om de 99 orì, se face duh bun. Ţăpu, Tecuciu.

1164. Dacă iese cineva sara afară şi se uită îndărăt peste umărul stâng, apoi i se pare că-l urmăreşte cineva, şi această spaimă i-o dă omului necuratul, carele se ţine de umărul lui cel stâng, pe când de umărul lui cel drept se ţine îngerul; de aceea privind îndărăt peste umărul drept, nu i se năzare nimică.—Bucovina.

1165. Să nu pui cureaua la cap noapteà, că vine dracul şi te spânzură cu ea.—Ţăpu, Tecuciu.

1166. Să nu te juri că ai să te spânzuri, ori că ai să te împuşti, că dracul te-a scris la condică, şi de acolo nu mai scapi.—Covurluiu.

1167. Când crezi că ai de a face cu dracul, de pildă când mergând noaptea pe drum, tot ţi se pare că te strigă cineva în urmă, scapi de el, suduindu-l de cruce.—Ţăpu, Tecuciu.

1168. Se crede că diavolul aude cele ce vorbeşte omul, nu însă şi cele ce gândeşte omul. -Bucovina.

1169. Se crede că nu e bine a umblà pe la miezul nopţii, fiindcă atunci întâlnesc pe om duhurile necurate şi-l duc în-

tr'o bulboană să-l înece ori cel puţin în nişte spini, batându-şi joc de el.—Bucovina.

1170. Nu-i bine să te duci noapte la apă, să scoţi, căci smânceşte necuratul ciutura în puţ şi te trage şi pe tine la el.—Ţăpu, Tecuciu.

1171. Să te culci întâiu pe partea stângă, ca să nu se apropie dracul de tine. Ţăpu, Tecuciu.

1172. Se crede că nu e bine a se culca cu faţa în sus, c'apoi diavolului i se pune ca o piatră pe piept, aşa că nu se poate sculà.—Bucovina.

1173. Pe potlogul ce a rămas dela opinci, să faci cruce că-şi face dracul opinci din el.—Vâlcea.

1174 Dracul locuieşte în gropi şi pivniţi părăsite, case pustii, etc.—Ţăpu, Tecuciu.

1175. Acel loc unde a fost cineva ucis de lut, este necurat, şi acel ce trece noaptea pe acolo, trebuie să rătăcească.—Bucovina.

1176. La pârlirea porcului să bagi tămâe în foc, să fugă dracul. - Vâlcea,

1177. Când îţi ţiuie urechea, trece dracul pe lângă tine.—Ţăpu, Tecuciu.

1178. Când doi spun acelaş cuvânt deodată, atunci crapă un drac de ciudă. Broşteni, Suceava.

1179. Când vezi cevà înaintea ta, scuipă jos şi zi: «Ptiu, ucigă-te toaca, cruce de aur cu noi», şi fă-ţi cruce, că dracul piere.—Ţăpu, Tecuciu.

1180. Muierea când pleacă cu baniţa cu mâncare, să-şi facă cruce, căci îi pune dracul piedecă.—Vâlcea.

1181. La ajunul Crăciunului nu se pune rachiul pe masă, nici se bea, fiind el inventat de diavolul, carele apoi îşi bate joc de cel ce-l bea, zicându-i că rachiul are întâietate înaintea tuturor bucatelor. Bucovina.

1182. Când ţi se pare că te strigă cineva, să nu răspunzi,

că atunci diavolul te striga ori te întreaba, fiind el la rămașag cu Dumnezeu.—Stânca, Iași.

1183. Când ești pe drum noaptea, să nu te uiți înapoi, pe partea stângă, că vezi pe diavol, ci să te uiți pe partea dreaptă, că-ți vezi îngerul păzitor. Țăpu, Tecuciu.

1184. Când ți-a ieșì noaptea ied înainte, să știi că-i drac; să-i arunci bârnețu în coarne, că pe urmă nu-ți mai scapă. Ii dai bârnețu bine între coarne, și pe urmă ce-i poruncì, îți aduce.—Covurluiu.

1185. Dacă ai o strachină cu gura în jos, să nu pui pe ea lingură, că se suie dracul pe dânsa.—Țăpu, Tecuciu.

1186. Când se scutură corpul vreunei persoane fără voie, în momentul acela o pomenește diavolul; și ca să piară din prejurul ei, să-și scuipe în sân. -Ioneanu.

1187. Cu spatele înapoi să nu mergi, că râde dracul și plânge Maica Domnului. Broșteni, Suceava.

1188. Să nu scrâșnești, că se bucură dracul.—Țăpu, Tecuciu.

1189. La Sf. Gheorghe și altă dată se face pe la porți, portițe, ușile grajdului, etc, cruci de dohot, ca viind duhurile necurate, să nu poată intrà -Bucovina.

1190. Ouă părăsite nu este bine a se luà, c'apoi din ele ar ieșì necuratul. Bucovina.

1191. Să nu strici stârpitura de ou crudă, ci s'o învălești în jăratec, că-i dracul înlăuntru în chip de șarpe.—Țăpu, Tecuciu.

1192. Se crede că legănând un casnic deja în vârstă un leagăn deșert, leagănă un duh necurat. Bucovina.

1193. Dracul iese întotdeauna la miezul nopții pe locul unde s'a făcut vreun omor. Țăpu, Tecuciu.

1194. Copiii pierduți se prefac în diavoli sau draci, și zi și noapte plâng, zicând: «Vai de noi și de cine ne-a făcut pre noi».—Ungaria (Marian, Nașterea).

1195. Când cineva trece vreun râu pe punte, mai întâiu să-și facă cruce, ca să piară diavolul dinprejurul acelei punți, apoi să treacă, ca să nu-i deà brânci în apă. Ioneanu.

1196. Să nu stuchi când vine vârtejul spre tine, căci cu asta faci semn dracului şi vine de te ia.—Ţăpu, Tecuciu.

1197. Când vezi vârtej, să nu stupeşti, ci să zici huideo, că dracul este în vârtej. El se apucă la rămăşag cu Dumnezeu că are să scoată apă din piatră, (cică oamenii îs pietre), şi dacă stupeşti, dracul rămâne pe Dumnezeu.—Covurluiu.

1198. In casa unde se află un copil nou născut, trebuie să ardă lumină nopţile întregi până la botez, fiindcă se crede că la din contra ar venì duhuri necurate şi ar luà posesiune de copil.—Bucovina.

1199. Ca să nu se apropie duhurile necurate de copii, se arde o lumină de ceară în casa unde doarme el, dela naştere şi până la botez.—Bucovina (Marian, Naştere).

1200. Moaşa, după ce înfaşă copilul aşà ca să aibă o cruce la piept şi alta la spate, pentru ca să fugă duhurile rele de dânsul, îl duce la fereastră şi zice:

— Uită-te la lume: cicia, cicia!

Apoi îl dă măsei în braţe, care zice:

— Dragu mamei, cum te iubesc eu, aşa să te iubească lumea.

Apoi moaşa îi pune degetul pe barbă şi mânile pe obraji, ca să facă gropiţe şi să placă lumii —Marian (Naşterea).

1201. Copilul mic nu-i bine a-l lăsà singur în casă, că intră necuratul în el, ci trebuie să punem lângă albia lui o mătură, ori un cuţit.—Broşteni, Suceava.

1202. Se crede că nu e bine a lăsà pelincele unui copil afară peste noapte, căci la din contra se prind de ele duhurile necurate; dacă însă totuş au rămas ele afară peste noapte, din uitare, trebuie, spre a le puteà întrebuinţà fără pericol pentru copil, a le afumà cu săcărică.—Bucovina.

1203. Când ai pierdut cevà şi nu-l găseşti, nu mai cătà degeaba, căci dracul a pus coada pe el, ci aşteaptă mai târziu că-ţi iese singur lucrul.—Ţăpu, Tecuciu.

1204. După înmormântarea vreunui om, se merge în trei seri după olaltă la mormânt, tămâindu-se acolo cu tămâie,

ca sufletul să iasă învingător din lupta sa cu diavolul, carele fuge pe lume de mirosul tămâiei. Bucovina.

1205. Când copiii pierd cevà, scuipă în palmă şi descântă: «Scoate, drace, ce-ai furat, că te-oiu bate spânzurat»; apoi lovesc în palmă, şi unde sare scuipatul, într'acolo zic că e lucrul. Perieni, Tutova.

1206. In alte părţi, formula este aceasta:

Scoate, drace, ce-ai furat,
că te-oi bate spânzurat,
în mijlocul drumului,
cu fierele plugului.

Jud. Suceava.

1207. Dacă cinevà ià vreun instrument în mână spre a face vreun rău altuia, apoi să zice că atunci s'a prelins de cel dintăiu, cel necurat.—Bucovina.

1208. Când tună, împuşcă Sf. Ilie după dracu. Broşteni, Suceava.

1209. Când tună şi fulgeră, nu e bine a se ascunde de ploaie sub copaci mari, fiindcă acolo se ascunde diavolul, pe care îl urmăreşte trăsnetul şi trăsneşte în acei copaci. Bucovina.

1210. Când tună şi fulgeră, să nu ţii mâţă şi câne în casă, că s'ascunde, necuratul în ele.—Broşteni, Suceava.

1211. Când trăsneşte şi fulgeră, să nu steà cineva lângă vreun câne sau pisică, căci diavolul se ascunde în părul lor şi se poate întâmplà să trăsnească şi pe cei dinprejur. Ioneanu.

1212. Când fulgeră, tună şi trăsneşte, să dai afară din casă mâţa şi cânele, căci în ele se ascunde necuratul şi trăsneşte casa. Asemenea trebuie să închizi uşile, ferestrele, să astupi cahla, ca să nu intre necuratul în casă.—Broşteni, Suceava.

1213. Când fulgeră, se scoate afară lopata dela coptor, grebla şi ţăpoiul, şi se deschid ferestrele, ca să iasă dracul din casă şi să-l trăsnească fulgerul. Valahia moravă (Burada).

1214. Sfântul Ilie, la ziua lui (20 Iulie), umblă pe cer şi caută pe diavol să-l trăsnească, ca să scape lumea de ispită. — Ioneanu.

CCXVI. **Dragobete.**

1215. Când cineva lucrează în ziua de Dragobete, cântă ca toate păsările.—Rudeni, Argeş.

CCXVII. **Dragoste.**

1216. Fetele mari pun seara (mai ales sâmbăta) unt la cumpâna fântânei, ca să se uite lumea la ele, ca la fântână.—Ghidici, Doljiu.

1217. Inainte de a se duce fata la joc, să spele oglinda, şi cu apa aceea să se spele ea, zicând: «Cum nu poate nimenea să se gătească fără oglindă, aşa să nu poată nici flăcăii jucă făr de mine?. — Hânţescu.

1218. Fetele care vor să placă, se împodobesc cu flori, dar rupând ele florile, nici când nu le pun imediat la brâu, sau sân, ci le trag peste foc sau flacăra unei lumini, crezând că apoi vor fi ele scutite de ură trimisă.- Bucovina.

1219. Fata care va lua busuioc dela clopotul urătorilor în ajunul sf. Vasile, seara, şi dacă se va spăla cu el, va fi dragă la flăcăi. Hânţescu.

1220. Fetele poartă navalnic, şi atunci ele cred că au să fie încunjurate de flăcăi şi curând au să se mărite.--Valahia moravă (Burada).

1221. Dacă se va dâ apă din vasul în care beau porumbii, celor ce se au rău la olaltă, se îndrăgesc iarăş.—Transilvania.

1222. Inainte de răsăritul soarelui, fata care merge să se spele la un izvor, să se spele din partea din care răsare soarele şi să zică: ‹ După cum aşteaptă oamenii ca să răsară soarele, aşa să mă aştepte şi să mă dorească şi pe mine flăcăii ›. Hânţescu.

1223. Fetele fură strune dela scripcă şi le leagă la mână, ca să fie aşa iubite, cum îi iubit tonul strunelor. Bucovina.

1224. Când vine popa cu căldăruşa la Bobotează, fetele mari iau mărgelele dela gât şi le pun în pragul uşii ca să treacă popa peste ele. Când este aproape să treacă şi cântăreţii, le ia, ca să le îndrăgească băieţii.—Şuica, Olt.

1225. Se crede că dacă se gâdileşte tare o copilă, va fì iubită de flăcăi; dacă însă se gâdileşte tare un băiet, va fi mult iubit de fete. Bucovina.

1226. La naştere, dacă-l va pune moaşa pe copil pe o cămaşă de a tatălui, va umblà mai mult după tată-său (îl va iubi); şi contrariul, după mamă. Hânţescu.

1227. Se crede că dacă plouă în ziua aceea în care spală gospodina albiturile, bărbatul n'o iubeşte; dacă însă este timp frumos afară, apoi se crede c'o iubeşte.—Bucovina.

1228. Fetele mari nu se duc la vadane să li facă pe dragoste, sau pe ursită, căci cred că nu vor aveà noroc de bărbat cu zile. —Ţăpu, Tecuciu.

1229. Când ibovnicii îşi dau unul altuia vreo batistă spre amintire, e semn că dragostea lor nu va ţineà mult. Hânţescu.

1230. Să nu ţii inel în degetul din mijloc, că n'ai noroc în dragoste. Ţăpu, Tecuciu

CCXVIII. **Drum**

1231. Cine cade pe drum, ducându-se la Invierea Domnului, pe drum îi va merge nevoie mare de rău în curgerea anului. Ţăpu, Tecuciu.

CCXIX. **Duhuri necurate.**

1232. Dumnezeu fiind zilnic supărat de duhurile răle, caută să le pedepsească. Când această mânie ajunge la culme, toată firea se sburleşte, furtuni se pornesc, cerul se norează, şi duhurile cată să se ascundă. Atunci tună. Ţăpu, Tecuciu

1233. Oamenii ce dorm peste noapte sub arbori, taie în trunchiul arborilor semnul crucei, ca să nu se apropie de ei duhuri necurate.—Stanca.

1234. Duhurile se pot ascunde în fiinţe vii şi plante, pe

care D-zeu le stârneşte. Pe om îl sacrifică pentru a ucide duhul rău din el, dar rezervă sufletului celui trăsnit un loc în raiu. Ţăpu, Tecuciu.

1235. Peste noapte nu e bine să dormim cu ferestrele deschise, căci ni pot intra duhuri necurate în casă. Stanca.

1236. Nu se iese din casă până nu cântă cucoşul, care cu glasul lui goneşte duhurile rele. Moldova (Revista «Răsăritul»),

CCXX. **Duminecă.**

1237. Duminecă nu se taie pasere, nici altfel de dobitoc, că pe urmă nu-ţi merge bine în acele dobitoace, fiind în acelaş timp şi un mare păcat.—Stânca, Iaşi.

1238. Dacă te lai duminecă, faci mătreaţă şi picingine.—Ţăpu Tecuciu.

1239. Să nu sădeşti duminecă plante, căci se usuc.—Ioneanu.

1240. Să nu munceşti duminecă, că-i a foc; dacă înjugi boii, faci a lup.—Ţăpu, Tecuciu.

1241. Se crede că dacă coasă o femeie grea domineca, copilul ce-l va naşte va fi cu limba cusută (legată).—Bucovina.

1242. Dacă ciopleşti duminecă, pe lumea cealaltă îţi vor arde aşchiile pe piept. Ţăpu, Tecuciu

1243. Nu e bine să împleteşti dumineca, că te tai (cu ce lucrezi).—Catane, Dolj.

1244. Toamna, când se pune varză în putini, pentru iarnă, să nu se pună dumineca, căci se cloceşte.—Ioneanu.

1245. De cela ce se lă dumineca, se zice că murind el, trupul lui putrezeşte, iară părul rămâne întreg.—Bucovina.

CCXXI. **Duşmănie.**

1246. Ca să scape cineva de duşmănie, este bine să meargă la moară şi să ieie din stavila cu care se opreşte un crac de apă, nouă ţanduri din ea, şi să le poarte cu sine, ş'apoi duşmanii l-or lăsa în pace.—Bucovina.

1247. Când ia oala de la foc, îi astupă urma, astupând gura dușmanilor prin aceasta.—Rudeni, Argeș.

1248. Când simți ferbințeală la obraz, e semn că ai dușmani mulți, cari te grăiesc de rău, tu te spală cu apă cu oțet și urzică moartă, că-ți trece, iar gura dușmanilor nu va mai înțepa, ca urzica vie, ci va tăceà ca cea moartă, și va fi ca oțetul tăiat.—Țăpu, Tecuciu.

1249. Nu mâncà pânea din care a mușcat altul, dacă vrei să nu-ți devie dușman. Moldova (Revista «Răsăritul»).

1250. Se crede că cel ce poartă la sine os de vită crăpată, acela va fi scutit de uneltirile dușmanilor, cari vor crăpà.—Bucovina.

1251. Dacă-ți țiuie urechea și este cineva cu tine, pune-l să-ți gâcească; iar de nu ți-a gâcì, să știi că ți-e dușman și să te ferești de el.—Țăpu, Tecuciu.

1252. Când cineva scoate mălaiul (turta) din țăst, astupă urma unde a fost, astupând prin aceasta gura dușmanilor, Rudeni, Argeș.

1253. Când șezi la masă, să închizi ușa, căci vei închide gurile dușmanilor și nu te vor mai vorbì de rău.- Mischi, Doljiu.

1254. Spre a face ca cineva să n'aibă pace în casă, se ia țărână de la un loc unde s'au mâncat doi câni, și se aruncă după respectiva persoană, care apoi așa se mănâncă cu casnicii săi, cum s'au mâncat cânii.—Bucovina.

1255. Cât timp nuna gătește lumânările, dacă se sfădește cineva, sau spune cuvânt rău, însurățeii hojma se vor ciondănì.- Sevastos (Nunta).

1256. Se crede că dacă trăiesc doi înși foarte bine, se poate a-i desbinà, dacă se ia țărână de la toți copacii crescuți la olaltă, dară desbinați de vreo furtună, și o aruncă între acei doi, pe timpul când se află la olaltă.—Bucovina.

CCXXII. **Fagur.**

1257. Fagurii de miere să-i rățezi în ziua de sf. Ilie, că

altfel Sf. Ilie îți dă ploi, de-ți ia știubeele, ori îți îneacă albinele.—Țăpu, Tecuciu.

CCXXIII. **Făină.**

1258, Nu e bine să cerni făină în ziua de Paști, căci din tărâțele acelea se fac locustele care pustiesc câmpiile. Stânca, Iași.

1259. Să nu cerni făină în covată de sus, că-i a rău.—Țăpu, Tecuciu.

1260. Când se cerne făina cu care se presară mirii peste cap, dacă se ciocnesc sitele, va fi traiu rău în casa tinerilor.—Dobrogea (Sevastos, Nunta.)

1261. Când pleacă cu mortul la groapă, se cheamă un copil și i se dă peste prag o strachină cu făină ca să aibă mortul pe lumea ailaltă.. Catane, Dolj.

CCXXIV. **Falcariță.**

1262. Baligă de lup, prăjită cu său, e bună de falcariță. Țăpu, Tecuciu.

CCXXV. **Fântână.**

1263. La vreo fântână. adâncă să nu te uiți în fundul ei, căci amețești și cazi. -Adamești, Teleorman.

1264. Să nu trimeți copii mici la fântâni urlătoare, că-i apucă, Dumnezeu fie cu noi.—Țăpu, Tecuciu.

CCXXVI. **Farmec.**

1265. Dacă are o femeie pizmă pe alta, și vrea să-i facă vreun rău, apoi îi ia țărnă din urma dreaptă, cu care apoi unge gura cuptorului, zicând: «Așa să crape călcăile cutăreia, cum crapă gura cuptorului», și respectivei apoi îi crapă călcăile.—Bucovina.

1266. Fata care are pizmă pe alta, pentru că joacă mult, ia un câne și-l spală pe față, apoi stropește cu acea apă pe rivala ei, zicând: «Așa să se uite la mine cutare, cum se uită la câne, și atunci să joace când a luà-o cânele la joc».—Bucovina.

1267. Dacă mireasa poartă în ziua cununiei o păpușă cu

dânsa, nu o poate nimeni fărmăcà. Oltenia (Sevastos, Nunta)

1268 In presara sf. Andreiu se spurcă vitele, însemnându-le odată cu dohot de la roata carului și cu usturoiu, ca fermecătoarele să nu se atingă de ele, și farmecele să nu le strice. Tot spre acest scop se ung atunci ușile și ferestrele grajdului cu usturoiu.—Straja, Bucovina.

1269. Dacă greșești și încalți ciorapul pe dos, oricine ar voì să te farmece, nu poate.—Catane, Dolj.

1270. De copiii din flori nu se prind farmecele, vrăjile, nici blăstămile. Muntenia.

1271. Copilul ce se naște cu semn pe față, are să fie fermecător. Stânca, Iași.

1272. Îndată ce un copil se naște, să se cântărească, ca să nu se lipească farmecele de el niciodată.—Ioneanu.

1273. Se crede că este bine a se cântărì de mai multe ori și astfel făcând va fi scutit de molipsire cu boale, felurite bube și vrăji. Bucovina.

1274. În ziua de sf. Gheorghe oamenii se cântăresc ca să nu se lipească farmecele de ei.—Ioneanu.

1275. Fetele care voiesc să fie întâi la joc, iau floarea numită *toaie*, bat trei metanii și apoi o sărută și zic: «Toaie cinstită din mâna dreaptă, toate de o parte, eu în frunte». Bucovina.

1276. Spre a face unei oare care fete ca să nu joace, se ia din urma dreaptă și din umbră și se îngroapă în dosul ușii, și apoi se zice, că acea fată în totdeauna va fi la coadă. Bucovina.

1277. E bine a pune pe pragul ușei o potcoavă de cal, că apoi aducând cineva vreun fapt, acesta se prinde de dânsa. Bucovina.

1278. Dacă află cineva vreo turnătură, adecă vreun fapt în cărare, apoi e bine să ia foc viu, adecă cărbuni aprinși și ceva sare și să ia un hârleț și să răstoarne acea turnătură zicând: «Nu răstorn lut, ci fapt pe capul celui ce l-a adus».—Bucovina.

CCXXVII. **Faşă.**

1279. Când botezi copii, să li dai faşă lungă — Broşteni, Suceava.

CCXXVIII. **Faţă.**

1280. Se crede că oamenii cu pete pe faţă sunt buni. — Bucovina.

1281. Dacă femeia însărcinată va vedeà foc mare, să nu puie mâna la faţă, nici să să mire, căci copilul va aveà pete roşii. Marian (Naşterea).

1282. La una mart să iei un mărţişor, înainte de răsăritul soarelui; dacă îl vei pune pe un trandafir, îţi va fi faţa rumenă ca el.--Hânţescu.

1283. Petele pe faţă se vindecă cu apă dintr'o gropiţă unde a fost baligă de vită. Bucovina.

CCXXIX. **Fecioară.**

1284. Când tinerii merg la cununie şi pe drum se va întâmplà vre-un accident nuntaşilor, e semn că mireasa nu e fecioară.— Stânca, Iaşi.

CCXXX. **Femeie.**

1285. Femeia e creată din bărbat, şi anume: coasta ei dreaptă e coastă stângă de bărbat, coasta stângă a lui; coasta stângă a femeiei, e de drac. De aceea nici nu-i luà din mâna stângă, nici nu-ĭ stà în partea stângă, că te ispiteşte şi te pierzi cu firea. —Ţăpu, Tecuciu.

1286. Când visezi noaptea că te joci cu o femeie, acea femeie e smeoaică; a doua zi te doare în piept şi în spate şi te vindeci dacă te ungi cu untură de porc dela Ignat. - Vâlcea.

1287. Femeia care are incisivii din mijloc din falca de sus depărtaţi, îi place....—Ţăpu, Tecuciu.

1288. Femeia care merge legănându-se, care se bâţâe, nu prea e poamă bună. -Ţăpu, Tecuciu.

1289. Printre oi nu trebuie să umble muiere, că nu le merge bine. Stânca, Iaşi.

CCXXXI. **Fier.**

1290. Să nu furi lanţuri de fier, că pe lumea cealaltă ţi le atârnă de gât.—Adameşti, Teleorman.

1291. Nu strânge fier ruginit, că faci a sărăcie.—Ţăpu, Tecuciu.

1292. Primăvara cine aude tunând întâiu, să se lovească peste frunte cu o bucată de fier, ca tot anul să-i fie capul tare ca fierul.—Ioneanu.

1293. Când înfaşă moaşa prima oară pe copil, îl încinge cu un lanţ de fier, ca să fie tare ca fierul. Banat (Marian, Naşterea).

1294. Când o femeie e lehuză, şi vrea să iasă pe afară din casă, atunci să aibă sub brâu ori în sân o bucăţică de fier, ca să nu se îmbolnăvească, căci de fier fug toate relele şi duhurile necurate.—Vâlcea.

CCXXXII. **Fereastră.**

1295. Unde-i copil mic în o casă, trebuie noaptea astupat ferestrele, ca să nu fure cineva somnul copiilor.—Broşteni, Suceava.

1296. Se crede că pe timpul când tună şi fulgeră, nu este bine a stà la fereastră, nici a te uità prin fereastră, căci acela ce ar face aceasta, uşor ar puteà fi lovit de fulger.—Bucovina.

1297. Pe feereastă nimănui să nu dai de mâncare, că turbă.—Broşteni, Suceava.

1298. Dacă se taie fereastra la o casă, care e făcută, e rău de moarte.—Vâlcea.

1299. Dacă cei din casă vor să uite mai curând pe cel mort, sau cel puţin să nu li pară rău de dânsul, după ce s'a scos mortul afară din casă, se uită de trei ori pe fereastră.—Bucovina (Marian, Inmormântarea).

CCXXXIII. **Fiare.**

1300. La lăsatul secului de brânză, să legi fiarele de pe coş, înainte de a te culcà, ca să legi gura fiarelor sălbatece, să nu-ţi mânânce viţişoarele.—Măceş-de-sus, Dolj.

CCXXXIV. **Fin.**

1301. Finul să se ducă în toate zilele mari la naş, până a împlinì 9 ani, că altfel se păgâneşte cu sufletul. Ţăpu, Tecuciu.

1302. De-i aveà fini mulţi, pe ceea lume te scot de-i fi la întuneiic; toţi îţi ies cu lumânări a mână.—Covurluiu.

CCXXXV. **Filipii.**

1303. Trei zile a Filipilor nu se coase, că îi merge rău de dihănii.—Jud. Suceava.

1304. In zilele de Filipi nu trebuie să se dea gunoiul afară din casă, şi nici cenuşă din vatră, căci îi va mâncà lupii vitele.—Grindu, Ialomiţa.

1305. La lăsatul de sec de Crăciun (14 noembre) şi la Trei sfetite (30 Ianuar), se ţine trei zile Filipii. Nu se scoate gunoiul afară, că e rău de gavăt (lup); nu se lucrează altceva nimic de cât se spală cămăşi, ca să oprească gura gavătului.—In aceste zile înţepi bubatul, dacă ai coase sau ai împletì.—Catane, Dolj.

1306. In zilele Filipilor înţepi bubatul, când îi coase: să nu coşi. Nu e bine să ţeşi cu roşu, şi să nu împleteşti la lână, că-ţi mor oile.- Catane Dolj.

CCXXXVI. **Flăcău.**

1307. Flăcăul care se lă lunia, nu se mai însoară. -Ţăpu, Tecuciu.

CCXXXVII. **Flecar.**

1308. Flecar, gureş, vorbăreţ din cale afară, pocit la gură, etc., să nu crezi că-i un om de treabă, că toate le fonfăeşte şi nimic nu porneşte. Ţăpu, Tecuciu.

CCXXXIII. **Floare.**

1309. Când uzi florile dumineca, fac viermi la rădăcină. Broşteni, Suceava.

1310. Dacă ramurile de măr, vişin, etc, ce se pun în ziua de sf. Varvară în oale cu apă, vor înflorì până în ziua de Florii, e semn de an bogat; iar de nu, e semn de an sărac. - Stânca, Iaşi.

1311. Dacă ia o fată dela alta vreo floare din cap, se zice că-i ia cinstea şi norocul. Bucovina.

1312. Copilului mic să nu i se dea în mână flori, că nu va vorbì curând.—Vâlcea.

1313. Flori dela mort să nu se lepede de nimeni, ci toate să se puie în perna cu care se îngroapă, că-i semn de mare primejdie. Ţăpu, Tecuciu.

1314. Să nu miroşi de pe mormânturi, că nu-ţi merge bine.—Jud. Suceava.

CCXXXIX. **Florii.**

1315. In ziua de Florii se înghiţesc mâţişoare sfinte spre a fi scutit de durerea de grumazi. Tot atunci se ating vitele cu mâţişoare sfinţite, ca vitele peste an să fie înflorite, adică frumoase. Mâţişoarele se păstrează şi vara, la vreme de zloată, trăsnete şi grindină, se pune o crenguţă din ele pe foc şi se crede că fumul lor împrăştie zloata, trăsnetele şi grindina. Cum va fi în ziua de Florii, tot aşà va fi şi în ziua de Paşti. —Straja, Bucovina.

1316. Mlădiţele de lozie dela biserică în ziua de Florii, nu se pun în casă, ci se lasă afară, sub streşina casei.—Preuteşti, Suceava.

1317. In ziua de Florii e bine ca să umbli încins cu o nueà de salcie dela biserică, ca să nu te doară şalele.—Vâlcea.

CCXL. **Fluier.**

1318. Cine fluieră în casă, face a pustiu. De-ai fluerà pe drumul din sat, te-ar suduì ori te-ar ţine mulţi de rău, pentru asta.—Ţăpu, Tecuciu.

CCXLI. **Fluture.**

1319. Când vei vedeà vreun fluture prin casă, să nu-l omori, că-i sufletul vreunui copil ce ţi-a murit.—Covurluiu.

1320. Se crede că nu e bine a luà fluture în mână, căci intrând colbul aripelor lui cuiva în ochi, acela va chiorî.—Bucovina.

1321. De vei vedeà întâiu primăvara fluturi albi, toată vara vei fi bolnav. Ioneanu.

1322. Fluture alb când vei vedeà întâiu, vei fi sănătos întregul an.—Ciulniţa, Ialomiţa.

1323. Primăvara de-i vedeà mai înainte fluture alb, vei fi mai mult bolnav; iar de-i vedeà roşu. freacă-te pe faţă şi vei fi şi roşu.—Luncuşoara.

1324. Fluture roşu de vei vedeà întâiu primăvara, e semn că peste an vei fi sănătos; iar de vei vedeà fluture galbăn, ai să fii bolnăvicios.—Stânca, Iaşi; Broşteni, Suceava.

1325. Dacă vei vedeà fluture roşu întâiu. pânea îţi va merge bine, iar de vei vedeà galbăn, îţi va ieşi rea.—Ţăpu, Tecuciu.

1326. Când vezi întăiu fluture roşu, să-l prinzi, c'apoi prinzi lesne roii din vara aceea.—Parpaniţa, Vasluiu.

1327. Flutur galbăn dacă vei vedeà întâiu, tot anul vei fi bolnav şi galbăn la faţă. Ciulniţa, Ialomiţa.

1328. Se crede că dacă sboară sara nişte fluturaşi împrejurul luminii, este semn a bine.—Bucovina.

1329. Cap de mort (fluture), de vei vedeà, să nu-l omori, căci el duce apă morţilor. Ciulniţa, Ialomiţa.

CCXLII. **Foame.**

1330. Când bucăţica dusă aproape de gură va cădeà, e semn că aceluia la care te gândeşti, îi este foame. Ciulniţa, Ialomiţa.

CCXLIII. **Foamete.**

1331. Copiii care-s mâncăcioşi, oricând sunt, trag a foamete.—Ţăpu, Tecuciu.

1332. Când intră sălbătăciunele în sat, are să fie foamete. Parpanița, Vasluiu.

1333. Când pică prea multe stele, ori vin stele mari cu coadă, e semn de foamete îmbelșugată, cu boli și multe chinuri.—Țăpu, Tecuciu.

1334. Când zac vitele de gură, e semn că va fi foamete mulți ani. Țăpu, Tecuciu.

1335. Când țipă gaia pe sus, e semn de mare foamete.—Țăpu, Tecuciu.

1336. Când tună iarna, are să fie foamete anul acela.—Parpanița, Vasluiu.

CCXLIV. **Foarfece.**

1337. Când pui foarfecele pe masă, nu-i bine. Tătăruși, Suceava.

1338. Foarfecele să nu le bagi în gură, căci faci limbar.—Ciulnița, Ialomița.

CCXLV. **Foc.**

1339. In dimineața Joii mari din săptămâna mare de lângă Paști, înainte de a cântà cocoșii a treia oară, oamenii fac focuri prin ogrăzi. Aceasta închipuește focul unde a fost oprit apostolul Petru și întrebat, și unde s'a lepădat de Isus înainte de a cântà cocoșul a treia oară. Moldova, (Șenchea).

1340. In seara ajunului sf. Dumitru, se fac focuri, pe lângă care se adună copiii și strigă : Hai la focul lui Sumedru ». Când copiii se întorc acasă, iau câte un tăciune din acele focuri și-l arunc prin grădinele cu pruni, ca să se facă fructe în abondență, în vara viitoare. Ioneanu.

1341. Nu e bine să calce cineva pe foc, că el calcă focul, de știe, și focul îl calcă pe el, de nu știe.—Rudeni, Argeș.

1342. Să nu stupești în foc, că îți stupești sufletul. Jud. Suceava (V. A. Forăscu).

1343. In foc să nu stupești niciodată, că-i păcat și te spuzești.—Broșteni, Suceava.

1344. Focul în sobă de vuește, e semn că te vorbește cineva de rău. Stânca, Iași; Bursucani, Covurluiu.

1345. Se crede că dacă țiuie tăciunii în foc, este semn că te vorbește cineva de rău; deci e bine a bate tăciunii cu cleștele.—Bucovina.

1246. Când vâjie focul, atunci te vorbește cineva de rău; să iei sare, să arunci în foc, că-i dai în ochii aceluia care te vorbește.—Covurluiu.

1347. Când huește tăciunele în foc, are să fie sfadă în casă (Tătăruși, Suceava), și trebuie să li strîgi: «la crâșmă!»—(Sevastos, Călătorii.

1248. Focul când fâsâe, se face ceartă în casă.—Vâlcea.

1349. Când focul vâjâe și huește, te vei sfădì cu cineva.—Broșteni, Suceava.

1350. Dacă se face foc în cuptor și se aprind funinginii din horn, apoi se zice că va urmà sfadă în casă.—Bucovina.

1351. Când o persoană șade la gura sobei în care arde foc și vreun tăciune sfârâe, să nu scuipi în el, căci în timpul acela se ceartă Dumnezeu cu diavolul, și dacă scuipi, face pe voia diavolului, iar de nu, pe a lui Dumnezeu.—Ionean .

1352. Focul din Joia mare, înainte de Paști, se face aprinzând pentru fiecare mort câte o grămăgioară, dacă vrei să fie și ei luminați pe lumea cealaltă.—Țăpu. Tecuciu.

1353. Să nu lași copiii să umble cu tăciuni aprinși prin casă seara; să nu dai foc din casă după scăpătatul soarelui, că-ți mânâncă lupii vitele de pe câmp.—Catane, Dolj.

1354. Foc peste foc să nu pui, că-i păcat.—Broșteni, Suceava.

1355. Să nu se pună foc peste foc, adică să se ia foc dela o vatră, și să se pună peste alt foc dela altă vatră, căci e rău de aprins casa—Ioneanu.

1356. Să nu umbli seara cu foc în mână, că te pișì în pat.—Vâlcea.

1357. Copiii au obiceiu de a luà câte un gătej aprins și-l

învârtesc, făcând arcuri de foc. Nu-i bine să-i laşi, ca se pişă în pat.—Ţăpu, Tecuciu.

1358. Femeia însărcinată să nu calce cu piciorul pe foc, căci va ieşi pe copil un fel de foc, numit foc viu».—Ioneanu.

1359. Se crede că dacă îi dă cuiva foc, apoi îi arde şi umbra, şi el apoi nici pe astă lume, nici în cea viitoare nu va aveà umbră.—Bucovina.

1360, Când sare scântei din foc, e semn că vine oaspeţi. E bine se observi şi încotrò sare.—Ţăpu, Tecuciu.

1361. Dacă s'a dat foc la vreun acaret sau casă, de un necunoscut, şi se uită cineva pe când arde, în flăcări unde-i focul mai mare, apoi se crede că vede chipul celui ce a dat foc.— Bucovina.

1362. Să nu dai dimineaţa foc din casă, că toată săptămâna o să ai pagubă.—Goicea-mică, Dolj.

1363. Când ai un copil mic rău, să nu dai foc din casă că ţipă copilul.—Vâlcea.

1364. Sara nu se dă foc, cărbuni, etc., din casă unde este copil mic, căci se crede că într'alt fel copilul nu va dormì toată noaptea.—Bucovina.

1365. Când iei un tăciune pentru foc dela vecin, trebuie să leşi un cărbune ca semn.—Broşteni, Suceava.

1366. Când un vecin se duce la altul să împrumute foc, nu i se dă până nu aduce iarbă verde, să lase pe vatră de unde ia foc, ca să nu ia sporul puilor din acea casă. Ioneanu.

1367. Să nu dai foc, când vecina vine să-ţi ceară, în hârbul ei, ci să cauţi unul prin bătătura ta, căci altfel e rău de vite.—Ţăpu, Tecuciu.

1368. Când un vecin se împrumută la altul de foc, i se dă numai cărbuni, nu şi tăciuni, fiind rău de ceartă.—Ioneanu.

1369. Ziua de sf. Ilie o ţin oamenii ca să fie scutiţi de foc. Ei cred că când tună, sf. Ilie se plimbă prin cer într'o căruţă cu colaci. -Straja, Bucovina.

1370. Tăietorul pe care se taie lemne, să nu se pună pe foc, căci cel ce-'l va tăià şi pune pe foc, pe lumea cealalta îl va duce în spinare. Ioneanu.

1371. Dacă cineva visează că arde undeva, e semn că a doua zi va fi zi cu soare. Bucovina.

1372. Nu împuşcà rândunica, nici cocostârcul, nici cucoara, că ai să ai pagubă de foc.—Jud. Suceava (V. Forăscu).

1373. Să nu asculţi la fereastra altuia, că e rău de foc. Vâlcea.

1374. Să nu lucrezi în nouă joi şi nouă marţi după Paşti, că te izbeşte cu foc.—Vâlcea.

1375. Seara, când stai la lumânare, să nu te uiţi la umbră-ţi, pe perete, că-i de foc.—Adameşti, Teleorman.

1376. Se crede că spre a fi ferit de focul care mistueşte casa vecinului, este bine a pune înaintea casei sale o icoană sfântă, o huscă de sare şi două pâni. Bucovina.

1377. Din ziua de sf. Ilie, femeile nu lucrează o săptămână, fiind rău de foc, trăsnet şi boale arzătoare. Ioneanu.

1378. Să nu fluieri seara în casă, că i rău de foc. Adameşti, Teleorman.

1379. Ziua de Foca se ţine, spre a fi scutit prin întreg anul de vreo daună de foc, sau ca să roadă şoarecii lucrurile din ladă. Bucovina; Stânca, Iaşi; Ioneanu.

1380. Când pui lemne de soc pe foc, te dor măselele.—Tătăruşi, Suceava.

1381. Nu e bine să laşi seara focul neînvelit, uşa şi ferestrele deschise, că diavolul vine şi intră în casă şi strânge copilul de-l îmbolnăveşte.—Vâlcea.

1382. Când dai cuiva foc lunia, vine uliul la găini. Jud. Suceava.

1383. Când după ce se trece focul, jăratecul străluceşte mult în sobă, e semn că are să fie frig.—Tătăruşi, Suceava.

1384. Copilului mic până la anul să nu i se tundă părul, că-i rău de foc. Ciulniţa, Ialomiţa.

1385. Când nu ți se aprinde focul în sobă, e semn că o femeie a născut prin sat.—Vâlcea.

1386. Se crede că arzând vreo casă și fiind pericol să se lățească focul, este bine a încungiurà casele cu Trița (lumină de la Iordan), și așà vor fi ele scutite de foc.—Bucovina.

1387. In seara de Vinerea Paștelui, lumea care vine la biserică, vine cu lumânările aprinse. Sosiți, ocolesc casa de trei ori și fac cruce cu lumânarea pe pereți, în cele patru părți, ca să fie ferită de foc, boale și trăsnet—Ioneanu.

1388. Dacă visează cineva foc, apoi se crede că acela va fi bătut în zilele următoare; după alții, că a doua zi va fi soare.—Bucovina.

CCXLVI. **Fotografie.**

1389. Nu este bine să se fotografieze cineva, căci prin aceasta i se ia din puterea corpului.—Ioneanu.

1390. Nu e bine să se lase a se luà chipul (a se fotografià), căci acela care ar face asta, ar murì îndată, sau i s'ar întâmplà o mare nenorocire.—Românii din Istria (Burada),

CCXLVII. **Frământat.**

1391. Să nu frământi pânea cu mâna stângă, că nu se face grâul. Țăpu, Tecuciu.

CCXLVIII. **Frântură.**

1392. Bărbații cari mor de frântură se duc de a dreptul în iad.—Țăpu, Tecuciu.

CCXLIX. **Frate.**

1393. Dacă se întâmplă de mor într'o familie doi frați, unul după altul, de mai rămâne vreunul, acela se prinde frate de cruce cu un tânăr ce nu face parte din familia lui. Aceasta se face astfel: la mormântul celui din urmă frate, după ce se coboară mortul în groapă, se coboară și fratele lui după el și șede pe cosciug, iar tânărul care șede pe malul gropii, îl apucă de mână și-l ridică în sus; apoi se pun față'n față și

apucând amândoi de un colac, îl frâng în două, apoi se sărut și astfel sunt frați de cruce. Fratele de cruce și cu sora de cruce, nu se pot luà în căsătorie.—Ioneanu.

CCL. **Frig.**

1394. Cine va umblà măcar cu boandă vara, va suferì iarna de frig.—Țăpu, Tecuciu.

1395. Copiii cari se nasc vara, sunt friguroși.—Țăpu, Tecuciu.

CCLI. **Friguri.**

1396. Se crede că frigurile îl apucă pe om dacă a mâncat sau băut ceva lacom; deci dacă se știe care bucate sau băuturi i-au stricat, apoi trebuie a mâncà sau beà din acel fel foarte mult, și apoi frigurile îl vor lăsà.—Bucovina.

1397. Cel care are vreun fel de friguri — căci sunt 77 de feluri—este bine să beà ravac cu rachiu, și se vindecă. Bucovina.

1398. În ziua de Obrejeanie se ia o crăcuță cu 7 prune, câteva alune și se păstrează la un loc neumblat, ca să nu fie stricate de ceva, căci sunt bune de friguri și de alte boale în cursul anului.—Creasna, Gorj.

1399. Joi seara, săptămâna patimilor, când se citesc cele 12 evanghelii, e bine ca cei cari se duc la biserică, să facă câte un nod în baieră, după cetirea fiecărei evanghelii și cu acea baieră cu 12 noduri de se va încinge cine are friguri, îi va trece. Ioneanu.

1400. În ziua de sf. Gheorghe spală-te pe picioare până în răsărit de soare și te scaldă în acea zi de mai multe ori, că nu vei fi bolnav de friguri; cu un cuvânt vei fi sănătos tot anul.—Luncușoara.

1401. Primăvara cine se va scăldà mai înainte de a mâncà caș, toata vara îl va prinde frigurile.—Ioneanu.

1402. Ca să nu te scuture frigurile, înainte de a te scăldà întâiaș dată vara, să mănânci carne de vrabie.—Degerați, Mehedinți.

1403. Cine în ziua de Bobotează va intrà în apă, scapă de friguri. Ciulniţa, Ialomiţa.

1404. Se crede că dacă are cineva friguri, este bine ca pe când îl încep a-l scuturà, a turnà pe respectivul pe neaşteptate o cofă de apă, sau să se scalde în apă rece, şi frigurile îl vor lăsà.—Bucovina.

1405. Când te scutură frigurile, dacă vrei să te lese îndată, să-ţi toarne o cofă cu apă pe cap, o femeie care a fost furată de bărbatul său; da să se păzească să n'o vezi, căci se duc frigurile pe dânsa.—Jud. Suceava.

1406. De friguri e bine să-i toarne bolnavului, din cap, o cofă de apă rece, pe neştiute, o femeie fugită de bărbatu său.—Ţăpu, Tecuciu.

1407. Dacă cineva e prins de friguri, să cheme o femeie, care a fugit cu cineva; să toarne apă pe bolnav, când doarme, şi să fugă acasă, ca să fugă frigurile de el, cum a fugit ea de la părinţi. Petreşti-de-jos, Dolj

1408. De zaci de friguri şi vrei să te lecueşti, să arunce cineva peste tine, pe când dormi, o doniţă de apă, şi când vei sărì din somn, speriat, frigurile vor fugì de frică.—Adameşti, Teleorman,

1409. În ziua de Tăierea capului sf. Ioan Botezătoru (29 August), nu se taie nimic, fiind rău de friguri.—Ioneanu.

1410 De friguri scapi, când se desbracă popa pe tine. Ţăpu, Tecuciu.

1411. Se crede că dacă l-a apucat pe cineva frigurile, este bine a luà un peşte mic aflat în mănuntaiele altuj mai mare a-l uscà, pulverizà şi apoi a beà acel praf şi frigurile îl vor lăsà.—Bucovina.

1412. Cine bea zeamă trecută prin cămaşă de şerpe, scapă de friguri.—Ţăpu, Tecuciu.

1413. La crucele din răspântii se pun cârpe de cânepă şi se ţin acolo 6 săptămâni; apoi se iau. Acele cârpe sunt bune să se afume cei cari au friguri şi sunt deochiaţi.—Ioneanu.

1414. Ca să scapi de friguri, taie unghiile, bagă-le într'un ou şi pune-le la răspântie. Catane, Dolj; Ciulniţa, Ialomiţa.

1415. Se crede că cel care are friguri, este bine să-şi taie. păr din cap şi unghiile degetelor în cruciş, care apoi se pun într'un ou, care se strică ceva, şi apoi' se pune în crucile unui drum şi apoi se vindecă. Bucovina.

1416. Când copilul e apucat de friguri, să-l culce jos, să treacă căluşarii de trei ori peste el, căci îi trece, Vâlcea.

1417. Balega de cal e bună de friguri, dacă o storci de zeamă şi o amesteci cu puţină apă, dând-o de băut bolnavului.—Ţăpu, Tecuciu.

1418. Primăvara cel ce vede rândunica întâiu, să caute în pământ sub talpa piciorului drept, că va găsì un cărbune. Acel cărbune este bun pentru friguri.—Ioneanu.

1419. Când vezi întâiu şi întâiu rândunică şi barză, să stai în loc şi să scobeşti pâmântul sub piciorul drept, că ai să găseşti trei cărbuni, pe care să-i iei şi să-i păstrezi, că sunt buni pentru leacul frigurilor. Vâlcea.

1420. Se crede că frigurile se lecuesc dacă respectivul ce le are se afumă cu cuibul unei rândunele.—Bucovina.

1421. Pentru friguri căpătate din frică, e bine să te afumi cu păr de urs, sau cu excremente de lup, care conţin mult păr.—Ţăpu, Tecuciu

1422. Pentru friguri să se afume cu găinaţ de barză. -Muntenia.

1423. Primăvara cine vede vreun brotăcel prin iarbă, să-l prindă şi să-i scuipe de trei ori în gură, apoi să-i dea drumul, fiind bine contra frigurilor.—Ioneanu.

1424. Se crede că frigurile se lecuesc dacă se ia pască jidovească, se freacă şi se bea în ceva.—Bucovina.

1425. Când te apucă frigurile, să te afumi cu floarea-soarelui furată, că-ţi va trece. Miluta, Mehedinţi.

1426. De friguri se ia trei muşte de cal, vii, se pun în câte

o boabă de vişină (dulceaţă) şi le ia dimineaţă pe inima nemâncată.– Caţane, Dolj.

1427. Pune în sânul unui îricos o broască de grădină, dacă vrei să-ţi treacă frigurile. Ţăpu, Tecuciu.

1428. Când vezi mai întâiu broasca verde, să o prinzi şi să o scupeşti în gură, că peste an nu vei fi bolnav de friguri.— Luncuşoara.

1429. Sparge coaja de ou ce ai mâncat, dacă vrei să nu capeţi friguri.—Moldova (Revista «Răsăritul».)

1430. Păduchi puşi în rachiu, bun pentru friguri. -Elisabeta, Roman.

1431. Când te scutură frigurile, să te afumi cu piele de şerpe, că apoi nu te mai scutură. Podul-Turcului, Tecuciu.

1432. Când vezi buratec întăia oară primăvara, să-l pupi de trei ori pe spate şi să-l dai peste cap, că apoi n'ai friguri.—Vascani, Suceava.

1433. Cămaşă de mânz de iapă, luată (arsă) cu rachiu, e bună pentru friguri din facere.--Ţăpu, Tecuciu.

Ca să scapi de friguri:

1434. Se toarnă bolnavului o cofă de apă peste el;

1435. Se bea vin amestecat cu sare;

1436. Zamă de troscot pisată sau de rădăcină de pelin;

1437. Se bea zamă de balegă de cal;

1438. Du-l dimineaţă în grădină şi cu pielea goală scutură-i rouă din copaci;

1439. Du-te noaptea cu el într'o răspintie de drum; acolo se face groapă, se pune un ou proaspăt şi sare, şi se zice: când va scoate puiul acesta ou, atunci să mai apuce frigurile pe cutare; când se va face ou de sare aici, atunci să mai apuce frigurile pe cutare.—Ţăpu, Tecuciu.

CCLII. **Fructe.**

1440. Dacă în noaptea de Crăciun arunci cu piatra în arbori, vor dà mai multe fructe. Moldova (Revista «Răsăritul».)

CCLIII. **Frunte.**

1441. Se crede că oamenii cu o frunte naltă, sunt foarte cuminți,—Bucovina.

1442. Se crede că doi inși cari din întâmplare își lovesc frunțile una de alta, vor ținea amândoi un copil la botez. Bucovina.

CCLIV. **Frupt.**

1443. Lunia nu se mânâncă frupt; pățești ceva, și pentru vite îi rău de dihănii.—Broșteni, Suceava.

1444. Ouă, lapte, brânză frupt alb—în zilele de popă (zi de post), nu se vând.—Broșteni, Suceava.

1445. Dacă s'a spurcat copilul mâncând de frupt în postul cel mare, mama să nu mânânce de frupt în ziua de Paști.—Covurluiu.

CCLV. **Fudulie.**

1446. Când se încurcă ața la cusutura cămășii, însemnează că persoana căreia i se coase, este fudulă.—Vâlcea.

CCLVI. **Fuior.**

1447. Se crede că de aceea se dă preotului un fuior, ca să se prindă de fuior toate relele. -Bucovina.

1448. Dacă se face rețea din fuior furat, se crede că se prind în el bine peștii.

CCLVII. **Fulger.**

1449. Când fulgeră, cică scapără sfântul Ilie să-și aprindă luleaua;—Adamești, Teleorman.

1450. Când fulgeră, își aprinde Dumnezeu țigara.

1451. Când fulgeră, aprinde Dumnezeu lumânarea de caută pe drac să-l trăsnească și să-l detune,—Țăpu, Tecuciu.

1452. Când fulgeră, să nu stai lângă câne sau pisică, căci te va trăsnì.—Ciulnița, Ialomița.

1453. Când fulgeră întâiu, să iei paie de jos cu ochiii închiși, căci sunt bune de fulgerătură. Ciulnița, Ialomița.

1454. Când fulgeră, se face cruce, ca dracul să fugă de lângă noi şi nu trăsneşte de cât acolo unde se ascunde.—Jud. Suceava.

1455.- Când fulgeră, să nu stai în uşa casei.—Ciulniţa, Ialomiţa.

1456. Procopiile (8 Iulie) se ţin de săteni, ca să nu fie loviţi de fulger. Straja, Bucovina.

CCLVIII. **Fum.**

1457. Când fumul din sobă năvăleşte uneori în casă, e semn că vremea o să se schimbe. -Stânca, Iaşi.

1458. Când fumul din hogeag se suie drept în sus, e semn de vreme bună; când se înprăştie pe pământ, va vremuì.—Broşteni, Suceava; Stânca, Iaşi.

1459. Să nu te pişi în drum, că-ţi dă fumul în ochi. Vâlcea

CCLIX. **Furcă.**

1460. Când iese înaintea unui bărbat vreo femeie cu furca torcând, sau de se duce cu furca la niscaiva muncitori cari lucrează pe câmp, în acea zi va merge acelor lucrători rău, vor da pagubă, fiind furca cobitoare rea.—Ioneanu.

1461. Până pe vremea fânului, femeile n'au voe să meargă cu furca în brău torcând, că bate piatră.—Jud. Suceava.

1462. Dacă intră într'o prăvălie vreo femne torcând, nu se va mai face în acea zi vânzare în acea prăvălie, fiind furca piază rea.—Ioneanu.

1463. Dacă mărită o mamă o fată, nu-i dă furcă, că la din contră, i-ar da sărăcie.—Bucovina,

CCLX. **Furnică.**

1464. Să nu mânânce furnicele din laptele unei femei, că-i va pierì ţâţa.—Ioneanu.

1465. Când ies furnici multe dintr'o crăpătură, are să ploaie.—Parpaniţa, Vasluiu.

1466. E semn de mare sărăcie şi lipsă, când sunt multe furnici pe jos, cu aripi. Ţăpu, Tecuciu.

1467. Când cineva vorbeşte seara de pui de vrabie, sau de altceva, îl mânâncă furnicele. Rudeni, Argeş.

1468. Ouăle de furnici mari, sunt cele mai bune de pus în undiţă.—Ţăpu, Tecuciu.

1469. Calci a rău când calci într'un furnicar —Ţăpu, Tecuciu.

1470. De faci casa pe furnicar, nu mai ai răgaz de oaspeţi. Covurluiu.

1471. Când strici moşinoiul de furnici, are să ploaie.—Bogdăneşti, R.-Sărat.

1472. Să nu cumva să moi un băţ în scuipat şi apoi să-l pui în furnicar şi pe urmă înăcrit cum e, să-l pui în gură, că te otrăveşti.—Ţăpu, Tecuciu.

1473. Când vezi cel întâiu furnicar primavara, să te dai de trei ori peste cap, ori să iei trei pumni de furnici şi să le svârli peste cap, că apoi ai noroc. Popeni, Tutova.

1474. Când vezi întâiaş dată primăvara furnicari, să iei în mâna dreaptă furnicari şi să asvârli peste cap, iar din gură să zici: «Să fiu iute ca furnicarul», şi aşa să faci încă de două ori, zicând aceleaşi vorbe, că apoi eşti iute anul acela. —Parpaniţa, Vasluiu.

1475. Primăvara să iei furnicile cu pumnul şi să dai peste cap, pentru ca să fii iute şi să trăieşti ani mulţi Mărgineni. Neamţ.

1476. Când furnicile îşi fac muşunoae sus pe paiele de iarbă, iarna va fi geroasă. Holda, Suceava.

CCLXI. **Furt.**

1477. Cine fură ghizdele ori altceva dela fântână, pe lumea cealaltă mânâncă catran şi foc.—Ţăpu, Tecuciu.

1478. Dacă vei fură în noaptea Paştelor, îţi va merge bine peste an, când nu te-o prinde nimeni când vei fură.—Catane, Dolj.

1479. Cine fură pepeni din bostănărie, pe lumea cealaltă, se fac mari, iar păcătosul e silit să-i ridice din vale pe deal,

şi iar, şi iar, de oarece aproape de vârf îi scapă din nou la vale.—Ţăpu, Tecuciu.

1480. Când te duci la furat, şi în timpul când stai de asculţi ca să te încredinţezi că nu-i fi prins de cineva furând, de a rage atunci o vacă, nu te prinde nimeni, iar de-a nechează un cal, atunci mai bine să nu furi, că te prinde ca din oală.- Parpaniţa, Vasluiu.

1481. Omul cu gropiţe în obraz, are obiceiul luatului.—Ţăpu, Tecuciu.

1482. Când îţi fură sarea dela oi sau sau vaci, ele vor murì. Ciulniţa, Ialomiţa.

1483, Din sare şi ouă de ţi se fură, nu-ţi merge bine.—Broşteni, Suceava.

1484. Dacă vrei ca hoţii să nu-ţi fure banii, spală-i bine şi apoi presară-i cu sare şi piper. Moldova.

1485. Când te pişcă şoarecele în casă, înseamnă că de cei din casă eşti furat.—Ciulniţa, Ialomiţa.

1486. Când cumperi un cuţit nou, prima bucăţică pe care o tai cu el, dă-o cânelui, dacă vrei să nu-ţi fure cuţitul. Moldova.

CCLXII. **Furtună.**

1487. Când afară e furtună, românul aprinde tămâie în casă. După credinţa poporului, necuratul nu se apropie de tămâie, şi sf. Ilie trăsneşte după necuratul ori unde ar fi asscuns.—Iosif Stanca.

CCLXIII. **Fus.**

1488. Nu e bine să te duci în sat cu fusul neprins. Ţăpu, Tecuciu.

1489. Când îţi pică fusul gol din mână, cică se jură că n'ai să-l umpli; dar şi tu să te juri că da.—Ţăpu, Tecuciu.

CCLXIV. **Fustă.**

1490. Când ţi se desleagă fusta pe drum, e semn că vei pierde. (Se zice că din cauză că te-a apucat cineva de ea). —Ţăpu, Tecuciu

1491. Femeia căreia i se desleagă și cade fusta, dă a înțelege că nu-i prea de treabă. -Țăpu, Tecuciu.

1492. Când fusta ți se desleagă dela sine, e semn că te doreşte cineva. Stânca, Iași.

CCLXV. **Găină.**

1493. Găina, ori de câte ori bea apă, ridică capul în sus şi mulțămeşte lui Dumnezeu. Țăpu, Tecuciu.

1494. Cine fură găina altuia, îi numără fulgii pe cealaltă lume.– Ciulnița, Ialomița.

1495. Cine fură găini, pe ceea lume e pus să le numere; dar când crede că apropie de numărat, vântul vine și suflă penele, și pierde numărul.—Stânca, Iași.

1496. Când ouă găina ou cu vine întrânsul, este o arătare.—Ciulnița, Ialomița.

1497. Să nu te uiți la găină când ouă, că orbeşti. Catane, Dolj.

1498. După ce un mort este îngropat, se dă peste mormânt o găină, apoi acea găină se dă de pomană pentru acel mort, ca pe lumea cealaltă să-i râcâie potecile de ciulini.—Ioneanu.

1499. Nu e bine a tăià găinele împiedecate. Catane, Dolj.

1500. Când strigi găinele pe la ajunuri, n'ai să ai găini.—Tătăruşi, Suceava.

1501. Apă neîncepută amestecată cu făină de popuşoiu arsă, e bună de dat găinelor bolnave, stupind asupra lor.—Jud. Suceava

1502. Picioare de găini să nu mânânci, căci nu poți să stăpâneşti vorba.—Ciulnița, Ialomița.

1503. Când mânânci labe de găină, ai să spui minciuni.—Tătăruşi, Suceava.

1504. Să nu mânânci inimă şi cap de găină, că-ți mor părinții.– Catane, Dolj.

1505. Se crede că carnea din găina tăiată de o femeie, nu

e dulce, de aceea pun femeile pe bărbați să li taie gainele. Bucovina.

1506. Guşa de găini şi rânza cu rachiu, e bună de vătămătură.—Ţăpu, Tecuciu.

1507. Fetei ce se mărită nu i se dă găini, căci se crede că apoi ar uità de casa părintească aşà de curând ca şi găinele.—Bucovina.

1508. Găinele care se duc plocon la nuntă de socrii (părinții fetei) e bine ca muma ginerelui să le asvârle pe casă, ca mireasa să facă lesne copiii Vâlcea.

1509, Pomana făcută cu o găină, abia atunci e primită, dacă i se spală găinei picioarele. Bucovina.

1510. Când dai găină de pomană, i se spală picioarele să fie bună de sămânță. Sevastos, (Călătorii).

1511. Dacă ți-a dat cineva vreo găină de pomană, şi vrei să o păstrezi, las-o puțin cu capul sub aripă, ca să-şi uite de vechea stăpână.—Ţăpu, Tecuciu.

1512. Să nu pui găina în sac când o duci undeva, că-i rău. —Ţăpu, Tecuciu.

1513. Dacă a mâncat vre o găină grăunțe cu strigoaie, se ia şi li se despică guşa, li se scot grăunțele cele înveninate, şi apoi trăiesc. Bucovina.

1514. Găina trebuie tăiată sâmbătă seara, că de o tai duminecă dimineața, în timpul slujbei, mor de boală găinele. Ţăpu, Tecuciu.

1515. Când cântă găina dimineața, îți desface ce ți-i făcut; iar când cântă seara, îți face cineva farmeci.—Găineşti, Suceava.

1516. Când îți moare găina pe cuibar, ți se va îmbolnăvì femeia din greu la facere. Ţăpu, Tecuciu.

1517. Când găina face ou din părăsitură, o calcă dracul. Găineşti, Suceava.

1518 Când găina face ouă părăsite, nu merge bine gospodăria. Broşteni, Suceava.

1519. Gainele care fac ouă stârlice (stârpite, mici), se taie. Femeile să nu mânânce din ele, căci nasc stârpituri.—Ţăpu, Tecuciu.

1520. Când cântă găinele în patul, are să ploaie.—Holda, Suceava.

1521. Se crede că nu e bine ca găinele să beie apa în care s'a spălat o găină tăiată, căci la din contra le va mâncà vulpea. Bucovina.

1522. Vinerea nu se mătură prin casă, nici nu se dă gunoiul afară, că mânâncă uliul găinele. Tot pentru aceasta nu se dă cu mătura pe vatră. Jud. Suceava.

1523. A treia zi după Bobotează nu se ţipă cenuşa din vatră, pentru că mânâncă dihorul găinele. -Sabolciu.

1524. Când aduni gogoşi de tufă sau răsteie în casă, nu-ţi mai ouă găinele.—Catane, Dolj.

1525. In tot postul Paştelui să nu se aducă în casă flori galbene, căci nu vor mai ouà găinele.—Ioneanu.

1526. La sărbătorile de iarnă se pune sub lăicerul pe care are să şadă preotul, grăunţe, care apoi se dau găinelor, ca ele să se ouă toate într'un loc. Bucovina.

1527. Când găinele se scoală prea de dimineaţă, e semn de mare lipsă. Urecheşti, R.-Sărat.

1528. Dacă se culcă găinele târziu şi se scoală des dimineaţă şi tot umblă scormonind după mâncare, este semn că va urmà foamete.--Bucovina.

1529. Când se culcă găinele de vreme şi se scoală târziu, e belşug, iar de se scoală dimineaţa şi se culcă târziu, tot umblând după mâncare, îi a foamete. Sevastos, Călătorii.

1530. Să nu se ia lunia ouăle din cuibarul găinelor, căci vor părăsì acel cuibar. Ioneanu.

1531. Dacă cumva mânânci de dulce în post, să nu mânânci ouă după miezul păreţei (mijlocul postului), că nu se mai ouă gainele. Ţapu, Tecuciu.

1532. Când primăvara vezi grauri mulți sburând, e semn că ai să scoți mulți pui de găină pe vară.—Stânca, Iași.

1533. La lăsatul postului de brânză, seara, să te duci în obor, să dai chicot și să zici: «Găinele tale (ale unui vecin) sunt necârcâitoare, neouătoare și neclocitoare, iar ale mele sunt și cârcâitoare, și ouătoare și clocitoare , că vei scoate pui mulți pe vară. Catane, Dolj.

1534. Oul cel d'intâiu al vreunei găini se ia pe mână, se scuipă de trei ori și încingându-l în cenușă, se zice: «Așa să fie găina mea de ouătoare ca cenușa în spor de sporitoare.»—Sabolciu.

1535. Când se ouă o puică pentru întâia dată, se ia oul acela și se poartă de către gospodina casei prin șperlă, zicând: «Câtă șperlă în vatră, atâtea ouă să curgă din găina noastră».—Tătăruși, Suceava.

1536. Când scoate cloța pui întâiu, să-i cerni în foc pe sită și să zici: «Când o aduce mama apă cu sita, atunci să muriți voi». Catane, Dolj.

1537. Cojile dela ouă să le pui pe un băț, ca să seție puii de cloșcă.—Țăpu, Tecuciu.

1538. Să nu învălești focul, când ai vreo găină cloșca, căci mor puii.—Palten, Putna.

1539. Dacă vrei să-ți scoată cloșca mai mulți cocoși printre pui, să ți-o așeze pe ouă un băiet în norocul lui; dacă vrei să-ți scoată puice, să ți-o puie o fată.—Țăpu, Tecuciu.

1540. Se zice că găina după ce se ouă și se dă jos din cuib, când cotcodăcește, ar zice: unde pui, nu mai găsești. - Adamești, Teleorman.

1541. Când îți vine popa 'n casă cu molifta, ori zi întâiu, ori pe la pomeni, fă-l să steà pe pat cât mai mult, ca să-ți steà cloșca pe cuibare. Țăpu, Tecuciu.

1542. Să nu pui cloșca când bate vântul, că ies ouale limpezi.—Țăpu, Tecuciu.

1543 Când pui cloșca, să stropești ouăle cu apă sfințită,

şi să pui câteva fire de iarbă verde peste ele, ca să atragă puii, să iasă toţi din ouă. Sabolciu.

1544. Când femeia pune cloşcă pe ouă, să nu meargă nimeni la casă, că va duce cioara puii. Luncuşoara.

1545. Când pui cloşcă, să pui ouăle în cuib din pălărie bărbătească, că atunci tot cocoşi va scoate găina.—Sabolciu.

1546. Când dai puii mici afară în ogradă, să-i pui în poală, şi să ieşi afară cu ei, cu ochii închişi, şi punându-i jos, să zici: cum nu văd eu amù, aşa să nu vadă cioara (ori uliul) puii.—Broşteni, Suceava.

1547. După ce cloşca a scos puii, să-i duci în grădină cu oborocu acoperit, şi să-i leşi, căci numai aşa uliul n'are să-i vadă. Ţăpu, Tecuciu.

1548. Când scoţi pui mici afară, să mergi cu ochii închişi, ca nici uliul să nu-i vadă şi să nu-i ieie.—Tătăruşi, Suceava.

1549. Când se scot puii cei mici pentru întâia dată afară, atunci îi scoate gospodina legându-şi ochii, ca paserile cele râpitoare să nu vadă puii. Straja, Bucovina.

1550. Când cântă găina cucoşeşte, nu-i a bine.—Broşteni, Suceava.

1551. Când cântă găina cocoşeşte, se va întâmpla pagubă, Tătăruşi, Suceava.

1552. Când cântă găina cucoşeşte, e spre neunirea casei.—Vâlcea.

1553. Când cântă găina ca cucoşul, atunci are să moară cineva din familie. Holda, Suceava.

1554. Când cântă găina cocoşeşte, e rău de moarte. Vâlcea.

1555. Când vreo găină cântă cocoşeşte, este acesta semn că sau găina va murì, sau vreo persoană dela casa unde se află. Ioneanu.

1556. Dacă cântă o găină ca cocoşul, apoi se crede că va urmà o nenorocire, care se poate încunjurà luându-se res-

pectiva găină şi măsurându-se cu ea casa dela fereastră până la pragul uşii; de cade coada găinei lângă prag, apoi se taie coada, iar de vine capul lângă prag, apoi se taie capul, carele însă nu se mânâncă.--Bucovina; Rudeni, Argeş; Sevastos (Călătorii).

1557. Găina care cântă ca cucoşul, nu este bine a o ţineà lângă casă, deci se vinde ea cu cât se poate, şi pentru banii luaţi se cumpără tămâie, care se dă la sfânta biserică, ca cântatul găinei să nu fie de stricăciune pentru casnici. Straja, Bucovina.

1558. Când găina cântă cocoşeşte, nu e semn bun; trebuie a-i jumulì penele de pe cap, şi de vor ieşì altele albe, nu ai a te teme; ieşind însă negre, rău prevesteşte. Grozeşti, Mehedinţi.

1559. Când cântă găina ca cucoşul, famil a la care a cântat, are să-i meargă bine.—Holda, Suceava.

CCLXVI. **Gălbănare**.

1560. Unii oameni nu mânâncă gălbănuş, că li-i frică să nu se îmbolnăvească de gălbănare.—Ţăpu, Tecuciu.

CCLXVII. **Gâlci**.

1561. Când cineva coace sau fierbe ouă în ziua de Paşti, face gâlci.— Rudeni, Argeş.

1562. Dacă mânânci ghiaţă, ori omăt, ori ţurţuri, faci gâlci. —Ţăpu, Tecuciu.

CCLXVIII. **Gândac**.

1563. De gândaci de casă se poate cotorosì, daca se iau vineria cu dosul măturii şi se dau peste drum.—Bucovina.

1564. Se crede că spre a se cotorosì de gândaci; trebuie a afumà în casă cu piele găsită.—Bucovina.

1565. De a scăpà de gândaci din casă, se crede ca trebuie a luà nouă din ei şi a-i duce la răspântie de drum sau într'o crâşmă sau moară, unde să li se deà drumul, însă aşa ca să nu vadă nimeni. -Bucovina.

1566. Se aruncă gunoiul de gândaci de mătase in drum, ca călcând oamenii pe el, să se facă firele lungi cât drumul. Maia, Ilfov.

CCLXIX. **Gard.**

1567. Să nu rupi lemne din gard, că te mânâncă cânii prin sat.—Ţăpu. Tecuciu,

CCLXX. **Gâscă.**

1568. Iarna, pe timp de ger, dacă gâştele fac ca şi cum s'ar scăldà, e semn sigur că vremea o să se moaie.—Stânca, Iaşi.

1569. Se obişnueşte a se luà bobocii de gâscă ieşiţi din ouă, a-i luà în catrinţă şi a-i duce cu ochii închişi afară, ca să nu-i mânânce uliul.—Bucovina.

1570. Puii de gâsca nu mor dacă li tai din coadă, şi cu fulgii firele ce ai tăiat—îi afumi.—Sabolciu.

CCLXXI. **Gât.**

1571. Când îţi chiorăe gâtul, ai să bei vin ori rachiu. – Broşteni, Suceava.

1572. Când îţi cântă gâtul, faci petrecere. Sevastos (Călătorii).

1573. Când te arde gâtul, să-ţi lingi podul palmei, că-ţi trece. Ţăpu, Tecuciu.

1574. Când mortului i-i gâtul moale, e semn că are să mai moară încă cineva din casă.—Stânca, Iaşi; Ioneanu.

CCLXXII. **Geană.**

1575. Când ţi se va bate geana, e semn că ai să plângi.— Ţăpu, Tecuciu.

1576. Dacă i se clăteşte cuiva geana dreaptă, apoi se crede că acela va aveà o bucurie sau veste bună. Bucovina.

1577. Când geana dreaptă se bate, o bucurie ai să ai; iar când se bate cea stângă, ai să ai supărare. -Jud. Suceava.

1578. Dacă i se clăteşte cuiva geana stângă, apoi se crede ca acela va plânge. Bucovina.

CCLXXIII. **Gemeni.**

1579. Se crede că femeia care mănâncă două fructe de gemene, va aveà copii gemeni. Bucovina.

1580. Lucruri îngemănate să nu mânânci, că faci copii gemeni. Broşteni, Suceava.

1581. Femeia însărcinată să nu mânânce două poame crescute în pom lipite una de alta, căci va face doi copii gemeni.—Ioneanu.

1582. Se crede că dacă mânâncă o vacă două spice de gemene, va fătà doi viţei. Bucovina.

1583. Femeile nu mânâncă nicicând un ou de găină care are două gălbănuşuri, c'apoi ar aveà gemeni. Bucovina.

1584. Copiiĭ gemeni pot face multe lucruri bune, pot ajutà la diferite boale, şi au puterea de a fermecà, descântà şi vindecà.- Marian, (Naşterea).

CCLXXIV. **Ghebos.**

1585. Copilul zămislit spre o sărbătoare, iese ghebos. Jud. Suceava.

CCLXXV. **Ghem.**

1586. Când dă cuiva cu ghemu 'n cap, nu mai creşte. Rudeni, Argeş; Vâlcea.

1587. Să nu pui în capul copilului ghem, că n'o să mai crească. Ciulniţa, Ialomiţa.

1588. Când faci ghem, înşiră aţa pe o bucăţică de pâne, iar nu pe cârpă, căci pe lumea cealaltă o mânânci. Ciulniţa, Ialomiţa.

1589. Seara să nu faci ghem, căci se învârtesc vitele din curte.—Vâlcea.

CCLXXVI. **Ghiaţă.**

1590. Când sfântul Neculai găseşte Bistriţa neîngheţată, pune pod de gheaţă peste ea. Broşteni, Suceava.

CCLXXVII. **Ghimpe.**

1591. Când ţi-a dat un ghimpe ori un spine, suflă-l în vânt să nu-ţi mai deà şi altul.—Ţăpu, Tecuciu.

1592. Când ți-a dat un ghimpe și l-ai scos, păstrează-l, că altfel îți mai dă și altul. Țăpu, Tecuciu.

CCLXXVIII. Gingie.

1593. Dacă ai roșeață la gingii, ia un fir de lână roșie, udă-l, dă-l prin sare și freacă-te pe gingii joia și dumineca, disdedimineață, până nu răsare soarele, apoi du-l la răspinteni și-l întinde să treacă peste el cineva. Când îl lași jos, zici de trei ori: Nu lapăd fir roșu, ci lapăd roșeața (sau năjitul) dela mine din gură (ori din gingii).—Spătărei, Ialomița.

CCLXXIX. Glie.

1594. În ziua de Paști se pun de o parte și de alta a pragului, glii de iarbă verde, pe care calcă când vine de la biserică. Rudeni, Argeș.

CCLXXX. Glonț.

1595. Cine a fost împușcat dinadins ori din greșală și are glonțul sau haliciul în el, de acela dracul nu se apropie.—Țăpu, Tecuciu.

CCLXXXI. Goană.

1596. Când vrei să faci goană cu mai mulți oameni, nu scoate vorba în sat, că nu ți-a ieși nimic. Țăpu, Tecuciu.

CCLXXXII. Grădinărie.

1597. Când anu-i mare, iese prost grădinăriile. Țapu, Tecuciu.

CCLXXXIII. Graiu.

1598. Să nu vorbești când popa iese din altar, că-ți ia Dumnezeu graiul.—Țăpu, Tecuciu.

1599. În noaptea sf. Vasile se deschid cerurile și atunci fiecare animal poate grăi ca și oamenii. Cel care ascultă ceea ce grăiesc animalele, moare, căci Dumnezeu nu vrea ca oamenii să știe treburile dumnezeești.—Lipova, Vasluiu.

CCLXXXIV. Grâu.

1600. Să nu mături cu mânele de pâne, că face grâul tăciune. Catane, Dolj.

1601. În ziua de Paşti să nu dai cu mătura prin casă, că face grâul secară.-- Catane, Dolj,

1602. La Sâmţ (9 martie) se împart cei 44 de bradoşi ce se fac cu o zi înainte şi 44 pahare de vin. Se pune un scul de nărămzat şi o cârpă albă pe culme, ca să se facă grâul roşu, mult şi mare.—Catane, Dolj.

1603. Joile şi marţile după Paşti, nu se spală cămeşi, că se opăreşte grâul.—Nu se toarce, nu se ţese, nu se pune vârtelniţă, că bate piatra.—Catane, Dolj.

1604. Se mai aruncă peri de porc, să se facă grâul cât peria; asemenea mere, pere, să se facă boabele ca merele, etc.-- Catane, Dolj.

1605. Să arunci cenuşă în grâu, când pleacă la sămănat, ca să nu facă tăciune.--Catane, Dolj.

1606. Când sameni grâu de primăvară, ori grâu curat, atunci se pune în grâu din care seameni, o lăcată închisă şi să nu vorbeşti cu nimeni nimic, că atunci şi gura paserilor va fi închisă şi nu vor puteà mâncà grâul.—Luncuşoara.

1607. Când sameni grâul. să fii cu cămaşa spălată şi curat de noaptea, ca să nu facă grâul tăciune. Vâlcea.

1608. Când semeni grâu mai întâiu, sămănătorul aruncă de trei ori sămânţa cu ochi închişi, zicând: aşa să nu vadă păsările grâul, cum nu-l văd eu acuma.-- Sabolciu.

1609. Când te duci la sămănatul grâului în capul locului, să arunci cu grâu în sus de trei ori şi să zici: Doamne ajută cu bine, ca să se facă grâul.—Vâlcea.

1610. De vezi că mânâncă păsările grâul, atunci incunjură grâul în vreo noapte cu ochii închişi, având în braţe un băiat legat la ochi, ca să nu vadă, că atunci nici păsările nu vor vedea grâul ca să-l mânânce, ce-i vor da pace. -Luncuşoara.

1611. Dacă visezi grâu verde în postul Crăciunului, e semn bun că anul are să fie mănos în toate şi grâul o să fie foarte bun.- Vâlcea.

1612. E bine să laşi şi pe a doua zi macar un petecel de

grâu nesecerat, când îl isprăveşti de vreme, că-i a belşug.—Ţăpu, Tecuciu.

1613 Când se macină grâu de ăl nou, se fac doi colaci. Se leagă cu un fir de aţă roşu de ciutură, mai adăogând şi sporiş (o plantă), fiind credinţa ca să se sporească grâul. Se scufundă ciutura în fântână; se scoate afară, se frâng colacii şi se dau la copii. Catane, Dolj.

1614. Când seceri la grâu, să laşi un peticel numai cât cuprinzi cu braţul—numit «barba lui Dumnezeu» -în mijlocul lanului, că aşa e bine. —Adameşti. Teleorman.

1615. Să atârni totdeauna 3 ori 9 fire de grâu la icoană. Unii oameni pot impleti frumos spice de grâu; împletite ori nu, ele poartă numele de «barba lui Dumnezeu».—Ţăpu, Tecuciu.

1616. Cele din urmă spice de grâu se numesc «barba popii«.—Slobozia, Vlaşca.

CCLXXXV. **Graur.**

1617. La 40 de sânţi se face fumegar, şi încotro se abate fumul, într'acolo sunt pui de graur.—Sabolciu.

CCLXXXVI. **Greaţă.**

1618. Când ţi-a fi greaţă, linge peretele de var.—Ţăpu,Tecuciu.

1619. Când vezi un câne scârnăvindu-se, şi-ţi este greaţă, şi mai eşti cu altcineva, spune-i şi aceluia, ca să nu-ţi mai fie.—Ţăpu, Tecuciu.

CCLXXXVII. **Grier.**

1620. Când ai grieri în casă, pe unde intră ei, pune o piele de iepure, că fug. —Ţăpu, Tecuciu.

1621. Dacă în casă ai grieri, ca să scapi de dânşii, pui o roată de car în casă.—Ciulniţa, Ialomiţa,

1622. Ca să depărtezi grierii din casă, să pui o copită de cal mort, pe unde intră, că ei fug şi mor.—Ţăpu, Tecuciu.

1623. Pentru a alungà grierii din casă, prinde un grier,

leagă-l cu o ață și târându-l afară din casă, îl batjocorești în tot felul. Ajungând la o răspintie de drum, îl anini cu ața de un stâlp și-l lași acolo. Toți grierii din casă vor ieșì pentru a nu se mai întoarce niciodată.—Jud. Suceava.

1624. Ca să-ți iasă grierii din casă, când a fi lună nouă, să-ți strige cineva de afară, pe fereastră: «Craiu nou în țară», iar tu să răspunzi: «Să iasă grierii afară.»—Țăpu, Tecuciu.

1625. Dacă ai grieri în casă, să aduci unul de câmp și să-l pui între ei, că cei de casă fug.—Țăpu, Tecuciu.

1626. Grierii nu-i bine a-i ucide, căci la din contra întră în urechile celui ce-i ucide, ci se iau pe un băț și se dau afară.—Bucovina.

1627. Să nu umbli după ucisul grierilor din casă, că-i păcat, de oarece grierul e semn de belșug. Țăpu, Tecuciu.

1628. Să verși borșul, când găsești în putină grieri, că-i rău de viermi.—Țăpu, Tecuciu.

CCLXXXVIII. **Grindina.**

1629. Înainte de sf. Ilie să nu svârli cu mere în sus, că bate piatra peste ogorul tău, cât merele.—Broșteni, Suceava.

1630. În a noua Joi după Paști, «Joia verde», să nu lucrezi nimic nici în casă nici la câmp, ca să nu bată piatra. Vâlcea.

1631. Din Joi mari (joia de 'naintea Paștelui), și până la Ispas (Înalțarea Domnului) nu se toarce, coase, fierbe cămeși, etc, joile, că bate piatra, ori se 'ntorn ploile și se face secetă.—Jud. Suceava; Grindu, Ialomița.

1632. Când ciocnești ouă în ziua de Paști, are să ploaie cu piatră.—Lipova, Vasluiu.

1633. La sf. Ilie, dacă bați roadele de păreți, are să bată piatra.—Pădureni, Putna.

1634. Până la Sânziene să nu turtești prune, să nu le tai cu brișca, că va bate piatra.- Sabolciu.

1635. Primăvara podgorenii leagă câteva vițe din vie cu salcie dela Florii, ca să fie ferită de piatră. -Ioneanu.

1636. Când cade grindina, înfinge un cuțit în pământ, și ea va încetà îndată.—Grozești, Mehedinți.

1637. Când bate piatra, înfige toporul în pământ că-i bine. —Jud. Suceava.

1638. Când bate piatra, se înfige toporul în pământ și se pune sare pe muche, ca să stea.—Catane, Dolj; Ioneanu.

CCLXXXIX. **Groapă.**

1639. Când găsești vreo groapă (mormânt), să nu mai cerci ce-i înăuntru, că nu-i lucru curat și poți murì pe loc.- Țăpu, Tecuciu.

1640. Când sapi groapa altuia, să n'o faci largă, că moare din neamuri.—Vâlcea.

CCXC. **Gunoiu.**

1641. În ziua de Măcinici, toate gunoaiele se ard ca să vie primăvara mai curând.—Ciulnița, Ialomița.

1642. Gunoiul din ziua de sf. Gheorghe să-l lepezi la rădăcina pomilor, că rodesc bine pe urmă.—Stânca, Iași.

1643. Să nu dai lunia afară gunoiu din casă, căci îți mănâncă uliul găinele.—Palten, Putna.

1644. Vinerea să nu dai nici odată gunoiul afară, că-i rău. —Țăpu, Tecuciu.

1645. În ziua de Paști și de Crăciun, nu se țipă gozu din casă.—Sabolciu.

1646. A doua zi după lăsatul de sec nu se dă gunoiul afară din casă, că noaptea vine lupoaica și fură cărbuni.—Spătărei, Ialomița.

1647. În ziua de praznice, cum e la sf. Paști și Crăciun, nu mătură în casă, iar a doua zi, când ai măturat, du gozul (gunoiul) acela la pomi, că vor fi roditori.—Luncușoara.

1648. Gunoiul se cară pe câmp numai la lună nouă, ca să înoiască pământul și să nu facă viermi.—Straja, Bucovina.

1649. Să nu te pișì în gunoaie, că e rău de buboaie. Vâlcea.

1650. Gunoiul amestecat cu păr, fie de la scărmănat lâna, fie de la tuns, nu se dă afară, ducându-l cu mătura până 'n tindă ori pe prispă, că-i rău, ci trebuie să-l dai din casă pe mătură. -Ţăpu, Tecuciu.

1651. Gunoiul nu se svârle nici odată în faţa soarelui, că-i pătezi faţa, şi el pe urmă vara ni arde sămănăturile, iar iarna lasă frâu slobod gerului de ni găteşte vitele şi pe noi, cu frigul lui.—Stânca, Iaşi.

1652. Fete mari după ce mătură, să nu asvârle gunoiul în spre soare, ci în altă parte, că numai aşa se mărită degrabă. -Ţăpu, Tecuciu.

1653. Când dai gunoiul afară după asfinţitul soarelui, nu-i bine.—Tătăruşi, Suceava.

1654. Fetele mari să nu dea afară gunoiul măturat din casă dimineaţa spre faţa soarelui, căci se mărită anevoie.—Ioneanu.

1655. Să nu dai gunoiul spre răsărit, că e păcat. Vâlcea.

1656. Gunoiul sara nu se dă afară, că pe urmă nu vin vacile la viţei.—Stânca, Iaşi.

1657. Gunoiul măturat seara din casă să nu se dea tot seara afară, căci e rău de urât.—Ioneanu.

1658. Gunoiul nu e bine să-l dai afară din casă după apusul soarelui, căci produce pagube.—Ciulniţa, Ialomiţa.

1659. Nu este bine a scoate gunoiul măturat în ziua ajunului Bobotezei, că la din contra se scoate norocul din casă. —Bucovina.

1660. Cine-şi lasă gunoiul lângă prag, ori lângă prispă, nu-i va intrà nimenea în casă cu veşti bune.—Ţăpu, Tecuciu.

1661. Nu se ţine gunoiul la uşă, că nu se mărită fetele. - Lespezi, Suceava.

1662. Când e mort în casă, să se mături gunoiul de la uşă în spre fundul casei, pentru ca să nu iasă gunoiul înaintea mortului; tot aşa şi la cârciumă, pentru a aveà muşterii.—Hânţescu.

CCXI. **Gură.**

1663 Se crede că nu e bine a întrebuință pelincele unui copil ca obiele sau altceva, că la din contra se va auzi (va puți) copilului din gură.--Bucovina.

1664. Copilul mic să nu se șteargă la gură cu cârpe de la șezutul său, căci când se va face mare, îi va mirosì gura. —Ioneanu.

1665. O mamă să nu stea cu spatele la copilul său, până nu-l botează, căci va dobândì miros la gură.—Ioneanu.

1666. Pe primii dinți ce iese unui copil, să dea tatăl cu bani de argint, apoi acei bani să-i dăruiască copilului, ca să nu-i miroase gura vreodată.—Ioneanu.

1667. Să nu dai ceva din gură, că-ți dai puterea.—Adamești, Teleorman.

1668 Când te vei trezì cu gura căscată, semn că te ve îmbolnăvì. -Țăpu, Tecuciu.

1669. Când sfințește soarele, să nu mânânci, că faci caș la gură.—Ciulnița, Ialomița.

1670. Se crede că spre a astupà gurile rele, trebuie a cumpără o lacată nouă, însă nu a o descuià, ci a o pune la crucile a trei drumuri, și cela ce o va ridicà, acela va fi vorbit de rău de gurile rele, iară cel vorbit mai înainte, va fi dat uitării --Bucovina.

1671. Când te scodolești (scobești) cu acul printre dinți, capeți duhoare în gură.—Tătăruși, Suceava.

CCXCII. **Gușă.**

1672. Să nu sufli în ou spart, căci îți va crește gușă.—Sabolciu.

1673. Cine are gușă, când vede primăvara pentru întâia dată curcubău, să ieie un ac ori un os și să se bată cu el peste gușă, zicând :

Curcubeu, de unde bei,
bea din gușa mea.

—Broșteni, Suceava.

1674. Cine are guşă, sâmbătă sara când toacă popa de vicernie, să ieie un băţ de alun, să se bată peste guşă cu el de ţrei ori, dacă vrea să-i treacă, şi să zică:

Popa toacă,
guşa sacă.

—Broşteni, Suceava.

CCXCIII. **Guşter.**

1675. Piele de guşter uscată, prins în luna marţ, e bună de guşter, o boală de gât, un fel de răguşală. — Broşteni, Suceava.

CCXCIV. **Gutunar.**

1676. Se zice că gutunarul se trece dacă se afumă, cel ce-l are, cu pene şi busuioc.—Bucovina.

1677. Cine voeşte să scape de şuhărie (gutunariu), sărută pe cineva în spate, fără să ştie, şi scapă.—Broşteni, Suceava.

1678. Cel care sufere de guturaiu, să sărute pe altul în spate, care va aveâ ceva roşu la dânsu, şi-i va trece. — Ioneanu.

1679. Când cineva are guturaiu, pupă pe altul în spinare, şi se ia la acela.—Rudeni, Argeş.

1680. Dacă eşti cu catar (troahnă) şi săruţi pe cineva în spate, fără să ştie el, se ia catarul de acela —Sabolciu.

CCXCV. **Guzan.**

1681. Dacă furi de la moară aţă sau altceva, vin guzanii la casa ta.—Preuteşti, Suceava.

CCXCVI. **Ham.**

1682. Când se va desprinde hamul la plecare, să te întorci acasă, căci vei aveâ primejdie în drum.—Jud. Suceava.

CCXCVII. **Horn.**

1683. Dacă mireasa, când intră în casa mirelui, se uită în horn, îi moare soacra.—Sevastos, (Nunta).

1684. Când mireasa intră în casa mirelui, dacă se va ui-

tă în horn, cuvântul ei nu va fi luat în seamă de bărbat, ca și cenușa din vatră.—Sevastos, (Nunta).

1685. De strigi pe gura hornului pe cine doreşti, vine degrabă.—Stânca, Iaşi.

CCXCVIII. **Hotar.**

1686. Când treci pe la hotar, să scuipi acolo, ca să nu te pocească ceva.

1687. De asemenea când o femeie dă cu copilul de necaz să-i ducă hainele şi troaca la hotar.

1688. Găinele moarte iar se duc la hotar.—Vâlcea.

CCXCIX. **Hoţ.**

1689. Tălharii poartă cu sine dinţi sau vreun deget de om mort, ca să nu-i vorbească nimeni, așa cum nu vorbeşte mortul.—Bucovina.

1690. Copilului mic să nu-i tai unghiile, căci iese hoţ. — Ciulniţa, Ialomiţa.

1691. Hoţii mergând la furat sau prădat, invoacă ajutorul Maicei Domnului, şi-şi fac cruce, crezând că apoi își vor ajunge urâtul lor scop.—Bucovina.

1692. Dacă cineva poate fixà câtva timp privirile la soare, e semn că acela este hoţ.—Ciulniţa, Ialomiţa.

1693. Când prinzi hoţul în curte să nu-l împuşti, că îi iei păcatele.—Vâlcea.

CCC. **Hrean.**

1694. De vei mâncà de 7 ori hrean, te curăţi de păcate, ca cum te-ai împărtăşì.—Broşteni, Suceava.

CCCI. **Huhurez.**

1695. Când îţi cântă huhurezul întâiu, ai să fii bolnav.—Tătăruşi, Suceava.

1696. Când cântă huhurezul, are să fie frig.—Parpaniţa, Vasluiu.

1697. Când cântă huhurezul în pădure, îi a vreme rea.—Tătăruşi, Suceava.

CCCII. **Hulub.**

1698. Se crede că hulubii sunt aşa de curaţi, încât de dânşii nu se prinde nici un fel de farmec sau vrajă.—Bucovina.

1699. Să nu ţii hulubi în casă, că ei fac a sărăcie. —Jud. Suceava.

1700. Să nu prăsească cineva porumbei la casă, căci sun un augur păgubitor.—Ioneanu.

1701. Inima de hulub e bună s'o mânânci cu ibovnicul sau ibovnica, ca să trăiţi fericiţi, ca şi hulubii.—Ţăpu, Tecuciu.

1702. Inima de hulub crudă, e bună pentru atacaţi să mănânce.—Sabaoani, Roman.

1703. Căpăţina de porumbel nu se mânâncă, căci e rău de oftigă.—Adameşti, Teleorman.

CCCIII. **Iapă.**

1704 Să vinzi numai de cât iapa care şi-a omorî mânzul în camaşă.--Ţăpu, Tecuciu.

CCCIV. **Iarba Fierului.**

1705. Se crede că acela ce are iarba fierului şi atinge cu ea orişicare încuietori, le deschide. —Bucovina.

CCCV. **Iarnă.**

1706. Lemnele care le-ai ars ziua, îşi pun noaptea frunzele lor pe fereastră.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCVI. **Iască.**

1707. Când cuiva i se fură iasca, îi mânâncă dihăniile vitele.—Jud. Suceava.

CCCVII. **Icoană.**

1708. E mare păcat dacă rupi sau părăseşti o icoană! Cel mai bun lucru e să o iei într'o sărbătoare şi s'o arunci pe o apă curgătoare.—Ţăpu, Tecuciu.

1709. Când icoana cade din cuiu aşa de la sine, e semn de moarte.—Stânca, Iaşi.

1710. Când plesneşte icoana, se crede că este cea mai mare nenorocire a casei.—Catane, Dolj.

1711. Când trosneşte icoana, e rău de moarte Vâlcea.

1712. Icoana când s'o ciocnì cu păretele, nu este semn bun. Ciulr iţa, Ialomiţa.

1713. E foarte aleasă pomana, când o faci cu o icoană. — Ţăpu, Tecuciu.

1714. După icoana ce a stat pe pieptul mortului, stă 40 de zile sufletul lui.--Ţăpu, Tecuciu.

1715. Când icoana făcătoare de minuni are stropi de apă (e asudată), e semn că va plouà. -Ţăpu, Tecuciu.

CCCVIII. **Ied.**

1716. Când ţi-a ieşì noaptea ied înainte, să ştii că-i dracu; să-i arunci bârneţu în coarne, că pe urmă nu-ţi mai scapă. Îi dai bârneţu bine între coarne, şi pe urmă ce-i vei poruncì, îţi aduce. Covurluiu.

CCCIX. **Iele.**

1717. La aprilie în 16 ielele se prind în horă ne'ncheiată şi joacă pe verdeaţă; verdeaţa pe unde au jucat ielele se topeşte ca cum ar fi arsă de foc, apoi târziu tare răsare iarăş iarbă în acel loc, de o frumuseţe rară, dar nemâncând-o nici un dobitoc. Putna.

1718. Ielele beau noaptea apă de prin fântâni, şi oricine va bea după dânsele, îl pocesc. De aceea când cineva bea apa dimineaţa din vreo fântână, lasă în ea vreun semn de la sine, pentru ca poceala să cadă pe acel semn.—Prahova.

1719. Pe sub unii copaci creşte un fel de iarbă mare; acolo au jucat ielele, şi cei ce calcă pe acel loc, i se moaie un picior ori o mână —Siliştea, Suceava.

1720. Săptămâna după Duminica mare nu se lucrează, spre a fi scutiţi de dânsele. Mai ales se feresc oamenii de lucru luni după amează în ziua a opta după Rusalii, căci atunci ielele sau frumuşelele ar strică pe om.—Straja, Bucovina.

1721. Cine a văzut ielele făcând hore noaptea prin poieni şi cântând, dacă o va spune, amuţeşte. -Dâmboviţa; Rădeşti, Muscel.

1722. Dacă te strigă cineva noaptea să ieşi afară, să nu ieşi, că te pocesc ielele.—Vâlcea.

CCCX. **Inel.**

1723. E bine să ţii inele în deşte, că când blestemi, se lipeşte de el.—Catane, Dolj.

1724. Dacă pierde unul din însurăţei inelul de cununie sau dacă se frânge el, apoi se crede că căsătoria ori va fi nefericită, ori se va desface în curând, murind unul dintrânşii.—Bucovina.

1725. Se crede că mergând mirii la cununie şi uitând inelele de cununie acasă, vor fi nefericiţi în viaţa lor, sau unul din ei va murì curând.—Bucovina.

CCCXI. **Insecte.**

1726. In ziua de Paşti, cum vii de la biserică, până a nu intrà în casă, şezi pe pragul uşii şi zi: «Să se mănânce libarcă pe libarcă, greere pe greere, purece pe purece, furnică pe furnică, şi toate lighioanele să se mănânce una pe alta», dacă vrei să scapi de ele.—Catane, Dolj.

CCCXII. **ISCOADĂ**

1727. Când te duci la iscoadă (pândă), să-ţi iei o basmà roşie.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCXIII. **Iţe.**

1728. Dacă o fată n'a făcut iţe, după ce se mărită sa nu mai facă nici odată, căci e rău de moarte.—Vâlcea.

CCCXIV. **Imbătrânire.**

1729. Fata care-şi taie păr din coade, îmbătrâneşte iute.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCXV. **Imbrăcăminte.**

1730. Când îmbraci întâiu o haină nouă, pune un ban în buzunar ca să înlături vreo nenorocire. Moldova

1731. Dacă îmbraci o haină nouă, să te duci îndată la apă, că de grabă îţi vei face alta. Covurluiu.

1732. Femeia care se îmbracă bărbăteşte, va fi ruptă de şerpi pe lumea cealaltă.—Ţăpu, Tecuciu.

1733. Omul care cosându-şi ceva la vre-o haină, i se înoadă de la sine, este mândru. Ioneanu.

1734. Cine îşi coasă straiul pe dânsul, să ţie un paiu în gură, căci altfel uită îndată.—Jud. Suceava.

1735. Dacă rămâne în vreo haină însăilătură, apoi se crede că nu i plătit croitorul. Bucovina.

1736. Se crede că dacă-i cade cuiva vreun bumb sau altceva de la un straiu, va aveà o neplăcere.—Bucovina.

1737 Să îmbraci hainele nouă într'o zi de săc, că-ţi merge bine. Ţăpu, Tecuciu.

1738. Se crede că acei cari din întâmplare se anină cu vestmintele unul de altul, se vor înrudì.—Bucovina.

1739. Pânza pentru albituri se croeşte lunia, ca cel ce le va purtà, să trăiască lung. Straja, Bucovina.

1740. Pânza pentru albituri se croeşte într'o joi, pe la sfârşitul lunii, căci se zice că albiturile croite pe acel timp, ţin mult.—Straja, Bucovina.

1741. Rufele flăcăilor şi fetelor mari să nu se spele cu nasturii sau chiotorile încheiate, căci nu se mai căsătoresc.—Ioneanu.

1742. Ca să-ţi trăiască multă vreme haina, să ţi-o croeşti marţia, joia ori sâmbăta.—Ţăpu, Tecuciu.

1743. Să nu găteşti hainele sâmbătă, să laşi măcar o cheotoare negata, că nu-i bine pentru sănătate.—Covurluiu.

1744. Imbrăcămintea nu trebue luată la purtare, dar nici măcar încercată sâmbătă, că-i rău de sănătate.—Ţăpu, Tecuciu.

1745. In fundul oborocului în care se pun albiturile la spălat, se pune izmenile, apoi se aşează de-asupra lor celelalte

albituri şi deasupra tururor albiturilor se pune iarăş o păreche de ismene, şi se crede că făcându-se aşà, albiturile ies foarte albe şi curate. Stroja, Bucovina.

1746. Se crede că nu e bine a uscà pelincele de la copil mic nici la soare, nici la vânt, căci în cazul prim copilul va fi ars de soare, iar în al doilea va fi furtunatec.—Bucovina.

1747. Când îmbraci haina pe dos, are să ţi se întâmple ceva.—Sevastos (Călătorii); Broşteni, Suceava; Stânca, Iaşi.

1748. Când îmbraci hainele pe dos, are să te bată cineva; ori ai să ai sfadă cu cineva. Calcă sumanul în picioare, şi nu ţi se va întâmplâ nimic. Jud. Suceava; Bucovina.

1749. Să nu îmbraci haina pe dos, că se strică vremea. Adameşti, Teleorman; Lespezi, Suceava; Pădureni, Putna.

1750. Când te scuipi pe haine, fără voie, de unde nu gândeşti, ai să iei parale.—Broşteni, Suceava.

1751. Ziua nu se spune poveşti, crezându-se că la din contra i s'ar rupe povestitorului curând cămeşile.—Bucovina.

1752. Femeia să nu bată hainele unui copil cu maiul, până la un an, că se face copilul bătăuş. Marian (Naşterea).

1753. Dacă visează cineva un straiu rupt, se zice că va aveà o scârbă.—Bucovina.

1754. De verşi pe straie vin, ai să-ţi faci altele nouă. Sevastos (Călătorii).

1755. Dacă sare vre un scânteiu pe cineva de pe vatră, şi se aprinde vre un straiu de pe dânsul, apoi e semn a svoană.—Bucovina.

1756. Să nu croeşti la nici o haină întâiu gulerul, că este rău de moarte. Vâlcea,

1757. Când cumperi vreo ţoală (haină) nouă, să nu o iei de marţi la purtare.—Adameşti, Teleorman.

1758. Când croeşti o haină sămbăta, şi o ispråveşti tot sâmbătă, omul a cărui e haina moare cu siguranţă. Stânca Iaşi.

1759. Inainte de a îmbrăcà o cămaşă nouă, să dai cu foarfecele de trei ori prin ea, că e bine de sănătate.—Vâlcea.

CCCXVI. **Imprumut.**

1760. Tot lunia să iei cu împrmut, şi să dai sâmbătă, că-ţi merge bine, şi din zloată în zloată dai.—Ţăpu, Tecuciu.

1761. Bărbatul nu împrumută pe vecin, sub nici un cuvânt cu lucruri de gospodărie femeieşti, ca: stative, iţe, meliţoiu, etc. şi nici femeia nu dă cu împrumut lucruri de gospodărie bărbăteşti, ca: car, plug, grapă, sub cuvânt că-s lucruri bărbăteşti şi nu se amestecă în lucrurile lor. Giurgeşti, Suceava.

CCCXVII. **Impuşcată.**

1762. Buruiana *împuşcată* are nişte frunze mici, lungăreţe; florile sunt de o coloare albastră, creşte prin livezi. Ramurile sale sunt în număr de trei, dintre care două cresc; cea din mijloc nu mai creşte, şi e pe jumătatea celorlalte. Poporul cică a tras sf. Petru cu puşca în ea. Miluţe, Mehedinţi.

CCCXVIII. **Inger.**

1763. Cu cuţitul asupra altuia să nu te răsteşti, că fuge îngerul de tine. Broşteni, Suceava; Sevastos (Călătorii).

1764. Se crede că fiecare om are un înger păzitor, care are îndatorirea să-l păzească din ziua Botezului până la acea a morţii.—Bucovina.

1765. Toţi copiii de ţâţă cari mor, vor fi îngeri. De aceia cămaşa în care se schimbă, li se despică dinainte de sus până jos, ca să poată sburà.—Marian (Inmormântarea).

CCCIX. **Innec.**

1766. Când te scalzi şi intri în apă, fă-ţi cruce; de nu faci, necuratul pune fiare şi te înneci. Ciulniţa Ialomiţa.

CCCXX. **Insurătoare.**

1767. In an mare, nu-i bine să te însori.—Broşteni, Suceava.

1768. Se crede că Dumnezeu pe oameni nu-i împarechea-

ză tot una, ci aşà, că un bărbat harnic trebuie să ieie o femeie leneşă, şi viceversa; unul frumos, una urâtă, etc.—Bucovina.

1769. Când cad fetele pe neştiute în ziua de Bobotează, semn este că se vor mărità.—Broşteni, Suceava; Bucovina.

1770. Se crede că dacă un flăcău sau văduvoiu se înfruptă miercuria, apoi cu greu se poate însurà.—Bucovina.

1771. Să nu baţi fata cu mătura, că nu se mărită.--Sevastos (Călătorii).

1772. Dacă vreo fată se lă sara, apoi o ia un om bătrân.—Bucovina; Sevastos (Călătorii).

1773. Se crede că dacă vede o fată, primăvara pe când sosesc cocostârcii, numai un singur cocostârc, ea în acel an nu se va mărità.—Bucovina.

1774. Dacă se varsă un pahar cu ceva înaintea cuiva, apoi se crede că acea persoană se va mărità sau însurà în curând.—Bucovina.

1775. Moaşele taie tivitura de la poalele cămeşei în care a născut nepoata, şi o dau fetelor mari ca să se încinga cu acea tivitură, se va mărità degrabă. Bucovina (Marian, Naşterea).

1776. Dacă visează o copilă zile frumoase cu soare, apoi se crede că se va mărità după un holteiu; dacă visează ea însă luna, apoi se crede că va luà un văduvoiu. Bucovina.

1777. Se zice că fata care este unică la părinţi, măritându-se, nu capătă un bărbat bun. Bucovina.

1778. Dacă la cineva părul capului este astfel aranjat că el se împreună sau purcede din două locuri a capului (are două creşteturi), apoi se crede că va aveà două femei.—Bucovina.

1779. După ce s'a sfârşit pânza de ţesut, iau fetele furceii de la crucile pânzei şi merg pe ele de trei ori călare prin casă, ca viitorul lor soţ să nu fie golan, ci să umble călare, adică să aibă vite şi stare.—Bucovina.

1780. Dacă unui bărbat îi mor trei femei, să nu se mai însoare, căci a patra îl îngroapă pe el.—Ciulniţa, Ialomiţa.

1781. Când se însoară de a doua oară bărbatul rămas văduv, pe mormântul femeiei sale moarte se varsă apă multă, că aceea se crede că arde în groapă.—Transilvania.

CCCXXI. **Intâmpinare.**

1782. Când îţi iese cineva cu deşert înainte, să svârli de trei ori cu ţărnă după el, că-ţi merge bine.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCXXII. **Inţărcare.**

1783. Nu-i bine se înţărci copiiul în zi de post, ci în una de frupt.—Bucovina (Marian, Naşterea).

1784. Copiii se înţarcă lunia, şi astfel: de duminecă seara se pune după uşa casei un pahar cu vin şi covrig. Luni dimineaţă, când copilul se scoală, se lasă să se ducă singur să le ia de acolo, apoi să i se dea să mănânce. Aceasta se face, ca să uite ţâţa curând şi să n'o dorească.—Ioneanu.

1785. Ca să uite copilul de piept, se fierbe un ou şi se pune într'un ungher după uşă.—Sevastos (Călătorii); Bucovina; jud. Suceava.

1786. Când înţărci copilul, să coci un ou sâmbăta dimineaţa, să-l pui în gunoiu, după uşă, să iei copilul să-l, pui aproape de gunoiu, aşà ca el să vadă oul, spre a-l luà, şi să zici: «Cum a uitat găina oul, aşà să uite X. ţâţa».- Oul în urmă se curăţă de coajă şi se dă copilului să-l mănânce.—Broşteni, Suceava.

1787. Când femeia înţarcă copilul, se îmbrace o cămaşă cu gura la spate, şi să zică: «Cum am întors cămaşa, aşa să se întoarcă X. de la ţâţă».—Broşteni, Suceava.

CCCXXIII. **Invăţătură.**

1788. Copiii cari învaţă la şcoală, îşi pun cărţile în copaia de mălaiu, ca să-şi aducă aminte de carte ca de mămăligă. Ioneanu.

CCCXXIV. **Inviere,**

1789. In cele trei zile ale Invierii, ard în văzduh trei candele mari, ce nu le vede nimeni. - Broşteni, Suceava.

CCCXXV. **Jidov.**

1790 Se zice că jidovii de aceea îs «chistrui», adică cu pete pe faţă, pentru că ei după moartea lui Hristos, să fi tăiat şi opărit un cucoş şi să fi zis că Hristos atunci va învià, când va învià şi acel cucoş. După aceste cuvinte, cucoşul acela să fi bătut din aripi şi i-a împroşcat cu uncrop pe jidovi, iară pe tot locul unde a căzut un strop de uncrop, s'a făcut o pată. Bucovina.

1791. Când te întâlneşti cu jidan, îţi merge bine.—Tătăruşi, Suceava; Hânţescu; Ţăpu, Tecuciu.

CCCXXVI. **Joi.**

1792. Poporul ţine toate joile de la Paşti până la a noua săptămână, crezând că ar fi păcat să lucreze în aceste zile. Bucovina.

1793. Joile de la Paşti până la sf. Onufrei de după Dumineca mare, se serbează de românii de loc, de bărbaţi şi femei, căci atunci nu torc, nici zolesc, ca să fie feriţi de zloţi. Straja, Bucovina,

1794. Joile după Paşti se prăznuesc până la Înalţarea Domnului, ca să nu strice grindina ţarinei. Şarul Dornei, Suceava; Tătăruşi, Suceava.

1795. Joile de după Paşti nu se ară, nu se lucrează la câmp nimică, că e primejdios de secete, trăsnete, etc. Stânca. Iaşi,

1796. Joi în săptămâna patimilor, să nu se spele rufe, căci la morţi, în loc să li se ducă pomana ce li se dă, se duce lătùri din spălături. Ioneanu.

1797. Nu lucrà în Joia apelor, că e rău de înţepat. Vâlcea

CCCXXVII. **Judecată.**

1798. Când cineva are judecată cu altul, îşi face o aţă de cânepa de vară şi, după ce a descântat-o, se încinge cu ea peste mijloc, la genunche, la glesnele picioarelor, la mâni, la coate şi la gât, aceasta spre a se putea uimì judecătorii şi a se pune lucrul la uitare.—Tecuciu.

1799. Când mergi la judecată, pune-ţi o pietricica în traistă.—Ţăpu, Tecuciu.

1800. Tâlharii, dacă intră la judecătorie, calcă cu călcăiul piciorului de trei ori pe pragul uşii, ca aşà cum tace pragul, să tacă gurile asupra lui şi să iasă bine, -Bucovina.

1801. Când tai urzala pânzei, să nu coşi cu ea cămeşile, că nu ai dreptate când te duci la judecată.—Jud. Suceava.

CCCXXVIII. **Jug.**

1802. Jugul boilor să nu-l pui pe foc, că nu poţi murì, şi numai te chinueşti.—Broşteni, Suceava.

1803. Jugul boilor să nu-l arzi, că când ai să mori, sufli din greu, ca şi când trag boii la jug.—Lipova, Vasluiu.

1804. Jugul ce a servit la trasul boilor nu se pune pe foc, că e mare păcat. Omul ce a făcut această treabă, nu poate murì până ce nu i se pune sub cap un jug.—Stânca, Iaşi.

1805. Ţandură din jugul boilor să nu puie nimeni pe foc, că la moarte se va căznì mult până să-şi dea sufletul ; se va bate taman ca boii când trag la .plug. Adămeşti, Teleorman.

1806. Să nu pui jug pe foc, căci sberi ca boul. Palten, Putna.

1807. Jugul de porci, viţei, câni (nărăvaşi), cai (de la trier), boi, etc., nu se pun pe foc, căci porcii capătă brâncă, cânii turbează, etc., iar stăpânul va purtà pe cealaltă lume juguri grele în gât. -Ţăpu, Tecuciu.

1808. Când cineva taie un jug de la porci, când moare omul acela, grohăie ca porcii.—Pădureni, Putna.

1809. Jugul boilor nu-i bine a-l lăsà peste noapte afară, ca să nu se spurce cânii pe el, căci din contra, boii capătă sgaibă, adică un fel de rapăn, la grumaz. - Bucovina.

1810. Femeiele să nu păşească peste vreun jug, căci mor boii cari trag la acel jug.—Ioneanu.

CCCXXIX. **Junghiu.**

1811. Se crede că nu se pune furca din care se toarce, culcată, căci la din contra acel ce toarce va căpătà junghiuri.—Bucovina.

1812. Să nu te joci cu frigarea (sucala), că te îmbolnăvești de junghiuri. Țăpu, Tecuciu.

1813. Se crede că dacă are cineva junghiuri, este bine a spălà limba cloptului bisericii și apoi a se spălà cu acea apă.—Bucovina.

1814. Pentru junghiu să cumpere mărgelușe albastre mici, să le piseze, să bea cu rachiu de drojdii. — Manuscris 1788 (Hasdeu, Etymologicum, I, 717).

1815. Se crede că dacă are cineva junghiuri, apoi e bine a luà fuior de cânepă de vară, a-l suci la spate și a face nouă noduri și cu asta legându-se cruciș peste piept, îi vor trece junghiurile.—Bucovina.

1816. Ca să se afle junghiul la un copil, se ia un gălbinuș de ou proaspăt și se poartă pe tot corpul lui, și unde se va sparge, acolo se află junghiul; iar de nu se va sparge nicăiri, n'are junghiu.—Ioneanu.

CCCXXX. **Jurământ.**

1817. Să nu zici «zău», că îți moare mama, de nu-i drept. —Țăpu Tecuciu.

1818. Acei cari voesc, în oarecare chestie, să jure strâmb, iau o piatră'n sân și cred că apoi urmările acelui jurământ vor cădeà pe piatră și nu pe dânșii. -Bucovina.

1819. Când se desgroapă un mort și se găsește neputrezit, se crede că-i jurat; în cazul acesta se reazimă de zidul unei biserici, apoi îi citește preotul rugămintea de deslegarea jurămintelor, ce pot fi asupra lui. — In unele localități pomenetele ce se împart pentru un mort, se fac în formă de scară, căci pe acea scară se suie mortul la cer. Ioneanu.

CCCXXXI. **Lacrimă.**

1820. Lacrimele care cad pe obrazul mortului, îl frig ca apa cea clocotitoare și-i înneacă sufletul. Bucovina, (Marian, Inmormântarea).

CCCXXXII. **Lăcustă.**

1821, Dacă-s multe lăcuste, pe câmp, de acele de ale noastre, fac a sloată, belşug.

1822. Pe aripele lăcustelor stă scris pe ruseşte, de câţi ani sunt, şi câţi ani au să mânânce holdele.

1823. Când pleacă lăcustele, nu peste multă vreme pleacă şi ruşii la resbel. Ţăpu. Tecuciu.

CCCXXXIII. **Lampă.**

1824. Se crede că dacă pocneşte cilindrul lampei din senin, este semn rău.—Bucovina.

CCCXXXIV. **Lână.**

1825. Babele care fură din lâna ce li-o dai de tors, pe ceea lume o scarmănă cu dinţii.—Stânca, Iaşi.

1826. Cine toarce vinerea lână, pe ceea lume va fi căznită cu sucirea gâtului. Ţăpu, Tecuciu.

CCCXXXV. **Lapte.**

1827. Se zice că iarba cea aşternută pe jos în biserică, la Dumineca mare, este bine a o dà la vite s'o mânânce, ca să deie lapte şi să fie sănătoase.

1828. Spre a face ca vaca să deie mult lapte, şi să nu-i poată luà nimeni laptele, trebuie a seceră vara iarba de pe 9 haturi, a o uscà şi păstrà până ce fată vaca, şi apoi să i se deie îndată de mâncat.

1829. Ca să deie vacile lapte, este bine a li se dà în băutură, făină de bob.

1830. Ca vacile să deie mult lapte, se ia vineri sara ceva tărâţe şi se pune într'o covăţică, care se pune pe streşina casei să steie până sâmbătă, înainte de răsăritul soarelui, când se adauge tărâţelor ceva pucioasă şi se dă aşà vacilor spre mâncare.—Bucovina.

1831. Se crede că dacă amestecă cineva laptele de la vaca sa cu unul de la una străină, apoi vaca cea străină încează de a dà mult lapte, din care cauză nu se dă lapte unui străin, carele şi el are pe acel timp vacă mulgătoare.

1832. Se zice că dacă vacile cărora li s'au luat viţeii, nu vreau să sloboadă laptele, este bine a li pune la uger hleiu şi a li dà într'o zi de frupt să mânânce ceva pucioasă.

1833. Se crede că dacă bea găina din lapte, se trage laptele.

1834. Se crede că dacă se trage laptele, apoi e bine a turnà ceva din lapte pe prag şi a-l tăià cu cuţitul, şi apoi nu se va trage.- Bucovina.

1835. Dacă fată o juncă, apoi i se sfredeleşte un corn, se toarnă în el argint viu şi se astupă cornul cu un stupuş de lemn, şi se crede că după o astfel de procedură, niminea nu-i va puteà luà laptele.—Straja, Bucovina.

1836. Se zice că vaca a cărei lapte l-a luat cineva, ştie cine este acel om şi umblând ea slobodă, merge şi rage la poarta respectivului cerându-şi laptele înapoi.—Bucovina.

1837. Dacă laşi sitişca nespalată, se lungeşte laptele.—Ţăpu, Tecuciu.

1838. Când cineva îţi dă lapte, dă-i paharul înapoi cu puţină apă, ca să nu înţerce vaca.- Ciulniţa, Ialomiţa.

1839. Vinerea să-ţi fierbi oalele, pentru strânsul laptelui închegat.—Ţăpu, Tecuciu.

1840. Dacă din întâmplare a dat laptele în foc, apoi trebuie a turnà sare şi apă în acel loc de pe vatră, căci se crede că vor crăpà ţâţele vacii. Bucovina; Jud. Suceava.

1841. Dacă s'ar pune în dubală şi frupt alb, adecă ceva lapte, atunci pieile dubite le ar mâncà moliile.—Straja, Bucovina.

CCCXXDVI. **Lăutoare.**

1842. Când te lai lunia, e rău de urât. Tătăruşi, Suceava.

1843. Nu-i bine de lăut marţia, că-i rău de năpaste. Jud. Suceava.

1844 Nu-i bine de lăut în zile de sec, că apoi când mori te uită nescăldat.—Tătăruşi, Suceava.

1845 Cei ce se lau într'o lăutoare, se văd pe lumea cealaltă. Jud. Suceava.

1846. Dacă vrea să se lăe o fată, uncropul însă este prea fierbinte apoi se crede că nu e bine a răcì apa turnându-se apă, căci la din contra se împrăştie peţitorii. Bucovina.

1847. Din funia clopotului de la biserică e bine de pus în lăutoare, ca să fii ascultat de lume, cum e ascultat clopotul. Jud. Suceava.

1848. Fata când are să se lee, să nu lese lăutoarea să fiarbă mult, ci numai să se încălzească, şi după ce se va la, să n'o lese mult în casă, ca să nu îmbătrânească la părinţi. Hânţescu.

1849. Indată după ce te-ai lăut, e bine să te speli cu apă rece, că de nu, apoi şede Maica Domnului în genunchi. Tătăruşi, Suceava.

CCCXXXVII. **Leagăn**

1850. Când se răstoarnă copilul în leagăn, să-l fereşti de foc şi de opăreală.—Ţăpu, Tecuciu,

CCCXXXVIII. **Legume**.

1851. Legume şi mai ales leuştean de ţi se fură din grădină, verdeţurile se usucă. Broşteni Suceava.

CCCXXXIX. **Lehuzie.**

1852. Femeia lăuză sa nu se uite pe vreo câmpie cu iarbă verde, căci se va uscà acea iarbă.- Ioneanu.

1853. O femeie cât este lăuză, de câte ori iase afară, ia cu dânsa o mătură şi un cuţit, să se apere contră duhurilor rele, căci îngerul nu se poate apropià de dânsa s'o apere, fiind spurcată.—Ioneanu.

1854. Indată ce o femeie naşte, moaşa se duce la preot cu o sticlă cu apă, cu un fir de busuioc pus în gura sticlei, ca să facă molitfele apei. Cu acea apă se spală lăuza pe mâni şi pe faţă, ca să fie curată, apoi mânâncă şi bea, căci altfel lăuza este spurcată. Ioneanu.

1855. O lauza la trei zile după facere, se scaldă de moașă în albia în care moaie și cămașa cu care a făcut, frecând corpul lăuzei cu ea, ca să-i piară petele de pe față. Ioneanu.

1856. O femeie lăuză să nu se ducă la vreun puț sau fântână să ia apă, căci va secà acel puț sau fântână. Ioneanu.

1857. Să nu se vadă o lăuză cu alta 40 de zile, căci li va murì pruncii. Ioneanu.

1858. Când din întâmplare se văd două lăuze, mai înainte de a se împlinì 40 de zile, fac schimb între dânsele cu ace. Astfel, acea care are băiat, dă ac cu gămălie, iar acea care are fată, unul cu urechi, și poartă acest schimb până se împlinesc 40 de zile. Aceasta face, ca să nu li moară pruncii. —Ioneanu.

1859. După asfințitul soarelui nu se scoate nici un lucru din odaia lehuzei, căci pierde laptele. Macedonia, (Marian, Naşterea).

1860. Se crede că dacă a vizitat pe o lehuză o femeie care pe acel timp menstruează, copilul lehuzei va căpătà rofii.-Bucovina.

1861. Femeia de care nu se atinge bărbat în cele șase săptămâni de lăuzie, când iese la biserică, se zice că se duce cu mielul în gură, iar dacă este atinsă, se duce cățeaua cu cățelul în gură».—Ioneanu.

1862. Dacă moare o femeie lăuză, i se lasă mai multe fire de păr neîmpletite, ca să vadă Dumnezeu că e lăuză, și să-i ierte păcatele.—Ioneanu.

CCCXL. **Lene.**

1863. Să ieși până la poartă după cel ce-ți vine în casă, că numai așa iese lenea din tine, ori dintr'ai tăi. Țăpu, Tecuciu.

CCCXLI. **Leturghie.**

1864. Când cineva doarme în timpul leturghiei, în timpul somnului un drac îi ține umbrela, și altul îi suflă cu flori

ca să-i facă răcoare să poată dormì mai bine. Rudeni, Argeş.

1865 Când ai vreo neînţălegere cu cineva, plăteşte 12 leturghii pomenindu-i numele lui, că se alege la un fel.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCXLII. **Liliac (arbust).**

1866. Poporul îngroapă la Paşti ciolanele purcelului sfinţit, în pământ, şi crede că din ele va răsărì un liliac.—Bucovina.

CCCXLIII. **Liliac (animal).**

1867. Se crede că şoarecele care a ros nafura, se preface în liliac.—Bucovina; Broşteni, Suceava; Catane, Dolj.

1868. Liliacul prevesteşte moartea.—Bogdăneşti, Suceava.

1869. Dacă-i dai cuiva liliac pisat în mâncare, îl faci să-şi piardă cumpătul, umblând nebunatec.—Ţăpu, Tecuciu.

1870. Liliacul prins şi uscat, e bun de afumat pe cei ce suferă de frică sau bâiguesc noaptea.—Ţăpu, Tecuciu.

1871. Poporul se fereşte de atingerea liliecilor, crezând că dacă s'ar aşezà un liliac pe capul cuiva, şi i-ar rupe un fir de păr de pe cap, acel om ar trebuì să moară în curând.—Bucovina

1872. Se crede că dacă o fată sau vreun flăcău vrea să-şi câştige amorul vreunui flecău sau a vreunei fete, e bine a luà o oală nouă şi a face la fund trei borţi, apoi a prinde un liliac şi a-l pune într'acea oală, care apoi se pune întoarsă cu fundul în sus pe un muşuroiu de furnici şi să fugă îndată de acolo, ca să nu audă cum ţipă liliacul atacat de furnici. După trei zile, rămâne din liliac numai scheletul, în care unele părţi au forma unei căngi, altele a unei greble. Deci ia fata sau flecăul căngile şi grebla şi sau anină cangea într'acea persoană a cărei amor vrea să-şi câştige, sau împinge cu grebla pe acea persoană de care voieşte să scape.—Bucovina.

1873. Să se afume cu păr de liliac, ca să treacă ceasul cel rău.—Jud. Suceava.

1874. Să prinzi un liliac, să-l despoi de piele, pe care să o prăjeşti, să o faci praf; bând acest praf cu apă neîncepută, te vindeci de orice boală. Jud. Suceava.

CCCXLIV. **Limbă.**

1875. Când îţi muşti limba, te vorbeşte cineva de rău.— Broşteni, Suceava; Sevastos (Călătorii); Bucovina; Ioneanu.

1876. Când te doare vârful limbei, ai mâncat ceva cu spurcat de şoarec. Ca să-ţi treacă, dă vârful limbei de părete. - Broşteni, Suceava.

1877. E păcat dacă nu dai popii la praznice limba. - Ţăpu, Tecuciu.

1878. Se crede că puşcheiul de pe limbă se trece, dacă cel ce-l are, spune altuia: «Am puşcheiu pe limbă», iar celalt întreabă: «Când?», la ce, primul răspunde: «Acum», iar al doilea scuipeşte şi zice: «Acum să piară», ceea ce trebue să se facă de trei ori. —Bucovina.

CCCXLV. **Limbar.**

1879. Foarfecele să nu le bagi în gură, căci faci limbar.— Ciulniţa, Ialomiţa.

1880. Când cineva mănâncă cu coada lingurii, face limbariţă sub limbă.—Rudeni, Argeş.

CCCXLVI. **Limbrici.**

1881. Să nu lăsaţi pe copii să mănânce lut, că fac limbrici. Cine preface mămăliga, rău face, că-i rău de limbrici. —Ţăpu, Tecuciu.

CCCXLVII. **Lin.**

1882. Când frigi sau prăjeşti lin, să nu-l curăţi de solzi, că-i rău de belitură (jupoială). —Ţăpu, Tecuciu.

CCCXLVIII. **Lindină.**

1883. Să nu te speli cu apă rece pe cap, căci faci lindeni. —Ţăpu, Tecuciu.

CCCXLIX. **Lingură.**

1884. Lingura să nu ţi-o schimbi la mâncare, că nu te mai saturi.—Bursucani, Covurluiu.

1885. Când uiţi lingura sara în oală, noaptea nu poţi dormì. Broşteni, Suceava.

1886. Să nu ţii lingura de găvan, că-ţi creşte bârdanul.— Ţăpu, Tecuciu.

1887. Cine face roşeaţă în nas, să se atingă cu coada lingurei încălzită, că-i trece. Adameşti, Teleorman.

1888. Când cineva mănâncă la masă cu două sau trei linguri din nebăgare de seamă, atâtea neveste o să aibă. Rudeni, Argeş.

1889. Când mânânci cu lingura din strachină, nu o pune rezemată pe strachină, căci se urcă calicia în strachină, şi mâncând-o, nu mai poţi scăpà de dânsa.--Jud. Suceava.

1890. Să nu loveşti pe nimeni cu gavanul lingurei, că-i creşte bârdanul. Ţăpu, Tecuciu.

CCCL. **Linţi.**

1891. Când dau femeile la porci mâncare din poală, atunci carnea are să facă linţi. Tătăruşi, Suceava.

1892. Grăunţe din sită nu se dă la porci, că fac carnea cu linţi.– Stânca, Iaşi.

CCCLI. **Logodnă.**

1893. După ce o fată se logodeşte, atât ea, cât şi mă-sa, cu celelalte, de mai are, nu mai torc până se face nunta, ca să nu se întoarcă logodna.—Ioneanu.

1894. Părinţii sunt datori să deie ce au pomenit că dau feciorilor la logodnă, că altfel nu li merge bine nici lor, nici tinerilor. Ţăpu, Tecuciu.

1895. O logodnă nu este bine să se facă marţia, miercurea şi vineria, fiind zile păgubitoare. Ioneanu.

CCCLII. **Luceafăr.**

1896. Lucefirii se zice că ar fi feciorii soarelui cu stelele. Ei sunt pricina pentru care luna nu-l primeşte pe soare lângă ea. Ţăpu, Tecuciu.

1897. Luceafărul dimineţei se zice că ar fi al împăratului

Rosiei, iar cel de sara, numit «luceafărul porcilor», sau al găinelor», al împăratului nemțesc Țăpu, Tecuciu.

1898. Când cad luceferi, mor impărați de cei mari. Țăpu, Tecuciu.

CCCLIII. **Lucru.**

1899. Când soarele este aproape de sfârșit, trebue sa stai până sfințește, și apoi să începi lucrul.– Ciulnița, Ialomița.

1900. In sâmbăta din săptămâna brânzei și a Paștilor (patimelor), să nu lucrezi nimic, căci cazi, ca și Lazăr. Vâlcea.

1901. Orice lucru să-l începi lunia, miercuria, joia și vineria. Marția și sâmbăta sunt zilele morților, și orice lucru vei începe în ele, nu ies la capăt bun Broșteni, Suceava.

1902. Nu e bine să coși dumineca, să înjugi boii sau să lucrezi ceva, că tot ce faci e lucru dracului și te trăsnește când te-o apucă ploaia undeva. Catane, Dolj.

1903. In ziua de ajunul Crăciunului, până a nu rasarì soarele, să pui mâna pe coasă, secure, furcă, topor, ca să-ți fie drag să muncești cu ele peste vară,—Țăpu, Tecuciu.

1904 La Ropotin (a treia marți după Paști), se fac țeste și se lucrează din toate câte ceva, ca să-ți fie drag pe vară să lucrezi. Catane, Dolj.

1905. Dacă lași un lucru neisprăvit și începi altul, la nici unu nu-ți merge bine. Țăpu, Tecuciu.

1906. La muncă e bine să ții inelul atârnat de o viță, de brâu.—Țăpu, Tecuciu.

1907. Când o femeie țese (cu natra slobozită), să nu-i dai «bun lucru», că moare. Catane, Dolj.

1908. Dacă se începe vreun lucru, și intră atunci din întâmplare un om harnic în casă, apoi se crede că lucrul va sporì; dacă vine însă un om leneș, apoi se crede că lucrul se va trăgănà. –Bucovina.

1909. Când te apuci de lucrat cea întâiu cămeșă a unui copil mic, e bine să stai de ea până ce-i gătì-o, căci de câte ori te vei sculà și te vei lăsà de lucru, de atâtea ori sau

în atâţia ani va umblà baietul după însuratoare, iar de-i fata, atâţia ani va şedeà nemăritată.—Tătăruşi, Suceava.

1910. Ca să vezi dacă un băiet e bun de pus la muncă, e bine să te asvârli pe umerii lui, pe neaşteptate, şi dacă te-a ţineà, ia-l la câmp. Ţăpu, Tecuciu.

CCCLIV. **Lumânare.**

1911. Cine face lumânări, punând în ele bostan, sau făină, ori altceva, pe lumea cealaltă i se vor arde ochii şi inima.—Ţăpu, Tecuciu.

1912. De ai vreo lumânare aprinsă în mână, să nu laşi să ţi-o stângă cineva, că e rău de moarte. Adameşti, Teleorman.

1913. Lumânarea, când n'o mai poţi ţineà în mână, pune după uşă lumina cea mică, căci e lumina celor înnecaţi.—Ciulniţa, Ialomiţa.

1914, Dacă la botez cură vreo lumină, apoi se zice că copilul prin toată viaţa lui va plânge.—Bucovina.

1915. Daca pe lumea aceasta nu dai lumânare de pomană, n'ai lumina pe lumea cealalta. Ciulniţa, Ialomiţa.

1916. Când se face acatist contra vreunui facator de rău, lumânarile se aprind dela cotor, ca să meargă vrăjmaşului îndărăpt, cum arde lumânarea Ioneanu.

1917. Când se umple lumânarea, cătră cine se varsă, acela numai de cât capătă parale.—Sevastos (Călătorii).

1918. Lumânarea dela Paşti e bună de aprins când sunt furtuni şi grindină. Broşteni, Suceava; Stânca, Iaşi.

1919. Să nu fie trei lumânări în odaie. Jud. Suceava.

1920. Un muc de lumânare să-l laşi totdeauna să ardă iar când nu-l mai poţi ţineà în mână, sa-l lipeşti de pământ lăsându-l să se stingă singur, căci cei morţi fără lumânare, atâta lumina au şi ei pe lumea cealaltă. Ţăpu, Tecuciu.

1921. Daca în timpul cununiei se va trece mai tare lumânarea mirelui, e semn ca el are să moară mai degrabă; daca se va trece a miresei, mireasa va muri mai degraba Da-

că însă lumânările sunt trecute tot una, atunci tinerii la vremea lor, o să moară odată.- Stânca, Iaşi.

1922. Lumânările dela nuntă se pastrează până la Paştele viitor, când trebuiesc arse în întregime la Inviere, precum şi cele 3 nopţi. Ţăpu, Tecuciu,

1923. Când după cununie se arde toata lumina, îi semn că omul cununat nu va trăì mult. Tătăruşi, Suceava.

1924. E o prevestire înspăimântătoare că se rupe lumânarea mirilor în timpul cununiei: moartea.—Ţăpu, Tecuciu.

1925. Când o persoană bolnavă ajunge în agonia morţii, i se pune în mâna dreaptă o lumânare de ceară aprinsă, ca dându-şi sfârşitul, să nu se apropie duhurile necurate de dânsul, şi pe lumea cealaltă să aibă lumină. Cel care va murì fără lumânare în mână, pe lumea cealaltă şade în întuneric.—Ioneanu.

CCCLV. **Lună.**

1926. Se crede că în unele pete din lună se poate vedeà uricioasa scenă a uciderei lui Avel prin fratele său Cain. Bucovina.

1927. In luna şede Avel cu capul spart de Cain, care-l ţine plecat peste un ciubăr, ca să i se scurgă sângele. Jud. Suceava, Neamţ.

1928. Când căldarea va fi plina, atunci vor picà din ea trei picure pe pâmânt; pământul se va aprinde şi va arde cu tot de pe el: vremea de apoi. Transilvania.

1929. In lună sunt doi fraţi. Cel mic a omorât pe cel mare şi acuma îl poartă în spinare, ţinându-i o căldăruşă la nas în care curge sânge. Brăila.

1930. Când luna mergând în drumul ei calcă o stea, moare omul a cărui stea a fost arsă.- Ţăpu, Tecuciu.

1931. Noul născut nu se culcă cu faţa la lună, până ce nu împlineşte un an, căci slăbeşte. Macedonia (Marian, Naşterea).

1932. Nu-i bine să torci pe lună, că o mânâncă zvârcolacii. Ţăpu, Tecuciu.

1933. Când pe lună o mănâncă vârcolacii, va fi răsboiu ori răsmiriță.- Broșteni, Suceava.

1934. Când luna are în juru-i țarcalan (un cerc gălbiu), va vremuì. Broșteni, Suceava.

1935. Când vezi lună nouă, te adresezi la ea, sărind în sus de trei ori și zicând: ‹Lună nouă, sănătos m'ai găsit, sănătos să mă lași›.—Bursucani, Covurluiu.

1936. Când vezi lună nouă, ieși în bătătura casei și te adresezi la ea cu următoarele cubinte:

‹Lună nouă, lună nouă,
taie pânea 'n două:
ție jumătate,
mie sănătate›.

Adamești, Teleorman.

1937. Când vezi craiu nou, de ești afară, să zici: Sănătate în casă, și ploșnițele afară». De ai asemenea podoabă în casa ta, ori de ești bolnav, să zici:

Craiu nou, craiu nou,
na un fedeleș gol,
dă-mi unu plin,
roș ca călina,
gras ca slănina.

Asemenea să potrivești totdeauua, când este craiu nou, să ai parale în pungă, dacă vrei ca toată luna să te joci cu ele.—Broșteni, Suceava.

1938. Când vezi lună nouă și n'ai la tine bani, toată luna aceea nu poți ținea la tine bani.—Palten, Putna.

1939. Când e lună nouă nu se grijește casa, că se fac ploșnițe și alte juvine. Broșteni, Suceava; Bucovina.

1940. Când pleci la drum pe lună nouă, ferește-te de lupi. —Țăpu, Tecuciu.

1941. Când vezi lună nouă, să nu spui în casă, căci se sparg oalele. Palten, Putna; Adamești, Teleorman; Stânca, Iași.

1942 Când e luna nouă, nu se răsădesc pomi, nici nu se samănă legume, că fac numai f oare și roada nu. Broşteni, Suceava; Stânca, Iaşi.

1943. Când luna (craiu nou) e cu cornurile în sus și cu burduvul în jos, va fi secetă; dacă e cu burduvul în sus și cu coarnele în jos, e a ploaie. Broşteni, Suceava.

1944. Ca să nu te înşeli că luna-i nouă, uita-te printr'o basmà, căci ea-şi desface cornul în vrâste, după numărul zilelor. Ţăpu, Tecuciu.

CCCLVI. **Lunatec.**

1945. Dacă ai doi copii lunateci (nu de aceeaş vârsta, dar nascuţi în aceeaş lună), şi unul moare, pe celalt îl duci undeva, îl pui în fiare, şi pui pe cineva să-l păzască, ca să nu scape, şi să vie să vadă faţa mortului, căci moare şi el. -- Ţăpu, Tecuciu.

1946. La nuntă şi la moarte se scot din fiare ai de sunt lunateci (născuţi în acelaşi luna), bine înţeles numai cei dintr'o familie. căci dacă nu se scot din fiare, se îmbolnavesc şi chiar mor. Pe copil îl scoate din fiare fata, pe fată copilul. Catane, Dolj.

1947. Când doi fraţi sunt lunateci, şi unul moare, îl pune pe cel rămas în fiare cu cel mort, pentru ca şi el să nu moară.—Ciulniţa, Ialomiţa.

1948. Dacă mirele şi mireasa sunt lunateci, e bine să împiedeci mireasa (s'o legi de picioare) şi s'o ţii dela asfinţitul soarelui până ce-a venì vornicul şi mirele s'o despiedice, căci altfel n'are parte de ea.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCLVII. **Luni.**

1949. Poporul zice că lunia este a sfinţilor îngeri sau voivozi şi e bine să se postească. fiindcă, când moare omul, atuncia vine sf. Mihail şi Gavril, cari iau sufletul, cu milă şi blânzi, iar nu mânioşi. Jud. Neamţu

1950. Să începi toate lucrurile luni, ca-i bine. Ţăpu, Tecuciu.

1951. Nu se lucrează luni desdimineaţă, sau «desniţa», până ce nu se vede afară urma boului, pentru că ar fi păcat. Straja, Bucovina.

1952. Lunia nu se umple borş, că se scaldă dracul în el. Stânca, Iaşi.

1953. Dacă faci lăutoare ori speli cămeşi lunia, ai să te îmbolnăveşti de râie şi de rapăn, ai să faci păduchi şi lindini, şi de pureci nu te vei mântuì.—Ţăpu, Tecuciu.

1954. Luni nu se aduce lut şi baligă de vită pentru uns în casă, căci se crede că la din contra se vor ivì în casă ploşniţe, gândaci. Bucovina.

1955. Lunia e bine să iei, dar să nu dai. Stânca, Iaşi.

1956. Să nu dai nimic din casă lunia, că toată săptămâna păgubeşti.—Miluta, Mehedinţi; Ţăpu, Tecuciu; Bucovina; Stânca, Iaşi.

1957. Când cineva primeşte lunia bani, se bucură, că toată săptămâna va primì. Ioneanu.

1958. Lunia nici să iei nici să numeri ouăle din cuibar. Ţăpu, Tecuciu.

1959. Cum îţi merge luni, aşa-i toată săptămâna.- Ţăpu, Tecuciu; Ioneanu.

1960. Se crede că femeile care nu au copii şi postesc lunia, capătă copii. Bucovina.

1961. Lunia nu se mânâncă frupt; păţeşti ceva, şi pentru vite îi rău de dihănii.—Jud. Suceava; Bucovina.

1962. E rău de plecat lunia la drum. Ţăpu, Tecuciu.

1963. Dacă te doare capul şi te jălui cuiva lunia, te va dureà capul toată săptămâna.—Hânţescu.

CCCLVIII. **Lup.**

1964. Lupul se zice că e cânele sfântului Petru, şi unde-i porunceşte el, acolo face pradă. Când se strâng mai mulţi lupi la un loc, de urlă, se zice că se roagă lui sf. Petru să li rânduiască pradă. Se crede că lupul are trei peri de drac pe cap, de aceea e fioros.—Voineşti, Muscel.

1965. Toţi lupii bătrâni mor nebuni (căchieţi).—Ţapu, Tecuciu.

1966. Pădurea fiind a fiarelor sălbatece, urmează că la sf. Andrei femeile nu se piaptănă.— Cârniceni, Iaşi.

1967. Poporul crede că acela care umblă cu pieptenele în ziua de sf. Andrei, va fi mâncat de lup; de aceea mai cu samă femeile se feresc în acea zi nu numai de a umblà cu pieptenele, dar nici a-i rostì numele.—Rânghileşti, Botoşani.

1968. In spre sf. Andrei să nu mături casa, că-ţi mănâncă lupul vitele.—Jud. Suceava.

1969. Pe timpul sfinţirei apei la Bobotează se aprind nişte petici şi se crede că acela care ţine astfel de petici aprinse în mână, nu va fi mâncat de lupi. Bucovina.

1970. Se crede că lupii dau asupra oamenilor numai până la Bobotează, de atunci însă să nu fie periculoşi pentru oameni. Bucovina.

1971. In ziua de sf. Osie (17 Octombre) se prănueşte lucinul, ca să fie feriţi de lupi.—Ioneanu.

1972. La Filipi să speli cămăşi, că opăreşti gura gavătului (lupului). Catane, Dolj.

1973. Să nu munceşti în ziua de Trif, că-ţi ia lupul vitele. —Ţăpu, Tecuciu.

1674. Când din întâmplare întră vreun lup în curtea cuiva, acesta este un semn de mare pagubă pentru familia din acea curte. -Ioneanu.

1975. Se crede că spre a scapà de lupii care s'au luat după cineva, este bine a tălăngì cu un clopot, sau, în lipsa acestui obiect, a aprinde un foc. Bucovina.

1976. Cel care va vedeà urmă de lup, să mănânce pământ din ea, ca să poată mâncà mult cât un lup, spre a merge bine corpului.—Ioneanu.

1977. Când îţi iese lup în cale, îi a bine.—Ţăpu, Tecuciu.

1978. Gâtul de lup în vrăjitorie se suflă pe el asupra celui ce vrei să moară. Elisabeta, Roman.

1979. Când calci în baligă de lup, să te fereşti. Ţăpu, Tecuciu.

1980. Când te încalţi în pat, îţi mânâncă lupii râmătorii.—Ciulniţa, Ialomiţa.

1981. Cine mânâncă carne scoasă din gura lupului, se îmbolnăveşte de «colţ de lup», de care scapi tot cu legături cu carne încolţită. -Ţăpu, Tecuciu.

1982. Dinţii de lup, buni pentru muşcătură de lup. Judeţele Neamţ, Roman.

1983. Să mânjeşti piciorul stâng de dinainte a vitelor cu baligă, căci altfel lupul nu se vor atinge de ele. Ţăpu, Tecuciu.

1984. Intâiul copil născut din flori, de către o fată mare, nu trebuie să însereze prin locuri pustii, sau pe timpuri grele, că-l mânâncă lupii.—Spătărei, Ialomiţa.

1985. Dacă se încunjură pe cineva cu ochi de lup, apoi toţi devin duşmanii lui şi se uită la dânsul ca la lup. Bucovina.

1986. Să nu strigi lupul de pe deal la copii, că-i rău din partea vitelor.—Ţăpu, Tecuciu.

1987. Când primavara—mai ales pe unde sunt ape—vor urlà lupii vrăjmaş la deal, e semn sigur de viituri mari de ape.—Stânca, Iaşi.

1988. Când, mergând noaptea ori ziua pe căi lăturalnice, te vede lupul, fără ca tu să-l vezi pe el, a doua zi vei răguşì.—Ţăpu, Tecuciu.

1989. In Filipi să nu dai împrumut sau cenuşa afară, că-ţi mânâncă lupii vitele.—Ciulniţa, Ialomiţa.

1990. Să nu mături ograda sărbătoarea, că-i rău de lup.—Ţăpu, Tecuciu.

1991. La 16 Ianuar, ziua apostolului Petru, să nu lucri, că e rău pentru lupî.—Transilvania.

CCCLIX. **Lut.**

1992. Lunia nu se aduce lut de lipit, că aduci fel de fel de gândaci în casă.

CCCLX. **Mac.**

1993. Fetele pun flori de mac sub cap, ca să le îndrăgească flăcăii.—Ţăpu, Tecuciu.

1994. Se crede că dacă va mâncà o femeie grea mac, apoi copilul ce va naşte ea va aveà o peliţă foarte slabă.—Bucovina.

CCCLXI. **Machedon.**

1995. Alexandru Machedon a umblat de avalma în iad. De raiu nu s'a apropiat de 15 mile de loc.—Catane, Dolj.

CCCLXII. **Măgar.**

1996. Dracu nu poate să facă nici un rău cuiva, dacă deşi s'ar aflà într'un loc primejdios, are însă un măgar lângă dânsul.—Moldova.

CCCLXIII. **Maica Domnului.**

1997. Când mergi cu picioarele înapoi, Maica Domnului plânge, iar dracul râde.—Hânţescu.

CCCLXIV. **Mălură.**

1998. Când vânturi orzul, ovăzul, etc., să nu stai nici la vânturat nici la primitit, sub lopată, cu capul gol, că face pânea mălură.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCXXV. **Mămăligă.**

1999. Când iese omul cu sacul cu mălaiu dela moară, dracul îi ia gustul. Când faci mamăliga în moară, nu te mai saturi; dar afară te saturi.

2000. Mămăliga şi pâinea să n'o calci în picioare, că-i păcat.—Broşteni, Suceava.

2001. Să nu prefaci mămăliga de multe ori, că găseşti vine de sânge prin ea. Ii păcat să arzi trupul lui Dumnezeu de multe ori.—Bursucani, Covurluiu.

2002. Când mămăliga se uită nesărată, e a bine. Broşteni Suceava.

2003. Când n'ai pâne neagră, pui în loc de mutătoare, când ai scos rădăcina, mămăliga veche.—Ţăpu, Tecuciu.

2004. Să nu tai mămăliga din frunte, că te înfruntează altul. —Vâlcea.

2005. Când rămâne mămăliga lipită pe ceaun, să n'o mânânci, că ai năpaste.- Broşteni, Suceava.

2006. Coaja de pe ceaun e bine s'o mânânce copiii.—Ţăpu, Tecuciu.

2007. Când scapi bucăţica de mămăligă din mână, vine cineva flămând.—Jud. Suceava.

· 2008. Când scapi mămăliga din mână fără să ştii, ai un neam flămând. - Broşteni, Suceava.

2009. Fetele amurezate când fac mămăligă şi o toarnă din căldare pun apoi în ea apă, apoi bea, ca să-i iasă focul de la inimă, cum iese din caldare în apă.--Ioneanu.

2010. –Vasul în care se face mămăliga, îndată ce se toarnă, se pune apă în el, căci de-l vei lăsà aşa, se arde şi-l blastămă.—Ioneanu.

2011. Când răstorni mămăliga şi pică o buburuză din ceaun, aceea-i napasta omului; să iei buburuza şi s'o asvârli după uşă, ca să n'o mânânce nimeni. -Sevastos (Călătorii).

2012. Când mânânci mămăligă din ceaun, faci a sărăcie.—Ţăpu, Tecuciu.

2013. Când mânânci mămăligă din ceaun, dă uliul la pui —Tătăruşi, Suceava.

2014. Să nu mânânci mămăligă de pe făcăleţ, căci faci gâlci.—Ţăpu, Tecuciu.

2015. Când razi ceaunul, nu-i bine să laşi mămăliga pe lingură.—Tătăruşi, Suceava.

2016. Mămăliga ce rămâne pe melesteu nu se mânâncă, că te mânâncă pe urmă lupul. –Stânca, Iaşi.

2017. Câţi cocoloşi sunt în mămăliga de 'ntâiu, atâţia cumnaţi ai să ai.—Vâlcea.

2018. Nu-i bine să dai mămăligă caldă la câni, că turbă.—Tătăruşi, Suceava; Broşteni, Suceava.

2019. Să nu tai mămăliga cu aţa de jos în sus, căci se scumpeşte păpuşoiul.—Broşteni, Suceava.

2020. Când mămăliga se taie 'n două pe masă, te călătoreşti.--Ciulniţa, Ialomiţa; Vâlcea; Jud. Suceava; Bucovina; Sevastos.

2021. Când pe mămăliga ce vei face vor fi dungi, crăpături, e semn că ai să faci drum mare sau mic, după cum vor fi şi dungile pe mămăligă.—Stânca, Iaşi; Ioneanu.

2022. Când crapă mămăliga, ai să faci un drum.—In cotro este crăpătura, într'acolo ai să pleci.—Covurluiu.

2023. Cu mămăligă găsită dacă te ungi peste negei, ei pier.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCLXVI. **Mană.**

2024. La cei ce au vaci cu lapte, nu se vinde unt, brânză, că-ţi ia mana vacii.—Stânca, Iaşi.

2025. La ajunul Bobotezei se pune pe masă sub faţă, puţine tăriţe, care apoi se dau vacilor de mâncat, ca ele să aibă mană.--Straja, Bucovina.

2026. La ajunul Crăciunului se pune puţină otavă pe masă, care după sărbători se dă de mâncat la vaci, ca ele să fie cu mană.—Straja, Bucovina.

2027. In Sâmbăta Paştilor se face şi o păscuţă a vitelor, care se dă vacilor să mânânce ca să aibă mană.—Straja, Bucovina.

2028. Din crucea paştii se ţine o bucată până la sf. Gheorghe, în care zi se zice că ar fi Paştele vitelor, când se dă la vite, ca ele să aibă mană şi să nu fie bântuite de primejdii.—Straja, Bucovina.

2029. Spre sf. Gheorghe se ia mana vitelor. Ciobanii, ca să apere oile de vrăji şi de luatul manei, se scoală în ziua

de sf. Gheorghe în zori de ziuă şi buciumă; numai până unde ajunge buciumul, numai până acolo merg vrăjile.—Broşteni, Suceava.

2030. Dacă cântă cucul în luna lui Mart, pe la început, are să fie anul mănos.—Valahia moravă (Burada).

2031. Dacă vaca nu dă lapte, atunci se crede că alţii i-au luat mana; deci se descântă cu tărâţe, care i se dau vacii de mâncat după ce s'a amestecat în ele planta «luminăriţa».—Straja, Bucovina.

2032. Ca să nu-ţi mai poată luà nimenea mana dela vaci, în spre sf. Gheorghe să faci cu un spiţălnic bortă în un corn al vacii, şi înlăuntru să pui o bucăţică de pâne şi sare. Gaura o astupi apoi cu un cep de lemn.—Stânca, Iaşi.

2033. Nu se vinde, nu se dă nimic de sămânţă la alţii, până ce nu vei sămănà tu întâiu; altfel îţi dai mana, norocul.—Stânca, Iaşi.

CCCLXVII. **Mână.**

2034. Se crede că acel copil mic, care totdeauna ţine mânele strânse pumni, acela crescând mare, va fi sgârcit; iară dacă ţine mânele deschise, va fi împrăştietor.—Bucovina.

2035. Cine doarme strâns cu mânele între picioare, trage a sărăcie.—Stânca, Iaşi.

2036. Moaşa, când înfaşă întâiu copilul, să-i lase mâna dreaptă afară, căci aşa e bine.—Vâlcea.

2037 Omul se cunoaşte de-i harnic ori puturos, după cum are mâna rotundă ori mai mult lungăreaţă.—Ţăpu, Tecuciu.

2038. Mânele copilului mic nu se sărută, că pe urmă îi cad urâte, şi nu se mai joacă cu ele.—Stânca, Iaşi; Bucovina.

2039. Să nu-şi observe cineva mânele mai mult, căci în timpul acela oarecine îl va grăì de rău.—Ioneanu.

2040. Când cineva se uită împreună cu altul la mâni, îi vorbeşte altul de rău.—Rudeni, Argeş.

2041. Oamenii care au mâna grea, sunt stăpâniţi de câte un duh rău.—Ţăpu, Tecuciu.

2042. Când ai plesnit (pălit, pocnit) o găină sau câne, și e mai mai să moară, calcă-ți mânele și atunci are să scape de moarte. —Tătăruși, Suceava.

2043. Să nu primești de la nimeni când îți dă cu mâna stângă, că-i a pagubă· —Țăpu, Tecuciu.

2044. Să nu dai cu nimeni mâna când ți-o întinde pe cea stângă, că-i a rău.—Țăpu, Tecuciu.

2045. Când se naște un copil și pică pe mâna dreaptă, toată viața lui va fi cu dreptate, iar dacă pică pe mâna stângă, va trăì numai cu strâmbul. Bucovina (Marian, Nașterea).

2046. In ziua de Paști nu se mânâncă ouăle roșii nesărate, căci cel care le va mâncà sărate, i se va roșì mânele.—Ioneanu.

2047. Femeia care ia focul ori mucul cu mâna, semn că nu se va teme de bărbat.—Sevastos, (Călătorii).

2048. Ca să nu ne nădușească mânele, în ziua de Paști, după ce vii dela biserică, întâiu să pui mânele pe clanța ușii.--Vâlcea.

2049. Cine șade cu mâna la falcă și gândește, trage a rău. —Ioneanu.

2050. Când vezi un mort, să nu lucrezi nimic până când îl înmormântează, că ți se înmoaie mânele. —Vâlcea.

2051. Spălându-ți mânele cu apa de pe fereastra casei unui mort, nu-ți amorțesc mânele.—Marian (Inmormântarea).

2052. Femeile de pe șirul satului unde este mort, nu-i iertat să coase, nici să toarcă, căci li amorțesc mânele.—Sabolciu.

2053. Peste omul mort toți cei de față aruncă pământ și se spală dintr'o turnătură de apă, ca să nu li amorțească mânele.—Vâlcea.

2054. Cine petrece mortul, trebuie să-și frece mânele cu țărna de pe groapa mortului, altfel îi amorțesc mânele.— Stânca, Iași.

2055. Dacă lucrează cineva din greu și i se desvălește mâ-

na, apoi este bine să-şi lege la mână aţa cu care s'a întors vreun bouţ şi s'o poarte câteva zile, şi apoi îi va trece.—Bucovina.

CCCLXVIII. **Mânăstire.**

2056. Să nu cumperi nimic ce a fost mănăstiresc, că-ţi aduci păcat şi pagubă în casă.—Jud. Suceava.

CCCLXIX. **Mâncare.**

2057. Când mânânci ceva şi-ţi cere cineva, să nu-i zici doară «na» şi să nu-i dai, căci de-l minţi, atunci îţi minţi pe cei de ai morţi.—Adameşti, Teleorman.

2058. Când mânânci şi se uită un băiet, şi dacă nu-i dai şi lui, băietul nu creşte.—Tătăruşi, Suceava.

2059. Se crede că dacă o femeie grea vede pe cineva mâncând ceva şi fiindu-i poftă, nu i se dă să mânânce, pierde copilul.—Bucovina.

2060. Când mânânci, scurge strachina, să nu rămână picătură măcar, ca să i se scurgă ochii lumii, uitându-se după tine.—Adameşti, Teleorman.

2061 Se crede că acel om care mânâncă mult, este mare egoist—Bucovina.

2062. Când scapi mâncarea din mâni, ai un neam flămând. Broşteni, Suceava.

2063. Se crede că cel ce citeşte mâncând, uită toate câte a învăţat.—Bucovina.

2064 Când mânânci fărmăturile care cad pe mămăligă, te năpăstueşte cineva.—Adameşti, Teleorman.

2065. Se crede că cel ce merge la fântână mâncând, uită toate ce are să facă.—Bucovina; Tătăruşi, Suceava.

2066. Când mânânci lunia de frupt, se îmbolnăveşte o vită.—Tătăruşi, Suceava.

2067. După mâncare trebuie a şterge imediat masa, căci la

din contra gospodina ducând ceva la târg de vândut, nu va puteà vinde.—Bucovina.

2068. Să nu mânânci nimic când scapătă soarele, căci vei face caş la gură (nişte albeţe ce se fac de o parte şi alta la încheietura gurii). Broşteni (Suceava); Adameşti, Teleorman; Ciulniţa, Ialomiţa; Bursucani, (Covurluiu).

2069. Poporul crede că nu e bine a mâncà din bucăţica de pâne din locul de unde a muşcat altul, că la din contra acei doi se vor muşcà pe ceea lume—Bucovina.

2070. Când mânânci cu pălăria sau căciula pe cap, atunci dracul râde şi Dumnezeu plânge.—Broşteni, Suceava.

2071. Poporul crede că este iertat a mâncà îngr'o grădină sau vie, poame sau struguri, pentru a-şi stâmpărà pofta gurii; a luà însă din ele şi acasă, se ţine de furt.—Bucovina.

2072. Nu ţineà blidul pe braţe când mânânci, că faci a sărăcie.—Stânca, Iaşi.

2073. Se crede că dacă păstrează copiii dintr'o casă unele bucate pe un timp mai târziu, acea casă mai apoi va sărăcì.—Bucovina.

2074. Nu mâncà pe vatră, că tragi a calicie. Stânca, Iaşi.

2075. Se crede că dacă se nimeresc mâncările prea sărate, acela ce le-a fiert, este amorezat.—Bucovina.

2076. De eşti căsătorit, nu mâncà pe vatră, că tragi a burlăcie, a văduvie.—Stânca, Iaşi.

2077. Cine mânâncă ajunurile, îi va mirosì gura peste an.—Ţăpu, Tecuciu.

2078. Când eşti la masă şi-ţi cade dumicatul din mână, ori dela gură, îi e foame vreunei rude ori vreunui părinte mort; însă nu-l lăsà jos, c'apoi îl fură diavolul, şi-i păcat, să-i dai să mânânce.—Adameşti, Teleorman.

2079. Când mânâncă cineva după spatele altuia, apoi se crede că cel de 'ntăiu mânâncă puterea celuilalt. Bucovina.

2080. Nu e bine a mâncà la spatele cuiva, căci atunci cel de pe urmă ar duce pe cel de 'ntăiu pe ceea lume în spate. Straja, Bucovina.

2081. Cine posteşte lunile şi le lasă, amar de el.—Ţăpu, Tecuciu.

2082. Când îţi uiţi mâncarea în mână, ţi-i flămând un neam. —Tăţăruşi, Suceava.

2083. Cine mănâncă cu stânga, Dumnezeu nu-i va primì crucea cu dreapta. Ţăpu, Tecuciu.

2084. Nu este obiceiu a mâncà ceva din poale, căci acela care ar face aceasta, şi ar mâncà mintea.—Straja; Bucovina.

2085. Când în ziua de Crăciun mănâncă întâiu carne de vrabie, acela va fi uşor la muncă vara ca vrabia.—Stânca, Iaşi.

2086. Când îmbuci de două ori mămăligă, fără a gustà din udătură, e a belşug; tot aşa când uiţi să iei din udătură, şi înghiţi mămăliga goală.—Ţăpu, Tecuciu.

2087. Când va curge zamă de lemne în oala cu mâncare, atunci dacă vei mâncà ai să faci viermi.—Tătăruşi, Suceava.

2088. Se crede că e bine ca fetele să mănânce aluatul ras de pe covată şi apoi vor plăceà ele flăcăilor.—Bucovina.

2089. Când pui mai multe linguri la masă, îţi vor venì prieteni flămânzi – Ţăpu, Tecuciu.

2090. Nu e bine ca un bărbat să cânte, şezând la masă, c'apoi femeia lui va înebunì.—Bucovina; Sevastos (Călătorii).

2091. Să nu mănânci nespălat, că nu mai creşti mare, şi te înnegreşti.—Ţăpu, Tecuciu.

2092. Pe prag nu este bine a mânca, căci se zice că acela îşi mănâncă norocul. Bucovina.

2093. Când mănânci sămbăta nespălat, nu se apropie îngerul 40 de zile de tine.—Tătăruşi, Suceava.

2094. Când ţi-i poftă de ceva, mănâncă, ori cere, că nu-i păcat. Femeia poate pierde, iar omul poată lăsà lapte din ţâţă, şi i se coc apoi.—Ţăpu, Tecuciu.

2095. Nu este bine a mâncà uitându-te în oglindă, c'apoi acela îşi mănâncă norocul. - Bucovina.

2096. Fata tânără să nu mănânce când duce pe cap vasul cu apă, că i se ceartă nuntaşii la nuntă. —Vâlcea.

2097. Când te-ai pus la masă, să fii pus, că de te scoli, e rău.—Ţăpu, Tecuciu.

1098. Când mănânci ceva fierbinte, să nu sufli să se răcească, căci se sparge vasul.—Palten, Putna.

2099. Dacă oamenii flămânzesc degrabă, şi mănâncă foarte des, fără a se sătură, este semn că va fi foamete.—Bucovina.

2100. Când vine cineva şi te găseşte la masă, să-l chemi, că-i mânat de Dumnezeu.—Ţăpu, Tecuciu.

2101. Când la masă se varsă rachiul, e semn de ceartă.—Ioneanu.

2102. Să nu mănânci în momentul când apune soarele, că te doare capul.—Vâlcea.

2103. Femeia însărcinată, dacă mănâncă carne de vânat, trebuie să strângă un os din acel animal, şi să-l puie în scăldătoarea copilului; altfel copilul face nişte răni ca acele de vânat.- Giuleşti, Suceava.

2104. Să nu mănânci culcat, că faci a rău, ci să şezi în capătul oaselor. —Ţăpu, Tecuciu.

2105. Cel care mănâncă cu lăcomie sau ceva greţos, să bată din palme, ca să nu i se aplece.—Ioneanu.

2106. Să nu mănânci din cote, că te va dureà mijlocul. Ţăpu, Tecuciu.

2107. Când mănâncă stăpânul casei, să nu lucre nime în casă, că nu-l va luà nimene într'o seamă, când vorbeşte în adunări.—Luncuşoara.

2108. Nu-i bine să mănânci la straturi, că face ceapa sau usturoiul viermi.—Tătăruşi, Suceava.

2109. Dacă vreun copil mic se înneacă cu vreun fel de bucate sau băutură, e bine a zice: «Gâtlejul lupului, firul macului», şi nu-l va strică nimica.—Bucovina.

2110. Când cuiva îi scapă dela gură o bucată de mâncare, i-i foame iubitului aceluia.—Rudeni, Argeş.

2111. Când îţi cade bucătura din mână la masă, te vorbeşte cineva de rău.—Vâlcea.

2112. Când îţi cade îmbucătura din gură, se zice că ţi-o ia dracul; ca să scapi, s'o iei răpede de jos şi s'o mănânci iar, căci dracul va plesnì de necaz.—Vâlcea.

2113. Cel care mănâncă supă la masă, să beà după ea vin, ca să nu-l împungă vreun bou. Ioneanu.

2114. Se crede că fata care mănâncă cântând, va căpătà un barbat uşor la mânie.—Bucovina.

2115. Să nu mănânci din oală, că-ţi plouă la nuntă.—Palten, Putna.

2116. Să nu mănânci dat pe fereastră. că turbezi.—Palten, Putna; Ioneanu.

2117. Pasere, vită rătăcită nu se mănâncă, că păţeşti ca Arie. (Capeţi pânticăraie mare, lepezi maţele).—Stânca, Iaşi.

2118. Când mâncă în casă, să nu fie uşa deschisă, că îi vor numì alţii: ‹gură mare›.- Luncuşoara.

2119. Dacă se dă cuiva mâncare pe fereastră afară, aceluia îi vine să se tot ducă.—Giuleşti, Suceava.

2120. La lăsatul postului, dacă îţi rămâne ciorba nemâncată, te apucă ploaia cu vraul pe arie.—Miluta, Mehedinţi.

2121. Când mănânci trufandale de legume, cereale, fructe, etc., trebue să zici: «Sănătate nouă în gură veche.—Stânca, Iaşi.

2122. In ziua de Paşti să se mănânce întăi peşte proaspăt, apoi alte bucate, ca să fii toată vara vioiu ca peştele.—Ioneanu.

2123. La Paşti sau Crăciun, întăiu să mănânci peşte sau pasere, ca să fii uşor ca paserea şi vioiu ca peştele. Copiii la Crăciun fac frigărui de brabeţi şi scaiciori pe care îi usucă la coş, şi în ziua de Crăciun îi mănâncă.

2124. Când te duci cu cofa la apă, să nu mergi mâncând, căci nu ţii minte nimic. Broşteni, Suceava.

2125. Când mergi pe drum să nu mânânci, căci uiţi ceea ce ai făcut.- Palten, Putna.

2126. Când mânânci roade nouă, să zici : «Roadă nouă, în gură veche».– Broşteni, Suceava.

2127. Femeia nu trebuie să taie paseri pentru mâncare, că merge rău celor ce mânâncă.—Jud. Suceava.

CCCLXX. **Mânecă.**

2128. Să nu te ştergi pe mânecă, nici să mânânci ceva după ea, căci e rău de uitat.--Vâlcea.

CCCLXXI. **Mânie.**

3129. Când aştepţi pe cineva, şi-ţi pare că vine, şi el nu se arată, să ştii că are să vie mânios.—Ţăpu, Tecuciu.

2130. Când vezi pe cineva că-ţi cată pururi harţag, şi-ţi poartă mânie, pândeşte unde-a călcà, pune-i sare în urmă, şi peste ea toarnă apă şi zi aşà : «Cum se topeşte sarea asta în apă, aşa să se topească hărţagul şi mânia cutăruia înpotriva mea» —Ţăpu, Tecuciu.

CCCLXXII. **Mânz.**

2131. Dacă te spurcă mânzul - adică dacă îl vezi pe nemâncate--să laşi repede în jos colţul brâului cu care eşti încins, căci îl vor mâncà lupii. Vâlcea.

2132. Când te spurcă mânzul, e rău de pagubă, şi ca să scapi, porţi brâul pe şold 6 săptămâni. Vâlcea.

2133. Dacă vezi mânz mai înainte de a aveà boboci scoşi, n'ai să ai parte de ei.—Popeni, Tutova.

CCCLXXIII. **Măr.**

2134. E a belşug să scuturi mărul în ziua de sf. Ilie, şi măcar două mere de sunt, să chemi copiii în grădină şi să le dai de pomană.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCLXXIV. **Mărgele.**

2135. Când pui mărgele la gât, plângi beat. Catane, Dolj.

2136. Dacă un băiat poartă de mic mărgele, apoi se crede că crescând el mare şi îmbătându-se, va plânge ca muierile, va fi muieros.—Bucovina; Adameşti, Teleorman.

2137. Dacă pui copilului mărgele la gât, petrece zile cu necaz:

Mi-a pus la grumaz mărgele,
să petrec zilele mele
tot cu necaz şi cu jele.

Marian, (Naşterea).

2138 Pentru ca fetele să se mărite iute, să puie mărgele pe prag când vine preutul cu botezul, ca să treacă peste e-le.—Vâlcea.

2139. Dacă cineva visează că are, înşiră sau capătă mărgele, e semn că va plânge.—Bucovina.

CCCLXXV. **Mărire.**

2140. Copilul născut în zi mare, are să fie om mare. Stânca, Iaşi.

2141. Se crede că cel ce se visează suindu-se pe un deal, va ajunge la o mărire şi cinste mare; iar dacă se visează scoborându-se la vale, că-şi va pierde cinstea.—Bucovina.

CCCLXXVI. **Marţi.**

2142. Marţia este zi de ajun, adecă: la cine se fură o oaie, ori i se face alt rău, păgubaşul ţine zile asupra celui ce i-a făcut rău, şi acelea le ţine marţia, şi trebue să fie 7 marţi după olaltă, şi crede că 'n a treia marţi se prăpădeşte ori se bolnăveşte cel vinovat, dacă nu merge la păgubaş să se roage de iertare.—Comuna Cugieru, Transilvania.

2143. Să faci bine marţia, că-i curăţitoare. —Ţăpu, Tecuciu.

2144 Să nu începi la plug marţia, că nu se fac bucatele. Gotcea-mică, Dolj.

2145. Să nu începi de lucru de marţi, că nu-i bine.—Adameşti, Teleorman; Bucovina; Ioneanu.

2146. Marţia să nu pleci la drum, că nu-ţi merge bine. — Jud. Suçeava,

2147. Nu te mută marţia niciodată, că nu e bine Stânca, Iaşi.

2148. Marţi nici se toarce nici se coasă, că vine Marţole. - Sabolciu.

2149, Când torci marţi seara, mânâncă vârcolacii luna. - Tătăruşi, Suceava.

2150. Când lucri marţi seara, nu-i bine de oi.—Tătăruşi, Suceava.

2151. Când îţi tai unghiile marţia, îi de năpaste.—Sevastos (Călătorii); Bucovina.

2152. Marţia se lucrează la gura cămăşii numai pentru cei morţi.—Rudeni, Argeş.

CCCXXVII. **Mărţişor.**

2153. Se crede că este bine a înghiţi în duminecа Floriilor măţişoare sfinţite, şi apoi acela va fi scutit de gâlci. Bucovina.

2154. La zi întâiu de martie, fetele pun mărţişor la gât sau la mână, pe care îl ţin până la finele lunii, ca să fie curate şi rumene la faţă toată vara.—Ioneanu.

2155. Măţişoarele Floriilor nu e bine a le aduce în casă, ci a le pune sub streşina grajdului, şi numai când tună şi fulgeră, a afumà în casă cu ele, şi apoi fulgerul nu va atinge acea casă.—Bucovina.

CCCLMXVIII. **Masă.**

2156. Dacă pocneşte masa sau altă ceva din casa, apoi e semn că casnicii se vor mută din acea casă.—Bucovina.

CCCLXXIX. **Măsele.**

2257. Dacă pui obadă dela roată pe foc, te dor măselele. — Ţăpu, Tecuciu.

2158. Lumânarea de la Inviere e bună de durere de măsele.—Ţăpu, Tecuciu.

2159. Dacă vrei să omori pe cineva, dă-i mătreaţă asudată

de cal, care rămâne pe săceală. Duşmanul tuşeşte până ce-şi scuipă bojogii. Ţăpu, Tecuciu.

CCCLXXX. **Mătură.**

2160. Să nu dai cu mătura în copil, că nu creşte; nici în holteiu, că nu se însoară. — Stânca, Iaşi; Bucovina; Vâlcea; Broşteni, Suceava; Catane, Dolj.

2161. Să nu loveşti feciorul cu mătura, că-l părăsesc fetele. — Sabolciu.

2162. Când dai cu mătura în vite, îi a pagubă. — Tătăruşi. Suceava.

2163. Cu mătura să nu baţi pe nimine. — Broşteni, Suceava.

2164. Pentru lecuire să-l baţi cu mătura pe nespălate, duminecă dimineaţă. Vâlcea.

2165. Să nu rupi mătura, că-i a pagubă.—Ţăpu, Tecuciu.

2166. La Crăciun şi la Paşti nu se mătură toată ziua prin casă.—Vâlcea.

2167. Noaptea nu se mătură casa.—Broşteni, Suceava.

2168. Dacă mătură o copilă casa şi întrerupe măturatul, apoi se crede că ea va fi lăsată în mijlocul jocului.—Bucovina.

2169. Când mături dugheana, să nu mături din fund spre uşă, că dai muşteriii afară; începe a mătură de la uşă, şi strânge într'un colţ.—Covurluiu.

2170. In ziua de ajunul Crăciunului, se mătură casa, ca să nu fie jivini tot anul. -Valahia moravă (Burada).

CCCLXXXI. **Mâţă.**

2171. Se zice că mâţa se roagă la Dumnezeu ca să nu fie într'o casă fără copii şi doniţa să nu fie uscată.—Bucovina.

2172. Cui i-s dragi mâţii, i-s dragi şi copiii. Holda. Suceava.

2173. Pisica aduce rău la casa omului, căci ea zice: «Să dea Dumnezeu să moară stăpânul, ca să mânânc tot ce este în casă».—Slobozia, Vlaşca.

2174. Când se scârnăveşte mâţa pe sub pat ori după uşă, e semn că nu-i curat în casă. Ţăpu, Tecuciu.

2175. Să crede că dacă se taie sau se pârleşte mâţelor musteţele, apoi nu mai prind şoareci.—Bucovina.

2176. Dacă trece mâţa peste un copil nebotezat, copilul se spurcă. –Marian (Naşterea).

2177. Să nu mânânci după mâţă, că te oftigeşti. — Stânca, Iaşi.

2178 Când şi-a linge mâţa labele, vin oaspeţi în casă. - Ţăpu, Tecuciu.

2179. Când se suie mâţa pe cuptor, au să vie oaspeţi. — Holda, Suceava.

2180. Dacă femeia groasă dă cu piciorul în mâţă, copilul va aveà peri pe spate. Straja, Bucovina.

2181. Pisica care nu mânâncă peşte 40 de zile, moare.— Ioneanu.

2182. Când mâţa îşi ascute unghiile, atunci zice că ea vede peşte. -Popeni, Tutova.

2183. Nu e bine fata să omoare mâţa, că are tot mâţi pe lumea cealaltă.—Catane, Dolj.

2184. Se crede că dacă o mâţă lincheşte din bucate, şi apoi mânâncă copiii din ele, li pot fi de stricăciune; deci spre a scuti pe copii de aşa ceva, i se taie mâţei vârful cozii. Bucovina.

2185. Plod de mâţă dat în mâncarea cuiva, acesta se înflă, tot tuşeşte şi stupeşte până moare. - Giuleşti, Suceava.

2186. Când la casa gospodarului mor mâţele, sau fug, e semn rău.- Broşteni, Suceava.

2187. Să nu ei la casă mâţă neagră, că ţii pe dracul în casă.—Moldova.

2188. Mâţă ori motan negru, cucoş negru şi câne negru, aduc bine la casă.—Broşteni, Suceava.

1189. Să nu duci mâţă în car ori în căruţă, că slăbesc vitele trăgace. —Stânca, Iaşi.

2190. Să nu duci mâţă la mutat, peste apă trecătoare. Moldova.

2191. Mâţă să nu iei cu tine, când te muţi în altă casă, că iei sărăcia. Broşteni, Suceava; Stânca, Iaşi.

2192. Să nu creşti mâţă vânătă pe vremea când se strâng bucatele de pe câmp, că să scârnăveşte în casă. -Ţăpu, Tecuciu.

2193. Se crede că dacă tuşeşte mâţa. va urmà vrajbă în casă. Bucovina.

2194. Când ai să te duci undeva, sau voeşti să începi un lucru, şi eşti îngăimat, neştiind dacă îţi va merge bine, atunci să apuci mâţa de urechi, pe după cap, cu degetul cel mare şi cel mic, şi să zici: «Dacă m'oiu duce în cutare loc ori dacă am să fac ceva şi-mi va fi în plin, atunci să te bucuri, să te scuturi; iar de nu, să-mi stai ca turta'n vatră». - Dacă se va scuturà, du-te, iar de nu, nu porni, că nu-ţi va merge bine.—Hânţescu.

2195. Se crede că mâţa mănâncă cu ochii închişi şi apoi jură că n'a mâncat nimic.—Bucovina.

2196. Când mâţa miorlăie noaptea, nu-i curat în casă. — Ţăpu, Tecuciu.

2197. Când se uită mâţa la fereastră, îi a vreme rea. Tătăruşi, Suceava.

2198. Când se suie mâţa în fereastră şi şede acolo mult, are să se îndrepte vremea.—Holda, Suceava.

2199. Când mâţa se spală, îi a moloşag. — Broşteni, Suceava.

2200. Când mâţa şede'n vatra focului şi se uită în cuptor, are să fie frig.—Tătăruşi, Suceava.

2201. Când se suie mâţa pe sobă şi se uită spre uşă, face a frig, iar când se culcă în mijlocul casei sau la prag, are să se încălzească.—Broşteni, Suceava.

2202. Când mâţa îşi ascute unghiile de stâlpul hornului sau în alt loc, are să ploaie.—Parpaniţa, Vaslui.

2203. Se crede că acel bărbat cărui i-a dat femeia creeri de mâţă în mâncare, nu-şi bate nevasta.—Bucovina.

CCCLXXXII. **Mazere.**

2204. Se crede că nu este bine a vărsà mazere pe jos, căci ele ar fi lacrimele Maicei Domnului, care nu-i bine să se verse pe jos.—Bucovina.

CCCLXXXIII. **Melesteu.**

2205. Să nu mânânci mămăligă de pe melesteu, c'apoi când eşti în mormânt, să nu te scoată lupii şi să te mânânce.—Holda, Suceava.

2206. Dacă linge o copilă melesteul cu care s'a frecat mac, se crede că ea va căpătà un barbat pleşuv; dacă face aceasta un băiet, apoi va aveà el o astfel de femeie.—Bucovina.

CCCLXXXIV. **Mere.**

2207. Înainte de sf. Ilie să nu svârli cu mere în sus, că bate piatra cât merele.—Broşteni, Tătăruşi, jud. Suceava.

2208. Femeile măritate nu mânâncă mere până la sf. Petru, când împart de sufletul morţilor. Altele aşteaptă până la sf. Ilie.—Ţăpu, Tecuciu.

2209. Merele să nu se bată, apoi să se mânânce, căci va bate piatra.—Ioneanu ; Vâlcea.

2210. Până la sf. Ilie nu se mânâncă mere, când se dau de pomană întâiu, căci n'au parte sufletele morţilor de pomană.—Jud. Suceava.

2211. Când se coc merele, părinţi cari au copii morţi, să nu mânânce până nu dau de pomană, căci dacă vor mâncà copiii lor de pe lumea cealaltă nu pot să ea şi ei mere, când se scutură merii acolo, în ziua de Sinziene şi sân Peru, fiindcă au mâncat întăi părinţii lor.—Vâlcea.

CCCLXXXV. **Mers.**

2212. Nu e bine să mergi cu spatele înainte şi cu faţa îndărăt, că cică Dumnezeu plânge şi dracul râde.—Dolj.

CCCLXXXVI. **Miel.**

2213 Dacă te spurcă mielu'l de oaie şi-l vezi culcat, atunci tot anul ţi-e lene, stai culcat.—Vâlcea.

2214. De vei vedeà întăiu primăvara miel alb, tot anul vei aveà inimă bună; de vei vedeà negru, inima-ţi va fi neagră. —Perieni, Tutova; Covurluiu; Vascani, Suceava.

2215. Când vezi pentru întăia oară miei albi, vei face păduchi, iar de vei vedeà miei negri, ai să faci pureci.—Tătăruşi, Suceava; Vascani, Suceava; Bucovina; Broşteni, Suceava; Stânca, Iaşi.

2216. Când vezi primăvara miel alb întăi, ai să fii tot anul. --Tătăruşi, Suceava.

2217. Miel alb vâzind întăiu, e a noroc şi ţi se va împlinì cel de pe urmă dor. Miel negru îţi prevesteşte supărări peste an.—Ţăpu, Tecuciu.

2218. Primăvara cine vede întăiu miel negru sau jupuit, e rău de moarte sau pagubă; e bine când vede miel alb.—Ioneanu.

2219. Când ţi-a furà mieii, nu ai parte de pripas.- Covurluiu.

2220. Să nu dormi în ziua de sf. Gheorghe, că iei somnul mieilor.—Covurluiu; Ioneanu.

CCCLXXXVII. **Miercuri.**

2221. Miercuri nu se spală cămeşi, că pe ceea lume bei zoala.—Stânca, Iaşi.

CCCLXXXVIII. **Minciună.**

2222. Se crede că cel care spune minciuni, trebuie ori să-şi muşte limba, sau şi fără de aceea să-l doară limba.—Bucovina.

2223. Omul care are la ceafă groapă adâncă, e mare mincinos.—Ţăpu, Tecuciu.

2224. Când cineva nimereşte să facă ouăle cu zeamă, a dică moi, ştie să minţă. Rudeni, Argeş.

CCCLXXXIX. **Minte.**

2225. Să nu coşi nimic pe tine, că îţi coşi mintea. — Jud. Suceava.

2226. Să nu coşi haina când eşti îmbrăcat cu ea, căci ţi se încurcă mintea cum ţi se încurcă aţa; sau de nu, să ţii ceva în gură. —Palten, Putna; Covurluiu; Ţăpu, Tecuciu; Bucovina.

2227. Să nu-şi coase cineva ceva la haină îmbrăcat cu ea, căci îşi coase mintea; dar dacă voeşte ca aceasta să nu se prindă, în timpul când i se coase, să se ţină cu mâna dreaptă de ceva. —Ioneanu.

2228. Să nu cârpeşti pe cineva, că-i cârpeşti minţile. — Vâlcea.

2229. Nu se mănâncă ceva uitat, că acela uită degrabă.— Jud. Suceava.

2230. Se crede că cetind cineva seara şi punându-şi cartea sub căpătâiu, nu va uità cele cetite. Bucovina,

CCCXC. **Mire.**

2231. Mirele e dator să nu se bărbierească până în sara de *Vedere*.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCXCI. **Mireasă.**

2232. Când vine mireasa acasă, ea nu se dă jos, până nu vine soacră-sa să o ia.—Vâlcea.

2233. Mireasa toate le poate face cât este mireasă, numai să nu se leie şi să nu aducă apă de la fântână, că văduveşte.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCXCII. **Mirişte.**

2235. Pe cine-l doare mijlocul de secere, să puie un şumuiag de mireşte sub brâu, sau sub curea. - Ţăpu, Tncuciu.

CCCXCIII. **Moară.**

2235. Când te duci la moară, să nu pui cu ciurul boabe în sac, că se frânge moara.

Să nu torci în moară, că se sparg pietrele. Vâlcea.

CCCXCIV. Moarte.

236. Se crede că dacă îl înfioară pe om, i s'a uitat moartea în ochi.—Bucovina.

2237. Să nu se scalde cineva unde se întâlnesc două ape, căci e rău de moarte.—Ioneanu.

2238. Nu stânge lumina în noaptea de Crăciun, că-ţi moare cineva.—Moldova.

2239. Să nu te pişi în baltă ori în apă curgătoare, că moare mâta.—Vâlcea.

2240. Să nu tai sâmbătă nici un fel de animal, că-ţi moare cineva din casă.—Vâlcea.

2241. Când îţi iese ursu 'n cale, e a moarte.—Ţăpu, Tecuciu.

2242. Când îngenunche boul la nuntă, e rău de moarte.—Vâlcea.

2243. Dacă omori o broască sau mergi cu picioarele înapoi, îţi va murì un părinte.—Hânţescu.

2244. Când cade bradul dela mireasă, e rău de moarte.—Vâlcea.

2245. Nu e bine ca mireasa să vadă bradul vineri seara, că e rău de moarte.—Vâlcea.

2246. Când mănânci nuci, perje, etc., şi-ţi cere cineva una, tu să-i dai două, că altfel îţi moare părechea.—Ţăpu, Tecuciu.

2247. Cine pune nuci în pământ, pentru a aveà pomi, va murì. Ca să nu moară, să pună nucile în câte un cerc de lemn dela butie ori butoiu, şi să-l îngroape în pământ, căci se crede că atunci va murì, când se va face nucul atât de gros cât a fost cercul de larg.

2248. Nucii de asemenea să nu-i tai, că-i rău de moarte.—Ii poţi tâià însă când trunchiul lor va fi atât de gros cât şi al tăietorului.—Vâlcea.

2249. Când văzând pe cineva, îţi pare că seamănă cu alt-

cineva care-i mort, să nu zici: «Sărmanul N., dacă trăià, ar fi fost acum ca T.», căci moare şi acest T.—Cu toate acestea, când vorba e scăpată, trebuie să adaugi: «Nu fie de-o măsură».—Ţăpu, Tecuciu.

2250. Când ţi se îngălbeneşte un deget, şi-l observi în casă, are să-ţi moară o rudă, iar dacă-l observi afară, are să moară un străin.—Hânţescu.

2251. Când doi soţi îşi dau mâna înaintea altarului, cel al cărui mână este mai rece, acela va murì mai înainte.—Moldova.

2252. Când ginerile nu se rade la nuntă, e rău de moarte. —Vâlcea.

2253 Când un mire găseşte pe altul în biserică, să se lege la ochi ca să nu-l vadă, căci altfel unul din ei trebuie să moară.—Ţăpu, Tecuciu.

2254. Când se întâlnesc două fete care sunt logodite, schimbă câte un ac sau inel, sau şi flori, ca să nu moară din vre-o parte; asemenea şi când se întâlnesc două nunţi.—Rudeni, Argeş.

2255. Dacă se însoară un băiat şi se mărită o fată în acelaş an din aceeaş casă, moare unul din ei.—Catane, Dolj.

2256. Ginerile să nu se ducă la pădure şi la moară, că e rău de moarte.—Vâlcea.

2257. De se strâmbă mireasa la soacră, moare soacra.—Vâlcea.

2258. Să nu arzi în casă trei lumânări de odată, fiind rău de moarte.—Ioneanu.

2259. Copilul care se naşte cu spârnel în frunte, îi mor părinţii.—Catane, Dolj.

2260. Să nu spui numele copilului în ziua care-l botezi, că nu va trăì mult.—Goicea-mică, Dolj.

2261. Copilul care în anii de'ntăi creşte văzând cu ochii, are să moară.—Ţăpu, Tecuciu.

2262. Când doi copii îşi fac necesităţile, cu o mână să-şi

ţie cămeşa, iar cu alta să se ţie de păr, ca să nu li moară părinţii.—Ţăpu, Tecuciu.

2263. Să nu doarmă cineva cu faţa în sus şi cu mânele pe piept, căci trage a moarte.—Ioneanu.

2264. Când se rupe jugul la nuntă, e rău de moarte.—Vâlcea.

2265. Femeia îngreunată să nu scalde sau să facă altă treabă la mort, ca să nu moară din facere.—Ţăpu, Tecuciu.

2266. Dacă o femeie însărcinată trece un mormânt, îi moare copilul.—Moldova.

2267. Se crede că dacă se lă femei: nouă miercuri după olaltă, îi va murì bărbatul.—Bucovina.

2268. Femeile să nu umble cu coadele despletite, căci trag a moarte pentru bărbaţii lor.—Ioneanu.

2269. Dacă îşi spală o femeie măritată capul vinerea, apoi se crede că-i va murì bărbatul.—Bucovina.

2270. Soţul unui mort nu se piaptănă o săptămână dela moartea lui, fiind rău de moarte pentru acel soţ.—Ioneanu.

2271. Dacă vreo persoană ce se află în casa mortului strănută, să-şi rupă puţin cămaşa sau haina, ca să nu i se întâmple acelaş lucru.—Ioneanu.

2272. Sâmbăta şi marţia nu se taie guri la cămăşi, căci e rău de moarte.—Ioneanu.

2273. Ciubotarul să nu primească la dres o ciobotă desperechiată, că-i moare nevasta.—Ţăpu, Tecuciu.

2274 Se crede că nu e bine a da mâna cu cineva peste prag sau cruciş, că la din contra va murì unul dintrânşii — Bucovina.

2275. Să nu mergi înapoi, că-ţi mor părinţii.—Sevastos (Călătorii); Bucovina.

2276. Să nu umbli cu un picior desculţ şi cu unu încălţat, căci moare cineva din casă.—Catane, Dolj; Ţăpu, Tecuciu; Ioneanu.

2277. Să nu treci peste piciorul cuiva, că moare mamă-ta. Dacă ai greşit, întoarce-te înapoi, pe unde ai trecut, ca s'o scapi. Copăcioasa, Gorj.

2278 Când mor copiii cuiva, e bine a adună petice dela nouă case, a căror gospodari nu sunt cununaţi de al doilea, şi a face straiu copilului, şi apoi acesta nu va murì de nimic.—Bucovina.

2279. Când zaci şi-ţi iese stârlici pe trup, e semn de moarte —Stânca Iaşi.

2280. Acul rupt să nu-l asvârli, ci să-l înfingi undeva, că altfel îţi moare un copil. -Ţăpu, Tecuciu.

2281. Fata trebuie să ştie a face iţe înainte de a se mărità, căci dacă va învăţà pe urmă, îi moare bărbatul,--Dolhasca, Suceava.

2282. Când dai cu mătura prin pat îţi mor copiii.—Ţăpu, Tecuciu.

2283. Sâmbătă nu-i bine a croì cămeşi pentru cineva, ca nu cumva acela pentru care s'a croit, să moară.—Bucovina.

2284. Să nu laşi pirostreile pe foc, că-ţi moare soacra.—Ţăpu, Tecuciu.

2285. Se crede că dacă clădeşte cineva o casă nouă, trebuie să moară cineva din familia lui.—Bucovina.

2286. La casă nouă, păretele de din dos nu-l lipeşti bine şi nu l vărueşti până peste doi, trei ani, ca să nu moară cineva.--Sevastos (Călătorii); Bucovina.

2287. Se crede că dacă se adaugă la casă veche ceva nou, apoi trebuie să moară cineva din acea casă.—Bucovina.

2288. Să nu te măsori cu trestia, că mori.—Ţăpu, Tecuciu.

2289. Când îţi moare copilul de 'ntăiu, să pleci de acasă cu nevasta, ca să fugă moartea de casă, cum aţi fugit voi.—Catane, Dolj.

2290. Unele femei nu bocesc, nu se despletesc şi nu se duc după primul copil mort, nici nu tămâiază 40 de zile, ca să nu-i moară şi alţii.—Ţăpu, Tecuciu.

2291. Când îţi mor flăcăi şi fete mari, să nu te înveseleşti 40 de zile, ca să nu-ţi mai moară.—Ţăpu, Tecuciu.

2292. In casa unde se află un mort, nu se mătură, până nu se înmormântează mortul, fiind rău de moarte şi pentru alţii din acea casă.—Ioneanu.

2293. Albia sau vana în care s'a scaldat mortul, se răstoarnă cu gura în jos şi nu se mai întrebuinţează până după înmormântare, fiind rău de moarte şi pentru alţii.—Marian (Inmormântarea); Ioneanu.

2294. Când se încălzeşte apă pentru scăldatul unui mort, să nu se împingă tăciunii de foc sub vas, căci e semn de facerea focului şi pentru alţi morţi.—Ioneanu.

2295. Ingroparea mortului să nu se facă lunia, căci e rău de moarte.—Vâlcea; Ioneanu.

2296. După ce s'a scos mortul din casă, se închid după el pe loc uşile şi ferestrele, crezindu-se că la din contra ar intrà moartea iarăş în acea casă, şi ar cere alte victime.—Bucovina.

2297. Pe drum, ducând mortul, nici să te întorci, nici să te uiţi înapoi, că-ţi va murì cineva din familie.—Vâlcea.

2298. Se crede cu dacă a fost cineva la înmormântare, trebuie apoi să-şi spele mânele, căci la din contra va murì cineva din casa lui.—Bucovina.

2299. La casa unde a murit cineva, nu se spală rufele şi nu se spoeşte o săptămână, fiind rău de moarte pentru membrii rămaşi în acea casă.—Ioneanu.

2300. Când se duc să dreagă mortul (iau un mestecău şi-l înfing în mormânt, pun tărâţe acolo, aprind câlţi), se duc şi se întorc muţi (nu vorbesc), ca să nu moară ăi de acasă.—Catane, Dolj.

2301. Când stăpânul unei case nouă face pomană pentru morţi, nu o face în casa lui, ci în altă casă, fiind rău de moarte.—Ioneanu.

2302. Spre a află ori de vor t ăi sau murì, femeile topesc

ceară sau plumb. Dacă plumbul sau ceara topită ia forma crucii, apoi e semn de moarte; dacă ia o altă formă, apoi se zice că respectiva va trăì.—Bucovina.

2303. Nu e bine să întoarcă cineva pe altul dela moarte.—Rudeni, Argeş.

2304. Când bolnavul nu stă cu capul pe perină, e semn că se sfârşeşte.—Ţăpu, Tecuciu.

2305. Să nu laşi cenuşă multă pe vatră, căci rămân locurile unde au stat oalele, şi la moarte rămâi cu ochii deschişi şi gura căscată.— Ţăpu, Tecuciu.

2306. Când ieşi afară cu udul, şi după ce ai terminat, te scutură câte odată nişte fiori, atunci trece moartea pe lângă tine.—Ţăpu, Tecuciu.

2307. Copiii cari plâng mult, cobesc a moarte pentru ei sau pentru vreun părinte al lor.—Ioneanu.

2308. Când un copil mic merge de andaratele, sau se învârteşte în loc, este semn că-i va murì tatăl său.—Vâlcea.

2309. Când un copil doarme cu şezutul în sus, cobeşte a moarte.—Ionneanu.

2310. Dacă se pun pelincile unui copil la uscat, trebuie a luà sama ca nu cumva să ardă, că apoi copilul ar murì. –

2311. Dacă trece cineva peste un copil sau îl măsoară cu cotul, moare sau măcar se chirceşte.—Transilvania (Marian, Naşterea).

2312. Când unui copl îi cresc dinţii mai întâiu în falca de jos, copilul are să trăiască lung timp; iar când îi ies întâiu în falca de sus, are să moară degrabă.— Bucovina (Marian Naşterea).

2313. Copiii cari merg pe drum şi calcă în vigajuri de căruţe, li vor murì părinţii.— Ioneanu.

2314. Se crede că copiii cari se nasc sâmbăta, mor curând.—Bucovina.

2315. Când legeni albia copilului, fără ca el să fie în ea, copilul moare.—Broşteni, Suceava.

2316, Dacă e vreun mort în sat, şi strigă vreun gazar, ori altcineva prin sat, se zice că în curând mai moare şi altcineva.—Adameşti. Teleorman.

2317. Spre a şti ori va trăi cineva anul curent, se face din două paie o cruce, care se pune sub pască şi apoi se dă ea cu crucea ceea pe lopată şi în cuptor; dacă a ars crucea cea de paie în cuptor, apoi se zice că respectivul va murì în acel an.—Bucovina.

2318. Când cântă cucuveica pe casă, va să moară cineva din acea casă.—Tătăruşi, Suceava; Broşteni, Suceava; Bucovina.

2319. Se crede că dacă face cârtiţa movilă sub păretele casei, va murì cineva din acea casă.—Bucovina.

2320. In casa unde zace cineva, dacă se bat şi se muşcă mâţele, bolnavul va murì.—Moldova.

2321. Când urlă cânele, e semn că va murì cineva în acea casă.—Moldova; Bucovina; Ciulniţa, Ialomiţa.

2322. Dacă fac cânii gropi pe lângă casă, apoi se crede că va murì cineva din acea casă.—Bucovina; Ioneanu.

2323. Groapa şi măsura gropii unui mort se păzesc, ca să nu treacă peste ele un câne, căci atunci va murì cineva din familie.—Ioneanu.

2324. Se crede că dacă boncăluesc vitele, va murì gospodarul casei.—Bucovina.

2325. Când rage un bou dela carul în care se duce mireasa la casa mirelui, e semn de moarte.—Marian (Inmormântarea.

2326. Se zice că acela ce a auzit vitele vorbind, sau a văzut deschizându-se cerul, acela nu trăieşte mult.—Bucovina.

2327. Când cucul cântă aproape de casă şi e un bolnav în ea, acela va murì.—Broşteni, Suceava.

2328. Dacă vede cineva cucul şezând pe un putregaiu, se crede că acela va murì sigur în acel an.—Bucovina

2329. Când miaună mâţele şi se spurcă în casă, e semn de moarte.—Marian, (Inmormântarea).

2330 Se crede că dacă îşi face rândunica cuib sub streşina vreunei case, va murì cineva din acea casă.—Bucovina.

2331. Când cântă vreo găină cucoşeşte, moare cineva din acea casă.—Jud. Suceava; Bucovina.

2332. Osul dela pieptul găinei (iedeşul), tras de doi, la care rămâne hârleţul, are să-l îngroape pe celălalt,—Jud. Suceava.

2333. Dacă două persoane voesc să ştie care din ele va muri mai întâiu, apoi iau o furcă dela pieptul unei găini, şi fiecare trage de câte un corn, şi a cui corn se frânge, acela se crede că va muri înaintea celuilalt.—Bucovina.

2334. Se crede că voind cineva să plece în călătorie, şi nevoind caii să plece din loc, este semn rău şi respectivul va murì în curând.—Bucovina.

2335. Când pocneşte în casă. moare cineva.—Broşteni, Suceava; Sevastos (Călătorii); Marian (Inmormântarea).

2336. Când vezi vreo roşeaţă pe faţa unui mort, este semn că-ţi va murì cineva. Moldova.

2337. Când se clatină pulpa dela picior, e semn că va murì cineva.—Tătăruşi, Suceava.

2338. Dacă se întâmplă că puii de găină, de câteva zile, cântă, este semn rău, şi din acea casă în curând va murì cineva.—Bucovina.

2339. Se crede că dacă s'a făcut dintr'o tufă de bărbănoc o cunună pentru vreun mort, nu e bine a face tot din acea tufă una şi pentru o mireasă, c'apoi aceea nu ar trăì mult.—Bucovina.

2340. Când un om este bolnav tare, se pun mai multe rămurele de Lemnul Domnului să mocnească la foc, într'o oală, şi dacă până a doua zi apa se face roşie, e semn că bolnavul va murì, iară dacă e albă, e semn că va trăì.—Marian (Inmormântarea).

2341. Dacă înfloreşte o mirtă într'o cssă unde sunt mai multe copile, apoi se crede că una din ele va murì curând. --Bucovina.

2342. Mătrăguna, dacă este undeva în grădină, nu se scoate, că apoi moare fata sau gospodina casei aceleia.—Bucovina.

2343 Nu-i bine să spui bocetele care spun femeile când duc mortul la groapă, fiindcă se poate pricinuì moarte cuiva.—Istria (Burada).

2344. Când găseşti şerpi prin holdă, moare cineva şi dintrânsul ajunge la pomană.--Grozeşti, Mehedinţi.

2345. Pe cine strigă bolnavul când e aproape să moară, acela va murì îndată după el. -Broşteni, Suceava.

2346. Se crede că dacă află cineva bani în pământ, acela în curând va murì.--Bucovina.

2347. Dacă îţi curge sânge din nas, îţi va murì o rudă.—Broşteni, Suceava.

2348. Se crede că dacă i se pare cuiva că-l strigă cineva, apoi nu-i a bine, şi i se apropie sfârşitul vieţii.-- Bucovina.

2349. Pentru cel care pierde vreun inel din deget, este semn că va murì cineva din familia sa.—Ioneanu.

2350. Când cade icoana, e semn că va murì cineva din casa aceea.—Tătăruşi, Suceava; Bursucani, Covurluiu; Bucovina.

2351. Când ţi se pare că trag clopotele, va murì cineva.—Hânţescu.

2352. Dacă lumânarea care arde în altar se stânge de la sine, semn că moare preotul —Moldova.

2353. Când sună mult clopotele, după ce le ai lăsat de tras, e semn că vor murì oameni.—Tătăruşi, Suceava.

2354. Când rămâne în sobă ori pe vatră numai un tăciune, e semn că are să moară unul din soţi —Broşteni. Suceava.

2355. Noiţi negre de-ţi iese pe unghii, e semn de moarte —Stânca, Iaşi.

2356 Când ţi se fac pete negre pe mâni, este semn că moare cineva din neamuri.—Sevastos (Călătorii); Bucovina.

2357. Când pocnesc grinzile, moare cineva.– Sevastos, (Călătorii); Ioneanu.

2358. Când din greşală ori din nebăgare de seamă, întră întâiu în casă, om sau copil cu capul gol, să ştii că copilul moare. —Ţăpu, Tecuciu.

2359 Acela dintre doi tineri căsătoriţi care adoarme întâiu, va muri înainte.—Moldova.

2360. Moarte arată, ori ţie, ori nevestei, ori ibovnicei, când vei zărì într'o dimineaţă, inelul ruginit pe degetul tău. – Ţăpu, Tecuciu.

2361. Se crede că dacă intră cineva într'o casă şi i se pare că miroase a tămâie, în acea casă va muri cineva. – Bucovina; Ţăpu, Tecuciu.

2362. Când se strică blidele din casă, e semn de moarte. —Marian, (Inmormântarea).

2363. Când lucruri din casă (masă, scaun, dulap, etc) trosnesc, aşa din senin, e rău de moarte. – Vâlcea.

2364. Când cade oglinda din cuiu şi se strică, e semn de moarte.—Marian (Inmormântarea); Bucovina.

2365. Dacă vreo icoană sau altceva din biserică se crapă, e semn că unul din preoţii acelei biserici va murì —Ioneanu.

2366. Se crede că dacă din întâmplare se aflã 13 inşi la masă, apoi până într'un an unul din ei va murí.— Bucovina.

2367. Dacă aluatul din pască nu creşte, atunci îţi moare cineva din casă în anul acela; tot asemenea şi dacă iese ouăle urâte. - Sevastos, (Călătorii).

2368. Se crede că două persoane care beau o băutură şi pun paharele de odată la gură, vor murí odată.—Bucovina.

2369. Dacă-i pică cuiva cuţitul din mână şi se împlântă în pământ, în timpul ospăţului de botez, copilul va murí de moarte nenaturală.—Marian (Naşterea).

2370. Colaci, pâni, etc., nu se pun în cuptor fără de soț, că la din contra acelei gospodine i-ar murì barbatul. — Bucovina.

2371. Să nu mânânce cineva într'o rână că-i va murì un membru din familie.—Ioneanu.

2372. La nuntă, dacă se întâmplă să cadă cu bradul acel care-l duce, atunci să se știe că moare mireasa, ori curând, ori mai târziu. Vâlcea.

2373. Mireasă cu mireasă la cununie să nu se întâlnească, că una din două moare.—Ciulnița, Ialomița; Ioneanu.

2374. Acela dintre miri va murì întâiu, a căruia lumânare de cununie se va trece mai întâiu—Moldova (Sevastos, Călătorii); Jud. Suceava.

2375 Dacă lumânarea de la cununie se rupe, unul dintre soți va muri curând, sau va aveà o nenorocire. — Sevastos, (Nunta.)

2376. Când se cunună doi tineri, se observă lumânările nașilor; dacă lumânarea unuia e mai trecută ca a celuilalt, e semn că va murì înaintea celuilalt.—Broșteni, Suceava.

2377. După ce mirii s'au cununat, și se întorc de la biserică, dacă până acasă pierde vreunul din ei ceva, se crede că acela va murì.—Ioneanu.

2378. Se crede că nu e bine a aprinde trei lumânări într'o odaie, căci la din contra va muri cineva din acea casă.—Bucovina.

2379. Se crede că nu e bine a veni cu lumini de ceară în mână într'o casă, căci la din contra acolo va muri cineva. —Bucovina.

2380. Dacă se strică în timpul ospățului un pahar, apoi se crede că va murì unul din logodnici.—Bucovina.

2381. Dacă calcă cineva peste paiele cruciș aflate în casă și nu despărțește cu piciorul crucea de paie, ci trece peste dânsa, se crede că acela în curând va muri.—Bucovina.

2382 Dacă vreun bolnav nu vrea căpătâiu, puține zile are. Țăpu, Tecuciu.

2383. Dacă cineva s'a bolnăvit greu şi s'a întors singur cu fața la părete, apoi se crede că va murì; dacă însă s'a aşezat cu fața în casă. apoi se crede că se va însănătoşà. — Bucovina.

2384. Când un bolnav se împărtăşeşte şi anafora ce este în linguriță şeade deasupra vinului, bolnavul se va face sănătos; iar de cade la fund, va muri.--Ioneanu.

2385. Se crede că dacă rămân la un mort amândoi ochii sau numai unul deschis, apoi în curând va murì cineva din acea casă.- Bucovina

2386. Dacă un mort va fi moale, este semn că va murì vreo rudă a sa după el.- Ciulnița, Ialomița.

2387. Când cămeşa omului se greşeşte prea lungă, are să mai moară cineva din acea casă.—Broşteni, Suceava.

2388. Dacă sicriul e mai lung de cât mortul, locul rămas gol cheamă şi pe alte rude.—Marian, (Inmormântarea).

2389. Se crede că dacă nu se închide poarta ogrăzii de la drum, pe timpul când duc vreun mort, în casa acelei ogrăzi va murì cineva.—Bucovina.

2390. Dacă unui bărbat îi mor trei femei, să nu se mai însoare, căci a patra îl îngroapă şi pe el. — Ciulnița, Ialomița.

2391. Când te loveşti cu cineva cap în cap, să scuipi repede jos. Care o scuipì mai pe urmă, îi mor părinții, şi te doare capul.- Catane. Dolj.

2392. Dacă visezi vreun mort din rudele tale, unu din casă va murì.—Ciulnița, Ialomița.

2393. Se crede că acel ce visează că a căzut într'o prăpastie, va muri.

2394. Dacă visează cineva că s'a risipit vreo casă, apoi se crede că din casa respectivă va murì cineva.

2395. Se crede că dacă visează cineva pe oarecare om în vestminte nouă, acela va murì.

2396 Se crede că dacă visează cineva că face straturi, apoi va murì cineva din acea casă.

2397. Dacă visează cineva vaci, apoi e semn că i s'a făcut pe ursită și că are să moară.—Bucovina

2398. Când se stârnește de odată furtună, vânt și ploaie sau viscol, trebuie să se fi făcut moarte de om. — Jud. Suceava.

2399. Dacă la facere, pe femeie o pălește de ursită, și nu se află nimine să-i desfacă, atunci moare.—Mălini, Suceava.

2400. Dacă mor întruna copiii într'o familie, la cea mai apropiată naștere se prinde un cucoș, de este prunc, iar de este pruncă, o găină, și se îmbracă în îmbrăcământul cu care a venit cel nou născut pe lume, și se zice:

Dau cap
pentru cap,
ochi
pentru ochi,
nas
pentru nas,
gură
pentru gură,
. . . .

înșirând toate ce se află la om. Se face apoi o groapă în chilia unde a căzut copilul când s'a născut, și cosîndu-se ciocul animalului cu ață tare, se îngroapă acolo, puindu-se în groapă o bucățică de tămâie albă și alta neagră.— Banat (Marian, Nașterea).

2401. Dacă într'o casă moare capul familiei, în acea zi se înjugă boii de la acea casă cu jugul răsturnat, spre semn că dacă a murit gospodarul, toate vor merge anapoda și pe dos.—Ioneanu.

2402. Să nu te duci la înmormântarea popii, ca nu cumva să-i vezi fața, că nu mai ieși la a doua înviere. — Țăpu Tecuciu.

2403. Unii lovesc cu piciorul capul copilului mort fără botez; altfel copilul ar învià și ar face mult rău semenilor săi. —Moldova.

2404. Celui care îi moare întâiu, clopotul nu se trage și umblă cu căciula în cap.—Vâlcea.

2405. Cui i-a murit cineva, acela cară nouă săptămâni apă câte o cobiliţă, unei rude, în fiecare zi câte una, de la Joi-mari până la Joi-moşi, de sufletul aceluia.—Ţăpu, Tecuciu.

2406. Se crede că acela care a avut aice pe pământ mai multe femei, pe ceea lume va trăì cu acea de'ntâiu, iară celelalte vor stà în urma ei. - Bucovina.

2407. Femeia care moare în poziţie, să i se dea de pomană un scăunel şi un baston, ca să aibă pe lumea cealaltă, pe ce şedeà şi în ce se sprijinì.--Ciulniţa, Ialomiţa.

2408. Se crede că copiii cari mor înainte de miezul nopţii iau pânea şi averea părinţilor, iar acei cari mor spre ziuă, aceia lasă părinţilor pânea şi averea. -- Bucovina.

2409. Unui mort i se leagă o parà de argint cu degetul cel mic de la mâna dreaptă, ca să aibă cu ce plătì vama pe lumea cealaltă.—Ioneanu.

2410. Se crede că dacă îi mor cuiva copiii, áceasta este vina cumătrului, deci dacă va schimbà cumătrul, îi vor trăì copiii.—Bucovina.

2411. Când moare o fată mare, rufăria i se coase cu aţă neînodată, căci de o va înodà, ursitorul ei ce era să-l ia de bărbat, nu se va mai însurà.—Ioneanu.

2412. La un mort se coase fără nod. — Sevastos, (Călătorii).

2413. Se crede că murind cuiva copiii, face bine dacă vinde un copil cuiva şi îl dă pe fereastră, carele după ce i s'a pus alt nume, se aduce înapoi, şi acest copil va trăì —Bucovina.

2414. E mai bine când moare omul noaptea de cât ziua, pentru că ziua nu-i dau paserele pace. - Bucovina (Marian, Inmormântarea).

2415 Când e femeia îngreunată, să nu ia foc din sat, că are să se murdărească moartă.—Ţăpu, Tecuciu.

2416. Dacă moare o femeie grea, se ţine aceasta de o mare nenorocire, căci se crede că pe ceea lume va umblà veşnic într'o astfel de stare. Bucovina.

2417. Se crede că cel ce moare tânăr, pe ceea lume va trăì tânăr, iar cel ce moare bătrân, pe ceea lume va trăì ca om bătrân.—Bucovina.

2418. Perna la mort se face din florile aduse de femei. — Ţăpu, Tecuciu.

2419. Dacă mortul stă cu gura deschisă, se roagă la oameni ca să-l ierte, ori cere de pomană, ori e semn că are să mai moară cineva din acea casă.—Bucovina, (Marian, Inmormântarea).

2420. E păcat dacă se boceşte mortul noaptea.—Ţăpu, Tecuciu.

2421. Poporul crede că murind cineva de moarte năprasnìcă, aşa i-a fost scris, deci aşa trebuia să se întâmple numai de cât, mai curând sau mai târziu.—Bucovina.

2422. Nu e bine să vorbeşti de morţi noaptea. — Catane, Dolj.

2423. Oala în care s'a fiert apa pentru scăldătoarea mortului, se îngroapă (Transilvania), ori se sparge (Muntenia), ca să nu mai moară şi alţii.—Marian (Inmormântarea).

2424. Când te duci într'o casă unde este vreun mort, să nu zici buna ziua, sau buna seara, căci pentru casnici, numai bună nu este acea zi sau acea seară.— Hânţescu.

2425. Unde e mort, nu se dă bună-vremea, nici nu se face nimic, că amorţesc mânile.—Jud. Suceava.

2426. Când se dă de pomană pâne şi vin, şi cel care le primeşte, voind să bea din acel vin, greşeşte şi varsă pe jos, aceasta este vreun semn că i-a fost foame şi sete mortului, pentru care s'a dat acea pomană.—Ioneanu.

2427. Cei ce vin la mort, nu se petrec, că nu-i bine.—Preuteşti, Suceava.

2428. Să nu treci calea mortului, că-ţi amorţeşte mâna. — Catane, Dolj.

2429. Se crede că dacă sapă cineva o groapă pentru un mort, şi apoi plouă în acea groapă, mortul merge în raiu.

2430. Se crede că dacă mor copiii, nu este bine a plânge mult, c'apoi aceştia pe ceea lume vor trebuì să beie lacrimele.

2431. Se crede că dacă cineva căruia i-au murit mai înainte copii şi neamuri, îi vin sufletului lui cei mai înainte răposaţi ca îngeri şi-l primesc, dacă respectivul n'a avut rude sau copii, apoi nu-l întâmpină nimeni pe ceea lume. — Bucovina.

2432. Când unui bolnav îi vin lacrimi fără să spuie ceva, el plânge, în el, că moare.—Ţăpu, Tecuciu.

2433. Dacă muribundul zace cu capul pe perne umplute cu pene, nu poate murì.—Marian (Inmormântarea).

2434. Dacă cineva nu poate murì, să i se puie sub cap un cojoc, c'apoi va murì uşor—Bucovina.

2435. Dacă un bolnav se canoneşte prea greu, i se ia perna de sub cap, punându-i-se sub picioare; astfel îşi dă duhul.—Ţăpu, Tecuciu.

2436. Dacă cineva nu poate murì, să se ridice din pat şi să se puie jos, şi apoi îndată va murì.—Bucovina.

2437. Ca să poată muri cel ce se chinuieşte, i se pune sub cap vreji de mazere.—Marian (Inmormântarea).

2438. Dacă nu poate murì cineva şi se chinuieşte greu, apoi e bine a-l scăldà în o scăldătoare făcută de lemn de chin, şi va murì uşor.—Bucovina.

2439. Când un bolnav se chinuieşte mult până ce moare, acela are multe păcate şi nu-l iartă Dumnezeu.—Ioneanu.

2440. Cel ce a făcut strâmbătăţi în lume, nu poate murì uşor, se chinuieşte până ce-şi dă sufletul. — Dacă a fost morar, trebuie să-i puie sub cap diferite unelte de moară, fiindcă ar fi furat la măsură; feciorului boeresc i se vâră o prăjână în casă pe fereastră şi i se pune în mână, fiindcă a măsurat strâmb ogorul. — Marian (Inmormântarea); Ioneanu.

2441. Când moare cineva, nu-i bine să-i ţie lumina unul

din neamurile mai de aproape, căci bolnavul se chinueşte până moare. Marian (Inmormântarea).

2442. După ce o persoană a murit, corpul i se scaldă într'o albie, ca să se ducă curat pe ceea lume.—Ioneanu.

2443. Cine scaldă un mort, dacă nu-i spală lipul tot de sub unghii sau tina de pe corp, are să o mănânce el pe cealaltă lume.—Marian (Inmormântarea).

2444. Dacă moare cineva, se măsură cu o aţă lungimea lui ca să rămâie norocul lui în casă.—Bucovina.

2445. Omul mort să nu-l încingi moale, că se împiedică în ţoale.—Vâlcea.

2446. Un mort se înmormântează cu hainele cele mai bune pe care le a avut, că înfăţişându-se înaintea lui Dumnezeu, pe lumea cealaltă, să fie curat.—Ioneanu.

2447. Prin unele locuri un mort se aşează cu picioarele spre uşă, adică gata de plecare. De aceea este şi zicătoarea : ‹Vede-te-aş cu picioarele înainte«.—Ioneanu.

2448. Unui mort i se pune orariu pe frunte, ca să fie păzit de focul cel nestâns. -Ioneanu.

2449. Dacă se aşează mortul cu capul spre uşă, tot neamul i se topeşte. Mălini, Suceava (Marian, Inmormântarea).

2450. In perna care se pune sub capul unui mort, se pune săpunul cu care a fost scăldat, pieptenele cu care s'a pieptănat şi acul cu pare i s'a cusut hainele, ca să aibă şi pe ceea lume săpun de spălat, piepteni de pieptănat şi ac cu care să coase.—Ioneanu.

2451. Paiele pe care a fost mortul la spălare, se aruncă noaptea pe râu sau se îngroapă în pământ, ca să nu calce nimeni pe ele, căci nu e bine — Bucovina, (Marian, Inmormântarea).

2452. Dacă rămâne mortul singur în casă, se apropie necuratul de el. De aceea i se pune pe piept un inel de argint sau o secere.—Transilvania.

2453. Dacă mortul are faţ‹ veselă, e semn că cei ce l-au

îmbrăcat i-au intrat în voie şi că pe cealaltă lume a fost primit cu bucurie în vestmintele cu care l-au îmbrăcat. — Marian, (Inmormântarea).

2454. Dacă mortul rămâne cu ochii deschişi, în casa aceea are să fie foamete; ori e semn că şi-a perdut vieaţa în somn.—Bucovina (Marian, Inmormântarea).

2455. Dacă cadavrul, până la ìnmormântare, capătă miros greu, se crede că în vieaţa lui a făcut multe păcate. Ioneanu.

2456. Dacă se ţine un mort mai multe zile şi trupul lui începe a creşte, apoi se crede că punând o secere pe pântece, va încetà creşterea cadavrului.—Bucovina.

2457. După ce moare cineva, i se închid ochii, ca să nu vadă jalea şi durerea celor ce-l înconjoară.—Ioneanu.

2458. Când moare cineva într'o casă, să nu mături nici să nu scuturi casa până ce nu iese mortul din casă.—Broşteni, Suceava.

2459. Fiindcă omul se naşte cu capul înainte, la mormânt se duce din potrivă: cu picioarele înainte.—Ioneanu.

2460. Scoţându-se mortul din casă spre a-l duce la groapă, se atinge cu secriul de trei ori de fiecare prag peste care trece, crezându-se că mortul atunci îşi ia rămas bun de la casa sa, cunoscuţii şi rudele sale.—Bucovina.

2461. In locul unde un mort şi-a dat sufletul, în trei seri dearândul, după înmormântare, se pune o ulcică cu vin, una cu apă, o bucată de pâne şi o lumânare aprinsă. Vinul şi pâinea se dau unui bărbat sau unei femei ce a fost la mort, de mânâncă şi bea în cele trei seri, însă tot în acel loc unde mortul şi-a dat sufletul. Acel bărbat sau acea femeie reprezintă persoana mortului, ce se crede că umblă trei zile, întorcându-se acasă obosit, găseşte de mâncare şi băutură. Lumânarea se duce la biserică, de arde la icoana Maicei Domnului, apoi se pune aprinsă la mormânt.—Ioneanu.

2462. Poporul dă, după ce s'a scos mortul din casă în ogradă, peste sicriu, hainele mortului sau din vitele sale de

pomană, sau de suflet, și crede că prin aceasta i se vor ierta celui mort păcatele și sufletul își va aflà pacea eternă.—Bucovina.

2463. După ce un mort se pornește la mormânt, se ea apă în oala cu care a fost scăldat, se stropește în urma lui apoi se trântește în mijlocul casei de se sparge, ca să se spargă toate neajunsurile, supărările și să înceteze de a mai murì cineva din acea casă.—Ioneanu.

2464. Pe podul care duce la drum, se pune o pânză peste care se trece cu mortul și peste care merg cei ce au venit la mort, care apoi se dă unuia cu un colac și lumânare de pomană, și această pânză, ca și acea care pe unele locuri se pune pe sicriu, este puntea pe care va putea trece sufletul mortului la raiu.—Bucovina.

2465. După ce omul moare și pleacă cu el, în locul lui în pat pune: pâne, sare, un pahar cu vin și un somoldoc de lână nespălată. Toate acestea dimineață, aceeaș persoană le duce la hotar, sau le dă pe apă.—Vâlcea.

2466. Când pleacă cu mortul de acasă, la groapă, să cheme un copilaș și să-i dea peste prag o strachină de făină, ca să aibă mortul pe lumea cealaltă.—Catane, Dolj.

2467. Mortul până la biserică e mai ușor, iar de la biserică, după prohodire, până la țintirim, e mai greu. — Hânțescu.

2468. În groapa mortului se aruncă un ban, crezându-se că cu acel ban se cumpără locul pentru mort, ca altul să nu i-l deroage.—Bucovina.

2469. Când un mort se pune în mormânt, se rupe și măsura gropii în trei și se pune lângă cosciug, căci de se va lăsà afară, este rău de urât pentru cel care o va luà.—Ioneanu.

2470. După ce un mort este înmormântat, se trece o oaie sau un miel peste mormânt.—Oaia să fie udată cu apă, să se scuture pe mormânt, că cu acea apă scuturată de pe lâna lor, se stinge focul iadului ce poate arde pe mort. — Ioneanu.

2471. După ce s'a astrucat în mormânt mortul, toţi se spală pe mâni cu apa mortului peste groapă, pentru ca să nu amurtă sau asude mânele.—Banat.

2472. Când moare un copil sau un om matur, după ce-l îngroapă, o fată cu tată şi mamă să măture prin casă şi să ducă gunoiul la hotar.—Vâlcea.

2473. Se crede că până a nu se face sviştania în casa mortului, după ce acesta a fost înmormântat, casnicii umblă fără a vedea aceasta, până la genunchi în sângele mortului. —Straja, Bucovina.

2474. Când pe un mort îl plouă pe drum, are să mai ţie mult timp ploaia.—Rudeni, Argeş.

2475. Dacă i-a murit cuiva cineva şi nu-l poate uità, scârbindu-se tot una, se crede că, dacă va înturnà cofa cu gura în jos şi va bea apă de pe fundul cofei, de pe partea din afară, va uità de cel mort şi nu se va mai întristà.—Bucovina.

2476. Pe mormântul unui spânzurat fiecare trecător pune un gătej sau vreasc, până se strânge o grămadă mai mare, apoi un oarecare îi dă foc, zicându-se că aceasta e lumânarea mortului.—Giurgeşti, Suceava.

2477. Dacă vrei să moară cineva, fă-i cu lumânare furată de la mort.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCXCIV. **Moaşă.**

2478. Moaşa pentru un copil e mai scumpă ca un naş sau o naşă. Pe aceştia, la zile mari îi lasă la o parte, dar la moşica se duce să-i sărute mâna, căci ea a umblat cu lucruri spurcate, tăind buricul întâiu şi îngrijind de mama până la «scularea de pe paie».—Ţăpu, Tecuciu.

2479. Lehuza dă moaşei sale o bucată de pânză, cât ar face două mâneci de cămeşă.— De aceste petece se şterge după ce se spală în urma operaţiei. — Dacă nu şi-a dat atunci, vine moaşa pe urmă, se spală şi se şterge de cămeşa lehuzei, ca să dea necurăţenia tot pe dânsa, să nu rămâie necurată şi pe cealaltă lume.

Se mai dă moaşei un căuş sau strachină plină cu făină şi sare pe deasupra.—Dacă este fată, noul născut, se pune peste toate un fuior de cânepă, ca să aibă păr mare.— Căuşul sau strachina plină, pentru ca copilul să ţie degrabă capul în sus. Jud. Suceava.

2480. Moaşele, când mor, nu sunt primite nici la raiu nici la iad. Dracii se tem de moaşe, şi le trimit la raiu, dar acolo sf. Petrea le opreşte. Atunci moaşa se duce iar la iad, şi iar e respinsă, şi respinsă-i şi de la raiu; atreia oară, alungată fiind de la iad, se duce la poarta raiului cu glistirul în mână şi cu celelalte instrumente în taşcă, şi trecând cu de a sila pe lângă sf. Petru, intră în raiu, de unde nu mai iese.—Folticeni (1).

CCCXCV. **Molie**

2481. Preotul la bobotează să-ţi boteze rufele, ca să nu ţi le roadă moliile. Vâlcea.

CCCXCVI. **Moroi.**

2482. Copiii cari mor nebotezaţi, se fac moroi; iese noaptea din mormânt şi fac noaptea diferite neplăceri şi daune şi până la al şeptelea an tot strigă în fiecare noapte botez. Marian (Naşterea).

2483. Moroii iese la şepte ani şi se arată în vedenii, mai ales când e lună, şi atunci intră pe fereastră şi sug rărunchii copiilor mici. Moldova (Marian, Naşterea).

CCCXCVII. **Moşi**

2484. În ziua de moşi (sâmbăta moşilor), se cearcă lut pe lut (omul cearcă blidele de-s tari), şi Dumnezeu râde de toţi.—Broşteni, Suceava.

a). Dacă plouă în ziua de Moşi, are să fie anul bun.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCXCVIII. **Mucenici.**

2485. La Mucenici să te afumi, să dai ocol casei cu treanţă aprinsă, că e bună de muşcătură de şarpe.—Vâlcea.

1) Moaşa Maria Bos nceanu, d n Folticeni, care a spus a easta credinţa, era de origina unguroaică.

2486. În ziua de mucenici se face nişte colăcei cu nucă, numiţi ‹mucenici›, şi e bine ca în acea zi fiecare să bea 40 de pahare cu vin, pentru fiecare din cei 40 de mucenici.

2487. În ziua de Mucenici se bate pământul cu maiul, ca să iasă căldura şi să intre gerul.

2488. În ziua de mucenici se face focul în curte, din gunoiul măturat, şi sar peste ele ai casei de trei ori, ca să nu aibă vara pureci—Ioneanu.

CCCXCIX. **Muma Pădurii.**

2489. Un copil nu se scoate din casă 40 de zile de la naşterea lui, ca să nu se lipească de el muma pădurii. Ioneanu.

2490. Nu e bine să laşi scutecele spălate ale copiilor mici afară, după asfinţitul soarelui, căci se îmbolnăvesc, dă peste ei boala numită ‹mama pădurei›, adică plâng mereu tot întruna noaptea.—Vâlcea.

2491. Un copil după ce s'a botezat, în ziua aceea se pune lângă el, unde doarme, un fier, o mătură, şi presară tărâţe şi spuză din foc, ca să nu vie muma pădurei să-l omoare sau să-l pocească. Ioneanu.

2492. Unii copii plâng noaptea; atunci se face seara de «muma pădurei». Se ţine copilul în braţe şi în umbra lui se dă cu toporul de trei ori, zicând:

Fugi nălucă,
prin preluncă,
prin răzor,
printre răzor,
că te taiu cu ăl topor.

– Catane, Dolj.

CCCC. **Murătură.**

2493. Câne, mâţă să nu ucizi, că se fac murăturile bune. Stânca, Iaşi.

2494. Când se murează pepenii sau curechiul, atunci este obiceiu că gospodina trage pe băieţi de urechi, ca să fie murăturile acre. Straja, Bucovina.

CCCCI. **Musafir**.

2495. Când ți se face cârcei la furcă, e semn să au să-ți vie musafiri. Țăpu, Tecuciu.

2496. Când mergi prin casă și te împiedici de lăicere, e semn că îți vor venì musafiri.—Hânțescu.

2497. Cum ți-a fi musafirul din ziua de sf. Vasile, bogat ori sărac, așa vei fi cu îndestulare, ori lipsă, tot anul. Țăpu, Tecuciu.

CCCCII. **Muscă**.

2498. Când umblă muște multe pe lângă foc, atunci se strică vremea.—Holda, Suceava.

2499. A doua zi de lăsatul secului să mânânci tot ce-a rămas de cu seară, că nu-ți vor da muștele în ochi, în timpul verii, iar fărmăturile să le dai la paseri, că se ouă mai des ouă gustoase.—Țăpu, Tecuciu.

2500. Copilul cu muscă pe nas, n'are să trăiască mult. (Muscă e un fel de vână veșnic neagră).—Stânca, Iași.

CCCCIII. **Mușcătură**.

2501. Pielea de nevăstuică e bună pentru orice mușcătură. Roman, Neamț.

2502. Dacă un câne mușcă pe cineva, apoi se crede că afumându-l cu păr din sprincenele sau de pe capul acelui câne, îi va trece respectivului spaima și nu-i va strică mușcătura.

2503. Spre a fi lecuit de mușcătură de câne turbat, trebue a pulverizà lemn de tisă și a bea acel praf cu apă sau cu altceva.

2504. Dacă mușcă un căne turbat vreo vită, apoi se iau muște hispanice, se freacă ca praf și se dă respectivei vite să mânânce cu tărâțe, și apoi se vindecă.

2505. Daca helgea mușca vreo vită, apoi e bine a spălà o piele de helge și a spălà rana cu acea apă. Bucovina.

2506 Când te-a mușcat càrcàiacul, sa te strângi bine mai

în susul muşcăturei, ca să nu se împrăştie veninul în tot trupul, şi să te legene 40 de inşi cu câte o mână, în o pătură, ori de nu, apoi 20 inşi cu amândouă mânele, că te uşurezi.—Adameşti, Teleorman.

CCCCIV. **Muşteriu.**

2507. Ca să nu-ţi plece muşteriul din prăvălie până nu va târguì, bate în prag sau sub prag o potcoavă de anderetele sau întoarsă invers, sau bate pe tejghea bani stricaţi. — Vâlcea.

2508. Când intri în o dugheană, dacă târâi picioarele, vei aduce noi muşterii, şi dacă le târâi la ieşire, vei luà din muşterii.—Hânţescu.

CCCCV. **Muţenie.**

2509. Se crede că dacă o femeie grea este întrebată ori de se află în acea poziţie şi neagă, copilul ce-l va naşte, nu va vorbì nici umblà curând.—Bucovina.

2510. Femeia care ştie că este însărcinată şi nu spune când este întrebată, va naşte copilul mut.—Ioneanu

2511. Se crede că copiii mici cari ar mâncà peşte înainte de ce încep a vorbì, rămân muţi; deci la astfel de copii nu li se dă peşte de mâncat.—Bucovina.

CCCCVI. **Nălucă.**

2512. Dacă i se năluceşte cuiva ceva şi are în mână ceva, apoi să nu lovească cu acel lucru înaintea sa, ci înapoi, şi se mântuie de năluca cea rea.—Bucovina.

CCCCVII. **Năpârcă.**

2513. Leac de năpârcă nu se află.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCCVIII. **Năpaste.**

2514. După ce s'a spălat nu se şterge cu mâneca cămeşii, crezând că apoi ar fi năpăstuit.—Bucovina.

2515. Nu se piaptănă marţia, crezând că la din contra ar fi năpăstuit.—Bucovina.

CCCCIXX. **Nărav.**

2516. Omul care lasă un nărav, ia pe altul.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCCX. **Nas.**

2517. Când te mănâncă nasul, ai să plângi.—Broşteni, Suceava; Stânca, Iaşi; Bucovina; Sevastos (Călătorii).

2518. Se zice că copila care-şi vede vârful nasului, măritându-se, va aveà mulţi copii.—Bucovina.

2519. Când îţi curge sânge din nas, din patimă, fă o gaură cu sfredelul într'un lemn, lasă să curgă sângele în ea, şi bate apoi un dop de lemn, că-ţi trece curgerea.—Ţăpu, Tecuciu.

2520. Când îţi curge sânge din nas sau gură în săptămâna mare (a Paştelui), ai să te îmbolnăveşti. Goicea-mică, Dolj.

2521. Când îţi cură sângele din nas, să-ţi înoade trei fire de păr din cap, că-ţi trece. Catane, Dolj; Ţăpu, Tecuciu.

CCCCXI. **Năsdrăvan.**

2522. Puiul de găină de cântă în găoace, e năsdrăvan.—Broşteni, Suceava.

CCDCXII. **Naşterea.**

2523. Se crede că dacă mânâncă o femeie culcată, devine grea.—Bucovina.

2524. Pentru a purcede greà, femeia face lumini (lumânări), cât statul ei de lungi şi le aprinde la icoana Maicii Domnului; plăteşte sărindare şi liturghii; încunjură biserica şi îngenunche sub daruri, ţine posturile, cu deosebire postul Vineriimari şi lunile.

2525. Pentru a purcede grea, femeia stearpă bea zamă de trandafir alb, liliac alb, rujă, etc.

2526. Se pun nouă fire de usturoiu în jumătate litru rachiu, în care le lasă nouă zile pe horn, iar după a noua zi, începe a beà.

2527. Sau bea boaşele unui iepure şi matca unei iepuroaice, pisate mărunt şi ţinute nouă zile în rachiu la căldură. După a noua zi, bărbatul bea sămânţa de iepure, iar nevasta, cea de iepuroaică.—Marian, (Naşterea).

2528. Pentru a purcede grea, femeia se scaldă într'o apă în care au fost fierte: hămeiu, căpuşnic şi floare de romaniță.—Bucovina (Marian, Naşterea)

2529. Dacă vreo femeie n'are prunci, şi vrea să aibă, atunci, la Bobotează, când sfinţeşte preotul apa, ea să ieie mai întâiu apă sfinţită; acasă să-şi facă pogace cu apă sfinţită şi să o mânânce cu bărbatul.—Sabolciu.

2530. Femeia îngreunată trebue să guste din tot ce vede-să-şi aducă aminte că-i îngreunată la vederea tuturor lucrurilor urâte, şi să nu ţie mânele în cruciş pe pântece.- Broşteni, Suceava.

2531. Femeiei împovorate să nu-i treacă nimeni pe dinainte tot timpul cât se află în această stare, căci acela în cealaltă lume o poartă în spinare.—Marian, (Naşterea).

2532. Femeia îngreunată să nu cârpească ciurul.—Ţăpu, Tecuciu.

2533. Femeia îngreunată dacă pofteşte ceva şi cineva nu-i dă, acela face un păcat. Bucovina (Marian, Naşterea).

2534. Femeia îngreunată să nu cumva să doarmă pe pragul casei, căci i se lasă copilul în prag, şi-i greu de ea.—Ţăpu, Tecuciu.

2535. Femeia împovorată nu joară. -Sabolciu.

2536. Se zice că la cine se uită o femeie mai cu drag, când e însărcinată, aceluia îi va sămănà copilul. Ţăpu, Tecuciu.

2537. Când încep durerile naşterii, bărbatul împlântă două topoare cruciş în unul din stâlpii acoperemântului casei. – Transilvania.

2538. Inainte de a naşte femeia, se pune lângă pat o furcă de tors, un topor şi o botă (măciucă), zicând:

De va fi fată,
să iasă la furcă,
de va fi fecior,
să iasă la topor.

Marian, Naşterea.

2539. Nevasta care se visează încinsă cu bete, a purces îngreunată —Ţăpu, Tecuciu.

2540. Femeia doritoare să aibă copii, taie capetele buricului dela purceii unei scroafe care a avut purcei pentru prima dată, le fierbe în apă, şi apoi bea acea apă şi crede că făcând aşa, va concepe cu siguritate.– Straja, Bucovina.

2541. Femeile însărcinate să citească în fiecare zi Visul Maicii Domnului, căci vor naşte uşor şi li vor trăi pruncii.— Ioneanu.

2542. Femeia însărcinată ca să nască uşor, e bine să bea ceaiu de podbeal (podral), care a răsărit întâiu primăvara.— Vâlcea.

2543. Ca o femeie însărcinată să facă lesne, de câte ori mătură şi ia gunoiul în poală, aruncându-l, să zică: «cum arunc gunoiul acesta de iute, aşà să şi fac de iute».—Ioneanu.

2544. După ce se spun iertăciunile în casa miresei -când e aproape să plece nunta—ginerile leagă în sânul soacră-sa un franc ori o rublă şi mama miresei să-l lase repede in jos pe sub brâu, adică să-i dea drumul iute jos, pentru ca mireasa să facă copiii lesne. Vâlcea.

2545. Dacă în anul când o femeie trebuie să nască, a fătat vreo scroafă sau vreo vacă, iapă, şi dacă mieii, iezii, etc. sunt frumoşi, femeia va naşte uşor, şi copilul va trăì. Ţăpu, Tecuciu.

2546, Ca să nască lesne, femeia însărcinată, când se apropie timpul, ia apà într'o oală, şi aruncând-o peste streşina casei, o sprijineşte cu un ciur, şi zice: «Cât pesteşte apa pe streşină, şi cât pesteşte apa în ciur, atâta să pestească şi băiatul sau fata»; sau: «Cum nu stă apa pe streşină, aşa să nu poată stà băiatul sau fata». Apoi bea de trei ori din apă. —Banat (Marian, Naşterea).

2547. Se duce la o punte peste o apă şi sloboade o frânghie de brecjri, zicând : «Cât pesteşte apa sub punte, atâta să pestească pruncul sau prunca». Banat (Marian, Naşterea).

2548. Legătura cu broaşte pisate pusă la pântece, e bună de facere uşoară.—Ţăpu, Tecuciu.

2549. Femeia care nu mănâncă carne de porc în zilele Crăciunului, nici în ale Paştelui, naşte uşor,—Ţăpu, Tecuciu.

2550. Limbă afumată e bună de facere uşoară. -Ţăpu, Tecuciu.

2551. Femeia îngreunată se pune cu pântecele, uşor, pe sulul dela urmă, când se taie o pânză, ca să nască uşor.—Ţăpu, Tecuciu.

2552. Femeia însărcinată să nu descalţe pe nimeni, nici să nu tragă ciorecii cuiva, că apoi nu poate naşte până ce acela nu-i va da apă din opinci sau cismă. Marian (Naşterea).

2553. Femeia care doarme pe cuptor, va naşte greu.—Ţăpu, Tecuciu.

2554. Când femeia nu poate iute naşte, moaşa îi pune sub aşternut un topor, un cuţit sau alt lucru de metal, ca să-i alineze durerile şi să grăbească naşterea.—Bucovina (Marian, Naşterea).

2555. Femeia însărcinată să nu treacă peste funie, că face copilul cu buricul încurcat pe după gât, nici să şadă pe sac, căci va naşte greu.

2556. Dacă va şedeà pe treptele scărei, va naşte cu anevoie.—Marian (Naşterea).

2557. Femeia îngreunată să nu tragă de ciubotele bărbatului, că naşte greu.—Ţăpu, Tecuciu.

2558. Când o femeie nu poate să nască, bea apă de pe icoana Maicii Domnului, iar bărbatul ei dă cu puşca peste casă, şi moaşa de trei ori cu piciorul în uşă Transilvania (Marian, Naşterea).

2559. Femeia însărcinată care va şedeà pe treptele unei scări dela casă, va face copilul anevoie.—Ioneanu.

2560. Afară de moaşă, altui nimănui nu-i este iertat să ştie că o femeie se trudeşte de naştere, pentru că femeia atâtea oare nu va puteà naşte, câţi oameni vor şti.—Bucovina, Ungaria, (Burada, Convorbiri literare).

2561 Să nu dea nimeni apă femeiei îngreunate, căci nu va

puteà naşte, până ce acela nu-i va dà apă de băut din pumni. —Marian, (Naşterea).

2562. Femeia în poziţie să nu toarne apă de spălat pe mânele cuiva, căci la facere nu va puteà naşte până ce nu va beà apă din pumnii aceluia căruia dânsa i-a turnat apă.—Bursucani, Covurluiu.

2563 Dacă intră cineva pe neştiute in casa unei femei care se trudeşte de facere, nu-l mai lasă să iasă până după naştere. Altfel ar fi o naştere grea.—Marian, (Naşterea).

2564. Când femeia nu naşte uşor, să bea de trei ori apă din pumnul bărbatului, sau să spele un pol de aur în apă; această apă o va aşezà într'o farfurie pe capul lui, de unde picând apă pe un alt taler aşezat pe piept, s'o bea şi să se spele, că naşte imediat.—Vâlcea.

2565. Femeia naşte cu anevoie, dacă lumea ştie că se trudeşte de facere. Pentru a o uşorà, se chiamă femeia presupusă că are cunoştinţă, de o stropeşte cu apă din gură, sau o afumă cu o bucăţică din vestmântul cu care e îmbrăcată. —Macedonia (Burada, Conv. Lit.).

2566. Când eşti îngreunată, cere, ca să-ţi fie pruncul îndrăsneţ.—Ţăpu, Tecuciu.

2567. Dacă femeia îngreunată va furà ceva, copilul va fi hoţ.—Bucovina, Transilvania (Marian, Naşterea).

2568. Să nu te răsteşti, nici măcar în glumă, cu cuţitul sau cosorul ori altceva, la o femeie îngreunată, căci se naşte copilul fricos.—Ţăpu, Tecuciu.

2569. Femeia însărcinată să nu puie floare la brâu, că face copilul cu semn.—Marian, Naşterea.

2570. Femeile însărcinate să nu mânânce peşti şi melci, că vor naşte copii băloşi şi mucoşi.—Vâlcea.

2571. Femeia îngreunată să nu se ducă cu secerea sau cu sapa pe umăr la muncă, căci altfel iese copilul ghebos.—Ţăpu, Tecuciu.

2572. Femeia însărcinată să nu-şi înnoade pletele, că face copilul cu limba împiedicată.—Marian, (Naşterea).

2573. Femeia îngreunată să nu mânânce dumineca, fructe păstăioase, căci copilul se face bolând și tâmp la minte, și toată viața lui comite numai fapte rele.—Transilvania (Marian, Naşterea).

2574. Femeia însărcinată când va vedeà un mort, să zică: nu văd unul, ci văd doi. căci altfel copilul ce va naşte, va fi palid ca mortul. Marian, (Naşterea).

2575. Femeia grea să nu mânănce borş umplut în zi de sec, căci copilul va aveà un fel de bubuşoare numite focuri. -Sevastos (Călătorii).

2576. Să nu mânânce din măr început, că face copilul cu semne, ca și când ar fi muşcat de câne.—Bucovina (Marian, Naşterea).

2577. Să nu se uite la ciungi, ologi, chiori, etc., că naşte copii cu beteşug.—Ţăpu, Tecuciu.

2578. Să nu sufle în cuptorul cu pâne, că face copilul cu limba prinsă – Marian, (Naşterea).

2579. Să nu deie cu piciorul în câne, că naşte copilul cu păr pe trup. -Ţăpu, Tecuciu.

1580. Să nu stea jos pe prag, căci dând un duşman cu toporul în prag, copilul se va naşte cu buza crăpată.--Marian (Naşterea).

2581. Femeia îngrecată să nu fure nimic și să pună în sân, că face copilul cu semn întocmai ca lucrul furat.--Broşteni, Suceava.

2582 Când o femeie însărcinată intrând într'o băcănie, fură o maslină, copilul născut va aveà o alunică ca o maslină. Dacă ia o floare, unde a pune-o la ureche, acolo va fi părul la copil mai deschis. -Ţăpu, Tecuciu.

2583. Femeia îngreunată să nu mânânce aripi de găină sau alte paseri, căci copilul capătă boala numită aripi.—Marian (Naşterea).

2584. Dacă o femeie grea mânâncă din oarecare fructe și, pune mâna ei pe o parte oarecare a trupului, copilul ei va

aveà în aceeaş parte a trupului, semnele acelor fructe.– Bucovina.

2585. Dacă umblă cu peri de porc în mână, copilul va căpătà boala «părul porcului».—Marian, (Naşterea).

2586. Dacă femeia însărcinată s'a speriat de foc şi în acel moment se prinde de faţă, dacă însă în acel moment cugetă la împrejurarea că este grea, apoi copilul nu va aveà astfel de semne.—Bucovina.

2587. Femeia îngreunată să nu mânânce carne netăiată din frigare, că face copilul cu limba prinsă.—Bucovina (Marian, Naşterea).

2588. Se crede că copiii născuţi în zile mari, trebuie să aibă vreun beteşug sau corporal sau spiritual, adică trebuie să fie ori ciungi, gheboşi, chiori, etc., sau trebuie să fie slabi la minte.—Bucovina.

2589. Când femeia îngreunată se duce la apă, să scurgă bine cofele ca să nu facă copilul cu boaşele mari.—Ţăpu, Tecuciu.

2590. Dacă se naşte vreun copil cu vreun semn, apoi e bine ca mama să-l ieie şi să se aşeze cu dânsul pe pragul uşii, pe când toacă şi trag clopotele pentru leturghie şi să-l lingă de trei ori pe frunte, zicând «Precum se trece sunetul clopotelor şi al toacei, aşa să se treacă şi semnul lui N.» şi apoi el cu încetul tot piere.—Bucovina.

2591, Femeiei îngreunate să nu-i vorbeşti de mâncări bune, că pierde.--Broşteni, Suceava.

2592. Se crede că dacă o femeie grea vede pe cineva mâncând ceva şi fiindu-i poftă, nu i se dă şi ei să mânânce pierde copilul.—Bucovina.

2593. Dacă o femeie grea având poftă care nu i se îndeplineşte şi se află în primejdie de a pierde, apoi e bine să ieie un tort nezolit, să-l opărească şi să se înfăşure cu el peste coapse, şi apoi se va înconjurà pericolul. — Bucovina.

2594. Dacă este pericol ca vreo femeie sau vită să piardă,

apoi se ia și se rade lopata de pâne, însă nu spre coadă, și se amestică acea ce s'a ras cu cernușcă și se dă bolnavei de băut. și apoi nu pierde.—Bucovina.

2595. Femeia care nu are copii, nu e bună la Dumnezeu. —Bucovina (Marian, Naşterea).

2596. Femeia care face să nu aibă copii, e drăcoaie, și în cealaltă lume o sug gândacii, adică șerpii, de țâță, iar fătul ce ar fi avut să-l nască viu, e pierdut. — Bucovina Marian, Naşterea.

2597. Copilul mic dacă se căznește să se așeze în cap, este semn că mama sa este însărcintă cu altul.—Vâlcea.

2598. Dacă pocnește vreun cerc de la un poloboc. apoi se crede că în acea casă va naște o femeie.—Bucovina.

2599. Dacă smocurile de verdeață aninate pe casa noilor căsătoriți cad curând, e semn că nu vor aveà copii.- Sevastos (Nunta).

2600. Femeile nu cern nici când făina pe pat sau divan, crezând că dacă ar face acest lucru, acolo ar aveà mulțime de copii.—Straja, Bucovina.

2601. Ca să nu mai facă femeia copii, se ia buricul noului născut și împreună cu cămeșa pătată a femeiei și cu buricul copilului se îngroapă lângă o moghilă, unde se împreună trei hotare, sorocindu-le că atunci să mai nască prunc, când se vor desgropà acele lucruri. -- Banat (Marian, Naşterea).

2602. Dacă mireasa nu voește să aibă copii, doi, trei ani, să se sprijine în ușa bisericii în atâtea degete câți ani nu voește să aibă copii.—Sevastos. (Nunta).

2603. Dacă se îngroapă oala cu locul cu gura în jos, femeia nu va mai face copii.—Banat (Marian, Naşterea).

2604. Buricul copilului uscat și pisat, îl bea mama cu rachiu, ca să mai facă copii și să-i aibă pe toți dragi. — Când o mamă își alintă copilul, îi cântă : mânca-i-ar mama buricul. —Țăpu, Tecuciu.

2605. Pentru ca femeia să nască copii, moaşa îngroapă buricul la rădăcina unui măr tânăr şi sănătos, sorocind la câţi ani să mai nască nepoata alţi copii. — Banat (Marian, Naşterea).

2606. Când copilul se scoală din albie, se dă jos şi-şi leagănă covata, mama va mai face copii.—Broşteni, Suceava.

2607. Copilul mic când este desfăşat şi ţine picioarele în sus, prevesteşte că mă-sa va mai face un copil.—Ioneanu.

2608. Se crede că dacă aminteşte cineva numărul copiilor cuiva, şi din greşală zice că respectivul are un copil mai mult, lui i se va mai naşte un copil.—Bucovina.

2609. Când un copil se uită la altul printre picioare, se crede că mama lui va mai face alţii.—Ioneanu.

2610. Câte fire de mac va pune mireasa în papucul drept, în ziua cununiei, atâţi copii va aveà.—Sevastos (Nunta).

2611. Să nu se încalţe un copil cu ciorapi până nu împlineşte anul, căci va face mă-sa altul curând.—Ioneanu.

2612. Dacă torni restul de băutură dintr'un şip într'un pahar, şi nu se umple, persoana căreia îl dai, va naşte băiat —Hânţescu.

2613. Un copil când începe să vorbească întâiu şi zice tată, mă-sa va mai face un băiat ; iar de va zice mamă, va mai face o fată.—Ioneanu.

2614. Mireasa când pleacă de la părinţi la ginere, este bine ca să stea pe un butoiu acoperit cu pantaloni de ai ginerelui, că va naşte întâi copil.—Vâlcea.

2615. Buricul ce cade la copilul mic, se învăleşte bine şi se bagă în o gaură de la podelele casei, de voim ca următorul copil să fie băiat.—De vom pune buricul sub coardă sau în vreo crăpătură, va fi fată copilul următor.—Bursucani Covurluiu.

2616. Femeia să nu stea pe troacă (copaie) şi pe piuă, că face numai fete. Vâlcea; Rudeni, Argeş.

1617. Femeia însărcinată care va şedeà pe vreo albie, va naşte fată.—Ioneanu.

2618. Pentru ca o femeie să nască o fată, să nu mănânce

carne de viţel ori de bou, ori de ţap, berbece, răţoiu, cucoş, gânsac, curcan. Ţăpu, Tecuciu.

2619. Dacă partea bărbătească are părul la ceafă ca o coadă, este făcut după fată, iar de va fi rotund, după băiat. —Ioneanu.

2620. Ca o femeie să facă odată copil şi apoi fată, e bine ca când se duce să-şi facă molifta de 40 de zile, să-şi mute încălţămintea din picioare. -Vâlcea.

2621. Ca femeia să facă băiat după fată, e bine să îngroape locul în care s'a zemislit copilul în căciula bărbatului, cu trei grăunţe de usturoiu şi toate apoi îngropate la un loc curat.

2622. Mireasa când e încălţată cu pantofi ori ghete nouă, ce-i se aduc de la ginere odată cu nunta, în ziua nunţii, să pună două grăunţe de usturoiu în ghete, ca să facă doi copii numai.

2623. Muierea când îşi face moliftă după primul copil, să şază jos de trei ori pe drumul bisericii, ca copiii următori să-i nască la câte trei ani.—Vâlcea.

2624. Când femeia naşte pentru prima oară, şi pentru ca să nu mai nască trei ani, e bine ca ea să pice trei picături de lapte din ţâţă în locul în care s'a zămislit, şi să-i îngroape la rădăcina unui pom neroditor.—Vâlcea.

2625. După ce mireasa se suie în car să pornească la biserică, se uită spre răsărit şi zice: «un porumbel şi o porumbiţă», adică să facă un băiat şi o fată.—Ioneanu.

2626. Cână o femeie face doi copii de gemene, unul din ei trebuie să moară de tânăr. Dacă unul moare, să ştie că celalt are o viaţă îndelungată, de oarece trăieşte viaţa lui şi pe a gemenului său. Ţăpu, Tecuciu.

2627. Prin răsboiul de învălit pânza să nu treacă nici o femeie, pentru că naşte copii gemeni.—Marian, (Naşterea).

2628. Fata ori femeia care va mâncà o gorgoază (perjă, zarzară, prună, curcuduşă, etc.) înghinată, are să nască doi copii de gemene.—Ţăpu, Tecuciu.

2629. Când se nasc în sat doi copii în aceeaş zi, sunt gemeni, şi unul trebuie să moară, iar celalt trăieşte o viaţă şi jumătate.—Ţăpu, Tecuciu.

2630. Când ginerele vine la casa miresei s'o ia şi să se ducă la biserică, se uită de afară pe fereastra casei la mireasă, şi mireasa din casă la el printr'o salbă, ca să facă copii frumoşi.—Ioneanu.

2631. Când vine mireasa dela biserică, stă în vatră pe o şea cu un băiat frumos în braţe, şi se uită pe coş, ca să facă copii frumoşi. Catane, Dolj.

2632. Funie şi sfleder sub patul unde doarme femeia groasă, să nu fie, că se chinueşte la naştere.—Broşteni, Suceava.

2633. Când mama e îngreunată. să nu se uite hulpav la vreo lighioană, nebun, monstru, etc., că face copilul ca acela.—Stânca, Iaşi.

2634. Când se taie pânza şi în casă este femeie îngreunată, încalecă pe fuştei şi ieşi afară. De vei vedeà animal ori om, parte bărbătească, femeia va naşte băiat; de vei vedeà parte femeiască, va naşte fată.—Broşteni, Suceava.

2635 Se crede că femeia care umblă prin sat imediat după copil, fără să-i fi fost cetit rugăciunea de curăţire, pe ceea lume va umblà pe jaratec.—Bucovina

2636. Când se naşte un băiat, de bucurie râd şi chiotorile de la casă, iar când se naşte o fată, plâng.-- Marian, (Naşterea).

2637. Copilul nou născut până la şase săptămâni nu e bine ca mama să-l puie în pat la spate, căci la din contra crescând el mare şi devenind el cât de învăţat şi cuminte, tot nu este ţinut în samă. Bucovina.

2638. Dacă chiar în ziua facerii copilul născut a plânge, e semn bun.—Ţăpu, Tecuciu.

2639. Când se naşte un copil, i se pune în gură o bucăţică de măr muiat în vin, ca să fie voinic şi vesel. — Istria, Burada.

2640. In luna a noua, mama îngreunată să nu mănânce nici ouă, nici ceapă, ca să aibă copiii vederi bune. - Ţăpu, Tecuciu.

2641. Cum naşte o femeie, se bate un canaf de lână roşie de asupra uşii (Bucovina), sau se împlântă cu un ac o strămatură roşie (Moldova), sau se împlântă în pragul uşii un cuţit, iară în leagăn se pune două ace, ca să nu se deoache copilul şi să nu se apropie necuratul de el.— Marian, (Naşterea); Burada (Tribuna).

2642. Când a face femeia, să nu fie în casă nimeni de parte bărbătească, că-i rău. Şi când a intrà unul, ia-i căciula ori pălăria şi i-o svârle departe, ca să aibă sănătate copilul. —Ţăpu. Tecuciu.

2643. Femeia care merge cu copilul nou născut ca să primească rugăciunea de curăţire, este bine ca ieşind şi intrând în casă, să calce peste un cuţit şi cărbune, ca să nu se prindă nici diochiul, nici un rău de ea şi de copilul ei.— Bucovina.

2644. După ce o femeie naşte şi la câtva timp se duce să aducă apă pentru prima dată după facere, atunci să toarne apă pe piciorul drept de la gleznă în sus, ca să nu-i pieie laptele din ţâţă.—Vâlcea.

2645. Femeia care moare din facere, o iartă Dumnezeu de toate păcatele.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCCXIII. **Nedreptate.**

2646. Se crede că simbria neplătită a unu argat, ca şi lucrul furat, nu încălzeşte pe om.— Bucovina.

CCCCXIV. **Negel.**

2647. Negeii provin din urinarea pe mâni, picioare, a broaştelor din bălţi, mai ales. Leacuri sunt multe; aşa: să te ungi, după ce-i tai, cu mămăligă găsită (fărămătură) pe drum. Ţăpu, Tecuciu.

2648. Se crede că dacă vede cineva la vreun om negei şi-i numără, capătă şi el negei.—Bucovina.

2649. Dacă vrei să scapi de negei, ţine mâna la gura calului, după ce bea apă, şi cu apa ce-i cade din gură, spalăte pe mâni.—Măceşiu-de-sus, Dolj.

2650. Dacă ai negei pe mâni, ca să scapi de ei, să te pişi pe ei duminică dimineaţă pe nespălate, înainte de răsăritul soarelui, trei duminici pe rând.—Vâlcea.

2651. Pentru ca să-ţi treacă negeii, să te baţi cu coada lingurii de trei ori pe mână sau pe picior, atunci când toacă la biserică, şi să zici :

Popa toacă,
negeii seacă.

—Ţăpu, Tecuciu.

2652. Negeii se pot stârpì, dacă îi spune respectivului cineva că afară este lună nouă; atunci îşi ia în gură apă, iese afară şi fără să vadă luna, şi fără să vorbească ceva, toarnă de trei ori apă din gură pe negei.- Bucovina.

CCCCXV. **Negoţ**

2653. Când pleacă nunta de la casa miresei, mireasa stând în car în picioare, rupe un colac în cap. Dacă cu o fărmătură din acest colac se unge pe la bot vita ce o duci în târg de vânzare, toată lumea va trage la vită, după cum se uită cu drag la mireasă.—Sevastos (Nunta).

2654. Se crede că dacă duce cineva ceva la târg de vânzare şi-i cade acel lucru din mână, se va vinde cu siguritate.

2655. Se crede că acel ce-şi poate procurà vreo bucată de şfară cu care s'a spânzurat cineva, făcând negoţ cu vite, are mulţime de cumpărători şi-şi vinde foarte bine marfa.

2656. Când merge cineva la târg şi duce ceva de vânzare, aruncă gospodina după dânsul din pragul casei pâne şi sare, ca să aibă noroc.—Bucovina.

CCCCXVI. **Neputinţă.**

2657. Omul neputincios îl cunoşti numai decât, că i-i limba galbănă.

2658. Dacă cineva-i neputincios şi se udă noaptea, să se afume cu frânghie de la limba clopotului. Ţapu, Tecuciu.

CCCCXVII. Nenorocire.

2659. Când pocneşte sticla de la lampă, însamnă nenorocire în casă. Sabolciu.

CCCCXVIII. Nevăstuică.

2660. Nevăstuica a fost fată de popă, şi de leneşă ce a fost, s'a făcut animal.—Catane, Dolj.

2661. Nevăstuica fuge numai când pui răşchitorul de-a curmezişul la gura cotenetei.—Ţăpu, Tecuciu.

2662. Când se iveşte o nevăstuică, i se pune o furcă şi un fus, ca să fugă să nu muşte vitele. — Catane, Dolj; jud. Suceava.

2663. Când prinzi nevăstuica, s'o omori şi să-i iei pielea, că e bună de vite.--Vâlcea.

2664. Când vezi o nevăstuică, să-i dai pace mai bine, căci de-i vreà să o omori şi nu-i puteà, atunci îţi muşcă o vită şi moare; fără numai dacă îi afumà-o cu o pielcică tot de nevăstuică, aşa numai are leac.—Holda, Suceava.

2665. Când vezi o nevăstuică, ca să fugă de prin împrejurimele acelea în altă parte, pui într'un băţ un fuior de cânepă şi aşezi băţul în gard. Nevăstuica când vede băţul cu fuiorul, zice: mi-i urât să torc, şi se duce de pe acolo. —Popeni. Tutova.

2666. Pielea de nevăstuică e bună ca s'o speli în apă şi să speli şi să stropeşti cu acea apă, vitele umflate, muşcate tot de nevăstuică.—Vâlcea.

2667. Când te-a muşcat cevà şi nu ştii ce, leagă-te degrabă cu un petec de blană de nevăstuică, că-ţi trece. Ţăpu, Tecuciu.

2668. Când muşcă nevăstuica pe o vită, atunci trebuie să speli o piele de nevăstuică în apă, şi apa aceea o dai s'o beie vita cea muşcată, şi-i trece Zorleni, Tutova.

2669. Muşcătura de nevăstuică (când dormi), se tamadueşte cu spălări de apă neîncepută, turnată printr'o piele de nevăstuică întinsă pe o cracană. Ţăpu, Tecuciu.

CCCCXIX. **Ninsoare.**

2670. Când ninge cu fulgi mari (foloştine), se zice că ninge cu obiele, şi se descalţă Dumnezeu atunci.– Ţăpu, Tecuciu.

CCCCXX **Noapte.**

2671. Înapoi noaptea şi în fântână părăsită să nu te uiţi, că nu-i bine. Broşteni, Suceva.

2672. Noaptea pe întuneric să nu te uiţi îndărăt, căci vei rămâneà cu gâtul strâmb. Ciulniţa, Ialomiţa.

2673. Nu-i bine să ieşi noaptea afară până nu-ţi faci cruce. Ţăpu, Tecuciu.

2674. Noaptea nu se mătură casa.—Broşteni, Suceava; Catane, Dolj.

2675. Noaptea nu se caută în oglindă, că-ţi faci de urât.— Bursucani, Covurluiu.

2676. Scutecele copiilor nu trebuie lăsate noaptea afară. Broşteni, Suceava.

2677. Nu e bine să te speli noaptea pe ochi, că orbeşti. Catane, Dolj.

2678. Scăldatoarea copiilor nu se dă noaptea afară. Broşteni, Suceava.

2679. Se crede că cel ce va così sau va secerà noaptea, se va calicì cu instrumentul respectiv. Bucovina.

2680. Toate vasele se ţin cu gura în jos, iar cele de apă se acoper, mai ales noaptea Lespezi, Suceava.

CCCCXXI. **Noroc.**

2681. Dacă vrei să ştii dacă eşti cu noroc. ia un ou roşu sfinţit din ziua de Paşti, pune-l de o parte, păstrează-l până la anu în ziua de Paşti, şi atunci sparge-l: de va fi gol, n'ai noroc; de va fi plin, eşti cu mare noroc, –Broşteni, Suceava.

2682 Sa opreşti din ziua de Paşti un ou roşu, să-l acoperi cu o faşie de ceară pe mijloc, ca să-l poţi legà, apoi să-l

atârni în cuiu în casă, şi la un an, la celalt Paşti, să-l spargi: de-l vei găsì cu vermi, vei aveà noroc; iar de nu, nu.— Adameşti, Teleorman.

2683. Dacă oul de la Paşti îl păstrezi 40 de zile, şi în acest timp nu se strică (împuţeşte), e semn că eşti om cu noroc.—Stânca, Iaşi.

2684 Copilul născut lunia, are noroc şi viaţă îndelungată. —Ţăpu, Tecuciu.

2685. Cine posteşte lunia, va aveà noroc.—Ioneanu.

2686. Cere lunia de împrumut, ca să ai noroc la căpătuială.—Ţăpu, Tecuciu.

2687. Vinerile unele fete mari mănâncă numai odată, ca să aibă noroc.—Ioneanu.

2668. Ca să ai noroc, să nu mânânci în ajunul Crăciunului— Catane, Dolj.

2689. În noaptea ajunului de colind, cine vede cerul deschis la cântatul cocoşului, şi unde toacă în cer, are noroc de bani şi sănătate.—Ioneanu.

2690. În seara de sf. Vasile se pune linguri pline cu apă într'o tavă, şi a cui o fi, seacă, nu are noroc. Ciulniţa, Ialomiţa.

2691. Fetele mari, la sf. Vasile pun pe păraie punţi cu busuioc, parale de argint, inele şi fir roşu, ca să-şi ghicească norocul,—Vâlcea.

2692. În ajunul Crăcinului, înainte de a gustà din grâul pregătit cu miere, se ia din el o lingură şi se aruncă în podeală, crezindu-se că apoi norocul se va ţineà de casă; după alţii ca albinele când vor roì, să se prindă bine. Bucovina.

2693. Cine posteşte (nu mânâncă nimic) în ajunul bobotezei, are noroc.—Bursucani, Covurluiu; Ioneanu.

2694. La lăsatul secului de postul Paştelui nu este bine să se strângă masa, ci să se lase aşa cum s'a mâncat la ea şi cu oarecare bucate şi vin, căci peste noape vine norocul şi mânâncă şi el.—Grindu, Ialomiţa.

2695, Fetele care vor să știe de ce vor aveà noroc, iau în presara Sânzienelor, o floare galbenă, numită sânziană, și împletesc din ea cunună, și apoi o aruncă pe casă ; a doua zi dimineață se uită la acele cununi și află, dacă are fata noroc la oi, păr de oaie; dacă are noroc la vite cornute, păr de vită; iară aceea care nu are noroc de fel, află pe cunună păr de mâță sau câne.—Bucovina.

2696. Când îți scârție ușa dimineață, îți intră norocul în casă. Jud. Suceava.

2697. Când îți iese cu plin, ai noroc, îți merge bine. Tăruși, Suceava.

2698. Copilul cu fire de păr alb, va fi norocos Țăpu, Tecuciu.

2699. Copiii născuți duminica se țin de norocoși, iară cei născuți vineria, de fără noroc.—Bucovina.

2700. Copiii născuți după miezul nopței, sunt mai norocoși. Marian (Nașterea).

2701. Dacă un copil se naște în ceas bun, în toată viața lui va fi norocos și fericit, iară dacă se naște în ceas rău, are să fie nefericit —Ma ian (Nașterea).

2702. Dacă la nașterea copilului va fi timp frumos, va fi cu noroc, iar dacă e timp rău și furtunos, va avea multe valuri în vieață Macedonia (Marian, Nașterea).

2703. Copilul care se va naște în căiță, va fi norocos. Acea căiță să se usuce și să se lege de gâtul copilului, din când în când, fiind bună de deochiu. Ioneanu.

2704. Copilul născut în cămeșa, (adică într'un fel de peliță), va fi foarte norocos. Marian (Nașterea); Stânca, Iași.

2705. In timpul cât un naș ține în brațe pe un copil, la un botez, să nu-l sâsâiască dacă plânge, căci îi sâsâe norocul. Ioneanu.

2706. Dacă cineva ține la botez un copil ilegitim, apoi se crede ca va aveà noroc la prăsila cailor. Bucovina

2707. In locul unde se îngroapă casa unei lăuze, se pune

şi o parà de argint, ca să aiba copilul, care a stat în acea casă, noroc de bani. Ioneanu.

2708. Dacă în timpul nunţii se încâlceşte peteala, e semn că tinerii ce se căsătoresc vor aveà noroc, vor fi oameni gospodari. Tătăruşi, Suceava.

2709. Care-i plouă la nuntă, are noroc. Catane, Dolj.

2710. Mireasa când se suie în car să plece la biserică la cununie, plânge, ca să aibă noroc la sămănat cânepă.—Ioneanu.

2711. Dacă se ia ceva dela însurăţei, se crede că li se ia norocul. -Bucovina.

2712. Colţurile batistelor mirilor nu se leagă, ca să nu li se lege norocul. Sevastos, (Nunta).

2713. Dacă un mort în viaţă a fost norocos, membrii familiei lui îi ia măsura, pe care o ţine în grinda casei, ca norocul să nu se depărteze de acea casă Ioneanu.

2714. Dela un mort se păstrează puţin păr din cap, ca dacă el va fi avut noroc să nu se ducă şi norocul din casă. Marian (Inmormântarea).

2715 Când îţi moare cineva dela casă, să-i tai din păr şi din unghii, ca să meargă norocul cu el. Sabolciu.

2716. Să bagi de samă cine moare în ziua când ţi s'a născut copilul, că norocul lui va fi ca şi al aceluia ce a părăsit lumea. Ţăpu, Tecuciu.

2717 Dacă moare într'o familie copilul cel întâiu, apoi se crede că acea familie nu va aveà noroc. Bucovina.

2718. Cine scaldă nouă morţi, toată vieaţa are noroc la căpătuială. Ţăpu, Tecuciu.

2719. Când vaca fată numai bouţi, e semn de noroc în gospodărie. Broşteni, Suceava.

2720. Cine are noroc la porci, are noroc la toate. Ţăpu, Tecuciu.

2721. Se crede că daca li merge bine hulubilor dela o casa. acolo fetele nu au noroc Bucovina.

2722. Când rândunica cântă înainte de revarsarea zorilor în fața casei, e semn de mare noroc. Țăpu, Tecuciu.

2723. Se crede că la acele case care au rândunele și multe cuiburi de lăstuni, va fi mult noroc.—Bucovina.

2724. Să nu omori șerpele de casă, că omori norocul.—Jud. Suceava.

2725. Când toamna gâștele se ridică în sus ne mai întorcându-se acasă, apoi se zice că este semn că norocul dela acea casă s'a dus și nu se va mai întoarce Bucovina.

2726. Să îngropi un liliac înaintea casei și să pui bani peste el, dacă vrei să capeți noroc. Găinești, Suceava.

2727. Se zice că dacă fuge mâța dela o casă, și se duce la alta, apoi ia cu sine norocul dela casa cea întâiu și-l duce la cea a doua.—Bucovina.

2728. Când îți vin paseri sau vite străine în bătătură, ai semne de noroc. Țăpu, Tecuciu.

2729. Se crede că dacă îi ies cuiva bine puii și-i cresc, acela nu va aveà noroc Bucovina.

2730. Când pleci cu dobitocul la târg să iai din părul lui și să zici: nu dau norocul, ci dau dobitocul. Vâlcea.

2731. Se crede că acea casă este cu noroc, pe care-și fac cocostârcii cuib.—Bucovina.

2732. Banul de gasit să-l strângi, că-i cu noroc. Broșteni, Suceava.

2733. Intâiul gologan pe care un cerșitor îl capătă dimineața, îl scuipă de trei ori, apoi îl bagă în buzunar, ca acel gologan sa atraga și pe alții. Ioneanu.

2734. Dacă te duci în pădure și ai cules fragi, mure și bureți noi ieșiți, nu-i bine să mănânci tu întâiu, ci să dai la alții ca să guste, ca să mai poți gasì și altă dată. Hânțescu.

2735. Când mănânci din poală, îți mănânci norocul. Tatăruși, Suceava.

2736. Când te uiți mâncând în oglindă, îți mănânci norocul. Tataruși, Suceava; Sevastos (Calatorii)

2737. Nu e iertat să mânânci de pe braţe, nici mergând la fântână ori mergând pe drum, căci îţi mânânci norocul.— Sabolciu.

2738. Să nu mânânci din prag, că-ţi mânânci norocul.— Sevastos (Călătorii).

2739. Să nu pui traista cu cărţile în căpistere, căţi mânânci norocul, Vâlcea.

2740. Să nu mânânci cu traista cu cărţile de gât, că-ţi mânânci norocul.—Vâlcea.

2741. Bucăţica de pâne scapată din mână, nu se lasă nemâncată, că îţi rămâne norocul,—Jud. Suceava.

2742. Flăcăii şi fetele mari la masă nu mânâncă aşa mult căci îşi mânâncă din noroc. Ioneanu.

2743. Seară nu se dă gunoiul afară din casă, după ce se mătură, ci se păstrează într'un colţ, până a doua zi, căci dai norocul afară. Grindu, Ialomiţa; Tătăruşi, Suceava; Bucovina.

2744. Când faci noiţe albe pe unghii, ai noroc. Vâlcea.

2745. Cine are albituri pe unghie, cică are noroc de oi. Catane, Dolj.

2746. Pecinginile sunt semn de noroc. -Ţăpu, Tecuciu.

2747. Când te speli, să nu te ştergi pe picioare, că ştergi norocul.—Covurluiu.

2748. Bubele roz-galbene din cap, sunt semne de noroc. - Ţăpu, Tecuciu.

2749. Dacă i se bate cuiva fruntea între gene, apoi se crede că acela va aveà noroc de avere Bucovina.

2750. Oamenii cu musteţile mari, au noroc la murături.— Ţăpu, Tecuciu.

2751. Omul care are doi colaci în creştetul capului, adică părul răsucit în două părţi, în formă de cruce, va fi norocos. Ioneanu.

2752. Seara nu este bine să dai foc din vatră vecinului sau oricui, cum şi mălaiu, căci îţi dai norocul. Grindu, Ialomiţa.

2753. Se crede că acel care află un fir de trifoiu cu patru sau mai multe frunze, este norocos Bucovina.

2754. Să nu săpuneşti când speli ţoşca (geanta) de vânătoăre (dacă e de cânepă), că n'ai noroc la vânat. Ţăpu, Tecuciu.

2755. Nu-i bine să descarci puşca ori de-ai descărcat-o, să nu-i mai pui aceeaş încărcătură, căci ţi se întoarce norocul de puşcă.—Ţăpu, Tecuciu.

2756. Se crede că nu aduce noroc a da cuiva în dar icoane sfinte.- Bucovina.

2757. Din seminţuri, primavara să nu dai nimănui, până ce nu vei pune tu întâiu, că-ţi dai norocul la roade, şi nu se fac.—Broşteni, Suceava.

2758. Se crede că acea casă în a cărei păreţi se aude noaptea un sunet de tic-tac, care provine dela şerpele casei, este norocoasă.—Bucovina.

2759. Când te trezeşti dimineaţa cu faţa în sus, eşti norocos. —Ţăpu, Tecuciu.

2760. Se crede că dacă intră într'o casă nouă mai întâiu un bărbat ca oaspe, acea casă va fi norocoasă. -Bucovina.

2761. Copilul care doarme cu faţa în sus şi cu mânele peste cap, e copil cu noroc, şi trage a belşug. – Stânca, Iaşi.

2762. Se crede că făcând doi ani un negoţ, şi pentru ca să fie el cu noroc, contractanţii trebuie să deie mânele, care apoi să fie tăiete de un al treilea.—Bucovina.

CCCCXXII. **Nuc.**

2763. Dacă cineva sădeşte nuci în grădină, când a ajunge nucul cât gâtul lui de gros, moare.—Catane, Dolj.

2764. Se crede că dacă se pune o piatră sub nuca pusă de sămânţă, nucul apoi va rodì curând. – Bucovina.

CCCCXXIII. **Nucă.**

2765. Când visezi noaptea că mânânci nuci, ziua te vei certă cu cineva. Vâlcea.

2766. Dacă va fulgerà în ziua de sf. Petru şi Pavăl, nucile nu vor legà, şi vor rămâneà tot cu muci. -Ţăpu, Tecuciu.

1767. Cojile de nucă nu se aruncă în foc, că la anul se fulgeră nucile.—Bursucani, Covurluiu.

2768. Fulgerând în ziua de sf. Gheorghe, ori sf. Ilie, iese nucile fulgerate. Ţăpu, Tecuciu.

CCCCXXIV. **Nuntă.**

2769. Se crede că nu e bine a aveà în grădină mintă de cea ce se răsleţeşte, căci apoi fetele acelei case nu vor fi bine văzute şi nu se vor mărità curând.—Bucovina.

2770. Când se văd stele ridicându-se pe cer, e semn că se va face o nuntă. Ţăpu, Tecuciu.

2771. Când ţi se pare un flăcău sau o fată mai frumoşi ca de obiceiu, e semn că 'n anul acela se vor căsătorì. Hânţescu.

2772. Să nu manânci pâne uitată, că nu te mai însori: rămâi uitat ca pânea. Catane, Dolj.

2773. Când se scarpină vita de casă, fata sau flăcăul din casă se va mărità sau se va însurà.– Ţăpu, Tecuciu.

2774. Nu e bine să dai cu mătura peste picioare, că nu te mai măriţi.—Catane, Dolj.

2775. Fata care a stà pe un scaun cu un picior, dar piciorul să fie din trei craci, cu siguranţă că se mărită.—Ţăpu, Tecuciu.

2776. Nu e bine să mânânci un ou uitat în foc, că nu te mai măriţi.—Catane, Dolj.

2777. Fata, ca să se mărite, bagă o potcoavă de cal în foc, şi nu o scoate până ce se mărită. Sabolciu.

2778. Dela uşa cuiva nu e bine a se întoarce, c'apoi dela acea casă s'ar întoarce starostii. – Straja, Bucovina

2779 Cel care pleacă la un drum şi-şi ia cu dânsul şi mâncare, şi la întoarcere mai aduce din acea mâncare, să n'o mânânce flăcăii şi fetele, căci li se va întoarce nunta dela biserică.—Ioneanu.

2780. Dacă plouă în ziua nunții, e semn că mireasa va plânge cam des. Moldova, Bucovina.

2781. Femeia care se gâdilă la orice atingere, e semn că va luà soț tânăr. Ioneanu.

2782. Când cineva mănâncă din oală, îi plouă la nuntă. Rudeni, Argeș.

2783 Când rămâne lapte în strachină, plouă la nuntă. Rudeni, Argeș.

2784. Nici o însurătoare cu farmeci nu-i trainică. Țăpu, Tecuciu.

2785. Când își face cutare fată de măritat, atunci p'acela după care face fata, îl doare toate oasele, și numai îl vezi uscându-se pe picioare; tot s'ar duce, nu mai are stare și alinare, noaptea parcă toți purecii din lume sunt pe el, și ca să se poată odihnì cel puțin noaptea de pureci, trebuie să-și întoarcă toate hainele pe dos, dar aceasta nu-i destul tot trebuie să meargă, dacă nu acum, mai târziu, unde îl chia, mă dorul. Iosif Stanca.

2786. Când un flăcău care este lunatec cu un alt frate, se însoară, ambii frați apucă unu de un crac și altul de alt crac al unei furci și trag amândoi de spintecă acea furcă, ca să trăiască cel ce se însoară. Ioneanu.

2787. Când sosește mirele la casa miresei, mireasa din năuntru se uită la el printr'un inel, ținind un ochiu închis, ca să n'o doară ochii la bătrânețä. Ialomița.

2788. Când ia mirele zestrea miresei acasă, mireasa să puie în ladă o păpușă, ca să fie mirele mut ca păpușa. Covurluiu.

2789. Când pleacă trăsurile cu nunta din curtea miresei, cel cu trăsura în care se suie mireasa, în momentul când ea pune piciorul în trăsură, trebuie să miște trăsura din loc, ca mireasa, pe urmă, să facă lesne copii.—Vâlcea.

2790. La nuntă, când vine mireasa la soacră, ea are prevederea să-și astupe gura cuptorului, căci nora știind cum de obiceiu sunt soacrele, temându-se deci de un traiu rău

cu bărbatul din pricina ei, se poate uità în cuptor, și astfel soacra moare. Țăpu, Tecuciu.

2791. Când nuntașii dela două nunți se întâlnesc, se iau la bătaie, și care învinge, robește bradul celuilalt.—Vâlcea.

2792. Mireasă cu mireasă să nu se întâlnească la biserică. Dacă se întâlnesc, să fugă pe după biserică.—Covurluiu.

2793. Dacă mireasa își trage piciorul după ea la «Isaiia dănțuește» până la anul se mărită toate fetele care sunt la nuntă -- Sevastos (Nunta).

2794. Când are să fie o nuntă, caii plâng cu trei zile înainte. Broșteni, Suseava.

2795. Când se cunună ginerile și mireasa și dau ocol de trei ori pe la icoane, o femeie ia din tava luată de acasă cu orz și cu stafide, trei grăunți de usturoiu, bucate, cinci bani, și aruncă cu ele în spre ăi tineri, ca să aibă noroc de bucate. Catane Dolj.

2796. Fetele, când se cunună, să aibă la sine bani, oglindă și miere de stup, iar când cetețul ajunge la pasagiul din Apostol: ‹iar muierea să se teamă de bărbat,› atunci să-l calce de două ori pe picior, și bărbatul se va teme de muiere.—Sabolciu.

2797. Când se cunună ginerile cu mireasa, ginerile să aibă în cismă un cuțit și usturoiu, iar mireasa să aibă o păpușă în sân, că e bună de cuțit.—Catane, Dolj.

2798. Mireasa gătită de nuntă se pune să șadă pe o perină, crezându-se că apoi în viața ei conjugală va duce-o bine, îi va fi moale.—Bucovina.

2799. In biserică, când mirii stau îngenunchiați înaintea altarului, mirele ia o parte din rochia miresei și o pune sub genunchi; asta, în credință că el va stăpânì în totdeauna pe femeia lui.—Istria (Burada).

2800. Mirele cât ține nunta, șede cu cușma 'n cap, crezindu-se că lui nu i se cuvine a o depune, fiind pe acel timp, împărat sau principe.—Bucovina.

2801. Dacă mireasa voeşte să nu aibă dureri când va naşte, atunci când iese din biserică, să puşte. Sabolciu.

2802. Mirelui nu-i este iertat, pe timpul nunţii, a dà sau a luà ceva cu mâna goală, ci numai învălită într'o naframă, crezindu-se că la din contra el şi-ar da norocul şi şi-ar necurăţì mâna. - Bucovina.

2803. Când se mărită sau se însoară doi dintr'o casă, în acelaş an, moare unul.—Catane, Dolj.

2804. Când vin mirii (miroii) dela cununie, se aruncă peste ei grâu curat, iar când se desbracă de hainele cu care s'au cununat, le pun peste jug, ca să se tragă unul după altul, ca boii din jug.—Sabolciu.

2805. Se crede că dacă se întorc mirii dela cununie fără să se fi cununat, nunilor nu li va merge bine în gospodărie.—Bucovina.

2806. Mirele şi mireasa, după cununie, mănâncă totdeauna un ou, ca să fie totdeauna împreună cu gândul şi fapta.—Ţăpu, Tecuciu.

2807. A doua zi după cununie, când mireasa se leagă la cap, şede pe un fedeleş, ca să facă numai băieţi, iar nu şi fete.—Ioneanu.

2808. Mireasa după cununie îşi coasă cununa într'o perină, care nu-i mai este iertat a o discoase şi a se uità la cunună, căci la din contra ar murì curând.—Bucovina.

2809. Mirii, la câteva zile după nuntă, pleacă la un târg de cumpără două scule de mătase, unul roşu pentru mire, şi altul alb, pentru mireasă. Acasă măsură acele scule, şi al cui va fi mai lung, acela va trăì mai mult.—Ioneanu.

CCCCXXV. **Oaie.**

2810. Se crede că norocul oilor este pe frunte; de aceea se şi încep a tunde dela frunte, unde se face cu foarfecele semnul crucii. Straja, Bucovina.

2811. Nu e bine să ţeşi cu roşu şi să împleteşti la lână, că-ţi mor oile.—Catane, Dolj.

2812. Când oaia sare și sburdă, face a vreme rea. -Găinești, Suceava.

2813. Când vei aveà pagubă în oi, semn este că ți-a «pișcat» cineva din haine.—Țăpu, Tecuciu.

2814. Oiei care nu i se tunde lâna, ci se lasă a-i cădeà singură, trăește mult.--Ioneanu.

2815. Când ți-a pișcà din lâna oilor, îți mor oile.—Covurluiu.

2816. Să nu strângi lâna dela oaie moartă, că-ți mor oile. —Țăpu, Tecuciu

2817. Dacă se va smintì ceva din fructul oilor, pe loc va urmà o pagubă între oi.—Straja, Bucovina.

2818. In ziua de Ajunul Crăciunului, dacă-ți vine în casă om, atunci oile au să fete numai berbeci; iar dacă-ți vine o femeie, atunci au să fete numai miele. Vâlcea.

2819. Să nu faci seara ghem, că după cum se învârtește ghemul, așa se învârtește oaia (căpiază).—Catane, Dolj.

2820. Să nu lucrezi marți sara, că căpiază oile.—Tătăruși, Suceava.

2821. După ce soarele scapătă, unii ciobani nu mai vând nimic din productele oilor, ca să nu li moară din oi.—Ioneanu.

2822. De dai sare sau oțet, după asfințitul soarelui, îi cu primejdie pentru oi, din cauza lupilor.—Covurluiu.

2823. Oaia dată de sufletul mortului, pe cealaltă lume se udă cu apă, și merge de scutură lâna pe focul unde arde stăpânul său.- Jud. Suceava.

CCCCXXVI. **Oală.**

2824. Să nu pui oala în fruntea focului, că te înfruntează altul.—Vâlcea.

2825. Când fierbe oala la foc, și pe urmă dacă ai luat-o și ai pus-o pe laiță, ea tot fierbe, e semn că ai să trăești mult.—Tătăruși.

2826. Să nu mănânci din oală, că-ţi plouă la nuntă. Stânca, Iaşi; Perieni, Tutova; Bursucani, Covurluiu; Moldova; Ioneanu; Parpaniţa, Vasluiu.

2827. Când oala este cu gura spre tine, e rău de îmbucat, aşa că trebuie să o pui în picioare. Vâlcea.

2528. Locul oalei când o iei dela foc, de pe vatră, să-l astupi, că altfel rămâi cu gura căscată la moarte.—Broşteni, Suceava; Tătăruşi. Suceava.

2829. Când fierbe oala la foc, să nu mânânci, că nu vei aveà saţ în nouă zile după olaltă.—Luncuşoara.

2830. Când pui oala la foc pentru prima dată, să-i faci semnul crucii cu mâna, ca să fie curată şi să ţie mult.—Ţăpu, Tecuciu.

2831. Să nu te uiţi în fundul oalei, ci dă cu lingura, dacă vrei să ştii de mai este ceva în ea.—Adameşti, Teleorman

2832. Cât va mai fierbe o oală dată în sus dela foc, atât va mai dorì copilul de mamă. Ioneanu.

2833. Dacă duci olul la cineva, tot tu să-l duci îndărăt, că de nu, să ştii că-ţi creşte nasul cât olul, ceea ce n'ar vrea nimene.—Luncuşoara.

2834. Femeile cumpărând oale pentru lapte, le iau astfel că vâră mâna în ele —Bucovina.

2835. Când e lună plină, să nu intri în casă cu bărdiţa pe umăr, căci se vor strică blidele din casă.—Tătăruşi, Suceava.

2836. Să nu leşi oala la soare, căci când vei mai feirbe în ea, va mirosì urât. Adameşti, Teleorman.

2837. Când scoate mortul din casă, dă cu oala după el, ca să se spargă toate relele.—Vâlcea.

CCCCXXVII. **Oaspeţi.**

2838. De faci casa pe furnicar, nu mai ai răgaz de oaspeţi. —Covurluiu.

2839. Când sar scântei din foc, pârâind, au să-ţi vie oaspeţi. Broşteni, Suceava.

2840. Daca se face foc şi sare din soba sau de pe vatra un cărbune în casă, apoi se crede că va venì un oaspe de rău voitor (cu inimă rea). Bucovina.

2841. Când sar scântei în mijlocul casei, îţi vine un oaspe, Când nu se stânge degrabă, oaspetele va şedeà mult, iar de se stange curând, se va duce repede.—Sevastos (Călătorii).

2842. Când un copil care poate umblà în picioare, umblă de a buşile, se crede că vin rudele. Ioneanu.

2843. Se crede că dacă îl mânâncă pe cineva palma stângă, va căpătà bani; dacă cea dreaptă, apoi vor sosì oaspeţi. Bucovina.

2844. Când îţi prinzi degetele la uşă, îţi vine cineva. Sevastos (Călătorii); Bucovina.

2845. Dacă cuiva i se bate ochiul cel drept, apoi se crede că respectivul va aveà o bucurie; dacă cel stâng, apoi o supărare. Bucovina.

2846. Când te uiţi uimit într'un loc, şi ţi se încrucişează ochii, vine cineva.—Sevastos (Călătorii).

2847. Dacă priveşte cineva ţintă la un loc şi i se împainjinesc ochii, se crede că vor sosì oaspeţi.

2848. Când se lasă un fir de păr din cap pe frunte în jos, e semn că vin rudele. Ioneanu.

2849. Când te sui pe pat şi-ţi cade papucul pe dos, îţi vine un neam. Sevastos (Călătorii).

2850. Se crede că dacă se prinde straiul cuiva în uşă, vor venì oaspeţi.—Bucovina.

2851. Dacă-i cade cuiva, pe când se piaptănă, pieptenele cel rar din mână, apoi se crede că are să vie un oaspe rar; iar dacă cade cel des, apoi va sosì un oaspe des. Bucovina.

2852. Când se deschide uşa singură, are să-ţi vie cineva.— Broşteni, Suceava; Bucovina; Sevastos (Călătorii).

2853. Când se varsă chibriturile, au să-ţi vie musafiri. Broşteni, Suceava.

2854. Când îţi vine miros de busuioc, semn că un bărbat străin îţi va sosì în casă.—Sevastos (Călătorii); Bucovina.

2855 Când cântă cucoşul în prag, au să-ţi vie oaspeţi. – Broşteni, Suceava; Bucovina; Ioneanu.

2856. Când ţarca (coţofana) cântă împrejurul casei, au să-ţi vie oaspeţi Broşteni, Suceava; Bucovina; Ioneanu

2857. Când cântă cioaca (stăncuţa) pe lângă casă, prevesteşte venirea unor musafiri. Ioneanu.

2858. Dacă spălându-se mâţa, întinde laba în vreo parte, au să sosească oaspeţi sau vreo veste.– Bucovina.

2859. Când în faţă ţi se lasă paingăni mici, îţi vine o rudă. –Broşteni, Suceava ; Bucovina.

2860 Când se coboară painjeni cu labele albe, îţi vine un neam de aproape, iar când îi negru. mititel, un bun prieten. —Sevastos (Călătorii); Ioneanu,

2861. Când se pune masa pentru mâncare şi din întâmplare se pun tacâmuri mai multe de cât numărul persoanelor ce au să stea la masă. aceasta e un semn că nişte musăfiri pe neaşteptate vor venì.—Ioneanu.

2862. Dacă bea cineva apă şi se îneacă cu ea, este semn că va căpătà oaspeţi.—Bucovina.

2863. Dacă cineva mânâncă la masă, îi pică bucata din gură, apoi se crede că va venì cineva flămând; dacă îi pică unui oaspe bucata din gură, apoi se crede că gazdei i-a părut rău după bucatele puse înaintea oaspelui.—Bucovina.

2864. Când cade bucăţica de la gură, ţi-i flămândă o rudă de aproape.—Sevastos (Călătorii).

2865. Se crede că dacă-i cade cuiva, pe când şede la masă, cuţitul sau furculiţa jos şi se înfinge în pământ, vor venì oaspeţi. Bucovina.

2866. Când ţi se pare că lipseşte dela masă, are să-ţi vie cineva. Sevastos (Călătorii).

2867. Dacă se pune aluatul de pâne cu lopata în cuptor şi se răstoarnă el aşa, ca partea ce avea să fie în sus, vine în

jos, apoi se crede că e semn pentru sosirea de oaspeţi.— Bucovina.

2868. Dacă a plecat vreun oaspe, apoi se crede că nu-i bine a măturà imediat după el, căci la din contra n'a mai venì.—Bucovina.

CCCCXXVIII. **Oboseală.**

2869. Să nu faci leşie lunia, miercurea şi vineria, că e rău de oboseală.—Vâlcea.

CCCCXXIX. **Obraz.**

2870. Când îţi ard obrajii, te vorbeşte cineva de rău.—Perieni, Tutova; Jud. Suceava.

CCCCXXX. **Ochiu.**

2871. Primăvara de vei vedeà mai înainte călugăriori brebeni, (nişte flori ce cresc prin tufişuri), să te loveşti cu ele peste ochi, zicând:

Călugăriori brebeni vestejească,
ochii mei întinerească.

Atunci ochii întineresc. Luncuşoara.

2872. Dacă cineva voeşte să-i întinerească ochii, trebuie să se frece cu o brânduşă pe la ei, zicând următoarele versuri:

Floarea asta îmbătrânească,
ochii mei întinerească.

—Iosif Stanca.

2873. Dacă omul nu ar mâncà ou şi ceapă, ar vedeà şi vântul.—Ţăpu, Tecuciu,

2874 Când îţi joacă un ochiu, ai să plângi. Tătăruşi, Suceava.

2875. Ochiul drept de ţi se bate, e a bine.—Stânca, Iaşi.

2876. Nu e bine să spui nimănui, când ţi se bate ochiul, că şi el multe vede şi nu spune nimărui, fără ştirea gurei tale. —Ţăpu, Tecuciu.

2877. Ochiul stâng de ţi se bate, e a supărare.—Stânca, Iaşi.

2878. Când ţi se bate ochiul drept, vei păţi ceva —Tătăruşi, Suceava.

2879. Dacă-ţi intră un paiu sau o fărmătură în ochi, ca să iasă, scuipă de trei ori peste braţul drept. —Moldova.

2880. Se crede că copiii mici, cari se uită mult timp la lumină, vor fi slabi de ochi.—Bucovina.

2881. Să nu te speli seara pe ochi, că orbeşti.—Vâlcea.

2882. Se crede că nu-i bine ca copiii să se uite prin sită sau ciur, căci la din contra ar deveni sigur încrucişaţi,—Bucovina.

2883. Vineria să nu coşi, că vei suferì de ochi.—Ciulniţa, Ialomiţa.

2884 Gunoiul nu este bine a-l aruncà asupra soarelui, nici când răsare, nici când apupe, c'apoi respectiva capătă puhoiele la ochi.—Bucovina.

2885. Puhoielele dela ochi se vindecă dacă se spală respectivul cu apă din troaca unde beau caii.—Bucovina.

2886. Să nu te speli pe cap lunia, miercuria şi vineria, nici femeile să nu facă leşie, că e rău de căzut şi te va dureà ochii.—Vâlcea.

2887. Dacă dor pe cineva ochii, e bine a-i frecà cu ud de om.—Bucovina.

2888. Boala de ochi se vindecă spălându-te cu apa în care şi-a spălat preotul mânele, după săvârşirea sf. liturghii, sau cu apă dintr'o apă curgătoare luată în Vinerea Paştelui, sau în oricare zi, dar înainte de răsăritul soarelui.—Straja, Bucovina.

2889 Dacă are cineva durere de ochi, e bine să ieie mântuş, adică un peşte mic, care se află în somn (peşte), să-l lege cu o aţă şi să-l topească la soare, şi apoi să se ungă cu acea untură la ochi, şi se va vindecà.—Bucovina.

2890. Durerea de ochi se vindecă dacă se spală cineva în zori de ziuă cu apa ce se strânge între frunzele spinilor celor voiniceşti. Bucovina.

2891. Dacă se jălueşte cineva că-l dor ochii, e bine ca cel sănătos să deie cu cununa unghiilor sale pe la ochii acelu-

ia, zicând: «Amù am auzit, umù să treacă», să scuipească, şi apoi bolnavul se va vindecà.--Bucovina.

2892. Mortul care va ţineà un ochiu mai deschis, nu se îndură de lumea asta.—Ciulniţa, Ialomiţa.

CCCCXXXI. **Oftare.**

2893. Când oftezi fără să vrei, e semn că vei aveà o amăriciune.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCCXXXII. **Oftigă.**

2894. Să nu bei apă din ulcică, că dacă s'a uitat mâţa în ea, ai să capeţi oftigă.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCCXXXIII. **Oglindă.**

2895. Noaptea nu e bine să te uiţi în oglindă. Adameşti, Teleorman.

2896. Să nu te uiţi noaptea în oglindă, că-ţi pier vederile.—Covurluiu.

2897. Sara nu e bine să te uiţi în oglindă, că îmbătrâneşti.—Vâlcea; Bucovina.

2898. Seara nu e bine să te uiţi în oglindă, căci urât lumii te vei face.—Ciulniţa, Ialomiţa.

2899. Nu-i bine să pui oglinda în păretele dela răsărit—Ţăpu, Tecuciu.

2900. Oglinda din casa unde este aşezat mortul, se acopere cu un tulpan negru, ca să nu mai urmeze şi alţi morţi în acea casă.—Straja, Bucovina; Jud. Suceava.

2901 Femeia născută să nu se uite în oglindă, că e rău de răsăreală.—Vâlcea.

2902. Nu e bine ca femeia ce a născut de curând să se uite în oglindă, că face copii curând.—Vâlcea.

2903. Nu este bine a pune copilul mic, ce nu a împlinit un an, să se uite în oglindă, căci când va fi mare, va ieşì un curvar.—Grindu, Ialomiţa.

2904. Dacă visează cineva că aşează oglinda, apoi se zice că acela încurând va plânge.—Bucovina.

CCCCXXXIV. **Om.**

2905. De omul roşu, spân şi însămnat, să fugi cât îi trăi. — Broşteni, Suceava.

CCCCXXXV. **Omăt.**

2906. Omătul care cade primăvara, să fie al mieilor şi al paserilor. Acela căruia i s'a făcut vreo nedreptate, bate metanii, numărând firele de grâu şi crede că Dumnezeu îi va face dreptate.—Straja, Bucovina.

CCCCXXXVI. **Omor.**

2907. Cine omoară, ia toate păcatele celui omorât, şi-l poartă în spinare pe lumea cealaltă.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCCXXXVII. **Orbalţ.**

2908. Dacă are cineva orbalţ, adică dacă îl doare jumătate de cap, apoi se ia peteca cu care s'au şters ouăle împestrite pentru Paşti, şi se pune la sfinţit, alăturea cu copturile şi cărnurile Paştelor, şi apoi se afumă cu păcişele de in, pe partea cea bolnavă, şi durerea încetează.—Bucovina.

CCCCXXXVIII. **Osânză.**

2909. Osânza de porc, netopită, e bună de răni, iar de o mânânci e rea de gură.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCCXXXIX. **Oţet.**

2910. În ulciorul fără toartă şi cu buzele rupte, se face oţetul tare.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCCXL. **Ou.**

2911. Din ouăle care sunt ascuţite la vârf, vor ieşì cocoşi, iar din cele rotunde, găini.—Ioneanu.

2912. De-ţi fură din ouăle paserilor, rău îţi merge în păseri, pe urmă.—Stânca, Iaşi.

2913. Cine a furà ori a tăgăduì un ou, are de la Dumnezeu 7 ani de sărăcie.—Broşteni, Suceava.

2914. Dacă se fură de la cineva ouă de găină, apoi se crede că 7 ani în acel sat nu vor rodi câmpurile. — Bucovina.

2915. Lunia nu se iau ouă din cuibar, căci fug găinele şi nu se mai ouă.- Vâlcea.

2916 Când în zilele de post iei ouă din cuibar, trebuie să scuipi în ele.—Broşteni. Suceava.

2917. Să nu dai de pomană ouă la ţigani, că îţi fură cioara puii.—Covurluiu.

2918. Când coci ou în spuză, să nu-l acoperi peste tot, că se înnăduşă puii în gâscă —Broşteni, Suceava.

2919. Când bagi ouă în foc să se coacă, să nu vorbeşti, că de vei vorbì. vor plesnì.—Adameşti, Teleorman.

2920. Dacă cumpără sau vinde cineva ouă şi le ia într'o basmà, apoi nu e bine a legà basmaua, căci la din contra din acele ouă nu vor ieşi pui. Bucovina.

2921. Când pui ouă, de raţă noaptea, raţele când vor fi mari, se ouă în poiată; de le pui ziua, se ouă pe afară. — Broşteni, Suceava.

2922. Când găinele fac ouă mici, părăsite, e semn de sărăcie şi se zice că diavolul a călcat găinele. Stânca. Iaşi.

2923. Ouăle părăsite nu este bine a le mâncà, ci a le da peste casă, că la din contra respectivul om ar fi părăsit de oameni şi ţinut de nimică.—Bucovina.

2924. Când găseşti ou părăsit în cuibar, atunci e a pagubă, şi să-l svârli peste casă; iar de oul are două gălbănuşuri, îi a belşug. Sevastos. (Călătorii).

2925. Mirii să mănânce, după ce vin de la cununie, amândoi dintr'un ou, ca să fie amândoi moi, să se lese unu după altul. Înainte de cununie să nu mănânce în ziua aceea. Covurluiu.

2926. La cununie se dă mirelui să mănânce un ou răscopt, ca să fie econom. Sevastos, (Nunta).

2927. După cununie, seara la masă. amândoi mirii mănâncă dintr'un ou ouat de o puică întăiu, ca să trăiască amândoi nedespărţiţi până la moarte —Ioneanu.

2928. La lasatul secului se mănâncă un ou, la urmă, ca să pară postul uşor.—Jud. Suceava; Stânca, Iaşi.

2929. La jumătatea postului celui mare, se face înnumărătoarea ouălor, ca să nu se strice până la Paşti. —Ioneanu.

2930. Vineri, în săptămâna patimelor, se roşesc ouăle şi se numeşte «Vinerea ouălor».—Rudeni, Argeş.

2931. La Paşti, cine merge la biserică, să-şi puie un ou roşu în sân, ca să fie totdeauna roşu.—Sabolciu, Bihar.

2932. La sf. Paşti, mânâncă ouă roşii, că vei fi roşiu. Luncuşoara, Bihar.

2933. După ce iese de la Inviere, nu se mânâncă ouă, că pe urmă miroase gura. Şarul-Dornei, Suceava.

2934. Inainte de a pune ouă la copt în spuză, să le scuipi. —Ţăpu, Tecuciu.

2935. În ziua de Paşti, când ciocneşte ouăle bărbatul cu femeia, a cui nu se va strică, acela va trăì mai mult — Broşteni, Suceava.

2936. În dimineaţa zilei de Paşti, când se spală, pune în căniţa cu apă un ou roşu şi un ban, ca să fie şi omul roşu şi sănătos, peste an, ca oul.—Giuleşti. Suceava.

2937. Să nu ciocneşti ouă în ziua de Paşti, dacă vrei să nu te doară mijlocul la secere.—Covurluiu.

2938. Dacă moare cineva în sat în Joia Paştilor, apoi ouăle roşii nu ies frumoase. Bucovina.

2939. Se zice că la Paşti întreabă Faraon, mai marele dracilor, ori de sunt ouă roşii. Faraon să fie ferecat în lanţuri şi el ar scăpà din ele, dacă i s'ar da un răspuns negativ. Răspunzindu-i-se, însă, că in acel an sunt mai multe ouă roşii, de cât în anul trecut, lanţurile lui s'ar îngroşà din nou. Straja, Bucovina.

2940. In ziua de Paşti să nu arunci ghiocile ouălor roşii afară, că-ţi arunci norocul şi rodul. -Vâlcea.

2941. Cojile de oua cu care se face Paştele, să le dai pe

vale (pe apă), ca să se ducă să deie de ştire şi blajinilor că sosesc Paştele.—Broşteni, Suceava.

2942. Cojile ouălor întrebuinţate pentru Paşti, se dau pe o apă curgătoare şi se zice că din ele se hrănesc Rohmanii, cari ar postì aşa că dintr'un ou s'ar înfrupta 12 inşi. — Straja, Bucovina.

2943. Cojile de ouă întrebuinţate la Paşti, se strâng şi apoi se dau pe o apă curgătoare, crezându-se că ele la 40 de zile, ajung la Rohamani, care apoi trăesc dintrânsele. — Bucovina.

2944. Cojile de ouă de la găinele ce scot pui, le dai afară toate odată, nu pe rând.—Broşteni, Suceava.

2945. Cojile de ouă nu se aruncă în foc, crezându-se că apoi ar pierì puii din ouăle de sub cloşte; după alţii, că din cenuşa lor naşte pecinginea.—Bucovina.

2946. Strânge coji de ouă ce rămân pe cale în ziua de sf. Paşti, că Doamne, de multe leacuri sunt bune. Luncuşoara.

2947. Cojile de ouă din care au ieşit puii, se strâng la un loc şi apoi se aruncă afară, crezând că se vor ţinea puii la un loc.—Bucovina.

CCCCXLI. **Păcat.**

2948. Mămăliga şi pânea să n'o calci în picioare, că-i păcat.—Broşteni, Suceva.

2949. Pe morţi şi pe bătrâni să nu-i vorbeşti de rău, că li iei din păcate.—Hânţescu.

2950. Când se naşte copilul, el ia 7 păcate din păcatele maicăsa, pentru a-i răsplătì durerile. De asta, nu se poate om fără păcate. Ţăpu, Tecuciu.

2951. Dacă moare o femeie lăuză, i se lasă mai multe fire de păr neîmpletite anume, ca să o vadă Dumnezeu că-i lăuză şi să-i ierte păcatele. - Marian (Înmormântarea)

2952 Cine împuşcă când plouă, capătă păcate. -Ţăpu, Tecuciu.

CCCCXLII. **Păcură.**

2953. Sub patul unde e culcat copilul, trebuie să stea în primele săptămâni ale facerii, un hârb cu păcnră; când femeia necurată intră în casă, necurățeniile ei se prind de hârb, nu de copil.—Broşteni, Suceva.

CCCCXLIII. **Păduche.**

2954. Păduchele de-ți iese pe frunte, e a pagubă. Stânca, Iaşi.

2955. Păduchii sunt semne de noroc pentru un copil ce se îngrijește.—Țăpu, Tecuciu.

2956. Când iese păduchele pe fruntea unui om bolnav, e semn că nu mai trăeşte mult.

2957. Să nu-ti faci lăutoare cu apă rece, că faci păduchi şi lindine.—Țăpu, Tecuciu.

2958. Păduchele găsit pentru prima oară pe capul copilului, trebuie ucis pe o oală nouă, dacă voeşti ca copilul să fie bun cântăreț. - Stânca, Iaşi.

2959. Dacă te lai în ziua de Crăciun, nu faci păduchi. - Țăpu, Tecuciu.

2960. Când păduchii de găină se pun pe om, nu se iau până când nu se uită în apă; tocmai atuncea fug. — Catane, Dolj.

2961. Când te uiți în puț, scapi de păduchi de găină, dacă ai. —Țăpu. Tecuciu.

CCCCXLIV. **Pagubă.**

2962. Mălaiu să nu dai împrumut, căci ai pagube.—Ciulnița, Ialomița.

2963. La lăsările de post mari, ca Paşti şi Crăciun toate oalele seara după masă, se pun cu gura în jos, de pagubă. —Vâlcea.

2964. Masa când va trăsnì, trebuie sfărmată sau arsă, căci produce pagube.—Ciulnița, Ialomița.

E rău de pagubă:

2965. Când țuica sau sarea se varsă;

2966. Când cânele se târăște pe spate și merge târând curul pe pământ;

2967. Furnici cu aripi când vin în casă;

2968. Când urlă cânele;

2969. Când chibritul se aprinde în mână.—Vâlcea.

2970. Săptămâna brânzei și postul Părăsimilor să nu le spurci, adică să nu mânânci carne, căci e rău de pagubă.—Vâlcea.

2971. Nu e bine să dai sare, foc și împrumut seara și mai ales vineria, că e rău de pagubă.—Vâlcea.

CCCCXLV. **Paiangăn.**

2972. Când se lasă un paingăn de asupra unui om bolnav, e semn că peste puțin va murì.—Țăpu, Tecuciu.

2973. Dacă se lasă un paingăn înaintea cuiva în jos, se crede că respectivul va auzì o veste.—Bucovina.

2974. Când îți cad pe mâni, față ori gât paingăni, vei primì o veste.—Broșteni, Suceava.

2975. Când paingănul se lasă inaintea cuiva, vine un oaspete.—Găinești, Suceava; Bogdănești, Suceava; Țăpu. Tecuciu; Spătărei, Teleorman; Tătăruși, Suceava; Stânca, Iași.

2976. Paingănul, când se lasă în casă, îți vine un neam.—Vâlcea.

2977. Când se lasă un paingăn înaintea cuiva, primește veste sau un neam îi vine. Dacă vede paingănul în casă, și neamul sau vestea îi de aproape.—Jud. Suceava.

2978. Când te mușcă paingănul, să te dai în scrânciob.—Țăpu, Tecuciu.

2979. Câți paiajeni vei omorâ, atâtea păcate îți iartă Dumnezeu, că paiajenul e bală spurcată.—Adamești, Teleorman; Ciulnița, Ialomița.

2980. Cine omoară un paingăn, îi iartă Dumnezeu 7 păcate.—Broșteni, Suceava.

2981. Celui care omoară un păianjen mare, i se iartă 7 păcate, iar de omoară unul mic, numai trei.—Ioneanu.

2982. Păianjenele când îl vezi, să-l omori, că-ți iartă 7 păcate; iar dacă nu, te încarcă cu 7 păcate, căci țese mai mult decât Maica Domnului.—Vâlcea; Holda, Broșteni.

2983. Se ucid paingăni, crezându-se că cine ucide unu, îi iartă Dumnezeu zece păcate, de oarece a întrecut pe Maica Domnului, trăgând cel mai subțire fir de mătase. Banca Tutova.

2984. Când omori un paingăn cu dosul mânei, ți se iartă un păcat. Tătăruși, Suceava.

2985, Dacă omori painjeni de cei cu picioare lungi, ți se iartă câte trei păcate de fiecare.—Țăpu, Tecuciu.

2986. Se crede că dacă se taie cineva la vreun deget, apoi e bine a pune pe locul tăiat painjeniș, care stâmpără curgeree sângelui. Bucovina.

CCCCXLVI. **Palmă.**

2987. Palma stângă de te va mâncà, ai să dai mâna cu cineva.—Stânca, Iași.

2988. Când te mânâncă palma stângă, ai să iei bani, iar cea dreaptă, ai să dai. Perieni, Tutova; Stânca, Iași; Ioneanu

2989. Când copilul de țâță ține palmele întinse, are să fie darnic, milostiv.—Stânca, Iași.

2990. A dormì cu palmele lipite și puse între picioare, e smen de sărăcie, cobe, piază rea.—Maia, Ilfov.

2991. Nu-i bine ca mama să sărute pe copil pe palmă, că se face tâlhar.—Marian (Nașterea).

CCCCXLVII. **Pământ.**

2992. Când se cutremură pământul, atunci ori tremură coada celor doi pești, pe care se razimă pământul, ori se uită Dumnezeu la pământ cu mânie și el se cutremură de frică. —Broșteni, Suceava.

2993. Când se cutremură pământul, se uită Dumnezeu pe pământ şi vede păcatele oamenilor.—Perieni, Tutova.

2994. Cutremurul de pământ provine din cauza femeilor negligente, care între Filipi şi Andrei lasă limbile la meliţe şi meliţoaie, de se bat strigele cu ele, până se cutremură pământul.- Jud. Suceava.

2995. Cine poate pune urechea la pământ, când se cutremură pământul, aude oamenii de pe ceea lume vorbind, vitele răgând, clopotele trăgând, etc.—Stânca, Iaşi.

2996. Pământul pluteşte pe o apă ce se întinde dincolo de poalele cerului.

2997. Când se cutremură pământul, se bat dracii în mijlocul lui, ori se întoarce pe cealaltă parte peştele pe care stă pământul.

2998. Dacă pământul se cutremură noaptea, e a belşug; ziua, a pagubă.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCCXLVIII. **Pâne.**

2999. Se crede că pânea plămădită de o femeie de un naturel iute, dospeşte foarte bine; de o femeie flegmatică, însă nu aşa de bine.—Bucovina.

3000. Se crede că dacă intră cineva în casă, pe când se dă pânea în cuptor, şi până la acel moment s'au dat multe pâni în cuptor, acela ce a venit, în viitor va aveà multe cămeşi: dacă însă până la momentul venirei lui, nu s'a dat încă nicio pâne, apoi că acela în viitor n'a aveà nici o cămeşă.—Bucovina.

3001. Se crede că pentru ca să crească pânea bine în cuptor, trebuie a risipì un muşinoiu de furnici.—Bucovina.

3002. Când se face întâi pâne de grâu, se fac colăcei, se leagă de ciutură cu fir roşu şi sporiş (o plantă), se scufundă ciutura cu ele, apoi scoţindu-le afară, se dau copiilor să le mănânce. Catane, Dolj.

3003. Să nu dai altuia pânea ce-ţi rămâne nemâncată, că-ţi dai puterile.—Catane, Dolj; Adameşti, Teleorman.

3004. În prima săptămână a postului mare nu se lasă plămădeala pânei peste noapte afară, căci se crede că Toader noaptea s'ar mâzgâlì în plămădeală, şi nu s'ar gâci pânea. Bucovina

3005. Fărămăturile de pâne ce cad de la masă, să le dai în foc, în loc curat, ca să nu le calci, că păcătueşti. — Jud. Suceava.

3006. Dacă s'a copt pâne şi una, din întâmplare, a fost uitată în cuptor, apoi se crede că nu e bine ca dintrânsa să mânânce o copilă, căci la din contra ea ar fi uitată de flăcăi şi nu s'ar mărità.—Bucovina.

3007. Să nu mânânci pâne uitată, că nu te mai însori, rămâi uitat ca pânea.

3008. Când rămâne pe masă vreo bucăţică de pâne uitată, e semn că a rămas cineva flămând din acei cari au mâncat.—Hânţescu.

3009. Pânea care se aruncă la mireasă, în cele patru părţi, e rea de friguri.—Vâlcea.

3010. Spre a aveà autoritate asupra cuiva, se crede că trebuie a coace două pâni, dară punându-le pe ele cele întâiu în cuptor şi scoţindu-le cele de'ntâiu, şi apoi a le pune undeva în altar ca să şadă acolo peste două duminici, însă văzute de nime, apoi să se ia acasă, să se cheme respectivii asupra cărora voeşte a-şi câştigâ influenţă, să-i cinstească şi să li dea de gustat pâne de aceea.—Bucovina.

CCCCXLIX. **Pântece.**

3011. Când ţipă copilul în pântecele mamei sale, sau va fi acel copil călugăr, sau un mare tâlhar.—Per'eni, Tutova.

CCCCL. **Pânză.**

3012. Dacă la lăsatul postului de toamnă nu se mânâncă toată demâncarea, să ştii că te apucă ploaia cu pânza pe gard neurzită.--Vâlcea.

3013. Când se învăleşte pânza, pe sul, se înoadă o pană

de găină, ca pânza să meargă aşa de uşor în stative, ca pana.—Jud. Suceava.

3014. Când se învăleşte pânza, să nu se lase a trece peste ea ori pe sub ea, vreun câne ori pisică, căci e rău de moarte.—Vâlcea.

3015. Când se nivideşte pânza, de vine musafir un bărbat, ajunge bătătura, iar de vine femeie, nu ajunge. — Broşteni, Suceava.

3016. Pânza pe care o ia vârtejul, când o înnălbeşti, să nu o întrebuinţezi la nimic, fiindcă e rău de moarte. - Vâlcea.

3017. La finitul pânzei, dacă vrea femeia să ştie ce are să nască, sau ce are să nască vreo vită, merge un băiat călare pe fuştei până la poartă, şi dacă vede pe drum bărbat sau femeie întâiu, tot de acela sex va fi noul născut. — Broşteni, Suceava.

CCCCLI. **Păpuşoiu.**

3018. Primăvara dacă se vor vedeà sburând pe lângă casă mulţi cărăbuşi, e semn de mană în popuşoi. — Stânca, Iaşi.

3019. Dacă primăvara este multă floare de jâr, toamna va fi bună recoltă de popuşoi.—Straja, Bucovina.

3020. Dacă la arat găseşti sub brazde mulţi viermi şi râme, e semn că popuşoii vor creşte frumoşi.—Ţăpu, Tecuciu.

3021. Dacă cărăbuşul are picioare foarte păroase, apoi se crede că este bine a sămănà păpuşoi, în care va fi belşug; dacă însă picioarele lui nu-s păroase, că nu vor rodì păpuşoii. Bucovina.

3022. Când plouă în timpul aratului păpuşoilor, e semn sigur că în acel an n'are să fie mană în păpuşoi. Iar dacă e secetă la arat, e semn că în acel an au să fie păpuşoi cu îmbelşugare.—Stânca, Iaşi.

3023. Marţia Ciorilor.—La 22 Februarie, în Sân-Toader, ca să nu scoată ciorile porumbul, te scoli de dimineaţă, marţi

să iei furca în brâu, să torci un fir cu ochii închişi. Îl înnozi cu mânele ta spate, tot cu oc ii închişi, zicând: «Nod gura ciorilor, a garoilor, şi a toate lighioanele care scot porumbul», Îl iei apoi şi îl legi, cu ochii închişi, la fiarele coşului. Îl laşi până se pune porumbul. Atuncia îl iei de la coş şi îl pui la coarnele plugului (când o începe întâiu); după ce isprăveşti, îl arunci acolo într'un loc. — Catane, Dolj.

3024. În ziua de ajunul Bobotezei să pui grăunţe multe de păpuşoi sub salteaua sau läicerul patului unde va sta popa, dacă voeşti să-ţi crească paserile mulţi pui. — Stânca, Iaşi.

3025. Se crede că cum va fi timpul în ziua de 40 de sfinţi, (19 martie), aşa va fi el prin 40 de zile. Dacă pământul este atunci aşa de îngheţat, că durăesc căruţele, apoi se crede că păpuşoii toamna se vor coace aşa că turnându-se ei în sisiac sau pod, vor durăi, cum au durăit atunci căruţele. · Straja, Bucovina.

3026 Se crede că de câte ori strigă prepeliţa, atât de scump va fi păpuşoiul. Bucovina.

3027. Când torc vara pe câmp, mergând la ghilit, ori într'altă parte, rău fac, că au să se ciuciulească păpuşoii pe câmp. Ţăpu, Tecuciu.

3028. Primăvara, după ce s'a sămănat păpuşoiul, nu se astupă cahla, şi se crede că la din contra păpuşoiul va aveà mult tăciune. Bucovina,

3029. Semincerii de păpuşoi, după ce i ai desfăcut, ciucălăii să-i asvârli în drum, căci de-i vei pune pe foc, toţi păpuşoii, vor face tăciune. -Broşteni, Suceava; Bucovina.

3030 Ciucălăii sămânţărilor, desfăcuţi de grăunţe, se aruncă în drum, ca vârful ciucălăilor, în vara viitoare, să fie bătut ca drumul, Straja, Bucovina.

3031. Dacă la prăşit iese şi fire cu frunze albe, să le laşi, că-s a noroc. Ţăpu, Tecuciu.

3032. Se zice că popuşoeşii cari se fac pe spicul păpuşo-

ilor, ar fi împrumutul stăpânului, care împrumutând păpuișoii, a dat mai mulţi înapoi, din care cauză prisosesc păpuşoii.—Straja, Bucovina.

3033. Dacă la cules găsiţi ştiuleţe roşii, e semn de o mare ruşine.—Ţăpu, Tecuciu.

3034. Păpuşoiul roşu e bun de dat la vacile ce se năcăjesc să fete, şi nu pot, că fată degrabă. — Stinca, Iaşi; Buneşti, Suceava.

3035 Se crede că uscând cineva păpuşoi în cuptor, şi scoţându-i, nu e bine a lăsà câţiva ciucălăi acolo, şi că, dacă iarăş se face foc în cuptor, apoi Maica Domnului vâră mâna până'n cot, în focul cuptorului, după acei păpuşoi. — Bucovina.

CCCCLII. **Par.**

3036. Cel care bate în pământ vreun par, fără trebuinţă, şi nu-l scoate, pe lumea cealaltă îl va scoate cu ochii.—Ioneanu.

CCCCLIII. **Păr.**

3037. Se crede că oamenii păroşi sunt cu noroc. — Bucovina; Stânca, Iaşi.

3038. Părul des e semn de belşug pentru om.—Ţăpu, Tecuciu.

3039. Se crede că oamenii cu părul creţ, sunt mari mincinoşi; acei cu părul roşu, sunt răi.—Bucovina.

3040. Omul cu părul roşu e răutăcios.—Stânca, Iaşi.

3041. Să nu aruncaţi părul în foc, că pierdeţi puterea. — Ţăpu, Tecuciu.

3042. Nu-i bine să dai părul în foc să ardă, căci Maica Domnului aleargă plângând, ca să-l scoată, iar dracul râde.—Hânţescu

3043. Dacă dai părul în foc, când te lai, se repede Maica Domnului să-l ieie.—Tătăruşi, Suceava.

3044. Părul ce-ţi cade din cap să nu-l dai la gunoiu, că-l

ia vrăbiile de-şi fac cuiburi, şi te doare capul şi-ţi cade părul. Sevastos (Călătorii).

3045. Dacă a aruncat cineva afară părul ce i-a ieşit la pieptănat din cap, apoi vrăbiile îl adună şi-şi fac din el cuib, iară pe respectivul apoi îl doare capul. Bucovina.

3046. Când te tunzi strânge-ţi părul şi-l supune undeva să nu-l calce oamenii, că capeţi durere de cap. Să nu-l pui pe foc, că iar te doare capul, iar când tai părul la fetele mititele, să-l pui într'o baligă, că creşte lung şi frumos. — Covurluiu; Ioneanu.

3047. Părul când îl tunzi, să-l mături.—Ciulniţa, Ialomiţa.

3048. E păcat să mături tu sau altul părul după ce te-ai tuns; trebuie să-l iei cu mâna şi să-l duci în gard. — Ţăpu, Tecuciu.

3049. Femeia însărcinată care va culege în poală surcele ieşite din rândea, va face copilul cu părul creţ.—Ioneanu.

3050. Să te păzeşti să nu-ţi ieie nimeni din păr, fără ştire că ţi se paşte vârful cozilor. - Sevastos (Călătorii).

3051. Părul capului nu este bine a-l da cuiva, căci el se poate întrebuinţa la diferite farmece, cu care se poate face mult rău celuia dela care s'a luat părul, de aceea pieptănându-se cineva, sau tunzându-şi părul, este bine a-şi aruncà părul în foc.—Bucovina.

3052. Femeia însărcinată, dacă dă cu piciorul în mâţă, câne sau alt animal asemenea, face copilul păros. De aceea trebuie să puie în scăldătoarea copilului păr de al animalului în care şi-ar amintì că a dat cu piciorul. Giuleşti, Suceava.

3053. Mama îngreunată să nu mănânce din oală, nici mămăligă să tipărească, că naşte copilul făr de pic de păr pe cap.—Stânca, Iaşi.

3054. Se crede că dacă se încreţeşte unei copile părul la ceafă, va mai căpătà surori.—Bucovina.

3055, Ciuchii de păr de la ceafa copilului, care se for-

mează pentrucă stă mult culcat pe spate, nu e bine să-i taie mă-sa, căci îi arde casa copilului, când va fi gospodar, ci să se ducă cu el la nănaşă-sa să i-l taie.—Jud. Suceava.

3056. Fetele se bucură când găsesc spelci, că li creşte părul.—Ţăpu, Tecuciu.

3057. Când se tund copiii mici, e bine să bagi părul la rădăcina unui pom, ca să li crească lung ca pomul.—Catane, Dolj.

3058. Spre e face ca părul să crească lung, se ung fetele cu untură de ariciu.—Bucovina.

3059. Decă fetele mari dau cu salcie pe păr în ziua de Florii, li creşte părul.—Catane, Dolj.

3060. In săptămâna brânzei să nu te speli la cap, căci se scutură burdufurile cu brânză în cap (adică faci mătreaţă) şi-ţi albeşte părul curând.—Ciulniţa, Ialomiţa.

3061, Părul ce cade la pieptănatul femeilor sau la tunsul fetelor, se strânge şi se pune într'un gard, lipindu-se o baligă peste el, ca să crească părul din cap.—Bursucani, Covurluiu.

3062. Se crede că dacă voeşte cineva să-i crească părul, apoi îi bine să puie pe cineva ca să-i răteze părul pe când creşte luna, şi anume de o persoană bine voitoare, şi părul îi va creşte frumos; dacă-i rătează cuiva părul o persoană sgârcită sau rău voitoare, pe timpul scăderei lunei, apoi nu-i va creşte părul.—Bucovina.

3063. Cine mânâncă sămânţă de tiugă (tivdă), îi cade părul.—Adameşti, Teleorman.

3064. Nu-i bine să se leie o femee sau o fată înaintea bărbatului, că nu-i mai creşte părul.—Ţăpu, Tecuciu.

3065. Să nu vii de la mort cu părul despletit, că-ţi va cădeà părul.—Hânţescu.

3066, Fetele să nu mânânce despletite, că li cade părul.—Ciulniţa, Ialomiţa; Catane, Dolj.

3067. Se crede că nu e bine ca o copilă să ia pe cap o

cuşmă sau pălărie bărbătească, căci la din contra, va aveà păr slab.—Bucovina.

2068. In ziua de sf. Toader se tund vitele în frunte ca să se facă frumoase; fetele se lau cu stroh de la vite, ca să li crească parul mare şi frumos.—Broşteni, Suceava.

3069. La sf. Toader fetele mari se spală la cap cu iarbă mare, zicând: «Sfinte Toadere, fă ca coadele noastre să crească ca coamele cailor».—Ioneanu.

3070. La sf. Toader fetele se lau cu fân, ca să li crească părul. pronunţând cuvintele: «Toadere, sân Toadere, dă cosiţele fetelor, cât cozile iepelor».—Bursucani, Covurluiu.

3071. In sara de sf. Toader, fetele îşi taie câte o şuviţă de păr din cap şi o pun sub o baligă, semi-uscată, zicând de nouă ori: «Toadere, sân Toadere, dă codiţa fetelor, cât codiţa iepelor».—Ţăpu, Tecuciu.

3072. In ziua de sf. Toader fetele trebuie să se leie până în ziuă, ca să li crească părul, ca cozile cailor, că dacă n'ar face aceasta, atunci caii, pe care îi mână Toader la păscut, li-ar paşte cozile. In acea zi se slobod caii la păscut.—Straja, Bucovina.

3073. Dacă ţi-i frică de ceva, ia păr de la urs şi te afumă, că-ţi vine bine: uiţi frica.—Adameşti, Teleorman.

3074. Când eşti spăriet de un câne, să te afumi cu păr de al lui.—Jud. Suceava.

3075. Dacă i se dă cuiva păr de capră sălbatecă, în mâncare, apoi capătă o pântecăraie care-i cauzează moartea.—Bucovina.

CCCCLIV. **Parte**.

3076. Când ai noroiu în cot şi în genunche, ai parte de bivoli. Catane, Dolj.

CCCCLV. **Pască.**

3077. Se zice că dacă paştele cresc frumos, va fi un an bun. -Bucovina.

3078. Aducându-se pasca de la biserică acasă la Paşti, se

gustă mai întâiu din anaforă şi apoi din crucea paştei. Care gustă mai întâiu din usturoiu şi hrean, pe aceala nu-l mănâncă puricii.—Straja, Bucovina.

CCCCLVI. **Pasere.**

3079. In ziua de Dragobete se însoțesc paserile.—Rudeni, Argeş.

3080. Paserile de casă, când se culcă de vreme, e a bine; când se culcă târziu, e a lipsă.—Bogdăneşti, Suceava.

3081. La muncă să nu arunci fărmăturile, ci să le dai la pui acasă, ca să crească mari.—Țăpu, Tecuciu.

3082. In seara lăsatului de post (toamna) să dai de mâncare multă la orătănii, ca să nu-ți mănânce bobotinele din grădină, vara.—Vâlcea.

3083. Paserile care nu au râşniță, nu-s bune de mâncat.—Holda, Suceava.

3084. In ziua de ajunul Crăciunului să posteşti până la ziua jumătate, că prinzi vara paseri, şi să iai cu ochii închişi două paie, să le bagi în sobă.—Vâlcea.

3085. Să nu pui mâna pe puii unei păserele, căci vin furnicele de-i omoară, iar paserea îi părăseşte. Țăpu, Tecuciu.

3086. Tărâțele şi busuiocul din noaptea de sf. Vasile, sunt bune pentru paseri.—Vâlcea,

3087. Gâştile şi găinele albe sunt privite ca sfinte. Bogdăneşti, Suceava.

3088. Când paserile umblă cu aripile în pământ, trag a sărăcie. -Țăpu Tecuciu.

3089. Dacă are cineva galițe mici, apoi se crede că nu e bine a le numără într'o zi de post, că apoi n'ar creşte.—Bucovina.

3090. Paserea care va fi pupată de om, o mănâncă uliul.—Ioneanu.

3091. Cuibarul în care a scos gâsca sau găina pui, nu se dă afară, ci se duce în pod, unde se ascunde, ca precum

nu-l vede pe el nimenea acolo, aşa să nu vadă cioarele, ţărcile şi ulii, puii.—Straja, Bucovina.

3092. Puiul cu cinci degete nu se taie, că acela e norocul paserilor.-- Stânca, Iaşi.

3093. Când se adună paserile şi vrăbiile toamna pe la a-rie, iarna va fi mare şi geroasă.—Jud. Suceava.

3094. In ziua de crăciun să mânânci întăiu carne de pa-sere, ca să fii uşor ca paserea pe vară.—In părţile noastre, fiecare îşi pregăteşte câteva păserici.—Adameşti, Teleorman.

3095. Dacă vrei să scapi orăteniile (paserile de curte) de boală, să iei sgură de la maşină, să le pui în gropan să bea de acolo apă, că li va trece.—Cătane, Dolj.

3096. Când intră pasere sburătoare în casă, pe fereastră sau pe uşă, ea aduce o veste bună.—Jud. Suceava.

3097. Când mor din paseri, să se taie una din cele sănă-toase şi să se mânânce, căci atunci celelalte nu vor mai murí —Ioneanu.

3098. Când te va murdărì o pasere în sbor, ai să ai o su-părare despre o pagubă mare. Jud. Suceava.

3099. In ziua de sf. Haralambie (10 faur) se face colivă din care se păstrează spre a da paserilor când mor, să nu mai moară — Ioneanu.

3100. Să nu numeri lunia paserile că-ţi mor, de boală, ori îţi pier.—Ţăpu, Tecuciu.

3101. Nu e dat femeilor creştine să taie paseri, căci ar fi şi ele ca femeile nebotezate.—Jud. Suceava.

3102. Ca să trăiască puii de păseri lunateci, adică puşi şi scoşi în aceiaşi lună, când se pune cloşca, să se puie în cui-bul ei surcele, câte ouă sunt, şi o legătură mică cu meiu, şi după ce ies puii, să li dea din acel meiu să mânânce sau să se puie într'un ciur cu atâtea surcele câţi pui sunt şi cu un cuţit, apoi să se cearnă ciurul cu toate acestea deasupra unui foc, şi aşà nu vor murì.—Ioneanu.

3103. Când paserile au pui mici, nu trebuie a vorbì de

dânsele, căci le mâncă furnicile puii.—Grozeşti, Mehedinţi.

CCCCLVII. **Paşti**.

3104. In ziua de Paşti desdimineaţă, înainte de a merge la biserică, se spală sătenii cu un ban de argint, ca să fie albi ca argintul şi să aibă bani peste an, şi cu un ou roşu, ca să fie roşii, ca oul cel roşu.—Straja, Bucovina.

3105. Când vii dela Paşti, e bine să intrì în casă pe brazdă verde, că e bine de sănătate, şi s'o iei în ziua de sf. Gheorghe, că e bună de vite, când li se împietreşte ugerul. E bine să se ia cu capul şi pielea goală.- Bucovina.

3106. In ziua de Paşti nu e bine să doarmă omul, că apoi acel om e somnoros peste întreg anul, şi vara îi plouă pologul.—Straja, Bucovina.

3107. Lumânările ce rămân dela Paşti, să le aprinzi când pleacă dănacii şi fetele mari la horă, şi să treacă printre ele, ca să se uite lumea la ei, ca la Domnul Hristos.—Catane, Dolj.

CCCCLVIII. **Pelin**.

3108. In spre Rusalii, sara, trebue să pui pelin sub cap; altfel Rusaliile descopăr casa şi te iau.—Stânca, Iaşi.

3109. In ziua de Rusalii se pune pelin verde prin casă, ca să piară purecii.—Ioneanu.

3110. In ziua de Rusalii se pune la brâu pelin şi-l poartă toată ziua, iar noaptea se pune la cap şi în aşternut.—Moldova.

3111. In ziua de Rusalii se pune pelin la brâu, ca să nu-i ia din căluş.—Catane, Dolj.

3112. Pelinul strâns din ziua de Rusalii, e bun de afumat pe cel apucat de «cel rău» sau «ducă-se pe pustiu».—Ţăpu, Tecuciu.

3113. In ziua de Mărina (17 Iulie) se culege pelin, din care se face apă de pelin, care este bună pentru subţierea obrazului.—Ioneanu.

CCCCLIX. **Pernă.**

3114. Când se răstoarnă pernele, are să se mărite fata din casa ceea. Tătăruşi, Suceava.

3115. Când băieţii, de mici, nu şed cu capul pe pernă, îi semn că n'au să trăiască. Tătăruşi, Suceava.

CCCCLX. **Perzanie.**

3116. Când o femeie însărcinată e în primejdie de a pierde, sau se sperie de cevà, se afumă cu nări de vulpe. Bucovina (Marian. Naşterea).

3117. Când e o femeie în primejdie de perzanie, se spală icoana Maicei Domnului şi i se dă apă de aceea de băut.—Marian (Naşterea).

3118. Se ia o coasă, se deschide o fereastră, prinde coasa de măsea, o pleacă puţin cu vârful în jos pe fereastră afară, toarnă apă de trei ori pe pânza coasei, astfel ca să se scurgă într'un vas şi apoi din acea apă bea femeia de trei ori, iar cu restul o spală pe cap şi pe corp. După aceea se leagă femeia peste pântece cu «tort de învăţătură» (la care s'au învăţat copilele a toarce), şi astfel legată trebue să umble trei zile.—Marian, (Naşterea).

3119. Femeia care a pierdut, trebuie să fi fost legată de cineva, sau a pierdut pentru pacatele sale sau ale părinţilor. — Transilvania (Marian, Naşterea).

CCCCLXI. **Peşte.**

3120. Fuior dela crucea popei la Bobotează, îi bun de pus la pânza volocului sau a mrejei, ca să tragă peştele, cum trag băieţii după popă.—Jud. Suceava.

3121. Cine în ziua de Paşti, când zice popa: Hristos a înviat, răspunde: «peşte prind», acela prinde peşte mult pe vară, dar şi mare păcat face.—Stânca, Iaşi.

3122. Unele femei, când voesc să plece cu târbocul la râu să prindă peşte, şi dacă e duminecă, iau furca în brâu, şi iese la lume, torcând câteva firicele, cu scop ca cum se va mirà lumea de ele, că lucrează dumineca, aşà să se mire

peştele de ele, şi să iasă de pe la maluri să vie la târboc să-l vadă.—Adameşti, Teleorman.

3123. Toată lemnăria de năpatcă să o furi, dacă vrei să ai noroc la prins peşte. Ţăpu, Tecuciu.

3124. Când cineva se duce la prins peşte, pe cel de 'ntăiu ce-l prinde. îl dă prin păr sau barbă, ca să prinză atâ-de mult, cât păr e în cap sau barbă.—Rudeni, Argeş.

3125. Să scuipi în apă înainte de a începe prinsul peştelui.—Ţăpu, Tecuciu.

3126. Femeia îngreunată să nu mânânce cap de peşte, căci nu vorbeşte copilul curând.—Bursucani, Covurluiu.

3127. Femeia care mânâncă peşte crud, va naşte copii sprinteni.—Ţăpu, Tecuciu.

3128. La sf. Paşti, mânâncă mai înainte peşte prins în ajunul Paştelor. că vei fi uşor peste tot anul.—Luncuşoara.

3129. In ziua de Paşti, mânâncă mai întăiu peşte, ca să fii iute ca peştele, toată vara.—Rudeni, Argeş.

3130. Vineria cine mânâncă peşte, îi curge sânge din nas vara.—Ţăpu, Tecuciu.

3181. Când sar peştii după musculiţe, are să fie cald.—Parpaniţa, Vasluiu.

3132. Când visezi peşte măruntel, ai să ai noroc; iar de visezi prinzând peşte mare, ai să ai o scârbă mare—Parpaniţa, Vasluiu.

CCCCLXII. **Peteală.**

3133. Dacă se încâlceşte peteala miresei, în casa ei n'are să fie Doamne ajută.—Sevastos (Nunta).

3134. Dacă vreo duşmancă fură din peteala miresei, nu-i a bine.—Sevastos (Nunta).

3135. Visând peteală în piept, îţi va muri un copil sau o rudă.—Ţăpu, Tecuciu.

CÇCCLXIII. **Peţitor.**

3136. Fetele măturând casa în câşlegi, încep totdeauna de

la prag, crezând că făcând așà, vor sosì mai curând pețitori. – Bucovina.

3137. Când intrì într'o casă cu fete mari, trebuie să șezi, ca să șază pețitorii.—Jud. Suceava; Hânțescu.

3138. Dacă vreo pasere sburând, se lovește de fereastra unei case, unde sunt fete mari, apoi se crede că în curând vor venì pețitori.—Bucovina.

3139. Să nu primești pețitorii la tocmeală, nici întâia nici a doua oară, ci tocmai a treia, căci atunci e logodna mai cu trăinicie. și viața casnică mai lungă. -Țăpu, Tecuciu.

CCCCLXIV. **Picingine.**

3140. Miercuria și vineria să nu iei ouăle din cuibar, că faci picingine pe obraz. – Jud. Suceava.

3141. Să nu mânânci din ceea ce au ciugulit găinele, căci faci picingine pe obraz.—Adamești, Teleorman.

CCCCLXV. **Picior.**

3142. Când stai la masă, să nu huți picioarele, că huți pe dracu. -Holda, Suceava.

3143 Să nu legeni picioarele, că legeni pe dracu. - Sevastos (Călătorii); Bucovina.

3144. Să nu bagi picioarele pe sub masă, că ți se lungesc. —Țăpu, Tecuciu.

3145. Când treci peste piciorul cuiva, acela cade în horă la nunta ta —Catane, Dolj.

3146. Când treci peste picioarele cuiva, din fugă, despășește-l, că-i merge rău.—Țăpu, Tecuciu.

3247. Se crede că acela cui i se bate vâna la pulpa stângă, va dobândì un prieten. Bucovina

3148. Nu se umblă cu un picior încălțat și cu unul desculț, că umblì mult până te însori.—Jud. Suceava; Vâlcea.

3149. Când ești căsătorit, nu umblà cu un picior desculț și unu încălțat, că tragi a văduvie. Stânca, Iași.

3150. Când un copil începe să meargă întâiu în picioare,

locul de unde se ridică în sus, se taie împrejur ca un cerc, ca să taie piedica copilului, să poată merge ușor. —Ioneanu·

3151 Când ia mama copilul în brațe, nu e bine să-l puie la picioare, căci toată viața lui va rămâneà tot la picioarele altuia.—Marian (Nașterea).

3152. Femeia care are un copil mic, spălându-și picioarele, să și le spele nu numai dela căpută, ci dela genunchi în jos, și apoi copilul ei va umblà curând.—Bucovina.

3153 Când cineva ieșind sau intrând undeva, își târâie picioarele, este urmat și de alții.—Jud. Suceava.

3154. Femeia să se păzească să nu-i vadă bărbatul picioarele până la genunchi, că n'o mai iubește.—Sevastos (Călătorii).

3155. Când o fată vrea să se mărite, să tragă piciorul pe covorul pe care stă mireasa.—Jud. Suceava.

3156. La «Isaiia dănțuește», de voește mireasa ca în vieața casnică să fie ea mai mare de cât bărbatul, să calce pe mire pe picior.—Sevastos, (Nunta)

3157. Se crede că nu e bine a aruncà năsipul care se află 'n rânza gobailor tăiete, jos, c'apoi acel ce calcă cu piciorul gol, capătă păducel la picior.—Bucovina.

3158. Păducelul se zice că se tămădueşte, dacă se pune coada culeșeriului în foc și apoi la bătucel. Bucovina.

CCCCLXVI. **Piciorug**

3159. Să nu umblì cu vreun piciorug, prefăçându-te șchiop, că-i a rău. Țăpu, Tecuciu.

3160. Să nu umblì in catalige, că ți se lungesc picioarele, ori capeți slăbăciuni de picioare.—Țăpu, Tecuciu.

CCCCLXVII. **Pieptene**.

3161. De umblì cu pieptenele și nu te speli, apoi de vei atinge de față, ți se face crăpăcioasă (aspră).—Adamești, Teleorman.

3162. Să nu dai cu mâna după pieptene pe la nas, că faci bube.—Vâlcea.

3163. Când te piepteni şi-ţi cade pieptenele din mână, e semn că vei păţi cevà; însă dacă-l vei şterge îndată, de o petică, nu-ţi va fi nimic.—Hânţescu.

3164. «Plesniţi» sunt la oameni, crăpături la limbă, şi provin din faptul că te-a adăpat (ţi-a dat otravă) de pe pieptene.—Ţăpu, Tecuciu.

3165. De sf. Dumitru nu se piaptănă, că-i primejdios de lupi.—Stânca, Iaşi.

3166. Se zice că dacă a furat cinevà un pieptene şi moare, apoi ies pe dânsul o mulţime de păduchi.—Bucovina.

CCCCLXVIII. **Pierdere.**

3167. Dacă-ţi pare rău de un lucru pierdut, nu-l mai găseşti.—Catane, Dolj.

3168. Când pierzi cevà, să zici de mai multe ori, că-l găseşti:

Scoate, drace, ce-ai furat,
Că te bat cu maiele,
până-ţi iasă . . . . . .

— Catane, Dolj.

CCCCLXIX. **Piper.**

3169 Când scapi piper pe masă, ai să umbli bătut—Tătăruşi, Suceava.

3170. Când scapi piper pe masă, atâţia pumni vei luà, câte fire ai scăpat. Tătăruşi, Suceava.

3171. Piperul din solniţă dacă se varsă, e semn de sfadă. —Jud. Suceava: Stânca; Iaşi; Rudeni, Argeş; Sevastos (Călătorii); Ioneanu.

3172. Se crede că spre a face ca să fie ceartă într'o familie, trebuie a presurà piper pe jos.—Bucovina.

CCCCLXX. **Pirostrii.**

3173. Dacă după ce faci mămăliga, nu iei pirostriile de pe foc, ai să şezi în foc pe ceea lume.—Tătăruşi, Suceava.

CCCCLXXI. **Pisică**.

3174. Când cineva suflă în mâncarea pisicilor, li dă şi lor din sufletul lui.—Rudeni, Argeş.

3175. De pisică să nu te prea îngrijeşti, căci ea se roagă să moară toţi şi să nu rămâie de cât o babă bătrână, ca să-i ia mâncarea din mână.—Ciulniţa, Ialomiţa.

CCCCLXXII. **Pistol.**

3176. Când ţi se sloboade pistolul la nuntă, e a rău.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCCLXXIII. **Pistrui.**

3177. Oamenii pistruieţi se spală cu apă în miezul nopţii, când cântă cucoşul, căci temându-se a nu fi luaţi drept evrei, li se pot înmulţi petele. Pentru aceasta se feresc, ba mai mult se roagă şi pentru perirea celor ce le au.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCCLXXIV. **Pită.**

3178. Ca să dospească pita, după ce s'a frământat, se zică: «aşâ să-şi aducă pita mea aminte de dospit, cum şi-aduc aminte fetele de măritat».—Sabolciu.

CCCCLXXV. **Piţigoiu.**

3179. Când piţigoiul cântă pe lângă casă, face a frig.—Găineşti, Sucenva.

CCCCLXXVI. **Pitpalac.**

3180. Un pitpalac să se ţină închis în colivie numai trei ani, apoi să i se dea drumul, căci ţinându-l mai mult, se face un păcat, care nu va fi iertat de Dumnezeu.—Ioneanu.

CCCCLXXVII. **Plâns.**

3281. La băieţi să nu se pună mărgele la gât, căci făcându-se mari şi îmbătându-se vreo dată, plâng până se trezesc.—Ioneanu.

3182. Dacă plânge vreun copil necontenit noaptea, apoi e bine a lua apă dela o fântână străină, zicând: «Eu las plânsorile aice şi iau odihna», şi apoi copilul nu mai plânge noaptea.—Bucovina.

3183 Când un copil are obiceiu de plânge noaptea, seara să i se pună fașa de a curmezișul drumului, ca vitele ce vin de la pășune, să treacă peste ea și astfel încingând copilul cu ea, nu mai plânge. Sau să ia somnișor după tufe, care să lege la fașă, și atunci nu mai plânge.—Ioneanu.

3184. Dacă un copil de la nașterea lui, plânge întruna o săptămână, aceasta e semn că-l bântuie duhurile necurate. Ioneanu.

3185 Unde este un copil mic în casă, se crede că este bine a lăsa perdelele pe ferești, căci la din contra intră plânsul priu fereastră, peste lumină și copil, care apoi plânge neîncetat. Bucovina.

3186. După ce o femeie a născut, se face cruce de tărițe de grâu, una în mijlocul casei, și alta la ușă, și cine intră zice: «Aci de casa de tărițe să te apuci, iar de copil să nu te atingi». Aceasta se face ca copilul să nu plângă cât va fi mic.—Ioneanu.

3187. Când copilul este mic, să-i iei fașa și să o așterni în drum, ca să treacă oile peste ea. Să lași să însereze scutecele pe gard, că nu mai plânge.--Mischi, Dolj.

3188. In cea de'ntâiu duminică de la nașterea unui copil, să i se dea de ma-să țâță pe pragul ușii, sa să nu capete la plâns arțag.—Ioneanu,

3189. Când copilul plânge prea mult, își face de cap. — Perieni, Tutova.

3190. Când se pun cârpele unui copil afară să se usuce, să nu le apuce sfințitul soarelui, căci capătă copilul plâns prea mult; dacă însă le apucă afară, să le scuture pe foc, apoi să le aducă în casă.—Ioneanu.

3191. Când copiii mici plâng noaptea, se face seara «de muma pădurei».—Se ține copilul în brațe, și în umbra lui se dă cu toporul de trei ori, zicând vorbele acestea:

Fugi nălucă
prin prelucă,

prin răzor,
printre răzor,
că te taiu cu ăl topor.

--Catane, Dolj.

3192. Când cineva ține seara vreun copil în brațe, să nu-l ridice în sus mai mult decât statura celui ce-l ține, căci noaptea va plânge mult.—Ioneanu.

3193. Cine plânge în ziua de ajunul Crăciunului sau a Bobotezei, va plânge tot anul—Hânțescu.

CCCCLXXVIII. **Ploaie.**

3194. Dumnezeu, când i-i gândul să ploaie, toacă'n cer, și cucoșiì aud, și de asta vestesc și ei moleșagul de cu seară. —Țăpu, Tecuciu.

3195, De aia nu mai plouă, c'a început popii să se tundă. —Catane, Dolj.

3196. Ploile sunt legate prin farmecele țiganilor cari fac cărămidă, și mijlocul de a le dislegà, e de a-i alungà.—Apoi ovreii când intră la cușcă, se roagă să nu ploaie, căci când plouă, din fiecare sinagogă trebuie să moară un individ. — Țăpu. Tecuciu.

3197. Se crede că când intră jidovii în sărbătoarea cuștelor, va ploua. –Bucovina.

3198. Când se înneacă cineva, va ploua 40 de zile. — Ioneanu.

3199. Dacă moare cineva de moarte năprasnică în păduri, la înmormântarea lui vor fi ploi mari.—Straja, Bucovina.

3200. Nu ședeà pe pragul ușii, că-ți va plouà la nuntă. Dacă ești bătrân, îți va plouà în ziua morții —Vâlcea.

3201. Să nu mânânci din oală, că-ți plouă la nuntă. — Bucovina; Catane, Dolj; Jud. Suceava.

3202. Se crede că dacă începe ploaia des dimineață, apoi nu durează lung.—Bucovina.

3203. Când începe ploaia de joi, ține două săptămâni; iar

de începe de sâmbătă, ţine până celantă sâmbătă.—Sevastos (Călătorii).

3204. Se crede că dacă a început să ploaie sâmbătă, apoi ploaia va durà mult timp.—Bucovina.

3205. Fiind timp prea îndelungat secetă, atuncì se scaldă o femeie grea într'o apă curgătoare. sau se toarnă apă pe dânsa, şi se crede că apoi va plouà. Straja, Bucovina.

3206. Dacă plouă cu piatră, apoi se scoate cociorva şi lopata de pâne şi se pune cruciş înaintea pragului, iar toporul se înfinge în pământ, şi cu aceasta se crede că va trece piatra. Bucovina.

3207. Când plouă tare, să nu ţii ferestrele deschise, căci trăsneşte. Tătăruşi, Suceava.

3208. Se crede că smulgându-se iarbă cu mâna, va urmà ploaie.—Bucovina; Jud. Suceava.

3209. Unii postesc ajunurile sărbătorilor de iarnă într'un fel anumit şi apoi ei cred că ar puteà întoarce grindina şi ploaia. —Straja, Bucovina.

3210. Ploaie cu soare însemnează că sunt fete necinstite. Când plouă cu soare, băieţii cântă veseli :

Fugi ploaie,
fugi ploaie,
că te-ajunge soarele,
şi-ţi taie picioarele. ,

—Ţăpu, Tecuciu.

3211. Când plouă cu soare, se crede că sunt multe fete necinstite, şi atunci băeţii cântă aşa:

Plouă, plouă
într'o casă nouă;
ouăle de lut,
fetele se . . .

—Jud. Suceava.

3212. Când nu plouă, să furi tiparele ţiganilor cu care fac cărămida, şi să le arunci în puţuri, căci ei leagă ploile. Să uzi ţganii pe cari-i vei întâlnì în drum.—Ţăpu, Tecuciu.

CCCCLXXIX. **Ploşniţă**

3213. Când pui curpeni de fasole pe foc, atunci se fac ploşniţi. Tatăruşi, Suceava.

3214. Dacă-şi fac lăstunii cuib sub streşina casei, se fac ploşniţe în casă. Straja, Bucovina.

3215, Când e lună nouă, nu se grijeşte casa, că se fac ploşniţe şi alte juvini. Broşteni, Suceava.

3216. Spre a se cotorisì de ploşniţi, este bine a afumà în casă cu pipăruş, şi apoi a văruì păreţii cu un var amestecat cu terpentină. Bucovina.

3217. De ploşniţi scapi dacă grijeşti casa şi o văruneşti în lună nouă, în zilele de post. văruind-o îndărăpt şi molfăind ceva, precum coji de pâne, mălaiu, etc. Broşteni, Suceava.

CCCCLXXX. **Poame.**

3218. Vara, când încep să se coacă poamele, să nu mânânce cineva până mai întâiu nu împarte, ca să mânânce morţii şi apoi viii.—Ioneanu

CCCCLXXXI. **Pod.**

3319. Când pocneşte podul în colţ, atunci nu-i bine. Tătăruşi, Suceava,

CCCCLXXXII. **Pom.**

3220. Sara, înspre ajunul Crăciunului, femeia când face aluatul pentru turte, aşa cu mânele ciucură dn aluat, se duce în grădină, pe la fiecare soiu de pomi, însoţită de bărbatul său, care ţine în mână un topor. Dacă ajunge de pildă la un măr, bărbatul zice: ‹Bre muiere, eu am să taiu mărul ista, că nu rodeşte de loc».—Femeia atunci zice: ‹Nu-l tăià, mă rog dumitale, că cum îs mânele mele încărcate ciucură de aluat, aşa şi el (mărul), la anu are să rodească›. — Aşa se face la fiecare pom, şi se zice că vara pomii rodesc vrăjmaş.—Stânca, Iaşi; Sevastos (Călătorii).

3221. La ajunul Crăciunului se leagă pomii cu paie, aşa ca aceştia să cadă până la celalt ajun, pentru ca pomii să lege. —Bucovina.

3222. In noaptea Crăciunului să mături coşul, să pui funinginea pe la rădăcinele copacilor, căci rodesc. Vâlcea.

3223. Dacă copacul nu face roade, în sâmbăta Paştelor, cum frământi pasca, du-te cu mânele pline de aluat şi le şterge de copaci, şi de bună samă, au să rodească. Sevastos, (Călătorii).

3224. Când un pom nu face roade, să-l îngăuri în ziua de sf. Gheorghe, căci atunci va face. Vâlcea.

3225. Pentru ca să rodească copacii, din aluatul de pască ce l-ai ras de pe covată, faci câte un colăcel de fiecare copac ce nu rodeşte, şi-l anini pe o crenguţă.—Sevastos, (Călătorii).

3226. In ziua de 1 Mart să legi la fiecare pom roditor fir roşu, ca să facă poame multe pe vară. Adameşti, Teleorman.

3227. Se crede că dacă s'a desfăcut de grăunţe semincerii legaţi la olaltă, să se anine ei toamna pe pomi, care apoi în vara viitoare vor rodì. Bucovina.

3228. În ziua de Maria Egipteanca (1 April), se sădesc pomii. Broşteni, Suceava.

3229. Se crede că dacă sădesc doi inşi pomişori, sau samănă sâmburi de poame, acei pomi vor face fructe în fiecare an; răsădiţi, sămănaţi numai de unul, vor face fructe numai tot la doi —Bucovina.

CCCCLXXXIII. **Pomană.**

3230. Să nu dai de pomană la ţigani, că-ţi fură cioara puii. Covurluiu.

3231. Se dă de pomană un porc, căruia îi aprinde două lumânări la urechi şi se udà copitele cu apă, căci dacă nu are apă, pe lumea cealaltă, râmătorul râmă şi îi va găsì apă.--Ciulniţa, Ialomiţa.

3232. Ori ce se dă omuluiu de pomană, nu se pierde, ci le capătă în cealaltă lume îndărăt. Marian, (Inmomântarea).

3233. Cine dă aţă de pomană, face punte pe lumea cealaltă şi trece în raiu. Ciulniţa, Ialomiţa.

3234. Să nu dai borş cu flori de pomană, că pe lumea cealaltă, bei tot apă cu hospă şi cu flori.—Covurluiu.

3235. Dacă se face pomană cu frupt alb, apoi se crede că primitorul trebuie să deà în schimb pâne şi sare. Bucovina.

3236. Când se dă de pomană, să nu se deà peste gard, căci acea pomană nu este primită pe lumea cealaltă.—Ioneanu.

3237. Dacă nu faci pomană pe lumea asta, n'ai ce mâncà pe lumea cealaltă.—Ciuiniţa, Ialomiţa.

3238. Să dai rogojină de pomană, ca să ai cu ce-ţi face adăpost, pe lumea cealaltă, când o fi vremea rea.—Ciulniţa, Ialomiţa.

CCCCLXXXIV. **Popă.**

3239. Când te întâlneşti cu popa, îţi merge rău.– Tătăruşi, Suceava; Catane, Dolj; Adameşti, Teleorman.

3240. Când îţi iese popă înainte, are să te bată cineva.—Tătăruşi, Suceava.

3241. De-ţi va ieşì popă înainte, trebuie să asvârli cu paie în urmă lui; altfel nu-ţi merge bine.—Stânca, Iaşi.

3242. Când întâlneşti la drum popă, svârle după el un şumuiog de fân, şi să zici: «Ptiu, piei, drace».—Jud. Suceava.

3243. Să nu cumva să leşi pe popă să sfârşească cu umblatul (zi întâiu, ajunuri, molifte), la tine, că-i a rău.—Ţăpu, Tecuciu.

3244. In ajunul Bobotezei e rău de moarte dacă aperi pe popă de câni.—Ştefăneşti, Vâlcea.

3245. Când vine popa cu crucea la Bobotează, să arunci grăunţe de porumb înaintea lui, că-ţi vor ouà găinele, iar când pleacă din casă, să mături după el, că nu vei aveà purece pe vară.—Sabolciu.

3246. Popa, dacă moare de moarte bună, merge în iad; iar dacă moare de moarte năprasnică, merge la raiu.—Stânca, Iaşi.

3247. Când un popă hirotonisit vine acasă, îi iese preuteasa înainte cu sapă şi lopată, ca să aibă parte de morţi. — Maia, Ilfov.

3248. Dacă la o fată mică îi cresc întâiu dinţii de sus, ea se va face preuteasă, iar dacă copilului îi cresc întâiu dinţii de sus, apoi el se va face preut.—Vâlcea.

3249. De mergi la drum şi te întâlneşti cu un preot, să treci prin dreapta lui, pentru a-ţi merge bine.—Hânţescu.

CCCCLXXXV. **Porc.**

3250. Când umbli cu cleştele în lătùri, nu se îngraşă porcii. -Tătăruşi, Suceava.

3251. Femeile nu mânâncă boaşe de purcei, când se scobesc, că fac copii boşorogi.—Ţăpu, Tecuciu.

3252 Din ciur nu este bine a da grăunţe sau altceva la porci, c'apoi capătă linţi. Bucovina.

3253. Linţii la porci se vindecă, dacă li se dă, jumătate de oră înainte de a-i tăià, să mânânce sămânţă de cânepă.—Bucovina.

3254. Pentru boală de brâncă la porci, să pui o roată în par. Jud. Suceava.

3255. Dacă te încalţi în pat, îţi vor murì porcii de brâncă. Hânţescu.

3256. Să nu pisezi usturoiu sus: pe masă, pe braţe, pe pat că mor porcii de brâncă.—Ţăpu, Tecuciu.

3257. La brâncă se dă brănduşe din sân Bârlad. (Comunicată de d-l G. Tutoveanu).

3258. Broasca şi guşterile prinse din martie, se dau porcilor când sunt bolnavi de gură.—Rudeni, Argeş.

3259. Să nu mânânci carne de porc în ziua de Crăciun, ca să piară porcii peste an.—Hânţescu.

3260. In zilele ciorcovilor nu se face nici o treabă, că mânâncă lupii porcii. Jud. Suceava.

3261. Să nu munceşti în ziua de Ignat, că-ţi rup porcii bulendrele de pe gard. Ţăpu, Tecuciu.

3262. La Ignat, dacă nu vezi şi nu auzi porc tăindu-se, e bine ca să-ţi înţepi degetul cu un ac, ca măcar să vezi sânge.—Vâlcea.

3263. Când porcii se joccă, sau sau se încură cu fân în gură, se strică vremea.—Rudeni, Argeş.

3264. Oamenii nu iese la coasă, dacă n'au văzut la Ignat sânge de porc negru. Dacă n'au văzut, înţeapă creasta unui cocoş negru, ca să iasă sânge.—Ştefăneşti, Vâlcea.

3265. Când tai porcul de Ignat, să dai de pomană o strachină de făină şi o mână de sare, ca să nu-ţi piară porcii de boale.—Hânţescu.

3266. In ajunul Crăciunului copiii se mânjesc pe faţă cu sânge de porc.—Ştefăneşti, Vâlcea.

3267. Porcii care se taie la Crăciun, după ce se pârlesc, se cresteazǎ mai întăiu la ceafă, ca o cruce, apoi se presară sare, ca să fie carnea lui primită de Dumnezeu, când va da din ea de pomană, şi să nu se strice.—Ioneanu.

3268. In ajunul Crăciunului popa citeşte molifta porcilor, ca să-i ferească de boale. Ştefăneşti, Vâlcea.

3269. E bine ca la Crăciun, când se taie porcii, să te brezezi cu sânge, că e bine de bubat. Vâlcea.

3270. La Crăciun, când se taie porci, se bagă mai întâiu căpăţina în casă, cu râtul înainte, ca să meargă treaba bine, şi să aibă parte de porci.—Ioneanu.

3271. Când visezi porci, ţi-a făcut cineva. Parpaniţa, Vasluiu.

CCCCLXXXVI. **Porumbel.**

3272. Dacă ai porumbei în curte, nu vorbì de ei în timpul mesei, căci fug şi nu se mai întorc.—Moldova.

CCCCLXXXVII. **Post.**

3273. In ziua lăsatului de sec de brânză, vecinii şi rudele îşi cer iertare unii dela alţii, ca să intre curaţi în post. Ioneanu.

CCCCLXXXVIII. **Prag.**

3274. Pruncul, dacă are vreun tic, să-l alapteze mă-sa pe prag, când va tocà la leturghie, şi-i va trece.—Moldova.

CCCCLEXXIX. **Preuteasă.**

3275. Să nu iubeşti sau să te însori cu o preuteasă, fiindcă ele-s afurisite de preuţii lor.—Holda, Suceava.

CCCCXC. **Pricaz.**

3276. Nu-i bine să furi sarca de la oi, căci se întâmplă pricaz.

3277. Vineria nu se toarce, pentru că se face pricaz. Tătăruşi, Suceava.

CCCCXCI. **Pricoliciu.**

3278. Pricoliciu se zice că se face dacă sunt nouă fraţi născuţi tot într'o lună: fratele al noulea e pricoliciu. Transilvania.

3279. Pricoliciul, adică un om prefăcut în câne, însă zice poporul—cu picioarele de 'nainte mai scurte şi cu cele dinapoi mai lungi, se amestecă într'un haitic de lupi, umblând cu ei după prăzi de vite şi chiar de oameni, mai ales după cei născuţi din flori. Alimăneşti, Olt.

CCDCXCII. **Prietenie.**

3280. Când un câne trece printre doi prieteni, li se strica prieteşugul. Moldova.

CCCCXCIII. **Primăvară.**

3281. In dimineaţa zilei de sf. George, se pune pe la case verdeaţă, spre semn de primăvară.—Ioneanu.

3282. Când a cădeà din sfeşnic o lumânare pe urma cuiva, aceluia mare primejdie i se vesteşte. Ţăpu, Tecuciu.

CCCCXCIV. **Privighitoare.**

3283. Despre privighitoare se crede că a fost o femeie bogată, care avea nişte câni răi: Togan şi Griva. Perieni, Tutova.

CCCCXCV. **Probajeni.**

3284. In ziua de Probajeni (6 August), se probăjenesc frunzele copacilor şi câmpul.—Broşteni Suceava.

3285. In ziua de Progaje, nu-i bine să probozeşti (hueşti) pe om.—Tătăruşi, Suceava.

3286. Să te păzăşti să nu fii probozit în ziua de Probejini, c'apoi tot anul eşti probozit (ţinut de rău, ocărât).

CCCCXCVI. **Prunc.**

3387. Pruncii să nu călărească pe câni, că atunci nu vor creşte mari.

3288. Să nu treci peste prunci, că atunci nu vor fi oameni mari.—Luncuşoara

CCCCXCVII. **Puchini.**

3289. Dacu te uiţi nespălat în oglindă, faci puchini. Ţăpu. Tecuciu.

CCCCXCVIII. **Puiu.**

3290. Nu e bine fata să taie pui. că se face băiat.

3291. Nu e bine să mânânci căpăţina puiului, că cică omori pe taf'tău.—Catane, Dolj.

CCCCXCIV. **Pupăză.**

3392. Dacă auzi cântând pupăza dimineaţă şi eşti pe nemâncate, atuncî te spurcă şi-ţi pute gura toată vara.—Vâlcea: Rudeni, Argeş; Parpaniţa, Vasluiu.

3293. Când auzi de prima oară pupăza şi n'ai mâncat, te-a spurcat, şi tot anul îţi miroase gura a cuibar de pupăză. Covurluiu.

3294. Când auzi pupăza cântând mai întâiu, de n'ai mâncat până atunci în acea zi, îţi va mirosì gura. Ca să nu ţi miroase, bagă iute sare în gură.—Luncuşoara.

3295. Dacă aude cineva pupăza cântând, apoi trebue să se spele îndată pe faţă, că la din contra s'ar spurcà. Bucovina.

3296. Când îţi cântă pupăza întăiu, îţi merge rău peste an.— Jud. Suceava.

D. Purece.

3297. Purecele ce vei prinde întăiu în luna lui Mart. nu trebuie ucis, că altfel te frig purecii pe vară.—Stânca, Iaşi; Rudeni, Argeş; Catane, Dolj.

3298. Dacă vrei să nu te mănânce purecii peste an, să nu li zici pe nume, nici să-i omori în luna lui Mart, Vâlcea,

3299. Ca să scapi de pureci, pune bojii sau pelin, în casă, că toţi purecii se vor strânge pe ei.—Catane.Dolj.

3300 De purice scapi numai dacă-i pui pe foc, de oarece omorât, o bucăţică din trupul lui se face alt purece, Ţăpu, Tecuciu.

3301. La lăsatul postului să ieşi seara în obor, şi să chioteşti, dacă vrei să scapi de pureci. Catane, Dolj.

3302. La ajunuri, când se pregăteşte grâul cu mac, nu e bine a gustă din el înainte de cină, căci se crede că la din contra, acela ar fi mâncat de pureci prin întreg anul.— Bucovina.

3303. Nu este bine a se lucră miercuri după Paşti, căci e rău de pureci. Grindu, Ialomiţa.

3304. Pentru a scăpă de pureci, taie în ziua de Paşti cocoş negru, iar cuţitul mânjit de sânge, înfinge-l după uşă, şi purecii se vor strânge la el.—Grozeşti, Mehedinţi.

3305. Când se lasă post la 1 Martie, să mături prin casă, şi să arunci gunoiul până la ziuă, pe la vecini, cu capul gol şi desbrăcată până'n brâu, ca să se ducă purecii, şi să zici de trei ori: «Marta la noi în, casă, purecii la megieşi». Catane, Dolj.

3306. Dacă vara se pun pureci pe varză, ca să-l stârpeşti, dimineaţă pe întuneric, unul din ai casei, mai ales o fată, să cearnă cenuşă peste varză. fiind însă în pielea goală.— Vâlcea.

DI. **Puşcă.**

3307. Când se descarcă puşca singură, are să se întâmple ceva.—Tătăruşi, Suceava.

3308. Dacă-ţi rugineşte puşca neumblând cu ea, n'ai noroc la vânat. — Ţăpu, Tecuciu.

3309. Puşcaşii leagă o coadă de iepure la cucoşul puştii, ca că tragă vânatul la ei. – Jud. Suceava.

3310. Vânătorii pun în puşcă nafură din ziua Paştelor, ca să tracă la ei vânatul. - Giuleşti, Suceava.

3311. Când merge puşcaşul la vânat cu puşca descărcată, îi sar iepuri înainte.—Jud. Suceava.

3312. Cine la Bobotează îşi vâră puşca în apă, va trage mult vânat la ea. Broșteni, Suceava.

3313. Puşcă dacă visezi, vei primì o veste.—Ţăpu, Tecuciu.

3314. Cine vrea să aibă puşca vrăjită. ca să tragă la ea orice vânat, să facă aşa: să anine o icoană într'un copac, şi în noaptea Invierii, când popa cântă: «Hristos a înviat din morţi», şi trag clopotele la biserică, el să întindă puşca încărcată spre icoana din copac, ca s'o împuşte. Atunci, o femeie cu părul despletit, venită anume în apropierea copacului, să cadă în genunchi şi să roage pe vânător să nu împuşte icoana, că are să tragă vânatul la puşca lui. Vânătorul se mai preface că nu are încredere, şi la urmă iartă icoana.—Puşca lui va fi vrăjită, dar femeia aceea va înebunì în curând —Buneşti, Suceava.

DII. **Puşchea.**

3315. Se crede că spunând cineva lucruri viitoare, care n'ar fi bine să se întâmple, este bine a zice: „puşcheiu pe limbă", şi apoi aceste lucruri nu se vor întâmplà. Bucovina.

DIII. **Putină.**

3316. Să nu cânţi pe vrana de la putină, ori de la poloboc, că-ţi hueşte capul.—Ţăpu, Tecuciu.

DIV. **Puţ**.

3317. Cine face puţ. pe lumea asta, are apă pe lumea cealaltă.—Ciulniţa, Ialomiţa.

DV. **Răchită**.

3318. In proorul (ajunul) sf. Gheorghe, se pun ramuri de răchită pe fereastră şi la poartă. ca să se improurească (anunţe) sosirea primăverii —Moldova.

3319. In spre ziua de sf. Gheorghe. se pune în stâlpii porţii, răchită, în brazde, ca să prindă bucatele ca răchita Jud. Suceava.

3320. Se crede că nu e bine a coase afară, până ce răchita n'a înfrunzit. Bucovina.

DVI. **Rachiu**.

3321. Rachiul vărsat din nebăgare de seamă, însemnează pagube.—Ciulniţa, Ialomiţa.

DVII. **Râie**.

3322. Când cineva are râie şi se duce într'o casă, s'o spuie, că atunci nu se ia la nimeni. Ţăpu, Tecuciu.

DVIII. **Raiu**.

3323. Cine moare în ziua de Paşti, merge de a dreptul în raiu, căci raiul în acea zi e deschis pentru oricine.—Stânca. Iaşi; Marian (Înmormântarea).

3324. Cine moare în săptămâna luminată, merge în raiu, căci raiul n'are porţi atunci. Broşteni, Suceava.

3325. Dacă s'a copt pâne şi se scoate din cuptor, apoi gospodina aruncă în cuptor o bucată de lemn, un şumuiag de paie, sau alta ceva, crezând că astfel face cărare în raiu. —Bucovina.

DIX. **Rândunică**.

3326. Despre rândunică se crede că nu trebuie să o ucidem, nici să-i stricăm cuibul, căci moartea se aşteaptă în acea casă.—Perieni, Tutova.

3327. Cuibul de rândunică nu se strică, că pe urmă îţi mor părinţii şi ele îţi pun foc pe casă. Stânca, Iaşi.

3328. Să nu strici cuibul rândunicăi, că te blestemă şi mori. —Catane, Dolj.

3329. La casă, când rândunica face cuib, e a bine.—Broşteni, Suceava.

3330. Rândurica e lucru curat la casa omului; deci nu trebuie să te atingi de nimic al ei, că-i păcat. - Tătăruşi, Suceava.

3331. Când face rândunica cuib sub streşina sau înlăuntrul casei unde locuim, nu e semn bun, tot semn de pustietate; afară de coşări, saivante a. ş. unde nu locuiesc oameni; aici pot face.—Adameşti, Teleorman.

3332. Când ţi se strâng rândunele multe pe lâugă casă, toate-s cu priinţă.—Ţăpu, Tecuciu.

3333. Când pe neaşteptate intră vreo rândunică în casă, arată o bună prevestire.—Ioneanu.

3334. Când pui mâna pe rândunele, au să te usture ochii ori îţi seacă mâna.—Tătăruşi, Suceava.

3335. Când aude cineva primăvara o rândunică ciripind, apoi crede că va fi vorbit de rău peste an — Straja, Bucovina.

3336. Când vezi rândunele sburând pentru întâiaş dată în primăvară, eşti sănătos peste an; iar de vezi întâiu stând şi ciripind, tot anul te vorbesc oamenii de rău.—Sevastos (Călătorii); Bucovina.

3337. Primavara când vezi rândunele întâiu, se dă cu ţărnă peste cap, ca să nu faci bureţi (alunele) pe obraz, peste vară.—Giuleşti, Suceava.

3338. Când vezi rândunele întâia oară, primăvara, să iei două bucăţele de lemn, să sufli asupra lor şi să le svârli jos. Cine va face aceasta, mai ales dintre femei, poate să descâlcească (descurce) ori ce tort, cât de rău a fi el încâlcit.—Holda, Suceava.

3339. Când vei vedeà întâia oară numai o rândunică, atunci toată vara ai să fii singur.—Tătăruşi, Suceava, Broşteni, Suceava.

3340. Când vezi rândunică întâiu primăvara, să cauţi sub piciorul drept, şi de-i găsì păr de oaie, ai să ai noroc la oi; iar de-i găsì altfel de păr, de acela soiu de vite ai să ai noroc.— Popeni, Tutova.

3341. Când vezi rândunică, să stai şi să cauţi sub piciorul drept şi de-i găsì cărbune, ai să ai noroc. — Pădureni, Putna.

3342. Când vezi întâiu rândunele, şi vei căutà sub piciorul drept, ai să găseşti parale. –Tătăruşi, Suceava.

3343. Când vezi rândunelele întâiu primăvara, să te învârţi în piciorul drept, de jur împrejur, de trei ori. şi să întrebi, pe rândunică: «Rândunică, rândunică, ce face rândunica cea şchioapă?» După ce ţi-a răspuns, să rădici călcâiul şi să cauţi sub el; de vei găsì un păr negru sau castaniu, ai să mori în tinereţă, ori de vei găsì un păr alb, ai să mori bătrân de tot, iar de va fi părul jumătate alb şi jumătate negru, vei murì în cărunteţă. Parpaniţa, Vasluiu.

3344. Dacà vezi rândunică şi ai stat, când vei pornì, să porneşti întâiu cu piciorul drept, că-ţi merge bine anul acela. – Pădureni, Putna.

3345. Când rândunica trece pe sub vacă, în loc de lapte dă sânge.—Broşteni, Suceava; Găineşti, Suceava

3346. Dacă călătoresc rândunelele toamna, se ţine de semn că se apropie iarna. iară dacă sosesc ele la noi, se crede că iarna a trecut şi primăvara se apropie.— Bucovina.

DX. **Rânză.**

3347. Când calci în rânză de gâină, faci bătături.—Tătăruşi, Suceava.

3348. Femeile să nu mănânce rânză de păsări, căci li se întăreşte pântecele ca la bărbaţi.—Ţăpu, Tecuciu.

DXI. **Ras.**

3549. Tatăl să nu razӑ pe fiul său, că e rău de moarte.— Vâlcea.

DXII. **Râs.**

3350. Copiii cari râd în somn, îi mângâie Maica Domnului. — Ioneanu.

DXIII. **Răsădire.**

3351. Să nu răsădeşti nimic, când e lună nouă, că fac viermi la rădăcină, şi se usucă.—Ţăpu, Tecuciu.

DXIV. **Răspântii.**

3352. Să nu fii la mijlocul nopţii pe drum, mai ales la răspântii să nu stai, că te întâlneşti cu Ucigă-l toaca, ori cu alte bale spurcate, ca ciuma, sfânta, şi altele, şi rămâi pocit, ori cazi la boală.—Adameşti, Teleorman.

DXV. **Rătăcire.**

3353. Dacă cineva rătăceşte noaptea drumul, în sat, aproape de sat, ori pe hotarul cunoscut, se susţine că a călcat în urmă rea.—Sabolciu.

DXVI. **Raţă.**

3354. Când cloşca scoate vreun puiu sau boboc de raţă cu două capete, sau cu patru picioare, e rău de moarte. — —Vâlcea.

3355. Raţă să nu dai de pomană, căci nu mânâncă morţii.—Ciulniţa, Ialomiţa.

3356. Dacă raţa cloceşte, apoi casa stăpânilor săi, peste puţină vreme, va rămâneà pustie.—Vâlcea.

3357. Capul de raţă nu se mânâncă, crezindu-se că la din contra respectivul va beà spirtoase aşà cum a băut raţa apă. —Bucovina.

3358. Dacă te spurcă bobocii de raţă ori de gâscă, tot anul eşti vioiu.—Vâlcea.

3359. Sângele din gât de răţoiu, e bun pentru atacaţi.—Dămieneşti, Roman.

3360. Limba răţoiului pusă în brâu, e bună de dragoste.—Vâlcea.

3361. Când îţi fură cioara răţuştele, pune un bolohan în cuptor, că nu le mai fură.—Jud. Suceava.

DXVII. **Răsboiu.**

3362. Intunecimele de lună şi stelele cu coadă prevestesc răsboiu.– Broşteni, Suceava.

3363. Când sunt stele multe pe cer, e semn de răsboiu — Broşteni, Suceava; Stânca, Iaşi; Ţăpu. Tecuciu.

3364. Cometa când se arată pe cer, aduce veste de vreun mare rezbel, ori boală.—Bucovina.

3365. Dacă latră cânii uitându-se la lună, va urmà răsboiu.—Bucovina.

DXVIII. **Răsboiul de ţesut.**

3366. Războiul de ţesut să nu-l aşeze femeia în casă, că va ţese cu greu.—Bucovina.

DXIX. **Ridiche.**

3367. Ridichile să nu le răsădeşti cu degetul, că se fac subţiri ca degetul. ci să le înfigi în pământ cu trei degete.—Sevastos (Călătorii).

3368. Ca ridichile să fie mari, se crede că este bine a le răsădì cu trei degete.—Bucovina.

XXX. **Roade.**

3369. Din sămınţuri să nu dai primăvara nimărui până ce nu-i pune tu întâiu din ele, că-ţi dai norocul la roade şi nu se fac.--Broşteni, Suceava.

3370 Ca să-ţi dea pomii bune roade, botează-i la Bobotează.—Ţăpu, Tecuciu.

3371. De se trag clopotele în ziua de Paşti, toată ziua, roadele pământului se vor face bune.—Broşteni, Suceava.

3372. Când plouă la zilele mari, e anul rodos.—Rudeni, Argeş.

DXDI. **Rofii.**

3373. La lehuză nu-i bine să meargă femeia când nu-i curată (în menstruaţii), căci copilul capătă o boală de cap numită rofii sau rochii. Dacă femeia necurată a intrat în casa

DXXXIII. **Sânger.**

3417 Cu sânger să nu dai în bou, că sângeră.—Catane, Dolj; Jud. Suceava.

DXXXIV. **Săptămâna Mare.**

3418 Săptămâna mare (cea de lângă Paşti). să nu prea spoieşti, căci e rău de boale.—Ciulniţa, Ialomiţa.

DXXXV. **Săpun.**

3419. De săpun, când îl faci, să nu te miri, că-ţi curge sânge din nas.-Vâlcea.

3420. Să nu iei săpun dela nimeni din mână, că te cerţi cu cineva.—Catane, Dolj.

3421. După ce faci săpunul şi-l pui pe poliţă şi crapă singur, e rău de moarte.—Vâlcea.

3422. Să nu scapi săpunu 'n cenuşă, că-i rău de pureci.—Ţăpu, Tecuciu.

DXXXVI. **Sărăcie.**

3423. Când vitele sara nu trag acasă, şi dacă se vâră în ocoale străine, e semn de sărăcie.—Stânca, Iaşi.

3424. Dacă miaună mâţa prin casă, face a sărăcie.—Ţăpu, Tecuciu.

3425. Copilul care doarme cu faţa în jos şi cu partea de dinapoi ridicată în sus, acela e soiu rău, şi trage a calicie. - Stânca, Iaşi.

4426. Cui îi place mai mult ca să-şi puie mâna drept căpătâiu, face a sărăcie.—Ţăpu, Tecuciu.

3427. A dormì cu palmele lipite şi puse între picioare, e semn de sărăcie, cobe, piază rea.—Maia, Ilfov.

3428. Blănile patului dacă le tai, să nu le pui pe foc, că e rău de sărăcie.—Vâlcea.

3429. Copilul născut miercuri va trăì cam 30 de ani, şi va fi sărăcăcios.—Ţăpu, Tecuciu.

3430. Nu te spălà cu apă din gură, că faci a sărăcie.—Stânca, Iaşi.

3431. Copiii cu părul sburlit şi mâncăcioşi, trag a sărăcie. —Ţăpu, Tecuciu.

3432. Cel ce mânâncă din mână, trage a sărăcie.—Vâlcea.

3433. Cel care mânâncă prea mult, trage a sărăcie.—Ioneanu; Sevastos (Călătorii).

3434. Să nu flueri în casă, că faci a sărăcie.—Vâlcea.

3435. Dacă râşneşti sara, aduci sărăcia în casă.—Stânca, Iaşi.

3436. Cu vuvuitoarea să nu urli, că e rău de sărăcie.—Vâlcea.

3437. Nu e bine să jupoi (beleşti) nimic noaptea, că sărăceşti.—Ţăpu, Tecuciu.

3438. Cine pune vreun ou la foc să se coacă, în acel moment când îl pune să nu vorbească, caci trage a sărăcie.—Ioneanu.

3439. Când sunt şobolani mulţi, are să fie sărăcie.—Vâlcea.

3440. Când zvârcolacii mânâncă soarele, e a sărăcie.—Ţăpu, Tecuciu.

3441. Când găina ouă părăsitură, e a sărăcie.—Parpaniţa, Vasluiu.

DXXXVII. **Sărbătoare.**

3442. În sărbători mari să nu strigi după niminea, ca să nu fii strigat tot anul.—Saboliciu.

DXXXVIII. **Sare.**

3443. Dacă pui sare pe capul unei femei măritate îngreunate, fără ştiinţa ei, şi dacă ea în urmă pune mâna pe nas, atunci are să nască băiet, iar dacă pune mâna pe gură, are să nască fată.—Stânca, Iaşi

3444. Când greşeşti şi pui de două ori sare în mămăligă, e a strămutare.—Ţăpu, Tecuciu.

3445. Din sare de ţi se fură, nu-ţi merge bine.—Broşteni, Suceava.

mâncâ pânea de pe spic. Se crede că dacă în acea zi va răsărì soarele des-dimineață, primăvara va fi timpurie.—Straja, Bucovina.

3397. Nu sămănâ când e lună nouă, că atunci numai creşte, dar puţin rod aduce.—Luncuşoara.

3398. Sămănatul se începe cu ochii închişi, ca paserile aşa să nu vadă grăunţele pânei de pe spic, cum nu vede sămănătorul când începe a aruncà sămânţa.—Straja, Bucovina.

3399. Când te duci să sameni în grădină, să nu pui sămânţa pe pământ nearat, că se fac păstările teioase, ci s'o pui pe pământ arat, că atunci îs fragede.—Sevastos, (Călătorii).

3400. Pentru ca paserile stricătoare să nu vatăme sămănăturile, se ia la lăsatul de post, resturi de pe masă, şi ieşind afară, se aruncă câte puţin în diferite părţi, chemând odată cu aruncatul pe rând fiecare neam de pasere să mănânce. Tot în acest scop, se mai face, la lăsatul de post, o aţă de cânepă, înodându-se cu mânele la spate şi cu ochii închişi. Se fac nouă noduri, şi în timpul lucrărei se descântă un descântec.—Grozeşti, Mehedinţi.

3401. Cel care samănă sămânţa de micşunele, să fie cu gura plină de pâne, legat la mâna cu care samănă şi să nu vorbească, ca să iasă florile bătute.—Ioneanu.

3402. Se crede că este bine a strânge ceva din primul omăt, a-l topì şi a stropì cu acea apă răsadul; şi apoi purecii de pământ nu-l vor stricà.—Bucovina.

3403. Se crede că nu e bine a pune sămânţa pregătită pentru sămănat, în saci de făină, căci la din contra acel fel de pâne, răsărind, va aveà mult tăciune.—Bucovina.

3404. In ziua de Bobotează să botezi cu aghiazmă sămânţa ce trebuie să o sameni.—Ţăpu, Tecuciu.

3405. Se crede că nu este bine a da cuiva oareşicare sămânţă, fiindcă la cel ce dă rodeşte mai mică.—Bucovina.

DXXXI. **Sâmbătă.**

3406. Sâmbăta să nu începi nici un lucru, că nu ajungi să-l isprăveşti.—Jud. Suceava; Stânca, Iaşi.

3407. Sâmbăta să nu se mânânce de dimineaţă, căci în această zi se împărtăşeşte îngerul.—Ioneanu.

3408. Sâmbăta nu se unge nici se văruește, căci la din contra s'ar unge cu lut gurile morţilor.—Straja, Bucovina.

3409. Sâmbăta să nu zici nimănui, văzindu-l îmbrăcat cu straie nouă: «porţi sănătos», că-i doreşti moartea.—Ţăpu, Tecuciu.

3410. Dacă sâmbăta se croieşte cevà, tot în acea zi să se şi isprăvească, căci altfel e rău de boală.—Ioneanu.

3411. Când vremea rea începe sâmbăta, ţine mult.—Jud. Suceava.

DXXXII. **Sănătate.**

3412. Se crede că dacă în ziua anului nou este senin şi ger, oamenii în anul viitor vor fi sănătoşi; dacă însă în acea zi va fi afară moale şi pâclă, apoi că vor urmà boale.—Bucovina.

3413. In dimineaţa Paştelor, trebuie a se spălà întrebuinţând un ou roşu şi un ban de argint şi se crede că apoi omul va fi în decursul anului roşu şi sănătos ca oul cel roşu şi va aveà prisos în bani de argint.—Bucovina.

3414. Se zice că cel ce se scaldă în Vinerea mare sau Paşti, este sănătos peste tot anul.—Bucovina.

3415. Cucul, cocostârcii şi cucoarele, se salută cu multă dragoste şi sinceritate, asemenea şi rândunelele, zicându-se: «sănătate, vieaţă nouă şi la mulţi ani», făcându-se în acelaş timp şi semnul sfintei cruci.—Fluturele roşu e salutat cu mare bucurie zicându-se: «ca tine roş şi sănătos».—Bosia, Iaşi.

3416. Femeile dacă au fost introduse în biserică, întorcându-se acasă, calcă pe vreun fier ce stă pus în prag, ca să se facă aşà de tare şi sănătos ca fierul.—Bucovina.

noului născut, trebuie să stringă copilul de nas şi să-i spuie că nu-i curată, şi atunci de copil nu se prinde nimica.— Broşteni, Suceva.

3374. Lehuza, până a treia zi să nu culce copilul cu ea în pat, căci va căpătà rofii, şi când va fi mare, lumea se va întoarce cu dosul către dânsul, precum se va fi întors şi mă-sa prin somn.—Bucovina (Marian, Naşterea).

DXXII. **Roua**.

3375. Cine se va spălà pe faţă cu rouă în dimineaţa zilei de sf. Gheorghe, toată vara va fi sănătos şi nu-i va ieşì pete pe faţă.—Ioneanu.

3376. Dacă eşti bolnav de orice boală, în noaptea de sf. Gheorghe, şi înaintea răsăririi soarelui, de te vei tăvălì prin rouă, vei scăpà.— Ciulniţa, Ialomiţa.

DXXIII. **Rudă**.

3377. Rudele nu e bine să se ia, căci moare de «rudă rea». —Ciulniţa, Ialomiţa.

3378. Dacă rudele se iau în căsătorie, atunci nu li merge bine, nu se alege nici praful de ei.—Vâlcea.

DXXIV. **Rug**.

3379. Să nu pui rug pe foc, căci coace ugerul vacilor.— Vâlcea.

DXXV. **Rusalii**.

3380. In ziua de Rusalii nu se lucrează absolut nimica; altfel te iau Rusaliile.—Stânca, Iaşi.

3381. Dacă nu pui usturoiu şi pelin la Rusalii, te ia din Rusalii.—Vâlcea; Stânca, Iaşi.

3382. In ziua de Rusalii se pune pelin la uşă, la icoane, la fereastră, şi în toate părţile, ca să fie cei din casă păziţi de Rusalii.—Ciulniţa, Ialomiţa.

3383. Sara, în spre Rusalii, nu se lasă nici un lucru din casă afară, că pe urmă îl potceşte Rusaliile.—Stânca, Iaşi.

3384. Când copilul e luat din Rusalii, joacă căluşarii de nouă ori cu el în braţe şi îi trece.—Vâlcea.

3385. Omul care e bun, vede când ies Rusaliile, cum zbor şi cum chiuiesc pe sus. Stânca, Iaşi.

3386. In stratul Rusaliilor, stropeşte-ţi vacile cu usturoiu, ca să nu li piară laptele.– Vâlcea.

DXXVI. **Ruşine.**

3387. Se crede că aceea care visează raci fierţi, va păţì vreo ruşine.--Bucovina.

3388. Un copil mic să nu se ţină acoperit la faţă, căci făcându se mare, va fi ruşinos.—Ioneanu.

DXXVII. **Sălbătăciune.**

3389. Când sălbătăciunele intră în sat ziua, nu-i a bine.—Broşteni, Suceava.

DXXVIII. **Salcâm.**

3390. Se întâmplă că mai vezi şi toamna câte o floare de salcâm printre frunze; aista-i semn de toamnă lungă.—Ţăpu, Tecuciu.

DXXIX. **Salcie.**

3391. Dacă în ziua de Florii umblì încins cu salcie dusă la biserică, nu te mai doare mijlocul.—Ciulniţa, Ialomiţa.

3392. Salcie dela Florii făcută cercuri şi pusă la icoane, e bună să se aprindă când fulgeră şi trăsneşte, şi este cineva singur în casă.—Ciulniţa, Ialomiţa.

3393. Salcia se pune la fereşti în zina de Blagoviştenie şi în ziua de Florii. Salcia care ai pus-o, să n'o arunci, ci s'o pui la icoană, că-i bună pentru spor la albine.—Ţăpu, Tecuciu.

3394. Din salcia de la Florii se fac cercuri şi se pune pe pomi, ca să dea roade mai multe.—Ciulniţa, Ialomiţa.

DXXX. **Sămănat.**

3395. Când un loc se ară pentru pus porumb, se ia doi pumni de porumb de cel pentru sămânţă şi se îngroapă la capul locului, zicându-se: nu îngrop boabele, ci ciorile, să nu mânânce porumbul.- Ioneanu.

3396. Bunavestire se zice că este ziua paserilor, în care se poate arà nu însă şi sămănà, căci la din contra paserile ar

3446. Când îţi fură sarea de la oi sau vaci, ele vor murì. —Ciulniţa, Ialomiţa.

3447. Nu e bine să se fure sarea de la oi, căci e rău de pagubă. Vâlcea; Stânca, Iaşi; Bucovina.

3448. Se crede că dacă se varsă sare pe masă, va fi ceartă în casă.—Bucovina.

3449. Când dai sare pe foc, pe ceea lume o strângi cu genele ochilor.—Stânca, Iaşi.

3450. Când dai sare din casă lunia, nu-i bine, că mor viţele. Tătăruşi, Suceava.

3451. Sare de-ţi fură din casă, e pricaz şi ai pagube pe urmă.—Stânca, Iaşi; Sevastos (Călătorii).

3452. Sara să nu dai sare, că i pagubă la vite.—Ţăpu, Tecuciu.

3453. Când iei sarea de la vite lunia, nu-i bine.—Tătăruşi, Suceava.

3454. Sarea care se pune la tăietură după capul porcului, e bună de friguri. Vâlcea.

3455. Un bulgăraş de sare se pune în gură, sub limbă, la un om când moare; a treia zi se scoate din gură. O fărmătură cât de mică, dată în rachiu, sau în altceva, în scurt timp omul moare, fără să ştie de ce.—Giuleşti, Suceava.

3456. Rămăşiţele droburilor de sare de prin târlele vitelor, şi mai ales a oilor, sunt socotite că aduc spor şi izvor în casa care intră.—Sevastos (Nunta).

3457. Este o credinţă în popor, să nu ieie femeile sare în mână, că li asudă când cos.—Transilvania.

3458. Nu-i bine să umbli cu sare după ce ieşi de la înviere, că asudă mânile peste an.—Şarul-Dornei, Suceava; Rudeni, Argeş, Ioneanu.

DXXXIX. **Sărindar.**

3459. Cine plăteşte cinci sărindare preotului, găseşte o casă pe lumea cealaltă.—Ciulniţa, Ialomiţa.

DXL. **Sburătoare.**

3460. Buruiana sburătoare, e bună pentru boală de vite.—Prunişor, Mehedinţi.

DXLI. **Scăldătoare.**

3461. În scăldătoarea noului născut trebuie să se puie: busuioc, ca să fie iubit ca busuiocul; bani de argint, ca vieaţa lui să fie curată ca argintul; bujor, ca să fie rumăn ca bujorul; miere, ca să fie dulce la vorbă; pâne, să aibă îndestulare şi să fie bun ca pânea; zahar, ca să-i fie vieaţa dulce; ou, să fie sănătos şi întreg ca oul; lapte dulce, să fie alb ca laptele; aghiasmă să nu se apropie de el duhurile necurate. —Marian (Naşterea).

3462. În scăldătoarea noului născut se pune: lemnie (o plantă) ca copilul să umble degrabă în picioare; zdreveţ, popchişor şi cătuşnică, ca să fie vârtoşel; cânepă, ca să crească ca cânepa; untură de porc, ca să se îngraşe ca un purcel.—Mălini, Suceava.

3463. Se pune orz, porumb şi flori, pentru ca copilul să aibă parte de cereale şi să fie plăcut ca florile.—Ioneanu.

3464. În scăldătoarea unui copil mic se pune sare, ca să nu se opărească, şi se sparge un ou în ea, ca să crească copilul şi să se împlinească ca oul.—Ioneanu.

3465. Dacă copilul e spurcat, se scaldă în trei vineri în lapte muls de la trei vaci în trei vineri, de trei muieri iertate, adică bătrâne. -Bucovina (Marian, Naşterea).

3466. În scăldătoarea unui copil nebotezat, moaşa îşi spală picioarele, ca copilul să umble curând în picioare şi să fie iute la mers.—Ioneanu.

3467 Când se scaldă copilul nou născut, i se pune la cap uneltele cu care ar trebuì să se ocupe în vieaţă, ca să fie harnic şi pricepător la toate. Dacă e băiat, i se pune cărţi şi condeie, ca să înveţe bine. Marian (Naşterea).

3468. Un copil adus acasă de la botez, se scaldă cu o oală nouă, punându-se în apă o coardă de vioară, ca în vieaţa lui să cânte frumos. Ioneanu.

3469. Copilul nou născut se scaldă în apă călduţă, pentru ca să nu devie desfrânat —Marian (Naşterea).

3470. Apa în care se scaldă copilul, se încălzeşte cu vreascuri culese de pe drumuri. Banat, Ungaria (Marian, Naşterea).

3471. Apa cu care faci scăldătoarea pruncului, să fie luată din fântână, râu, pârău, înainte de a asfinţi soarele, căci de-i face scăldătoarea pruncului cu apă luată după ce a asfinţit soarele, copilul se îmbolnăveşte, fiindcă după ce asfinţeşte soarele, în apă se scaldă o mulţime de duhuri rele.- Holda, Suceava.

3472. Când se ia copilul din scăldătoare, se scuipă în urmă. ca să nu se ia necuratul de dânsul.—Bursucani, Covurluiu.

3473. Scoţindu-se un copil din scăldătoare, se stupeşte în ea, ca tot răul să rămâie în scăldătoare. - Bucovina.

3474. Scăldătoarea copiilor nu-i bine s'o dai noaptea afară. —Broşteni, Suceava.

3475. Scăldătoarea unui copil se crede că nu e bine a o vărsà afară, nici înainte de răsăritul, nici după apusul soarelui, că la din contra copilul va plânge.—Bucovina.

3476. Scăldătoarea noului născut să nu se arunce pe foc. —Transilvania Marian (Naşterea).

3477. Scăldătoarea copilului de la botez se varsă lângă un pom, pe un loc curat, ca copilul să nu fie obraznic, ci de treabă.—Straja, Bucovina.

3478. Ca să se îngraşe copilul, îi aruncă scăldătoarea în apropierea unui coteţ —Transilvania (Marian, Naşterea).

3479. Este bine a încrestà covata în care se scaldă un copil, la acel capăt unde se pune el cu capul, şi turnând scăldătoarea afară, să se toarne pe acel capăt unde stau picioarele, şi apoi copilul va umblâ curând în picioare. --Bucovina.

3480. Copiii cei slabi este bine a-i scăldà într'o scăldătoare făcută din spini de holeră şi apoi se întramează.—Bucovina.

3481. Oala în care se scaldă copilul nou născut, trebuie să fie nouă, pentru că precum sună oala cea nouă, așà și copilul să aibă voce curată, pătrunzătoare și plăcută.—Bucovina (Marian, Naşterea).

3482. Copiilor li place să se joace în apă, căci când se nasc, moașele în scăldătoare pun ouă de rață. Ioneanu.

3483. În ziua de sf. Toader copiii se scaldă, și în scăldătoare se pune petricele și flori de fân, ca să fie sănătoși ca piatra și drăgostoși ca florile. Ioneanu.

3484. Când se imprimăvărează, să nu te scalzi la râu, până nu vei gustà brânză proaspătă. Adamești, Teleorman.

DXLII. **Scânteie.**

3485. Când sar scântei din foc, au să-ți vie oaspeți. Broșteni, Suceava; Stânca, Iași.

DXLIII. **Scutec.**

3486. Scutecele copiilor se pun la uscat pe o roată de car sau de trăsură, pentru ca copilul să fie ager și isteț.—Banat (Marian, Naşterea).

3487. Scutecele copiilor nu trebuie lăsate noaptea afară. - Broșteni, Suceava.

3488. Dacă pelincele copilului rămân noaptea afară, vin spiritele necurate și le pocesc. (Marian, Naşterea).

DXLIV. **Secetă.**

3489. Când e secetă, ca să plouă, să omori broaște, ori să asvârli lingura tigăii în fântână, fără să te vadă cineva.—Vâlcea.

3490. Dacă treci cu mortul vre-o apă, faci a secetă.

3491. Secetele se întâmplă din cauza morților de om.

3492. In timp de secetă, flăcăii fură toaca de la biserică și o svârl în fântână, nespuind nimărui și lăsând pe alții să o scoată. Țăpu, Tecuciu.

3493. Trei ani de secetă, aduc trei ani de boli și trei în urmă de răsboaie.—Țăpu, Tecuciu.

DXLV. **Sicriu.**

3494. Când pocneşte sicriul, nu-i bine. Tătăruşi, Suceava.

DXLVI. **Sită.**

3495. Să nu pui sita pe cap, că faci chelbe.—Broşteni, Suceava.

3496. Sita să nu o laşi să doarmă prin sat.--Ciulniţa, Ialomiţa.

3497. De împrumuţi ciurul sau sita seara prin sat, s'o acoperi cu pestelca, sau altă ceva, că-i cu primejdie.—Covurluiu; Broşteni, Suceava.

3498. Să nu te uiţi prin sită, că faci bube.—Broşteni, Suceava.

DXLVII. **Smântână.**

3499. La sf. Gheorghe se pun brazde pe la porţi şi se scot budăile la pârău, ca să se prindă smântână multă peste an. — Şarul Dornei, Suceava.

DXLVIII. **Soare.**

3500. Să te scoli înaintea soarelui, căci e păcat să răsară soarele peste tine dormind.—Lespezi, Suceava.

3501. În timp de un an să nu apună soarele pe hainele copilului, că apoi capătă spaimă. - Marian (Naşterea).

3502. Hainele copilului nu se lasă în ogradă, după ce a asfinţit soarele, ca să nu vâre zânele boale în ele.—Macedonia (Marian, Naşterea).

3503. Să nu mături duminică dimineaţă în faţa soarelui, că colbăeşti faţa sfântului soare.—Covurluiu.

3504. Când se uită copilul drept în soare, va fi prea iubitor.—Perieni, Tutova.

3505. Cine se uită cu ochii în soare, va duce frig iarna.—Ţăpu, Tecuciu.

3506. Se zice că soarele, în mersul lui, e tras până la prânz de doi bivoli; până de-amiază, de un bou; până de-amiază în de seară, de o căprioară, iar până la asfinţit, de

un iepure şchiop, apoi trece pe lumea cealaltă.—Ţăpu, Tecuciu.

3507. Gozul din casă nu se aruncă în faţa soarelui, ca să nu orbească care-l aruncă.—Sabolciu.

3508. După apusul soarelui nu se scoate copilul afară, căci i se poate întâmplă o nenorocire.—Marian, (Naşterea).

3509. Dacă se scaldă copilul după apusul soarelui, capătă plânsori şi nu poate dormi.— Bucovina (Marian, Naşterea).

3510. Când soarele este aproape de sfinţit, trebuie să stai până sfinţeşte şi apoi să începi lucrul. -Ciulniţa, Ialomiţa.

3511. Când vor fi trei sori pe cer, e a sfadă între împăraţi.—Stânca, Iaşi.

DXLIX. **Soc.**

3512. Lemnul de soc nu-l arde nimeni, crezându-se că la din contra, respectivul ar aveà durere de măsele.—Bucovina.

DL. **Solniţă.**

3513. Chiperul şi sarea din solniţă de se varsă, te vei sfădì cu casnicii. Broşteni, Suceava.

DLI. **Solomâzdra.**

3514. Solomâzdra arsă în foc, făcută cenuşă şi dată cuiva în mâncare, învie şi se înmulţeşte —Giuleşti, Suceava.

DLII. **Somn.**

3515. Dacă ia cineva legătoarea cu care se leagă la olaltă picioarele vreunui mort, şi o aruncă în vreo casă, apoi dorm casnicii aşa că se poate luà tot din casă; dacă însă furii leagă încă cu dânsa uşa, apoi casnicii nu se mai scoală, până ce nu vine cineva să deslege uşa.- Bucovina.

3516. Dacă dormi în sărbători mari, somnoros vei fi peste tot anu.—Iosif Stanca.

3517. Să nu dormi în ziua de Paşti, căci îţi fură dracul pasca.—Palten, Putna.

3518. In ziua de sf. Vasile cine va dormì, tot anul va dormità.—Ioneanu.

3519 Se crede că acela care are un somn uşor, este deştept la minte, iară cel ce doarme greu, acela îi cam bondolan.—Bucovina.

3520. De-i dormì în ziua de sf. Gheorghe, iei somnul oilor.—Covurluiu; Catane, Dolj; Ţăpu, Tecuciu.

3421. In ziua de sf. Gheorghe nu e bine să dormi, căci acela care ar face-o aceasta, ar fi somnoros prin întreg anul, şi pologul lui ar fi totdeauna plouat.—Straja, Bucovina; Palten, Putna.

3522. Copiii mici nu-i bine a-i lăsà să doarmă în timpul apusului soarelui, căci la din contra ei nu vor dormì noaptea.—Bucovina.

3523. Când copiii râd prin somn, văd pe Dumnezeu şi pe Maica Domnului.—Broşteni, Suceava

3524. Se crede că dacă zimbeşte un copil în somn, îngerii îi zic că ieu pe tatăl lui, iară daca scânceşte el, îngerii îi zic că ieu pe mama lui.—Bucovina.

3525. Nu se sărută copiii când dorm, că li iei somnul.—Giuleşti, Suceava.

3526. Nu-i bine să dormi la asfinţituì soarelui, că te îmbolnăveşti.—Tătăruşi, Suceava.

3527. Să nu dormi mult, că te bolnăveşti de gălbănare.—Adameşti, Teleorman.

3528. Ca să dormi liniştit, şi să nu ai visuri rele, să faci de trei ori semnul crucei pe pernă.—Jud. Suceava.

3529. De te culci pe partea dreaptă, atunci mâna dreaptă ţi-i ferită de diavol şi o poţi scoate ca să-ţi faci cruce cu dânsa.—Sevastos, (Călătorii).

3530. Dacă vrei ca să nu te prindă somnul de loc într'o noapte, să mânânci inimă de privighitoare, c'apoi nu ţi-i somn nici ca cum în noaptea aceea.—Lipova, Vasluiu.

3531. Când tresari prin somn, se apropie dracul de tine.—Perieni, Tutova.

3532. Nu se cade să dormi cu faţa'n sus, nici pe stânga,

că se suie diavolul pe tine şi simţeşti o greutate straşnică, aşa că măcar un deget nu poţi mişcà şi numai doară de-ţi faci cruce cu limba în gură, atunci te poţi trezì şi uşurà. - Sevastos (Călătorii).

3533. Când se ia cărbuni de la o casă cu copii mici, apoi se dă un cărbune înapoi peste prag, ca somnul să rămâie la copii.--Bucovina.

3534. Când te duci la o casă cu copil în leagăn, îi dai semn câte un fir din brâu, din blauă, sau o codiţă ceva, în sfârşit, din 'cea ce ai, zicând: să doarmă bine ca mine, să crească mare şi gras ca mine; iar de eşti şlab, zi-i: să fie gras, nu ca mine.—Sevastos (Călătorii).

3535. Se crede că dacă un copil noaptea nu poate dormì, apoi e bine a luâ de la o scroafă cu purceí baligă de a purceilor, aşa ca să nu simţească scroafa, şi să se puie sub perina copilului şi apoi el va dormì aşa de bine, cum dorm purceii.—Bucovina.

3536. Când copiii plâng prin somn, să li zici: «lupuşor, lupuşor», şi să li faci semnul crucei.—Broşteni, Suceava.

3537. Dacă un copil mic doarme ziua, iară noaptea plânge, apoi să i se deie apă din acea fântână din care apoi se ia apă şi se face scăldătoare pentru copil şi el apoi doarme noaptea.—Bucovina.

3538. În leagănul copilului să nu se culce altul, că-i ia somnul.—Broşteni, Suceava.

3539. Dacă un copil nu are somn, să i se ţină scutecele la stele şi a doua zi să-l înfaşe cu ele, că-i va venì somnul.—Ioneanu.

3540. De copilul nu doarme, scaldă-l cu stroh sau cu somnoroasă şi-i fă de plânsori.– Sevastos (Călătorii).

3541. Ca să doarmă bine un copil ce plânge noaptea, se ia două bucăţele de măligă, se duce cu ele seara la culcuşul găinelor şi se zice de trei ori : găinelor, vă dau această mămăligă vouă şi voi să daţi somnul vostru (cutăruia). — După aceea se aruncă una din acele mămăliguţi la găini,

iar acealaltă se pune în leagănul copilului.—Bursucani, Covurluiu.

3542. Femeile care se duc la munci şi dorm pe câmp, fac mai întâiu cruce locului unde dorm, ca să nu vie şoimăriţele să le pocească, şi când se scol, lasă în loc un semn, că de va fi ceva, să se lipească de acel semn, iar nu de ele. — Ioneanu.

DLIII. **Sorb.**

3543. Faptul că după ploaie se văd broaşte, se atribuie *sorbului*, care pogorându-se asupra râului, ia apă împreună cu broaşte.—Ctulniţa, Ialomiţa.

DLIV. **Soţ** (număr cu).

3544. Să nu faci paşti, nici ouă roşi fără soţ, că nu-i bine.—Sevastos, (Călătorii).

3545. Când se dă vreo masă la ziua onomastică a vreunui flăcău, sau fată mare, cată ca numărul mesenilor să fie cu soţ, căci altfel tânărul sau nu va 'avea vieaţă să se căsătorească, sau, căsătorindu-se, nu-i va trăi soţia. — Ioneanu.

DLV. **Spaimă**.

3546. Poporul crede că spăriindu-se de ceva, e bine să stupiască în sân, şi apoi spaima nu-i va strică.—Bucovina.

3547. Se crede că dacă s'a speriat cineva de ceva, este bine ca să nu se culce îndată, să beie imediat apă şi să rupă ceva gura cămeşii, ş'apoi spaima nu-i va strică. -Bucovina.

3548. Se crede că cel ce se sparie, să se afume cu stupuşurile sacaluşurilor, ori să se afume cu cuiburi de rândunele şi-i va trece spaima. Sau să se afume cu brazde strânse de la sf. George.—Bucovina.

3549. Când se sparie copilul de vre'un câne, sau de vreo fiară, atunci se afumă cu păr de la acel animal.—Valahia Moravă (Burada); Moldova.

3550. Dacă se sparie vreun copil este bine a-l afuma cu

vreo bucățică de veșmânt bisericesc, sau cu cărbune căzut din cadelniță, sau a-i picură, pe când doarme el, cu o peniță ceva mir în ureche. —

3551. Dé asemenea să i se facă scăldătoare cu apă în care s'au fiert bețele care se aruncă în pomi, ca să cadă fructe jos. Bucovina.

3552. Se crede că copiii cari ziua s'au speriat de ceva, în noaptea următoare se vor udà în așternut.—Bucovina.

3553. Poporul crede că dacă-și pârlește cineva părul capului cu trița (lumânarea de la Iordan sau Bobotează), apoi nu se sparie de lupi; iar dacă s'a speriat cineva, apoi să se afume cu putregaiu de răchită.—Bucovina.

DLVI. **Spălat.**

3554. Se crede că-i păcat a spălà rufele în cele două săptămâni după Bobotează, iar dacă trebuie să se spele numai de cât, apoi aceasta să nu se facă înainte de răsăritul soarelui.—Bucovina.

DLVII. **Spate.**

3555. Să nu te scoli dimineața cu spatele în sus, că e rău de ceartă.—Vâlcea.

DLVIII. **Spinare.**

3556. Dacă te mânâncă spinarea, ai să te îmbolnăvești.—Vâlcea.

DLIX. **Spân.**

3557. Fetele care torc, să toarcă tot caierul, ca să n'aibă bărbați spâni.—Țăpu, Tecuciu.

DLX. **Spânzurat.**

3558. Să nu pui mâna pe omul spânzurat, ci pune o căruță păcătoasă de tot sub el, taie-i ștreangul, îngroapă-l când o cădea din căruță în groapă, arde căruța cu care l-ai adus, svârle cosorul cu care ai tăiat ștreangul, că-i rău de te lipești ori păstrezi ceva cu care s'a atins spânzuratul. — Țăpu, Tecuciu.

3559. Din toate sinuciderile, numai spânzuratul se crede că se dărueşte dracului.—Ţăpu, Tecuciu.

DLXI. **Spin.**

3560. Când ţi-a da un spin de porumbel ori măcieş, şi-l scoţi, să-l pui în păr, ca să nu-ţi mai dea şi altul. Ţăpu, Tecuciu.

DLXII. **Spiriduş.**

3561. De-i clocì ouă de stărchitură (ouăle mici de tot şi cam moi, pe care le fac unele puice întăiu), sub moară şi-i creşte ce-a ieşì din ele, îţi creşti spiriduşi şi aiştea, câţi bani îi voì, îţi aduc şi niminea nu te poate bate, că numal îi chemi în gând; da după moarte a lor eşti.—Covurlui.

3562. Alţii mai cred că spiriduşul este un ban cu putere de a aduce banii de la alţii cari au mulţi. Astfel de spiriduş zic ei, că se cumpără —Când îi luà niscaiva bani de la cel ce are spiriduş, când ajungi acasă, nu-i mai găseşti toţi. Dar vai! de sufletul celui ce a avut. Covurluiu.

DLXIII. **Splină.**

3563. Bărbaţii să nu mânânce splină, că nu pot merge călare.—Ţăpu, Tecuciu.

3564. Oamenii cari mânâncă splină de la animale, se însplinează.—Ioneanu.

3565. Să nu mânânci splină de animal, căci ţi se pune splina când vei alergà.—Grozeşti, Mehedinţi.

3566. Splina porcului nu trebuie a fi mâncată de bărbaţi şi copii, căci li se lungesc ori li cresc mustăţile cât splina.—Ţăpu, Tecuciu.

DLXIV **Spor.**

3567. Dacă te spurcă pitpalaca, îţi ia sporul.—Vâlcea.

3568. Marţia, Joia şi Sâmbăta nu se începe nimic, căci nu-ţi iese cu spor. Ţăpu, Tecuciu.

3569. Când cineva mânâncă cu cusătura sau cartea în sân, îşi mânâncă sporul.—Rudeni, Argeş.

3570. Când gureşti în ziua de'ntăiu, să nu mănânci, că mănânci sporul.– Catane, Dolj.

3571. Când vezi craiu nou, dacă ai bani cu tine, e semn că vei sporì.—Hânţescu.

3572. Când pleci cu sapa la prăşit, să te închini, ca să ai spor. Vâlcea.

DLXV. **Sprinceană.**

3573 Când te mănâncă sprinceana, atunci te doresc cei ce te iubesc.—Stânca. Iaşi.

3574. Când se bate sprinceana unei fete mari, ea bate în scânduri, crezând că aşa se va uscà cel ce se gândeşte la dânsa.—Ciulniţa, Ialomiţa.

DLXVI. **Stafie.**

3575. Dacă la săparea unui şanţ pentru zidire, sau a unei gropi pentru fântână, sau pivniţă, se va luà măsura înălţimei unui om lipit de părete, acela va fi stafia acestei construcţii. – Jud. Suceava.

DLXVII. **Stea.**

3576. Poporul crede că fiecare om are o stea care la moartea lui cade de pe cer.—Bucovina.

3577. Fiecare copil capătă la naşterea sa o stea, şi cât timp steaua căpătată luceşte pe bolta cerului, până atunci trăeşte şi individul, iar când îi cade steaua, i se curmă şi zilele.—Marian (Naşterea).

3578. Când cade o stea de pe cer, a murit un om.—Vâlcea; Broşteni. Suceava.

3579. Când se vede căzând vreo stea, înseamnă moartea unui om, că credinţa în popor e că tot omul îşi are steaua. —Sabolciu.

3580. Să nu te miri că-s multe stele pe cer, sau să veseşti pe cineva când pică o stea: şi steaua ta multe vede şi tace.—Ţăpu, Tecuciu.

3581. Stea cu coadă roşie de se va vedeà, răsboiu mare va fi.—Ciulniţa. Ialomiţa.

3582 Stele mari cu coadă, vestesc răsboaie, boli cumplite, etc.—Ţăpu, Tecuciu.

3583. O seamă de stele poartă în popor numele de comoară, altele sfredelul; când sfredelul va cădeà drept in comoară, atunci aurul şi argintul se vor vărsà pe toată faţa pământului, şi va fi vremea de apoi.—Dobrogea.

3583. b. Dacă doreşte cineva ceva sara, pe când e cerul plin de stele, şi într'acel timp cade o stea, apoi se crede că dorinţa i se va împlinì.—Bucovina.

DLXVIII. **Strachină**.

3584. Când cineva dă o strachină de pomană, sau cu de împrumut, să n'o lese să se însereze, că nu se mai ouă găinele.—Ţăpu, Tecuciu.

3585. Când pui strachina goală pe masă, nu-i bine.—Tătăruşi, Suceava.

3586. Străchinile nespălate dacă le laşi, îndată ce o vită se va rănì, va face şi viermi.—Ţăpu, Tecuciu.

DLXIX. **Strănut**.

3587. Când strănuţi, e a bine şi ceea ce gândeşti atunci, se va isbândì.—Broşteni, Suceava.

3588. Se crede că dacă a strănutat cinevà îndată după ce a spus ceva, zisele lui sunt adevărate şi se vor împlinì.—Bucovina.

3589 Pentru cel care strănută, e semn că va face veselie.—Ioneanu.

3590. Venindu-i cuiva să strănute şi neputând, apoi se crede că va fi purtat de nas de cinevà.—Bucovina.

3591. Cine strănută în sara de sf. Vasile, are noroc tot anul.—Adameşti, Teleorman.

3592 Se crede că dacă strănută cineva sâmbătă dimineaţă, apoi n'a sfârşì lucrul ce şi l-a propus—Bucovina.

3593. Când strănută, este semn de chef şi-şi face omul cruce.—Perieni, Tutova.

3594. Dacă strănută caii pe timpul când sunt în drum, este obiceiu a zice: «sănătos».- Bucovina.

DLXX. **Strecurătoare.**

3595. Cu strecurătoarea de brânză nu se trece pragul, nici găinele să beie din zăr, că pe urmă se întinde laptele şi se face albăstriu.- Stânca, Iaşi.

DLXXI. **Streşină.**

3596. Să nu smulgi trestie din stuhul din streşina casei, că faci a pustiu. Ţăpu, Tecuciu.

DLXXII. **Strigoiu.**

3597. Dacă o mamă a avut şese fete după olaltă şi toate trăesc, şi a şaptea oară a căpătat iarăş o fată, cea de pe urmă trebuie să fie strigoaică.--Bucovina (Marian, Naşterea).

3598. Se crede că dacă la o casă sunt 7 feciori sau 7 fete, unul din ei sau ele trebuie să fie strigoi sau strigoaică. - Bucovina.

3599. Dacă un copil înţărcat, suge ţâţa mamei sale pe furiş, la o săptămână după înţărcare, apoi acel copil, după moartea lui, se face strigoiu. Vâlcea.

3600. Copilul care se naşte cu căiţă pe cap, se crede că după moarte se va face strigoiu. De aceea, când moare, trupul lui se leagă cu rug şi aşa se pune în mormânt, apoi i se mai pune în ochi, în gură, în nas şi în urechi ca să nu se mai facă strigoiu. Ioneanu.

3601. Se face strigoiu omul a cărui umbră i s'a luat cu trestia spre a fi clădită într'un zid.—Ţăpu, Tecuciu.

3602. Mortul peste care păşeşte mâţa, se face strigoiu.—Pădureni, Putna; Ciulniţa, Ialomiţa.

3603. Se face strigoiu mortul sub care a trecut mâţa sau vreun câne.—Ţăpu, Tecuciu.

3604. Pune în gura şi nasul mortului smirnă şi tămâie, ca să nu se facă strigoiu. Vâlcea.

3605. Să nu dai cucoş peste groapă, că se preface mortul în strigoiu.—Ţăpu, Tecuciu.

3606. Să nu laşi mortul singur la priveghiu, că se face strigoiu.

3607. Dacă ai găsit pe vre'un mort desgrogat, lasă-l aşa, că acela-i strigoiu şi-i păcat de-l îngropi — Ţăpu, Tecuciu.

3608 Se face strigoiu mortul căruia i s'a furat piedica. Piedica aceastâ se fură adese, fiind bună de farmece.—Ţăpu, Tecuciu.

3609. Dacă un mort este lunatec şi înziuat cu un frate al său care trăeşte, i se împănează ochii, nasul, gura, urechile, cu meiu şi pietricele, ca să nu se facă strigoiu; după ce-l îngroapă, se sloboade o puşcă pe deasupra mormântului. Aceasta se face ca să nu se ivească vre'o vrajbă între cei doi fraţi, pe lumea cealaltă.—Ioneanu.

3610. Se crede că acea casă unde este usturoiu, este scutită de strigoiu, căci aceia fug de usturoiu.--Bucovina.

3611. Strigoiul stă pe pământ până la miezul nopţii. -Ţăpu. Tecuciu.

3612. Strigoii ci-că iese noaptea din groapă şi vine pe la casa rudelor, li mănâncă ce găseşte gata şi le varsă făina din căpistere. -Catane, Dolj.

3613. Dacă la şase săptămâni de la moartea cuiva, moare şi o altă persoană, din familia celui de 'ntâiu mort, atunci acesta se desgroapă şi dacă îl găseşte cu faţa în jos, se crede că este strigoiu şi îndată i se bate un par în inimă, pe care o şi-ia, şi cu ea se ung toţi membrii familiei, păzindu-se prin aceasta de a mai murì vreunul.—Ioneanu.

3614. Prin morminte nu e bine a face dese umblete, mai cu samă marţi şi sâmbătă noaptea, căci femeile ori bărbaţii care au fost strigoi, de au dus lapte şi altele, se scoală şi umblă prin morminţi, fiind foarte păcătoase, nu au stare nici în mormânt de diavolul fiind purtate, fă-ţi cruce şi te roagă lui Dumnezeu şi vor dispăreà strigoii şi diavolii şi tu te vei întărì, şi nu-ţi va fi nimic.—Luncuşoara.

3615. Numai oameni cari sunt strigoi, numai aceia apar

după moarte; dar numai trupul e om, picioarele sunt ca la mânz. Aceasta se poate dovedì, că în dimineaţa sf. Andreiu se văd pe drumuri şi prin alte locuri o mulţime de urme ca de mânz. - Holda, Suceava

3616. Pentru ca strigoii să nu iasă noaptea din mormânt şi să umble pe la neamuri, după moarte îi bagă pietre şi o undrea pe buric şi atunci zice poporul că nu mai poate învià.- Socetu, Teleorman.

3617. Se zice că peste mormântul unui strigoiu, e cu neputinţă a face să treacă un armăsar negru, ori un gânsac.— Jud. Olt.

3618. Ca să se ştie dacă un om s'a făcut strigoiu, se duce un cal, armăsar, şi se trece peste mormânt; când calul nu vrea să treacă, dovadă că omul din acea groapă s'a făcut strigoiu.—Vâlcea.

3619. Mai ales în noaptea de Sân-Giorgiu strigoii umblă ca să ia laptele de la vaci, mana din grâu şi chiar puterea dela oameni Pentru aceea, în preasară, fiecare om pune în poartă şi la uşa grajdului câte o clombă de rug, adecă măceş, ca semn că acolo nu pot intra strigoii. Cine în acea noapte stă în grajd, sub o grapă cu colţii de fier, acela vede strigoii când vin, şi-i poate şi apucà. Cine prinde în ziua Crucei un şarpe, îl omoară şi-i pune în gură un sâmbure sau căţel de aiu, îl bagă sub pragul uşei, şi aşa aiul încolţeşte acolo în gura şerpelui, apoi aiul acela îl pui în pălărie. te sui în turnul bisericei, când vin oamenii la biserică, şi ai darul de a vedeà şi cunoaşte pe strigoi.—Comuna Cugieru, Transilvania.

3620. Dacă la cel dintăiu şarpe pe care l-ai văzut înainte de sf. George, îi vei tăià capul cu un ban de argint, şi îndată să-i pui în gură un căţel de aiu, în ziua de sf. George vei puteà vedeà cu ochii pe strigoi când iau laptele de la vacile oamenilor.—Comuna Vestem, Transilvania.

3621. În ajunul sărbătorilor mari, ca în ajunul sfintelor Paşti, dacă vei mâncà câţiva căţei de aiu, nu te teme că-ţi va mâncà strigele inima —Iosif Stanca.

3622. Când se naşte un copil, se împlântă în pragul uşii un cuţit şi se pune în leagăn două ace pentru ca să se împiedice strigoii să nu se apropie să ia copilul.- Istria (Burada).

DLXXIII. **Studiniţă**.

3623. Dacă are cineva studiniţi, adică o boală de gingini, în urma căreia putrezesc aceştia şi miroasă rău, este bine a fierbe cu apă năduşit într'o oală, cimbrişor, şi să ţie cât se poate ferbinte acel fel de apă în gură, de câteva ori, şi apoi se va vindeca —Bucovina.

DLXXIV. **Stup**.

3624. Dacă îi fură cuiva din fruptul său din stupi, apoi nu-i merge bine. Bucovina; Sevastos (Călătorii).

DLXXV. **Stupit**.

3625. Când te sparii, să-ţi scuipi în sân, ca să nu te bolnăveşti de frică.—Adameşti, Teleorman.

3626. Se crede că puşcheiul de pe limbă să pierde, dacă se stupeşte.- Bucovina.

3627. Când se lovesc doi inşi în capete, să scuipe în sus, că altfel nu mai cresc.—Adameşti, Teleorman.

3628 Se crede că dacă a căzut cineva jos şi stupeşte pe locul unde căzuse, pe acel loc nu va mai cădeâ mai mult. —Bucovina.

3629 Când te stupi din greşală, e a bine. -Ţăpu, Tecuciu.

3630. Să nu se scuipe om pe om căci pe lumea cealaltă se ling unul pe altul.—Ioneanu.

3631. Se crede că este bine înainte de a se apucâ de un lucru greu, a stupì în palme.—Bucovina.

3632. Să nu scuipe cineva un câne, căci pe lumea cealaltă îl linge.—Ioneanu.

3633. Pierzând cineva vreun lucru şi voind a şti în care parte de loc se află el, se stupeşte în palma stângă, iar cu muchia mânei drepte se trânteşte în stupit, şi în care parte sare el, în acea parte se crede că se află lucrul pierdut.— Bucovina.

3634. Pe altul să nu scuipi, că-l vei linge pe lumea cealaltă.—Vâlcea.

DLXXVI. **Sudalmă.**

3635. Băetul care nu-i deprins să suduie măcar de mamă, se va însurà cu mare greutate, că cică are mai multe coaste de femeie.

3636. Să nu sudui de lumânare, că n'ai parte la darea sfârşitului, de ea.—Ţăpu, Tecuciu.

DLXXVII. **Suflet.**

3637. Sufletul mortului şade în uşa casei până pleacă la biserică, şi de aceea se pune pânza în streşina casei.—Perieni, Tutova.

3638. Sufletul mortului şade în ştreşina casei până la trei zile. când se mătură.—Ţăpu, Tecuciu.

3639. Sufletul omului mort şade 40 de zile în ştreşina casei.—Ciulniţa Ialomiţa.

3640. Se crede că sufletul mortului până ce n'a tras clopotele, stă încă pe pământ şi mortul aude toate câte vorbesc în casă.—Bucovina

3641. În locul unde a murit cineva, în trei nopţi se pune o strachină cu apă, pentru ca să beie sufletul mortului, care vine acolo până la trei zile după îngropare.—Broşteni, Suceava.

3642. Sufletul omului umblă 6 săptămâni prin toate locurle pe unde a umblat el cât a trăit şi apoi se duce la locul unde e ursat.—Catane, Dolj.

3643. Omul, după ce moare, îngerul îi poartă sufletul prin toate locurile pe unde a umblat cu trupul; după aceea se întoarce acasă şi se pune pe streşină. unde şade trei zile; în timpul acesta venindu-i sete, zice îngerului: «vai îngere, mult îmi este sete». Îngerul îi răspunde: du-te în casă şi bea apă. Sufletul se duce, dar îndată iese afară şi spune îngerului: n'am băut, căci mi s'a făcut mare scârbă văzând acolo un hoit mare. (Acel hoit e corpul lui). Atunci îngerul

îi zice: vezi, în trupul acela ți-ai făcut tu vacul, și abia acum ai ieșit din el. De acest răspuns, sufletul este mai mult mâhnit.—Ioneanu.

3644. Când cineva moare, mai multe suflete se strâng împrejurul lui de-l privesc și cei ce se duc de aprind câte o lumânare mortului, acele suflete mulțămesc acelei persoane —Ioneanu.

3645. Omul dacă moare, sufletul lui umblă timp de 6 săptămâni pe unde a umblat cu trupul, apoi vine la mormânt, își adună tot ce i s'a dat până atunci de pomană, se suie pe cruce, apoi se înalță la cer. Dacă n'are cruce, șade pe mormânt până i se pune cruce, apoi se înalță.—Ioneanu.

3646. Îndată după moarte se anină un petec de pânză albă în strașina casei, pe care se zice că șede sufletul mortului până la ducerea lui la groapă.—Bivolari, Iași.

3647. Sufletul mortului trece prin 24 vămi ale văzduhului până ce ajunge în împărăția cerului. Marian (Înmormântarea).

3648. Poporul dă celui ce moare o lumină de ceară în mână, aprinsă, care se crede că dacă i-ar lipsì din mână, la ieșirea sufletului, ar fi o mare nenorocire, căci sufletul ar rămâneà prin întuneric și nu și-ar putea aflà calea ce duce spre raiu.—Bucovina.

3649. Când o persoană trage să moară, se lasă ferestrele și ușa casei deschise, să aibă pe unde ieșì sufletul. Ioneanu.

3650. Se crede că făcându-se înmormântarea cuiva la amiază, sufletul aceluia va avea destulă lumină în călătoria lui spre raiu.—Bucovina.

3651. Când se tămâie un mort la mormânt, se ferește a se lăsa cărbuni pe el, căci îngreuiază sufletul mortului.—Ioneanu.

3652. Dacă ți-a murit vreun copil și n'ai apucat a duce colacii cumătrului, să-i duci când vei face praznic de 40 de zile, căci altfel sufletul copilului va fi ținut la opreală.—Jud. Suceava.

3653. Maica Domnului scoate sufletele păcătoșilor cu un

cârstnic de cânepă de toamnă, din iad, pe care-l sloboade de trei ori în iad, şi acele suflete care nu s'au prins de cârstnic, nici a treia oară, sunt pierdute.—Bucovina.

3654. În spre Joi-mari se dă foc la gunoaie şi se pune pe un scaun o cofă cu apă, pentru ca sufletele morţilor să se încălzească şi să beie apă.—Jud. Suceava.

3655. La toate ajunurile sărbătorilor de iarnă, se pune pe masă două pâni, sare, peşte, grâu şi un pahar cu apă şi se crede că noaptea vin familianţii morţi şi mânâncă din acele bucate.—Bucovina.

3656. În ziua de Înălţarea Domnului, femeile care au în familie morţi, împart azime calde, ceapă verde şi rachiu pentru sufletele morţilor, crezându-se că în acea zi se înalţă sufletele lor la cer, şi să aibă merinde pe drum. Ioneanu.

DLXXVIII. **Sugel.**

3657. Când cârpeşti cămeşi negre (murdare), faci sugel.—Tătăruşi, Suceava.

3658. Să nu pui fus pe foc, căci faci sugiuri la degete.—Vâlcea.

3659. Când iei ceva cu mâna din vârful măturei, ai să faci sugel.—Tătăruşi, Suceava.

DLXXIX. **Sughiţ.**

3660. Când sughiţi, te pomeneşte cineva.—Broşteni, Tătăruşi. Suceava; Ioneanu; Catane, Dolj; Rudeni, Argeş; Bucovina.

3661. Se crede că dacă cugetă cel ce sughiţă, la persoana care vorbeşte, încează sughiţul.—Bucovina

3662. Când sughiţi, te doresc prietenii.—Perieni, Tutova.

3663. Când sughiţi, te vorbesc de rău.—Vâlcea.

3664. Când sughiţi tare, te vorbeşte cineva de rău, iar când sughiţi uşor, te vorbeşte de bine.—Stânca, Iaşi.

3665. Se crede că spre a face să încete sughiţul, este bine a scoate un fir de păr din o geană a ochiului.—Bucovina.

DLXXX. **Suman.**

3666. Când iei sumanul sau rocul prin dărăt, atunci pe loc îl pune sub picioare, că de nu, atunci în ziua aceea nu-ţi merge bine.—Luncuşoara.

DLXXXI. **Supărare.**

3667. Când spui că vine cineva, fără să vie, e semn că va venì supărat. -Bursucani, Covurluiu.

DLXXXII. **Surcea.**

3668. Femeia însărcinată care va culege surcele în poală, copilul ce-l va face, va aveà pe corp nişte pete de diferite mărimi.—Ioneanu.

DLXXXIII. **Şedere.**

3669. Când şezi (stai jos), să nu laşi pe altul să şadă la spatele tău, că pe lumea ailaltă îl duci în spinare.—Catane, Dolj.

DLXXXIV. **Şele.**

3670. Când sar fire din mătură, când mături, ia-le şi le pune în brâu, ca să nu te doară şelele la secerat.—Ţăpu, Tecuciu.

3671. Se crede dacă are cineva durere de şele, este bine ca ursul să-l calce, şi apoi îi va trece durerea.

DLXXXV. **Şerpe.**

3672 Se crede că şerpele, mai înainte, umblà pe coadă, dară Dumnezeu l-a afurisit în raiu, ca el să se târâie pe pântece şi să păzească călcăiul omului, iar omul capul şerpelui.—Bucovina.

3673. Şerpele iese din pământ la cei 40 Mucenici, şi intră în pământ în dimineaţa zilei de ziua Crucei. Ţepu, Tecuciu.

3674. Dacă şerpele nu ar fi văzut de nimeni 7 ani, se face balaur. Iosif Stanca.

3675. Şerpele când trece drumul, îl doare capul.—Broşteni, Suceava.

3676. La Bobotează, prunçii încunjură cu clopoțele casa, grajdurile și alte edificii, pentru ca să nu se apropie șerpii. —Sabolciu.

3677. Să nu dormi duminică dimineața când auzi clopotele la biserică, că trec șerpii peste tine.—Covurluiu.

3678. Când pui la foc un șerpe viu și-l ții așà până mai se frige, atunci el scoate de sub solzii lui patru piciorușe. - Holda, Suceava.

3679. Șerpele are picioare, pe care le scoate numai când îl pui pe jaratec.—Țepu, Tecuciu.

3680. Când se măsură doi copii, să scuipe jos; dacă n'o scuipà, se măsoară șerpele cu el, și moare.—Catane, Dolj.

3681. Când găsești întâiu primăvara șerpe mort, îți pierzi puterile.—Țăpu, Tecuciu.

3682. Să nu ridici șerpele mort în sus dela pământ, că bate vântul șase săptămâni.—Goicea-mică, Dolj.

3783. Sunt femei care-și otrăvesc bărbații, punându-li în mâncare zeamă de șerpe fiert.—Țăpu, Tecuciu,

3784. Cu nuia de alun omori șerpele, că alunu-i este naș. —Catane, Dolj.

3685. Șerpele prins în luna lui mart, e bun de leac.—Broșteni, Suceava.

3686. Dacă calci în os de șerpe, faci bătături.—Țăpu, Tecuciu.

3687. Pe șerpe nu se pune mâna, că ți se jupoaie palmele.—Stânca, Iași; Țăpu, Tecuciu.

3688. Când umbli desculț, să te păzești să nu calci în oase de șerpe, că de-ți va intrà, de pildă în călcâiu, după câtăva vreme are să iasă prin vârful capului.—Holda, Suceava.

3689. Să nu pomenești șerpele în ziua de Alexii, că te mușcă vara.—Găinești, Suceava.

3690. In ziua de Măcinici (9 Martie), femeile încunjură casele cu cenușă, ca să nu poată intrà șerpele în casă.—Ciulnița, Ialomița.

3691. In ziua de Măcinici (9 Martie), se arde râze prin casă, ca să fugă şerpii. Mamele ocolesc picioarele copiilor mici cu râza, ca să nu-i muşte şerpii.--Catane, Dolj.

3692. Şerpele care-l vezi iarna undeva îngheţat, nu e primit de pământ, din cauză că a muşcat vreun om. -Ţăpu. Tecuciu.

3693. Să nu zici «şerpe» în luna lui mart, căci toată vara îţi iese în cale.- Vâlcea.

3694. Se crede că capul de răţoiu şi de chişcar nu se mănâncă, având cap de şerpe. (La răţoiu, penele străvezii, ca solzii de peşte; la chişcar, forma lui de şerpe şi pistruii negrii de pe cap).—Ţăpu, Tecuciu.

3695. Cine nu ucide şerpele ce-i iese înainte, mare păcat face.- Stânca, Iaşi.

3696. Primăvara, cine vede şerpe întâiu, să-şi dea osteneala să-l ucidă, căci omorându-l, îi ia puterea; iar de va scapà, şerpele ia puterea omului.—Ioneanu.

3697. Primăvara, când vezi mai înainte şerpele, sileşte-te a-l omorî, că de nu, atunci îţi suge sângele.—Luncuşoara.

3698. Când vei vedeà întâia dată un şerpe în luna lui mart, să-i tai capul cu o parà de argint, în gură să-i pui un căţel de usturoi, şi să-i pui capul sub pridvorul unei biserici. La nouă zile, după ce l-ai pus în pământ sub pridvor, să cauţi în locul acela, şi ce buruiană va fi crescut din gura şerpelui, s'o iei, s'o porţi cu tine ori şi unde. Pe unde vei merge cu această buruiană, toate celelalte buruiene şi copaci au să vorbească cu tine, şi-ţi spun de ce leac sunt bune, şi cum le cheamă.--Holda, Suceava.

3699. Cine omoară în luna lui Martie un şerpe, să-i taie capul cu o parà, să-i puie un grăunte de usturoiu în gură şi să-l îngroape. Firul de usturoi răsărit, să-l poarte la brâu în ziua de Paşti, în biserică, căci va vedeà toate femeile fermecătoare, care nu pot să intre în biserică, de oare ce au coarne. Diavolul stă în colţ, şi înseamnă în catastiful şi pe pielea sa de bivol, pe femeile sulemenite, pe cele rele, pe cele de vorbesc, de râd, etc.—Vâlcea.

3700. Tot acel om va vedeà şi femeile curve; ele, când se închină la uşă, îşi pleacă capul, nu ca să se închine, ci să-i încapă coarnele.—Vâlcea.

3701. Dacă cinevà va puteà prinde un şerpe viu, până în sfinţi, şi-i va băgà un căţel de aiu şi un ban de 10 cr. în gură şi apoi îi va tăià capul şi-l va păstrà până în dimineaţa sfintelor Paşti, când trebuie dus la biserică, în pălărie, atunci oamenii ce sunt strigoi vor venì la cel cu capul de şerpe şi vor încercà să-l înceluiască dela el şi-l vor ispitì, că de unde are el pana aceea aşa frumoasă—Iosif, Stanca.

3702. Se crede dacă muşcă vreun şerpe pe om, apoi să intre pe loc în apă şi se vindecă; dacă însă şerpele bea apă înainte de ce a intrat cel muşcat în apă, apoi n'are leac.—Bucovina.

3703. Când te muşcă un şerpe, dacă apuci a beà apă mai înainte de a găsì şerpele apa, te vindeci de muşcătură.—Folticeni.

3704. Se crede că muşcatul se vindecă dacă se pune la muşcătură o piele de şerpe.—Bucovina.

3705 Şerpele care a muşcat peste an vreo vietate, ori pe un om, după ziua Crucei, când se strâng toate vietăţile la iernat, el nu-şi găseşte borta, şi iese la drum; iar omul îi dă plata cuvenită, omorându-l.—Pădureni, Putna.

3706. Se crede că dacă se întâlneşte un şerpe cu un om care fumează, acela fuge de acel om, neputând suferì fumul.—Bucovina.

3707. Se crede că şerpele ucis nu piere până la apusul soarelui.—Bucovina; Moldova.

3708. Şerpele se scoate din om astfel; leagă la ochi pe pătimaş, îl pune pe cevà să vie cu capul în jos deasupra unui ceaun cu lapte dulce fiert. Omul ţine gura deschisă, şi şerpele iese la lapte—Giuleşti, Suceava.

3709. Se crede că dacă se apropie de oameni dormind undeva în câmp, vreun şerpe, şopârlele îl trezesc, vârându-se în sân şi gâdilindu-l.—Bucovina.

3710. Se crede că, când şueră şerpele, el atunci se află în vreo primejdie de moarte.—Bucovina.

3711. Orice casă are un şerpe; şerpele de casă îi blând şi nu muşcă. El trăeşte în pereţii casei. Să nu-l omori când îl vezi, că nu-i bine.—Broşteni, Suceava; Straja, Bucovina; Ţăpu, Tecuciu.

3712. Când visezi şerpe, a doua zi are să bată vânt.—Holda, Suceava.

3713. Când visezi un şerpe, şi l ai omorât, atunci ai omorât un duşman; iar dacă nu, atunci acel duşman tot te duşmăneşte.—Popeni, Tutova.

3714. Când prinzi şerpe înainte de Paşti, să-i tai capul cu un ban de argint, să-i bagi trei fire de aiu în gură, şi în ziua de Paşti să-l ţii în sân la biserică, şi vei vedeà strigoii —Sabolciu.

DLXXXVI. Şoarece.

3715. Când sunt şoareci mulţi, are să fie belşug în acel an.—Parpaniţa, Vasluiu.

3716. Să nu iei nimic dela omul mort, că-i păcat şi iei şoarecii la tine acasă —Ţăpu, Tecuciu.

3717. Şoarecile care va mâncà nafură din ziua de Paşti, se face liliac.—Broşteni, Suceava.

3718. Dacă rod şoarecii un straiu al cuiva, îi semn rău de boală.—Bucovina.

3719. Să nu mânânci făină gogoloşită din pod, că-i rău de şoareci.—Ţăpu, Tecuciu.

3720. Dacă ţi-a cere o femeie însărcinată şi nui-i da, au să-ţi roadă şoarecii lucruri din casă.—Sevastos (Călătorii); Bucovina.

3721. Din casă când ţi se fură ceva, îţi rod şoarecii toate lucrurile.—Broşteni, Suceava; Ciulniţa, Ialomiţa; Sevastos, (Călătorii).

3722. Când strâng şoarecii mişuni (spice de grâu, pe care

le fac grămezi, şi le învelesc cu pământ), e semn de iarnă grea.—Adameşti, Teleorman.

3723. Când toamna sunt şoareci mulţi, e semn că iarna va fi mare.—Stânca, Iaşi.

3724. La culesul păpuşoilor, dacă cuiburile de şoarec vor fi pe pământ, iarna va fi goală de omăt, iar de va fi pe strujan sus, până acolo va fi omătul de mare. Giuleşti, Suceava.

DLXXXVII. **Şopârlă.**

3725. Şopârla a fost prima nevastă a şarpelui.—Ţăpu, Tecuciu.

3726. Şopârlă să nu ucizi, că e păcat.—Stânca, Iaşi.

3727. Când vezi pe lângă tine o şopârlă, n'o ucide, că ea te vesteşte că vine şarpele.—Ţăpu, Tecuciu.

3728. Când iese şopârla în drum, la mare nenorocire să se aştepte omul.—Stânca, Iaşi.

3729. Se crede că dacă se arde o şopârlă în foc, din cenuşa ei se fac o mulţime de şopârle.—Bucovina.

3730. Şulumândriţa este un fel de şopârlă foarte frumos împestriţată: neagră cu picături galbene, albe, verzi, roşii. De aceea o caută mult fetele mici, puindu-şi mânele în calea ei, ca să treacă peste dânsele, căci cred că apoi se învaţă uşor la flori sau râuri de cămeşi şi fote.—Muntenia.

DLXXXVIII. **Şuer.**

3731. Se crede că nu e bine ca o fată să şuere, căci atunci ar plânge Maica Domnului.—Bucovina.

DLXXXIX. **Tacâm.**

3732. Hârburi de tacâmuri nu-i bine a le ţineà în casă, că ar aduce nenorocire.—Bucovina.

DXC. **Tăciune.**

3733. Când tot fâsâie şi nu ard tăciunii, fac a sărăcie Se zice în glumă: Mamă, la vecin sunt o mulţime de tăciuni, şi ard, la noi unu, şi tot nu-i vine în gând să se aprindă.

3734. Când găseşti şi a doua zi tăciuni nestânşi, care au fost neacoperiţi, nu-i lucru curat. Femeile torn apă peste ei şi-i aruncă afară. Ţăpu, Tecuciu.

DXCI. **Talpă**.

3735. Când te mănâncă tălpile, ai să joci.—Stânca, Iaşi.

3736. Când îţi crapă tălpile, ţi-i făcut. Tătăruşi, Suceava.

3737. In ziua de Paşti, sculându-se oamenii din aşternut, nu calcă pe pământul gol, ci pe ceva aşternut, ca peste vară să nu-i usture tălpile. –Straja, Bucovina.

3738. Când gâdili pe cineva la tălpi, nu creşte.—Tătăruşi, Suceava.

3739. Dacă şchioapătă vreun câne, purcel, mâţă, etc., svârlind în ei, pune mâna cu care ai svârlit sub talpa piciorului, că li trece. Ţăpu, Tecuciu

3740. Mâncând cineva talpă de huhurez îşi pierde mintea. Talpă de huhurez dau femeile necinstite bărbaţilor, spre a nu le persecută din cauza destrăbălării. -Perieni, Tutova.

DXCII. **Tămâie**.

3741. Spre Alexi Boj, omul lui Dumnezeu, când ies jivinile din pământ (17 Mart), se ia o căţuie, se pune în ea jar, se pune peste ei tămâie, şi se împrejură cu ea casa, clănţănind din cleşte. — Jivinele şi cele rele nu se vor puteà atunci apropià de casă, de cât numai până unde a ajuns fumul tămâiei.—Broşteni, Suceava.

3742. In joia Paştelui se ia un bulgăre de tămâie nefărămat, se aprinde pe rând, cât se citeşte cele 12 evanghelii, şi restul e bun de aprins în casă, pe când tună, ori trăsneşte, şi de afumat copii speriaţi.—Bolintinu-din-vale, Ilfov.

DXCIII. **Târg**.

2743. Femeia când pleacă cu marfă la târg, pune apă în ciur şi zice : cum nu stă apa 'n ciur, aşà să nu steà marfa mea.—Vâlcea

DXCIV. **Taur**.

3744. Fetele mari să nu calce în borăncăituri de taur,

căci vor umblâ flăcăii după ele ca o tăuroaie. — Ioneanu.

DXCV. Teiu.

3745. Teiul din biserică, dela Dumineca mare, este bine a-l pune în grădină, ca să rodească pepenii frumos.—Bucovina.

3746. In dimineaţa sfintelor Paşti, dacă se vor duce, până în răsărit de soare, doi fraţi mai jos de 15 ani, la un teiu, şi se vor desbrăcâ de toate hainele, şi aşâ desbrăcaţi vor belì fiecare cu dinţii, de trei ori, coajă de teiu, coaja aceea e bună de orice leac; ba cu ea se poate scăpâ chiar de cătănie, dar numai atunci e cu leac, dacă cei cari se duc nu vor vorbì la olaltă şi nu se vor uità îndărăt, nici când se duc nici când se întorc spre casă.—Iosif Stanca.

DXCVI. Testicule.

3747. Dacă se naşte copilul cu testicule mari, i se pune în scăldătoare o nucă mică, şi scad. La fete se pune ca să nu li crească mari ţâţele.—Marian (Naşterea).

3748. Când un copil se naşte cu testicule mari, se zice că are apă în ele. In cazul acesta, ca să piară acea apă, se duce mă-sa la un puţ de unde se bea apă, şi toarnă apă din-tr'o doniţă, zicând: nu torn apa din doniţă, ci pe cea din testiculele copilului meu.—Ioneanu.

3749. Dacă se naşte copilul cu boaşele mari, să furi două nuci, cât se poate mai mici, şi să le pui în oala în care se fierbe apa pentru scăldătoare, şi scăldându-l în acea apă, boaşele se vor face mici, precum trebuie să fie la un copil. —Folticeni.

DXCVII. Toader.

3750. La sf. Toader să te scalzi cu iarbă mare, că se încură caii lui sf. Toader prin sat.—Vâlcea.

3751. In ziua de sf. Toader se tund vitele în frunte, să se facă frumoase; fetele se lau cu stroh, ca să li crească părul mare şi frumos.—Broşteni, Suceava.

3752. Nu e bine să coşi cu roşu pe Sân-Toader, că te omoară noaptea.—Catane, Dolj.

DXCVIII. **Toamnă.**

3753. Când cineva se scoală dela masă şi nu-şi ia scaunul dela masă, pe care a şezut, îl prinde toamna în porumbi.—Rudeni, Argeş.

DXCIX. **Toiag.**

3754. In locul unde a murit cineva, se arde trei zile toiag de ceară curată, pentru ca sufletul să aibă lumină, la caz dacă ar rătăcì în drumul ce-l face la Dumnezeu, şi chiar înnaintea lui Dumnezeu trebuie să se prezinte cu lumânare.—Stânca, Iaşi.

DC. **Topor.**

3755. In spre duminecă nu se lasă toporul împlântat în lemn, că au durere de cap cei din casă Giuleşti, Suceava.

3756 Coada de topor nu se pune pe foc, că-i rău de tăieturi.—Broşteni, Suceava.

3757. Când bate piatra. înfige toporul în pământ. că-i bine.—Broşteni. Suceava.

3758. Toporul, secerea, etc, nu se lasă cu vârful în sus, că plânge Maica Domnului.—Ţăpu, Tecuciu.

3759. Femeia însărcinată, care va călcà cu`piciorul pe vreun topor, va face copilul cu nişte semne pe piept, ca crestăturile de topor.—Ioneanu.

DCI. **Tort.**

3760. Cine toarce când fierbe tortul, se excrementează după moarte. -Ţăpu, Tecuciu.

3761. In casa mirelui şi a miresei să nu se toarcă, căci se întorc vorbele.—Vâlcea.

DCII. **Traiu.**

3762. Când în ziua de nuntă và fi vreme rea, e semn de traiu rău la acei tineri.—Stânca, Iaşi.

3763. In ziua în care un copil împlineşte anul, i se rupe turta, adică: se pune pe o doniţă, în care să fie apă, şi în ea o sticlă cu vin şi bani de argint. Copilul stând pe doni-

ţă, o persoană bătrână îi rupe turta în cap, apoi se scot banii din doniţă şi se pun pe o tavă împreună şi cu buchete de flori; după aceea se lasă copilul să se ducă singur la acea tavă. De va pune mâna întâiu pe flori, în viaţă îi va plăceà florile, şi va fi iubit ca ele; iar de va apucà întâiu banii, va aveà mare noroc de bani. Turta ruptă, se face mai multe bucăţele şi se împarte pe la asistenţi pentru mâncare, ca să poată şi copilul să ajungă vârsta acelui bătrân. In unele localităţi se obişnueşte aceasta până la trei ani.—Ioneanu.

3764. Când tinerii fac vizită primăvara la părinţi, şi dacă pe drum vor găsì pâne, traiul lor are să fie bun şi cu belşug. — Stânca, Iaşi.

3765. In seara când peţitorii se duc la o fată, după ce bea şi ea din plosca cu vin, pe nebăgate de seamă pune în acea ploscă o mică bucăţică de lemn dintr'un jug, că de va luà în căsătorie pe flăcăul ce o peţeşte, să fie amândoi nedespărţiţi, ca doi boi într'un jug, şi în viaţa lor să tragă de opotrivă în dreptate. Ioneanu.

3766. Dacă din cele douăsprezece zile ale Babei Dochia îţi alegi una, şi se întâmplă că în acea zi e vreme bună, e semn că peste an ai să trăeşti bine, în uşor.—Stânca, Iaşi.

DCIII. **Trăsnet.**

3767. Să nu şezi în prag şi să nu laşi cânii să stea în prispă, când fulgeră, că trăsneşte.—Catane, Dolj.

3768. Trăsnetul are forma unor limbi de foc.—Se povesteşte astfel: trăsnetul a intrat printr'un părete în odaie, şi nu l-a găsit; a trecut prin ulta, până ce l-a găsit vârît sub pat, unde l-a ucis. Că limbile de foc urmăresc pe duhul ascuns, e faptul că dintre mai mulţi oameni, de ce alege pe unul singur?—Ţăpu, Tecuciu.

3769. Când cineva lucrează dumineca, trăsneşte. Rudeni, Argeş.

3770. Când ai inel în deget şi-i vremea rea, să nu sudui, că trăsneşte. Ţăpu, Tecuciu.

3771. Lemnul atins de trăsnet nu e bine să se folosească la zidiri, şi cu deosebire la case.—Iosif Stanca.

3772. Să nu stai când trăsneşte, în dreptul uşei, nici în dreptul ferestei.—Ţăpu, Tecuciu.

3773. In săptămâna sfintelor Paşti nu e bine ca muierea să coase, căci atunci împarte sfântul Ilie trăsnetele.—Iosif Stanca.

3774. Găsesc agricultorii, la arat, la prăşit, vârfuri de săgeţi, o specie de silex negru, lamelos, ce nu s altceva decât resturi dintr'un trăsnet căzut pe acolo.—Ţăpu, Tecuciu.

3775. Cel care este omorât de trăsnet, i se iartă toate păcatele şi se duce drept în raiu.—Ioneanu.

DCIV. **Tricolici.**

3776. Tricolicii sunt nişte dihănii, duhuri provenite din lupii cari au mâncat un om. Ei umblă până la miezul nopţii.—Ţăpu, Tecuciu.

DCV. **Tunet.**

3777. Când tună, puşcă sf Ilie după draci. Broşteni, Suceava.

3778. Tunetul sunt vaetele scoase de duhurile rele când Dumnezeu, la aprinderea făclielor, le găseşte, când scapără, apoi le săgetează.—Ţăpu, Tecuciu.

3779. Când tună, merge sf. Ilie la plimbare cu trăsura lui cea mare. Roatele au zimţi pe ele, şi mergând, sparg cerul, lăsând să curgă apa.—Ţăpu, Tecuciu.

3780. Când tună toamna, sf. Ilie se întoarce cu carele de popuşoi acasă.—Ţăpu, Tecuciu.

3781. Când sf. Ilie trăsneşte şi fulgeră pe cer, lumea se închină, se aprinde tămâie şi lumânări dela Paşti în casă, ca să piară satana din prejur, căci trăsnetul cade asupra lui; atunci se poate întâmplà să trăsnească şi pe cei din prejur.—Ioneanu.

3782. Tunetul de primăvară, pe când este încă omăt, se ţine de semn că vara va fi grindină multă.—Straja, Bucovina.

3783. Primăvara unde va tună întâiu, acolo va şi plouă întâiu. Ţăpu, Tecuciu.

3784 Când tună şi fulgeră, să nu ţii mâţă şi câne în casă, că se ascunde necuratul în ele, şi poţi fi şi trăsnit. Broşteni, Suceava ; Bucovina.

3785. Când fulgeră şi trăsneşte, să aprinzi lumânarea dela Paşti, că eşti ferit de trăsnet.—Covurluiu.

3786. Când auzi primăvara tunând întâia oară, să dai în cap de trei ori cu un fluier ori cu o piatră, şi să zici :

Tunul ca ciurul,
capul ca fierul.

—Broşteni, Suceava.

2787. Când auzi mai înainte tunând în acel an, loveşte cu o pietriţă peste cap, că vei fi tare la cap şi fără dureri.—Luncuşoara.

3788. Când tună întâiu să te loveşti cu o petricică în cap, ca să ţi se facă capul tare.—Ţăpu, Tecuciu.

3789, Când tună întâiu primăvara, se dă uşurel în cap cu un fier, ca să fie tare în cursul anului, ca fierul.--Jud. Suceava.

3790. Când auzi tunând întâiu, să te loveşti cu ceva tare în cap, rostind de trei ori cuvintele: capul meu ca fierul.—Palten, Putna.

3791. Când auzi tunând întâia dată primăvara, să atingi fruntea cu muchea toporului, ca să-ţi fie capul tare, şi să nu te doară.—Covurluiu.

3792. Când tună întâiu primăvara, să dai la frunte cu argint, ca să fii ca argintul sănătos şi curat tot anul. Catane, Dolj.

DCVI. **Turbă.**

3793. Când un om omoară un câne turbat, să-l pârlească, şi pe urmă să-şi strângă gospodarul toate vitele, ca să afume pe toate cu fum dela cânele acela, că nu turbă nici o vită dintr'acele.—Bogza, R.-Sărat.

3794. Să nu dai nimic pe fereastră, căci e rău de turbare. —Vâlcea.

DCVII. **Turtă.**

3795. Când cineva face turtă, şi altul îi răneşte vatra, se ceartă cineva din casă.—Rudeni, Argeş.

DCVIII. **Turturică.**

3796. Mai înainte de a-ţi cântà turturica întâiu primăvara, să mânânci brânză cu smântână, că de nu, te-a spurcat, când ţi-a cântat.—Popeni, Tutova.

3797. Dacă mânânci din mămăliga pe care a mâncat-o mâţa, vei tuşì.—Ţăpu, Tecuciu.

DCIX. **Tusă.**

3798. Când ai mâncà vreun păr de mâţă, te apucă tusa şi poţi murì.—Ţăpu, Tecuciu.

DCX. **Ţarcă.**

3799. Când cântă ţarca pe lângă casă, are să-ţi vie oaspeţi.—Broşteni, Suceava; Stânca, Iaşi; Tătăruşi, Suceava.

3800. Primavara, înainte de a începe să mergi la vânat, să împuşti o ţarcă, ca să-ţi curăţi puşca, şi să-ţi meargă bine peste an.—Jud. Suceava.

3801. De s'a învăţat vreo coţofană de intră în coşar şi mânâncă ouăle din cuibul găinelor, să înfigi o secere în faţa coşărei, cu vârful în afară, că nu va mai da coţofana pe acolo.—Adameşti, Teleorman.

3802. Când pui ţarcă împuşcată în gard, caii nu se îmbolnăvesc. -Folticeni.

3803. Ţarca dacă o frigi şi o mânânci, curăţă stomacul de venin, şi-i bun de leac pentru cei oftigoşi.—Zorleni, Tutova; Parpaniţa, Vasluiu.

DCXI. **Ţâţă.**

3804. Fetele mari să nu mânânce lapte din tigvă, că li cresc ţâţele cât tigvele de mari. Ioneanu.

3805. Fetele să nu sufle în fluier, căci li cresc ţâţele mari. —Fălticeni.

3806. Femeia să nu cânte din fluier, că-i cresc lungi gurguiele dela ţâţă.—Ţăpu, Tecuciu.

3807. Dacă unei femei până la trei zile nu-i vine ţâţă, aceasta este semn că nu-i va trăi pruncul—Ioneanu.

3808. Se crede că dacă i se dă copilului pentru prima oară de supt, să i se dea din partea dreaptă, căci la din contra, va fi stângaciu.—Bucovina; Holda, Suceava.

3809. Mama când dă întăiu ţâţă copilului, să nu-l ţie pe mâna stângă, nici să-i dea din ţâţa stângă, ca să nu fie stângaciu.- Marian (Naşterea).

3810. Când unei femei care alăptează vreun copil, îi vine ţâţa şi curge, se crede că copilul doreşte de ţâţă, şi trebuie să-i dea.—Ioneanu.

3811. Când pe patul unei lehuze s'ar pune o femeie care are copil de ţâţă, lehuza nu mai are lapte pentru copil.—Stânca, Iaşi.

3812. In cele 6 săptămâni dela naşterea copilului, nu e bine să şadă nimeni pe patul copilului şi pe aşternutul mamei, că i se umflă ţâţele.—Marian (Naşterea).

3813. Femeile care alăptează copii şi li se umflă vreo ţâţă, din care cauză simt dureri, să se ducă la latrină şi să stoarcă în ea, zicând: «La ce ai poftit, aici găseşti», căci îi va trece; sau să caute prin sare pisată nouă peri şi să le pună în apă şi să-i bea —Ioneanu.

3814. Omul care omoară un orbete cu mâinile dindărăt, are leac să vindece femeile ce sufăr de ţâţă —Ciulniţa, Ialomiţa.

3815. Unui copil nou născut, să i se dea mai întâiu ţâţă de mă-sa, iar nu de altă femeie, ca în veiaţa lui să nu atârne de bucătura altuia.—Ioneanu.

3816. Copiii când sunt mici, să sugă ţâţă dela ţigancă, ca să aibă mumă-sa ţâţă.—Catane, Dolj.

3817. Nu e bine să dai ţâţă la copiii gemene ai altora, că-ţi piere ţâţa. Ghidici, Dolj.

3818. Dacă o femeie nu face copii, o sug balaurii pe lumea cealaltă! De aceea trebuie măcar să-şi puie ţâţa măcar că

n'are lapte, în gura unui copil, ca să-şi mai uşureze din păcate. -Ţăpu, Tecuciu.

3819. Pentru ca femeilor care au înţărcat copiii să li deie laptele înapoi, e bine să-şi ungă ţâţele cu usturoiu şi să întoarcă gura cămeşii la spate. Bucovina.

3820 Când o femeie are copil mic, nu bagă usturoiu în sân, că-i coace ţâţa.—Rudeni, Argeş.

DCXII. Ţest.

3821 A treia marţă după Paşti, e «Răpotinul ţestelor», şi atunci se fac ţestele.—Rudeni, Argeş.

DCXIII. Ţesut.

3822. Se crede că iţele pentru stative, este bine să şi le facă fata încă fiind fată; dacă însă s'a măritat şi nu le-a făcut, apoi nu este bine să le facă.—Bucovina.

3823. Dacă toarce o femeie în a cărei vecinătate este un mort, şi dacă între casa ei şi a mortului este un pârău, apoi nu-i strică nimica, dacă însă nu-i, apoi capătă ameţeală. Bucovina.

3824. Se crede că nu e bine a toarce vineria, căci la din contra, ar căpătà cel ce toarce, rane la degete. Bucovina.

3825. In prima săptămână a postului mare nu se ţese, căci se crede că peste noapte ar venì Toader şi ar încâlcì iţele. —Bucovina.

3826. In dimineaţa ajunului sf. Gheorghe femeile scot toate sculele de ţesut afară, ca să răsară soarele peste ele, să poată aveà spor la lucru.—Ioneanu.

3827. Dacă s'a umplut un fus, e bine a-l stupì, ca să nu se deoache.

3828. Dacă pică fusul jos la începutul torsului, atunci se zice că este minciunos şi zice că nu s'a umpleà.—Bucovina.

3829. De împrumuţi spata cuiva, când ţi-o dă înapoi trebuie să o lege cu urioc; aceea-i plata spetei, altfel pe lumea cealaltă umbli să-i dai plata, şi nu ţi-o primeşte. Sevastos (Călătorii).

3830. De se împrumută o spată, apoi se dă legată cu ață și se ia îndărăt tot așa, ca să nu rămâie ea goală ceea ce ar fi păcat. Bucovina.

3831. Când începi să torci, stupești fusul de trei ori, ca să se umple degrabă; iar după ce l-ai umplut, faci tot acelaș lucru, ca să nu se deoache și tot asemenea faci cu fusele și când le râșchii.—Sevastos (Călătorii).

3832. Dacă se începe de tors, este bine a stupì mai întăiu fusul de trei ori, ca să se umple degrabă. Bucovina.

3833. Când urzești, de răpezi cumva urzitorul să treacă o rază, semn bun: ai să pui pânza mai lungă. Sevastos (Călătorii).

3834. Marți nu-i bine a urzì pânza, c'apoi îi a năpaste.—Bucovina.

3835 Când ai urzit mai multe jărbiuțe decât îți trebuie, ca să-l depeni înapoi, te duci după urzitor, iar nu mâi urzitorul îndărăpt, că nu-i bine. Sevastos (Călătorii).

3836. Când gătești de urzit, torni apă peste urzitor, ca să-l adăpi.—Sevastos (Călătorii).

3837. Dacă se gătește de urzit, se toarnă apa pe urzitor, ca să se șteargă lenea și ca țesutul să sporească, așa de repede, cum de repede merge minciuna prin sat și pana pe apă. -Bucovina.

3838. Când se sfârșește urzitul pânzei, atunci se toarnă apă jos pe fusul urzitoarei, ca să crească în vara viitoare cânepa frumoasă și să aibă pânza rost de țesut. Luându-se tortul jos, de pe urzitor se ia el pe mână și se lovește cu el în ușă, ca să umble pânza la țesut cum umblă ușa; apoi se lovește cu el în cofa cu apă, ca pânza să sporească ca apa; apoi se lovește cu tortul în horn, ca să sporească țesutul cum iese fumul de curând în sus și în urmă se mai zice că pânza să meargă așa degrabă pe stative, cum merge minciuna prin sat. Straja, Bucovina.

3839. Dacă intră pe timpul urzitului mai întăiu un bărbat în casă, atunci bătătura ajunge; dacă însă o femeie, nu ajunge. —Straja, Bucovina; Broșteni, Suceava.

3840. Pe femeia care fură ceva din fuiorul care i se dă de tors, pe ceea lume o vor înțepà toate țepile din fuior.—Straja, Bucovina.

3841. Spre a astupà gura dușmanilor, se leagă ațele, când se începe pânza de țesut.— Bucovina.

3842. Când pui la învălit pânza, dacă jărbiuțile vin sub fuscei, ajunge bătătura la pânză, iar de se întâmplă că vin deasupra, nu ajunge.- Sevastos (Călătorii); Bucovina.

3843. Când se începe pânza și se leagă ațele în noduri și se menește ca atunci să se mărite cutare fată, când s'a deslegà nodul și se aruncă nodul în foc, apoi respectiva nu se mai mărită în veci.— Bucovina.

3844. Când femeile pun pânza pe sul, să nu vadă bărbații, căci la țesut i se moaie marginile. Lemnul după care s'au deșirat firele, se aruncă tocmai de unde s'a pus pânza pe sul, ca să se țese iute și fetele mari, care vor purtà cămașa din acea pânză, se vor mărità curând.—Ioneanu.

3845. Când așezi în războiu, mai întâiu să zici: «Doamne ajută-mi» și să te închini, ca să isprăvești mai iute. Catane, Dolj,

3846. Când învălești pânza pe sul, după ce isprăvești, se ia sulu, se dă cu capul în doi țăruși pe care a stătut sulul și se zice:

Aici să fii strâmb,
și la răsboiu drept

Catane, Dolj.

3847. Când cade minciunoasa (trestia care cade întâiu după sul dintre fire) după sul, s'o iei în gură și s'o ștergi afară, că auzi pe cineva strigându-ți pe nume soțul ce ai să ai. - Catane, Dolj.

3848. Când se gătește pânza, e bine a legà spata cu câteva fire din capătul pânzei, ca să nu rămâie goală. Bucovina.

3849. Inainte de a slobozì, nu e bine să treci peste răsboiu; e rău de moarte.— Catane, Dolj.

3850. Dacă se gătește de țesut, se toarnă apă pe tălpigi,

ca să nu capete cel ce a țesut, bătături la picioare.--Bucovina.

3851. Când se isprăvește pânza, să împarți uruioc la oricine, ca să te scoată pe lumea ailaltă din răsboiu.—Catane, Dolj.

3852. Când se gătește pânza, e bine a o scoate îndată din spată, că la din contra murind țesătoarea, rămâne cu gura deschisă.- Bucovina.

3853. Când o pânză se isprăvește de țesut, cei cari sufăr de venin, să stea lângă, ea când se taie și femeia care țesă, să zică: «nu taiu pânza, ci veninul lui cutare».—Ioneanu.

3854. Dacă s'a sfârșit pânza de țesut. și se taie ea de pe stative, apoi își acopăr toate femeile aflătoare în casă, capul cu basmale, crezând că la din contra, li s'ar tăià părul.—Bucovina

3855. Când o femeie isprăvește de țesut și lasă sulul în laț, ceea ce a rămas se țese foarte iute, ca să se isprăvească curând, căci se zice că în timpul acela, Maica Domnului șede în genunchi lângă răsboiu și e păcat să o țină așa mult. —Ioneanu.

3856. La finitul pânzei, dacă vrea să știe ce are să nască vreo vită sau femeia de casă, un băiet merge călare pe fuștei până la poartă și dacă vede pe drum bărbat sau femeie, tot de acela sex va fi noul născut.—Jud. Suceava.

3857. Până nu ridici răsboiul, se aruncă apă pe sub el, că așa e bine.—Catane, Dolj.

3858. Se crede că dacă o fată, începând a toarce, răsucește ața pe fus aproape de roată, apoi se mărită aproape de părinți; dacă departe de roata fusului, cam pe la mijlocul lui, apoi se mărită departe de părinți.

3859. După ce se ridică răsboiul din casă, trebuie să mături, că e păcat să stea Maica Domnului în genunchi.—Vâlcea.

DCXIV. Țigan.

3860. Când te întâlnești cu un țigan, îți merge bine.—Broșteni, Suceava; Tătăruși, Suceava.

3861. Ţigan să nu botezi, că pe ceea lume te trage la iad. —Stânca, Iaşi.

3862. Dacă pentru vreun mort se dă de pomană ceva la ţigan, cel care dă, trebuie să dea cu piciorul în pământ, ca şi el să fie martur de pomana ce dă ţiganului, căci se crede că ţiganul îi ia mirul şi botezul şi le aruncă în iad; iar dacă pământul este martur la pomana dată ţiganului, se crede că e dată ca la un creştin.—Ioneanu.

DCXV. Ţinţar.

3863. Când te mănâncă ţinţarii când eşti pe un drum, ori într'o pădure, zice că cel de'ntâiu care te-a mânca, să-l prinzi şi să l mănânci, c'apoi nu te mănâncă ţinţar nici ca cum.—Lipova, Vasluiu,

DCXVI. Ţipar.

3864. Capul ţiparului se taie, fiindcă e de şarpe. Rudeni, Argeş.

DCXVII. Ud.

3865. Să nu te urinezi asupra vântului, că te zăpreşti. Jud. Suceava.

3866. Nu bea pietre roşii nici aramă, căci la bătrâneţe nu vei mai puteà ţine udul.—Vâlcea.

3867, Peliţa de pe rânza găinei se usucă şi după ce se pisează, se dă în apa de băut, pentru oprirea udului la bărbat. —Bogdăneşti, Suceava.

3868. Cel care bea urină de om, se face pricorici; când însă se clăteşte cu puţină în gură, contra brâncei, cu mare băgare de seamă, să nu înghită.—Ioneanu.

3869. Se crede că copiii slabi de nervi, cari se udă noaptea în aşternut, udându-se în locul ţăruşului de care a fost priponit un buhaiu şi punându-se ţăruşul iarăşi la locul său, se vor vindecà de slăbiciunea lor. Bucovina.

DCXVIII. Uitare.

3870. Când a murit un membru din familie, ca să-l uiţi îndată, să te uiţi prin sită în spre mormântul mortului; sau,

pe timpul înmormântării mortului, să-ţi asvârlă cineva ţărnă dela mormânt pe spate, că iar îl uiţi degrabă. Jud. Suceava.

DCXIX. **Ulcea**.

3871. Copiii mici să nu se scalde în apă din ulcea, căci nu mai cresc: rămân ca ulcelele.—Vâlcea,

DCXX. **Ulcior** (vas).

3872. Să nu te speli dumineca din ulcior, că sfoegeşte. Vâlcea.

3873. Când bei dintâiu din ulcior, să verşi jos, ca să bea morţii.—Catane, Dolj.

DCXXI **Ulcior** (la ochi).

3874. Nu-i bine să te uiţi pe fereastră, de afară în casă, că faci ulcior la ochi. Folticeni.

3875 Când ai ulcior la ochi, să te uiţi printr'un gât de ulcior, că-ţi trece.—Ţăpu, Tecuciu.

3876. Să nu te speli pe faţă din ulcior, că faci ulcioare la ochi. Ca să-ţi treacă, să iei cânii şi să ieşi cu ei afară din curte, pe un loc şi să dai cu pişat de al lor pe la ochi. — Vâlcea.

3877. Se crede că dacă are cineva ulcior la ochi şi voeşte să se vindece curând, apoi trebuie să fure de undeva câteva fire de orz şi apoi să le arunce în foc şi să alerge afară împrejurul casei, ca să nu audă cum pocneşte orzul în foc. —Bucovina.

DCXXII. **Uliu**.

3878. Când îi dà cu mătura pe pat, vine uliul la găini.— Tătăruşi, Suceava.

3879. Să nu săruţi puii, cât îs mici, la plisc, că-i mânâncă uliul. Ţăpu, Tecuciu.

3880. Să nu mături vatra cu mătura, că vine uliul la găini. —Tătăruşi, Suceava.

3881. Când dai cenuşa afară, vineria şi lunia, îi rău, că vine uliul la găini.—Tătăruşi, Suceava.

3882. Când vine uliul la găini, să azvârli în el cu o mătură părăsită.—Broşteni, Suceava.

DCXXIII. **Umbră**

3883. Când te uiţi pe umbra ta, ai să te temi noaptea.—Tătăruşi, Suceava.

3884. Se crede că zidarii făcând vreun zid mare, măsură cu şfara lor umbra oarecărui trecător pe lângă ei, şi o zidesc în zid, carele apoi nu trăeşte mult (omul).—Bucovina.

DCXXIV. **Unghie.**

3885. Să nu-ţi tai unghiile lunia, marţia şi vineria, că uiţi unde pui ceva, nu mai ţii minte.—Adameşti, Teleorman.

3886. Când tai unghiile miercuria şi vineria, îi păcat. Tătăruşi, Suceava; Ţăpu, Tecuciu.

3887. Să nu se taie lunia şi vineria unghiile, că este rău de urît.—Ioneanu.

3888. Cine-şi taie unghiile sărbătoarea, aceluia îi fuge mintea.—Ţăpu, Tecuciu.

3889. Unghiile nu se taie decât joia şi sâmbăta; altfel, pe ceia lume le cauţi prin gunoaie mari cât munţii. Stânca, Iaşi.

3890. Vineria, o copilă mai bătrână să nu-şi taie unghiile, crezându-se că la din contra nu se va mărită de fel. - Bucovina.

3891. Să nu umbli cu mânele în buzunare, că-ţi pică unghiile.—Ţăpu, Tecuciu.

3892. Nu este bine a se tăià unghiile copilului mic, până ce nu împlineşte un an, căci tăindu-i-le mai înainte, când va fi mare, se va face hoţ.—Grindu, Ialomiţa; Ioneanu.

3893. La copiii mici să nu li tai unghiile până la trei ani, că se face hoţ.—Vâlcea.

3894. Copiilor mici să nu li se taie unghiile, că nu au cu ce se apără de necuratul.—Broşteni, Suceava.

3895. Când ai noiţe pe unghii, ai să te înnoeşti cu ceva. —Broşteni Suceava; Bucovina; Ioneanu.

3896. Noițele de pe unghii sunt semne de noroc.—Țăpu, Tecuciu.

3897. Unghiile, când se taie, se pun în sân sau la pragul ușei, iar după ce moare, i se pun în sân, pentru că la a doua venire fiecare trebue să dea unghiile apostolului Petru ca să-și facă trâmbițe din ele.—Marian (Inmormântarea).

3898. Când iai unghiile, pune-le la îndoitura cotului, că pe lumea ailaltă te întreabă Dumnezeu de ele.—Catane, Dolj.

3899. Când îți tai unghiile, să le pui în palmă, ca să le sufli, căci altfel, când îi murì și ți-i trage sufletul, îți vin în ochi.—Țăpu, Tecuciu.

3900. Când îți tai unghiile, să le strângi în poală și să le pui în sân, că pe ceia lume le strângi cu genele ochilor, de pe unde vor fi.—Broșteni, Suceava.

3901. Unghiile, dacă se taie, nu e bine a le da jos, ci a le strânge în palmă și apoi a le suflà, zicând să meargă în sânul lui Avram.—Bucovina.

3902. Cel care își taie unghiile dela mâni sau picioare, să nu le arunce, ci să le dea pe mâneca cămeșii, ca pe lumea cealaltă să le găsească.—Ioneanu.

3903. Să nu-ți lași unghia să cadă jos, ci s'o strângi și s'o sufli în vânt, ca să-ți crească mai frumoasă.--Țăpu, Tecuciu.

3904. Dacă dracul jupește teiu, adică dacă i se distramă cuivà pielea din prejurul unghiilor, apoi e bine a lua cenușa și făina ce rămâne pe vatra cuptorului după ce s'a dat în cuptor pânea, și a o da la cuptor cu dosul mânelor, așà ca vârfurile unghiilor să stea îndărăt, și apoi se va vindecà.—Bucovina.

3905. Să nu te uiți la cel ce se urinează, că ți se jupoaie degetele de la unghii.—Țăpu, Tecuciu.

3906. Nimeni să nu taie unghiile celor morți, că-i vor amorți mânile.—Vâlcea.

3907. O samă de inși nu taie unghiile celor morți, pentru

că n'ar aveà cu ce se suì pe scări la cer.—Bucovina (Marian, Înmormântarea).

DCXXV. **Unt.**

3908. Se crede că voind cinevà să facă unt, este bine să înceapă a-l bate din prag, şi apoi se bate îndată.—Bucovina.

3909. Ca să se aleagă untul, cât baţi smântâna, să zici:

Treci, cioară, peste casă,
untul mi s'aleasă!

—Ţăpu, Tecuciu.

DCXXVI. **Unt-de-lemn.**

3910. Unt-de-lemn de vei vărsà, la o nenorocire te aşteaptă.—Fălticeni; Sevastos (Călătorìi).

3911. Unt-de-lemn vărsat din nebăgare de seamă, însemnează pagubă; dar, ca să nu producă, trebue să-l presari cu sare.—Ciulniţa, Ialomiţa.

DCXXVII. **Ură.**

3912. Dacă se spurcă vreun câne într'o grădină, la o casă unde este o fată mare, se crede că pentru acea fată, s'a trimis ură.—Bucovina.

3913. Când te speli pe obraz cu apă din gură, e rău de urît.—Tătăruşi, Suceava.

3914. Dacă au prins oarecari oameni ură pe cinevà, apoi se poate cotorosì de ea, dacă se iea dela stavila dela moară nouă ţăndurèle, să se puie să mocnească în apă, să iee apă într'o ţevie, să se ducă între acei oameni cari îl urăsc şi să verse apa lângă dânşii, zicând: «Să se propească ura oamenilor asupra mea, aşà cum se opreşte apa de stavila morii».- Bucovina.

3915. Când pleacă unul undevà şi îl urăşti, să spargi în urmă-i o oală, să se alegă praful, pulberea şi poradichiu de el.—Vâlcea.

3916. Fetele nu se împodobesc cu mintă 'n cap, că la din contra acea fată şi-ar atrage toată ura asupra sa.—Bucovina.

3917. Dacă se ceartă doi, şi apoi unul părăseşte casa, şi voeşte să-i facă rău celui de 'ntâiu, şi închide portiţa după

sine, cu spatele, apoi nime nu va venì la cel de 'ntâiu şi toţi îl vor urî, iară dacă are fete de măritat, nime nu va venì să le ceară.—Bucovina.

3918. Să nu te uiţi noaptea în oglindă, sau să fluieri, că e rău de urîciune.—Catane, Dolj.

3919 Unghiile, lunia nu se taie, că-ţi faci de urît.—Bursucani, Covurluiu.

DCXXVIII. **Ureche.**

3920. Copilul cu urechile prinse jos, e copil de căpătat, sau are să fie om mare.—Stânca, Iaşi.

3921. Urechile de ţi se înroşesc şi-ţi ard, te vorbeşte lumea.—Broşteni, Suceava.

3922. Când îţi arde urechea dreaptă, te vorbeşte cinevà de bine; când cea stângă, apoi te vorbesc de rău.—Bucovina.

3923 Când îţi ţiuie urechea, ţi-a daţ dracul o palmă.—Perieni, Tutova.

3924. Când îţi ţiuie în ureche, te înjură cinevà.—Grozeşti, Mehedinţi ; Stânca, Iaşi.

3925. Când îţi ţiuie urechia, se zice că se rătăcesc morţii. —Vâlcea.

3926. Dacă-i ţiuie cuivà într'o ureche şi pune pe cinevà să gâcească în care ureche-i ţiuie, şi gâcind acela, se crede că cel din urmă are pentru el devotament.—Bucovina; Ţăpu, Tecuciu.

3927. Când îţi piuie vreo ureche, ori lemnele pe foc, atunci să ştii că vrăjmaşii te vorbesc de rău.—Vâlcea.

3928. Dacă îi bubuie cuivà în urechea stângă, este semn că va auzì o veste rea.—Bucovina.

3929. Dacă îi ţiuie cuivà în urechea stângă, este semn că va auzì o veste bună.—Bucovina.

3930. Când îţi ţiuie urechea stângă, frumos, cu glas deschis, auzi o veste bună; când sună cu glas închis, veste rea. —Sevastos (Călătorìi).

3931. Urechea dreaptă când ţiuie, veste ai să capeţi.– Fălticeni.

3932. Celui care îi ţiuie urechea dreaptă, oarecine îl vorbeşte de rău; iar de ţiuie urechea stângă, îl vorbeşte de bine, şi atunci să-şi muşte umărul stâng, ca cel ce-l vorbeşte de rău, să-şi muşte limba şi el, să nu-l mai poată grăì de rău. Ioneanu.

3933. Când urechea vâjâie cuivà, să se afume cu baligă lipită în ziua de Mărina. -Ciulniţa, Ialomiţa.

3934. După ce a scăldat copilul, l-a înfăşat şi i-a spălat pelincele, mama se spală şi ea în altă apă curată, şi după aceea îi dă ţâţă, căci altfel îi curg urechile —Transilvania, Bucovina (Marian, Naşterea).

3935. Femeia în poziţie nu trebuie să mânânce maiu sau rânză de pasere sau de vită, căci se vor desbârnà urechile copilului. Bursucani, Covurluiu.

3936. In ziua de Iordan, pe timpul sânţirei apei, este obiceiu de a aprinde nişte petice, a căror rămăşiţi se strâng, crezându-se că ele ar fi de leac, când se afumă cu ele cei ce au junghiuri în urechi.—Bucovina.

3937. Ca un copil să trăiască, i se pătrunde urechea pe care se naşte; apoi i se pune tortiţă.—Ioneanu.

3938. Când vii dela Florii, dela biserică, cu salcie, dă cu ea prin urechi, ca să nu te doară, şi încinge-te peste brâu, ca să nu te doară şalele la secerat.—Catane, Dolj.

3939. Să nu zici colindul ori plugul după Bobotează, că îţi curg urechile.--Ţăpu, Tecuciu.

3940. Dacă asurzeşte cinevà, e bine a ţineà genele unui vulpoiu câtvà timp în urechi, şi apoi îi va trece.—Bucovina.

3941. Femeia să nu iasă cu udul, cu copilul în braţe, că-i curg urechile.—Ţăpu, Tecuciu.

DCXXIX. **Urmă rea**.

3942. Dacă calcă cinevà în urmă rea, atunci se zice că el nu-şi nimereşte calea.—Straja, Bucovina.

DCXXX. **Urs.**

3943 Ursul se zice că ar fi fost fecior de popă. Când a ieşit Maica Precista la biserică, el a speriat-o orăcăind, şi blăstămat fiind de ea, s'a făcut urs. -Voineşti, Muscel.

3944. Când auzi tunând întâia oară în anul acela, să te dai de trei ori peste cap, c'apoi te faci urs —Parpaniţa, Vasluiu.

3945. Dacă ursul calcă pe cineva pe şele, e scutit de boale.—Transilvania (Marian, Naşterea); Jud. Suceava.

3946. Să te calce ursul şi să-i spui ţiganului ca să-l facă să se lese din ce în ce mai greu, ca să nu te doară mijlocul la secere.—Ţăpu, Tecuciu.

3947. Poporul de aici, mai ales femeile, cum văd vreun ţigan cu ursul, îl cheamă, să-i joace ursul şi să-l vâre şi în casă; şi dacă o întrebi pentru ce, ea-ţi răspunde: «aşa-i ghine să hie numai giocuri şi veselii în ograda mè, iar din casă ursul ni-o scos faptu, şi d'ecù ari să ni meargă ghine.» — Ibăneşti, Tutova.

3948. Când visezi urs, înseamnă noroc.—Lipova, Vasluiu.

DCXXXI. **Ursită.**

3949. Fetele de măritat, când se ridică de pe scaun, îl clătesc, ca să-şi clătească «data». —Sabolciu.

3950. Cu busuioc dela popă se culcă fetele sub perină, ca să viseze pe ursit.—Ştefăneşti, Vâlcea.

3951. Numai lumânarea dela Ovidenii e bună de uitat în fântână, spre a-ţi vedea soţul.—Ţăpu, Tecuciu.

3952. Fetele de măritat să postească ajunurile Bobotezei (să ajune), şi din mătăuzul popii să-şi rupă un fir, că să-l pună noaptea sub perină, că-şi vor vedeà ‹data».—Sabolciu.

3953. Dacă faşa ce se dă unui copil de naş, la botez, se brodeşte prea lungă, se va însurà copilul bătrân, iar de va fi scută, se va însurà tânăr.—Ioneanu.

3954. Se crede că o fată mare care posteşte întreaga zi a ajunului Crăciunului, până la miezul nopţii, nici vorbeşte

vreun cuvânt, şi priveşte atunci în oglindă, nu se vede pe sine, ci îşi vede acolo ursita.—Bucovina.

3955. In noaptea lui sf. Vasile, dacă eşti flăcău sau fată, şi voeşti a-ţi vedeà viitorul soţ sau soţie, e bine ca la ora 12 noaptea, când dorm apele şi pietrele, să te închizi singur în odaie, aşează în spate şi în faţă o oglindă mare, pune-le câte o lumânare în laturile lor, desbracă-te de toate hainele şi de cămaşă, apoi fixează-ţi privirile într'un punct şi oglinda fiind în faţă, şi stând câtvà timp aşà cu privirea fixă în oglindă, vei vedeà prin oglindă, fie soţul sau soţia, care după puţin timp vei vedeà şi cine dintre soţi vor murì întâiu.—Vâlcea.

3956. Flăcăul sau fata care voeşte să ştie care îi va fi ursita, să ieie în sara anului nou obielele sau colţunii şi să şi le puie sub cap, şi apoi se crede că va vedeà, în acea noapte, partea sa, în vis.—Bucovina.

3957. La sf. Vasile, fata mare se duce la boul de hăis, şi dând cu piciorul în el, zice: «he, estimp; he, la anu; he, la ălălant»; dacă se scoală la prima lovitură, se zice că se mărită anul ăsta, estimp; dacă nu, la anu, ori la celălalt.—Vâlcea.

3958. Flăcăul se duce cu mâinele la spate să numere 9 pari din gard, şi al zecelea dacă va fi noduros, e bogată ursita; iar de este limpede, e săracă.—Vâlcea.

3959. In sara de ajunul lui sf. Vasile, când se pun fetele la masă, întâia bucătură o mestecă şi o pun jos; cam pe la mijlocul mesei mai pun una, şi la sfârşit alta. După masă le ia şi le pune pe fereastră, afară, ca să le ureze băieţii cu pluguşorul, iar ursita lor să le vie în vis, şi să li spuie dacă cel la care se gândesc, le-a luà sau ba. —Ţăpu, Tecuciu.

3960. La vrăjitori, în seara lui sf. Vasile, cine înemereşte oglinda, ia bărbat sau soţie frumoasă şi fudulă; cine înemereşte cărbune; ia negru; cine înemereşte ghem, ia bărbat guşat; cine înemereşte porumb, îl ia bogat; cine făină sau sare, iar bogat. Sau ducându-se la parii gardului şi numărându-i, din 7 în 7, şi nemerind un par nejupuit, ia bărbat

bogat; dacă parul e jupuit de coajă, ia bărbat sărac; dacă parul e strâmb, îl ia cocoşat.—Vâlcea.

3961. In seara lui sf. Vasile, băiatul sau fata punând prima bucată ce voesc a o mâncà pe mânecă, să iasă afară, şi din cotro vor auzì câni lătrând, dintr'acolo îşi vor luà soţia sau soţul.—Vâlcea.

3962. La botez, când umblă preotul cu crucea, fetele şi feciorii cari nu mânâncă şi nu beau nimic până ce ies stelele pe cer, şi atuncia numai o pogăciţă cât fundul olului, tare sărată, îşi văd «data» în vis, îmbiindu-i cu apă rece.—Iosif Stanca.

3963. Fetele mari, când vine popa cu botezul, pun mărgelele sub prag, să viseze noaptea viitorul soţ. Asemenea şi cu busuiocul de stropeşte popa cu el, îl pune sub cap, ca să viseze.—Vâlcea.

3964. Când moare o fată mare, rufăria i se coase cu aţă neînodată, căci de o va înnodà, ursitul ei, ce erà să-l ia de bărbat, nu se va mai însurà, şi viceversa.—Ioneanu.

DCXXXII. **Ursitoare.**

3965. Când un copil se naşte, apar ursitoarele la fereastră; de aceea se ţin uşile şi ferestrele deschise, şi cea mai mare linişte în timpul facerii.—Ioneanu.

3966. Se crede că a treia zi după naşterea unui copil, sosesc pela miazănoapte ursitele, care apoi prevestesc viitorul noului născut.—Bucovina.

3867. A treia zi după naşterea unui copil, seara, se pune în casa unde el doarme, sare, vin şi bani, căci în acea seară vin ursitoarele copilului să-l urseze, şi să găsească ele de băut, de mâncat şi bani de cheltuială.—Ioneanu.

3968. La ursitori, trebuie să fie totdeauna masă întinsă, ca să aibă ce mâncà; la caz de nu vor aveà, urseşte rău pe noul născut.-Ciulniţa, Ialomiţa.

3969. Opt zile dela naşterea unui copil, părinţii lui să fie tot veseli, iar nu trişti, căci se întristează ursitoarele, şi cum

vor fi ele în acele opt zile, aşà va fi şi copilul în vieaţă.—Ioneanu.

DCXXXIII. **Urzică.**

3970. Ca să scapi de pureci, apoi când mănânci întâiu şi întâiu urzici, se iai zeama în care se opăresc urzicele şi s'o lapezi afară din curte, cu o strachină, şi să zici, de trei ori: «eu în casă, purecii afară».—Vâlcea.

DCXXXIV. **Usturoiu.**

3971. Dacă sameni usturoiu într'un an, apoi trebuie în fiecare an să sameni, că pe urmă nu-ţi merge bine.—Stânca, Iaşi.

3972. Cine nu mânâncă usturoiu şi ceapă, trei ani, va vedeà cămările vântului.—Ioneanu.

3973. Dacă-ţi vine miros de usturoiu pe câmp, să ştii că-i vreun şarpe prin vecinătate.—Ţăpu, Tecuciu.

3974. In ziua de sf. Andreiu (30 noembre) se ung ţâţânile uşilor cu usturoiu, ca să nu se poată apropià duhurile necurate de casă.—Ioneanu.

3975. Când se răsădeşte usturoiul, e bine a face aceasta într'o cuşmă, şi apoi căciuliile vor fi mari.—Bucovina.

3976. Toamna, când pui usturoiu în pământ, după ce l-ai gătit de pus, să se deie de-a tumba peste el, ca să crească căpăţinile mari; tot pentru ca să crească căpăţinele mari, trebuie să răsădeşti usturoiul din căciulă.—Sevastos (Călătorìi).

3977. Cozile de usturoiu sau de ceapă, care au fost legate cunună, după ruperea usturoiului sau cepei, se aruncă în drum, crezându-se că apoi vor rodì acele legume în vara viitoare.—Bucovina.

DCXXXV. **Uşă.**

3978. Când uşa se deschide singură, are să-ţi vină cinevà.—Broşteni, Suceava; Catane, Dolj; Vâlcea; Grozeşti, Mehedinţi.

3979. Când trăsneşte uşa, e semn că te vei mutà din acea casă.—Bursucani, Covurluiu.

3980. Trage cu usturoiu peste încălţăminte, ori pe picioare, dacă vrei să-ţi vină şarpele.—Ţăpu, Tecuciu.

DCXXXVI. **Vacă.**

3981. Ca să se alunge vacile, li se dă în tărâţe un peştişor viu.—Bucovina.

3982. Vaca cu coada lungă, e bună de lapte. — Ţăpu, Tecuciu.

3983. Dacă şede preutul, când umblă cu icoana sau cu crucea pe la casele creştinilor, apoi se crede că vacile voind să fete, se vor culca.—Bucovina.

3984. Ca o vacă să facă viţel bălţat, să i se dea să mănânce brânză rămasă dela lăsatul secului de brânză.—Ioneanu.

3985. Pentru vaca care este a fătă, se leagă într'un postav roşu, grâu, tămâie, piper şi sare, şi această legătură se leagă la coada vacii. pentru ca să nu se întoarcă, să nu se dioată şi pentru ca strigoile să nu se apropie de ea.—Sabolciu.

3986. Se crede că în ziua în care a fătat o vacă, nu e bine a da nimica din casă, nici saracului o bucată de pâne, căci la din contra, vaca nu primeşte viţelul să sugă—Bucovina.

3987. Când cinevà bagă lemne în sobă cu capul cel subţire înainte, îi face vaca viţelul d'andaretele.—Rudeni, Argeş.

3988. Când vezi că o vacă are să rămână stearpă, atunci să-i dai tărâţe şi sare după turul izmenelor, că se va gonì. —Vâlcea.

3989. Când fată vaca întâiu, se zice că este bine ca cârpele sau casa viţelului să se dea să le mănânce o căţea şi vaca va face numai viţèle şi va aveà lapte.—Grindu, Ialomiţa.

3990. Când o vacă, după ce a fătat, mănâncă casa în care a fost viţelul, se topeşte din picioare, până moare—Rudeni, Argeş.

3991. Când vaca fată numai bouţi, e semn de noroc în gospodărie.—Broşteni, Suceava.

3992. Să nu dai cu furca în vacă, căci face viţelul crăcanat. —Ţăpu, Tecuciu.

3993. Când cinevà a prins vreun sobol în luna lui martie, îl dă vacilor, ca să se îngraşe.– Rudeni, Argeş.

3994. Când îţi fată vaca doi viţei, e semn rău.—Ţăpu, Tecuciu.

3995. Locul pe care-l naşte vaca în urma viţelului, se îngroapă la izvor, ca să aibă lapte ca din izvor. Nu trebue să se dea la câni, că se usucă vaca.—Giuleşti, Suceava.

3996. Să legi cordeluţă roşie la coada vacii sau a calului sau a oricărui dobitoc frumos, dacă vrei să nu se deoache. — Jud. Suceava.

3997. Se zice că acea vacă care afară de cele patru ţâţe, mai are încă alte mici, aceea e bună de lapte. —Bucovina.

3998. Cel care fierbe la foc o oală cu laple dulce, să nu lingă lingura, cu care mestecă în el, căci seacă laptele din ţâţa vacii de la care a fost muls.—Ioneanu.

3999. Să nu laşi să dea laptele în foc, căci seacă laptele vacii.—Ţăpu, Tecuciu.

4000. Când o vacă este aproape să fete, se păzeşte, ca să-i ia curăţitura, s'o îngroape, să n'o mânânce, căci atunci îi pere laptele.—Ioneanu.

4001. Nu pune lemnele pe foc de anderetele, că fată văcile viţei tot de anderetele.—Vâlcea.

4002. Dacă sf. Gheorghe cade în zile de post, în anul acela n'au vacile lapte.—Vâlcea.

4003. Untul se sărează, pentru ca trecând vaca o apă, să nu piardă laptele.—Jud. Suceava.

4004. Să nu laşi mâţa să treacă pe sub vacă, că-i piere laptele.—Ţăpu, Tecuciu.

4005. Spre a aveà lapte la vaci, este bine a lăsà seara în vreun vas, pâne şi şare în fântână, care apoi scoţindu-se, se dă la vaci să mânânce.—Bucovina.

4006. Nu e bine să torni lapte pe urechea căldării, că nu mai dă lupte mult.—Catane, Dolj.

4007. Când fată vaca, i se dă tărâţe amestecate cu boabe de porumb roşu, ca să-i vie lapte mai mult, mai iute.—Rudeni, Argeş.

4008. Când te duci să mulgi vaca, să iai apă în şiştar, şi spălându-i ţâţăle, vars'o sub ea, că-i a spor la lapte.—Ţăpu, Tecuciu.

4009. Ou de puică neagră ouată întâiu, se dă vacilor cu lapte, ca să facă laptele bun.—Găineşti, Suceava.

4010. Când cinevà mănâncă colastră întâi, îi pune al casei apa în cap, ca să aibă vaca izvor de lapte.—Rudeni, Argeş.

4011. In ziua în care fată vaca, să nu dai nimic dela casă, că duce laptele.—Luncuşoara.

4012. Dacă mai multe persoane mânâncă lapte dintr'un vas, nici una din ele să nu lase lingura jos, până nu isprăveşte de mâncat, ca să aibă vaca dela care s'a luat laptele spor.—Ioneanu.

4013. Dacă dărâmi cuibul rândunelelor, îţi moare vaca.—Moldova.

4014. Când trece liliacul pe sub vacă, ea cruşeşte.—Găineşti, Suceava.

4015. După ce mulgi vaca, să nu umbli cu foc ori să faci altcevà, până când nu-ţi speli mânile, fiindcă-i coc ţâţele vacii.—Vâlcea.

4016. Dacă curge laptele cu sânge, când mulgi vaca, să ştii că a trecut vreo rândunică pe sub vacă; atunci să mulgi vaca printr'o pietricică găurită, ca să-i treacă.—Ţăpu, Tecuciu.

4017. Când ţi se dă lapte, nu mulţămì, căci se bolnăveşte vaca.—Moldova.

4018. Ca vaca să nu fie muşcată de şerpe, să o speli cu piele de ariciu.—Găineşti, Suceava.

4019. Când o vacă se pierde dela păşune, şi ca să n'o mânânce lupii, să se puie pe vatră trei cărbuni aprinşi, apoi

să se acopere cu o oală, ca cum stau cărbunii acoperiţi sub oală, aşà să stea gura lupilor închisă; sau, se ieau doi piepteni şi se bagă dinţii unuia în dinţii celuilalt, astfel ca cum stau dinţii pieptenilor încleştaţi unii în alţii, aşà să stea şi gurile lupilor la vederea vacii.—Ioneanu.

4020. Când dă laptele în foc, să pui sare, ca să nu crape ţâţele vacii.—Catane, Dolj; Rudeni, Argeş.

4021. Când cinevà suflă în colastră, se spuzeşte vaca la ţâţe.—Rudeni, Argeş.

4022. Dacă crapă ţâţele vacii, e bine a luà mămăligă care rămâne pe culişer, a o amestecà cu lapte şi a unge ţâţele, şi apoi se vor vindecà.—Bucovina.

4023. După ce cinevà mulge vaca, nu pune mânele la foc, până nu se spală, că crapa ţâţele vacii.—Rudeni, Argeş.

4024. Nu-i păcat mai mare, decât când cinevà ia mana vacilor.—Ţăpu, Tecuciu.

4025. Dacă vaca, când o începe a mulge, se udă. se zice că este stricată şi că i-a luat mana.—Bucovina.

4026. Când laptele dela vacă ţi se întinde, i-a luat mana. —Ţăpu, Tecuciu.

4027. In stratul Rusaliilor stropeşte-ţi vacile cu usturoiu, ca să nu li piară laptele.—Vâlcea.

4028. Se crede că dacă o vacă dă mai puţin lapte ca de obiceiu, sau cevà cruşit (roşietic), cinevà i-a luat laptele. - Bucovina.

4029. Când ţi-a murì viţelul dela vacă, e semn că vacii i s'a luat mana.—Ţăpu, Tecuciu.

4030. În ziua de ajunul Crăciunului, înainte de a se pune la masă, se ia din fiecare fel de bucate câte o bucăţică şi se pune în fânul aşternut pe masă, sub prostire, care apoi se dau cu fânul, de mâncat la vaci, şi se crede că apoi nimene nu li poate luà mana.—Bucovina.

4031. Să arunci totdeauna o mână de lapte pe vacă, ca să nu-i iee nimeni mana.—Ţăpu, Tecuciu.

4032. Apa cu care se clăteşte doniţa, după ce s'a deşertat laptele dintr'însa, se toarnă pe gunoiu, c'apoi strigoaicele nu pot luà mana vacilor. Bucovina.

4033. Vacilor nu li se dă nume, ca fermecătoarele să nu ştie numele şi să nu li poată luà laptele. Straja, Bucovina.

4034. Se crede că este bine a se sculà în ziua de sf. Gheorghe, înainte de răsăritul soarelui şi a presurà împrejurul vacii mac, şi făcând aşà, nime nu va puteà lua laptele dela acea vacă, aşà cum nu-i nimene în stare să culeagă macul presărat.—Bucovina.

4035. Dacă vrei să nu-ţi poată luà nimenea mana dela vacă, unge-i ţâţele cu baligă de a ei.—Ţăpu, Tecuciu.

4036 În presara sf. George se pune pe tomurluciu porţilor şi portiţelor, apoi pela grajduri, brazde cu iarbă verde şi crengi de răchită, crezându-se că făcându-se astfel, apoi ielele nu pot lua mana vacilor, iară strigoaicele nu pot strică somnul copiilor, visul fetelor şi norocul flăcăilor.—Bucovina.

4037. Dacă cinevà cu farmece îţi ia laptele dela vacă, apoi ia un brostac, pune-l într'o oală cu urina vacii, pripeşte-l pe lângă foc, că cel ce ţi-a luat laptele vacii, vine afară şi-ţi spune. -Vâlcea.

4038. Când fată o vacă, nu se împrumută nimic din casă, ca să nu se poată luà mana vacilor. Bucovina.

4039. Româncele ce voesc ca vrăjitoarele şi strigoaicele să nu iee mana dela vacile lor, încongiură în noaptea spre sf. Andrei vacile, mai ales pe cele mulgătoare, cu mac, după cum merge soarele, şi încungiurându-le, presură sămânţă tot de mac, pe jos, împrejurul lor.—Marian (Revista Familia, 1883).

4040. Dacă se înfierbântă în foc o potcoavă de cal găsită, şi se pune în doniţă, apoi se toarnă apă şi se clăteşte cu dânsa doniţa, nu este pericol ca cinevà să ieie mana dela vacă.—Bucovina.

4041. Se crede că dela o vacă neagră strigoaicele nu pot luà laptele.—Bucovina.

4042. Vacilor cari se sângeră, să li se dea piatră vânătă şi ştevie, ca să li treacă.—Vâlcea.

DCXXXVII. **Vaca Domnului.**

4043. Să nu omori vaca Domnului, că-i păcat.—Broşteni, Suceava.

4044. Când vezi vaca Domnului mergând pe o cărare lungă, e semn că ori vei face o călătorie mare, ori vei murì.—Ţăpu, Tecuciu.

DCXXXVIII. **Văduvie.**

4045. Când te vei la miercuria, ai să rămâi vadană.—Tătăruşi, Suceava; Sevastos (Călătorìi).

4046. Când cinevà umblă desculţ de un picior, atâţia ani are să stea văduvă, câţi paşi a făcut.—Rudeni, Argeş.

4047. Se crede că nu e bine a umblà numai cu un picior încălţat, căci va umblà şi în vieaţă fără păreche, adică va rămâneà văduv sau nu se va puteà însurà.—Bucovina.

4048. Femeia care-şi va drege tulpanul din cap, va rămâneà văduvă. Când unei femei măritate i se rupe cămaşa în spate, e semn că-i va murì bărbatul.—Ioneanu.

4049. Dacă vezi în fântână, spre sf. Vasile, ori înviere, un om, şi lângă el o scândură ieşind, să ştii că rămâi vadană.—Ţăpu, Tecuciu.

4050. Cine nu face iţe de fată mare, nu mai face câtu-i lumea: rămâne văduvă.—Sevastos (Călătorìi).

4051. Când torc femeile, nu pun caier peste caier, ca nu cumvà să devină văduve şi să le ţină şi un al doilea bărbat.—Straja, Bucovina.

4052. O fată mare se fereşte a luà în căsătorie un bărbat văduv, sub cuvânt că pe lumea cealaltă ea va fi văduvă, căci bărbatul va aveà de soţie femeia de'ntâi şi vice versa. Ioneanu.

DCXXXIX. **Vamă.**

4053. La mort se leagă o parà la degetul mijlociu, ca să aibă cu ce plătì cele nouă vămi.—Ciulniţa, Ialomiţa.

DCXL. **Vânt**.

4054. Despre vânt să crede că este o hală sau balaur mare, care suflă numai pe o nare de nas, căci de ar suflà pe amândouă ar prăpădì tot pământul. Maidan, Banat.

4055. Când bate vânt mare, s'a puşcat, s'a spânzurat ori s'a aruncat cinevà în apă; şi-a făcut moarte cu mâna, zice poporul.—Iosif Stanca.

4056. Vânturile cari încep ziua, sunt mai mari şi ţin mai mult decât acele care încep noaptea.—Hânţescu.

4057. Să nu umbli iarna pe câmp, când bat vânturile, căci sunt vânturi rele, de cari, dacă pici la pat, Doamne fereşte! —Ţăpu, Tecuciu.

DCXLI. **Vânzare**.

4058. Să nu cumperi nimic, când cei cari-ţi vând îi vezi că-ţi vând de nevoie şi rămân cu părere de rău, că nu-ţi merge bine.—Ţăpu, Tecuciu.

DCXLIV. **Vârcolaci**.

4061. Vârcolacii se zice că sunt cânii lui Dumnezeu, cari vor să mânânce luna, unde se află Cain şi Abel.—Covurluiu.

4062. Copiii cari mor nebotezaţi, se fac zvârcolaci.—Ciulniţa, Ialomiţa.

4063. Copiii nebotezaţi merg în iad; când i se face lui Dumnezeu milă de dânşii, îi preface în vârcolaci şi astfel umblă ei prin aer, până ce ajung la lună, de o mânâncă.—Transilvania (Marian, Naşterea).

4064. Unii zic că vârcolacii se suie la lună sau la soare, pe aţa ce s'a sucit într'o zi de duminecă, iar alţii cred că pe aţa ce se toarce noaptea la lună.- Botoşani.

4065. Omul care se face vârcolac, luându-şi forma lupului merge şi se amestecă cu un aitic de lupi. Dacă s'ar întâmplà ca să muşte vr'un câne, pe vârcolac din aitic, astfel ca să-i facă sânge, arunci vârcolacul se transformă în om, însă cu păr pe corp.—Râioasa, Teleorman.

4066. Când pe lună o mănâncă vârçolacii, va fi răsboiu ori răsmiriţă.—Broşteni, Suceava.

DCXLV. Vărsat.

4067. În ziua de sf. Vârvara (4 decembre), copiii se îmbărburesc cu miere sau zeamă de dulceaţă, ca să fie feriţi de vărsat, sau, de li va ieşì. să fie dulce ca mierea.—Ioneanu.

4068. La «sabele bubatului» se face cruce la copii cu dovleac, ca să nu zacă de vărsat.—Ştefăneşti, Vâlcea.

4069. În ziua de sf. Vârvara, copiii cari se îmbărburează, nu mânâncă fasole, că de li va ieşì vărsat, să nu crească mare ca boabele de fasole.—Ioneanu.

DCXLVI. Vârtej.

4070. Se crede că vârtejurile de aer se ridică de duhurile cele necurate şi apucându-l un astfel de vârtej pe vreun om, apoi trebuie să-l calicească.—Bucovina.

4071. Pe cine l a apucat vârtejul, până la anul moare.—Ţăpu, Tecuciu.

4072. Peste cine va trece vârtej, îl poceşte.—Ioneanu.

4073. Când vezi vârtej, să fugi de el, că de dă peste tine, nebuneşti.—Broşteni, Suceava.

4074. Când vezi vârtej, să nu scuipi, că Maica Domnului s'a pus în rămăşag cu dracul, că n'are să găsească apă, şi dacă stupi, vei fi dăruit dracului.—Ţăpu, Tecuciu.

4075. Când vezi un vârtej, dă-i cu ho! şi el se va risipì.—Ciulniţa, Ialomiţa.

4076. Când vezi un vârtej, închide ochii şi zi: «Pât, pât, bolbora», de două ori, şi se va risipì.—Catane, Dolj.

DCXLVII. Vasile.

4077. La sf. Vasile, femeile se duc cu copiii la moaşă, ca să-i dea de grindă. Se fac chefuri cu moaşele, cari ţin câte două zile şi să cheltuiesc sume mari.—Ştefăneşti, Vâlcea.

DCXLVIII. Vatră.

4078. Când mături cu mătura pe vatră, nu-i bine, că dă uliul la găini.—Tătăruşi, Suceava; Stânca, Iaşi.

4079. Să nu mături vatra, că n'ai noroc la paseri.—Ţăpu, Tecuciu.

4080. Când ies furnicile în vatra focului, nu-i bine.—Tătăruşi, Suceava.

4081. Mireasa când intră în casa mirelui, dacă se uită în vatră, va aveà copii frumoşi.—Oltenia (Sevastos, Nunta).

DCXLIX. **Veveriţă,**

4082. Când te întâlneşti noaptea cu o veveriţă, are să-ţi meargă rău în ziua aceea.—Găineşti, Suceava.

DCLI. **Vedere.**

4083. Copilul să se scalde numai dimineaţa, după răsăritul soarelui şi seara mai înainte de a apune, ca să nu-i piară vederile, când se va face în vârstă.

4084. Când ouă vreo găină, să nu se uite cinevà la ea cum ouă, căci i se micşurează vederea.

4085. Fetele virgine, din periodul ce li-a venit întâia dată, se ung pe la ochi, ca să nu li piară vederea niciodată.—Ioneanu.

4086. Femeia care vrea să vadă până la adânci bătrâneţe, să poarte mărgele, inele şi cercei.—Broşteni, Suceava.

4087. Femeile bătrâne, cari nu pot vedeà bine, poartă mărgele la gât, ca să li vie vederea.

DCLII. **Vidră.**

4088. Inima de vidră crudă e bună pentru atacaţi, să mănânce.—Sabaoani, Roman.

DCLIII. **Vie.**

4089. În ziua de Ana-Foca, cine lucră la vie, i se usucă via.—Com. Cugieru, Transilvania.

4090. Cine ia un ou din seara Domnului Isus Hristos (Vinerea Paştelui), şi-l îngroapă în vie, nu-i bate piatra viia în acel an.—Spătărei, Ialomiţa.

4091. Să scuturi coşul de funingine şi să o duci în ziua de ajun la vie, ca să se încarce viia de struguri, cum se încarcă coşul de funingine.--Catane, Dolj.

DCLIV. **Vieaţă.**

4092. Se crede că acei copii la cari se vede, în cotul ochiului, carne roşie, nu vor trăi.—Bucovina.

4093. Când nevasta greşeşte croiala sau cusătura unei cămeşi de ale bărbatului sau copilului, însemnează că ei vor trăi mult.—Vâlcea.

6094. Să nu înţărci copilul în post, ori în zi de sec, că tot în sec are s'o ducă 'n vieaţă.—Ţăpu, Tecuciu.

4095. Dacă cel uns cu untdelemn sfinţit, deschide evanghelia la un loc unde se află cuvinte tipărite roşu, apoi se crede că va trăi.—Bucovina.

4096. Ca să trăeşti mult, să pui un ciolan într'un par.—Ţăpu, Tecuciu.

4097. Se crede că soacra cuivà, carele vine ca oaspe într'o casă şi află pe casnici tocmai şezând la masă, va trăi încă lung timp.—Bucovina.

4098. Este un gândăcel mititel, cât vârful acului, care se chiamă *paşti*. E roş şi fraged. Dacă-l vezi de vreme, e semn că ai să petreci la Paştele ce vine. --Ţăpu, Tecuciu.

4099. Botează-ţi fetiţa cu numele de Eva, iar băiatul cu acela de Adam, dacă vrei să aibă vieaţă lungă.—Moldova.

4100. Să nu se şteargă doi cu o petică, că îmbătrânesc iute.—Ţăpu, Tecuciu.

DCLV. **Vierme.**

4101. Pentru viermi la picior, sau în orice parte a corpului, se despică pielea cu pene cu tot dela un puiu negru şi se pune la viermi.—Bogdăneşti, Suceava.

DCLVI. **Vin.**

4102. Când la masă se varsă vinul din pahar, e semn de veselie.—Ioneanu.

4103 Când din nebăgare de seamă vei vărsà un pahar cu vin, bucurie şi câştig însemnează.—Ciulniţa, Ialomiţa.

4104. Cacă la masă se varsă vin, e semn bun, iar dacă se varsă rachiu, e pagubă.—Grozeşti, Mehedinţi.

4105. Când torni cuivà vin sau rachiu în pahar, nu-i bine. —Broşteni. Suceava.

4106. Din vinul dela paus trebue să guste întâiu preutul şi apoi ceilalţi creştini, căci se uşurează sufletul mortului.—Hânţescu.

DCLVII. **Vineri.**

4107. Vineri nu se face leşie, nici se toarce, nici se coase, nici cămeşi se spală, că e rău de păţanii.—Stânca, Iaşi.

4108. Vineria sau sfânta Vineri este o zi în care femeile se abţin dela multe lucruri, precum: pieptănatul, măturatul în casă, facerea de leşie..., căci crede că lucrând vreun lucru de acestea, li s'arată, adică femeia care lucră păţeşte cevà: o cuprinde vreo boală, îi coace vr'un deget, i se aruncă abuba, etc.—Transilvania.

4109. Unele femei nu lucrează vineri, fiind rău de boală.—Ioneanu.

4110. Spre vineri nu se zoleşte, ca să fie ferit de primejdii. —Bucovina.

4111. Femeile nu cos vineria, ca să nu rămàie oarbe.—Moldova.

4112. Vineria nu se zoleşte, căci se crede că sf. Vineri apără de opărit.—Bucovina.

4113. Vineria nu se coase, nu se spală haine, nici se coace pită, pentru că vine Vineria.—Sabolciu.

4114. Vineri e bine de înţărcat copiii.—Ţăpu, Tecuciu.

4115. Joi noapte să nu coşi nici să torci dela miezul nopţii înainte, că te apucă Vineria.—Sabolciu.

4116. Se crede că acela ce ţine vinerile, este scutit de furtuni.

4117. Se crede că fetele cari postesc vinerile, se vor mărită mai curând.—Bucovina.

4118. In vinerile din postul mare şi din postul Adormirei, nu se coase, că-ţi coşi necazurile de gospodărie.—Folticeni.

4119. În ziua de Vineria mare (sf. Paraschiva), nu se coase nimic, fiind rău de trăsnet, grindină şi boale de ochi.—Ioneanu.

4120. În Vineria seacă, sau Vineria mare de lângă Paşti, nu se dă nimic afară din ogradă, că nu e bine.—Moldova.

4121. Vineri, săptămâna patimilor, cei cari au curgere de sânge din nas, să se rază, că li va trece; iar cei cari au durere de cap, să se spele pe el, căci îi va scădeà durerea.—Ioneanu.

4122. Cine se scaldă în Vineria seacă, înainte de a răsărì soarele, acela nu mai are boale în oase.—Broşteni, Suceava.

DCLVIII. Vis.

4123. Când te culci numărând, ai să visezi cevà. Tătăruşi, Suceava.

4124. Toate visele visate sâmbătă noaptea spre duminică, se izbândesc.—Ioneanu.

4125. Visurile în spre duminică, nu se izbândesc.—Broşteni, Suceava.

4126. Când te scoli din somn, să nu te uiţi pe fereastră, că uiţi visurile.—Sevastos (Călătorìi); Bucovina.

4127. Ca să nu mai visezi, să nu spui visele.—Bursucani, Covurluiu.

4128. Dacă visează cinevà că plânge, se va bucurà.—Bucovina.

4129. Dacă doarme cinevà pe perna care a zăcut un mort, va visà pe acel mort.—Bucovina.

4130. Dacă visezi un mort care te supără, dă a doua zi o ceapă de pomană, zicând: ţine, de sufletul cutăruia.—Sevastos (Călătorìi); Bucovina.

4131. Se crede că dacă i se arată cuivà prin vis o femeie străină, cerând apă, apoi o boală molipsitoare, care a luat chipul femeii, va venì asupra unui familiant de al visătorului și apoi acela va murì.—Bucovina.

4132. Se crede că dacă se visează cinevà sburând, va sporì în cinste.

4133. Mergând cu trăsura, visând, vei primì o știre supărăcioasă.

4134. Dacă visezi că bați pe cinevà, vei căpătà oaspeți.

4135. De visezi că vorbești cu vreun preut, vei aveà o mare scârbă.

4136. Păduchi în vis, însemnează bani.

4137. Se crede că dacă visează cinevà că mânâncă pâne proaspătă, i se va întâmplà cevà nepriincios.

4138. Se zice că dacă visează cinevà cevà ce-și tâlcuește că este rău și împărtășește aceasta altei persoane, acea persoană se zice că ceea ce a visat este semn a bine și apoi acel vis se va împlinì în bine.—Bucovina.

4139. Șerpele în vis, arată vânt; peștele, ploaie; ouăle arată zăpadă. Broșteni, Suceava.

DCLIX. **Vită.**

4140 Se crede că dacă sare vaca sau oaia, care este a fată, peste trunchiul sau penele dela lemnar, apoi fătul se naște cu buricul prin maiu, și nu trăește.—Straja, Bucovina.

4141. Când vezi că moare o vita, să n'o lași netăiată, chiar dacă n'ai mâncà-o, că-i păcat și pentru ea cuțitul e ca lumânarea pentru om.—Țăpu, Tecuciu.

4142. Se crede că dacă cumpără cinevà o vită pentru tăiat, acea vită apoi va fi cu noroc.—Bucovina.

4143. Animale negre e bine să ții pe lângă casă, pentru că aduc noroc.—Bogdănești, Suceava.

4144. Dacă piere vreo vìtă la vreun gospodar, și i rămân

ochii deschişi, apoi se crede că vor mai pierì şi alte vite. Bucovina.

4145. Când ţi-ai pus în gând să vinzi vreo vită, vinde-o cât mai curând, ca să nu te faci păgubaş de ea, ceea ce se întâmplă uşor.—Ţăpu, Tecuciu.

4146. La praznice e foarte bine a pune la uşa grajdului zale (lanţ), ca să treacă vitele peste ele —Luncuşoara.

4147. Se crede că dacă cade ziua de sf. George într'o zi de post, atunci va fi pagubă în pripaşi, adică în miei şi vite. —Straja, Bucovina.

4148. Când ai pagubă 'n vite, să iei său dela una şi să-l pui în făină care o dai Ţiganilor, spuind: «Nu dau făina, ci dau paguba din casa mea».—Ţăpu, Tecuciu.

4149. Cine lucrează în joile după Paşti şi în zilele de Filipi, Dumnezeu porunceşte lui sf. Petru să trimită din căţeii săi (lupi) să li ia câte o vită din curte.—Ioneanu.

4150. Se crede că înspre seara Crăciunului, a sf. Vasile, Bobotează şi a Paştilor, vitele vorbesc între olaltă, şi-şi destăinuesc unde se află comori ascunse în pământ, despre care se zice că ar arde în spre sara acelor zile. -Bucovina.

4151. Când iei burca de pe foc. să nu ieşi urma să steie multă vreme, că stai mult şi bine cu vita în iarmaroc, până să vie unu să te întrebe.—Ţăpu, Tecuciu.

4152 Ca să ţi se vestească o vită furată, să tragi noaptea clopotul bisericei.—Bursucani, Covurluiu.

4153. Când mugesc vitele prin bătătură, au «bun». (Bunul e cevà bun de leac, dar nu se ştie unde-l ţin vitele).—Ţăpu, Tecuciu.

4154. Când fată vreo vacă, cămaşa viţelului o dă la câne să o mănânce, de este voia stăpânului ei să facă a doua oară viţel, iar de voeşte să facă viţică, o dă la o căţea. În locul unde a fătat vaca, se bate un ţăruş în pământ, în capul căruia se pune lânică şi altele. Când ţăruşul se bate, se

zice: Când s'a face târg aice, atunci să se deoache viţelul meu.—Ioneanu.

4155. Se crede că vita nou fătată va fi harnică sau leneşă după cum este omul care a venit cel de'ntâiu la casă.— Bucovina.

4156. Să bagi de seamă vitele cu ce fel de păr îţi priesc, şi numai de părul cela să cumperi, că altfel nu-ţi merge bine.—Ţăpu, Tecuciu.

4157. În sara ajunului sf. Andreiu se descântă sare, se îngroapă sub pragul staulelor de vite, apoi a doua zi se scoate şi se dă vitelor să lingă, ca să fie ferite de vrăjitoare.—Ioneanu.

4158. Daca în dimineaţa de ajunul Crăciunului şi mai cu samă al Bobotezei, vine în casă o femeie, vitele fătătoare vor fată pui de parte femeiască; de va fi bărbat, de parte bărbătească.—Ţăpu, Tecuciu.

4159. După ce un copil este botezat, adus acasă dela biserică, se pune pe o baligă de vacă din obor, apoi se duce mă-sa şi-l ia de acolo. Aceasta se face ca să aibă copilul parte de vite.—Ioneanu.

4160. Cine ţese sâmbătă seara, nu are noroc la vite.—Ţăpu, Tecuciu.

4161. Se crede că nu este bine a cumpără nişte boi, la care ultima coastă despre deşert este mai scurtă, fiindcă ei n'ar fi buni de prăsilă.—Bucovina.

4162. În ziua de Paşti să nu mânânci nici un fel de bucate. afară de peşte, ca să nu ai nevoie la vite. - Ciulniţa, Ialomiţa,

4163. Oamenii se întovărăşesc cu vitele lor la plug. Înainte de a începe a ară, este uz ca să se arunce un ou cât se poate de sus, în aier, care dacă se sparge, când cade jos, este semn că şi toăvrăşia sau «sâmbria» lor cu vitele se va sparge curând.—Straja, Bucovina.

4164. Vineria după sf. Toader şi în cea din urmă marţi, să

se dea la ivte sare descântată, ca să nu li facă sf. Toader vreun rău.—Ioneanu.

4165. Când vine popa cu căldăruşa la Bobotează, să faci două pâni, una mai mare şi alta mai mică şi să le bagi în ţest. După ce s'au copt, pe a mai mică o opreşti, ca s'o dai la vite, s'o mănânce, iar pe a mare s'o dai popii.—Catane, Dolj.

4166. Vita neagră, cu pete albe pe spinare, ţine-o, că-i de spor.—Ţăpu, Tecuciu.

4167. Când se vinde o vită, este bine a pişcà cevà păr din frunte şi coadă şi a-l păstrà undevà şi a zice că vinde numai vita iară nu şi norocul.—Bucovina.

4168. Când vinzi o vită, păstrează un smoc de păr dela dânsa, ca să ai noroc la altele.

4169. Să nu dai luni borş, că-i rău de vite.

4170. Luni să nu dai cu împrumut sare, gaz, usturoiu, că-i rău de vite.

4171. Să nu mănânci bucăţica din frigare, că-ţi mor vitele.

4172. Când pleci la iarmaroc cu vitele, ieşi iute pe poartă, ca să se poată petrece mai iute.—Ţăpu, Tecuciu.

4173. Să nu iei paie de aţâţat focul din iesle, că-ţi strechie vitele.

4174. Să nu ţii ceaunul pe afară, c'apoi cu mare greu iernezi vitele.—Ţăpu, Tecuciu.

4175. Când pleci cu o vită să o vinzi, dacă ea se balegă în curte, înainte de plecare, să ştii că o vinzi.—Vâlcea.

4176. Să nu faci ţevi cu vârtelniţa noaptea, că-ţi mor vitele.—Catane, Dolj.

4177. Dacă ai luat oala dela foc, ia-i pocrişul, că-ţi mor vitele înnăduşite.—Ţăpu, Tecuciu.

4178. Când cinevà pierde vitele, atârnă o secure de lemnele coşului, scoate trei cărbuni roşiţi din foc şi pune o oa-

lă cu gura la vale peste ei; se mai ia pieptenii dăracului şi-i încleştează unii cu alţii, zicând: «Aşà să stea încleştate gurile fiarelor selbatece». Astfel scapi vitele de primejdie — Creasna, Gorj.

4179. Nu ţineà hârburi prin bătătură, că zac vitele de picioare.—Ţăpu, Tecuciu.

4180. Dacă ai pierdut niscaivà vite şi le apucă noaptea în pădure, ca să nu ţi le mânânce lupul, ia securea cu ochii închişi şi pune-o pe coş, căci atunci şi lupul va trece cu ochii închişi, când se va întâlnì cu vitele şi nu le va vedeà, ca să le mânânce.—Copăcioasa, Gorj.

4181. Cine lasă gunoiul trei zile după uşă, vitele aceluia vor face viermi.—Ţăpu, Tecuciu.

4182. Ziua sf Apostol Filip (11 octombrie) şi a sf. Chiriac se ţine pentru apărarea vitelor de fiară răpitoare şi de primejdii. Unii ţin la Filipi o zi, alţii însă trei Filipi dearândul. --Straja, Bucovina.

4183. Să nu mânânci din frigare sara, că-ţi mânâncă lupii vitele. Palten, Putna.

4184. Aluatul şi cântariul să nu-l laşi să doarmă prin sat, că-ţi mânâncă lupii vitele.—Catane, Dolj.

4185. De dai sare sau oţet după asfinţitul soarelui, îi cu primejdie pentru vite, din pricina lupilor.—Covurluiu.

4186 Să nu cauţi vitele pierdute mâncând, că ţi le mânâncă lupul.—Copăcioasa, Gorj.

4187. Sara nu e bine să dapeni, că se dapănă vitele din bătătură.—Vâlcea.

4188. De ai prăpădit o vită, pune o piatră în tureatca unei ciobote şi o leagă la gură, că-i ferită de jigănii. Covurluiu.

4189. In ziua de sf. George se aprind focuri vii la fiecare gospodar, iar mai ales pe la grajdurile vitelor. Focurile vii se fac aşà, că se freacă un băţ între două scânduri atâta timp, până ce se aprinde. Unii poartă atunci vitele lor prin foc, ca să nu fie muşcate de gângănii.—Straja, Bucovina.

4190. Femeia care vrea să nu se atingă lupul de vitele sale, leagă un ac cu aţă de mănuşa doniţei, şi-l poartă atârnat de doniţă, cât vrea.—Revista «Ţară nouă», 1888.

DCLX. **Viţă.**

4191. Cel care sădeşte viţa de struguri, să sădească din furat, căci aceea va fi roditoare şi cu câştig.—Ioneanu.

DCLXI. **Viţel.**

3192. Unui viţel i se pune numele zilei în care e fătat, ca să trăiască.—Ioneanu.

DCLXII. **Vorbă.**

4193. Ca să poată vorbì copilul degrabă, i se dă să mânânce pâne dela cerşitor.—Bucovina (Marian, Naşterea).

4194. Când vorbeşti de cinevà, să tot te uiţi pe la uşă.—Ţăpu, Tecuciu.

4195. Când pomeneşti în vorbă pe cinevà, fără să vrei, e semn că acela te doreşte şi se gândeşte la tine.—Stânca, Iaşi.

4196. Când te ia gura pe dinainte şi în loc să strigi pe cineva, îl botezi fel şi chip, până nimereşti, e semn că mulţi te îndrăgesc.—Ţăpu, Tecuciu.

DCLXIII. **Vrabie.**

4197. La Crăciun se mânâncă vrăbii, căci se crede că-ţi dă putere.—Slobozia, Vlaşca.

4198. Când vrăbiile ciripesc mult în faţa casei, fac a sfadă.—Ţăpu, Tecuciu.

5199. Când cântă vrăbiile toamna, are să ploaie.—Parpaniţa, Vasluiu.

4200. Când se scaldă vrăbiile şi găinele în colb, are să ploaie.—Holda, Suceava.

DCLXIV. **Vrăjitoare.**

4201. Femeia care ia mana dela vaci, nu putrezeşte.—Holda, Suceava.

DCLXV. **Vrajă.**

4202. Sara după cină, la ajunul Crăciunului, strânge fata din casă de pe masă, şi ia toate lingurile în mâna şi iese cu dânsele afară, pe cari le scutură apoi în mână şi ascultă din care parte latră cânii, crezând că dintr'acea parte vor sosì peţitorii.—Bucovina.

4203. In presara anului nou, numără fetele cu ochii legaţi, parii din gard, până la nouă, iar pe al nouălea îl leagă cu un fir de lâneaţă roşie, ca a doua zi să-l cunoască. Dacă parul cel legat este cu scoarţă, apoi barbatul acelei fate va fi avut, iar dacă parul este cojit, atunci barbatul ei va fi sărac.—Straja, Bucovina.

4204. Seara în ajunul sf. Vasile, fetele pun într'un vas cu apă, o cracă de busuioc şi una de măr, apoi o pară de argint cu punte, lăsindu-le astfel până dimineaţă. ca noaptea să viseze pe tânărul ce va luà în căsătorie. Dacă împreună cu tânărul visează verdeaţă, va fi mult norocoasă, iar de va visà bivoli, acesta e semn rău şi umblă după vrăjitoare să-i desfacă.—Ioneanu.

4205. Fetele cari voesc să ştie când se vor mărità, merg în ziua de sf. Vasile în grajd. împing cu piciorul în vaca culcată, zicând: «în ist an»; de se scoală vaca, apoi se crede că respectiva se va mărità în acel an; dacă însă nu, o împinge iară, zicând: «la anu», etc., până se scoală vaca.—Bucovina.

4206. In presara anului nou, fetele îşi cearcă viitorul, aşà: că slobod un ban, de sus, într'un sahan plin cu apă, după ce au făcut peste ea de patru ori semnul crucii. Dacă sare banul din sahan, atunci este semn că doritoarea de a şti viitorul se va mărita sau va murì în anul viitor, după cum se pune întrebarea. Dacă banul rămâne în sahan, atunci gândul ei nu se va împlinì în acel an.—Straja, Bucovina.

4207. In seara de ajunul sf. Vasile, fetele mari pun pe o vatră arsă două fire de păr de porc ursite, unul cu numele fetei şi altul cu al tânărului ce voeşte a luà în căsătorie, şi

dacă firele de păr arzind, se împreună, atunci fata va luà în căsătorie pe acel tânăr, iar altfel, nu.—Ioneanu.

4208. In dimineaţa de sf. Vasile fetele mari torn plumb topit în apă, ca să-şi ghicească norocul. Ioneanu.

2209. Seara, în ajunul Bobotezei, fetele mari pun o cracă de busuioc uscată pe ghizdurile puţului, apoi se gândesc la un flăcău pe care voesc al luà în căsătorie, şi dacă dimineaţa va găsì acel busuioc umed, îl va luà, iar altfel, nu.—Ioneanu.

4210. Seara, în ajunul Bobotezei, mai multe fete pun busuioc prin gard şi dimineaţa al cui va fi cu brumă, aceea ia bărbat bogat, iar fără brumă, îl va lua sărac.—Ioneanu.

4211. In ajunul Bobotezei, fetele mari pun mărgelele ce port la gât, pe pragul uşii, ca să păşească preutul peste ele, când vine cu botezul, apoi le ia şi le pun la gât, ca să se mărite curând.--Ioneanu.

4212. Fetele cred că dacă vor călcà în ziua de Bobotează, după ce a sfinţit preotul apa, în urma lui, apoi se vor măritâ curând. Bucovina.

4213. Sara, înainte de sf. Andreiu, se strâng mai multe fete şi fac nişte boţurèle de aluat sau mămăligă cu unt sau oloiu, însemnându-se care a cărei sunt, şi apoi se lasă în casă mâţa casei şi a căreià boţurèle le mânâncă, de aceea se crede că se va mărità în acel an; dacă însă mâţa nu mânâncă nici unul din acele boţurèle, apoi nici una din acele fete nu se va mărità în acel an.—Bucovina.

4214. In ajunul sf. Andreiu, se pun în tindă două străchini şi sub una un ştergar, iar sub cealaltă o basmà; dacă ridică fata strachina cea cu ştergarul, apoi se crede că se va mărità; dacă cea cu basmaua, apoi se crede că nu se va mărità. -Bucovina.

4215. Fetele umblă pe la case, ascultând pe sub fereşti ce se vorbeşte în casă; dacă aude zicându-se cuivà să şadă, crede că nu se va mărità în acel an; dacă aude ca cum se trimete pe cinevà din casă, se crede că se va mărità. Stânca, Iaşi; Bucovina.

4216 Fata aruncă un papuc sau o ciobotă peste casă, şi crede că mirele îi va sosì din acea parte a satului, în spre care este îndreptat vârful papucului. - Bucovina.

4217. Fata face două străchinuţi de ceară, în mijlocul lor pune câte o luminiţă, şi pune aceste străchinuţi în două margini opuse pe o strachină cu apă; aprinde luminile, pe care le a menit, una ea şi alta flăcăul dorit, şi dacă aceste străchinuţi plutind pe apă, se întâlnesc, se crede că cei doi se vor luà, iar dacă nu se întâlnesc, nu se vor luà.—Bucovina.

4218 La zi întâi martie se ursesc prieteni şi rude, cele nouă babe, câte una de persoană, numindu-se zilele în care să fie fiecare ursit, şi cum va fi timpul (luminos, noros sau posomorît), în ziua unui ursit, aşà îi va fi şi inima lui tot anul.—Ioneanu.

4219. Se crede că dacă o fată vrea ca un flăcău să vie şi să o iee de soţie, îşi ajunge scopul, dacă fură în sara sf. Andrei sau sf. Vasile, un răsteu şi învăleşte focul de pe vatră cu dânsul, şi apoi ieşind afară, îl aruncă peste casă.—Bucovina.

4220. Fetele cele mari, după ce isprăvesc de ţesut pânza, se încalecă pe slobozitor şi ies afară; numele ce-l va auzì strigându-se de cinevà, acela va fi numele mirelui.—Stânca, Iaşi.

4221. Se crede că nu e bine a da cuivà un lucru avut pe sine la cununie, c'apoi i se dă aceluia şi norocul, şi apoi acel lucru se poate întrebuinţà la diferite vrăji.—Bucovina.

4222. Flacăii şi fetele cred că cucul li va spune ori de se vor însurà sau mărità în acel an, sau mai târziu, şi zic auzindu-l cântând: «Cucule, când mă voiu însurà (sau mărittà)?» Tace el, apoi se crede că se vor căsătorì curând; dacă însă cântă, apoi se ia seama de câte ori cântă, şi zic că după atâţia ani se vor căsătorì. –Bucovina.

4223. Se crede că o fată care voeşte să placă la flăcăi şi să fie cea întâi în joc, trebuie să meargă într'o duminecă

de frupt, cu mă-sa, îmbrăcate frumos, în câmp, ducând cu sine în traistă, pâne, sare și rachiu, și să sape acolo mătrăgună, iar în locul ei să puie acele lucruri; întrunindu-se acasă, fata trebuie să ducă tot drumul mătrăguna pe cap, și să se ferească, atât la dus cât și la întors, de sfadă ori ocară. Intrebată de cinevà ce duce, să nu spuie adevărul, căci atunci mijlocul acela n'ar mai ajutà nimic.—Bucovina.

4224. Ca să fie jucate mult, fetele fac aceste vrăji: Poartă cu ele o crenguță dela pomul de pe care s'a prins vreun roiu.

4225. Vrăjesc pâne, zahar, și dau flăcăilor să mănânce.

4226. Intr'o ulcică cu apă neîncepută se pune busuioc, un ban de argint, și o coadă din pană de păun, și înainte de a merge la joc, se spală cu acea apă, iar busuiocul și pana de păun se pune în brâu.

4227. Inainte de a merge la joc, își încleștează mânile, le pleacă jos și le calcă cu piciorul drept; apoi fata merge până la prag și iar le calcă cu piciorul drept.—Bucovina.

4228. Ca o fată să fie jucată de un anumit flăcău, și apoi luată de el de soție, fata ia într'o sâmbătă sara un cuțit și-l înfige, rostind niște versuri, în pământ, la un corn de casă, și crede că apoi flăcăul dorit, o va jucà și luà de soție. – Bucovina.

4229. Unii freacă câte o pisică la urechi, zicând: «Pisicuță miorlăită, dacă cutare va luà în căsătorie pe cutare, să te scuturi, să te bucuri, iar de nu, să stai pe loc ca turta 'n foc»; dacă pisica se scutură, se împlinesc cele ursite, iar de va sta locului, nu se împlinesc.—Ioneanu.

4230. Fata care voește să placă la un anumit flăcău, ia o ulcică, o întoarnă cu gura 'n jos și pune pe fundul ei câțivà cărbuni și rostește apoi o formulă anumită, și crede că făcând așà, își ajunge scopul.—Bucovina.

4231. Fata care voește ca un flăcău să o iee de soție, ia o cheutoare dela cămeșa lui, se împresură cu ea de trei ori,

zicând: «Cum nu poate capul fără trup şi trupul fără de cap, aşà să nu poată cutare fără de mine». Şi poartă cheutoarea tot una la sine, şi crede că apoi flăcăul aşà o va iubì, că o va luà de soţie.—Bucovina.

4232. Unii au obiceiul că îmbracă anume cevà pe dos, ca să nu se prindă vrăjile.—Sevastos (Călătorìi).

4233. Fetele poartă, între mărgele la grumaz şi «stupitul cucului», ca ele să placă şi să joace.—Bucovina.

4234. Fata care este în vrâstă şi nu-i cere mâna nici un tânăr, când vede pe cinevà altoind vreun pom, se duce noaptea şi fură acel altoiu, zicând: «Pe aceste două părţi de pom de neam deosebit, nu vă las să vă uniţi, că în locul vostru să mă unesc eu cu un alt altoiu de neam domnesc, căci aşà a fost dat, şi de Dumnezeu lăsat.—Ioneanu.

DCLXVI. **Vrăjitoare.**

4235. Femeia care ia mana vacilor, nu putrezeşte.- Holda, Broşteni.

DCLXVII. **Vreme.**

A.—Prevederea timpului în ajunul anului nou.

4236. Poporul îşi face la anul nou un propriu calindar spre a cunoaşte tempestatea anului viitor, în următoriul chip: In presara anului nou, se iau 12 găoci tot una de mari de ceapă, care se pun pe masă, şi în ele câte puţină sare mare, pisată, şi fiecăreia găoci i se dă numele unei din cele 12 luni ale anului. In dimineaţa anului nou, se cearcă care din găoci are mai multă apă, crezindu-se că acele luni vor fi ploioase, iar care găoci vor fi uscate, că acele luni vor fi secetoase.—Bucovina.

B.—Semne de vânt şi furtuni cu primejdie.

3237. Dacă sburdă vitele şi boloncăesc, când se mână la apă, sau când se întorc, este seme că va fi o furtună mare. —Bucovina.

4238. Când visezi şerpe, are să fie vânt.—Holda, Broşteni; Popeni, Tutova.

4239. Dacă mâţele sar şi se joacă prin casă, este semn a furtună. Bucovina.

4240. Când fulgeră fălăind (ca lumina dela un foc grozav), are să fie vânt şi ploaie mare.—Parpaniţa, Vasluiu.

4241. Când se roşesc nourii la apusul soarelui, e a vânt — Broşteni, Suceava.

4242. Când vitele mugesc şi se uită în sus, e semn de cumpănă mare.—Broşteni, Suceava; Sevastos (Călătorìi).

4243. Dacă dimineaţa, în perdea, oile se bat cap în cap, are să bată vântul în acea zi.—Stânca, Iaşi.

4244. Se crede că dacă se visează cai, va urmà o vreme vântoasă.—Bucovina.

C.—Semne de brumă.

4245. Se crede că dacă n'a fi brumă până la Tăierea capului sf. Ioan Botezătorul, apoi nu va fi curând.—Bucovina.

4246. Când rupi călinele, bate bruma de vreme. Sevastos (Călătorìi).

4247. Se crede că dacă se călătoresc cucoarele în vreo zi, înainte de Ziua Crucii, în noaptea acelei zile va fi brumă. Bucovina.

D. Semne de frig.

4248. Când se vâră mâţa în sobă, sau în cuptor, îi a frig. —Sevastos (Călătorìi); Holda, Suceava.

4249. Se crede că dacă sgrapţănă mâţa la uşă. va urmà mare frig.- Bucovina.

4250 Toamna, când piţigoii, ciocârlanii vor ţârâì pe lângă casă, ocoale, etc., e semn sigur că frig o să fie în scurt, şi chiar omăt o să cadă.

4251. Dacă ies muştele şi furnicile înainte de ziua sf. Alexie, e semn că va mai fi frig.—Bucovina.

4252. Când cântă huhurezul, are să fie frig.—Parpaniţa, Vasluiu.

4253. Când zgârie mâţa rogojina cu unghia, face a frig.—Ţăpu, Tecuciu.

E. Semne de ger.

4254. Dacă cântă cocoşul iarna spre sară, va fi ger.—Bucovina.

4255. Când iarna vrăbiile cautăloc de aciuare pe sub streşina casei, va fi ger.—Broşteni, Suceava; Parpaniţa, Vasluiu.

4256. Dacă visezi peşte, va fi ger. Bucovina.

4257. Când se înroşesc tare pirosteile în foc, are să fie ger.--Zorleni, Tutova.

F.—Semne de ninsoare.

4258. Când visezi luptă. —Podul-Turcului, Tecuciu.

4259. Când visezi oi.—Holda, Suceava.

4260. Când asudă fereştile.—Tătăruşi, Suceava.

4261. Când umblă multe cioare sburând pe sus.—Holda, Suceava.

4262. Când înfloresc florile toamna, are să ningă de grabă. Holda, Suceava.

4263. Când se strâng mai multe vrăbii la un loc şi sboară cu toate din loc în loc, iar când stau în copaci, cântă cu sgomot şi ciripesc, are să ningă.—Holda, Suceava.

G. Semne de viscol.

4264. Când sburdă oile, are să viscolească.—Holda, Suceava.

4265 Când stau multe vrăbii pe gunoiu şi ciocotesc, are să viscolească.—Parpaniţa, Vasluiu.

4266. Când iarna vueşte codrul tare, e semn de viscol. — Stânca, Iaşi.

4267. Mâţele de aleargă prin casă şi se joacă, îi viscol Sevastos (Călătorìi).

4268. Vântul tare de răsărit, aduce zloată.— Tătăruşi. Suceava.

H. Semne de secetă.

5269. Toamna de va tună şi fulgerà, e semn că primăvara va fi secetoasă.--Stânca, Iaşi.

4270. Dacă răsare soarele cu urechi, va urma secetă.

4271. Dacă vara se fac vârtejuri de aer, va urma secetă.—Bucovina.

4272. Dacă este secetă mare, este bine a slobozì icoana Maicei Domnului în apa din fântână, unde să rămâie până a doua zi, şi apoi de sigur va plouà.—Bucovina.

4273. Când se fac vârtejuri de vânt, arę să fie secetă.—Dolhasca, Suceava.

4274. Când plouă în Vineria mare, are să fie anul secetos.—Valahia moravă (Burada).

4275. Când luna se arată roşie împrejur, are să fie secetă.—Dolhasca, Suceava.

4276. Când sunt mulţi gândaci, e semn de secetă.—Ţăpu, Tecuciu.

I.—Semne de vreme bună.

4277. Dacă cântă grieruşii noaptea, este semn a vreme bună.—Bucovina.

4278. Când ies mulţi lilieci, e semn de vreme bună.—Hânţescu.

4280. Dacă după ploaie norii se lasă în jos, de par'că ating dealurile, e semn de vreme frumoasă.--Hânţescu

4282. Când asfinţeşte soarele în senin, va fi vreme bună. Holda, Suceava.

4283. Dacă îşi spală mâţa faţa şi se uită prin fereastră, se zice că va fi vreme frumoasă.—Bucovina.

4284. Când se uită mâţa la uşă, are să fie vreme bună.—Dolhasca, Suceava.

4285. Când soarele n'a asfinţit încă peste tot, şi a căzut rouă groasă, va fi vreme bună.—Holda, Suceava.

4286. Dacă umblă găinele pe când plouă, se zice că se va răsbunà.—Bucovina.

4287. Când apele curgătoare huesc plăcut şi lin, va fi vreme bună.—Holda, Suceava.

4288. Când răsare soarele frumos, are să fie vreme bună în acea zi.—Dolhasca, Suceava.

4289. Se crede că dacă se trec toate bucatele puse pe masă, va urmà un timp frumos.—Bucovina.

4290. Când cerul e senin spre miază-zi, are să fie vreme bună.—Dolhasca, Suceava.

4291. Când cântă cucoşul la culcare, se îndreaptă vremea. —Holda, Suceava.

4292. Când se suie mâţa pe fereastă şi şede acolo mult, are să se îndrepte vremea.—Holda, Suceava.

4293. Când cânele se culcă pe omăt, are să fie cald. Parpaniţa, Vasluiu.

4294. Când cocostârcii stau pe şes, are să fie cald.—Dolhasca, Suceava.

4295. Când visezi foc, a doua zi are să fie cald.—Parpaniţa, Vasluiu.

4296. Când zburdă mieii, are să fie cald.—Dolhasca, Suceava.

4297. Dacă după vreme rea, cade ceaţă, vremea se va îndrepta.—Hânţescu.

4298. Când sar peştii după musculiţe, are să fie cald.—Parpaniţa, Vasluiu.

4299. Când doarme mâţa pe pat, are să fie cald.—Dolhasca, Suceava.

4300. Când mâţa-şi spală faţa şi se uită spre fereastă, e semn de vreme bună.—Sevastos (Călătorìi).

4301. Când vrăbiile se scaldă în colb, vestesc vreme bună.—Broşteni, Suceava.

J.—Semne de schimbarea vremii.

4302. Când se scoală mâţa de pe pat şi se trânteşte în mijlocul casei, îi a moloşag.—Sevastos (Călătorìi).

4303. Dacă mâţa se tologeşte drept în miljocul casei, este semn că va fi moloşag.—Bucovina.

4304. Când pisica se linge, însamnă moină. Ciulniţa, Ialomiţa.

4305. Când e ger şi cânele se tăvăleşte, e semn că vremea se va muià. Broşteni, Suceava; Stânca, Iaşi.

4306. Dacă cântă cocoşul într'o zi de iarnă necontenit, apoi se ţine de semn că va urmà moloşag.—Bucovina.

4307. Slăninele din pod dacă încep a lăcrămà, e semn că vremea are să se moaie, şi are să ningă sau are să ploaie.—Stânca, Iaşi.

4308. Când cânele se dă de-a tăvălucul pe omăt, are să se moaie vremea.—Jud. Suceava.

4309. Când iarna va sufla vânt din spre ocnă, vremea se moaie şi omătul se topeşte. Stânca, Iaşi.

4310. Când soarele cată 'napoi la asfinţit, se va îndreptà vremea. Broşteni, Suceava.

4311. Când sboară ciorele în cârduri, ba în sus, ba în jos, ba se învârtesc, apoi se crede că se va schimbà vremea. Bucovina.

4312. Când sboară vulturii lin, are să se schimbe vremea. —Zorleni, Tutova.

4313. Când arde funigenea de pe horn, se schimbă vremea. —Holda, Suceava.

4314. Dacă cântă cocoşul la amiazăzi, se va schimbà vremea.—Bucovina.

4315. Când cântă cocoşul înainte de miezul nopţii, are să fie moloşag.—Holda, Suceava.

4316. Când cocoşii cântă întru una, se va schimbà vremea. —Broşteni, Suceava.

4317. Când se suie cocoşul în pătul devreme sara, şi cântă, se va schimbà vremea.

4318. Când luna-i în ţarcalam, are să fie vreme rea.—Parpaniţa, Vasluiu.

4319. Când se văd trei sori pe cer, are să fie vreme rea. —Parpaniţa, Vasluiu.

L. -Semne de stricarea vremii.

4320. Când sfârşitul soarelui se face în nori, vremea se va strică.—Ciulniţa, Ialomiţa.

4321. Când ţârâesc vrăbiile, are să se strice vremea.—Tătăruşi, Suceava; Sevastos (Călătorìi).

4322. Când vin vrăbii şi ciocănesc la fereastră, arată vreme rea.—Jud. Suceava.

4323. Când paserile se isbesc iarna în fereşti, sau se vâră prin şuri, are să vremuiască.—Broşteni, Suceava

4324. Când trec cioarele în stoluri mari, fac a vrema rea. Bogza, R.-Sărat.

4325. Când sburdă viţele, e semn că vremea se va strică. Broşteni, Suceava.

4326. Când porcul duce paie 'n gură şi-şi face bârlog, vesteşte vreme rea.—Jud. Suceava.

4327. Când muştile pişcă rău, e semn de vijelie.—Hânţescu.

4328. Când hueşte pădurea, îi semn că are să se strice vremea. —Tătăruşi, Suceava.

4329. Când te mânâncă urechile, e a vreme rea.—Broşteni, Suceava ; Tătăruşi, Suceava.

4330. Când fug negure în sus, are să se strice vremea.— Tătăruşi, Suceava.

4331. Când e ceaţă mare pe păduri, se va strică vremea.— Broşteni, Suceava.

4332. Când arde fundul ceaunului, va vremuì.—Broşteni, Suceava; Tătăruşi, Suceava; Sevastos (Călătorìi).

4333. Se crede că dacă sare mâța prin casă, va urmà vreme rea.—Bucovina.

4334. Când ciocârlanul se isbește în fereastă, va fi vreme rea.—Broșteni, Suceava.

4335. Când se scaldă rațele pe uscat, se strică vremea.—Vâlcea.

4336. Dacă rățele scăldându-se în vreo baltă, aleargă sau se cufundă, apoi se crede că va urmà o vreme rea.—Bucovina.

4337. Când umblă muște pe lângă foc, mai ales țoabe, atunci se strică vremea.—Holda, Broșteni.

4338 Dacă îl mănâncă pe cinevà spatele, se crede că va urmà vreme rea - Bucovina.

4339. Când huește hornul, e semn că se strică vremea. - Bursucani. Covurluiu.

4340. Când se aprinde funinginea dela gura cuptorului, are să vremuiască.—Jud. Suceava.

4341. Dacă vuesc tăciunii aprinși în sobă, va fi vreme rea. —Bucovina.

4342. Când ies broaște și râme prin ogradă, va vremuì. Broșteni, Suceava,

4343. Dacă asudă fereștile, se va strică vremea. Bucovina.

4344. Când furnicile ies prin casă, are să vremuiască.—Broșteni, Suceava.

4345. Când cântă cucuveicele urît, pe vreme frumoasă, se va strică vremea.—Sevastos (Călătorìi); Tătăruși, Suceava.

4346. Căciula, cojocul și cămașa să nu le întorci pe dos, că se întoarce vremea.—Vâlcea; Ciulnița, Ialomița.

4347. Se crede că dacă cinevà, deși a dormit noaptea destul de bine, cade de somn, va urmà o vreme rea. -Bucovina.

4348. Când muștele ciripesc, porcii strâng străiuri, ciorile se strâng în stoluri și gărăesc sburând, când pițigoiul cântă,

păserile de uscat se scaldă în ţărnă şi se giugiulesc, când pisica se spală, cânii se joacă, puricii ciupesc, când râmele ies pe uscat, caii se încură, sarea prinde asudeală, furnicile ies de-asupra muşuroiului, şi rândunelele sbor la înălţimi mari, prevestesc că timpul se va schimbà, începând ploi şi furtună. -Ioneanu.

M.—Semne de ploaie.

Sunt semne că va plouà, când:

4349. Soarele arde tare.—Holda, Broşteni; Bucovina; Ţăpu, Tecuciu.

4350. Soarele este îngrădit (gulerat).—Bucovina.

4351. E geană la răsărit, şi nouri la sfinţit.—Ţăpu, Tecuciu.

4352. La sfinţit soarele se uită înapoi.—Bucovina.

4353. Când cerul e plin de nour.—Dolhasca, Suceava.

4354. Când sfârâie luleaua.—Vâlcea.

4355. Când broaştele şi buratecii orăcăesc.—Dolhasca, Suceava; Bogza, R.-Sărat.

4356. Când cântă boul lui Dumnezeu.—Degeraţi, Mehedinţi.

4357. Când visezi peşte.—Ţăpu, Tecuciu.

4358. Când se strâng multe cioare la un loc şi croncănesc.—Dolhasca, Suceava; Bucovina.

4359. Când cântă cocoşii ziua.-Dolhasca, Suceava.

4360. Când se scaldă vrăbiile în colb.—Dolhasca, Suceava; Holda, Suceava.

4361. Când cântă vrăbiile toamna.—Parpaniţa, Vasluiu.

4362. Când mâţele se ling pe cap. Catane, Dolj.

4363. Când albinele joacă în aer.—Ţăpu, Tecuciu.

4364. Când te mănâncă călcâile.—Ţăpu, Tecuciu.

4365. Când răţele şi gâştele bat cu aripele în pământ—Dolhasca, Suceava,

4366. Când se scaldă răţele în apă, bătând din aripi. Bucovina.

4367. Când găinele se suie în pătul şi se ciugulesc.—Lespezi, Suceava.

4368. Când cântă huhurezii.—Dolhasca, Suceava.

4369. Când cântă cucul seara.—Rudeni, Argeş.

4370. Când cântă mult hulubiii.—Dolhasca, Suceava.

4371. Când cântă piţigoii strânşi la un loc.—Bucovina.

4372. Când cântă prigorea.—Parpaniţa, Vasluiu.

4373. Când doi sau trei cocostârci se învârtesc în aer.—Bucovina.

4374. Când se bat doi berbeci cap în cap. Mărgineşti, R.-Sărat.

4375. Când umblă cârduri de cocostârci.—Dolhasca, Suceava.

4376 Când te mânâncă unechile.—Ciulniţa Ialomiţa; Holda, Suceava.

4377. Când faci bubuşoare multe pe mâni.—Bogdăneşti. Suceava.

4378. Când îţi asudă mânele.—Holda, Suceava

4379. Când rândunele sboară mereu pe aproape de casă.—Dolhasca, Suceava.

4380 Când oile sbiară şi se bat.—Dolhasca. Suceava.

4381. Când broasca ţâstoasă cârcâie în baltă. Vâlcea; Catane. Dolj.

4382. Când asudă fereştile.—Dolhasca, Suceava; Bucovina.

4383. Când se umezeşte sarea. Holda, Suceava; Dolhasca, Suceava.

4384. Când se varsă solniţa cu sare. Ţăpu, Tecuciu.

4385. Când se târăsc râmele pe pământ.—Dolhasca, Suceava.

4386 Când se scutură oile mereu. Dolhasca, Suceava.

4387. Când umblă furnicile pe drum.- Dolhasca, Suceava; Parpaniţa, Vasluiu.

4388. Când ies furnicile din cuiburile lor şi cară ţărnă. Bucovina; Ţăpu, Tecuciu.

4389. Când furnicile fac muşuroaie mici pe lângă drumuri. —Bucovina.

4390. Când purecii mânâncă tare pe cineva.—Bucovina.

4391. Când arde sgura de pe fundul ceaunului. Holda, Suceava.

4392. Când se văd scântei pe fundul ceaunului. Dolhasca, Suceava; Ciulniţa, Ialomiţa; Broşteni, Suceava.

4393. Când arde ceaunul vara.—Tătăruşi, Suceava.

4394 Când oalele dau în foc Bucovina.

4395 Când ard pirostiile pe foc. Ţăpu, Tecuciu.

4396. Când scapără din senin.—Ţăpu. Tecuciu.

4397. Când mâţa toarce. Ţăpu, Tecuciu.

4398. Când se linge mâţa Pădureni, Putna; Bucovina; Ţăpu, Tecuciu.

4399 Când mâţa îşi ascute unghiile.—Parpaniţa, Vasluiu.

4400. Când fumul din hogeag se împrăştie pe pământ. Bucovina.

4401. Când luna e cu coarnele în jos. Ţăpu, Tecuciu; Maia, Ilfov; Broşteni, Suceava.

4402. Când fulgeră spre apus. Bucovina.

4403. Când mascurii iau paie în bot. Bucovina.

4404. Când fulgeră împrăştiet, are să ploaie mai mult.—Holda, Suceava.

4405. Dacă plouă şi se fac bulbuci, va plouà mai mult. Bucovina.

4406. Dacă începe lunia a plouà, plouă o săptămână; dacă începe joia, ţine două săptămâni. Bucovina.

4407. Dacă a fost toată ziua înourat şi a plouat, iară sara arătându-se soarele roş înainte de apus, va durà timpul ploios mai mult timp. Bucovina.

4408. Dacă se arată, pe când plouă, curcubeu pe cer, apoi se crede că ploaia va încetà.—Bucovina.

4409. Când plouă tare şi vrei să steie, să pui un topor afară în ploaie, cu ascuţişul în sus şi să zici: «Cum stă toporul acesta cu ascuţişul în sus, aşa să steie şi ploaia». Holda, Suceava.

4410. Când plouă, să bagi sare în foc, că stă ploaia.—Vâlcea.

4411. Dacă plouă multă vreme, e bine a aruncà urzică aprinsă în fântână şi ploaia va încetà.--Bucovina.

4412. Dacă vrea cinevà ca să ploaie, să ieie o cruce dela un mormânt din ţintirim, s'o puie în râu, iaz, lac, iar de-asupra să puie câţivà bolohani pe dânsa şi s'o lese acolo şi îndată începe a plouà. Câte zile va sta crucea în apă, atâtea zile va ploua. Dacă vrea să înceteze ploaia, atunci să ieie crucea din apă şi s'o puie la loc de unde a luat-o. Holda, Suceava.

4413. Când nu plouă, să torni apă pe câne.—Găineşti, Suceava.

4414. Copiii cari au ochi verzi, să ia câte un mosor, să se uite prin el pe coş şi apoi să sufle în foc, când este nor, că stă ploaia. -Catane, Dolj.

4415. Când nu plouă, să zgândăreşti furnicile în moşinoiu. —Găineşti, Suceava.

N. Semne generale.

4416. Se crede că dacă este în ziua anului nou chidie, anul va fi roditor.—Bucovina.

4417. Dacă în ziua de sf. Trifon (1 Februar), căruia îi zic şi «Trif cel nebun», nu este omăt, apoi se crede că se va pune; dacă însă atunci este omăt, apoi se va sparge. -Straja, Bucovina.

4418. Dacă vremea la Bobotează este geroasă, după ieşirea cu Iordanul se va muià; dacă vremea a fost moloşagă, se va înăsprì. Broşteni, Suceava.

4419. Cum va fi în ziua de sfinți (9 Mart), așà va fi toată primăvara.—Broșteni, Suceava; Straja, Bucovina.

4420. Se crede că cum e în ziua de Bunavestire, așà va fi și în ziua de Paști —Bucovina.

4421. Dacă în ziua de 40 de sfinți va îngheță și va fi frig. e semn că va fi frig și va îngheță până în ziua de sf. Gheorghe.—Stânca, Iași.

4422. Cum va fi în ziua de Florii, așà va fi în ziua de Paști. Stânca, Iași; Broșteni, Suceava; Bucovina.

4423. Cum va fi vremea în ziua de Ovidenie, așà va fi toată iarna.—Tătăruși, Suceava.

4424. Dacă în ziua de Măcinici va bate vântul, sau va fi liniște, aceeaș vreme va fi 40 de zile în urmă.—Ciulnița, Ialomița; Ioneanu.

4425. Dacă tună după Simion Stâlnicu, e semn de toamnă lungă. -Broșteni, Suceava.

4426. Când bufnița prin luna februar va cântà, e semn de primăvară timpurie. Ciulnița, Ialomița.

4427. Dacă cântă pițigoii vesel în luna lui Faur, în curând se va disprămăvărà.—Bucovina,

4428. Dacă se vede pe la sfâșitul iernei helgi cu blăni negre, va urmà curând primăvara; dacă au blăni albe, apoi va fi încă iarnă.—Bucovina.

4429. Poporul ține cântecul gaiței de semn că primăvara va fi frumoasă și nu vor urmà furtune cu ningău.—Bucovina

4430. Se crede că dacă-și strică ursul bârlogul său în ziua de Întâmpinarea Domnului, cu toate că afară e frig, primăvara este aproape, dacă iese el în acea zi afară; însă dacă intră din nou în bârlog, cu toate că afară este frumos, va fi încă iarnă.—Bucovina.

4431. Când fulgeră și tună mult în luna iunie, atunci vara are să fie nouroasă.—Valahia moravă (Burada).

4432. Când primăvara vor înflorì porumbeii (păduceii) vrăjmaș, e semn că anul acela are să fie zlotos. Stânca, Iași.

4433. Dacă înfloresc trandafirii pe la sfânta Maria, toamna va fi lungă.—Bucovina.

4434. Când îmbobocesc toamna liliecii, are să fie toamna lungă.—Holda, Suceava.

4435. Când înfloresc copacii spre toamnă, sau de se fac două rânduri de fragi, are să fie toamnă lungă. Sevastos, (Călătorìi).

4436. Dacă sboară toamna multe aţe de paingân, va fi toamna lungă —Bucovina.

4437. Când furnicile îşi fac moşinoaie sus pe paiele de iarbă, iarna va fi geroasă.—Holda, Suceava

4438. Dacă se călătoresc cucoarele, apoi iarna nu va întârzià.—Bucovina.

4439. Când se fac scoruşe multe, are să fie straşnică iarnă. —Holda, Suceava.

4440. Când o fi jâr mult, e semn de iarnă grea. Ureche şti. R.-Sărat.

4441. Dacă se scoate pitrinjelul toamna, şi are rădăcină lungă, iarna va fi lungă.—Bucovina.

4442. Când înfloreşte vara stirigoaia, iarna va fi călduroasă. —Holda, Suceava.

4443. Când sunt şoareci mulţi, are să fie iarnă grea.—Vâlcea.

4444. Se crede că dacă iarna-i geroasă, vara va fi călduroasă. Bucovina.

4445. Când asfinţeşte soarele, se vede un sor; dacă acest sor se află în stânga soarelui, atunci are să fie frig; iar dacă-i în dreapta, atunci are să fie cald. – Parpaniţa, Vasluiu

4446. Dacă va tunà primăvara, pe când încă este omăt, apoi se crede că peste vară va fi multă grindină.—Bucovina.

4447. Se crede că cum va fi timpul patru zile după lună. nouă, aşà va fi el întreaga lună.—Bucovina.

4448. Când iarna, pe timp de ger, oile nu vor mai mâncà

cu poftă, ca pe orice timp de ger, e semn sigur că vremea are să se moaie în scurt; dacă însă oile, pe timp moale, vor începe a mâncà cu poftă și iuțeală, e semn că vremea are să se înăsprească în curând. Stânca, Iași.

O. Pentru a preîntâmpinà vremi grele.

4449 La Duminica mare se înfrumusețează casele cu ramuri de tei și se serbează, pentru zloți. Straja, Bucovina.

4450. Când bate piatra, înfige toporul în pământ, că-i bine. —Broșteni, Suceava.

4451. Se crede că nu e bine a rupe călinele înainte de ziua crucii, căci la din contra, vor fi curând geruri.—Bucovina.

4452. Când cad negurele și țin mult, pune o tivdă în foc, că pier.- Bursucani, Covurluiu.

4453. A doua și a treia zi după sf. Petru o serbează sătenii, ca să fie feriți de zloată și gridină. Straja, Bucovina.

4454. Fulgerile din timpul iernei sunt semne de zăpadă apropiată, de vânt sau de viscol. Hânțescu.

4455. Când o cântă cocoșii de cu seară, se strică vremea. Catane, Dolj.

4456. Când norii, în timpul verii, sunt ca berbecii, e semn de vânt; iarna, de zăpadă și de obiceiu, vestesc schimbarea vremii.—Hânțescu.

4457. Când cântă stârcii, se schimbă vremea: bate vântul. —Catane, Dolj.

4458. Când stelele par mai mari ca de obiceiu, sau mai apropiate unele de altele, se va schimbà vremea.—Hânțescu.

4459. Când se încură boii, moinează.—Catane, Dolj.

4460. Când nu-ți arde focul, e semn că se încălzește vremea, ori face a moină. Țăpu, Tecuciu.

4461. Când ciocârlanul își lasă ciocul pe spate, e semn că va fi moloșag.—Hânțescu.

4462. Când bate vântul din spre răsărit, are să fie zloată mare.—Catane, Dolj.

4463. Când la două sau trei zile după luna nouă, coarnele lunii sunt cam tocite, e semn că va plouà, iar dacă discul lunii e roşu de tot, va fi vreme rea.

4464. Când luna plină este curată şi n'are pete vinete, nici ţarcalan roşu împrejur, e semn de vreme bună, iar dacă are 2-3 cercuri împrejur şi pete vinete, va plouà şi va fi vreme urîtă.—Hânţescu.

DCLXVIII. **Vremea de apoi**.

4465. Se zice că la vremea de apoi, Dumnezeu are să facă altă lume cu nişte oameni aşa de mititei, încât or întoarce 12 cu drugii un ou de găină.—Şipote, Iaşi.

4466 La vremea de apoi, poporul are credinţă că pe la tate vadurile vor fi mori şi pe la toate răspintiile vor fi cârciume.—Roznov, Neamţ.

4467. Oamenii de aici spun că aşa au auzit din bătrâni: când vor fi crâşme pe la toate răspintiile, când moşnegii vor luà în căsătorie fete şi flăcăii babe şi când se vor face arături împrejurul satului, atunci va fi vremea de apoi.—Ruginoasa, Suceava.

DCLXIX. **Vultur**.

4468. Când sboară vulturii lin are să se schimbe vremea. —Zorleni, Tutova.

DCLXX. **Zabale**.

4469. Dacă are cineva zabale în gură, apoi e bine a le şterge cu mâneca cămeşii sau a le atinge cu zăbalele cailor şi se crede că se vor tămăduì.—Bucovina.

4470. Cel care face zabale (caş) la gură, să bage coada unei linguri în foc, s'o încălzească, apoi să dea cu ea pe la gură, că-i va trece.—Ioneanu.

4471. Să nu bei apă din ciutură, că faci zabale.—Ţăpu, Tecuciu.

4472. Se zice că zabalele la gură se trec, dacă ia respectivul zabalele cailor în gură.—Bucovina.

4473. Faci zabale când bei apa cu cofa, iar nu cu ulciorul sau tinicheaua. —Ţăpu, Tecuciu.

DCLXXI. **Zânatec.**

4474. Doi copii născuţi în aceeaş zi sunt zânateci. Aceştia când se căsătoresc, sau moare vreunul, celălalt se bagă în fiarele dela coş.—Vâlcea.

DCLXXII. **Zestre.**

4475. Când se răstoarnă zestrea fetelor mari, semn este că au să se mărite.—Broşteni, Suceava; Stânca, Iaşi.

4476. Vasele de aramă, ce sunt destinate să se dea zestre la vreo fată mare, se ţin pline cu fasole, porumb şi altele, ca să aibă fata noroc de băiat bun —Ioneanu.

DCLXXIII. **Ziua-crucii.**

4477. În Ziua-crucii, se strâng fel de fel de buruiene şi poame pentru leacul oricărei boale.—Jud. Suceava.

DCLXXIV. **Zmău.**

4478. Ăl-mai-rău, adică zmăul, şede ziua ascuns în butoarea de nuc ori de alun, căci lui nu-i este iertat dela Dumnezeu a vedeà lumina soarelui. Din acele butorì iese seara în murgit şi sboară în lume, ca să facă rele. El are solzi rotunzi ca cei de peşte albi, cari nu ard în foc. —Maidan, Banat.

A D A U S.

Albeaţă.

4479. Să nu scuipi în fântână, în budăiu, că faci albeaţă. Ţăpu, Tecuciu.

4480. Albeaţa la ochi, neînvechită, se lecuieşte dacă se pisează zahar de ghiaţă şi de cafe, se presură în ochi ş'apoi se pune petecă udă.—Bucovina.

4481. Este «unt de ou», (însă cine-l poate face!) care vindecă de tot albeaţa.

4482. Pentru albeaţă se suflă la vită scoica arsă şi pisată, iar la femei se stoarce ţâţă la ochi.

4483. Cuibarul de rândunică e bun de pus în ochi pentru albeaţă.—Ţăpu, Tecuciu.

Ameţeală.

4484. Tigva de om arsă în foc, e bună pentru ameţeală.—Găineşti, Suceava.

Aplecate.

4485. Când eşti bolnav de aplecate, să-ţi freci cu scuipat mâna.—Ţăpu, Tecuciu.

Belitură.

4486. Dacă bea cineva rachiu cu cărămidă arsă, scapă de «beleală» sau belitură, (jupuitură de piele). Ţăpu, Tecuciu.

Belşug.

4487. Din ziua de Ajunul Crăciunului şi până la Bobotează, să nu mânânci pe afară c'apoi îi belşug anul acela.—Holda, Suceava.

Beşică.

4488 Dacă scuipi în foc, se fac beşici pe limbă.—Sabolciu.

Boală rea.

4489. Inima din corb, dacă o vei pune în horn să se usuce şi o vei sdrobì şi o vei da în mâncare ori băutură unui om. e bună de orice boală şi cu deosebire la cei cu boală rea (nevoie). Iosif Stanca.

Bufniţă.

4490. Când bufniţa, prin luna lui februar, va cântà, e semn de primăvară timpurie. Ciulniţa, Ialomiţa.

4491. În presara anului nou se face cercare care cereale vor rodì în anul viitor, în următorul chip: într'o strachină sau tavă, se pun atâţia cărbuni aprinşi, tot una de mari, câte feluri de cereale are să se samene şi fiecare cărbune se înseamnă cu numele de grău, sacară, etc. A doua zi dimineaţă se caută care cărbune are mai multă cenuşă, apoi se samănă de acel fel de cereale a cărei însămnânţă are el, crezindu-se că acela fel va rodì mult în anul viitor; de acel care are mai puţină cenuşă, sau nu se samănă de fel, sau foarte puţin, fiindcă se crede că puţin va rodì.—Bucovina.

Creştet.

4492. Copilului care are două creştete, îi moare mama. Catane, Dolj.

Fagure.

4493. E bine a da mai întâiu cuivà să guste din faguri şi apoi să mânânce gospodarul, că făcând aşà, va aveà totdeauna faguri plini.—Bucovina.

Incălecare.

4494. Să nu încaleci pe stânga, că te doare inima. -Ţăpu, Tecuciu.

Inger.

4495. Când primeşte cinevà capra la sf. Vasile, nu se apropie îngerul 50 de zile de acea casă.—Tătăruşi, Suceava.

4496. Nu ridică degetul în sus către cer, vrând să arăţi soarele ori luna, căci scoţi ochii îngerilor.—Moldova.

4497. Cine-ţi spune «bag sucala'n tine», ori bag frigarea», şi se răsteşte, fuge îngerul dela el 40 de zile şi-ţi ia 7 păcate.—Ţăpu, Tecuciu.

Innec.

4498. Când te duci întăiu la scăldat în anul acela, să bagi o broască în sân, ca să nu te îneci.—Lipova, Vasluiu.

Innecat.

4499. Noaptea, de e senin, şi dacă ieşi afară şi întorcându-te în casă, vei spune că afară e senin, nu e bine, căci se zice că în nopţile când e senin, cei înnecaţi ies afară, şi îndată ce-i spune aceasta, ei sar înnapoi în baltă.—Buhociu, Bacău.

Jigodie.

4500. De jigodie se dă unt proaspăt de vacă amestecat cu ardeiu de pe un pieptene.—Rudeni, Argeş.

Măcinici.

4501. In ziua de Măcinici (9 mart), toate gunoaiele se ard, ca să vie primăvara mai curând.—Ciulniţa, Ialomiţa.

Mană.

4502. Pentru a luà mana (sporul) unui om, fermecătoarele în noaptea de sf. Gheorghe, caută un lup turbat, îl descântă şi-i iau urletul, cu care urlet îi iau mana omului.—Slobozia, Vlaşca.

Mânz.

4503. De-i vedeà mânz, înainte de a fi văzut miel ori puiu, ai să fii gol tot anul; iar de-i vedeà miel sau puiu, din potrivă.—Bursucani, Covurluiu.

4504. Să nu laşi cămeşa mânzului acolo, că-ţi mănâncă lupul pe mânz.—Ţăpu, Tecuciu.

4505. Se leagă o lingură de gâtul mânzilor, ca să crească iute şi să nu se deoache.—Maia, Ilfov.

Mărina.

4506. Sărbătoarea Mărina (17 Iulie) se ține, adică nu se lucrează absolut nimic în acea zi, fiindcă e rău de lovituri. --Vâlcea.

4507. Balega și mătura din ziua de Mărina, e bună de izbituri.—Vâlcea.

Mușcătură.

4508. Când te-a mușcat șerpele, să-ți strângi pielea pe dedesubtul mușcăturei cu o ață, și punga formată să o bați cu 7 bețe de alun.— Țăpu, Tecuciu.

4509. Când te mușcă un șarpe, trebue să bei apă din 7 fântâni, c'apoi amintrelea nu-ți trece.—Lespezi, Suceava.

4510. Mușcătura de câne se vindecă, dacă legăm peste rană un gologan de aramă de 1, 2, 5, 10 bani, puși după căutare, dați de stăpânul cu cânele. - Țăpu, Tecuciu.

Năjit.

4511. În noaptea de Mărina (17 iulie) o femeie în pielea goală ia o baligă de bou și o izbește în gard; această baligă uscată, e bună pentru năjit. -Țăpu, Tecuciu.

4512. Baliga adunată în sfânta Varvara, de femeie cu pielea goală, e bună de năjit.—Țăpu, Tecuciu.

4513. Când cineve toarnă apă din căldare pe toartă, acela se îmbolnăvește de năjit.—Rudeni, Argeș.

Nuià.

4515. Cu o nuià dacă vei scoate o broască din gură de șerpe, cu nuiaua aceia dacă vei face semn cătră nori, să se despărțească, se despărțesc.—Iosif Stanca.

Pălărie.

4516. Sâmbătă și marți seara să nu ieși afară fără pălărie. – Luncușoara.

Părăsitură.

4517. Când ai o părăsitură (ou de găină mic) s'o svârli

peste casă, şi să tragi sama unde a picat, şi să cauţi ce va ieşì din părăsitură, când a căzut; de-a fi şerpe, atunci mori, iar de-a fi ieşit puiu de găină, raţă sau alt puiu de pasere, —după felul oului—atunci te îmbogăţeşti. Parpaniţa, Vasluiu.

Picingine.

4518. Picingine se nasc din pricină că copiii pun mâna ,când se joacă cu găinele pe la dos. Femeile, când caută găinile de ouă, se umplu pe mână şi apoi pun mâna pe copii. Ele se tămăduesc cu oblojèle de culcuş de vacă.—Ţăpu, Tecuçiu.

Picior.

4519. Să nu calci în tăvălitură de cal, că faci trântitură la picior.—Goicea mică, Dolj.

4520. Când cinevà mânâncă de pe genunchi, îl dor picioarele.—Rudeni, Argeş.

4521. Leagă la praznice picioarele mesei cu zale (lanţ) şi nu te vor dureà picioarele, de te vei frecà cu ele.—Luncuşoara.

Pierdere.

4522. Când ai pierdut cevà şi nu-l mai găseşti, dar ştii că-i prin casă, înnodată o aţă în nouă locuri, strâns, şi apoi fă-te că le desnozi sau le deslegi. Fireşte că nu vei puteà. La fiecare, zi: «grabă legătură, grabă cătătură», şi taie nodul, iar la al noulea adaugă: «ptiu, drace, ia-ţi coada», şi ai să-l găseşti.—Ţăpu, Tecuciu.

Puşcheà.

4523. Când ai făcut puşchèle pe limbă, să ştii că pricina e că ai mâncat ce a mâncat şi şoarecele. Leac pe puşcheà se capătă aşa: unul întreabă şi altul răspunde:

— Ce ai pe limbă?
— O puşcheà.
— Când ai făcut-o?
— Acum.
— Ptiu, acum să pieie.

Ţăpu, Tecuciu; jud. Suceava

Râie.

4524. Cine o mâncà dovlete, dela ajunul Crăciunului înnainte, râiază.—Catane, Dolj.

Rast.

4525. Când fusceii dela capătul celalt al pânzii ajung la două palme de iţe, pânza se taie; se pun băieţii cu pântecele pe sulul de dinapoi şi femeia începe să taie pe dinaintea iţelor, zicând: «Nu taiu pânza, dar taiu rasţul copiilor», de trei ori. Ţăpu, Tecuciu.

Sânge.

4526. Omanul (iarbă mare) fiert în oţet, se întrebuinţează când corpul bolnavului e acoperit de sânge: boala sângelui (darte). Pătulele, Mehedinţi

Spăriete.

4527. Cine vorbeşte pe întuneric, sufere de spăriete; fă-i cu păr de urs, ori cu liliac, că scapă. Ţăpu, Tecuciu.

Spelcă.

4528. Când cad spelcile din capul unei femei sau fete, e semn că o doreşte cinevà.—Hânţescu.

Strachină.

4529. Să nu dumici în strachină goală, înainte de a pune în ea ce ai de gând să pui, căci e rău de foamete.—Vâlcea.

Şoimane.

4530. În noaptea sân-Toaderului să nu te culci afară, şi toată săptămâna dinainte să nu umbli în cumpăna nopţii, că vine sân-Toader călare pe un cal alb, sare cu el pe tine şi te şoimăneşte.- Catane, Dolj.

Trimis.

4531. Să nu te excrementezi pe marginea drumului, căci se poate întâmplà ca cinevà făcând «de trimis» cuivà, să te apuce pe tine şi să te sgâlţâie.—Ţăpu, Tecuciu.

Ţăst.

4532. Ţăstul spart să nu-l arunci în drum sau în gunoaie, că faci buboaie.

4533. Ţăstele făcute la Ropotin, se bagă'n apă, ca să plouă.

4534. Când femeile fac ţăste, nu li da «buna-ziua», că li se sparg ţăstele, ci li zi: «bun lucru, femei harnice».—Vâlcea.

U :

4535 Să nu te uiţi la cel ce «se duce afară», că faci ulcior.--Ţăpu, Tecuciu.

4536. Când cinevâ se spală din ulcior, face ulcior la ochi. – Rudeni, Argeş.

4537. Dacă dai, ori iei cevà dela cinevà ,pe fereastră, faci ulcior —Ţăpu, Tecuciu.

4538. Ulcioarele dela ochi sunt cauzate de muşcătura painjănului; ele se vindecă tăindu-le gurguile cu aţă tot de painjăn.—Ţăpu, Tecuciu.

Vacă.

4540. Să nu speli vasele în apa în care fierbe ouă, căci ies bube pe ţâţele vacilor. Vâlcea.

Vânzare.

4541. Când vrei să vinzi un dobitoc, să speli nouă linguri, apa s'o pui pe uşă să cadă'n ciur şi apoi în strachină şi cu ea speli boul; apoi cu boul de funie şi cu pielea goală dai ocol de trei ori casei.—Vâlcea.

Varză.

4542. Când bagi varză, să nu te pişi, căci se trage zeama. —Vâlcea.

Vas.

4543. După ce moare şi scaldă omul, se scot toate vasele şi căldarea şi le pune la răsărit cu gura 'n jos. Vâlcea.

Vită.

4544. La Bobotează, când vii acasă, stropeşti toate vitele cu aiazmă, ca să fie ferite de boleşniţi.

4545. Când fată o vită întâiu, e bine să-i dai din corasla ei, pe apă, să aibă lapte ca izvorul; apoi vii dela pârău cu apă şi cu nisip.

4546. Când uiţi vitele neînchise în obor sau la câmp, înnoadă fiarele după coş, că nu ţi le mânâncă fiarele sălbatece.

4547. Când pierzi din bătătură vreo vită, strig'o seara pe coşul casei, că va venì.

4548. Dacă fiind pe câmp cu vitele şi din neglijenţă le vei pierde, atunci pune scuipat pe unghia degetului celui mare. Pe acest scuipat în mijloc, aşează un paiu mic şi încotro se va sucì paiul cu un cap, într'acolo vor fi vitele, şi mergând le vei aflà. Ţăpu, Tecuciu.

Volvoră.

4549. Dacă iasă mai multă volvoră, să fie secetă, foamete. Vâlcea.

B.

Credinţi despre animale.

După un chestionar întocmit de d-l N. W. Thomas, bibliotecar la Britisch Museum, din Londra, am adunat un material privitor la credinţe despre animale.

Credinţele care urmează sunt culese din următoarele localităţi:

Perieni, jud Tutova, comunicate de d. *G. Popescu;*
Banca, jud. Tutova, comunicate de d. *Gr. Coalu;*
Bosia, jud. Iaşi, comunicate de d. *I. T. Popovici;*
Smulţi. jud. Covurluiu, comunicate de d. *E. Patriciu;*
Slobozia, jud. Vlaşca, comunicate de d. *Gruia M Păunescu;*
Bogdăneşti, jud. Suceava. comunicate de d. *V. Hudiţă;*
Tătăruşi, jud. Suceava, comunicate de d. *Al. Vasiliu;*
Găineşti, jud. Suceava, comunicate de d. *P. Herescu;*
Broşteni, jud. Suceava, comunicate de d. *S. T. Kirileanu;*
Broşteni şi alte localităţi din jud Suceava, comunicate de d. *M. Lupescu;*

Diferite localităţi din judeţele Roman, Bacău. Neamţ, Suceava, Dorohoiu, Botoşani, Tecuciu, Ialomiţa, Dolj, R.-Sărat, Putna, Constanţa, Prahova, Tutova, Vasluiu, Buzău, Teleorman, adunate de elevi ai gimnaziului din Roman, şi comunicate de d. profesor *N. Apostol*

Iată acum chestionarul cu răspunsurile căpătate:

1. Despre cari animale (vite, paseri, insecte), se crede că e bine ori rău când le vezi?

Aproape în toată România este răspândită credinţa că nu-i a bine când întâlneşti iepurele: când îţi taie iepurele calea.

Cu toate acestea în Găineşti, jud. Suceava, ar exista credinţa că îţi merge bine când îţi iese iepurele înainte.

Toate fiarele selbatece prevestesc a bine, când îţi ies înainte: lupul (Găineşti, Banca, Smulţi), ursul, vulpea (Găineşti), pe când pe multe din animalele prietene omului nu-i bine să le întâlneşti' în cale.—Nu-i bine să vezi cal alb la Bobotează (Roman), pentru că nu se mai mărită fetele. Care fete? Ale tale (dacă le ai), acele din satul tău, sau toate fetele în general? Răspunsul e scurt şi puţin lămuritor Dar nu numai calul, ci şi nevinovatul mânz, e un semn rău dacă-l întâlneşti (Smulţi); în unele locuri, însă, e rău când îl vezi în luna lui Mart (Fălciu).

Bivolul şi porcul negru (jud. Suceava); porcul cu paie în gură (Roman); mielul negru, văzut întâiu primăvara (Smulţi); mâţa, când se spală pe bot (Roman); şoarecele, când ţi taie drumul (Uniceni, jud. Roman), şi cucul, (Perieni, Tutova), sunt semne rele. Şi—cine ar puteà crede?—cocostârcul, rândunica, cucoara, cari ni umplu inima de bucurie, când ni sosesc primăvara, sunt prevestitoare de rău, dacă le vedem, pentru prima dată, singuratece: un singur cocostârc, ori o singură rândunică (Piatra, Neamţ). O singură cucoară arată vieaţă scurtă (Cuza-Vodă, jud. Roman). In cârd văzute, cucoarele, îi semn bun: atâţia ani vei trăi, câte cucoare vei vedeà (Cuza-Vodă); de asemenea e a bine să vezi mai mulţi cocostârci odată (Piatra-N., Paşcani, Suceava; Uniceni, Roman).

De cocostârci mai este legată şi o altă credinţă: e bine când îi vezi pe sus, şi e rău când îi vezi pe jos, căci te vor dureà picioarele peste an (Smulţi).

Vaca Domnului, buburuzul (Roman, Piatra, Paşcani); şopârla verde (Galbeni, jud. Roman), bobocii şi mielul alb (Smulţi) e bine când îi vezi.

Dacă te întâlneşti cu porumbelul, îţi merge bine (Colilia, Ialomiţa; Gârleşti, Prahova; Scăeşti, Dolj; Lisa, Teleorman; Calfa, Constanţa; Dimăcheni, Dorohoiu); iar cocori, când îţi ies noaptea, prevestesc moartea (Bogdăneşti).

In cele mai multe localităţi, fluturele alb e semn bun, pe când în Piatra arată slăbiciune, iar în Tătăruşi prevesteşte că vei fi cam bolnăvicios. Fluturele colorat (Piatra), şi în special cel roşu (judeţele Roman şi Suceava), e a bine, pe când cel galben, tot în jud. Suceava, e semn de boală.

2. *Despre cari animale se crede că aduc bine sau rău la casa unde se află?*

In Băceşti, jud. Roman, se crede că orice animal negru aduce bine la casa unde se află. In alte localităţi, se vorbeşte numai de anumite animale negre: câne negru (jud. Suceava şi Roman). mâţa neagră şi cucoş negru (jud. Suceava; Bosia, jud Iaşi). In Roman, Paşcani şi Piatra se crede că e bine când îţi vine la casă, mâţă străină, iar prin jud. Suceava e considerat ca aducător de bine cânele străin care se oploşeşte la casa ta. In Slobozia, jud. Vlaşca, se explică pentru ce cânele aduce bine: pentru că el se roagă să trăiască stăpânul ca să aibă cine să vadă de el.

Aduc bine la casa omului: cocostârcul (Bogdăneşti; Mânăstireni, jud. Botoşani), rândunica (Bogdăneşti). păunii (Băceşti), broasca ţâstoasă (Roman, Paşcani), şerpele de casă (Mânăstireni) şi hulubii (Băceşti).

E curios însă că în Băceşti, jud. Roman, să fie credinţa că hulubul (porumbelul) aduce bine la casa unde se află, de oarece în alte localităţi din acelaş judeţ, şi în judeţele vecine, Neamţ şi Suceava, hulubii sunt consideraţi ca de rău ugur.

Acelaş lucru se petrece şi cu păunul, care, pe când în Băceşti e bine să-l ai la casă, în alte localităţi ale judeţului Roman, precum şi în Boureni, Suceava, e de rău augur.

Gingaşele şi nevinovatele mierle (Bacău) şi turturèle (Roman), aduc rău la casa unde se află, ca şi picherea (bibilica), după credinţa răspândită în Boureni şi alte sate din jud. Suceava.

Orice animal roşu, bălţat, pripăşit la casă, aduce rău. Aşà, se crede în Băceşti, localitate care pare a fi veşnic în duşmănie cu restul ţărei, de oarece, mai pretutindeni cânele şi mâţa care se pripăşesc la casa cuivà, aduc bine; şi nicăeri nu se face deosebire între cânii şi mâţele pripăşite, după culoarea părului lor. De altfel, în Slobozia, jud. Vlaşca, pisica e considerată ca de rău augur, la casă, pentru că ea zice: «să dea Dumnezeu să moară stăpânul, ca să mânânc tot ce este în casă».

In Dobrovăţ, jud Vasluiu, şi Dimăcheni, jud. Dorohoiu, viespele sunt considerate ca aducând rău la casă. Nicăeri nu se crede rău despre cal; cu toate acestea, prin jud. Iaşi se crede că nu e bine să ţii la casa ta cal abraş, pentru că nouă cai după el trebuie să se ducă de sufletul dracului, adică să moară sau să fie furaţi.

3.—Despre cari animale se crede că prevestesc moartea?

Pretutindeni, la Români, este credinţa că cucuveica şi cânele, când urlă, prevestesc moartea. Prin unele locuri, însă, se crede că cucuveica râde şi plânge, şi că numai plânsetul ei prevesteşte moartea.

Cânele, după cum se crede în Roman, prevesteşte moartea şi când scurmă în faţa casei.

Prevestitoare de moarte se mai crede a fi: găina, când cântă cucoşeşte; boul, când mugeşte spre sărbători mari (jud. Suceava); cucul, când intră în grădina unui om bolnav (jud. Suceava; Perieni). şi liliacul (Bogdăneşti)

In Dobrovăţ, Buhuşi, Ghidigeni şi Nicoleşti, sat din jud. Buzău, se cunoaşte sub nume de *ceasornicul morţii* o insectă ce se află pe peretele casei, şi care prevesteşte moartea.

4.—Despre cari animale se crede că prevestesc bielşugul sau lipsa recoltelor?

Răspunsurile sunt concise:

Este semn că anul va fi mănos, când furnicele ies devreme primăvara (jud. Suceava); când găinele se culcă seara devreme şi se scoală dimineaţa târziu (Tătăruşi, Bogdăneşti); când în timpul iernei, se arată stoluri numeroase de paseri (Perieni); când toamna vor fi gâşte sălbatece multe (Colilia); când şoarecele îşi face cuib pe o buruiană, mai sus dela pământ (Roman); când în ziua de Ovidenie oile îşi scutură lâna (Banca), şi când se ivesc cărăbuşi mulţi (Cârligi, Smulţi, Piatra, Roman, Băceşti, Cuza-Vodă).

E semn de lipsă, când găinele se culcă târziu şi se scoală cu noaptea 'n cap (Tătăruşi, Bogdăneşti; când sunt şoareci mulţi pe câmp (Boureni, Dobrovăţ, Roman), sau grivani adică şoareci pestriţi (Colilia).

5.—Cele din urmă spice la cules, au un nume de animale? Se spune că un animal oarecare trece pe câmp când grâul se apleacă la suflarea vântului?

Prea puţine răspunsuri am primit la această întrebare.

Prin jud. Roman, cele din urmă spice de grâu poartă numele de *iepure*, iar în Corod, jud. Tecuciu, când rămân cele din urmă fire la sapa popuşoiului, se zice «*să prindem iepurele*».

In Slobozia, jud Vlaşca, cele din urmă spice de grâu se zic «*barba popii*».

In Mărgineni, jud. Neamţ, când grâul se apleacă la suflarea vântului, se zice că *trece scorpia*, iar în Roman se zice că *trece rândunica*.

6—Se crede că vei fi fericit ţinând pe lângă tine, oarecari animale, paseri, etc. Se crede că trebue să prinzi să saluţi animalul pe care-l întâlneşti întăia oară, primăvara? Sunt animale, ouă de paseri, etc., pe cari nu trebuie să le aduci la casa ta?

Cânele şi cocostârcul aduc fericire, se crede prin jud. Roman. In comuna Smulţi, jud. Covurluiu, se crede că trebuie să ţii la casa ta, cal, cum ţi-i scris la zodie: ori balan, ori negru, ori altfel, căci numai aşà îţi merge bine; şi tot acolo se crede că dacă aduci, la casa ta, mâţă din alt sat, aduci sărăcie.

Primul fluture trebuie prins, este credinţa în Colilia.

Pe cuc trebuie să-l saluţi (cum?) când îl auzi sau îl vezi întâiu primăvara, este credinţa locuitorilor din Smulţi, Colilia şi Dobrovăţ, iar prin jud. Roman, se salută cucoarele. Şi pe când cucul se bucură de aşà cinste, pe barză trebuie să o scuipi, şi să-i zici: «frigurile mele în penele şi în picioarele tale». (Slobozia).

Primul şerpe ce vei vedeà primăvara, trebuie ucis, ca să nu-ţi ia puterea (Smulţi), sau ca să nu mai vezi şerpi toată vara (Tătăruşi, Dobrovăţ şi unele localităţi din jud. Neamţ).

Vânătorii sunt mai cruzi în superstiţiile lor: In cea întâiu zi de primăvară ei trebuie să ucidă orice pasere ar întâlnì, pentru a aveà noroc la vânat (Banca), iar prin jud. Suceava

un vânător, înainte de a-şi începe campania, cată să ucidă o ţarcă, pentru a-şi desfundă puşca.

In Colilia se ucide grierul, iar prin jud. Roman, şoarecele.

In Smulţi se crede că nu este bine să aduci la casă ouăle mici de găină, numite stârpitură, ci să le arunci peste casă, şi de vor aveà, în ele, chip de berbec, va fi bine, iar de vor aveà chip de şerpe, va fi rău.

In Scăeşti, jud. Dolj, nu se aduce în casă ouă de rândunica şi de cucuvea, iar în Roman, pe lângă ouăle de rândunele, nu se aduc nici acele de cucoară.

7. — Ce însemnătate are coloarea albă în superstiţii? Animalele albe sunt privite ca sfinte?

La această întrebare se răspunde că în Scăeşti, jud. Dolj, în Dobrovăţ, jud. Vasluiu, şi în Colilia, jud. Ialomiţa, coloarea albă este semnul virginităţei şi al veseliei.

Prin Bogdăneşti, jud. Suceava, se răspunde că gâştele şi găinele albe sunt privite ca sfinte. Nu se spune ceea ce ar fi necesar, prin ce se manifestează respectul către aceste obiecte sfinte.

In Smulţi se crede că e bine când vezi întâiu, primăvara, pui albi de animale.

Oamenii din Elisabeta, comună în jud. Roman, cred că bolnavul care se visează îmbrăcat în alb are să se facă sănătos.

Sub formă de porumbel alb se arată sufletul omului, se crede în Perineni, jud. Tutova. De acea se şi pune o bucată de pânză albă, deasupra uşei, în streşină.

Locuitorii din Bosia, îşi închipuiesc că holera, ciuma, anghina, apar sub forma unor femei îmbrăcate în alb.

8. - Sunt animale considerate, oarecum, ca sfinte, adică pe care nu trebuie nici să le ucizi, nici să le mânânci, nici chiar să le vezi; pe cari nu trebue să le numeşti cu numele lor adevărat, şi de cari nu trebuie să te atingi, de ele, de cuibul lor, etc.?

Se ştie că aproape peste tot locul este credinţa că rândunica nu trebuie ucisă. Cocostârcii şi cucoarele se bucură de

asemenea, de oarecare considerație, și foarte rar se va găsì un Român care să le ucidă.

Cucuveaua și broasca sunt considerate chiar ca sfinte, prin jud. Roman, și este credința că cucuveaua nu trebue ucisă.

9. -Sunt animale cari se mânâncă numai odată pe an, sau cari se mânâncă odată pe an, cu mare ceremonie?

De prin județele Ialomița, Prahova, Vasluiu, Tutova și Dolj, se răspunde că porcul, la Crăciun, și mielul, la Paști, se mânâncă cu mare ceremonie. In comuna Banca, jud. Tutova, când se taie porcul și se cetănuește, îl pune cu capul la răsărit, îi face cruce cu cuțitul în frunte și zice «Doamne ajută să-l mâncăm cu sănătate».

De altfel, la toți Românii, porcul are o trecere deosebită, și de obiceiu se taie numai în ziua de Ignat, de unde și proverbul: «Porcul nu se îngrașă în ziua de Ignat».

In Slobozia, jud. Vlașca, se mânâncă la Crăciun, vrăbii, cari se crede că dau putere.

10.—Sunt animale care se mânâncă odată pe an, sau care se ucid la serbători? Sunt paseri ale cărora ouă se distrug, sau animale care se ucid de obiceiu, sau pe cari se bat cu biciul?

Șerpii, painjenii și șoarecii se ucid de obiceiu. Despre painjeni este chiar credința că Dumnezeu iartă păcate celui care ucide un paingăn.

În Roman se omoară culbecul fără casă, fiindcă iese șerpele.

Ouăle diferitelor paseri se distrug. Așà în Roman, se distrug ouăle părăsite de găină și ouăle de pupăză, iar în Scăești, ouăle de cucuveà.

Pe când nicăeri, în Moldova, nimeni nu ucide un câne, din senin, în Muntenia este acest obiceiu. Așa, în Colilia, în prima zi a postului celui mare, luni dimineața, până la ceasurile 12, se ucid cânii.

In Roman, lăcustele se bat cu biciul.

11. Se obişnueşte a plimbà animale sau oameni îmbrăcaţi cu piele de animale, în oarecari anotimpuri? Se ard cândva animale? Se vând insecte, etc. în orice anotimpuri? Se cumpăr paseri, etc. pentru a le pune în libertate?

Este în de obşte cunoscut că în spre sf. Vasile, flăcăii se fac urşi, capre, cai, îmbrăcându-se în pieile acestor animale, sau imitând pielea lor. În Banca, în ziua de 1 Ianuar, se fac moşnegi, îmbrăcându-se în piei de oaie.

Sunt animale care se ard.

Bursucul se arde de viu, în Băceşti; în jud. Suceava sunt locuri unde cenuşa ţărcei (coţofenei) se dă în hrana cailor, pentru a-i îngrăşà; în Cârligi, cânele turbat se omoară şi se arde şi în Coşula, jud. Botoşani şi Găgeşti, jud. Fălciu, se primblă animalele prin acest fum, pentru a le ferì de turbăciune; iar în Corod, jud. Tecuciu, Ştiubei, jud. R.-Sărat şi Stolniceni, jud. Suceava, toţi ai casei trec prin acest fum.

În jud Fălciu şi Bacău, şerpele se pune în ceaun şi se arde şi cenuşa se întrebuinţează pentru a vindecà muşcătura de şerpe.

În multe locuri, prin Moldova, se cumpără peseri pentru a li se da drumu. De această favoare se bucură piţigoii (Banca), şi turturelele (Corod), iar în jud. Roman, mai multe alte paseri.

12.—Se crede că se capătă sănătate mâncând carnea oarecăror animale, lăsându-le să moară în mână sau atingându-le? La ce vrâstă trebue să faci aceasta?

Durerea de piept şi lipitura se vindecă înghiţând inimi crude de porumbel (Banca).

Se mânâncă carne de broască ţăstoasă, pentru boală de piept (Urecheni, jud. Neamţ).

Borş de carne de barză e bun contra unor boale (Smulţi).

Oamenii cari au abuzat în tinereţe, mânâncă carne de cristel, uscată bine, ca să se mai uşureze (Bogdăneşti, Suceava).

Dacă omori un orbete cu mâna, e bun pentru femei, la curgerea ţâţelor (Corod, Tecuciu).

Capeţi putere şi sănătate dacă omori ţincul pământului, stringându-l de gât pe la spate (jud. Roman).

În Paşcani, jud Suceava, se crede că e bine să ţii în mână un stiglete, când moare, pentru că tremură şi-ţi trec frigurile.

13. De cari animale se servesc, în medicina populară şi în fermecătorie, şi în ce scop? Se crede că influenţa magică variază după anotimpul în care a fost ucis animalul?

Broasca de zemnic, pisată şi amestecată cu lapte, usturoiu şi păcură, e bună pentru vite bolnave, iar zeama de broască ţâstoasă e leac pentru boale de stom.c (Bosia).

Untul de lemn, în care s'a ţinut o şopârlă, e bun pentru gâlci (Perieni, Tutova).

Mântuşul (peşte), e bun pentru scrofule (Bosia).

Guşterului i se taie capul în luna lui mart, cu o monedă de argint, şi se întrebuinţează la boale de gât (Scăeşti, Dolj).

Ariciul şi bursucul, fiert în unt de lemn, e bun pentru reumatism; broaştele tăiate în două. pentru boalele de gât; pielea de iepure pentru junghiuri (judeţele Bacău, Roman şi Suceava).

Porumbeii tăiaţi în două sunt buni pentru tifos (Iaşi).

Pielea de nevăstuică, uscată e bună pentru friguri (Roman).

In ştiucă se găseşte un peşte mic, pe care, de-l mânânci uscat, scapi de friguri (Roman).

Puiu negru dacă mânânci în luna lui mart, ţi se vindecă orice rană (Roman).

Fierea de porc e bună pentru friguri (Roman).

Buba neagră se vindecă punând peste ea pielea unui puiu cu pene cu tot; pentru viermi se face tot aşà, dar puiul să fie negru (Bogdăneşti).

Pielea de pe rânza găinei, uscată şi pisată, se dă de băut în apă, pentru oprirea udului la bărbat (Bogdăneşti).

In Tătăruşi, jud. Suceava, se spintecă de vii căţeii şi se pun la frânturi de oase, iar în Cârligi, jud. Neamţ, cine are vreo rană la picior, spintecă un căţel fără ochi, cum îl fată

căţeaua, şi-l pune la rană; şi tot aici pentru a vindecà rănile se fierbe un şerpe de viu, în oală acoperită, şi zeama se toarnă peste rană.

Cu gândaci de turbă, în Broşteni, jud. Suceava, se trage din cap beşica cea rea.

Cârtiţa serveşte la mai multe leacuri.

Prin jud. Suceava, unele femei cari fac copii şi le dor ţâţele, prind o cârtiţă şi o omoară, cu mânele la spate, crezând că astfel se vor lecuì. In Slobozia, jud. Vlaşca, este credinţa că dacă cinevà este bolnav de cârtiţă (bubă sub gât), se lecueşte luând o cârtiţă (un sobol), şi omorînd-o între degete, la spate, pentru ca să nu vadă cârtiţa, căci dacă ar vedeà-o, nu se mai face bine. Iar prin jud. Roman se crede că e de ajuns să fi atins ţincul pământului cu două degete, pentru ca să vindeci gâlcele acelui pe care-l vei frecà la gât cu acele degete.

Multe animale se întrebuinţează în fermecătorie.

Ariciul, broasca, pielea de şerpe, gâtlejul de lup, liliacul, etc., se pun la contribuţie de vrăjitoarele satelor.

Cu un cap de câne şi mâţă moartă, se face de urît în Perieni.

In Bosia se întrebuinţează picioarele, limba şi penele cucului, în farmecele de dragoste.

Prinzi un liliac, îl pui sub oală, pe un moşinoiu de furnici, până-i rămâne numai oasele; dintre ele se alege numai laba, cu care se face de dragoste (Burdusaci, Tecuciu). Tot aşà se face prin jud. Suceava, cu deosebire că dintre oase, rămâne unu în formă de greblă şi altul în formă de ţăpoiu; de atingi, pe cinevà, cu grebla, moare după tine, iar de-l împungi cu furca, fuge de tine de-şi scoate ochii.

In Slobozia, jud. Vlaşca, femeile lup caută turbat, îl descântă şi-i iau urletul, şi de acest urlet se servesc ca să ia sporul (mama) altuia. Aceasta se face, mai ales, în noaptea de sf. Gheorghe.

In Sarai, jud. Constanţa, se taie capul şerpelui cu o monedă de argint, şi i se pune în gură trei fire de ustusoiu, care încolţesc; le pui la pălărie, şi în seara de sf Gheorghe,

când vin vitele dela păşune, să te sui pe cevà înalt şi vei vedeà vrăjitorul sau vrăjitoarea.

In Paşcani se alungă piatra (grindina) cu pielea unei broaşte prinsă în beciu, jupuită de vie, şi aninată într'un capăt de băţ de arin.

Prin unele părţi din Moldova, cine vrea să ajungă la vreo demnitate, poartă în căciulă cap de piţigoiu.

14.—Se fac copturi (colaci, plăcinte, etc.) în formă de animale, sau care să poarte un nume de animal? Se vând animale făcute din pământ, etc?

Obiceiul de a face colaci în formă de porumbel, de pupăză, e răspândit pretutindeni. Hulubii fac bucuria copiilor pe vremea Paştelor. In unele localităţi din judeţele Tutova, Tecuciu, Bacău, Suceava, Dorohoiu, Botoşani, Ialomiţa, se fac colaci şi în formă de cloşcă cu pui, cocoş, etc.

In Colilia se fac şi în formă de melci.

Animalele făcute din pământ se vând în unele locuri. In Bucureşti, mai cu seamă, la Moşi, se găscsc animale de lut, de toată naivitatea.

Prin jud. Roman şi Bacău se vând cârtiţe făcute din pământul moşinoaelor lor.

15.—Se crede că morţii apar sub forma unor animale?

Credinţa e generală. Apar sub formă de mâţă, capră şi ţap, se crede în judeţele Suceava, Tecuciu, R.-Sărat şi Prahova; în Dobrovăţ se crede că apar cu trupul jumătate om şi jumătate câne, şi se numesc moroi, iar în comuna Banca, jud. Tutova, se crede că apar sub formă de bivol, şi se numesc strigoi.

Prin jud. Suceava se crede că copii morţi nebotezaţi, moroii, se fac căţei, mâţi, şi vin de miaună, sub fereastra mamei

In Smulţi se crede că morţii se arată prin casa în care au locuit, sub formă de flutur.

16.—Se crede că vrăjitoarele iau forma unui animal?

Din mai multe localităţi din Moldova mi s'a răspuns «da», şi atâta tot.

In comuna Burdusaci, jud. Tecuciu, se crede că vrăjitoarele iau forma de pasere.

17. Despre cari animale se crede că cunosc limba omenească?

Aproape pretutindeni se crede că mâţa şi cânele înţeleg ce spune omul; iar prin unele localităţi este convingerea că toate animalele cari trăesc la casa omului, îi înţeleg limba.

18.—Despre cari animale se crede că iau forma omenească, sau că ar fi fiinţi omeneşti fermecate?

In jud. Suceava se crede că rândunica, ciocârlia şi cucul sunt fiinţi fermecate; aceiaş credinţă o au oamenii din Urechenî, jud. Neamţ, despre momiţă.

Despre oameni transformaţi în animale, prin blăstămul lui Dumnezeu sunt o mulţime de legende, dar cari nu intră în această rubrică.

19.—Despre cari animale se crede că aduc copii, şi de unde?

Totdeauna am crezut că povestea cocostârcului care aduce copii, nu există la noi; primesc, însă, răspunsuri din Dobrovăţ, jud. Vasluiu, din Bogdăneşti şi din alte localităţi din jud Suceava, că în adevăr ar fi credinţa că cocostârcii aduc copii: «din ţara unde trăiesc numai copii, unde a fi ea!».

20. Se povesteşte despre fete sau băieţi lebede; despre străbuni în formă animală, sau cari aveau urechile, etc. de animal; sau despre femei care au născut animale, în loc de copii?

Despre femei care au născut animale, sunt multe poveşti.

Despre sf. Cristofor se spune că erà cu cap de câne.

Se povesteşte că unele femei nasc, în loc de copii, purcei, cari se numesc *crasnic*, adică drac; aceştia chiar cum se nasc, încep a ţipà şi a fugì prin casă. Babele dau foc la sobă, fac jăratec mult, şi iau pe crasnic la goană prin casă, şi

el, neavând alt loc de scăpare, sare în sobă, unde se arde (Perieni).

21.- Sunt ceremonii la naștere, la nuntă, sau la moarte in care figurează un animal? Ce animal se mânâncă la masa dela nuntă?

In scăldătoarea copilului se pun și pene de paseri, ca să fie copilul ușor ca paserile.

Pretutindeni, la nuntă, se mânâncă paseri: găini, mai ales, precum și carne de vită. In Colilia, găina dela masa de nuntă e văpsită cu roșu.

22.- Se pune în vârful caselor și altor așezări, un cap de animal, făcut din lemn sau din alt material? Se întrebuințează craniile pentru protecția caselor, a copiilor?

Cap de cal mort se pune în capul parilor dela gard, pentru protejarea caselor In unele locuri se face aceasta pentru a ferì de deochi (Bosia, jud. Iași); în altele, ca să nu mânânce lupii dobitoacele (Găinești).

In Smulți se pune, pe casă, chipul unui cap de cal sau de cucoș. In Piatra-N., acest cucoș e de tablă.

In Holda, com. Broșteni, jud. Suceava, în vârful caselor, la cei mai chiaburi, se face din lemn sau din tinichea, un cucoș și o găină. Cucoșul se așează într'o parte a vârfului casei, și găina de cealaltă parte.

In Perieni, când se ivește molima «holera găinelor», se spânzură, în țărușul porții, o găină moartă, zicând că fuge boala.

23.—Ce animale se pun ca firme la hanuri sau ca sfârleze pe case?

Se pun: cucoși (Bosia); cai, cucoși, urși, pisici, pești (Smulți), iepuri, vulpi, urși, oi, cocoși (Slobozia); lupi, porumbei, pești, lei (Ialomița, Tecuciu, Constanța, Dolj); paseri (Bogdănești).

Ca sfârleze la case se pun, în Tătăruși, figuri de cai.

24. -Sunt jocuri de copii sau ceremonii în cari să se imiteze animalele, sau cărora să li se dea nume animal?

In cele mai multe din jocurile copiilor noştri figurează animalele. *De-a iepuraşul, de-a mama gaia* cu cloşca şi puiii, *de-a cucu în grădină, de-a lupul şi oile*, etc., sunt jocurile favorite.

Afară de acestea, sunt jocuri în care copiii îşi dau diferite nume de animale.

25. Se crede că trebuie a îngropà animalele moarte (pentru cauze superstiţioase?)

La această întrebare nu am primit nici un răspuns.

INDICE.

GLOSAR.

Prescurtări:
subst., substantiv
s. m., substantiv masculin
s. f., substantiv femenin.
s. a, substantiv ambigen.
vb., verb.
adj., adjectiv.
adv., adverb.
pr., pronume.
num., numeral.
numărul arată no. de ordine al credinţelor din volum.

a prep.; ac dacă găseşti, e *a* sărăcie, 2; calci *a* rău, 1469; toţi ies cu lumânari *a* mână, 1302 în mână.
ac s. a; *ac cu urechi*, 3 –ac de cusut.
acaret s. a.; 1361 ecaret, clădirile din cuprinsul unei gospodării.
acatist s. a.; 1916 o rugăciune specială.
aciuare s. f.; *loc de aciuare*, 4255 adăpost, refugiu.
acreală s. f.; 17—acrime, substanţă care înţeapă la limbă.
acrì vb.; ca *să ţi se acrească borşul*, 302 să devie acru.
adăpà vb.; dacă crezi că *cineva te-a adăpat*, 288 ţi-a dat să bei doctorii speciale, farmece; 3164 a da otravă cuiva.
aduce vb.; nu-şi *aduce aminte*, 429 nu-şi aminteşte.
afară adv.; cel ce *se duce afară*, 4535—la comoditate.
aflà vb.; acel care *află* un fir de trifoiu, 2753 găseşte.
afundà vb.; când *se afundă steagul* în râu, 75 se dă afund, se cufundă.
aitic subst.; *aitic de lupi*, 4065—potaie.
aiu subst.; 3619—usturoiu.
ajun s. a.; 2142 (Explicaţia în text).
alà s f.; 154 balaur.
alăptà vb.; 893=a dà ţâţă.
albie s. f.; 19—covată, copaie.
albinărel s. m.; 30 o pasere.
albitură s. f.; spală gospodina *albiturele*, 1227 rufăria.
aldămaş s. a.; când *bei aldămaş*, 31 faci cinste cu un păhar de vin, când ai făcut o negustorie: ai vândut o vită.
alege vb.; când ai vreo neînţelegere cu cinevà, plăteşte 12 leturghii, pomerindu-i numele lui, că *se alege la un fel*, 1865—se hotărăşte.

Alexi s. m. Alexì Bojî, 32, 34, 36 Sf. Alexie, omul lui Dumnezeu, sarbătoare care cade la 17 Martie. Se mai zice: *bojîile*.

alipì vb. se iea o broască vie și *se alipește de bubă*, 414—se așează lângă bubă, se apropie, se lipește.

aluat s. a. făină de grâu pregătită cu apă, pentru facerea pânii.

alungà vb. ca *să se alunge vacile*, 3981 să se gonească.

alunele s. f. 43 mici excrescențe pe pielea omului de culoare închisă, de obiceiu negre, pe care uneori crește și păr.

aluniță s. f. XIII—aluneà, alunele.

amar adj. cine postește lunile și le lasă, amar de el, 2081 va fi greu de el.

amărî vb. „vineria și miercurea să nu rupi castraveți din acei cari au ieșit întâiu, că *se amărăsc*", 676 —devin amari.

amărăciune s. f. 2893 supărare, întristare.

amintrelea adv. 4509 altminteri.

amù adj. 786 acuma.

amurtà vb. să nu *amurtă mânile*, 2471 să nu asude.

amuțì vb. nu e bine să *amuți cânele*, 563; *noaptea să n'amuți cânele*, 563 să nu-l îndemni să sară asupra cuivà, chiar asupra unei ființi imaginare; să nu-l asmuți.

an s. m. *an mare*, 1597 an bisext.

anapoda adv. toate vor merge *anopoda*, 2402 fără rânduială.

anevoie adv. când vrei să sameni bob, să nu-l pui pe loc nesăpat, că *fierbe anevoie* cu greu, timp îndelungat: (fata) *se mărită anevoie* 1054 —cu greu, târziu.

apă neîncepută 408, 619; în descântece și alte leacuri, se întrebuințează apă neîncepută, pe care o aduce cinevà, dela izvor, dela fântână sau dela râu, fără să vorbească cu nimeni, și fără să fi gustat din ea.

apă sfințită 109 aiazmă; în Moldova: *aghiasmă*.

aplecà vb. să nu bei apă după ce ai mâncat castraveți, că *ți se apleacă*, 681—capeți dureri prin stomac, greață

aprins adj. „când verși cutia cu chibrituri pe jos, e semn de-o *sfadă aprinsă*", 726 violentă, vie.

apucà vb. *când un copil e apucat de boală grea*, 901 când e cuprins, când cade bolnav; *se apucă la rămășag*, 1197 se prinde rămășag; *copilul mic când se apucă și se deoache*, 1117 Expresiunea „se apucă", este improprie în această propoziție; *a se apucà* să facă un lucru, însemnează a începe să-l facă, în mod conștient cu voință; un copil care capătă boala deochiului, nu este în asemenea condiții; *dacă nu-i dă de lucru* (necuratului), *apoi se apucă de capul celui ce*.. 1154 caută să-i facă rău.

arândul; *„mai multe nopți de arândul"*, 689 mai multe nopți consecutive.

arătare s. f. când ouă găina ou cu vine într'insul, este o *arătare*, 1496 monstruositate.

arde vb. când îți *ard obrajii*, 2870 se rumenesc.

argeà s. f. *la ridicarea argelii unei case*, 659 a acoperemântului.

aricioaică s. f. 120 femela ariciului.

arie s. f. *nu e bine să se puie casa pe locul unde a fost arie*, 654 locul pe care nu au mai fost șirele de cereale care s'au treerat.

aripì vb. *copilul se aripeşte*, 123—capătă un fel de boală, din pricina căreia nu mai are astâmpăr; dă mereu din mâni şi din picioare.

armindeni s. m. 127 la 1 Maiu se prăznueşte Sf. Irimia; atunci se serbează *armindenul*, numit şi *armindin*, *arminden*, *armendin*, ba chiar şi *bănin* şi *p.ĭnin*. In Banat şi Transilvania, este obiceiul de a se pune în ajunul acestei zile, înaintea fiecărei case, câte o ramură verde de stejar, sau altă esenţă şi această ramură se numeşte *arminden*.

arniciu subst. 128=fire de bumbac.

arvună s. f, 129; în Moldova: *arvonă*.

ascuţì vb. când mâţa îşi *ascute urechile*, 4399 · le întinde ca să audă mai bine.

astruca vb. după ce *s'a astrucat în mormânt* mortul, 2471 s'a vârît în mormânt

astupà vb. unde-i copil mic în o casă, trebuie noaptea *astupate ferestrele*, 889 acoperite cu ceva, prin care să nu pătrundă lumina; învăleşte focul pe vatră, *să astupe gura bărbatului*, 1046=să n'o certe, să n'o ocărască; spre *a astupà gurile rele*, 1670—a face să nu mai vorbească de rău cinevà.

aşternut s. a. *li se aşterne o scoarţă sau alt aşternut* 1033—pânzătură care se poate aşterne pe jos.

atinge vb. *se ating vitele* cu mâţişoare sfinte, 1315—se apropie mâţişoarele de vite: *femeia* de care nu *se atinge bărbat*, 1861 -care nu are relaţiuni sexuale cu bărbatul.

aţinea vb. *să te aţii la un pericol*, 420—să te aştepţi că ţi se va întâmplà un pericol.

auzì vb. nu e bine a întrebuinţà pelincele unui copil ca obiele, că la din contra *se va auzì copilului din gură*, 1663 -îi va mirosì gura.

avalma adv. Alexandru Machedon a *umblat de avalma* în iad, 1995—pretudindeni.

avea vb. dacă se va da apă din vasul în care beau porumbii, *celor ce se au rău la olaltă*—cari nu trăiesc bine, sunt în duşmănie.

azimă s. f. 1031—un fel de pâne.

Băiat s. m. copiii se vând numai celor ce li trăiesc *băieţii*. 903: băieţiii este înţelesul generic de copii: băieţi şi fete.

baieră s. f. să faci nod în *baieră*, 399—cingătoare.

bâiguì vb. cei ce suferă de frică sau *bâiguesc noaptea*, 1870—vorbesc în neştire, aiuresc.

baiu s. a. *nu ai baiu de deochiat*, 23=nu ai nici o grijă că te va puteà deochià cinevà.

bălărie s f. cine se lă vineria, îi cresc toate buruienile şi *bălăriile* în grădină, 440=plantele selbatice, cari nu au nici o întrebuinţare.

bălos adj. *copii băloşi*, 2570=cărora li curg balele.

baltă s. f. 70 lac, iaz.=Prin *baltă*, pe alocurea, se înţelege chiar şi o apă curgătoare, nu numai una stătătoare.

bântuì vb. cine *mă bântuie pe mine noaptea*, 689—cine mă nelinişteşte, mă tulbură; casă *bâtniţă de nenorociri*, 56—casă în care se întâmplă deseori nenorociri: *bântuită de primejdii*, 2028: îl bântuie duhurile necurate, 3184.

barabulă s. f. 936—cartoflă.

barbă s. f. 1615=spicele de grâu împletite, se numesc barba lui Dumnezeu, 1614=un peticel de grâu numai cât cuprinzi cu braţul

se numeşte barba lui Dumnezeu; 1616=cele din urmă spice de grâu, se numesc barba lui Dumnezeu.

bârnă s. f. când trăsnesc *bârnele* dela casă, 180=grinzile din cari e construită casa de lemn.

bârdan s. a. 1886=burtă.

bârlog subst. 4430 = vizuina ursului.

bârneţ s. a. să-i arunci *bârneţu* în coarne, 1184=cingătoare din jurul capului.

barză s. f. 483=în Moldova: cocostârc sau cucostârc.

bată s. f. cu *betele* dela botezul unui copil să nu se încingă mă-sa, 189 =fâşii de pânză cu care se înfaşă pruncii; când botezi, nu da *bete* lungi, 252; când cinevă vede un mânz, îşi lasă *betele* să atârne, 479 —cingători, cu care se împrejură mijlocul corpului.

bătătorit adj. când vrei să sameni, să nu le pui pe *loc bătătorit*, 292 loc nelucrat, nesăpat, nepregătit pentru cultură.

bâta s. f. când se întâmplă de-ţi bate cinevă nevasta *cu bâta*, 184— ciomag, băţ gros.

bate vb. dacă în ziua de Bobotează va *bate vântul*, 941=va suflă vântul; îşi *bate joc*. 1181—îl iea în râs; *bate piatra*, 1629—cade grindină; dacă *baţi roadele de păreţi*, 1633=arunci; când ţi se va *bate geana*, 1575—se va clătì; i *se bate* cuivă *fruntea*, 2749—se clatină; *bate pe tejghea* bani stricaţi, 2507—fixează banii cu un cuiu.

bătut s. m. să nu baţi cu bote de brad, că te îmbolnăveşti ori tu, ori *bătutul*, 341=cel care e bătut de un altul.

băutor adj. acela-i *om băutor*, 209 - iubitor de băutură.

bâţâì vb. *femeia care se bâţâe*, 1288 =care merge legănându-se; când cineva vede întâiu codobatura dând din coadă, *bâţâe* şi el ca ea, *toată vara*, 826=face mişcări repezi.

beldie s. f. barabulele nu se pun la lună nouă, pentrucă ar dudăì *beldiile* lor în sus, 936=hlujul vrejul.

beleală subst. 4486 o boală, jupuială.

belì vb. vor *belì cu dinţii* coajă de teiu, 3746=vor jupoià.

belitură s. f. 1882=o boală: jupoială.

benchiu s. a. ca să nu se îmbolnăvească copilul de deochiu, să-i faci un *benchiu* cu cenuşă albă, 1123. Benchiul se face astfel: se unge cu stupit buricul degetului arătător dela mâna dreaptă, se moaie astfel în cenuşă, apoi se aplică degetul pe frunte şi urma ce o lasă cenuşa pe frunte, este benchiul.

berbeleac subst. copiii se dau *de-a berbeleacu*, 481— peste cap, de-a tumba.

beteag adj. cloştile, când se pun pe ouă, trebue a calculă aşà ca puii să nu iasă în ziua de Bunavestire, c'apoi ar fi *betegi*, 766— schilozi.

beteşug s. a. copii cu *beteşug*, 2577 —defect corporal.

Blagoviştenie s. f. 255—sărbătoarea Bunavestirea, care cade la 25 Martie.

blândă s. f. 256—o boală de piele: urticaria.

blid s. a. să nu legi cu sârmă un *blid* stricat, 263—vas de lut, în special strachina; când ţi-ar crăpă *blidele*, 264. spre a vindecă vreo vită de deochiu, să se lase *blidele*

nespălate, 1116 vasele din care se mănancă.

boală s. f. *boală lumească*, 290—sifilis

boandă s. f. 1398 îmbrăcăminte, un fel de cojocel fără mâneci.

boaşe s. a. testicule.

bocì vb. femeia care *boceşte* bine 295 care plânge în urma mortului. Sunt femei de meserie „bocitoare" cari „bocesc bine"—au un talent deosebit de a bocì, şi ştiu bocete pentru fiecare categorie de mort: copii, adolescenţi, însuraţi, văduvi, etc.

bobotină s. f. 3082.

boerì vb.. nu se poate *boerì*. 296 nu poate să fie boer; boer om deosebit de ţărani, om care umblă îmbrăcat cu „haine nemţeşti".

boghèt adj. pui *boghèţi*, 757 cu garnitură de pene lungăreţe în jurul urechilor.

bojiile, 35, v. Alexi Bojî.

bolând adj. *copil bolând*, 2573 prostănac.

bolbora. când vezi un vârtej, închide ochii şi zi: „pât, pât, bolbora", 4075.

bold s. a 11, 144—ac cu gămălie.

boleşniţă s. f. 272 epidemie de boale, 4544—boală.

bolfe s. f., 415 umfături la gât.

bolì vb. va tot *boli*, 968 va fi bolna, *ai să boleşti* anul acela de durere de picioare, 818 ai să suferi, ai să fii bolnav

bolnăvicios adj. ai să fii *bolnăvicios* anul acela, 819 ai să suferi adeseori de boale.

bolnăvie s. f. 274 boală cronică

bolohan s. m. 3361 bolovan.

boncăì vb. dacă sburdă vitele şi *boloncăesc*, 4237 rag într'un mod deosebit, vesele.

boncălui vb. vitele *boncăluesc*, 2324 rag mai trăgănat.

bondolan adj., 3519 greu la minte.

borti vb. o samă de mame bortesc şi băieţilor o ureche, 621—fac bostă.

bostan s. m. 311—dovleac.

bostănărie s. f. 1479 -locul unde se cultivă pepenii.

bot s. a. ca să ţi se acrească borşul, dă cu făcăleţul pe la *botul* plodurilor, 203— gura copiilor.

botă s. f. *bote* de brad, 341 brad; 2538 măciucă.

boteza vb. când în loc să strigi pe cinevà, *îl botezi* fel şi chip, 1496—îi dai diferite nume.

boţurèle subst. 4213 diminutiv plural dela *hot*.

brabete s m. 2123 vrabie.

brados s. m. 1602 colăcei cu o formă specială

brânca s. f. îţi vor murì porcii de *brâncă*, 342 boală de porci.- In Moldova se zice „brâncă" numai la boala porcilor, ceea ce în Ţara muntenească se numeşte „brâncă", cu înţeles de boală la oameni; în Moldova se zice „orbalţ" (erizizel).

brâncă s. f., ca să nu-i *dea brânci* în apă. 1195—să nu-l împingă să cadă în apă.

brâu s. a. plur. *brâie*, 334, 335 făşie de împletitură sau ţesetură, cu care se încinge mijlocul; când se face *brâul popii* pe cer, e semn că va sta ploaia, 1057 curcubeu.

brazdă s f cine are multe *brazde'n palmă*, 298 încreţiturile pielii din palmă.

breza vb. când se taie porcii, să te *brezezi* cu sânge, 3209 să te ungi pe frunte să te faci breaz.

brişcă s f. până la Sânziene să nu turteşti prune, să nu le tai cu *brişca*, 1634 cuţit. buricar.

brodì vb. dacă faşa *se brodeşte* prea lungă, 3953 se nimereşte, se întâmplă.

brotacel s. m. 424 o specie de buratec.

bubă s. f. 371—umflătură pe o parte a capului; *bubă neagră*, 413—bubă primejdioasă; *bube rele*, 412: buba rea este o boală mai grea decât buba ordinară; se naşte din deochi; *bube dulci*, 868, se fac de obiceiu pe faţă şi pe barbă, şi sunt un fel de egzemă.

bubat s. a. în zilele Filipilor înţepi *bubatul*, când îi coase, 1306 bubele; la 4, 5, 6 Decembre se zic *„zilele bubatului"*, 370

buboiu s. a. 369—bubă, umflătură pe o parte a corpului.

bubos adj. 373—cel ce are bube.

bubui vb. dacă-i *bubuie* cuivà *în ureche*, 3928—vâjâie tare.

buburuză s. f. cand fierbe mămăliga din ceaun şi pică o *buburuză*, 2011—fărămătură.

bucate subst. când umblă negustorii după *bucate*, 416—când umblă să cumpere cercele. (Se întrebuinţează numai la plural); omul care varsă din *bucate* ori băutură 417—din mâncările cari se servesc la masă

bucătură s. f. când îţi cade *bucătura* din mână la masă, 2111—bucata de mâncare.

buciumà vb. 2029— a cântà din bucium.

buclucaş adj. omul care varsă din bucate ori din băutură, pe masă, e semn de *buclucaş*, 417 om care umblă după buclucuri, care caută ceartă cu toată lumea.

budăiu s. a. 3499—vas de lemn în care se pune lapte la prins; 4479 - cilindru de lemn care se pune deasupra unui izvor, şi se transformă în fântână, puţ.

buhaiu s. m. 420—taur.

bulboană s. f. 1169—loc adânc într'o apă curgătoare sau într'un lac, unde se îneacă adeseaori oameni.

buleandră s f. 276—haină, îmbrăminte fără valoare.

bumb s. m. 1736=nasture.

bun subs. 4153—o parte neştiută din corpul viţelor, bună de leac.

burcă s. f. când iei *burca* de pe foc, 4151—făina de popuşoi cernută, se opăreşte cu apă, se amestecă bine şi apoi se pune pe vatra arsă, după ce s'a curăţit de cenuşă. Pe vatră se presară cevà făină, ca să nu se lipească. Se presară şi pe deasupra, şi apoi se înveleşte cu spuză şi se lasă până se coace. Unii pun dedesupt şi deasupra foi de hrean sau de nuc.

buruiană s. f. buruiana smăului, 439—o plantă.

butoare s. f. 4478=scorbură.

butuc s. m. 445—o bucată de lemn.

burduf s. a. *burdufurile* cu brânză, 3060 -beşică de bou.

burduv s. a. când luna e cu *burduvul* în jos, 1943—partea convexă.

burete s. m. să nu faci *bureţi pe obraz*, 3337—alunèle.

burlăcie s. f. 2076: burlac=neînsurat, becher.

buşile adv. umblă de-a buşile, 2842—în mâni şi pe genunchi, se târăşte.

Căchiet adj. 1965—nebun.

căděà vb. ca să-ţi *cadă găinele la clocealǎ*, 794—ca să voiască să stea la clocit; acela pe capul căruia *a căzut beleaua*, 439—acela care suferе de boala de care vrea să se vindece: daca *cade ziua de Sf. Ge-*

orge într'o zi de post, 4147; urmările acelui jurământ vor cădea pe piatră, 1818 piatra va trage consecinţele; mânile copilului mic nu se sărută, că pe urmă îi cad urîte, 2038 le urăşte; cazi la boală, 3352 te îmbolnăveşti.

cadelniţă s. f. 454 unealtă bisericească, în care se pune jăratec şi mirodenii, cu care preotul afumă prin biserică.

cahlă s. f. 458 porţiunea din coşul (hogeagul) casei, în care se aşează astupătoarea sobei; însăş astupătoarea.

călcà vb. e mare păcat să *calci ceara*, 691 să calci pe ceara cu care sunt ceruite podelele unei case: va *călca cuvântul* părinţilor, 877 va face altfel de cum îl povăţuesc părinţii; când luna mergând, în drumul ei *calcă o stea*, 1930 dispare sub lumina lunii.

căiţă s. f. copilul care se naşte în *căiţă*, 2703 peliţa care înfăşoară copilul în pântecele mamei.

căldăruşă s. f. 1224—vasul în care este apa sfinţită cu care umblă popa.

cale s. f. vorbăreţ din *cale afară*, 1308 —foarte mult, peste măsură.

calicì vb. nu e bine a răspunde, căci ar puteà *să se calicească*, 1159 va puteà căpătà o infirmitate corporală; cel ce va così noaptea, *se va calicì* cu instrumentul, 2679 se va tăià, se va rănì.

călină s. f. 932—fructul arborului numit călin (Viburnum opulus).

călugărior s. m. 2871—o floare.

cămeşă s f. 131 cămaşă. In Moldova şi Bucovina se zice: cămeşă, plur. cămeşi; *copilul născut în cămeşă*, 2704—căiţă.

cămeşuică s. f. 536, diminutiv de la cămeşă.

cană s. f. 536=vas pentru lichide; *căni*, 118—plur. dela cană; mai este şi forma *cane*.

cânepă s. f. 431; este „cânepă de vară", care nu face sămânţă, şi „cânepă de toamnă", care poartă sămânţă, şi se mai numeşte „haldani".

canonì vb. dacă un bolnav *se canoneşte* prea greu, 2435=se chinueşte să moară.

cânos adj. copilul va fi *cânos la inimă*, 542—va fi cu inima ca de câne: răutăcios.

cântă vb. se zice când *cântă gâtul* că acela va bea, 197—băutura, trecând prin gâtiţă, face un mic zgomot, gâlgâie.

cântători s. m. de după asfinţitul soarelui până în *cântători*, 253—până la vremea când cântă cocoşii când se face ziuă.

cap s. a. *de capul lui să fie*, 347 — răul care ţi l-a dorit, să se reverse asupra lui: să te dai de trei ori *de-a curu'n cap*, 357 = să te dai peste cap, de-a tumba.

capac s. a. culbecii îşi leapădă *capacul*, 1021 — coaja, casa în care stă.

capăt s. a. nu *ies la capăt* bun, 1901 nu reuşeşte.

căpătăiu s. a. copiii cari nu stau cu capul *pe căpătăiu*, 628=ceea ce se pune sub cap pentru a dormì.

căpătat adj. *copil de căpătat*, 3920= născut în nelegiuire.

căpătuială s. f. 2686—căpătat, dobândit pe gratis.

căpià vb. oile *căpiază*, 2820 = capătă boală: se învârtesc.

căpistere s. f. 629=covată, albie.

capişte s. f. când intri într'o *căpiş-*

te, 115 loc în care se păstrează osemintele celor morţi.

căprior s. m. când cinevà face o casă nouă, după ce i-a aşezat *căpriorii*, 657 lemne lungi cari servesc la construirea unei case.

căpuşă s. f. 824—insectă. Se mai numeşte: *chicheriţă, goandă, bătucel, muscă de cal.*

căpuşnic s. a. 2528 o plantă.

cărăbuş s. m. 632—insectă care se mai numeşte: găinuşă, gândac de prun, buzar, bumbăr, grângoaşă, babă, ciormeri (Melontha vulgaris).

cârâì vb. când umblă cioarele *cârâind*, 734—croncănind, făcând sgomot.

cârcâiac şi **cârcâiag** s. m. 635 — miriapod: Scolopendra şi Lithobius forficatus.

cârcâitor adj. găini *câcăitoare*, 1533 —care cârcâe.

cârcel s. m. să nu mânânci *cârcei dela viţa de vie*, că te apucă *cârceii* 637—*cârcelul* este frunza degenerată, în formă de spirală, cu care se acaţă viţa; *cârceii* sunt dureri de stomac sau de intestine.

cariu s. m. acesta este lemnul *carilor*, 656=insectă care vatămă lemnul (Anobium pertinax.)

cârpì vb. să nu *cârpeşti* miercuria şi vineria, 643; să nu *cârpeşti*, pe altul, 259 — să nu repari haina cu care e îmbrăcat cinevà.

cârsteiu s. m. 644=pasere care se se mai numeşte *cârstel, crâstel, cristel, cristeiu, cârsteu, crastaiu* şi *cresteţ* (Crex pratensis).

cârstnic s. a. 3653 unealtă de prins peşte.

cârtiţă s. f. 453, 649, 650 — animal fără ochi, care umblă pe sub pământ: orbeţ. sobol; când cinevà e bolnav de *cârtiţă*, 649 o boală; bubă sub gât.

căruntеţă s. f. vei muri *în căruntеţă*, 3343 în timpul bărbăţiei, între tinereţă şi bătrâneţă.

cărunţì vb. când un om a *cărunţit*, 837=-i-a înălbit părul, a devenit cărunt.

casă s f în locul unde se îngroapă *casa unei lăuze*, 2707 - placenta

căsan s. m. ca să umble copilul mai bine, îl iea unul din *căseni*, 897 unul dintre acei cari locuesc în casă.

casnic s. m. să nu ucidă pe *casnici*, 458; te vei sfădi cu *casnicii*. 693 acei cari locuesc în casă.

castravete s. m. 675 pepene (cucumis sativus).

caş s. m. faci *caş la gură*,=1669 un fel de spuzeală.

câşlegi subst. 3136 — timpul când nu se posteşte.

cătà vb. când ţi-a tot cătà cânele *în ochi*, 560 când se va uità mult in ochii tăi: când *soarele cată înapoi la asfinţit*, 4310 razele soarelui se răsfrâng pe cer.

catalig s. s. 3159 piciorug.

cătănie s. f. 3746—instituţia armatei.

cătuşnică s. f. 3462—o plantă.

căţel s. m. *căţel de aiu*, 3519, *căţel de* usturoiu, 3698—o despărţitură a căciuliei de usturoiu.

căţuie s. f. 32—vas special, de metal, pentru afumat.

căuş s a. 329 vas de lemn cu care se măsură făina, fasole, etc.

căutat adj. crezând că apoi ele (fetele) *vor fi căutate*, şi jucate de flăcăi, 973 vor fi în vază, luate în consideraţie.

căznì vb. *se căzneşte*, să se aşeze în cap, 2597 se încearcă şi nu

reuşeşte; *la moarte va căznì* mult până să-şi dea sufletul, 1805=se va chinui.

căznit adj. pe cea lume *va fi căznită* cu sucirea gâtului, 1826 torturată.

căzut s. a. vineria femeile să nu facă leşie, că e rău de *căzut*, 2886 =riscă să cadă adeseori.

ceas rău, 806 – boală pricinuită de duhuri necurate.

cel rău. nici *cel rău* nu se porte apropia de ea, 1112 — o boală ca şi *ceas rău*

celantă pr. 3203 cealaltă.

cerător s. m. 10 — persoană care cere cevà dela altul.

cercel s. m. *cercei de fier*, 1136 = lanţ.

cere vb. nimeni nu va venì *să le ceară* (pe fete), 3917=să le peţească.

cerne vb. să-i pui (puii dela cloşcă) în sită, şi *să-i cerni* pe vatra cu foc, 789—să simulezi că cerni, fiind puii în sită.

cernuşcă s. f. fructul unei plante.

ceteţ s. m. 2797—cetitor.

ceva pr. se pun într'un ou, care se strică *cevà*, 1415 –se strică puţin, se sparge, ca să i se facă o gaură; dacă dimineaţa apa din cofiţă a ami crescut *cevà*, 652—în mică cantitate.

chef s. a. când ţi se varsă cofa cu apă chiar la fântână, *face a chef*, 721=a veselie; după cum va vedeà cinevà întâiu dimineaţa un om leneş sau harnic, aşà-i *va fi cheful* toată ziua, 720=disposiţia de lucru.

chel adj. 723—fără păr pe cap.

chelbe subst. 3496—chelie.

chicot s. a. să *dai chicot*, 1533—să strigi.

chilie s. f. *chilia* unde a căzut copilul cand s'a născut, 2400=camera, odaia.

chiorî vb. 1320—a orbì.

chiotì vb. 3301—a chiuì, a strigà.

chiotoare s. f. 917—aţa cu care se leagă la gât cămaşa; *chiotorile dela casă*, 2636 –încheieturile grinzilor.

chip s. a. vede *chipul* celui ce a dat foc, 1361=imaginea; nu este bine să se lase a se luà *chipul*, 1390—a se fotografià; când umblà D-zeu pe pământ, a venit în *chipul unui cerşitor*, 894=înfăţişare, formă; ceasornicul îi un *chip de drac*, 698 =specimen.

chiper subst. *chiperul* şi sarea de se varsă, 693=piperul negru, care se pisează şi se pune în solniţă.

chircì vb. (copilul) *se chirceşte*, 2311 —nu se desvoltă.

chiscuì vb. *chiscuie* puii, 769=ţipă, fac sgomot mic; piuie.

chistruiu adj. pistruiu, cu pete mici pe obraz.

chisoiu s. m. 17– un fel de pisălog de lemn, cu care se sdrobeşte agurida; chilug, cum se zice în Moldova.

chişcar s. m. 3694 –un peşte; ţipar.

chită s. f. câte cucoare îi vedeà primăvara întâiu, atâtea *chite* de cânepă ai să faci, 979: chita este un mănunchiu de 12 mănuşi de cânepă; mănuşa este o unitate de măsură specială pentru cânepă.

chitie s. f. *chitia dracului*, 730—comanacul de pus pe cap.

cică, 2212=prescurtare din: zice că.

cicia adj. moaşa duce copilul la fereastră şi zice: uită-te la lume, *cicia, cicia!*, 1200 ar însemna „frumos".

cimbrişor subst. 3523—o plantă.

cinstì vb. când aduci o femeie să

alăpteze copil mic. o hrăneşte şi *o cinsteşte*, 893—îi arăţi consideraţie.

cioacă s f. 2857—stăncuţă.

cioarec s. m. 2552=iţari.

ciobotă s. f. 2273 ciubotă, ghetă.

ciocan s. m. leşie cu *cenuşă de ciocani*, 705—ciucălău, cocean.

ciocănitoare s. f. 742--pasere: ghionoaie, căţărătoare (Picus martius).

ciocnì vb. dacă *se ciocnesc sitele*, 1260—se lovesc una de alta, se ating.

ciocoti vb. când stau mai multe vrăbii pe gunoiu şi *ciocotesc*, 4295—ciripesc sgomotos.

ciondănì vb. însurăţeii hojma *se vor ciondănì*, 1255—vor fi în neînţelegere, se vor certà.

cioplit adj. *lemne cioplite*, 656—lemne cari au fost tăiate pe laturi, dându-li-se formă de muchi.

ciorap s. m. 844=colţun.

cioroiu s. m. 125=masculinul dela cioară.

circovi subst. în zilele *circovilor*, 3260=sărbători la 16, 18, 19 şi 20 iunie.

ciucălău s. m. 3029=ştiuletele de porumb după ce i s'au luat boabele.

ciuchiu s. m. *ciuchii de păr* dela ceafa copilului, 3055--şuviţe mici încâlcite, bătătorite.

ciuciulì vb. au să se *ciuciulească păpuşoii* pe câmp, 3027—frunzele au să se învârtească în formă de cilindri.

ciucură subst. cu mânele *ciucură de aluat*, 32=pline de aluat.

ciuda s. f. 747—sărbătoare la 6 Septembre.

cigulì vb. să nu mânânci din ceea ce au *ciugulit* găinele, 3141 au ciupit.

ciupăì vb. apa în care *se ciupăeşte pruncul*, 76—în care se scaldă. *Ciupă* este *albie*; vasul de lemn în care se scaldă copiii.

ciurcele plur. dela *ciurceà* s. f. 769 -surcele, bucăţele dela lemnele cari se taie.

ciurel s. a. 789 ciur mai mic.

ciutură s. f. 1170 vas aninat de lanţul care se vâră în fântână şi se scoate apă.

clădì vb. dacă voeşte cinevà să-şi *clădească casă*, 652=să-şi zidească, construiască.

clădire s. f. după ce s'a ales locul pentru *clădirea casei*, 652 locul pe care se va clădì casa.

clanţă s. f. *clanţa uşii*, 2408 clampă, încuietoare.

clănţăni vb. se împrejură casa *clănţănind din cleşte*, 32=lovind cele două părţi ale cleştelui, pentru a le face să sune.

clăti vb. când femeia *clăteşte cămăşi*, 523—când spală; dacă i se *clăteşte cuivà geana*, 1576 se bate, se mişcă; apa cu care *se clăteşte doniţa*, 4032—se spală, se curaţă; *a clătì scaunul*, 3949—a clătinà.

clevetit adj. acea casă va fi *clevetită*, 846—criticată.

cloceală s. f. ca să-ţi cada găinele la *cloceală*, 794—să cadă cloşte.

clocitor adj. *găini clocitoare*, 1533=care cloceşte.

cloţă s. f. 804=cloşcă.

coadă s. f. acea fată în totdeauna va fi *la coadă*, 1276—cea din urmă.

cobi vb. copiii cari plâng mult, *cobesc a moarte*, 2307 prevestesc că vor murì.

cociorvă s. f. 1106—unealtă de lemn cu care se trage focul în vatră.

cocoloş s. m. *cocoloş de brânză*, 807—brânza făcută bulgăre. In Moldova se zice *boţ*; câţi *cocoloşi* sunt în mămăligă, 2017 boţuri.

cocostârc s. m. 261 barză. In Moldova se zice *cucostârc*.
cocoşeşte adv. 1551 ca cocoşul
cocoşì vb s'a *cocoşit o găină*, 869—a fost călcată de cocoş.
codì vb nu este bire *a se* mai *codì prin casă*, 800=a întârzià, a pierde vremea.
codobatură s. f. 826 pasere (Motacilla alba).
coji vb. aceluia *i se va cojì pielea*, de pe faţă, 291=pielea se va desface în mici bucăţele, cari vor cădeà.
colac s. m. omul cari are doi colaci în creştetul capului, 2751 care are părul răsucit în două părţi.
colăcer s. m. apa din doniţă o toarnă peste picioarele cailor *colăcerilor*, 1030=flăcăi cari au un anumit rol la nunţile ţărăneşti.
colastră s. f 833 – laptele cel întâiu pe care-l dă vaca, după ce a fătat. In Moldova: *coraslă*
colb s. a. 730 =pulberea de pe drum, praf.
colbăì vb. *colbăeşti* faţa sfântului soare, 3503=arunci praf.
colindà vb. o minciună mare care să *colinde* multă lume, 853 = să se răspândească prin multe părţi ale lumei.
colivă s f. grâu fiert, care se întrebuinţează la îmmormântări, şi se duce la biserică, la diferite ocazii.
colţ s. m. *colţ de lup*, 1981=o boală.
colţun s. m. 845—ciorap.
copaie s. f. *copaia* de mălaiu, 1788=covata de făină.
coperì vb. *coperit cu omăt*, 215=acoperit de zăpadă.
copil s. m. 2614=băiat.
coraslă subst. 4545, v. *colastră*.
cordeluţă s. f. 3996—panglicuţă.
corn s. a. se pune în costoroabe, la toate patru *cornuri*, câte un ban, 661 –la toate patru unghiurile casei; când *luna e cu coarnele în sus*. 1943 vârfurile.
coropişniţă s. f. 910 insectă care se mai numeşte *chifteriţă*, *racică*, *şcrac* (Gryllotalpa vulgaris).
costoroabă s. f. 661—lemnul aşezat pe furcile casei, şi pe care se sprijină căpriorii.
coşăr s. a. 3381 pătul pentru porumb.
cot s. a. să nu mânânci *din coate*, 2106 stând în coate.
cotcodăci vb. *găina cotcodăceşte*, 1540—cântă, după ce s'a ouat.
coteţ s a. 3478=cotineaţă.
cotorosi vb. *de gândaci* de casă *se poate cotorosì*, 1563 poţi scăpa de ei.
coţofană s f. 923—paserea numită în Moldova: ţarcă.
covată s. f. 926—vas de lemn în care se frământă pâne, şi care la săteni serveşte şi ca leagăn pentru copii, şi ca vas de scăldat copiii.
cracă s. a. *cracă de busuioc*, 443 – crenguţă; *craca* pe care cântă cucul întâiu, 969 ramura de copac.
cracană s. f. 2669—o bucată de lemn, despicată la un capăt şi formând, cu ramurile, un unghiu.
crăciumă s. f. 4466 cârciumă.
craiu s. m. *craiu nou*, 1937=lună nouă.
crăpăcios adj. *piele crăpăcioasă*, 3161—aspră.
crăpănos adj. *piele crăpănoasă*, 682—piele crăpată, cu epiderma zgâriată.
crasnic s. m. 938 drag.
crăstel s. m. 939 v. cârstel.
crâşmă s. f. 4467 cârciumă.
crescut s. a. să nu se pună un co-

pil în leagănul altuia, căci ia *crescutul* acelui copil, 814—putere de creştere.

crestă vb. *porcii se crestează la ceafă* ca o cruce, 3267—se fac două tăieturi în cruciş

creşte vb. dacă dimineaţă *apa* din cofiţă a mai *crescuí* cevà, 652—s'a mai înmulţit; dacă se ţine un mort mai multe zile şi *trupul lui* începe a *creşte*, 2456—se umflă.

creştet s. a. *creştetul capului*, 609—vârful capului.

crier s. m. 940—creier.

crijmă s. f. ducându-se un copil la biserică este obiceiu a se înfrumuseţà *crijmele*, 324—pânza în care înfăşoară copilul, când, la botez, îl scoate din cristelniţă.

croncănit subst. *croncănitul ciorilor*, 736 sgomotul ce-l fac când zboară.

cruce s. f *crucile drumului*, 408, 1415 locul unde se încrucişează drumurile.

cruciş adv. 622—în formă de cruce

cruşi vb. vaca se *cruşeşte*. 4014—sloboade lapte cu sânge.

cruşit adj. *lapte cruşit*, 4028 amestecat cu sânge.

cucoară s. f. 979 cocor.—In Moldova, pentru a se indicà această pasere, se întrebuinţează femeninul *cucoară*, atât la singular cât şi la plural. Cuvântul masculin *cucor* se aude foate rar.

cucoş s. m. 56 cocoş: nu-i bine să mânânci *grăunţe fierte sau cucoşi*, 384=Grăunţele de popuşoi (porumb) se pun pe vatră fierbinte şi şi se prefac în *cucoşi* sau *cucoşei*, cum se zice în Moldova; *floricele* se zice în Muntenia: cucoşul puştii, 3309.

cucoşeşte adv. 1550 ca cucoşul

cucuiat adj. *pui cucuieţi*, 757 cu cucuiu în cap: cu moţ de pene.

cucuiu s. a. când un copil se loveşte la cap să toarne în acel loc apă, ca să nu-i iasă *cucuiu în cap*, 599—umflătură care se face după o lovitură la cap.

cucuruz s. m. când *brazii fac cucuruzi* mulţi, 230 fructele bradului.

cucuveică s. f. 1014—pasere: cucuveaua, cucumeaua (Athene noctua).

cuib s. a. *cuibul găinilor*, 794—cuibar.

cuibar s. a. 759—locul unde se ouă paserile domestice.

culbec s. m. 1021—melc.

culeşer s. m. 3158—melesteu, făcăleţ.

culişer s m. 4022=idem.

cum adv. *nici ca cum*, 3530—nici de fel, de loc.

cumătru s. m. 327: persoana care botează şi părintele pruncului botezat, sunt între ei *cumătri*, o înrudire care se ţine în seamă.

cumpănă s. f. să nu umbli în *cumpănă nopţii*, 4530=la miezul nopţii.

cumpăt s. a. îl faci *să-şi piatră cumpătul*, umblând nebunatec, 1869=a pierde uzul dreptei judecăţi.

cur s. a. să te dai de trei ori *de-a curu'n* cap, 357—peste cap, de-a tumba.

cură vb. când îţi *cură sângele* din nas, 2521—curge; dacă la botez *cură vreo lumină*. 1914—se scurge o lumânare.

curat adj. *apele sunt curate* şi sfinte 286—spiritele necurate nu locuesc în ape; când calul trage într'un loc unde începe să bată cu copita, să ştii că de desupt *nu-i curat*, 464—locul acela este în stăpânirea unui spirit necurat, al dracului; dacă vrei să nu-ţi mai vie o boală avută, aruncă scăldăturile la un *loc curat*, 269 -loc pe care nu se aruncă murdăriile, precum la rădăcina pomilor, etc.; fata se spală cu

apa cu care s'a spălat limba clopotului, şi va fi aşa de *curată ca şi clopotul,* 71—inocentă, cu sufletul neprihănit; când sameni grâu, să fii *curat de noaptea.* 1607 să nu fi avut relaţiuni sexuale în timpul nopţii.

curăţenie s f. cei cari petrec pe un mort, sar peste un foc, spre semn de *curăţenie,* 111— purificare.

curechiu subst. 614, 1668, etc. — varză

curge vb. dacă *curg luminele* nunilor, 1040 dacă se scurg lumânările; câtă şperlă în vatră, atâtea *ouă să curgă* din găina noastră, 1535 = să iasă.

curgere s. f. îi va merge rău *în curgerea anului,* 502 în timpul anului.

custură s. f. taie-i gura cu *custura* 586 -un fel de cuţit.

cuşcă s. f. Evreii când intră la *cuşcă,* 3196 o locuinţă improvizată în care mănâncă Evreii la sărbătorile de toamnă.

cuşmă s f. 453 căciulă, *ca să iasă puii cuşmă'n cuib,* 757 să iasă toţi puii într'acelaş timp.

Dă vb. să o omori cu călcâiul şi *să-i mai dai* şi cu talpa. 910—să o loveşi; *să nu-i dea brânci,* 1195=să nu-l împingă să cadă; îi *vor da spini* în picioare, 477 îi vor intrà spini; este păcat *a da cu ceară* prin casă, 690— a unge podelele cu ceara, a cerui; când cinevà e bolnav, şi are credinţă că *i-a fost dat,* 81; când ţi-ar crăpà blidele, fără ca să le atingi, să te fereşti, că cinevà *ţi-a dat,* 264—după credinţa poporului boala se poate trimete cuivà, prin diferite farmece; cel ce trimete boala, se zice că „îţi dă".—(*Datul* şi *faptul* au anumite descântece); *lupii dau* asupra oamenilor 1970—se năpustesc *să dai ocol casei,* 2485—să încunjuri *să dai chiot,* 1533—să strigi; când o femeie *dă cu copilul de necaz,* 1687 = întâmpină o greutate, o nevoie; îi vor *da pace,* 1610—nu se vor atinge; un fir de lână roşie *dă-l prin sare,* 1593 = moaie-l, introdu-l în sare; să înfingi o secere în faţa coşerei, că *nu va mai da cotofana* pe acolo, 3811 nu va mai intrà înăuntru.

dalac s. f. 414 -bubă care infectează sângele şi produce moarte.

damblagiu s. m. 1072—paralizat.

damblagit adj. *omul damblagit,* 1073 —paralizat.

dănac s. m. 70 etc. flăcău; cavalerii satelor.

dânsele subst. 1720—ielele.

dărac subst. 4178 unealtă pentru preparat lâna de tors.

dată s f fetele de măritat, când se ridică de pe scaun. îl clătesc, ca să-şi clătească *data,* 3949 ursită.

de prop. dacă comorile ard *de cu seară,* 843 — dela începutul serii; copilul care *de mic* e deşteptat, 900 din copilărie; să nu mături cu mânile *de pâne,* 1600 cu mânele scoase din aluatul din care faci pâne; când sameni grâu, să fii curat *de noaptea.* 1607 din timpul nopţii (să nu fi avut relaţii sexuale în timpul nopţii); îi minţi pe cei *de* ai morţi, 2057—pe cei care îi ai morţi: Românii *de loc,* 1793— din localitate; când auzi *de prima oară* pupăză, 3293 pentru prima oară; atunci *de loc* il pui sub picioare, 3666 îndată. imediat.

demânecate adv. la anul nou, *de demânecate,* 61 foarte de dimineaţă.

deplin; s'a lecuit, dar nu *pe deplin*, 1028—nu complet.

desbărà vb. 200=a face pe cinevà să se lase de un obiceiu, de o patimă.

descâlcì vb. poate să *descâlcească orice tort*, 3338= să descurce.

descărcà vb. când *se descarcă pușca*, 3307=se sloboade.

desfăcà vb. semincerii de păpușoi, după ce i-ai *desfăcat*, 3029—ai scos grăunțele de pe știulete.

desface vb să nu împănezi copacul, când vrei să-l *desfaci*. 852—să-l despici, să-l desparți în două; *îți desface* ce ți-i făcut, 1515 strică un farmec.

deslegare s. f. cerându-i *deslegare blăstămelor*, 279—cerând iertare și acel care a blăstămat, se ridice blăstămul.

desniță, 1951—desdimineață.

despoì vb. să prinzi un liliac, să-l *despoi de piele*, 1874 să-l jupoi.

destrămătură subst. 525 lână văpsită.

desvălì vb. dacă lucrează cinevà greu și *i se desvălește mâna*. 2055 i se zdruncină mușchii.

deșert adj. dacă un copil leagănă un leagăn *deșert*, 855 gol; de-ți iese înainte *cu deșertul*, 139 cu un vas gol

dește, plural dela *deget*.

deșteptat adj. copilul care *de mic e deșteptat*, va murì, 900 deștept, inteligent.

dihanie s f. 51 fiară selbatecă.

dihor s. m. 1136 un animal care mănâncă paserile din curte.

dimineață s. f. cum n'am mâncat eu. *diminețele* agiunurilor, 703 în timpul dimineții.

din prep. să nu mănânci *din* cote, 2106 stând în cote.

dioată (se), 3985—se deoache.

discos s. a. sărută banul ce-l dă la *discos*, 165 pe care-l pune în talgerul pe care-l ține preotul în biserică, anume ca să primească ofrandele creștinilor.

disdedimineață, 47, și

disdimineață adv. 47—foarte de dimineață.

dobândì vb. *va dobândì miros* la gură, 1665 îl va mirosì gura.

dobitoc s. a. se crede că.....*dobitoacele* vorbesc, 116; cap de cal se pune în par, ca să nu mănânce lupii *dobitoacele*, 476 animale domestice.

dohot s. a. 1189 păcură.

doi num. o femeie se mărită *al doilea*, 94—a doua oară.

doniță s. f. *donița cu apă* din care se bea, 83--vas în care se ține apă; în Moldova se zice: *cofă*.

dos s. a. când caii vor stà cu *dosul* spre gard, 475—cu partea posterioară.

dospì vb. pânea nu se va *dospì*, 357 -nu va crește, după ce a fost frământată.

dovleac s. m. 315 bostan, se zice în Moldova.

dovlete s. m. 4524 dovleac.

drăcoaie s. f. 2596 drăcoaică.

drăcuit adj. cuiul *drăcuit* dela casă, 1020 pe care meșterul l-a dat dracului.

drăgaica s. f. 99 sg — sărbătoare care. în Moldova, se zice Sânziene și se ține la 24 iunie.

dragobete, s. a. 1215 sarbătoare care se ține la 24 februarie.

drege vb. când se duc *să dreagă mortul*, 2309 înfig un mestecău în mormânt, pun tărâțe acolo, aprind câlți.

drept adj. cine va vedeà cerurile

deschise în noaptea de Bobotează, *va fi drept* înaintea lui Dumnezeu, 711 va fi socotit în rândul drepţilor.

drug s. m. 4465 un lemn rotund ş lung.

drum s. a. nu *va face* în acel an *nici un drum,* 483; vei face drumuri, 485—vei călătorì.

dubală s. f. 1841- tăbăceală.

dubit adj. pieile *dubite,* 1841—tăbăcite.

ducăuş adj. întoarce cloşca cu oborocul, în sara când pui, împrejur, de trei ori, ca să nu-ţi *fie ducăuşă,* 782—să nu se ducă din curte prin alte părţi.

duce vb. *va duce frig* iarna, 3505—va simţì frigul.

dudăì vb. *ar dudăì beldiile* în sus, 936—ar creşte ca dudăul.

dugheană s. f. 288 prăvălie.

duhoare s. f capeţi *duhoare* în gură, 1671 miros.

dulce adj. dacă cinevà mănâncă *de dulce,* 1531- de frupt.

dumicà vb să nu *dumici* în strachina goală, 4529 a pune în strachină bucăţi mici de pâne.

dumicat s. a, când îţi cade *dumicatul* din mână, 2078—bucata de mâncare.

după prep. când tinerii însurăţei *pornesc după zestre,* 496 pleacă să aducă zestrea.

durăì vb. *durăesc căruţele,* 3925 duruesc, fac sgomot trecând.

Estimp adv. 3957—în anul curent.

Făcăleţ s. a. 302—instrumentul de lemn cu care se amestecă mămăliga. -In Moldova: melesteu.

face vb. când urlă cânele, *face a sărăcie,* 547 — prevesteşte sărăcia; *face a moarte,* 549; *vacile* aceluia *vor face bouţi,* 928—vor fătà; să omori căţeii *înainte de a face ochi,* 541=înainte de a li se deschide ochii; *nu va face* în acel an *nici un drum,* 483—nu va călotorì; *te faci* că-i tai (puii) la gât, 787—te prefaci, simulezi; *făcându-i-se cuivà rău,* 909=îmbolnăvindu-se; găina *face ou,* 1517 se ouă; când copilul plânge prea mult, *îşi face de cap,* 3189.

facere s. f. să nu amăgeşti pe mimeni, când vrei să dai cuivà *de facere de bine,* 44—binefacere, îndatorire, ajutor; facere uşoară, 2548; să nu moară *din facere,* 2265=naştere.

fălăì vb. când *fulgeră fălăind,* 4240—ca lumina dela un foc grozav.

falcariţă s. f. 1262=o boală.

fapt s. a. 1277—farmece.

făsâì vb. *focul* când *fâsâe,* 1348: când focul nu arde cu flacără, ci mocneşte, face un mic zgomot, se zice că „fâsâe".

faşă s. f. 322—fâşie de pânză cu care se înfăşoară copilul; bete.

făt s. m. *fătul* ce ar fi avut să-l nască viu, 2596—pruncul.

fedeleş s. a. 932—vas de lemn, în formă ovală, pentru lichide.

fel; *fel* şi chip, 4196—în diferite chipuri.

femeiuşcă s. f. *femeiuşcă de cocostârc,* 812—femela.

ferecat adj. *ferecat* în lanţuri, 2939 încătuşat.

ferì vb. ca să *fereşti răzoarele* cu legume de muşuroaiele cârtiţelor, 650—să aperi, să iai măsuri să nu fie atacate; să ştii că ţi-e duşman, şi *să te fereşti de el,* 1251=să te păzeşti; *se feresc oamenii* de lucru luni după amiază, 1720 evită de a lucrà.

ferit adj. viţele să fie *ferite* de toate

relele, 51=nici un rău să nu se apropie de ele.

feştelì vb. când cânele *se feşteleşte* înaintea scării, 555=se murdăreşte, se excrementează.

filigean s. a. 196 feligean; vas mic pentru băut; ceaşcă.

fin s. m. 323, şi

finăs. s. f. 327—copilul botezat de cinevà, îi este *fin, fină*.

fire s. f. toată *firea se sburleşte,* 1232 =natura, elementele naturii.

firmitură s. f. 907=fărămătură.

flecar s. m. 1308 cel care vorbeşte mult, vrute şi nevrute.

floare s. m. să nu dai *borş cu flori* de pomană, 310.—La suprafaţa borşului se face un fel de mucegaiu, care se numeşte *floare, flori;* de *copiii din flori*, nu se prind farmecele, 1270=bastarzi.

floarea soarelui s. f. 618—plantă (Helianthus annuus).

fluierà vb. să nu *fluieri* în casă în zi de vineri, 669—să nu şuieri.

foc s. a. *foc viu,* 1278 cărbuni aprinşi; va ieşì pe copil un fel de *foc,* numit *foc viu,* 1858 o boală, nişte bubuşoare roşietice, cari se mai numesc *focuri,* 388; fetele amorezate..... ca să-i iasă *focul dela inimă,* 2009=să nu mai sufere din cauza dragostei; *foc viu,* 4189 se freacă un băţ, între două scânduri până se aprinde.

Fòca s. m 1376—sărbătoare păgânească; se serbează la 22 iulie: nu se lucrează, că e rău de foc.

foloştină subs. 2670—fulgi mari de zăpadă.

fonfăì vb. toate le *fonfăeşte* şi nimic nu porneşte, 1308—se laudă că face toate.

frânge vb. *se frânge în două,* 369 se rupe în două, cu mâna; dacă *se frânge sculul,* 1724 se rupe.

frântură s. f. 1392 o boală: sculament.

frige vb. în casa unde şede vreo cloşcă pe ouă, nu *se frig* ouă, 756 —nu se coc; *te frig purecii,* 3297 te pişcă mulţi.

frumuşele subst. 1720 iele.

frupt s. a. *fruptul alb,* 248 laptele şi preparatele lui; dacă-i fură cuivà din *fruptul său din stupi,* 3624 rodul stupului, mierea.

fulgerătură s. f. 1453 o boală

fumegar s. a la 40 de sânţi se face *fumegar* şi încotro se abate fumul.... 1817 se dă foc la o grămadă de gunoaie.

furori subst. *a face furori.* 300, nu-i o expresie cunoscută in popor; însemnează: a atrage atenţia asupra ta, a fi admirat in societate.

furtunatec adj. copilul va fi *furtunatec,* 1746 neastâmpărat, iubitor de aventuri

furcă s f. *furca dela pieptul unei găini,* 2333 osul dela piept ieduşul.

Gâdilì vb. *se gâdileşte,* 1225 se gâdilă

gaie s. f. 1335 pasere prevestitoare de ploaie; se mai numeşte *caie, puhoier, uligan, şorecar, heie* (Milons regalis).

gălbănuşe, s. a. când găinele fac ouă cu două *gălbenuşe.* 234—gălbinuşuri

gâlceavă s f. 448 neînţălegere, sfadă, ceartă.

galiţă s. f. 3085 pasere de curte.

gânganie s. f. să nu laşi să-ţi caute doi în cap. că faci şi mai multe *gângănii,* 623—păduchi.

găoace s. f. *găoci de ceapă* 4236—

ceapă tăiată în jumătăţi şi scobită; ca să rămâie ca o găoace.

gătej s. a. copiii au obiceiu de a luà câte un *gătej* aprins şi-l învârtesc, 1357 vreasc, ramură uscată de copac.

gătì vb. *se găteşte* pentru o petrecere, 300 îşi face toaleta, se înfrumusezează; trei te înăcreşte (pe borş), trei te oţăteşte, trei *pe masă te găteşte*, 305—te prepară ca să fii bun de mâncat; (gerul) *ne găteşte* cu frigul lui, 1651=ne doboară, ne face să-l simţim; *să nu găteşti hainele* sâmbăta, 1743=să nu le isprăveşti de lucrat.

gâtlan s. m. *gâtlan* de lup, 22—gâtlej.

gâtos adj. *oameni gâtoşi*, 211—cu gâtiţa desvoltată.

găvan s a. să nu ţii lingura de *găvan*, 1886 partea cu excavaţie a lingurei.

gavăt s. m. 305=lup.

gâză s. f. 218—insectă.

geană s. f. e geană la răsărit, 4351 lumina slabă.

gemene adj plugul tras de doi *boi gemeni*, 270 născuţi odată, de aceeaş vacă; 2629—doi copii născuţi în aceeaş zi, în acelaş sat; *fructe de gemene*, 1579 îngemănate; copii gemeni, 1579=născuţi odată de aceeaş mamă.

gheaţă subst. *zahar de gheaţă*, 4480 zahăr candel.

ghebos adj. 1586—cocoşat.

ghioc s. a. ghiocile ouălor, 2940—cojile. (Pronunţă : *ghi-oc*).

ghiorăi vb. când îţi *ghiorăie gâtul*, 210 face un mic zgomot când trece pe gât, gâlgâie.

ghizdele subst. 441—lada de lemn care stă deasupra uneì fântâni; ghizduri.

ghizduri subst. 4200, v. ghizdele.

gingină s. f. *gingini*, 1146—gingii.

glie s. f. *glii de iarbă* verde, 244=brazde.

glistir s. a. 2480—clistir.

goană s. f. când vrei să faci *goană* cu mulţi oameni. 1596—vânătoare.

gobac s. f. 3157 pasere de curte.

gogoloşit adj. *făină gogoloşită*, 3719—făcută gogoloşi.

gol adj. de-i vedeà mânz, ai să fii *gol* tot anul, 478—prost îmbrăcat, lipsit de haine; femeile să nu se ducă *cu capul gol* la biserică, 600=cu capul descoperit, neînbrobodite; *mămăligă goală*, 2036=numai mămăligă, fără alb adaos de mâncare.

golan adj. 1779—sărac fără avere.

goli vb. plosca *o golesc* de bucurie, 657—o lasă goală, îi beau tot conţinutul.

gorăi vb. când *gorăie cioara*, 737=câráie,

gorgoasă s. f. 2628—fructă cu un sâmbure.

goz s. a. în ziua de Paşti nu se ţipă *gozul* din casă, 1645 gunoiul.

grăpà vb. coarnele boilor cari *grăpează*, 593—cari grapă, trag grapa.

greşi vb. copiii cari *se greşesc în pat* 439—se urinează.

greu adj. *femeie grea*, 1994—însărcinată.

griji vb. *casele se grijesc* totdeauna la sfârşitul lumii, 667—se curăţesc.

groapă s. f. *groapă* de îngropare, 674 mormânt.

grohăi vb. 1808, porcul *grohăie*.

gropan s. a. groapă în care se pune apă ca să bea paserile.

gros adj. *groasă*, 2180—însărcinată.

grozav adj. femeile *se tem grozav*, 719=foarte mult.

grozăvenie s. f. 942—faptă înfiorătoare, grozavă.

grumaz a. s. durere de *grumazi*, 1315—gâlci.

gudurà vb. când *se gudură cânele*, 551=se alintă, se bucură, face gingăşii înaintea stăpânului.

gulie s. f. 422—rădăcină de tubercule, precum e bujorul.

gură s. f. mireasa dă soacrei. ca dar, o cămeşă *fără gură*, ca să nu aibă gura'n casă, 534—o cămeşă fără gaura prin care se vâră capul ca soacra să nu vorbească mult, să nu cicălească pe noră.

guraliv adj. copilul care tot ţipă mult, va fi *guraliv*, 875—vorbăreţ; pentru a legà gura"guralivei, 365.

gureş adj. 1308=*bun de gură*, vorbăreţ.

gurguiu s. a. *gurguiul ţâţelor*, 3806 =sfârcul; *gurguile ulcioarelor*, 4538 =capul, vârful bubei.

gurì vb. gura cămeşii nu *se gureşte* sâmbătă, 521=nu se taie, nu se croeşte; când *gureşti* în ziua de'ntâiu 3570—faci gura cămeşii.

guşter s. m. 1675—un animal, şi o boală de gât.

gutunar s. a. 1676=guturaiu.

Hăis adv. *boul de hăis*, 3957=din partea stângă.

haitic s. a. *haitic de lupi*, 3279 -potaie, mai mulţi la un loc.

hală s. f. balaur mare, 4054.

halal; *halal* de cel ce le găseşte (comorile), 843—este fericit, va fi bine de el.

haliciu s. a. 1595—proiectil de puşcă de vânătoare.

hârb s. a. 1367—sfărmătură dintr'un vas de lut; ciob.

harţag s. a. când vezi pe cinevà că-ţi *caută* pururi *harţag*, 2130 pricină de ceartă.

hat s. a. despărţire între două porţiuni de pământ: o făşie îngustă de de pământ, acoperită cu iarbă.

helge s. f. 33, 149—un animal mic, de coloare albă. In Moldova: nevăstuică.

hleiu s. a. 1832 un fel de lut.

hogeag s. a. 1458 coşul, pe care iese fumul din sobă. Plur. *hogege* şi *hogeaguri*.

hojma; însurăţeii *hojma* se vor ciondănì, 1255 într'una.

holdă s. f. când găseşti şerpi prin holdă, 2244 -lan, bucată de pământ sămănat.

holeră s. f. spini de *holeră*, 3480 o plantă.

horì vb. fetele beau apă sfinţită, ca să poată *horì*, 595- să poată cântà.

horn s. a. stâlpul *hornului*, 764—coşul de deasupra vetrii, dar în interiorul casii.

hospă s. f. sau *hoaspă*; să nu dai borş cu flori de pomană, că pe ceea lume bei tot *apă cu hospă* şi cu flori, 310 Pieliţa fasolelor şi altor leguminoase, se zice *hospă*.

huhurez s. m. 1695—o pasere de noapte.

huì vb. *hueşte*, 1158, 1347—vuieşte; iţi *hueşte capul*, 3316; nu-i bine să *hueşti* pe om, 3285 să-l cerţi, să-l ocărăşti.

hulpav adj. când mama e îngreunată, să nu se uite *hulpad* la vreo lighioană, 2633 cu prea multă atenţie.

hulub s. m. 1698—porumbel.

huscă s. f. *huscă de sare*, 458 un bulgăre de sare, în formă conică, compus din sare care mai întâiu a fost preparată pentru a se puteà rade în pulbere fină.

huţi vb. când stai la masă, să nu *huţi picioarele*, că huţi pe dracu, 3172 să nu le huţăni. să nu le le-

geni, să nu faci cu ele mişcări la dreapta şi la stânga.

Iarbă s. f. *iarba fierului*, 120—plantă fantastică şi căreia poporul îi atribue puteri supranaturale. Sub acest nume se cunoaşte şi o plantă reală: *Vincetoximum off.*, care se mai numeşte şi *rândunită*.

iarmaroc s. a. 4172—bâlciu, zi de târg.

ibovnic s. m. 834 amant, drăguţ.

iele subst. 86—fiinţi supranaturale cari pricinuesc oamenilor nenumărate soiuri de boale.

iertă vb. sfădiţii se duc de *se iartă* 279—îşi cer iertare unul altuia.

iertat adj *muieri iertate*, 3465 -care nu mai au relaţiuni sexuale.

ieslă s. f. *iesla boilor*, 336 partea grajdului în care stă mâncarea. In Moldova se întrebuinţează pluralul *iesle*.

ieşî vb. copilul *iese beţiv*, 193—devine, se alege beţiv; vinerea şi miercuria să nu rupi castraveţi din acei carî au *ieşit întâiu*, 676—cari au apărut întâiu din pământ; castraveţii să nu-i pui în pământ miercuri sau vineri, că *ies amari*, 675—se fac amari; când *ieşi afară* cu udul. 2306—te urinezi; copilul zămislit spre o sărbătoare *iese ghebos*, 1585—se naşte ghebos; orice lucru vei începe, nu *iese la capăt* bun, 1901—nu se sfârşeşte cu bine; nu scoate vorba în sat, că nu *ţi-a ieşi nimica* (vânat), 1596; când anu-i mare, *iese prost grădinăriile*, 1597=nu au belşug.

Ignat s. m. 1286: în ziua de 20 decembrie se ţine sărbătoarea numită Ignat. In această zi se taie porcii pentru Crăciun.

imaş s a. 748—pământ de păscătoare.

inimă s. f. pe *inima nemâncată*, 1426 pe nemâncate, cu stomacul gol; inima căruţii, 651=lemnul care leagă osia de dinapoi a carului. In Oltenia: *inimoiu*.

iscă vb. ca nu cumvă *să se isce sfadă'n* casă, 133—să se nască, să se ivească.

iscoadă s. f. 1727- pândă, vânătoare.

iscusit adj. *fată iscusită* la ţesut, 433=pricepută, cu talent.

Ispas s. a. 39—sărbătoarea numită Inălţarea Domnului, care se prăznueşte la 40 zile după Paşti.

ispiti vb. îi *vor ispiti* că de unde are el pana aceea aşa frumoasă, 3701 vor cercetà, vor cercà să afle.

ista pr. 3220—aista, acesta.

isteţ adj. *băiat isteţ* la învăţătură, 433—inteligent, care învaţă lesne.

iute adj. *borşul să fie iute* şi acru ca focul, 309=să aibă tărime, putere; copilul care tot ţipă mic, va fi guraliv şi sfădăreţ, dar *iute*; când o creşte, 875=violent. activ; copilul *ca să vorbească iute*, 873=în curând să se lege o lingură de gâtul mânzului, ca să *crească iute*, 1113=curând; cel care o pune, să stea *iute jos*, 762—repede, în grabă; dacă cucoarele *trec iute* înapoi, vine şi iarna tot iute, 987=devreme.

izbândi vb. visele *se isbândesc*, 4124 =se împlinesc.

izbi vb. să nu lucrezi în nouă joi şi nouă marţi după Paşti, că *te izbeşte cu foc*, 1374=te trăsneşte.

izbitură s. f. 87—o boală contra căreia se întrebuinţează descântecul „de izbitură".

izvor s. a. să dai din livadă, ca şi dela stână, oricui ar veni de a cere, că atunci Dumnezeu îţi dă spor şi *izvor*, 243=belşug.

îmbărburì vb. 4067—a unge, pe față, cu miere sau altcevà.
îmblà vb. 28=a umblà.
îmbrăcământ s. a. a se prinde un cucoș și se îmbracă în *îmbrăcământul* cu care a venit cel nou născut pe lume, 2400=cămeșa în care se naște un copil.
îmbucà vb. *când îmbuci* de două ori mămăligă, 2086=când vâri în gură de două ori.
îmbucătură s. f. 2112=bucata de mâncare din gură.
îmbucat s. a. când oala este cu gura spre tine, e rău de *îmbucat*, 2827.
îmbumbà vb. *a îmbumbà* gura cămeșii până sus, 517—a vârî toți bumbii în borțile lor, a încheià toți nasturii.
împănà vb. să nu *împănezi* capacul, 852—să nu bați pene în capac.
împestrit adj. *ouă împestrite*, 2908—ouă încondeiate de Paști.
împiedecat adj. *găini împiedecate*, 1499=cu picioarele legate; copil cu *limba împiedecată*, 2572—cu greutate la vorbă; cu frâu la limbă.
împlântà vb. dacă vine o broască în casă, o *împlântă* în țăpușă, 348=o înfige.
împleà vb. *împlând* cinevà *borșul*, 303=umplând borșul: punând în putină ingredientele necesare pentru a se preparà borșul.
împlinì vb. na, cucule. banul, că ți-*am împlinit anul*, 957—isprăvit serviciul, completat; *să se împlinească copilul* ca oul, 4464=să se încălzeze să se îngrașe.
împoverat adj. *femeie împovorată*, 2535=însărcinată.
împrăștià vb. nu se dă nimic din casă, ca să nu *se împrăștie gospodăria*, 928—să nu se risipească.
împrăștietor adj. 2034—risipitor, contrar lui sgârcit.
împroșcà vb. 1790—a răspândì un lichid sub formă de stropi.
împroura vb. *să se împrourească sosirea primăverei*, 3348—să se vestească.
împușcată s. f. 1762=o plantă.
în prep. să-i meargă *în plin*, 489=să aibă succes; se căznește să se așeze *în cap*, 2597=să se așeze pe creștetul capului.
înăcrì vb. *se înăcrește borșul*, 304=devine acru; *înăcrește*, borșule, *înăcrește*, 305—înăcrește-te (imperativ).
înăcrit adj. să nu cumvà să moi un băț în scuipat, și apoi să-l pui în furnicar, și pe urmă, *înăcrit* cum.... 1472—îmbibat cu mirosul de furnicar.
învădì vb. *să nu se înădească casă* nouă de alta veche, 663=să nu se alipească.
înainte adv. *îi stă înainte* o călătorie lungă, 480—în curând va face o călătorie.
înapoi adj. se aruncă *înapoia* capului, 619=în spre spate, în dosul omului.
înceluì vb. 3701=a înșelà, a amăgì.
înceta vb. vaca străină *încetază de a da mult lapte*, 1831—încetează.
încheltì vb. să nu te încheltì, 1047 încalți.
închiotoră vb. *cămeșa* copilului nu *se închiotoră*, 519—nu se prinde cheotoarea.
închirci vb. (copilul) *se închircește*, 881=nu se mai desvoltă.
încinge vb. (oul) se scuipă de trei ori și *încingându-l* în cenușă, 1534 vârându-l în cenușă.
încleșta vb. își *încleștează mâinile*, 4277=prinde degetele unele între altele.

încresta vb. a *încrestă* covata, 3479 a face o tăietură dreptă semn.

încrucişat adj. cu *ochii încrucişaţi*, 66 şaşii; *drum încrucişat*, 498 drum care se întretaie cu altul.

încungiura vb. este bine *a încungiură casele* cu triţa, 1386 a face ocol în jurul caselor.

încura vb *porcii se încură* cu paie în gură, 3263 aleargă, fug.

încurca vb. când *se încurcă aţa*, 1446 se înoadă; se amestecă de nu poţi coase.

încurcat adj. *buricul încurcat* pe după gât, 427—învălătucit în jurul gâtului.

îndătină vb. *îndătinează femeile* a arunca o lingură, 309—au datina, obişnuesc.

îndemănatec adj. 434 abil, priceput la orice lucru.

îndeplinì vb. nu-i bine să desgropi mortul, până nu *îndeplineşte patru ani* dela moarte, 1131 împlineşte.

îndestulare s. f. va aveà *îndestulare* de pâne şi sare, 325—va aveà din belşug.

înfinge vb. să le *înfingi* la ţâţâna porţii, 267 să le înfigi, înplânţi.

înfrunta vb. să nu tai mămăliga din frunte, că *te înfruntează altul*, 2004 te bravează.

înfrupta vb. *se înfruptă*, 1770 mănâncă de frupt.

îngăimat adj. când ai să te duci undevà, sau voeşti să începi un lucru, şi *eşti îngăimat*, neştiind dacă îţi va merge bine, 2194—eşti nehotărât, nesigur.

îngăurì vb. când un pom nu face roade, *să-l îngăuri*, 3224 să-l găureşti.

îngemănat adj. lucruri *îngemănate*, 1580 alipite una de alta.

înghinat adj. perjă *înghinată*, 2628 —îngemănată.

îngrădit adj. când *soarele este îngrădit*, 4950—gulerat.

îngrecat adj. *femeie îngrecată*, 1581 =însărcinată.

înmuia vb. ţi *se înmoaie mânele*, 2050 se moaie.

înneca vb. dacă *vreun copil mic se înneacă cu vreun fel de bucate*, 2109 —i se opreşte în înghiţitoare.

înnot adv. trece apa *înnot*, 100=înnotând.

înnumăra vb. cine va vedeà cocori, *să-i înnumere*, 984=să-i numere.

înnumărătoare s. f. 2929—numărare.

înserat s. a. *pe înserate*, 348 la vremea când se înserează.

însplina vb. *oamenii* cari mănâncă splină dela animale, *se însplinează*, 3564—capătă boală de splină.

întâlnitură s. f. *apa dela întâlnitură* 74 locul unde se întâlnesc două ape curgătoare, confluenţă.

întărâtă vb. *frigul se întărâtă*, 1149 —se ambiţionează.

întina vb. *copilul nu se va întinà* în pat, 871- murdărì.

întoarce vb. copilul mic să nu se pupe la şezut, căci când se va face mare, *va întoarce dosul* la cel ce l-a pupat, 63—va fi nerecunoscător, ingrat; cum am *întors cămaşa*, aşa *să se întoarcă X. dela ţâţă*, 1787 —să se înţărce; ca să nu *se întoarcă logodna*, 1893—să nu se desfacă; nu e bine să *întoarcă* cineva pe altul *dela moarte*, 2303=să-l scape de moarte; să nu *întorci boii* iarna, 421=o specie de castrare.

întorsùri s. a. 192—o boală.

înturna vb. trântitura *se întoarnă*, dacă se calcă în udul unui cal,

468—se oprește de a se desvoltà, se vindecă; *înturnându-se mirii dela cununie*, 97—întorcându-se, venind înapoi; când ești pornit la drum. și *te-ai înturnat înapoi*; 495—te-ai întors din cale.

înturnat adj. un copil *înturnat dela țâță*, 136 copil care după ce a fost înțărcat este lăsat iarăș să sugă.

înțepat s. a. e rău de *înțepat*, 1797 =o boală (junghiu?).

înțepenire s. a. are pe talpa roții cuie mari, ce-i slujesc la *înțepuire*, 706 -fixarea pe loc.

învălătucì vb. crijmele care *se învălătucesc* împrejurul luminilor, 324 se înfășoară.

învălătucit adj. *pânză învălătucită*, 484 făcută val.

învălì vb. să nu *învălești focul*, 78 —să nu acoperi focul cu cenușă; când *se învălește pânza* pe sul, 3014—se rulează.

învârtì vb. copilului *i se învârte buricul* pe după gât, 429 i se răsucește, i se învălătucește, i se împleticește.

însăilătură s. f. 1735—fire de ață cu care s'a însăilat.

înziuat adj. dacă un mort este lunatec și *înziuat* cu un frate al său 3609—născut în aceeaș zi din săptămână.

își; va fi bine primit sau *își* va petrece bine, 494 -va petrece bine.

Jăluì vb. dacă te doare capul și *te jălui*, 1963- te jăluești.

jâr subst. 3019—fructul fagului.

jertfă s. f. sărută banul ce-l dă la discos, crezând că numai atunci este primită *jertfa* lui, 165—darul care se dă la biserică.

Jidan s. m. 1791, și

Jidov s. m. 1790 Evreu.

jigănii s. a. 627—animale.

jigodie subst. 4500—o boală de câni, jigaraie.

jivină s. f. 35=juvină.

joacă s. f. *în joacă* să nu se bată copiii mici cu palmele peste tălpile picioarelor, 915—în glumă, când te joci cu copiii.

joară vb. femeia împovorată nu *joară*, 2535=jură.

joi mari s. f. 70 joia ultimă din Păresimi.

jucà vb. când se vede *jucând vreo comoră*, 844=jucând flacăra unei comori; să ai parale în pungă, dacă vrei ca toată luna *să te joci cu* ele 932 să ai parale in bielșug; când visezi noaptea că *te joci cu o femeie*, 1286 că ai relațiuni sexuale; când *îți jocă un ochiu*, 2874 se mișcă, se clatină.

jucăuș adj. 926=jucător, dansator.

jumolì vb. când tai un cocoș, *să-i jumoli* din *penele* aripelor, 994—să-i jumulești, să-i smulgi.

jumulì vb. 1558—a smulge penele.

jurământ s. a. îi citește preotul rugămintea de deslegarea *jurămintilor* ce pot fi asupra lui, 1819 blăstăme, afurisenii.

jurat adj. când un mort se găsește neputrezit, se crede că-i *jurat*, 1819 —blăstămat, afurisit.

juvină s. f. 32, 667—animal de dimensiuni mici, insectă.

La prep. îmbrăcămintea nu trebuie luată *la purtare*, 1744 nu trebuie să începi a o purtà.

lăcată s. f. 120=lacăt.

lăcrămà vb. slănina din pod dacă începe *a lăcrămà*, 4807 a picurà din ele.

lâneață s. f. 4203 lână, strămătură.

lapăd vb. nu *lapăd* fir roșu, ci *lapăd*

roşiaţă, 1593; când moare cinevà din sat, sau din rude, apa scoasă să se *lapede*, 114; aşchiile dela tronul mortului, să se *lapede* pe apă, 130=a lepădà, a aruncà.

lăptà vb. 890—a alăptà.

lapte s. m. *lapte acru*, 282—din laptele de oaie se prepară un lapte îngroşat, cu gust acriu, care se numeşte „lapte acru".

lăsà vb. *frigurile îl vor lăsà*, 1396= se va vindecà de friguri; *te vei lăsà de lucru*, 1909=vei încetà de a lucrà; omul care *lasă un nărav*, 2516 =se vindecă de nărav; când *se lasă un fir de păr* din cap *pe frunte*, 2848=atârnă pe frunte; când în faţă ţi *se lasă paingăni* mici, 2857= atârnă sprijiniţi de fir; când *se lasă post* la 1 Martie, 3305—se începe.

lăsat subst. *lăsatul secului* de brânză, 589=ultima zi în care se mănâncă brânză, înainte de începutul postului.

lature s. f. dacă ţi se sloboade brâul, când mergi pe drum, află şi alţii că tot *umbli laturile*, 845=nu eşti credincios în căsnicie.

lătùri subst. *lătùri din spălături*, 1796 —apă murdară; când umbli cu cleştele în *lături* nu se îngraşă porcii, 3250=diferitele resturi dela bucătărie, care se dau hrană porcilor.

lăţì vb. fiind pericol *să se lăţească focul*, 1386—să se întindă.

leacă subst. o leacă, 31, 84—puţin, niţel.

lecuì vb. se poate *lecuì*, 977=se poate vindecà, are leac.

legà vb. *să te legi* cu un tulpan *la gât*, 757=să te înfăşori în jurul gâtului; *nucile nu vor legà*, 2766=nu se vor fecundà; *a legat gura vecinilor*, 365—a făcut un farmec; *ţiganii leagă ploile*, 3212—fac o vrajă ca să nu ploaie.

legătoare s. f. *legătoarea* dela colţuni, 845—jartieră; se servesc de broască şi de liliac, pentru a face *legături pentru bolnavi*, 363=cataplasme.

lehuză s. f. 328—femeia care a născut, lăuza.

lemn s. a. *lemn de câne*, 578=un arbust: mălinița (Ligustrum vulgare).

lemnar s. a. 4140=lemnul mai gros pe care se aşează lemnele la tăiat, trunchiu.

lemnie s. f. 3462=o plantă.

lepădà vb. *vitele ce ar fi să lepede*, 832—să avorteze.

leucă s. f. 651=lemnul care sprijină loitra sau draghinele carului de capetele osiilor.

libarcă s. f. 1726=o insectă.

lighioaie s. f. aşà să nu mănânce nicio *lighioae* roadele, 703=insectă vătămătoare.

limbar s. m. 1338 şi

limbariţă s. f. 1880=o boală.

limpede adj. ies *ouăle limpezi*, 774 =fără putere de germinare.

linchì vb. *mâţa linchește* din bucate, 2184=mănâncă pe furiş.

lingoare s. a. 255=lingoare, tifos.

linţi subst. când dau femeile la porci mâncare din poală, atunci *carnea are să facă linţi*, 1891=cisticerci.

lip subst. 2443—murdărie pe trup.

lipì vb. în doniţa în care se bea apă, noaptea, să se stângă seara trei cărbuni, ca *să nu se lipească cevà* de ea, 89=să nu fie influenţată de un spirit necurat, care poate da boale; *să se lipească lumea de vin*, 199—să placă vinul; *se lipesc toate blăstămele* de el, se prind, cade sub puterea blăstămului.

lipit s. a. să nu calcį pe prispă până nu s'a uscă *lipitul*, 185 lutul cu care este lipită prispa.

lipitură s. f 689=o boală

lipsit adj. cine n'are bani atunci (la anul nou), va fi tot *lipsit*, 60 — va duce lipsă tot anul.

loc s. a. atunci acea (bâta) *de loc* să o rupă, 184=imediat; (cocoarele) nu mai aflǎ drumul lor şi *rămân locului*, 983=rămân pe loc; se serbează de Românii *de loc*, 1793=din localitate; să îngroape *locul* în care s'a zemislit copilul, 2621=placenta.

lozie s. f. 1316=o specie de salcie.

luà vb. nu se pot *lua în căsătorie*, 1363=nu se pot căsătorì împreună; nu-l *va luà nimeni într'o seamă*, 2107 =nu va aveà consideraţie.

luat s. a. are *obiceiul luatului*, 1481 =a furatului.

luat adj. *luat din iele*, 86—cuprins de boala din iele; îmbrăcămintea nu trebue *luată la purtare*, 1744=nu trebuie să începi a o purtà.

lucin s. m. 1971=o serbătoare, 17 octombre.

lucrà vb. *să* nu *lucri*. 1991; *se lucră*, 51=să nu lucrezi, se lucrează

lucru s. a. să nu se apropie *lucrul slab* de dânşii, 317=spirit necurat.

lumeţ adj. dacă are cinevà strungă, se zice că este *lumeţ*, 1139=iubitor de femei

lumină s. f. 165=lumânare de dus la biserică.

luminăriţă s. f. 2031=o plantă.

luminat adj. *săptămâna luminată*, 3324=săptămâna care începe din duminica Pastelor.

luminiţă s. f. 4217=lumânărică, lumânare mică.

lunatec adj. *copii lunateci*, 1945=născuţi în aceeaş lună; *pui de paseri luuateci*, 3102- puşi şi scoşi în aceeaş lună.

lung adv. cel ce le va purtà (albiturile) să trăiască *lung*, 1739 mult timp, dacă începe ploaia de dimineaţă, nu durează *lung*, 3202.

lungì vb. dacă laşi sitişca nespălată, *se lungeşte laptele*, 1837 se trage, se întinde.

Măcinici subst. 507—sărbătoarea „Sfinţii", care se ţine la 9 martie.

mai prep. îl ţii aşà, până *mai se frige* 3678=până e aproape să se frigă.

maiu s. a. 1752=instrument de lemn cu care se bate rufăria când se spală.

mălaiu subst. copaia de *mălaiu*, 1788 =făină de popuşoiu; în ajunu Crăciunului se ung pânele şi *mălaiele* cu muruială, 927=un fel de pâne făcută din făină de păpuşoiu.

mălură s. f. 1998—tăciune; un parazit al grâului.

mamă s. f. *mama pădurii*, 439=o plantă care se mai numeşte „floarea şarpelui" şi „cucurez de pădure" (Lathraea squamaria); v. şi *muma pădurii*.

mămăligă s. f. *mămăligă* necernută, 383=făcută din făină necernută.

mană s. f. *mană la albine*, 20—belşug, roadă multă; *mana vacii*, 2024 =laptele, fructul vacii; 221=o boală a viţei de vie; 228=spumă albăgălbuie care se vede, primăvara, pe ape curgătoare; 229=nori gălbui cari se ridică de pe pădurile de brazi; 230—un praf galbăn, care se face pe cucuruz (fructul bradului).

mânat adj. îi *mânat de Dumnezeu*. 2100=trimis, îndemnat să vie.

mănos adj. săcările vor fi *mănoase*, 218=îmbielşugate, cu rod mult.

mâncà vb. când *când te mânâncă palma*, 159; când *te-a mânca ceafa*, 688 -vei aveà mâncărime; *te mânâncă purecii*, 3298=te pişcă. te supără.
mânios adj. are să fie *mânios* tot anul, 746 înciudat, rău dispus.
mântuì vb. *se mântue de năluca* cea rea, 2512–nu mai vede arătarea, nu-l mai urmăreşte viziunea.
mântuş s. m. 2889—un peşte.
mănuntaie subst. 1411 intestine, măruntaie.
mare adj. *an mare*, 1597—an bisext; copii născuţi în *zile mari*, 2588—zi însemnată, sărbătoare.
mărgea s. f. *mărgelele de curcan*, 1052 =boabele roşii pe care le au curcanii pe nas.
mărit subst îşi fac fetele *de mărit*, 102 fac vrajă de măritat.
mărţişor s. a. la una mart să iei un *mărţişor* înainte de răsăritul soarelui, 1282=o rămurică de salcie înflorită.
masă s. f. să nu te ştergi pe *masa de pânză*, 251—faţa de masă, pânzătura care se aşterne pe masa de mâncare.
maslu s. a. 666—rugăciuni speciale pe care le face numai preutul.
mătăuz s. a. 3952—sfitoc, mănunchiu de busuioc cu care stropeşte preoţul cu aiazmă.
mâţ s. m. cui i-s dragi *mâţii*, 2172 —pui de mâţă, de pisică,
mâţă s. f, 56—pisică.
mâţişor subst. v. mărţişor.
mâzgălì vb. se crede că Toader *s'ar mâzgâlì* în plămădeală, 3004—s'ar murdărì.
melesteu s. a. 314 –instrumentul de lemn cu care se mestecă mămăliga, făcăleţ.
merge vb. *îţi va merge rău*, 486 nu vei aveà reuşită; ca să-i *meargă în plin*, 489- să aibă succes; când eşti pornit la drum, şi te-ai înturnat înapoi. *ai să mergi rău*, 495—ţi se va întâmplà o neplăcere pe drum; copilul care *merge la şcoală*, 646—urmează cursurile şcoalei; când *nu-ţi merge bine* într'o casă, 666—când nu ţi se îndeplinesc dorinţele.
mestecău s. a. 230 melesteu, făcăleţ.
meşteşugit adj. băţ *meşteşugit lucrat* 40—lucrat artistic, cu ornamente.
mezin s. m. 909—cel din urmă copil într'o familie.
miauna vb. 2329, *mâţele miaună.*
miez s. m. pe la *miez de noapte*, 712 =-la miezul nopţii; *miezul-păreţii*, 1531—miezul paresimii.
mijloc s. a. să nu te doară *mijlocul* la secere, 733—partea de jos a trunchiului omenesc, şalele.
minţios adj. *copil minţios*, 1133 cu multă minte, inteligent.
minună vb. o minciună mare, care să colinde multă lume şi s'o *minuneze*, 753—lumea să se minuneze, să considere minciuna ca o minune.
miorlăit adj. *pisicuţă miorlăită*, 4229 —care miorlăie, miaună.
mirean s. m. 935 -cel care nu e călugăr.
miroiu s. m. 2804—mire.
mistuì vb. spre a fi ferit de *focul care mistueşte* casa vecinului, 1376 —distruge, consumă.
mişuni subst. 3722 - spice de grâu pe care şoarecii le fac grămezi.
mititei s. m. comorile îş lăsate de urieşi. când i-au alungat *mititeii*, 840—oameni pitici, despre cari se spune că au locuit cândvà pe pământ.
moale subst. *moalele capului*, 598 creştetul.

moale adj. în vieaţa conjugală îi va fi *moale*, 2798=va aveà traiu bun; în acea zi va fi afară *moale*, 3412 =vreme dulce.

mocnì vb. se iea apă neînceputà, și pune întrânsa piele dela un ciur *să mocnească*, 409=să stea liniştită, netulburată; se pun mai multe rămurele de lemnul Domnului *să mocnească la foc*, 2340=să fiarbă încet.

moghilă s. f. 2601=movilă.

moină s. f. 4460=timp moale după frig.

moinà vb. când se încură boii, *moinează*, 4459=se îndulceşte vremea.

moleşniţă s. a. 213=vreme moale; când în timpul iernei e cald şi zăpada se topeşte.

moflăì vb. a mâncà cevà încet, a lene, cu gura închisă.

molid s. m. 340=o specie a bradului.

moloşag subst. 4461=vreme caldă, în timpul iernii.

moş s. m. *moşi de vară*, 224=sărbătoare, ziua morţilor.

moţ s. m. mama care păstrează buricul şi *moţul* copilului, 435—şuviţă de păr din frunte.

muci subst. nucile vor rămânea tot cu *muci*, 2966=nu se vor fecundà.

muieros adj. 2136—muieratec.

mumă s. f. *muma pădurii*, 2489= o fiinţă închipuită, care face rău oamenilor.

murgit subst. *seara, în murgit*, 4478 =când amurgeşte, la crepuscul.

muruiala s. f. *muruială* de făină de grâu, 927—făină de grâu muiată cu apă.

muscă s. f. omul ce poartă *muscă la buză*, 451=fire de păr pe cari unii oameni, cari poartă barba rasă, le lasă la mijlocul buzei: copilul cu *musca pe nas*, n'are să trăiască mult, 2500=o vână veşnic neagră.

musculiţa s. f. 451, v. muscă.

mustuì vb. melesteul cu care a *mustuit* borş, 304 cu care a amestecat, în putină, ingrediente din care se face borşul.

muşcà vb. *albinele muşcă*, înţeapă.

muşinoiu s. a. 3001—moşinoiu, moşiroiu.

mutà vb. *să-şi mute încălţămintea* din picioare, 2620=să-şi schimbe încălţămintea de pe un picior pe altul.

mutătoare s. f. 2003=o plantă (Bryonia).

Năcăjì vb. să n'ai grijă că *te-or năcăjì frigurile*, 366=că vei suferì de friguri.

năduşì vb. ca să nu se *năduşească mânele*, 2048=să nu asude.

naframă s. f. 2082=batistă.

nafură s. f. 1867=anaforă.

naiba s. f. 1158=una din numirile dracului.

năjit s. a. 107=o boală, durere de urechi.

nalbă s. f. 220=o plantă (Malva)

nălucă s. f. 2512=arătare, viziune.

năluci vb. dacă *i se năluceşte cuivà* cevà, 2512=dacă i se pare că vede cevà.

năpatcă s. f. 3123 —cârsnic, instrument de prins peşte.

năprasnic adj. *moarte năprasnică*, 3199=violentă neaşteptată.

nărămzat s. a. se pune un scul de *nărămzat* şi o cârpă, 1602.

nărav s. a. se desvaţă de *năravul beţiei*, 212 patima, viciul; *îi înveţi* (boii) *cu nărav*, 334 cu deprinderi rele.

nătâng adj. 872—încăpăţinat.

năvalnic subst. 1220—buruiană aducătoare de dragoste (Scolopendrium off.)

nebunatec adj îl faci să-şi peardă cumpătul, umblând *nebunatec*, 1869 ca un nebun.
necârcăitor adj. *găina necârcăitoare*, 1533 care nu cârcâie.
necaz s. a. 2112 mânie, ciudă.
necernut adj. mămăligă *necernută*. 383--făcută din făină care nu a fost trecută prin sită.
neclocitor adj. găini *neclocitoare*, 1533—care nu clocesc.
necurat s. m. *necuratul*, 1159—dracul.
necurat adj. seara *apa-i necurată*, 85 influenţată de spirite necurate; moaşa se şterge de cămeşa lehuzei, să nu rămâie *necurată* şi pe cealaltă lume. 328.
necurăţi vb. copiii cari *se necurăţesc*, 326 cari îşi fac necesităţile, se escrementează.
-**nedat** adj. carul lui e lucru sfânt, dumnezeesc, *nedat lumii să-l vadă*, 706—nepermis să fie văzut de lume.
negru adj. când cârpeşti *cămeşi negre*, 3657 murdare.
neînceput adj. v. apă neîncepută.
neînvelit adj. *foc neîvelit*, 1381 neacoperit cu cenuşă.
nemâncat adj. cel care vede, *pe nemâncate*, un animal, 57 înainte de a fi mâncat: când cinevà pune ouăle sub o cloşcă, *nemâncat*, 767 —id.
nemântuit adj. nu e bine să vii cu *caierul nemântuit*, 455—neisprăvit.
nemilostive s. f. 103 iele.
neouător adj. *găini neouătoare*, 1533 —care nu se ouă.
nepriincios adj. se va întâmplà *cevà nepriincios*, 4137 neprielnic. nefavorabil.
neprimenit adj. strânge peteci de la *nouă case neprimenite*, 863 nouă gospodari cari nu sunt căsătoriţi a doua oară.
nesăpat adj. sa sameni bob pe *loc nesăpat*, 292 nelucrat, bătătorit.
neştiut adj. dacă intră cineva *pe neştiute* în casa unei femei care se trudeşte de facere, 2563 fără să ştie că femeia se trudeşte de facere.
netrebnic adj. *cânele* a fost *netrebnic*, 564 nu a fost câne rău.
nevăstuică s. f. 2501 helge, un animal.
nevoie s. f. bogat *nevoe mare*, 298 foarte bogat; îi va merge *nevoie mare* de rău, 502—îi va merge foarte rău; 4489 -boală rea.
nici ca cum adv. nu poate *nici ca cum* să se întîlnească cu oamenii, 740 nici într'un chip.
nici când adv. 282 nici odată.
nimerì vb. dacă *se nimeresc mâncările* prea sărate, 2075 dacă se întâmplă.
ningău subst. vor urmă furtune cu *ningău*, 4429 cu ninsoare, zăpadă.
niscai adv. când îi luà *niscai bani*, 1156 cevà bani. o sumă oarecare.
noduros adj. molidul de aceea îi *noduros*, 340 cu noduri, cu cioturi.

Oală s. f. te prinde *ca din oală*, 1480 fără multă greutate.
oarecare adv. să nu poată umblà *oarecare timp*, 894 câtva timp.
oboroc s. a. 782 vas de lemn, care serveşte ca unitate de măsură pentru cereale.
obrintì vb *buba se obrinteşte*, 4000 se înrăeşte boala.
obrejanie subst. 1398 schimbarea la faţă, sărbătoarea delà 6 august.
ocărît adj. ca să nu fie *de ocărît* că a stat mult, 697—să nu fie expus a fi certat, dojenit.
ocnă s. f când iarna va suflà vânt *din spre ocnă*, 4309 dela sud.

ocol s. a. să *dai ocol casei,* 2485 să o înconjuri.
ogradă s. f. 35 curte în jurul casei.
ol s. a. 2833—oală.
olaltă adv. dacă se va da apă din vasul în care beau porumbii celor ce *se au rău la olaltă,* 1221 cari sunt în neînțelegere, în dușmănie; în trei seri *după olaltă,* 1204—una după alta, consecutive; copaci crescuți *la olaltă,* 1256—din aceeaș tulpină; pe timpul când *se află la olaltă*—cât sunt împreună.
ologì vb. cel care șeade jos, *va ologì,* 132 va devenì olog, nu va puteà umblà.
oltuan s. a. 848 altoiu.
om s. f. în ziua de ajunul Crăciunului, dacă-ți vine în casă *om,* 2818 —bărbat.
oman subst. 4526 plantă: iarbă mare.
omăt subst. 215 zăpadă.
opăreală s. f. să te ferești de *opăreală,* 1850—să nu fii opărit.
opărì vb. *să* nu *se opărească copilul,* 3464 copiii fac o roșeața supărătoare între picioare, subsuoară sau la anus.
orăcăì vb. când auzi *broasca orăcăind,* 362—cântând; *ursul orăcăind,* 3943—mormăind.
orariu s. a. 2448—ceas, ornic.
orătanie s. f. 3082 pasere de curte.
orbalț s. a. 2908 o boală: brâncă.
orbete s. m. 3714—cârtiță.
osânză s. f. osânză de porc. 2909—grăsime de pe burtă.
Osie s. m. Sfântul Osie, 1971 sărbătoare, la 17 octombre.
ostrov s. a. 740 insulă.
otavă s. f. 2026—fân din iarbă cosită a doua oară, toamna.
ouător adj. găini *ouătoare,* 1533 care se ouă.

Păcișèle subst. *păcișèle de in,* 2908 ceea ce rămâne în peria cu care se perie fuiorul scos din ragilă.
pâclă s. f. 216 ceață, negură.
păducel s. m. *păducel la picior,* 3167 —o boală.
păduche s. m. *păduche de lemn,* 656 —ploșniță, stelniță.
păgânì vb. *se păgânește,* 1301 devine păgân, necredincios.
păgubitor adj. *zile păgubitoare.* 1895 — zile, în care dacă lucrezi, vei suferì pagube.
paingăn s. m. 225 painjen.
paiu s. f. *paiele de chibrit,* 729—chibrituri.
pălì vb. dacă la facere, pe femeie *o pălește de ursită,* 2399—se manifestă boala.
pâne s. f. încotro tună întâiu, într'acolo are să fie *pâne multă* anul acela, 249—recoltă îmbielșugată.
pântecăraie s. f. 3075 diaree.
păpușoiu s. m. 632 porumb, cucurez.
păr s. m. *păr la deget,* 1085 o boală.
pârâì vb. *chibritul pârâie* 171—face un mic sgomot în timpul cât arde.
părăsit adj. *ciur părăsit,* 409—care nu se mai întrebuințează; *ou părăsit* 1528 —mic și moale.
părăsitură, s. f. ou din părăsitură, 1517—ou părăsit; 4517—ou mic de găină.
păresimi subst. 45 mijlocul postului mare.
pârlì vb. când omori vreun câne turbat, să smulgi păr înainte de a-l *pârlì,* 580 înainte de a-l pune pe foc; *se pârlește* când va umblà prin soare, 864 i se întunecă pielea, se înnegrește.
parte s. f când e craiu nou, atunci la *partea călugărească* se cântă marele tropar 935 la călugări, la

tagma călugărească; *parte bărbătească*, 2619=sex masculin; *parte femeiască*, 3634—sex femenin; *ai parte* de bivoli, 3076—reuşeşti în creşterea bivolilor; *partea de dinapoi*, 3425 =dosul omului.

păstăios adj. fructe păstăioase, 2573—fructe în păstăi.

paşte vb. ţi *se paşte vârful cozilor*, 3050=se desfac vârfurile firilor de păr şi părul nu mai creşte.

paşti subst. 4098- un gândăcel.

pât. când vezi un vârtej, închide ochii şi zi: „*pât, pât, bolbora*", 4076.

patimă s. f. *patima beţiei*, 205—viciul; băieţii mici, cu buricul afară, au *patimă* spre boli, 436—sunt predispuşi să se înbolnăvească.

pătimaş s. m. 212—omul supus unei patimi, unui viciu.

pătimì vb. cel ce *pătimeşte de durerea şelelor*, 1022 sufere; dacă a pătimit de vreo boală, 1028=a suferit.

pătrunde vb. i se *pătrunde* urechea 3937—se găureşte.

paus subst. din vinul dela *paus*, 4107 slujbă religioasă.

păzit adj. *păzite de grindină*, 221—neexpuse a fi bătute de grindină.

pe prep. *pe* înserate, 348—la vremea când se înserează; când umblă negustorii după bucate *pe* sărbători, 416-pe timpul sărbătorilor; va fi certat *pe* întreg anul, 696 în cursul întregului an.

pecingini subst. 471- o boală a gurii.

pepene s m. 678 castravete.

perdeà s. f. 4243 adăpost pentru vite.

perjă s. f. 411—fructul perjului. (In Moldova este o mare deosebire între perjă şi prună: la perje, sâmburile se desface de carnea fructului, pe când la prune, sâmburile este aderent de carne).

pescăraş s. m. 188—o pasere de baltă (Alcero ispida).

peste prep. vei aveà bani *peste toată luna*, 168 în timpul întregei luni; se pune o huscă de sare *peste noapte*, 458—pe timpul nopţii; *peste an*. 3298—în cursul anului.

pestelcă s. f. 751=pânzătura pe care o pun femeile, pe dinainte, peste rochie, şorţ.

pestì vb. cât *pesteşte* apa pe streşină şi cât *pesteşte* apa în ciur, 2546—cât timp se poate ţineà, cât timp poate sta.

peteală s. f. 2708—beteală.

petec s. a. casa nouă nu se vărueşte toată, ci se lasă câte *un petec nevăruit*, 602—o bucăţică din părete.

petecel s. a. un *petecel* de grâu nesecerat, 1612-o bucăţică de pământ sămănat cu grâu.

peticel s a. 1614 v. petecel.

piatră subst. 1629=grindină.

piază s f. va face în acel an multe călătorii cu *pieze rele*, 816—greutăţi de întimpinat, neplăceri.

pic subst. *un pic* de colivă. 835 cantitate mică.

picà vb. când îţi *pică brâul*, 334—cade de pe tine; când i-o *pică* popii *cărbunii* din cadelniţă, 454; dacă îţi *pică un dinte*, 1142; să *pice trei picături* de lapte, 2624—să picure.

picingine subst. 4518—o boală de gură, pecingini.

piciorug s. a. 3157 catalige.

picur s. a. când căldarea va fi plină, vor picà din ea trei *picure* pe pământ, 1928—picături.

pieire s. f. 135—pierdere, nenorocire.

piept s. a. ca să uite copilul de *piept* 1785—de ţâţă.

pierdere vb. lehuza *pierde laptele*, 1859=nu mai are lapte în ţâţă; când ţi se desleagă fusta pe drum, e semn că *vei pierde*, 1490 vei avortà îl faci să-şi *piardă cumpătul*, 1809—să iasă din minţi.

pierdut adj. *copii pierduţi*, 1194—avortaţi.

pierì vb. când *piere calul*, 459 moare; ca să *piară dracul* din prejurul ei, 1186—să dispară; îi va *pierì ţâţa*, 1464=nu mai aveà lapte: să-i *piară petele de pe faţă*, 1855 să dispară; îţi *pier vederile*, 2896 le pierzi; îţi mor paserile de boală ori îţi *pier*, 3100—dispar, se rătăcesc.

pierzanie s. f. 3117 avort.

piftie s. f. 911 o mâncare, răcituri.

pisoiu s. m. când cineva dă vreun căţel sau *pisoiu*, 567 puiu de pisică.

pişcà vb. când te *pişcă şoarecele* în casă, 1485—când şoarecele mănâncă cevà; *ţi-a pişcat* cinevà *din haine*, 2813 ţi-a furat; *a pişcà păr* din frunte, 4167 a tăià puţin.

pişcat adj ouăle tale sunt *pişcate* de străini, 785 din ale tale a furat vreun străin.

pită s. f. 4113 pâne.

pitpalac s. m. 3180 prepeliţă.

piuì vb. *piuie puii* mereu, 767 ţipă; dacă-ţi *piuie vreo ureche*, 3927 ţiuie.

pizmă s. f. dacă are o femeie *pizmă* pe alta, 1266 ură, invidie.

plămădeală s. f. 3004 făină pregătită pentru a face pâne.

plesnì vb. când *ai plesnit o găină* sau un câne, 2042 lovit.

plesniţă s. f 3164 o crăpătură la limbă.

pleşuv adj. 2206 fără păr pe cap, chel.

plin adj. de întâlneşti în cale pe cinevà *cu plin*, 138 cu cofa (doniţa) plină; *să-i meargă în plin*, 489=să aibă succes.

plocon s a. 1508—dar, cadou.

plod s. a. *ploduri rele*, 995—copii răi; da cu făcaleţul pela *botul plodurilor* 302 a copiilor; *plod de mâţă*, 2185 puiu de mâţă avortat.

ploşniţă s. f. 204 păduche de lemn stelniţă.

poamă s. f. femeia care merge legănându-se, nu prea e *poamă bună*, 1288—nu e lucru bun, e ştrengăriţă.

poame subst. când încep a se coace *poamele*, 3218 fructele.

poceală s. f 1718 v. *pocì*.

pocì vb. să nu treacă prin răspântia drumului; căci *îl poceşte*, 498 spiritele necurate îi dau o boală, îi fac un rău.

pocit adj. flecar, gureş, *pocit la gură*; să nu crezi că-i om de treabă, 1308 care vorbeşte vrute şi nevrute, şi uneori se împlineşte răul ce-l spune asupra altuia.

pocnì vb. *degetele pocnesc*, 1080 fac un sgomot sec, când le întinzi.

pocriş s. a. oale acoperite cu *pocriş* 778 capac de lut.

podbeal s.m. podbal, o plantă (Tussilago farfara).

podeală s. f. se ia din grâu şi se aruncă în *podeală*, 2692—tavan, sufit.

podgorean s. m. *podgorenii*, 221—oamenii dela podgorii, cultivatorii de vii.

podoabă s. f. de ai asemenea *podoabă* (ploşniţi) în casă, 932 pacoste, lucru rău. Cuvântul podoabă e luat în sens ironic.

pogoace s. f. 2529 un fel de plăcintă.

pogăciţă s. f. 3962 diminutiv dela *pogace*.

poloboc s. a. 716 bolobo c.

polog s. a. vara îi ploua *pologul*, 3106—iarbă cosită şi împrăştiata în brazde.

pom s. m. toţi *pomii* pădurilor, 713 =arborii nefructiferi.
pomenì vb. când sughiţi, te *pomeneşte* cinevà, 3660—vorbeşte de tine.
popchişor subs. 3462=o plantă.
pornì vb. când tinerii însurăţei *pornesc după zestre,* 496—pleacă; toate le fonfăeşte şi nimic nu *porneşte*, 1308—începe.
pornit adj. când eşti *pornit la drum*, 495—plecat.
posteucă s. f. 651—un lemn cu care se ridică şi se sprijină carul.
potaie s. f o *potaie de câni,* 587=mai mulţi câni la un loc.
potă vb. 3383=a pocì
potir s. a. sfântul *potir*, 617—vasul din biserică în care se ţin sfintele taine.
potlog s. a. *potlogul* ce a rămas de la opinci, 1173 bucată de piele.
potrivi vb. *să potriveşti* totdeauna când este craiu nou, să ai parale în pungă, 932—să ai precauţiunea de a aveà parale.
poziţie s. f. femeia *în poziţie*, 123—însărcinată.
prăjeală s. f. se face *prăjeală* cu falcă de cal găsită, 472—se face doftorie prăjindu-se falca.
prăsi vb. *să nu prăsească* cinevà *porumbi* la casă, 1700 să nu lese să se adune, să se înmulţească.
prăsilă s. f. prăsila cailor, 2706—creşterea, cultura cailor.
prăznui vb. *joile* după Paşti *se prăznuesc*, 1794 se serbează; nu se lucrează în acele joi.
prelins adj. să puie o oală nouă, plină cu apă neîncepută, şi dacă dimineaţa *oala va fi prelinsă*, 653—dacă pe marginea din afară a oalei vor fi urme de apă, precum le lasă apă care se scurge dintr'un vas.
prelucă s. f. poiană, dumbravă.
presară s. f. *în presara anului nau*, 709—în spre seara, în ajunul.
presără vb. *presară-i făina* pe prag, 489; când se cerne făin cu care se presară mirii peste cap, 1260 se presară, se răspândeşte în mici cantităţi.
pricaz s. a. 3276=rău augur, ghinion.
pricoliciu s. m. 3278 fiinţă din mitologia poporului: om prefăcut în câne
pricoriciu s. m. cel care bea urină de om, se face *pricoriciu*, 3868.
prii vb. să bagi de seamă *vitele* cu ce fel de păr *îţi priesc*, 4156=la ce fel de vite ai noroc.
priinţă s. f. când se strâng rândunele multe pe lângă casă, *toate-s cu priinţă*, 3332 binevoitoare, aducătoare de bine.
primi vb. de *primeşti bani* lunia, e semn bun, 160—îţi dă cinevà.
primitit subst. să nu stai nici la vânturat, nici *la primitit*, sub lopată, 1998—când se felezueşte, adică se mătură pleava de pe vravul de cereale, deasupra căruia se vântură cerealele.
prin prep. dacă vede cinevà lună nouă şi are bani la sine, *prin întreaga lună* va aveà bani, 933 -în cursul întregei lunii; copilul *prin toată vieaţa* lui, 1914—în tot timpul vieţii; dacă poartă cinevà un ou subsuoară *prin nouă luni*, 1154—timp de nouă luni.
prinde vb. *să nu se prindă* de cel care bea, nimic, 82—să nu capete nici un rău; să ştii că *ai să prinzi o mare veste*, 626=ai să afli; *se prinde frate de cruce*, 1393—se face, se înfrăţeşte; strănută şi *prinde putere*. 858=capătă putere, se întăreşte dacă cinevà e *prins de friguri*, 1407

=bolnav de friguri; copil cu *limba prinsă*, 2578—cu frâu la limbă; dacă vrei ca să nu *te prindă somnul*, 3538 =să nu te cuprindă, apuce.

pripas s. m. va fi pagubă în *pripaşi* 4147=progenitură: mici, viţei, mânzi.

pripăşì vb. când ţi *se pripăşeşte vreo păsere* sfrăină prin curte, 235 -se rătăceşte.

priveghià vb. trebuie a *priveghià* în noaptea aceiea, 712=a nu dormì, a fi atent.

priveghiu s a. cine spre ziua de Bobotează *stă de priveghiu* noaptea 710 -de priveghere, nedormind.

probaje. şi

probăjeni subst. 3284 -sărbătoarea schimbarea la faţă (6 august).

probăjenì vb. *se probăjenesc frunzele* copacilor şi câmpul, 3284 -încetează de a creşte, de a se desvolta; ajung la maturitate, se coc.

probăzì vb. nu-i bine *să probăzeşti pe om*, 3285=să-l ocărăşti, să-l cerţi, să-i faci observaţii.

procopiile subst. 1456 sărbătoare (8 iulie).

promoroacă s. f. 217—ghiaţă, brumă prinsă pe arbori şi pe alte lucrurì.

promorocit adj. *busuiocul promorocit*, 441—cu promoroacă pe el.

proor subst. *în proorul Sf. Gheorghe*, 3348—în ajunul.

prost adv. când anu-i mare, *ies prost grădinăriile*. 1597=dau recoltă slabă.

prosteală s. f. 13=stare de imbecilitate, rămolisment.

prunc s. m. 2400=băiat.

pruncă s. f. 2400—fată.

puhoièle subst. *puhoièle la ochi*, 2884 =o boală: slăbirea vederei.

pune vb. când ai omorî broaşte, *se pune ploaie*, 350 - încep ploile; *s'a pus rămăşag*. 1149 -s'a prins rămăşag; *i se pune ca o piatră pe piept*, 1172=i se lasă o greutate; *ţi se pune splina* când vei alergà. 3565—simţi durere la splină.

purcede vb. *părul purcede* din două locuri a capului, 1778—are rădăcina; nevasta a purces îngreunată, 2539=a rămas grea.

purtà vb. când peştii pe cari stă pământul *poartă cozile*, 1065=mişcă; se ia oul şi *se poartă* prin şperlă, 1535—se vâră de câteva ori şi se scoate.

puşcà vb. să nu *puşti* cuci, 975; când iese din biserică, *să puşte*, 2801—să împuşte.

puşcheà s. f. 4523 şi

puşcheiu s. a. *puşcheiul* de pe limbă, 1878—puşcheà, o bubuşoară pe limbă.

puturos adj. omul se cunoaşte de-i harnic ori *puturos*, 2037—leneş.

puţì vb. *pute gura*, 955—miroase rău.

Râcâi vb. să-i *râcâi* potecile de ciulini, 1498 - să curăţe.

răcănel s. m. 424—o specie de buratec, brotăcel.

răgaz subst. *nu mai ai răgaz de oaspeţi*, 1470 nu ai linişte, îţi viu mereu oaspeţi.

râià vb. cine o mâncă dovlete dela ajunul Crăciunului înainte, *râiază*, 4524—capătă râie.

râmător s. m. 1980=porc.

rână s. f. să nu mânânce cinevà *într'o rână*, 2371 răzimat pe o parte a corpului. (In Moldova: *râlă).*

râncăì vb. când ţi-a venì buhaiul de *s'a râncăi* la poartă, 420 va rage.

rânză s. f. 3347=pipotă.

răpăgà vb. acest car, spre a nu

răpăgă în mersul său, 706 spre a nu aluneca.
rapăn subst 237 o boală a pielei.
rărunchiu s. m. 2482 rinichiu.
răsăreală s f. e rău de răsăreală. 2901 o boala.
răsărire s f *înaintea răsăririi soarelui*, 3376 răsăritului.
răsbună vb. dacă umblă găinele pe când plouă, se zice că *se va răsbuna*; 4285 se va face vreme bună.
răscruce s. f. *răscrucile drumului*, 678—unde se întâlnesc două drumuri, răspântii.
răsmiriță s. f. 4066 revoluție, răscoala.
răspântie s. f. 339, v. răscruce.
răsleți vb. *puii se răsletesc* de cloşcă, 801 se despart, se rătăcesc; *mintă de ceea ce se răsleţeşte*, 2769—ale cărei ramuri să răsfiră.
rasi subst. 4525 o boală.
răsteu s. a. 4219—lemnul care se pune la jugul boilor.
răsti vb. *cu cuțitul* asupra altuia *să nu te răsteşti*, 1068 să nu ameninți cu cuțitul.
răsură s. f. căpisterea cu *răsuri*, 629—răsături.
răşchira vb. seara *nu se răşchirează ața* pe răşchitoare, 133—se aranjeaza, se orândueşte.
răşchitoare s. f. 824—unealtă pe care se răşchirează tortul pentru țesut.
râşniță s. f. paserile cari nu au *râşniță*, 3083 rânză, pipotă.
rătează vb. dacă tatăl sau muma *rătează părul* copilului, 673—scurtează. taie cu foarfecele; *fagurii* de miere *să-i rătezi* în ziua de Sf. Ilie, 1257 -să-i scurtezi la partea de desubt ·
răzor s. a. 650 -strat, fâşie de pământ pe care se cultivă legumele.
risipi vb. *s'a risipit vreo casă*, 2394 s'a dărâmat.
roadă s. f. tot anul să ai în casă belşug şi *roadă bună*, 244 spor; *roadele pământului* se vor face bune, 245—recoltele.
robi vb. când nuntaşii dela două nunți se iau la bătaie, şi care învinge, *robeşte bradul* celuilalt, 2791 – îl ia, îl cucereşte.
roc s. a. 3666—haină, surtuc.
roditor adj. *seminţe roditoare*, 231 care germinează bine.
rodos adj. *an rodos*, 3372—îmbielşugat.
rofii subst. 1060 o boală la copii.
rohii subst. 3373—rofii.
roit subst. *vremea roitului*, 21 timpul când ies roii din stupi.
romantism s. f. 122 reumatism.
roşeață s. f. *roşiață la gingii*, 1593 năjit. o boală; *roşeață în nas*, 1887—o boală.
rotiță s. f. să-i atârni la gât nouă *rotițe dintr'o tigvă* de tâlv, 581=bucăți subțiri tăiate din tigvă.
rudă s. f. 110—neam.
rumegătură s. f. *rumegătură de sfredel* nu se pune pe foc, 376—fărmăturile de lemn cari ies din locul în care intră sfredelul.
rupe vb. când *se rupe mămăliga* în două, 485=se desface.
ruptură s. f. când se rupe mămăliga în două, vei face drumuri încotro îți arată *ruptura* ei 485—crăpătura dintre cele două bucăți.
rusalii subst. 595 sărbătoarea care cade la 50 zile după Paşti.

Săc subst. *zi de săc*, 1737—zi de post
săcărică s. f. 1202 fructul unei plante.
sădi vb. când *sădeşti ceapă*, 685=răsădeşti, plantezi.

saftea s. f. 172—cei întâi bani pe care-i încasează, într'o zi, un negustor.

sahan subst. 3236—castron, vas pentru supă.

sălbătăciune s. f. 55 ânimale sălbatece.

sămânţă s. f. *găină bună de sămânţă*, 1510=din ale cărei ouă ies pui.

sâmbră s. f. 4163—tovărăşie care o fac oamenii cu vitele la plug.

sâmţ s. m. 1602—Sfinţi, sărbătoarea dela 9 martie.

sâmzănii subst. 733—Sinzienile, sărbătoarea dela 24 iunie.

sânger subst. 8417=un arbust.

sângerà vb. boul *sângeră*, 3417—capătă o anumită boală.

săpuni vb. să nu *săpuneşti* ţoşca, 2754—si nu speli cu săpun.

sâsâi vb. 2705—sgomot care se face prin dinţi, când se leagănă un copil.

saţ s. a. nu vei aveà *saţ*, 2829—nu te vei săturà.

săvârşire s. f. *pe timpul săvârşirei tainei* botezului, 321 pe timpul când se efectuiază.

sbiera vb. sberi ca boul, 806 ragi.

sburda vb. dacă *sburdă vitele*, 4237 =aleargă vesele.

sburli vb. toată *firea se sburleşte*, 1230—toată natura se revoltă.

scădea vb. îi va *scădeà durerea*, 4121—se va micşurà, se va uşurà.

scaicior s. m. 2123.

scăldături subst. copilul care merge la şcoală, să nu treacă prin gunoaie şi *scăldături*, 646=apa în care s'a scăldat cineva.

scăncei vb. 3524—copiii când plâng încetişor.

scânteiu s. a. 1755—scânteia.

scăpa vb. a *scăpà de friguri*, 1423—a se vindecà.

scăpara vb. când *scapără* pentru prima oară, 612=când fulgeră.

scăpat subst. nu e bine să mânânc in *scăpatul soarelui*, 374 la apusul soarelui.

scăpăta vb. când *scapătă soarele*, 2068—apune.

scapatat subst. *scăpătatul soarelui*, 1003—apusul.

scârbă s. f. când scurmă cânele în tindă, ai să ai *scârbă*, 554 întristare, supărare (Nu însemnează desgust).

scârbi vb. dacă i-a murit cuivà cinevà şi nu-l poate uità, *scârbindu-se* tot una, 2475 fiind mereu trist, suparat.

scârciu subst. 635 -leagăn de frânghie.

scârnăvi vb. când vezi un *câne scârnăvindu-se*, 1619 murdarindu-se.

schiauna vb. când *schiaună cânele*, 548—se jăleşte, plânge lătrând.

schimba vb. *îşi va schimbà bărbatul*, 717=se va divorţa.

scoate vb. se poate *scoate dela moart* 207—se poate scăpa din primejdia de murì; nu *scoate vorba* în sat, 1596—nu răspândì vestea.

scoarţă s. f. 1033 covor de lână.

scobi vb. *a se scobì între dinţi* 12 a scoate dintre dinţi; *să scobeşti pământul*, 1419=sa scurmi, să faci o gaură; *purceii se scobesc*, 3251 se castrează.

scodoli vb. când *te scodoleşti* cu acul *printre dinţi*, 1671 scobeşti.

scopi vb. când vezi ceva frumos, să *scopeşti*, 1099=să scuipi.

scormoni vb. umblă *scormonind* după mâncare, 1528 scurmând.

scorni vb. trebuie să se *scornească o minciună* mare, 753—să se inventeze.

scoruş s. m. 4439 fructul arborului *scoruş*.

scrânciob s. a 2978 dulap. în care se dă lumea de Paşti.

scrâşnì vb. să nu *scrâşneşti*, 1188— a frecà dinţii, unii de alţii, şi a produce un sgomot special.
scripcă s. f. 1223—vioară.
scuipì vb. 1878—a scuipà.
scurmà vb. când *scurmă* cânele în prispă, 554=când face găuri cu laba.
scurge vb. i se *scurge* în gură baligă de cal; 207=se stoarce deasupra gurii ca să curgă pe gât.
scutec s. a. 389—bucată de pânză mai grosuţă, care se pune sub copil, înainte de a-l înfaşurà în pelinci.
scutì vb. vor fi *scutite de ură*, 1218—apărate, dispensate; ca să fie *scutiţi de foc*, 1369—apăraţi, feriţi; mamele *scutesc fiecare cămeşă* nouă a unui copil, adică lasă să cadă un cuţit cu vârful în jos printrînsa.
scuturà vb. când svârli apa descântată pe un *câne* şi el *se scutură*, 568—face mişcări repezi, ca să se scurgă apa de pe el; când *se scutură corpul* vreunei persoane fără voie, 1186—când îl cuprind fiori.
sec adj. tot *în sec* are s'o ducă în vieaţă. 4094—în lipsă, în nevoi; *vas sec*, 501—gol.
sfădăreţ adj. *vecina sfădăreaţă*, 365 =care se sfădeşte cu vecinii, se ceartă.
sfădì vb. 279—a se certà.
sfădit s. m. *sfădiţii* se duc de se iartă, 279—cei cari sunt sfădiţi.
sfârşì vb. după ce *s'a sfârşit pânza* de ţesut, 1779—s'a isprăvit; când *bolnavul* nu stă cu capul pe pernă, e semn că *se sfârşeşte*, 2304—moare.
sfârşit s. a. când soarele este aproape de *sfârşit*, 1899 de asfinţit.
sfeştanie s. f. 221—slujbă religioasă, sfinţirea apei.
sfinţì vb. când *sfinţeşte soarele*, 1609 asfinţeşte, apune.
sfinţii subst. 215 sărbătoarea dela 9 martie. Mucenicii.
sforăì vb. când *sforăiesc caii*, 474; când cânele sforăieşte, 558=respiră sgomotos.
sfredel s. a. 376=unealtă cu care se găureşte.
sfredelì vb. i se *sfredeleşte* un corn, 1835—se face gaură cu sfredelul.
sgaibă s. f. 1809—un fel de exemă.
sgâlţià vb, poate *să te sgâlţie*, 4531 =să te cuprindă fiori.
sgrăpţănà vb. *sgrapţănă mâţa* la uşă, 4249—sgârie.
simbrie s. f. 2646=leafă.
singuratec adj. când vezi înâia oară primăvara, numai un singur cocostârc, vara aceia ai să fii *singuratec*, 822 neîncunjurat de multă lume.
sisiac s. a 3025—coşăr, pătul de păstrat păpuşoii.
sitişcă s. f. 1837—vas cu o sită la fund, prin care se strecoară laptele.
sleì vb. să-ţi *sleiască cositorul*, 398= se fac unele vrăji turnând în apă cositor topit, „sleind cositorul".
slobod adj. vaca umblând slobodă, 1836—liberă.
slobozi vb. dacă ţi *se sloboade brâul*, 345=se desprinde în jurul trupului; în acea zi *se slobod caii la păscut*, 3072=se lasă caii slobozi pe câmp, ca să pască; *se sloboade pistolul*, 3176—iea foc.
slobozitor s. a. 4220—o parte din care se compune răsboiul de ţesut.
slujbă s. f. duminică dimineaţă, *în timpul slujbei*, 1514=în timpul serviciului religios.
smânci vb. *smânceşte* necuratul ciutura în puţ, 1170—smunceşte, aruncă brusc.
sminti vb. dacă se va *smintì* cevà din fructul oilor, 2817=se va furà, se va ascunde.

soiu s. a. *fiecare soiu de pomi,* 3220 =specie.
somn s. m. 2889=un peşte.
somnişor subst. să ia *somnişor* după tufe, 3181.
somnoroasă s. f. 3540=o plantă.
somoldoc subst. un *somoldoc* de lână nespălată, 2405=smoc, legătură de lână.
sor s. m. când vor fi *trei sori* pe cer, 3511; când asfinţeşte soarele, se vede *un sor,* 4445.
spălător s. m. 574=câlţi cu care spală blidele.
spân adj. *om spân,* 2905=fără păr, în barbă şi mustăţi.
sparge vb. *buboiu* care am *vrea să spargă,* 369=să se deschidă ca să curgă; *să se spargă toate neajunsurile,* 2463=să înceteze; dacă este *omăt, se va sparge,* 4417=va începe a se topì.
spăriete subst. 4527=spărietură.
spârnel subst. copilul care se naşte cu *spârnel* în frunte, 2259.
spelcă s. f. 3056=ac de cap.
spetează s. f. *spetezele carului,* 651 =lemnişoarele care, împreună cu carâmbul sau dricul, alcătuesc loitra sau draghinele unui car.
spiţă s. f. *spiţele carului,* 651=lemnele cari unesc obada de butucul roţii.
spiţălnic s. a. 2032—sfredel.
spoì vb. la casa unde a murit cinevà, nu *se spoieşete* o săptămână 2299=nu se vărueşte casa.
sporiş subst. 3002=o plantă.
sporitor adj. aşa să fie găina mea de ouătoare, ca cenuşa în spor de *sporitoare,* 1534.
spurcà vb. primăvara, cel care vede pe nemâncate, un animal întâiu născut, precum un viţel, un mânz, etc., sau aude cântul cucului sau al pupezei, *se spurcă,* 57; jugul boilor nu-i bine a-l lăsà peste noapte afară, ca să nu *se spurce cânii* pe el, 1809—să nu se murdărească; dacă *s'a spurcat copilul,* mâncând de frupt în postul mare, 892.
spurcat s. m. când te doare vârful limbei, ai mâncat ceva cu *spurcat de şoarec,* 1876—murdărie.
spurcat adj. o femeie, cât este lăuză, este *spurcată,* 1853=sub stăpânirea duhurilor rele.
spuzì vb. *te spuzeşti,* 1343=faci pe buze un fel de arsuri.
sta vb. îi *stă înainte o călătorie* lungă, 480=e pe cale de a face o călătorie; când urlă cânele, femeia să întoarcă papucii pe dos, că *stă îndată de urlat,* 553--încetează de a mai urlà; e semn că *va sta ploaia* 1057— va înceta.
stâmpì vb. cucul căntă până la Sân-Petru şi apoi *stâmpeşte* de a mai cântà, 948=încetează.
stancă s. f. 734—ceucă, cioancă.
stânge vb. *a stânge cărbuni,* 89—a-i aruncà în apă, când sunt aprinşi.
stăpânì vb. nu poţi să *stăpâneşti vorba,* 1502—nu poţi să taci.
stârc s. m. 4457=barză, cocostârc.
stârliciu subst. când zaci şi-ţi iese stârliciu pe trup, 2279—.
stârlice adj. găinele cari fac *ouă stârlice,* 1519—părăsite.
stârni vb. când *se stârneşte furtună,* 2398 se porneşte, începe.
stârpì vb. cine omoară broasca, îi *stârpeşte vaca,* 355—se împuţinează laptele vacii, şi apoi nici nu mai dă lapte.
stârpitură s. f. *ouă de stârpitură,* 1155 ouăle mici pe cari le fac unele puice; femeile nasc *stârpituri* 1519—copii slabi, debili.
stârv s. a. 564—cadavru, hoit.
sterp adj. *femeie stearpă,* 2525—care nu are copii.

strafide s. f. 1045—stafide.
straiu s. a. 1736 haină.
strâmb adj. *a măsurat strâmb* ogorul, 2440 nedrept, falş; cei cari voesc *să jure strâmb*, 1818 pe nedrept.
strâmb s. a. când se naşte un copil şi pică pe mâna stângă, va trăì numai cu *strâmbul*, 2045 va face nedredtăţi.
strămută vb. dacă la vreo nevastă îi mor copiii, unul după altul, li *strămută numele*, 862 li schimbă.
strămutare s. f. când greşeşti şi pui de două ori sare în mămăligă, e *strămutare*, 3444—schimbare de domiciliu, de locuinţă.
strânge vb. toţi purecii *se vor strînge* pe el. 3299—se vor adunà.
strâns subst. 582—o boală, colici.
strat s. a. 703 v. răzor, *stratul porcilor*, 799—poiată, coteţ.
strechià vb. *strechie vitele*, 4173—devin nebunatece, neastâmpărate.
stretenie subst. 20—stratenie, sărbătoarea Intimpinarea Domnului (2 februarie).
strica vb. *ielele ar strică* pe om, 1720 l-ar vătămà; *oul nu se strică*, 2683 nu se descompune, nu se împuţeşte.
stricăciune s. f. ca cântatul găinii să nu fie de *stricăciune* pentru casnici. 1557 aducător de rele.
striga vb. moroii până la al şaptelea an tot *strigă* în fiecare noapte botez. 2482 cer să fie botezaţi.
strigă s. f. se bat *strigele*, 2994-strigoii.
strigoaie s. f. 1513—stirigoaie, o plantă.
stroh subst. 3068—scuturătură de fân.
strujan s. m. 3724 hlujul porumbului.
strungă s. f. *strungă între dinţi*, 1139 —răritură.
stuchi vb. 1196—a stupì, a scuipà.
studiniţă s. f. 3623—boală de gingii.
stupi vb. 1091=a scuipà.
stupit s. m. 978 scuipat; *stupitul cucului*, 4233—ouăle unui fluture, pe care la depune ca un inel, în jurul rămurelelor de pomi.
stupuş s. a. 1835—astupuş, dop.
sucală s. f. 1812=unealtă care serveşte la depănat, pentru tors.
suci vb. aţa ce *s'a sucit*, 4064=răsucit.
sudui vb. 691—a înjurà.
sugaciu s. m. când pe un *sucagiu* îl mânâncă buzele, 447—om căruia îi place băutură.
sugel, 1084 şi
sugiu subst. 1083—o boală la degete.
supune vb. când te tunzi, *strânge-ţi părul şi-l supune* undevà. 3046—îl strânge, îl ascunde.
suveică s. f. 619—unealtă care serveşte la ţesut.
svârli vb. 568, 608—a aruncà.
sviştanie s. f. 2473—sfeştanie, slujbă preuţească.

Şedea vb. cât *va şedeà acest busuioc în pernă*. 1830=cât va stà; va şedea nemăritată.
şezut s. a. copilul mic să nu se pupe *la şezut*, 63—anus.
şfară s. f. 2655—sfoară.
şip s. a. 202 sticlă, garafă.
şir s. a. de trei ori *în şir*, 722=una după alta, consecutiv.
şoimări vb. bea şoimăriţele din apă şi *şoimăreşte* pe cel ce bea la urmă, 88—îi dă boala „din iele".
şoimăriţă s. f. 88—iele.
şperlă subst. 1535=cenuşă; în special partea mai grasă din cenuşă, care stă deasupra părţei fine.

ştevie subst. 4042—stevie, o plantă.
ştiulete s. m. 705—ciucălău, corpul conic pe care stau boabele de porumb.
şuerà vb. 30—a fluerà.
şuhărie s. f. 1677—guturaiu.
şulumăndriţă s. f. 3730 o specie de şopârlă.
şumuiag s. a. *şumuiag de paie*, 659; *şumuiag de mirişte*, 2235—mănunchiu.

Tăciune s. m. când iei un *tăciune* pentru foc, 634=bucăţică de lemn care nu a ars complet; *face grâul tăciune*, 1600—mălură, ciupercă dăunător grâului.
tăià vb. balele ce curg la un copil, să se *taie* duminică dimineaţa, 155 =să se facă un leac ca să înceteze.
taină s. f. pe timpul *săvârşirei tainei botezului*, 321—misterul botezului.
tălăngì vb. este bine *a tălăngì* cu un clopot, 1975 a sunà din clopot. (Talangă clopot de tablă, care se pune la gâtul vitelor).
tâlcuì vb. 4138 a explicà, a interpretà.
tămăduì vb. 287=a vindecà.
tămâià vb. când *se tămâie un mort*, 3651—se tămâiază.
taman adv. se va bate *taman* ca boii, 1805—întocmai ca.
tâmp adj. copil *tâmp la minte*, 2573 —idiot.
tăraş s. m. 264—stâlpul porţii.
târboc s. a. 3122—unealtă de prins peşte.
târguì vb. 2507 a neguţà, a cumpără.
târş s. m. 659—o specie de brad pitic.
tăvălì vb. pe locul unde *s'a tăvălit un cal*. 466 unde s'a trântit, s'a răsturnat; *te vei tăvăì* prin rouă. 3376.
tăvălitură s. f. 186—locul unde se tăvăleşte un cal; 471 buboaie pe călcâiul piciorului.
tăvăluc s. m. când cânele *se dă de-a tăvălucu* pe omăt, 4308 se rostogoleşte, se tăvăleşte.
tăuroaie s. f. 3744 femela taurului, vaca.
tele pr. picioarele tele, 823—tale.
ticnă subst. *are cu ce trăì în ticnă*, 843—în lirişte, în mulţumire.
ticnì vb. 65—a fi mulţămit de o stare, de o situaţie sufletească.
tidvă s. f sămânţă de *tidvă*. 3063 o specie de dovleac, tatarcă.
tigvă s. f. *tigvă de om*, 4484—craniu.
tină s. f. *tina* de pe corp, 2443 necurăţenia.
tipărì vb. nici *mămăliga să tipărească*, 3053 -a apăsà cu lingura peste mămăligă, când o răstoarnă din ceaun.
tingă s. f. v. tidvă.
toaie subst. 1275 o plantă.
tologì vb. nu este bine a călca în locul unde s'a *tologit* calul, 471 s'a trântit, s'a răsturnat.
tomurluciu s. m. 4036 tumurug, stâlp de poartă.
tortiţă s. f. i se pătrunde urechea, apoi i se pune *tortilă*, 3937 cercel mic, uşor.
trăgaciu adj. *vitele trăgace*, 1189 trăgătoare.
trăgănà vb. *lucrul se va trăgănà*, 1908 —nu se va isprăvì curând.
trage vb. *tragi a iarnă*, 452—chemi iarna: când urlă cânele, *trage a pustietate*, 544 prevesteşte o nenorocire; când *calul trage într'un loc* 464 vrea să se ducă, să se oprească la un loc; când *trage cânele pe nări*, 558 sforăie; când ţi s'a pişà cânele pe pàrete, însemneaza că *unul din soţi nu prea trage cu casa*, 556 nu e credincios in casnicie;

a tras cu puşca, 1763—a împuşcat; dacă bea găina din lapte, *se trage laptele*, 1833=se întinde; toată *lumea va trage la vită*, după cum se uită cu drag la mireasă, 2653=vita va aveà cutare, se vor prezentà mulţi amatori să o cumpere; *trage cu usturoiu* peste încălţăminte, 3980—o unge cu usturoiu.

trainic adj. dacă la vreo nevastă îi mor copiii, le strămută numele în urs...ca să fie *trainici*, 862 să trăiască; nici o însurătoare cu farmeci nu-i *trainică*, 2784—durabilă.

trântitură s. f. 187 bătătură la picioare.

treabă s. f. femie căreia i se desleagă şi cade fusta, dă a înţelege că *nu-i prea de treabă*, 1491 corectă, credincioasă în căsnicie.

treanţă s. f. 2485 sdreanţă, cârpă, petecă.

trecător adj. *apă trecătoare*, 2190—un râu peste care trebuie să treci la o călătorie.

trece vb. când îmbraci cămaşă nouă, *treci* prin ea bani, 518: *să treci* de trei ori un fier prin ea, 519 să leşi să treacă; femeia care naşte întâiu băiat, taie polele cămeşii cu care a născut şi le dă la fete mari. *să treacă* de nouă ori *prin ele*, 533—să le puie de nouă ori pe trupul lor; dacă vrei *să-ţi treacă frigurile*, 1427—să te vindeci; *puşcheiul* de pe limbă *se trece*, 1878 se vindecă; pentrucă deochiul mănâncă maţele deochiatului, de aceea *trece prin el*, 1126—are diaree; precum *se trece sunetul clopotelor*, aşa să se treacă şi semnul lui N., 2590 dispare; dacă *se trec toate bucatele* puse pe masă, 4289 se consumă.

trecere s. f. spre *a aveà* cu cuvântul *trecere* la toţi, 974 a fi luat în consideraţie.

trecut adj. dacă lumânarea unuia e mai *trecută* ca a celuilalt, 2376—consumată mai mult.

tremura vb. *tremurându-se pământul*, 608—cutremurându-se.

trepădare s. f. 38=diaree, pântecărie.

trif şi

trifan subt. 1973, 221=sărbătoare care cade la 1 februarie.

triţă s. f. 3553—lumânarea dela Iordan sau Bobotează.

troacă s. f. 1688, 2885=copaie, albie, covată.

troahnă s. f. 1680—guturaiu.

tron s. a. *tronul mortului*, 130—sicriul.

troscot subst. 1436—o plantă.

trunchiu s. a. *trunchiul unde se taie lemnele*, 619—o bucată de lemn mai groasă, pe care se reazămă lemnele când se taie.

tufă s. f. gogoşi de *tufă*, 1524=de alun.

turbà vb. *cânele turbă*, 576; cânele *turbează*, 575.

turna vb. *apa se toarnă*, 105=se varsă, se aruncă; când *se toarnă un clopot*, 753 -i se dă forma din substanţă topită.

turnătură s. f. 1278=fapt în cărare; se spală dintr'o *turnătură de apă*, 2053—din apa turnată în o singură dată.

tuspatru num. 238—toate patru.

Ţapoş adj. să te fereşti de boul cu *coarnele ţapoşe*, 333=aduse pe spate, aplecate.

ţarcă s. f. 25—coţofană.

ţarcalam 4318 şi

ţarcalan s. a. 1934 cerc în jurul lunii.

ţarină s. f. ca să nu strice grindina *ţarinei*, 1794—ogorului.

ţărnă s. f. 3337 pământ.

țăruș s. m. 267 bucată de lemn scurtă și ascuțită, care se înfinge în pământ.

țâșni vb. *țâșnește în sobă,*=se vâră grabnic.

țâță s. f. îi va pierì *țâța,* 1464 îi va încetà laptele.

țâțână s. f. *țâțâna* porții, 267—fierul pe care se reazămă poarta pe stâlp, și în jurul căruia se învârte.

țest s. a. 1934= un fel de strachină în care se coace pâne.

ține vb. să nu întorci *buhaiul* iarna, că *nu ține,* 421—nu reușește castrarea; copiii crescând, *vor ține la un loc,* 528—se vor solidarizà; ca un copil *să țină mai mult la tată,* 530—să-l iubească mai mult; să toarne din acea fiertură atâta într'o lingură, *cât ține unghia mezinului,* 909—cât poate să se ție pe unghie; *se ține ca semn,* 968 se consideră; ziua de sf. Ilie *o țin* oamenii, 1369—o serbează; *să se ție puii de cloșcă,* 1537 să nu se despartă de cloșcă; are să mai ție mult timp ploaia, 2474—are să dureze; acela ce *ține vinerile,* 4116—le serbează.

țingălău s. m. 595—clopoțel.

țintă s. f. când *privește* cineva *țintă la un loc,* 2847=privește fix.

ținterim 4412, și

țintirim s. a. 2467—cimitir.

țipa vb. *a țipă afară,* 76; nu *se țipă cenușa* din vatră, 1523—se aruncă.

țiui vb. când îți *țiuie urechea,* 1177—când se face în ureche un sgomot ascuțit și trecător.

țoabă s. f. 4337—o muscă.

țoală s. f. 1757—haină

țoșcă s. f. 2754=geantă de vânătoare.

țurțur s. m. *țurțurii de ghiață* dela streșina casei, 592 apa înghețata sub forma unor săgeți.

Ucigă-l crucea, 655 și

ucigă-l toaca, 3352 dracul.

ucis subst. să nu umbli după *ucisul* grierilor din casă, 1627.

udătură s. f. fără a gusta din *udătură,* 2086 bucatele afară de mămăligă.

ud subst. udul unui cal, 468 urina.

udà vb. *copiii* cari *se udă,* 326; când *se udă cânele,* 557 se urinează.

uità vb. *te uiți* în oglindă, 373 te privești.

ulcioară s. f. 4473 ulcică (pronunțat: *ul-ci-oară*).

ulcior s. a. *ulcioarele* dela ochi, 422—bube care se fac pe pleoapele ochilor.

uliu s. m. erete.

ultuit adj. pomi *ultuiți,* 847 altoiți.

umbla vb. *umbli lăturile,* 345 nu ești credincios în căsnicie; când *umblă cioarele,* 734 sboară; când îți iese cu cofa goală înainte, ai să *umbli bătut,* 828 ai să fii mereu bătut; *va umblà după însurătoare,* 1909 va cătà să se însoare: la naștere, dacă-l pune moașa pe copil pe o camașă de a tatălui, va *umblà mai mult după tată-său,* 1226 -îl va iubi; dacă-ți ruginește pușca, *neumblând cu ea,* 3308 neîntrebuințând-o.

umblat subst. să nu lași pe popă să sfârșească cu *umblatul* la tine, 3243.

umblător adj. cum este de *umblătoare* țiganca, așa să fie și copilul de umblător, 898.

umblet s. f. prin morminte nu e bine a face dese *ublete,* 3614 primblări.

umflà vb. *apa se umflă,* 77 fierbe în clocote.

umpleà vb. să *umpli borş*, 301—să prepari borşul; când *se umpe lumânarea*, 1917 se îngrămădeşte ceara topită în jurul mucului.
una num. poartă chcutoarea *tot una* la sine. 4231 întru una, necontenit.
uncrop subst. 1084—apă foarte fierbinte.
urcior s. a. 536 ulcior, vas de lut.
ureche s. f. cine ţine cleştele de *urechi*, 725 de găurile dela extremităţile cleştilor.
urît subst. gunoiul măturat seara din casă, să nu se dea tot seara afară, căci e rău *de urît*, 1657—face să fii urît, neiubit.
urmaş s. m. acei copii nu vor aveà *urmaşi*, 431—moştenitori.
ursat adj. 3642 ursit, menit.
ursì vb. *ursindu-se* astfel fiecare lemn 656 dându-se o anume destinaţie.
urzì vb. ariciul *a urzit* pământul, 119—a creat, a început.

Vac s. a. *ţi-ai făcut vacul*, 3673=ai trăit.
vacă s. f. 4044, şi
văcuţă s. f. *văcuţa domnului*, 218—insectă.
vad s. a. 4466 locul pe unde se poate trece o apă fără pod.
vadană s. f. 1228—văduvă.
vadră s. f. 112—putină.
val s. a. *va aveà multe valuri* în vieaţă, 2702—va întimpinà multe greutăţi, primejdii.
vale s. f. îşi fac fetele de mărit *pe vale*, 102; dacă te vei spălà pe cap, *în vale*, 610; cojile ouălor să le dai *pe vale*, 2941 apă curgătoare.
vană s. f. 2293 albia în care se spală sau se scaldă.
vânt s. a. a *luà vânt în nas*, 78—a căpătà o anumită boală.
vârcolac s. m. când pe lună o mănâncă *vârcolacii*, 1933 animal fantastic, care produce eclipsă de de lună.
vărsa vb. când *verşi candela*, 537—o răstorni din greşeală; să *verşi borşul*, când găseşti în putină grieri, 1628—să-l arunci afară.
vârtoşel adj. ca să fie *copilul vârtoşel*, 3462 voinic robust.
vătăjel s. m. 1307—flăcău care are un anumit rol la nuntă.
vătămătură s. f. 583—o boală.
văzdoagă s. f. 324—o floare de grădină (Tagetes patula).
vestì vb. ca *să ti se vestească o vită* furată, 4152 să afli despre ea, unde se găseşte.
viermănos adj. *măr viermănos*, 289 stricat de viermi, în care s'a desvoltat un vierme.
vigaj s. a. *vigajuri* de căruţă, 2313—urme de căruţă.
vină s. f. orice *vină* va face, 184—greşeală.
vită s. f. 408—animal domestic.
viţă s. f. buboiul are nouă *viţe*, 407=rădăcini.
viu adj. *cărbune viu*, 388; *foc viu*, 1278—aprins.
volvora s. f. 4549—volbură; o plantă.
vorbăreţ adj. 1308=care vorbeşte mult.
vorbit adj. *va fi vorbit* de cinevà 175=criticat.
vrăciuì vb. 184=a fermecà.
vrajbă s. f. *vrajbă* tot în capul celui ce ţi-a dat, se duce, 264=răul care ţi l-a dorit acela, care ţi-a trimes faptul.
vrăjmaş adv. să pui bostani, că se fac *vrăjmaş de mulţi*, 312 foarte mulţi; omul pe care-l *latră cânele vrăjmaş*, 559—cu furie; vor urlà lupii *vrăjmaş*, 1987.

vrâstă s. f. luna își desface cornul în *vrâste*, 1944—crestături, ondulații.
vrau s. a. te apucă ploaia cu *vraul* pe arie, 2120=vravul.
vrej subst. *vreji de mazere*, 2437-lăstari.
vremuì vb. *are să vremuiască*, 1050—= are să se înăsprească vremea, va fi vreme rea.

Zabale subst. 4472- fierul care se pune în gura calului; 4469—o afecțiune la colțurile gurei.
zăceà vb. când *zaci*, 2279=-ești, stai bolnav; *zace de vărsat*, 4608=e bolnav de vărsat.
zaharicale subst. 1037—cofeturi, bomboane, lucruri dulci.
zale subst. 4146—lanț.
zămislì vb. *copilul zămislit*, 1585 - conceput.
zânatec adj. doi copii născuți în aceeaș zi sunt zânateci, 4474.
zăprì vb. să nu te urinezi asupra vântului, că te *zăprești*, 3865—ți se oprește udul, capeți o boală.
zău subst. 1817—formulă de jurământ.
zbenghiu s a. 1125 v. benchiu.
zdreanță s f. 317—bucată din o haină.
zdreveț subst. 3462 o plantă.
zdrobì vb. 698—=a sfărmà, a distruge.
zgândărì vb. când nu plouă, să *zgândărăști* furnicile în moșinoiu, 4415—să răscolești.
zloată s. a. 1315—=grindină; îți merge bine și *din zloată în zloată dai*, 1768—din bielșug în bielșug.
zoală subst. miercuria nu se spală cămeși, că pe ceea lume bei *zoala*, 2221 zoile.
zoi subst. 603—apa necurată care a servit la spălat.
zolì vb. 1793 =a spălà rufe.
zvârcolac s. m. 1932 vârcolac.
zvârlì vb. 141=a asvârlì, a arunca.

DIN VIEAŢA POPORULUI ROMÂN: